

รวมกฎหมายประจำปี
พุทธศักราช ๒๕๖๒
เล่ม ๒

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คำนำ

หนังสือรวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๒ เป็นการรวบรวมกฎหมายทั้งสิ้น จำนวน ๑๒๙ ฉบับ ประกอบด้วยพระราชบัญญัติ จำนวน ๑๒๖ ฉบับ และพระราชกฤษฎีกา จำนวน ๓ ฉบับ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาในปี พุทธศักราช ๒๕๖๒ อันมีเนื้อหาของพระราชบัญญัติ/พระราชกฤษฎีกา ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เหตุผลในการประกาศใช้กฎหมาย รวมทั้งสรุปสาระสำคัญของกฎหมายที่มีการแก้ไขในแต่ละฉบับ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการค้นคว้าอ้างอิง และเพื่อเผยแพร่ให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หน่วยงานภายใน สำนักราชเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตลอดจนประชาชนผู้สนใจใฝ่ศึกษาทั่วไป

นายสรศักดิ์ เพียรเวช
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
กันยายน ๒๕๖๓

คำนำ

การจัดทำหนังสือรวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๒ กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นการรวบรวมพระราชบัญญัติ จำนวน ๑๖๖ ฉบับ และพระราชกำหนด จำนวน ๓ ฉบับ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาในปีพุทธศักราช ๒๕๖๒ โดยแต่ละฉบับได้นำเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมาย พร้อมทั้งได้สรุปสาระสำคัญของกฎหมายที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมตั้งแต่ฉบับแรกถึงฉบับปัจจุบัน มาจัดทำเป็นบันทึกท้ายพระราชบัญญัติ/พระราชกำหนด เพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าเพิ่มเติมถึงเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมในแต่ละครั้งและเพื่อความสะดวกในการค้นคว้ากฎหมายย้อนไปยังฉบับก่อน ๆ

ทั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือรวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๒ จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และประชาชนทั่วไปที่สนใจ หากมีข้อผิดพลาดประการใด คณะผู้จัดทำ ขออภัยมา ณ ที่นี้ และขอรับไว้พิจารณาเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย
กันยายน ๒๕๖๓

คณะที่ปรึกษา

ว่าที่ร้อยตรี ารมตรีอาพัทธ์ สุขะนันท์
นายจักรพันธ์ จันทระเจริญ
นายกุลพล วัชรภาพ

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ผู้อำนวยการสำนักงานกฎหมาย
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพัฒนากฎหมาย

คณะผู้จัดทำ

นางสาววรรณนัช สว่างแจ้ง
นางวนิดา อินทรอ นวย
นางธิดารัตน์ อุ่จันทร
นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกตุ
นางกัญชลิกา เทียนเลื่อน
นางสาววรารมณ มีเปรม
นางสาววลัยพร ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา
นางสาวสุนทรี เกตุชาญวิทย์
นางสาววิวรรณ เขียววิชัย

วิทยาการเชี่ยวชาญ
วิทยาการช านาญการพิเศษ
วิทยาการช านาญการพิเศษ
วิทยาการปฏิบัติการ
เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
เจ้าพนักงานธุรการช านาญงาน
เจ้าพนักงานธุรการช านาญงาน
เจ้าพนักงานธุรการช านาญงาน
เจ้าพนักงานธุรการช านาญงาน

รายละเอียดประกอบการใช้

หนังสือรวมกฎหมายปีพุทธศักราช ๒๕๖๒ นี้ มีกฎหมายจำนวนทั้งสิ้น ๑๒๙ ฉบับ โดยมีข้อมูลภายใต้กฎหมายแต่ละฉบับ ประกอบด้วยข้อมูล ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ กฎหมายที่ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาในปีพุทธศักราช ๒๕๖๒

กฎหมายที่ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาในปี พุทธศักราช ๒๕๖๒ ประกอบด้วยพระราชบัญญัติ จำนวน ๑๒๖ ฉบับ และพระราชกำหนดจำนวน ๓ ฉบับ โดยจัดเรียงชื่อเรื่องตามลำดับพยัญชนะไทย ก – ฮ

ส่วนที่ ๒ บันทึกท้ายกฎหมาย

บันทึกท้ายกฎหมาย คณะผู้จัดทำได้สืบค้นเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายในแต่ละเรื่องตั้งแต่ฉบับแรกซึ่งยังคงใช้บังคับอยู่ จนถึงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมที่ประกาศใช้ในปัจจุบัน รวมทั้งวิเคราะห์สรุปสาระสําคัญของกฎหมายฉบับก่อน ๆ เพื่อนํามาจัดทำบันทึกท้ายพระราชบัญญัติ/พระราชกำหนดด้วย

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลการพิจารณาร่างกฎหมาย (ภาคผนวก)

ข้อมูลการพิจารณาร่างกฎหมายประกอบด้วยข้อมูลวันที่มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ/พระราชกำหนด ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา โดยเรียงตามลำดับการพิจารณาตั้งแต่ร่างกฎหมายเข้าสู่การพิจารณาในสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จนถึงวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

สารบัญ

ชื่อเรื่อง	หน้า
คำนำ	ก – ข
คณะผู้จัดทำ	ค
รายละเอียดประกอบการใช้	ง
๑. พระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒	๑
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๑๙
๒. พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒	๒๘
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๕๓
๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับอ านาจหน้าที่ของผู้ท าศรแทน ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้รักษาการแทนหรือผู้รักษาการในต าแหน่งผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒	๕๙
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๖๔
๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	๖๘
๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๖๒	๗๒
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๗๕
๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๑) พ.ศ. ๒๕๖๒	๙๗
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๑๐๐
๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๓) พ.ศ. ๒๕๖๒	๑๔๙
๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว และการใช้สิทธิฟ้องร้องด าเนินคดีหรือ การด าเนินกระบวนการพิจารณาในคดีอาญา)	๑๕๓
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๑๕๖
๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒	๑๙๕
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๒๐๓
๑๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ (e-payment)	๒๓๔
๑๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๙) พ.ศ. ๒๕๖๒ (มาตรการภาษีเพื่อการจัดตั้งส านักงานเศรษฐกิจและการค้าที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทย ตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีตามข้อผูกพันที่ได้ทำขึ้น)	๒๓๘
๑๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๐) พ.ศ. ๒๕๖๒	๒๔๑
๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๑) พ.ศ. ๒๕๖๒	๒๔๗
๑๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ (การจัดเก็บภาษีเงินได้จากการลงทุนในตราสารหนี้ผ่านกองทุนรวม)	๒๕๐
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๒๕๕

สารบัญ

ชื่อเรื่อง	หน้า
๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญ ศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒	๓๘๘
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๓๙๒
๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชก ำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์พ.ศ. ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	๔๐๐
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๔๐๗
๑๗. พระราชบัญญัติข้าราชการองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒	๔๑๖
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๔๒๓
๑๘. พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒	๔๒๖
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๔๓๔
๑๙. พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	๔๓๗
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๔๔๓
๒๐. พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒	๔๔๗
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๔๖๘
๒๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของส ำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮ่องกง ประจ ำประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๒	๔๗๑
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๔๗๔
๒๒. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒	๔๗๖
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๕๒๐
๒๓. พระราชบัญญัติคุ้มครองประชาชนในการท ำสัญญาขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๖๒	๕๒๔
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๕๓๓
๒๔. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	๕๓๘
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๕๕๗
๒๕. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒	๕๖๗
(สิทธิลาเพื่อกิจธุระอันจ ำเป็นการลาเพื่อตรวจครรภ์ ค่าชดเชยส ำหรับลูกจ้างที่ท ำงานติดต่อกันครบยี่สิบปีขึ้นไป)	
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๕๗๖
๒๖. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ. ๒๕๖๒	๕๙๐
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ	๕๙๙

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

- ข้อมูลการพิจารณาร่างกฎหมายและวันประกาศราชกิจจานุเบกษา ประจ ำปีพุทธศักราช ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติ

การส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้
โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้
นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ นำไปสู่การปฏิบัติ
ได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี” หมายความว่า การดำเนินกิจการที่เป็นการเพิ่มพูนความรู้ และความสามารถทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และ วิศวกรรม เพื่อยกระดับความสามารถในการผลิตและการบริการ ตลอดจนความสามารถในการแข่งขัน ทางเศรษฐกิจของประเทศ และความเป็นอยู่ของสังคม โดยรวมถึงการพัฒนาศักยภาพและโครงสร้าง พื้นฐาน และการพัฒนาขีดความสามารถในการรับและถ่ายทอดเทคโนโลยีทั้งภายในและจากต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาประเทศในทุกด้าน

“การวิจัย” หมายความว่า การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ หรือทดลองอย่างเป็นระบบ อันจะ ทำให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง ความรู้ใหม่ หรือหลักการไปใช้ในการตั้งกฎ ทฤษฎี แนวทางในการปฏิบัติ เพื่อเป็นพื้นฐานของการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และ ศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ รวมทั้งเพื่อสร้างนวัตกรรม อันจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

“ระบบวิจัย” หมายความว่า การทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างความเชื่อมโยงกันอย่างประสานสอดคล้องและเป็นไปในทิศทาง เดียวกัน เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

“มาตรฐานการวิจัย” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ ของการวิจัยและนวัตกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นในทุกกระบวนการของการวิจัยและนวัตกรรมอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ทั้งนี้ รวมถึงจริยธรรมที่นักวิจัยพึงปฏิบัติด้วย

“ข้อมูลการวิจัย” หมายความว่า ข้อมูลที่เกี่ยวกับโครงการและผลงานการวิจัยและนวัตกรรม งบประมาณ บุคลากร ทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดจากการวิจัยและนวัตกรรม และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง การวิจัยและนวัตกรรม

“นวัตกรรม” หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ สิ่งประดิษฐ์ บริการ กระบวนการที่เกี่ยวกับการผลิต การจัดโครงสร้างองค์กร ระบบบริหารจัดการ การบริหารการเงิน ธุรกิจ การตลาด หรือในการอื่นใด ทั้งนี้ ซึ่งเป็นสิ่งใหม่หรือพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญและนำไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้างทั้งในเชิงพาณิชย์ และสาธารณะ

“หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐและเอกชน รวมทั้ง สถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยและนวัตกรรม

“นโยบาย” หมายความว่า นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

“งบประมาณ” หมายความว่า งบประมาณส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม

“บุคลากร” หมายความว่า บุคลากรวิจัยและนวัตกรรม

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะอยู่ในบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ องค์การอัยการ หรือองค์กรอิสระ

“สถานนโยบาย” หมายความว่า สถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

“กสว.” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

“สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ” หมายความว่า สำนักงานการวิจัยแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

“สอวช.” หมายความว่า สำนักงานสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

“สกสว.” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

“กระทรวง” หมายความว่า กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและระเบียบนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ รัฐต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม และศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ของประเทศทั้งระบบ เพื่อสร้างความรู้นำไปใช้ กำหนดนโยบายสาธารณะ และการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจและประโยชน์ทางสังคม ความมั่นคง และสิ่งแวดล้อม โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนอื่น รวมทั้งนโยบายของรัฐบาล

(๒) จัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของหน่วยงานของรัฐในระบบวิจัยและนวัตกรรม

(๓) จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพที่เพียงพอ

(๔) จัดให้มีกลไกและมาตรการสนับสนุน อำนวยความสะดวกแก่การวิจัยและนวัตกรรม และการให้สิทธิประโยชน์และแรงจูงใจที่เหมาะสมแก่การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม

(๕) สนับสนุนและช่วยเหลือการจดทะเบียนสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

(๖) สนับสนุนการมีส่วนร่วมและการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยและนวัตกรรมโดยภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และภาคประชาสังคม

(๗) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ

(๘) ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดให้มีกฎหมายใหม่เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม

(๙) ส่งเสริมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรมในสาขาใหม่ให้ทันกับพัฒนาการของวิทยาการในโลก

มาตรา ๖ นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ย่อมเป็นแนวทางปฏิบัติและกำกับทิศทางการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรมของหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม และในการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

มาตรา ๗ เพื่อบูรณาการและขับเคลื่อนระบบวิจัยและนวัตกรรมทางด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน บุคลากร งบประมาณ และกฎหมาย ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ให้จัดประเภทหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม ดังต่อไปนี้

(๑) หน่วยงานด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน และงบประมาณเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

(๒) หน่วยงานด้านการให้ทุน

(๓) หน่วยงานที่ทำวิจัยและสร้างนวัตกรรม

(๔) หน่วยงานด้านมาตรวิทยา มาตรฐาน การทดสอบและบริการคุณภาพวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

(๕) หน่วยงานด้านการจัดการความรู้จากงานวิจัยและนวัตกรรม และหน่วยงานซึ่งเป็นผู้ใช้ประโยชน์จากงานดังกล่าว

(๖) หน่วยงานด้านอื่นตามที่สภานโยบายกำหนด

หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมหน่วยงานใดจะจัดอยู่ในประเภทใดตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่สภานโยบายประกาศกำหนด

ให้หน่วยงานตามมาตรานี้ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ตามที่ กสว. กำหนด เว้นแต่สภานโยบายจะกำหนดเป็นอย่างอื่น

การเปลี่ยนประเภทหน่วยงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่สภานโยบายประกาศกำหนด

มาตรา ๘ การกำกับดูแลหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมจะกระทำได้เพียงพอที่จำเป็น เพื่อรักษาคุณภาพ มาตรฐานการวิจัย และประโยชน์ของประชาชนหรือประเทศเป็นส่วนรวม โดยจะกระทบต่อเสรีภาพทางวิชาการของหน่วยงานนั้นในการวิจัยและสร้างนวัตกรรมมิได้

มาตรา ๙ ห้ามมิให้หน่วยงานตามมาตรา ๗ (๑) และ (๒) ทำวิจัยและสร้างนวัตกรรมเอง เว้นแต่เป็นการวิจัยหรือสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานนั้น

ห้ามมิให้กรรมการ ผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม กระทำการใดอันเป็นการขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือขัดแย้งระหว่างบทบาทหรือหน้าที่และอำนาจ เว้นแต่จะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภานโยบายกำหนด

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่รัฐดำเนินการโครงการพัฒนาประเทศที่ต้องพึ่งเทคโนโลยีสมัยใหม่จากต่างประเทศ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งของโครงการดังกล่าว เพื่อสร้างความสามารถในการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการ ชุมชน และสังคมอย่างเป็นระบบ

เพื่อประโยชน์ในการผลิตวัสดุ อุปกรณ์ การให้บริการ การพัฒนาทักษะวิชาชีพขั้นสูง การทดสอบ การรับรองมาตรฐานและคุณภาพ เพื่อใช้ในโครงการตามวาระหนึ่งในระยะยาวโดยไม่ต้องพึ่งพาต่างประเทศ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการดังกล่าว เพื่อพัฒนาขีดความสามารถให้สามารถดำเนินการดังกล่าวได้เอง

มาตรา ๑๑ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ให้มีการส่งเสริมความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม ดังต่อไปนี้

(๑) ให้องค์กรวิชาการและวิชาชีพมีส่วนร่วมในการศึกษา วิจัย และสร้างนวัตกรรมในกระบวนการให้การศึกษาหรือให้บริการวิชาชีพ เผยแพร่ผลการศึกษาวิจัยและนวัตกรรม เพื่อการพัฒนา ชุมชน สังคม และประเทศ และเป็นแหล่งทรัพยากรบุคคลที่พร้อมให้ข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์หรือศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้รัฐมีแหล่งข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจที่อยู่บนพื้นฐานความจริงทางวิทยาศาสตร์

(๒) ให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมสำคัญในการนำเสนอนโยบาย ลงทุนและร่วมทุน ตลอดจนร่วมทำวิจัยและนวัตกรรมกับหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการผลิต และให้บริการ

(๓) ให้หน่วยงานของรัฐส่งเสริมการนำงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในการกำหนดนโยบาย การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม หรือการประกอบการในความรับผิดชอบ

(๔) ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่น และชุมชนอื่นมีส่วนร่วมและเข้าถึงงานวิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งนำผลงานดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในกิจการของท้องถิ่น ชุมชน หรือสมาชิก

(๕) ให้หน่วยงานภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการให้ความเห็น ความร่วมมือ และการสร้างความตระหนักในความสำคัญของการวิจัยและนวัตกรรม

(๖) หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมพึงร่วมมือกับบุคคลหรือหน่วยงานในต่างประเทศ ซึ่งเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในการศึกษาวิจัย การสร้างนวัตกรรม การถ่ายทอดวิทยาการหรือเทคโนโลยี การลงทุนหรือร่วมทุนซึ่งเกี่ยวกับการวิจัยและนวัตกรรม

(๗) การกำกับ เร่งรัด ติดตามและการประเมินผลให้ดำเนินการเท่าที่จำเป็นเพื่อส่งเสริม การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง

หมวด ๒

การดำเนินงานตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ส่วนที่ ๑

นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

มาตรา ๑๒ นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่สภานโยบายจัดทำขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์หลัก
- (๒) ระบบ กลไก และแนวทางการขับเคลื่อนระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณ การจัดระบบแรงจูงใจ และการอำนวยความสะดวก
- (๓) แนวทางและมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนเพื่อการวิจัยและนวัตกรรม
- (๔) กลไกการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการทำให้ผลงานดังกล่าวเกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ
- (๕) แนวทางและมาตรการพัฒนาบุคลากร
- (๖) การกำหนดภารกิจของหน่วยงานของรัฐที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ให้สภานโยบายจัดให้มีการจัดทำแผนงานแต่ละด้านตามแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามวรรคหนึ่ง และกรอบวงเงินงบประมาณในแต่ละแผนงาน รวมถึงผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ

มาตรา ๑๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๔ เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัตินโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนตามมาตรา ๑๒ แล้ว ให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและนวัตกรรมจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการวิจัยและนวัตกรรมของหน่วยงานที่สอดคล้องกับแผนดังกล่าวเสนอต่อ สอวช.

ในกรณีที่เห็นสมควร สอวช. อาจแจ้งให้หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งแก้ไขปรับปรุงแผนปฏิบัติการเพื่อให้สอดคล้องกับแผนตามมาตรา ๑๒ ได้

มาตรา ๑๔ ให้ สอวช. ติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในระบบวิจัยและนวัตกรรมตามแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศตามมาตรา ๑๒ เพื่อสนับสนุน ช่วยเหลือ หรือประสานการดำเนินการที่จำเป็น รวมทั้งให้คำแนะนำ แรงจูงใจ หรือขอให้ปรับปรุงแผนปฏิบัติการหรือการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อให้สอดคล้องกับแผนตามมาตรา ๑๒

ในกรณีที่ สอวช. เห็นว่าแผนปฏิบัติการหรือการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐไม่เป็นไปตามแผนตามมาตรา ๑๒ ให้เสนอความเห็นต่อสภานโยบายเพื่อพิจารณา เมื่อสภานโยบายมีมติสั่งการเป็นประการใดให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามมตินั้นโดยเร็ว

มาตรา ๑๕ การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ และการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

การกำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลให้ดำเนินการเท่าที่จำเป็นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรมโดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ ๒

งบประมาณและการพัสดุ

มาตรา ๑๖ การกำหนดกรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม การทำคำของบประมาณและการจัดสรรงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ กสว. ต้องจัดทำประมาณการกรอบวงเงินงบประมาณรวมที่ต้องใช้ตามแผนแต่ละด้านเสนอต่อสภานโยบาย โดยระบุว่าปีใดต้องใช้งบประมาณเท่าใด

มาตรา ๑๗ ให้หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมที่จะของบประมาณจัดทำคำของบประมาณดังต่อไปนี้

(๑) คำของบประมาณรายจ่ายประจำและรายจ่ายตามภารกิจของหน่วยงานที่มีใช้โครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และโครงการวิจัยและนวัตกรรม ให้เสนอต่อสำนักงบประมาณได้โดยตรง และให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมแต่ละหน่วย

(๒) คำของบประมาณเพื่อโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และโครงการวิจัยและนวัตกรรม ให้เสนอต่อ กสว. ตามหลักเกณฑ์ที่ กสว. กำหนด และให้ กสว. พิจารณาคำขอและผลการดำเนินการของหน่วยงานแต่ละหน่วยในปีที่ผ่านมาประกอบการจัดสรรเงินกองทุนให้เป็นงบประมาณของหน่วยงานนั้น

มาตรา ๑๘ ในกรณีมีความจำเป็น จะทำข้อตกลงให้ดำเนินโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี หรือโครงการวิจัยและนวัตกรรม โดยให้ได้รับเงินงบประมาณจากกองทุนเงินหนึ่งปีงบประมาณก็ได้

มาตรา ๑๙ เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ การจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการวิจัยและพัฒนา การสร้างนวัตกรรม และการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐประกาศกำหนด

สภานโยบายอาจขอให้คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หรือขอให้ตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมาใช้บังคับแก่การจัดซื้อจัดจ้างใดตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน

ส่วนที่ ๓

บุคลากรวิจัยและนวัตกรรม

มาตรา ๒๐ ให้กระทรวง กสว. และ สอวช. โดยความเห็นชอบของสภานโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความสามารถในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของแต่ละหน่วยงาน ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ทุนการศึกษาและทุนอื่นเพื่อสร้างบุคลากร

(๒) สร้างแรงจูงใจทางงบประมาณและสิทธิประโยชน์อื่นเพื่อให้หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพสอดคล้องกับแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

(๓) ประสานงานกับสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานกลางด้านการบริหารงานบุคคลของข้าราชการ และบุคลากรของรัฐประเภทต่าง ๆ ให้ปรับปรุงกฎหมายและกฎข้อบังคับเพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าทางอาชีพของบุคลากรให้ทัดเทียมกับผู้ดำรงตำแหน่งอำนวยการและบริหาร ทั้งการเลื่อนตำแหน่ง ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์อื่นในตำแหน่ง

(๔) ส่งเสริมการให้บุคลากรในหน่วยงานของรัฐไปทำการวิจัยหรือนวัตกรรมในหน่วยงานอื่นทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน โดยให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต้นสังกัด และให้ได้รับค่าตอบแทนตลอดจนนำผลงานมาใช้ในการประเมินผลงานและการเลื่อนตำแหน่งในหน่วยงานที่ต้นสังกัดได้

(๕) ให้ทุนหรือสนับสนุนให้บุคลากรไปปฏิบัติหน้าที่ในต่างประเทศในหน่วยงานที่มีชื่อเสียงระดับโลกทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน โดยให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต้นสังกัด และให้ได้รับค่าตอบแทนตลอดจนนำผลงานมาใช้ในการประเมินผลงานและการเลื่อนตำแหน่งในหน่วยงานที่ต้นสังกัดได้

(๖) ให้บุคลากรนำผลงานที่ได้จากการปฏิบัติหน้าที่ไปหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจได้ โดยแบ่งหรือไม่ต้องแบ่งผลประโยชน์กับหน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชนที่ตนสังกัดหรือไปปฏิบัติหน้าที่แล้วแต่กรณี ตามระเบียบของสภานโยบาย

(๗) ดึงดูดบุคคลซึ่งมีความสามารถสูงทั้งที่มีหรือไม่มีสัญชาติไทยให้เข้ามาดำเนินงานวิจัยและนวัตกรรมในประเทศ เป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยและนวัตกรรม โดยมีแรงจูงใจต่าง ๆ โดยเฉพาะการตรวจลงตราเป็นกรณีพิเศษ การให้ขอสัญชาติไทยได้ และการได้รับค่าตอบแทนในอัตราที่แข่งขันกับต่างประเทศได้ รวมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรที่มีหรือไม่มีสัญชาติไทยดำเนินงานวิจัยและนวัตกรรมในต่างประเทศเพื่อให้ได้งานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพ

(๘) ส่งเสริมให้ผู้บริหาร พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศมาร่วมดำเนินการตาม (๔) หรือ (๗) กับหน่วยงานของรัฐในระบบวิจัยและนวัตกรรม

(๙) ส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ ให้ได้รับการพัฒนาความสามารถ หรือมีสถานศึกษาที่บ่มเพาะความสามารถเป็นพิเศษ และให้มีทุนการศึกษาและความสนับสนุนที่เหมาะสมและเพียงพอ

(๑๐) กำหนดมาตรการอื่นที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร

เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบกับการดำเนินการตาม (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๑๐) แล้ว ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีโดยเร็ว

มาตรา ๒๑ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติมีอำนาจให้รางวัลผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่ได้รับการประเมินและพิสูจน์แล้วว่าเป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจ สังคม หรือวิชาการของประเทศอย่างยิ่ง

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติมีอำนาจประกาศเกียรติคุณยกย่องบุคคลหรือหน่วยงานที่มีผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างต่อเนื่อง

การให้รางวัลตามวรรคหนึ่งและการประกาศเกียรติคุณตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กสว. กำหนด

ส่วนที่ ๔

ข้อมูลการวิจัยและนวัตกรรม

มาตรา ๒๒ เพื่อประโยชน์ในการบูรณาการ บริหารจัดการ และวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล การวิจัยและนวัตกรรมในภาพรวมของประเทศ ให้หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมแจ้งหรือเชื่อมโยง ข้อมูลการวิจัยและนวัตกรรมของหน่วยงานต่อสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อโครงการและผู้วิจัยในโครงการ

- (๒) บทคัดย่อของผลงานวิจัย
- (๓) งบประมาณที่ใช้
- (๔) ชื่อและที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ของบุคลากร
- (๕) ทรรศนะทางปัญญาที่เกิดจากการวิจัย
- (๖) ข้อมูลอื่นตามที่สถานนโยบายประกาศกำหนด

เมื่อโครงการวิจัยและนวัตกรรมเสร็จสิ้น ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบหรือผู้ดำเนินการวิจัยส่งหรือเชื่อมโยงข้อมูลผลงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ พร้อมทั้งรายงานผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ตลอดจนแนวทางการนำผลงานไปใช้ประโยชน์กับการพัฒนาประเทศต่อสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

การนำส่งหรือการเชื่อมโยงข้อมูล และการรายงานผลงานวิจัยและนวัตกรรมตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สถานนโยบายกำหนด

ในกรณีที่ผลงานตามวรรคสองเป็นความลับ หรือมีกฎหมายหรือสัญญาไม่ให้บุคคลที่สามล่วงรู้ มิให้นำกฎหมายหรือสัญญาดังกล่าวมาใช้เป็นอุปสรรคในการดำเนินการส่งข้อมูลให้แก่สำนักงานการวิจัยแห่งชาติตามมาตรานี้ แต่สำนักงานการวิจัยแห่งชาติมีหน้าที่รักษาข้อมูลดังกล่าวให้เป็นความลับหรือมิให้บุคคลที่สามล่วงรู้ต่อไป

ในกรณีที่เห็นสมควร สถานนโยบายอาจประกาศกำหนดให้โครงการวิจัยและนวัตกรรมที่หน่วยงานภาคเอกชนเป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่าย หรือโครงการวิจัยและนวัตกรรมอื่นตามที่สถานนโยบายกำหนด จัดทำเป็นสรุปรายงานการดำเนินงานเสนอต่อสำนักงานการวิจัยแห่งชาติเพื่อยกย่องที่ไมกระทบต่อความลับทางการค้า ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือประโยชน์สาธารณะอื่นแทนการแจ้งหรือเชื่อมโยงข้อมูลตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีเช่นนี้สำนักงานการวิจัยแห่งชาติมีหน้าที่รักษาข้อมูลดังกล่าวให้เป็นความลับหรือมิให้บุคคลที่สามล่วงรู้ต่อไป

มาตรา ๒๓ ให้สถาบันอุดมศึกษาแจ้งหรือเชื่อมโยงข้อมูลการวิจัยและนวัตกรรมและหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่จะดำเนินการในระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิตหรือนักศึกษาของตนต่อสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ รวมถึงรายงานผลการวิจัยและนวัตกรรมและวิทยานิพนธ์เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สถานนโยบายกำหนด

ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมจัดให้มีการลงทะเบียนหัวข้อวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทั้งในสังกัดและในกำกับดูแลของรัฐมนตรี สถาบันอุดมศึกษาเอกชน และสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งที่สังกัดกระทรวง ทบวง กรมอื่น หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ให้สำนักงาน ก.พ. และหน่วยงานของรัฐที่ให้ทุนในระดับบัณฑิตศึกษาแก่นักศึกษาที่ศึกษาในต่างประเทศ แจ้างหรือเชื่อมโยงข้อมูลการวิจัยและหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่จะดำเนินการในระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาที่รับทุนต่อสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ รวมถึงรายงานผลการวิจัยและนวัตกรรมและวิทยานิพนธ์เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภานโยบายกำหนด

มาตรา ๒๔ ให้สำนักงานการวิจัยแห่งชาติจัดทำฐานข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานการวิจัยแห่งชาติจัดให้มีระบบข้อมูลสารสนเทศกลางเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลการวิจัยและนวัตกรรมระดับชาติและนานาชาติกับระบบสารสนเทศของหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม และให้มีอำนาจเข้าถึงฐานข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของหน่วยงานดังกล่าวทุกหน่วยงาน

ให้หน่วยงานของรัฐในระบบวิจัยและนวัตกรรมทุกหน่วยงานเชื่อมโยงข้อมูลการวิจัยและนวัตกรรมตามมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนกับระบบข้อมูลสารสนเทศกลางที่สำนักงานการวิจัยแห่งชาติจัดทำขึ้นตามวรรคหนึ่ง

ให้สำนักงานการวิจัยแห่งชาติเชื่อมโยงข้อมูลการวิจัยและนวัตกรรมตามมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรานี้ กับระบบข้อมูลสารสนเทศของ สอวช. และ สกสว. โดยให้ สอวช. และ สกสว. มีอำนาจนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้

มาตรา ๒๕ การอ้างอิงข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ให้อ้างอิงจากฐานข้อมูลตามมาตรา ๒๔ ข้อมูลจากฐานข้อมูลอื่นของหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม ให้ใช้ได้ภายในหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานดังกล่าว โดยจะนำมาใช้อ้างอิงให้ชัดหรือแย้งกับข้อมูลจากฐานข้อมูลตามมาตรา ๒๔ มิได้

มาตรา ๒๖ ให้สำนักงานการวิจัยแห่งชาติรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลการดำเนินการและผลงานวิจัยและนวัตกรรมจากหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม และให้ สกสว. วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ทั้งนี้ ให้สำนักงานการวิจัยแห่งชาติและ สกสว. เสนอความเห็นต่อ กสว. และสภานโยบายเพื่อประเมินสถานภาพของการวิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีของประเทศตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ และเป็นข้อมูลในการจัดทำนโยบายต่อไป

มาตรา ๒๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๒ วรรคสี่และวรรคห้า สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ สอวช. และ สกสว. อาจเปิดเผยข้อมูลในฐานข้อมูล ตลอดจนรายงานผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวต่อสาธารณชนได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภานโยบายกำหนด ทั้งนี้ ต้องเป็นข้อมูลที่ไม่กระทบต่อความลับทางการค้า ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น

การเปิดเผยข้อมูลตามวรรคหนึ่งจะนำไปเป็นเหตุในการฟ้องร้องดำเนินคดีใด ๆ มิได้

ให้นำความในวรรคสองไปใช้บังคับแก่การแจ้งหรือเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมต่อสำนักงานการวิจัยแห่งชาติตามมาตรา ๒๒ และการที่หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมนำข้อมูลตามวรรคหนึ่งไปเปิดเผยด้วย

ส่วนที่ ๕

การนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

มาตรา ๒๘ ให้กระทรวงและ สกสว. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคล คณะบุคคล ชุมชน หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานภาคเอกชนนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ทั้งในเชิงนโยบาย เชิงพาณิชย์ เชิงสังคม และเชิงสาธารณประโยชน์

ให้หน่วยงานของรัฐสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมแก่บุคคล คณะบุคคล ชุมชน หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือหน่วยงานภาคเอกชน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดในระเบียบของสภานโยบาย

ในการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมแก่บุคคล คณะบุคคล ชุมชน หรือหน่วยงานภาคเอกชน ให้มุ่งเน้นโครงการวิจัยและนวัตกรรมซึ่งมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) มีความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง รวมทั้งการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและภาคการบริการของประเทศ

(๒) สามารถตอบสนองต่อการสร้างความรู้ใหม่ ยกระดับนวัตกรรม ปรับปรุงกระบวนการผลิตและบริการ แก้ปัญหาเชิงเทคนิค ทดแทนการนำเข้าเทคโนโลยี หรือมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

(๓) มีความเป็นไปได้สูงที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม

(๔) ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนหรือวิสาหกิจเพื่อสังคมให้ดำเนินการในเชิงพาณิชย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๕) ส่งเสริมการนำทรัพย์สินทางปัญญาสาธารณะ ทรัพย์สินทางปัญญาที่ผู้ทรงสิทธิหรือเจ้าของอนุญาตหรือยินยอมให้ใช้ทรัพย์สินทางปัญญานั้น รวมทั้งทรัพย์สินทางปัญญาที่สิ้นอายุการคุ้มครองตามกฎหมาย ไปใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการวิจัยและนวัตกรรม และการพัฒนาเพื่อต่อยอดความรู้และเทคโนโลยี

(๖) ลักษณะอื่นตามที่สถานโยบายกำหนด

มาตรา ๒๙ สถานโยบายอาจเสนอคณะรัฐมนตรีให้มติดีสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์โดยให้สิทธิประโยชน์ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้หน่วยงานของรัฐจัดซื้อจัดจ้างสินค้าหรือบริการที่ใช้ผลงานจากการวิจัยและนวัตกรรม จากบุคคล คณะบุคคล ชุมชน หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานภาคเอกชน ซึ่งได้รับการสนับสนุน ตามมาตรา ๒๘

(๒) ให้ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลหรืออากร ในการนี้ให้คณะรัฐมนตรี พิจารณาความเห็นของกระทรวงการคลังประกอบด้วย

(๓) ให้ได้รับส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

(๔) ให้ผู้สร้างงานวิจัยหรือนวัตกรรมเป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ โดยมีการแบ่งปันหรือไม่ต้องแบ่งปันผลประโยชน์ให้หน่วยงานผู้สนับสนุนทุนวิจัยหรือนวัตกรรม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในระเบียบของสถานนโยบาย

(๕) ให้อนุญาตให้ใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาโดยมีหรือไม่มีค่าตอบแทน รวมทั้งการแบ่งปัน ผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา ในกรณีที่ผู้ใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาดังกล่าวมีกำไร จากการใช้ทรัพย์สินทางปัญญานั้น

(๖) ยกเว้นหรือลดหย่อนการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายซึ่งหน่วยงานของรัฐจัดเก็บ เพื่อการตรวจวิเคราะห์หรือการออกใบอนุญาต หรือเพื่อการอื่น

(๗) สิทธิประโยชน์อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยข้อเสนอของสถานนโยบาย

มาตรา ๓๐ ให้กระทรวง กสว. สกสว. และหน่วยงานของรัฐสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรม และพัฒนาเพื่อต่อยอดความรู้และเทคโนโลยีหรือการรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการลงทุนโครงการ ขนาดใหญ่ของหน่วยงานของรัฐ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในระเบียบของสถานนโยบาย

มาตรา ๓๑ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการดำเนินการตามส่วนนี้ หน่วยงานของรัฐอาจ ร่วมลงทุนในโครงการซึ่งนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่กำหนดในระเบียบของสถานนโยบาย

มิให้นำกฎหมายว่าด้วยการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนมาใช้บังคับแก่การร่วมลงทุนตามวรรคหนึ่ง

ให้คณะรัฐมนตรีกำหนดระเบียบว่าด้วยการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ ๖

มาตรฐานการวิจัยและจริยธรรมการวิจัย

มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการวิจัยของประเทศ ให้ กสว. โดยความเห็นชอบของสภานโยบาย มีหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานการวิจัยด้านต่าง ๆ

มาตรฐานการวิจัยตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

กสว. อาจจัดทำข้อกำหนดและแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวกับการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมให้หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมนำไปใช้ได้

มาตรา ๓๓ ให้ กสว. โดยความเห็นชอบของสภานโยบายกำหนด

(๑) จริยธรรมการวิจัยทั่วไป

(๒) หลักเกณฑ์การวิจัยและข้อกำหนดจริยธรรมการวิจัยซึ่งมีปัญหากับหลักศาสนา วัฒนธรรม จารีตประเพณี หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

จริยธรรมการวิจัยทั่วไปตาม (๑) เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หลักเกณฑ์การวิจัยและข้อกำหนดจริยธรรมการวิจัยตาม (๒) ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

หมวด ๓

การบูรณาการการปฏิบัติการของหน่วยงานในกำกับของรัฐมนตรี

มาตรา ๓๔ เพื่อประโยชน์ในการบูรณาการการปฏิบัติการและงบประมาณของหน่วยงานในกำกับของรัฐมนตรีที่มีใช้ สอวช. สกสว. หรือสถาบันอุดมศึกษา รัฐมนตรีอาจเสนอให้สภานโยบาย ประกาศกำหนดให้หน่วยงานในกำกับของตนต้องบูรณาการแผน การดำเนินงาน และงบประมาณ เพื่อให้การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เกิดประโยชน์และประสิทธิผลสูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง สภานโยบายโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี อาจกำหนดระเบียบขึ้นใช้บังคับเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของการบูรณาการดังกล่าวได้

หมวด ๔ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๕ หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ มีหนังสือเตือนไปยังหัวหน้าหน่วยงานนั้นให้ดำเนินการให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด

หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมที่ไม่ปฏิบัติตามหนังสือเตือนตามวรรคหนึ่งภายในเวลาที่กำหนด ให้ได้รับสภาพบังคับที่เป็นผลร้ายตามที่สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกำหนดโดยข้อเสนอของ กสว.

มาตรา ๓๖ ผู้ใดโดยเหตุที่ตนมีตำแหน่งหน้าที่ในการรักษาข้อมูลที่เป็นความลับตามมาตรา ๒๒ วรรคสี่หรือวรรคห้า เปิดเผยหรือใช้ข้อมูลที่เป็นความลับนั้น เพื่อประโยชน์ของตนหรือของผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๗ โครงการวิจัยและนวัตกรรมใดที่ดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อผูกพันเดิมจนกว่าจะเสร็จสิ้นโครงการ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามโครงการดังกล่าว การดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๓๘ ในวาระเริ่มแรก เพื่อประโยชน์ในการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศกลางด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศตามมาตรา ๒๔ ให้สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมอื่น ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติประกาศกำหนด ถ่ายโอนข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยและนวัตกรรม การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ให้สำนักงานการวิจัยแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ภายในระยะเวลาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมประกาศกำหนด

มาตรา ๓๙ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งที่เกี่ยวกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้แทน ซึ่งต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องอาศัยวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม และศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ให้เกิดความรู้ เพื่อนำไปใช้ในการสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งจำเป็นต้องเพิ่มขีดความสามารถด้านการวิจัยและนวัตกรรม ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ให้สนองต่อความต้องการของประเทศ เพื่อให้นโยบายยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม นำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งการกำกับ ติดตาม และประเมินผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สมควรที่จะให้มีกฎหมายเพื่อส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรมให้เหมาะสม ครอบคลุมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. .... มีหลักการ คือ ให้มีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ... ในวาระที่หนึ่ง ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และมอบหมายให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน และกำหนดเวลาพิจารณา ๔๕ วัน โดยเมื่อครบกำหนด ๔๕ วันแล้ว คณะกรรมการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๑๕ วัน (ครั้งที่ ๑) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๑) ออกไปอีก ๑๕ วัน ต่อมา คณะกรรมการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๑๙ วัน (ครั้งที่ ๒) โดยที่ประชุมมีมติให้ คณะกรรมการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๒) ออกไปอีก ๑๙ วัน เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอรายงานต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุ ระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สอง เรียงตามลำดับมาตรา และลงมติในวาระที่สามมีมติ เห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และดำเนินการส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ สาระสำคัญ มีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๖๘ ก วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ นำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๙ มาตรา สาระสําคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ในพระราชบัญญัตินี้ กําหนดให้ (มาตรา ๓)

“การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี” หมายความว่า การดำเนินกิจการที่เป็นการเพิ่มพูนความรู้และความสามารถทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และวิศวกรรม เพื่อยกระดับความสามารถในการผลิตและการบริการ ตลอดจนความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ และความเป็นอยู่ของสังคม โดยรวมถึงการพัฒนาบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาขีดความสามารถในการรับและถ่ายทอดเทคโนโลยีทั้งภายในและจากต่างประเทศเพื่อการพัฒนาประเทศในทุกด้าน

“การวิจัย” หมายความว่า การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ หรือทดลองอย่างเป็นระบบ อันจะทำให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง ความรู้ใหม่ หรือหลักการไปใช้ในการตั้งกฎ ทฤษฎี แนวทางในการปฏิบัติเพื่อเป็นพื้นฐานของการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ รวมทั้งเพื่อสร้างนวัตกรรม อันจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

“ระบบวิจัย” หมายความว่า การทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างความเชื่อมโยงกันอย่างประสานสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามที่กําหนด

“มาตรฐานการวิจัย” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ของการวิจัยและนวัตกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นในทุกกระบวนการของการวิจัยและนวัตกรรมอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ทั้งนี้ รวมถึงจริยธรรมที่นักวิจัยพึงปฏิบัติด้วย

“ข้อมูลการวิจัย” หมายความว่า ข้อมูลที่เกี่ยวกับโครงการและผลงานการวิจัยและนวัตกรรม งบประมาณ บุคลากร ทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดจากการวิจัยและนวัตกรรมและข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและนวัตกรรม

“นวัตกรรม” หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ สิ่งประดิษฐ์ บริการ กรรมวิธีที่เกี่ยวกับการผลิต การจัดโครงสร้างองค์กร ระบบบริหารจัดการ การบริหารการเงิน ธุรกิจ การตลาด หรือในการอื่นใด ทั้งนี้ ซึ่งเป็นสิ่งใหม่หรือพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสําคัญและนําไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้างทั้งในเชิงพาณิชย์และสาธารณะ

“หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐและเอกชน รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาที่ดําเนินการเกี่ยวกับการวิจัยและนวัตกรรม

“นโยบาย” หมายความว่า นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

“งบประมาณ” หมายความว่า งบประมาณส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม

“บุคลากร” หมายความว่า บุคลากรวิจัยและนวัตกรรม

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะอยู่ในบังคับหรือกำกับดูแลของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ องค์การอิสระหรือองค์กรอิสระ

“สถานนโยบาย” หมายความว่า สถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

“กสว.” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

“สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ” หมายความว่า สำนักงานการวิจัยแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

“สอวช.” หมายความว่า สำนักงานสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

“สกสว.” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

“กระทรวง” หมายความว่า กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๒. รัฐต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม และศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ของประเทศทั้งระบบ เพื่อสร้างความรู้นำไปใช้กำหนดนโยบายสาธารณะ และการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจและประโยชน์ทางสังคม ความมั่นคง และสิ่งแวดล้อม โดยด าเนินการดังต่อไปนี้ (มาตรา ๔)

๒.๑ กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนอื่น รวมทั้งนโยบายของรัฐบาล

๒.๒ จัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของหน่วยงานของรัฐในระบบวิจัยและนวัตกรรม

๒.๓ จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพที่เพียงพอ

๒.๔ จัดให้มีกลไกและมาตรการสนับสนุน อำนวยความสะดวกแก่การวิจัยและนวัตกรรม และการให้สิทธิประโยชน์และแรงจูงใจที่เหมาะสมแก่การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม

๒.๕ สนับสนุนและช่วยเหลือการจดทะเบียนสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

๒.๖ สนับสนุนการมีส่วนร่วมและการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยและนวัตกรรมโดยภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และภาคประชาสังคม

๒.๗ ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ

๒.๘ ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดให้มีกฎหมายใหม่เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม

๒.๙ ส่งเสริมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรมในสาขาใหม่ให้ทันกับพัฒนาการของวิทยาการในโลก

๓. เพื่อบูรณาการและขับเคลื่อนระบบวิจัยและนวัตกรรมทางด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนบุคลากร งบประมาณ และกฎหมาย ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ให้จัดประเภทหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมดังต่อไปนี้ (มาตรา ๗)

๓.๑ หน่วยงานด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ และงบประมาณเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๓.๒ หน่วยงานด้านการให้ทุน

๓.๓ หน่วยงานที่ท าวิจัยและสร้างนวัตกรรม

๓.๔ หน่วยงานด้านมาตรวิทยา มาตรฐาน การทดสอบและบริการคุณภาพวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม

๓.๕ หน่วยงานด้านการจัดการความรู้จากการวิจัยและนวัตกรรม และหน่วยงานซึ่งเป็นผู้ใช้ประโยชน์จากงานดังกล่าว

๓.๖ หน่วยงานอื่นตามที่สภานโยบายกำหนด

๔. การกำกับดูแลหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมจะกระทำได้เพียงพอเท่าที่จำเป็นเพื่อรักษาคุณภาพ มาตรฐานการวิจัย และประโยชน์ของประชาชนหรือประเทศเป็นส่วนรวม โดยจะกระทบต่อเสรีภาพทางวิชาการของหน่วยงานนั้นในการวิจัยและสร้างนวัตกรรมมิได้ (มาตรา ๘)

๕. ห้ามมิให้หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมทาวิจัยและสร้างนวัตกรรมเอง เว้นแต่เป็นการวิจัยหรือสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานนั้น

ห้ามมิให้กรรมการ ผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม กระทำการใดอันเป็นการขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือขัดแย้งระหว่างบทบาทหรือหน้าที่และอำนาจ เว้นแต่จะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภานโยบายกำหนด(มาตรา ๙)

๖. ในกรณีที่ดำเนินการโครงการพัฒนาประเทศที่ต้องพึ่งเทคโนโลยีสมัยใหม่จากต่างประเทศ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งของโครงการดังกล่าว เพื่อสร้างความสามารถในการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการ ชุมชน และสังคมอย่างเป็นระบบ (มาตรา ๑๐)

๗. เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้มีการส่งเสริมความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๑๑)

๗.๑ ให้องค์กรวิชาการและวิชาชีพมีส่วนร่วมในการศึกษา วิจัย และสร้างนวัตกรรมในกระบวนการให้การศึกษาหรือให้บริการวิชาชีพ เผยแพร่ผลการศึกษาวิจัยและนวัตกรรม เพื่อการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศ และเป็นแหล่งทรัพยากรบุคคลที่พร้อมให้ข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์หรือศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้รัฐมีแหล่งข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจที่อยู่บนพื้นฐานความจริงทางวิทยาศาสตร์

๗.๒ ให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมสำคัญในการนำเสนอนโยบาย ลงทุนและร่วมทุนตลอดจนร่วมทาวิจัยและนวัตกรรมกับหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการผลิตให้บริการ

๗.๓ ให้หน่วยงานของรัฐส่งเสริมการนางานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในการกำหนดนโยบาย การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม หรือการประกอบการในความรับผิดชอบ

๗.๔ ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่น และชุมชนอื่นที่มีส่วนร่วมและเข้าถึงงานวิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งนำผลงานดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในกิจการของท้องถิ่นชุมชน หรือสมาชิก

๗.๕ ให้หน่วยงานภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการให้ความเห็น ความร่วมมือ และการสร้างความตระหนักในความสำคัญของการวิจัยและนวัตกรรม

๗.๖ หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมพึงร่วมมือกับบุคคลหรือหน่วยงานในต่างประเทศ ซึ่งเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในการศึกษาวิจัย การสร้างนวัตกรรม การถ่ายทอดวิทยาการหรือเทคโนโลยี การลงทุนหรือร่วมทุนซึ่งเกี่ยวกับการวิจัยและนวัตกรรม

๗.๗ การกำกับ เรงรัด ติดตามและการประเมินผลให้ดำเนินการเท่าที่จำเป็นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง

๘. นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่สภานโยบาย จัดทำขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ อย่างน้อย ต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๑๒)

๘.๑ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์หลัก

๘.๒ ระบบ กลไก และแนวทางการขับเคลื่อนระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ รวมทั้ง การจัดสรรงบประมาณ การจัดระบบแรงจูงใจ และการอำนวยความสะดวก

๘.๓ แนวทางและมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนเพื่อการวิจัยและนวัตกรรม

๘.๔ กลไกการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการทำให้ผลงานดังกล่าวเกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

๘.๕ แนวทางและมาตรการพัฒนาบุคลากร

๘.๖ การกำหนดภารกิจของหน่วยงานของรัฐที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามแผน ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๙. ให้ สอวช. ติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในระบบวิจัยในระบบวิจัยและนวัตกรรม ตามแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ เพื่อสนับสนุน ช่วยเหลือ หรือประสานการดำเนินการ ที่จำเป็น รวมทั้งให้คำแนะนำ เปรียบเทียบ หรือขอให้ปรับปรุงแผนปฏิบัติการหรือการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อให้สอดคล้องกับแผน และในกรณีที่ สอวช. เห็นว่าแผนปฏิบัติการ หรือการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐไม่เป็นไปตามแผน ให้เสนอความเห็นต่อ สภานโยบายเพื่อพิจารณาเมื่อสภานโยบายมีมติสั่งการเป็นประการใดให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามมติ นั้น โดยเร็ว (มาตรา ๑๔)

๑๐. การกำหนดกรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม การทาคาขอ งบประมาณและการจัดสรรงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของ ประเทศ กสว. ต้องจัดทำประมาณการกรอบวงเงินงบประมาณรวมที่ต้องใช้ตามแผนแต่ละด้านเสนอต่อ สภานโยบาย โดยระบุว่าปีใดต้องใช้งบประมาณใด (มาตรา ๑๖)

๑๑. ให้หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมที่จะของบประมาณจัดทำคาของงบประมาณ ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๑๗)

๑๑.๑ คาของงบประมาณรายจ่ายประจำและรายจ่ายตามภารกิจของหน่วยงานที่มีใช้โครงการ พัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และโครงการวิจัยและนวัตกรรม ให้เสนอต่อสำนักงบประมาณได้โดยตรง และให้ สำนักร่างงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมแต่ละหน่วยงาน

๑๑.๒ คาของงบประมาณเพื่อโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและโครงการวิจัย และนวัตกรรม ให้เสนอต่อ กสว. ตามหลักเกณฑ์ที่ กสว. กำหนด และให้ กสว. พิจารณาคาขอและผลการดำเนินการ ของหน่วยงานแต่ละหน่วยในปีที่ผ่านมาประกอบการจัดสรรเงินกองทุนให้เป็นงบประมาณของหน่วยงานนั้น

๑๒. ในกรณีมีความจำเป็น จาทำข้อตกลงให้ดำเนินโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี หรือ โครงการวิจัยและนวัตกรรม โดยได้รับเงินงบประมาณจากกองทุนเงินหนึ่งปีงบประมาณก็ได้ (มาตรา ๑๘)

๑๓. เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ การจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อการวิจัยและพัฒนา การสร้างนวัตกรรม และการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์

ที่คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐประกาศก าหนด

สภานโยบายอาจขอให้คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ดาเนินการตามวรรคหนึ่ง หรือขอให้ตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อยกเว้นมิให้นับบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วย การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมาใช้บังคับแก่การจัดซื้อจัดจ้างใด ตามพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมด หรือแต่บางส่วน (มาตรา ๑๙)

๑๔. ให้กระทรวง กสว. และ สอวช. โดยความเห็นชอบของสภานโยบายส่งเสริมและสนับสนุน การผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความสามารถในการพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอ านาจของแต่ละหน่วยงาน ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๒๐)

๑๔.๑ ให้ทุนการศึกษาและทุนอื่นเพื่อสร้างบุคลากร

๑๔.๒ สร้างแรงจูงใจทางงบประมาณและสิทธิประโยชน์อื่นเพื่อให้หน่วยงานในระบบวิจัย และนวัตกรรมสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพสอดคล้องกับแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

๑๔.๓ ประสานงานกับสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานกลางด้านการบริหารงานบุคคลของ ข้าราชการและบุคลากรของรัฐประเภทต่าง ๆ ให้ปรับปรุงกฎหมายและกฎข้อบังคับเพื่อส่งเสริมความก้าวหน้า ทางอาชีพของบุคลากรให้ทัดเทียมกับผู้ดำรงตำแหน่งอานวยการและบริหารทั้งการเลื่อนต าแหน่ง ค่าตอบแทน และสิทธิประโยชน์อื่นในต าแหน่ง

๑๔.๔ ส่งเสริมการให้บุคลากรในหน่วยงานของรัฐไปทาการวิจัยหรือนวัตกรรมในหน่วยงานอื่น ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน โดยให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต้นสังกัด และให้ได้รับค่าตอบแทน ตลอดจน าลงงานมาใช้ในการประเมินผลงานและการเลื่อนต าแหน่งในหน่วยงานที่ตนสังกัดไว้

๑๔.๕ ให้ทุนหรือสนับสนุนให้บุคลากรไปปฏิบัติหน้าที่ในต่างประเทศในหน่วยงานที่มีชื่อเสียง ระดับโลกทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน โดยให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต้นสังกัด และให้ได้รับ ค่าตอบแทน ตลอดจน าลงงานมาใช้ในการประเมินผลงานและการเลื่อนต าแหน่งในหน่วยงานที่ตนสังกัดได้

๑๔.๖ ให้บุคลากรนาผลงานที่ได้จากการปฏิบัติหน้าที่ไปหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจได้ โดยแบ่ง หรือไม่ต้องแบ่งผลประโยชน์กับหน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชนที่ตนสังกัดหรือไปปฏิบัติหน้าที่แล้วแต่กรณี ตามระเบียบของสภานโยบาย

๑๔.๗ ดึงดูดบุคคลซึ่งมีความสามารถสูงทั้งที่มีหรือไม่มีสัญชาติไทยให้เข้ามาดาเนินการวิจัยและ นวัตกรรมในประเทศ เป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยและนวัตกรรม โดยมีแรงจูงใจต่าง ๆ โดยเฉพาะการตรวจ ลงตราเป็นกรณีพิเศษ การให้ขอสัญชาติไทยได้ และการได้รับค่าตอบแทนในอัตราที่แข่งขันกับต่างประเทศได้ รวมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรที่มีหรือไม่มีสัญชาติไทยดาเนินงานวิจัยและนวัตกรรมในต่างประเทศเพื่อให้ได้ งานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพ

๑๔.๘ ส่งเสริมให้ผู้บริหาร พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานเอกชนทั้งในประเทศและ ต่างประเทศมาร่วมต าเนินการกับหน่วยงานของรัฐในระบบวิจัยและนวัตกรรม

๑๔.๙ ส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ ให้ได้รับการพัฒนาความสามารถ หรือมีสถานศึกษาที่บ่มเพาะความสามารถเป็นพิเศษ และให้มีทุนการศึกษาและความสนับสนุนที่เหมาะสม และเพียงพอ

๑๔.๑๐ ก าหนดมาตรการอื่นที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร

เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบกับการดาเนินการดังกล่าวแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องต าเนินการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีโดยเร็ว

๑๕. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติมีอำนาจให้รางวัลผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่ได้รับการประเมินและพิสูจน์แล้วว่าเป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจ สังคม หรือวิชาการของประเทศอย่างยิ่ง (มาตรา ๒๑)

๑๖. เพื่อประโยชน์ในการบูรณาการ บริหารจัดการ และวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลการวิจัยและนวัตกรรมในภาพรวมของประเทศ ให้หน่วยงานในระบับวิจัยและนวัตกรรมแจ้งหรือเชื่อมโยงข้อมูลการวิจัยและนวัตกรรมของหน่วยงานต่อสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๒๒)

๑๖.๑ ชื่อโครงการและผู้วิจัยในโครงการ

๑๖.๒ บทคัดย่อของผลงานวิจัย

๑๖.๓ งบประมาณที่ใช้

๑๖.๔ ชื่อและที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ของบุคลากร

๑๖.๕ ทรรศนะทางปัญญาที่เกิดจากการวิจัย

๑๖.๖ ข้อมูลอื่นตามที่สถานนโยบายประกาศกำหนด

๑๗. ให้สถาบันอุดมศึกษาแจ้งหรือเชื่อมโยงข้อมูลการวิจัยและนวัตกรรมและหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่จะดำเนินการในระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิตหรือนักศึกษาของตนต่อสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ รวมถึงรายงานผลการวิจัยและนวัตกรรมและวิทยานิพนธ์เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สถานนโยบายกำหนด

โดยให้สำนักงานปลัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมจัดให้มีการลงทะเบียนหัวข้อวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทั้งในสังกัดและในกำกับดูแลของรัฐมนตรีสถาบันอุดมศึกษา และสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งที่สังกัดกระทรวง ทบวง กรมอื่น หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้สำนักงาน ก.พ. และหน่วยงานของรัฐที่ให้ทุนในระดับบัณฑิตศึกษาแก่นักศึกษาที่ศึกษาในต่างประเทศแจ้งหรือเชื่อมโยงข้อมูลการวิจัยและหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่จะดำเนินการในระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาที่รับทุนต่อสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ รวมถึงรายงานผลการวิจัยและนวัตกรรมและวิทยานิพนธ์เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สถานนโยบายกำหนด(มาตรา ๒๓)

๑๘. ให้สำนักงานการวิจัยแห่งชาติจัดทูลฐานข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ (มาตรา ๒๔)

๑๙. ให้สำนักงานการวิจัยแห่งชาติรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลการดำเนินการและผลงานวิจัยและนวัตกรรมจากหน่วยงานในระบับวิจัยและนวัตกรรมและให้ สกสว. วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ทั้งนี้ ให้สำนักงานการวิจัยแห่งชาติและ สกสว. เสนอความเห็นต่อ กสว. และสถานนโยบายเพื่อประเมินสถานภาพการวิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีของประเทศตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ และเป็นข้อมูลในการจัดทำนโยบายต่อไป (มาตรา ๒๕)

๒๐. ให้กระทรวงและ สกสว. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคล คณะบุคคล ชุมชน หน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชนนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ทั้งในเชิงนโยบาย เชิงพาณิชย์ เชิงสังคม และเชิงสาธารณประโยชน์

ในการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมแก่บุคคล คณะบุคคล ชุมชนหรือหน่วยงานภาคเอกชน ให้มุ่งเน้นโครงการวิจัยและนวัตกรรมซึ่งมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ มาตรา ๒๖)

๒๐.๑ มีความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง รวมทั้งการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและภาคการบริการของประเทศ

๒๐.๒ สามารถตอบสนองต่อการสร้างความรู้ใหม่ ยกระดับนวัตกรรม ปรับปรุงกระบวนการผลิตและบริการ แก้ปัญหาเชิงเทคนิค ทดแทนการน าเข้าเทคโนโลยี หรือมีความจ ว่าเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

๒๐.๓ มีความเป็นไปได้สูงที่จะสามารถน าไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม

๒๐.๔ ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนหรือวิสาหกิจเพื่อสังคมให้ดำเนินการในเชิงพาณิชย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒๐.๕ ส่งเสริมการน าทรัพย์สินทางปัญญาสาธารณะ ทรัพย์สินทางปัญญาที่ผู้ทรงสิทธิหรือเจ้าของอนุญาตหรือยินยอมให้ใช้ทรัพย์สินทางปัญญานั้น รวมทั้งทรัพย์สินทางปัญญาที่สิ้นอายุการคุ้มครองตามกฎหมาย ไปใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการวิจัยและนวัตกรรม และการพัฒนาเพื่อต่อยอดความรู้และเทคโนโลยี

๒๐.๖ ลักษณะอื่นตามที่สภานโยบายก าหนด

๒๑. สภานโยบายอาจเสนอคณะรัฐมนตรีให้มีมติสนับสนุนการนาผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์โดยให้สิทธิประโยชน์ ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๒๙)

๒๑.๑ ให้หน่วยงานของรัฐจัดซื้อจัดจ้างสินค้าหรือบริการที่ใช้ผลงานจากการวิจัยและนวัตกรรมจากบุคคล คณะบุคคล ชุมชน หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานภาคเอกชน ซึ่งได้รับการสนับสนุน

๒๑.๒ ให้ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลหรืออากร ในการนี้ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาความเห็นของกระทรวงการคลังประกอบด้วย

๒๑.๓ ให้ได้รับส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

๒๑.๔ ให้ผู้สร้างงานวิจัยหรือนวัตกรรมเป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อนาไปใช้ประโยชน์ โดยมีการแบ่งปันหรือไม่ต้องแบ่งปันผลประโยชน์ให้หน่วยงานผู้สนับสนุนทุนวิจัยหรือนวัตกรรม ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่ก าหนดในระเบียบของสภานโยบาย

๒๑.๕ ให้อนุญาตให้ใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาโดยมีหรือไม่มีค่าตอบแทน รวมทั้งการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา ในกรณีที่ใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาดังกล่าวมีกำไรจากการใช้ทรัพย์สินทางปัญญานั้น

๒๑.๖ ยกเว้นหรือลดหย่อนการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายซึ่งหน่วยงานของรัฐจัดเก็บเพื่อการตรวจวิเคราะห์หรือการออกใบอนุญาต หรือเพื่อการอื่น

๒๑.๗ สิทธิประโยชน์อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีก าหนดโดยข้อเสนอของสภานโยบาย

๒๒. ให้กระทรวง กสว. สกสว. และหน่วยงานของรัฐสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรม และพัฒนาเพื่อต่อยอดความรู้และเทคโนโลยีหรือการบริการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการลงทุนโครงการขนาดใหญ่ของหน่วยงานของรัฐ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ก าหนดในระเบียบของสภานโยบาย (มาตรา ๓๐)

๒๓. เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการวิจัยของประเทศให้ กสว. โดยความเห็นชอบของสภานโยบาย มีหน้าที่ในการก าหนดมาตรฐานการวิจัยด้านต่าง ๆ

มาตรฐานการวิจัยตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

กสว. อาจจัดทำข้อกำหนดและแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวกับการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมให้หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมน าไปใช้ได้ (มาตรา ๓๒)

๒๔. ให้ กสว. โดยความเห็นชอบของสภานโยบายก าหนด(มาตรา ๓๓)

๒๔.๑ จริยธรรมการวิจัยทั่วไป เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๒๔.๒ หลักเกณฑ์การวิจัยและข้อกำหนดจริยธรรมการวิจัยซึ่งมีปัญหากับหลักศาสนา วัฒนธรรมจารีตประเพณี หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

๒๕. โครงการวิจัยและนวัตกรรมใดที่ดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อผูกพันเดิมจนกว่าจะเสร็จสิ้นโครงการ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามโครงการดังกล่าว การดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ กำหนด

๒๖. ในวาระเริ่มแรก เพื่อประโยชน์ในการจัดหาระบบข้อมูลสารสนเทศกลางด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และหน่วยงานในระบบวิจัย และนวัตกรรมอื่น ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติประกาศกำหนด ถ่ายโอนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และนวัตกรรม การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ให้สำนักงานการวิจัยแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ภายในระยะเวลาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมประกาศกำหนด(มาตรา ๓๘)

๒๗. บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งที่เกี่ยวกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ยังคงมีผลใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้แทน ซึ่งต้องไม่เกิน ๒ ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๓๙)

นางธิดารัตน์ อุณจันทร์ / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การอุดมศึกษา

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การจัดการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปเพื่อประโยชน์แก่ประชาชน ลดความเหลื่อมล้ำ และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาได้อย่างทั่วถึง ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การอุดมศึกษา” หมายความว่า การศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรม ผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง

“สถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า สถาบันที่จัดการอุดมศึกษาระดับปริญญาและระดับต่ำกว่าปริญญาทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชน

“สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ” หมายความว่า สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ไม่อยู่ในสังกัดของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

“สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวง” หมายความว่า สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการที่อยู่ในสังกัดของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

“มาตรฐานการอุดมศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดขั้นต่ำเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ และเกณฑ์อื่นในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ข้อกำหนดขั้นต่ำของหลักสูตรการศึกษา และข้อกำหนดขั้นต่ำของเกณฑ์ในการขอตำแหน่งทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะอยู่ในบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ องค์การอัยการ หรือองค์กรอิสระ

“สถานนโยบาย” หมายความว่า สถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

“คณะกรรมการการอุดมศึกษา” หมายความว่า คณะกรรมการการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

“คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา” หมายความว่า คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

“คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

“สำนักงานปลัดกระทรวง” หมายความว่า สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

“สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

“กระทรวง” หมายความว่า กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ และแนวปฏิบัติเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ และแนวปฏิบัตินั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ การจัดการอุดมศึกษาต้องเป็นไปเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) พัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความเชี่ยวชาญตามสาขาวิชาการหรือวิชาชีพที่ตนถนัด สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกได้

(๒) พัฒนาบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และทักษะที่จำเป็น เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ เข้าใจสังคมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อรองรับสังคมโลกที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ร่วมกันแก้ปัญหาสังคม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

(๓) ตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนด้านการอุดมศึกษา และต้องเชื่อมโยงกับการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่า เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับทรัพยากรบุคคลของประเทศในการเข้ารับการศึกษาระดับอุดมศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้มีการศึกษาอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคลและการศึกษาตลอดชีวิต

มาตรา ๖ ให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาความรู้ จัดการเรียนการสอน การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่อื่นให้สอดคล้องกับมาตรา ๕

มาตรา ๗ รัฐพึงจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของสถาบันอุดมศึกษา และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนด้านการอุดมศึกษา

นอกจากงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาตามวรรคหนึ่ง สถาบันอุดมศึกษาพึงจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ของสถาบันอุดมศึกษานั้นเพื่อการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนาคุณภาพของการผลิตบัณฑิตและการวิจัยและนวัตกรรม

มาตรา ๘ คณะรัฐมนตรีอาจมีมติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐที่ไม่ได้อยู่ในบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลของรัฐมนตรีปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ได้ เว้นแต่มาตรฐานการอุดมศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๒

หลักการของการจัดการอุดมศึกษา

ส่วนที่ ๑

หลักการทั่วไปในการจัดการอุดมศึกษา

มาตรา ๙ การจัดการอุดมศึกษาต้องเป็นไปตามหลักการ ดังต่อไปนี้

- (๑) หลักความรับผิดชอบต่อสังคม
- (๒) หลักเสรีภาพทางวิชาการ
- (๓) หลักความเป็นอิสระ
- (๔) หลักความเสมอภาค
- (๕) หลักธรรมาภิบาล

(๖) หลักการอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๐ เพื่อให้การจัดการอุดมศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ และเป็นไปตามหลักการตามมาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดแนวปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามหลักการดังกล่าว แนวปฏิบัตินั้นเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งเปิดเผยผลการดำเนินการตามแนวปฏิบัติตามวรรคหนึ่งให้ประชาชนทราบตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ส่วนที่ ๒

หลักความรับผิดชอบต่อสังคม

มาตรา ๑๑ สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์ของชุมชน สังคม และประเทศ ชุมชนและสังคมมีสิทธิติดตามและตรวจสอบสถาบันอุดมศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

มาตรา ๑๒ สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่พัฒนาความรู้ให้ทันสมัย จัดการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการกำลังคนของประเทศ จัดให้มีการวิจัย การสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม รวมทั้งให้บริการทางวิชาการอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศโดยรวม และเผยแพร่องค์ความรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการในเรื่องต่าง ๆ ต่อสาธารณะ

สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียน คณาจารย์ และบุคลากรได้เข้าถึงและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สังคมชนบท และกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เพื่อสร้างสำนึกรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม

มาตรา ๑๓ สถาบันอุดมศึกษาพึงเป็นแบบอย่างให้แก่สังคมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ ๓

หลักเสรีภาพทางวิชาการ

มาตรา ๑๔ เสรีภาพทางวิชาการในการศึกษาวิจัย ในการเรียนการสอน และการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการตามหลักวิชา ย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย

หน้าที่ของปวงชนชาวไทย และศีลธรรมอันดีของประชาชน และต้องเคารพและไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่น

การปิดกั้น คุณคาม กรอบงำ หรือจำกัดการใช้เสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้

ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีกลไกที่เหมาะสมในการประกัน การให้ความช่วยเหลือ และความคุ้มครองแก่บุคคลผู้ใช้เสรีภาพตามมาตรา

ส่วนที่ ๔

หลักความเป็นอิสระ

มาตรา ๑๕ สถาบันอุดมศึกษาย่อมมีอิสระในการจัดการเรียนการสอน การศึกษาวิจัย การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การเงิน งบประมาณ และทรัพย์สิน โดยมีมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและจัดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา

การควบคุมและกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาจะกระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์ของประชาชนหรือประเทศเป็นส่วนรวม และเท่าที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหรือกฎหมายอื่น

มาตรา ๑๖ สภาวิชาชีพจะออกข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์เพื่อจัดระเบียบการประกอบอาชีพโดยมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติหรือก้าวก่ายการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษามิได้

ส่วนที่ ๕

หลักความเสมอภาค

มาตรา ๑๗ สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนอย่างเต็มที่และเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด

มาตรการที่สถาบันอุดมศึกษากำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรค ส่งเสริม หรืออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถได้รับการศึกษาเช่นเดียวกับผู้อื่น ไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๘ สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดสรรงบประมาณหรือรายได้ตามสมควรเพื่อเป็นทุนการศึกษาให้แก่ผู้เรียนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนดและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป

ส่วนที่ ๖

หลักธรรมาภิบาล

มาตรา ๑๙ สถาบันอุดมศึกษาและบุคลากรต้องปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล

สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีระบบควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและขจัดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการทุจริตและประพฤติมิชอบ

มาตรา ๒๐ สภาสถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีประมวลจริยธรรมของนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา และผู้เรียน โดยมีกลไก ในการส่งเสริม ตรวจสอบ และบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ

มาตรา ๒๑ นายกสภาสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ต้องเป็น แบบอย่างในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีธรรมาภิบาล

ให้สภาสถาบันอุดมศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการธรรมาภิบาลและ จริยธรรม และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง จากบุคคลซึ่งเป็นกลางและได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง เพื่อทำหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับว่าด้วยธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา

มาตรา ๒๒ สถาบันอุดมศึกษาต้องกำหนดพันธกิจที่มีต่อผู้เรียน บุคลากร สังคม และ ประเทศโดยรวมอย่างเป็นรูปธรรม และประกาศต่อสาธารณะเพื่อให้รับทราบกันอย่างกว้างขวาง

สถาบันอุดมศึกษาและบุคลากรต้องยึดถือและปฏิบัติตามพันธกิจที่ประกาศตามวรรคหนึ่ง

การกำหนดพันธกิจตามมาตรา ๒๒ นี้ สถาบันอุดมศึกษาต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย และปรับปรุงพันธกิจดังกล่าวให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศเป็นระยะ ทั้งนี้ ตามที่ สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

หมวด ๓

ประเภทและกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษา

มาตรา ๒๓ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมกำกับ รัฐมนตรีจะประกาศกำหนดประเภทของ สถาบันอุดมศึกษาก็ได้

มาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม สนับสนุน ประเมินคุณภาพ กำกับดูแล และ จัดสรรงบประมาณให้แก่สถาบันอุดมศึกษา รัฐมนตรีจะประกาศกำหนดให้จัดสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลุ่มได้ โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ศักยภาพ และผลการดำเนินการที่ผ่านมาของสถาบัน

อุดมศึกษาแต่ละกลุ่ม โดยต้องกำหนดมาตรการส่งเสริม สนับสนุน ประเมินคุณภาพ กำกับดูแล และจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับการจัดกลุ่มดังกล่าวด้วย

ในกรณีที่รัฐมนตรีประกาศให้สถาบันอุดมศึกษากลุ่มใดมีพันธกิจหลักในการให้การศึกษาอบรม ทักษะอาชีพขั้นสูงเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถาบันอุดมศึกษากลุ่มนั้นย่อมได้รับความสนับสนุนเป็นพิเศษจากรัฐตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

การจัดสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลุ่มและการกำหนดมาตรการตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งการกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาและการให้ความสนับสนุนเป็นพิเศษตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่เห็นสมควรรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษาอาจประกาศกำหนดให้จัดกลุ่มส่วนราชการหรือกลุ่มส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษาใดสถาบันอุดมศึกษาหนึ่ง เพื่อดำเนินการตามมาตรานี้ก็ได้

มาตรา ๒๕ การกำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาต้องกำหนดให้สอดคล้องกับประเภทและกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษาตามหมวดนี้

หมวด ๔

หน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา

ส่วนที่ ๑

หน้าที่และอำนาจ

มาตรา ๒๖ สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) การจัดการศึกษา
- (๒) การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม
- (๓) การบริการวิชาการแก่สังคม
- (๔) การทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม
- (๕) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนด้านการอุดมศึกษา และสนองต่อความจำเป็นและความต้องการของประเทศในด้านต่าง ๆ การส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่ให้แก่ประเทศ การพัฒนากำลังคนของประเทศ และการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่ประเทศที่มีความก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และมีพลเมืองที่มีคุณภาพ

การดำเนินการตาม (๒) โดยใช้งบประมาณแผ่นดินต้องสอดคล้องกับแนวทางที่สภานโยบายกำหนด

มาตรา ๒๗ สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการให้คณาจารย์และบุคลากรอื่นมีความรู้เท่าทันความก้าวหน้าทางวิชาการในโลก พัฒนาการเรียนการสอน การวิจัยให้ทันสมัยสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ ความเปลี่ยนแปลงของโลก สังคม และเทคโนโลยี และส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตผลงานทางวิชาการในระดับชาติและระดับนานาชาติ

มาตรา ๒๘ สถาบันอุดมศึกษาพึงส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และชุมชน นำความรู้ ผลงานวิจัย หรือนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษาไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง

สถาบันอุดมศึกษาต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำความรู้ ผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในการสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ให้กับประเทศ

สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดมาตรการใด ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง รวมถึงการสนับสนุนทางการเงินเพื่อการประกอบธุรกิจใหม่

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง สถาบันอุดมศึกษาจะให้บุคคลตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง นำความรู้ ผลการวิจัย หรือนวัตกรรมตามวรรคหนึ่งไปใช้โดยมีหรือไม่มีประโยชน์ตอบแทนก็ได้ หรือจะร่วมดำเนินการกับผู้ประกอบการ หรือเป็นผู้ดำเนินการ โดยได้รับการสนับสนุนจากผู้ประกอบการก็ได้

รายได้ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ได้รับมาจากการดำเนินการตามมาตรานี้ ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๒๙ สถาบันอุดมศึกษาต้องส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนของสถาบันอุดมศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างแท้จริงให้มีโอกาสเรียนจนสำเร็จปริญญาตรี

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจะปฏิเสธไม่รับผู้สมัครผู้ใดที่ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาไม่สูงกว่าระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาเพราะเหตุที่ไม่มีเงินชำระค่าธรรมเนียมการศึกษา เนื่องมาจากการขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างแท้จริง หรือจะให้ผู้เรียนยุติหรือพักสภาพผู้เรียนในสถาบันอุดมศึกษานั้น เพราะเหตุดังกล่าวมิได้

ส่วนที่ ๒

การจัดการศึกษา

มาตรา ๓๐ การจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาขึ้นใหม่ต้องคำนึงถึงเหตุผล ความคุ้มค่า และความจำเป็นของประเทศ รวมทั้งการขยายโอกาสทางการศึกษา

การจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาขึ้นใหม่ตามวรรคหนึ่งต้องไม่เป็นไปเพื่อการพาณิชย์ในการแสวงหากำไรจากการจัดการเรียนการสอน

ห้ามมิให้นำกิจการการอุดมศึกษาของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหรือของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนไปดำเนินการออกหลักทรัพย์เพื่อเสนอขายต่อประชาชนเพื่อการระดมทุน หรือนำหุ้นหรือหลักทรัพย์อื่นของสถาบันอุดมศึกษาไปจดทะเบียนหรือซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์หรือศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ ทั้งนี้ ไม่ว่าในหรือนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๓๑ หลักสูตรการศึกษาที่สภาสถาบันอุดมศึกษาจะอนุมัติเพื่อให้เปิดสอนได้ต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าข้อกำหนดขั้นต่ำด้านคุณภาพที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนด และต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน พัฒนาวิชาชีพหรือทักษะอาชีพขั้นสูง หรือการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเพื่อพัฒนาสังคม

สถาบันอุดมศึกษาพึงจัดให้มีหลักสูตรการศึกษาหรือการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย จนถึงระดับปริญญา ซึ่งอาจเป็นการศึกษาแบบชุดการเรียนรู้ การศึกษาตลอดชีวิต การศึกษานอกเวลาราชการ เพื่อพัฒนาศักยภาพและทักษะการทำงานของบุคคลในทุกช่วงวัย

การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการหากำไรให้แก่สถาบันอุดมศึกษาเป็นหลักจะกระทำมิได้ ในกรณีที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาเห็นว่าการจัดการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาใดมีลักษณะดังกล่าว ให้สั่งสถาบันอุดมศึกษาให้แก้ไขหรือยุติการกระทำดังกล่าว

มาตรา ๓๒ สถาบันอุดมศึกษาต้องให้การศึกษอย่างเต็มที่กับผู้เรียน โดยมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความเป็นเลิศทั้งในด้านวิชาการหรือวิชาชีพ และเป็นคนดีของสังคม

สถาบันอุดมศึกษาต้องสร้างเสริมผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรับผิดชอบ ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศ

ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

มาตรา ๓๓ เพื่อเป็นการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา ให้รัฐ สนับสนุนระบบสารสนเทศทางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง ทั้งที่เป็นของรัฐและ เอกชน เพื่อความเท่าเทียมในการเข้าถึงสารสนเทศทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

มาตรา ๓๔ สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและของเอกชนอาจร่วมมือกันในการจัดการศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม และในด้านอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ของประเทศ

ความร่วมมือตามวรรคหนึ่งหมายความว่ารวมถึงการใช้บุคลากรร่วมกัน การร่วมกันออกค่าใช้จ่าย การใช้ทรัพยากรร่วมกัน หรือความร่วมมืออย่างอื่น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๕ สถาบันอุดมศึกษาพึงสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาคอุตสาหกรรมเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยการปฏิบัติงานจริง และเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะอื่น ให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดทำข้อตกลงร่วมกับหน่วยงานตามวรรคหนึ่ง ในการจัดหลักสูตรการศึกษา การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถาบันอุดมศึกษาและ อีกส่วนหนึ่งในสถานประกอบการของหน่วยงานดังกล่าว

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง สถาบันอุดมศึกษาอาจอนุญาตให้บุคลากรและ ผู้เรียนไปปฏิบัติงานในหน่วยงานดังกล่าวได้ ตามระเบียบที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

มาตรา ๓๖ หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานภาคเอกชนที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการ ตามมาตรา ๓๕ อาจได้รับสิทธิประโยชน์ ดังต่อไปนี้

- (๑) การสนับสนุนด้านวิชาการและทรัพยากรตามสมควรแก่กรณี
- (๒) ได้รับการเชิดชูเกียรติ
- (๓) สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร
- (๔) สิทธิประโยชน์อื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ส่วนที่ ๓

การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม

มาตรา ๓๗ การวิจัยและการสร้างนวัตกรรมจะต้องสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของประเทศ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาและแก้ปัญหาของประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรมและเพื่อความเจริญงอกงามทางวิชาการ และต้องสอดคล้องกับแนวทางที่สภานโยบายและคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกำหนด

รัฐมีหน้าที่ในการส่งเสริมการศึกษาวิจัยตามวาระหนึ่งให้เป็นไปเพื่อการสร้างความรู้และนวัตกรรมเพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศ

มาตรา ๓๘ ให้สถาบันอุดมศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดทำฐานข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

มาตรา ๓๙ เพื่อส่งเสริมให้มีการนำผลการวิจัยและนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษาไปใช้ประโยชน์ สถาบันอุดมศึกษาพึงสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในด้านการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม การบริหารการวิจัย การแลกเปลี่ยนบุคลากร การจัดตั้งกลุ่มวิจัยร่วม การแปลงผลงานวิจัยให้เป็นรูปธรรมระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดตั้งนิติบุคคลหรือร่วมลงทุนกับหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการวิจัยและนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษาไปใช้ประโยชน์ก็ได้

ส่วนที่ ๔

การบริการวิชาการแก่สังคม

มาตรา ๔๐ สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ในการให้บริการทางวิชาการ ให้คำปรึกษาทางวิชาการ และถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอน การวิจัยและการสร้างนวัตกรรมแก่ภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และสังคม เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สถาบันอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นที่พึ่งทางวิชาการของชุมชนและสังคม ต้องร่วมเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนในการพัฒนาพื้นที่ที่ใกล้เคียงกับที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษานั้นหรือพื้นที่อื่นตามที่สถาบันอุดมศึกษาเห็นสมควร

สถาบันอุดมศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ กับสังคมเพื่อสร้างเสริมจิตสาธารณะในการนำความรู้และประสบการณ์มาใช้เพื่อสร้างประโยชน์แก่ส่วนรวม

ส่วนที่ ๕

การทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

มาตรา ๔๑ สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ในการทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม โดยการอนุรักษ์ฟื้นฟู สืบสาน และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นและของชาติ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการการทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนและกิจกรรมของผู้เรียน

หมวด ๕

ข้อมูลการอุดมศึกษา

มาตรา ๔๒ สถาบันอุดมศึกษาต้องเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษานั้นแก่สาธารณะ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง

เพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนด้านการอุดมศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการอุดมศึกษา การวิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนการมีส่วนร่วมของสาธารณชน ในการตรวจสอบสถาบันอุดมศึกษา ให้สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ส่งข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา การวิจัยและนวัตกรรม การให้บริการทางวิชาการ และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องให้แก่กระทรวง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๓ ให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานและหน่วยงานภาคเอกชนตามลักษณะที่สภานโยบายประกาศกำหนด ส่งข้อมูลเกี่ยวกับการอุดมศึกษาและการอื่นที่เกี่ยวข้องให้แก่กระทรวง ตามที่ได้รับการร้องขอ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง

สภานโยบายโดยข้อเสนอของกระทรวงอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้เชื่อมโยงระบบข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐกับฐานข้อมูลการอุดมศึกษาเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้

มาตรา ๔๔ ให้กระทรวงมีหน้าที่จัดทำฐานข้อมูลการอุดมศึกษาของประเทศ โดยรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษา และการอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภานโยบายกำหนด

การเปิดเผยข้อมูลตามความในส่วนนี้ย่อมได้รับความคุ้มครองและจะนำไปเป็นเหตุในการฟ้องร้องดำเนินคดีใด ๆ มิได้

หมวด ๖

ทรัพยากรอุดมศึกษา

ส่วนที่ ๑

การจัดสรรทรัพยากรในการจัดการอุดมศึกษา

มาตรา ๔๕ การทำคำขอและการจัดสรรงบประมาณสำหรับการอุดมศึกษา ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) งบบุคลากรซึ่งเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง และสิทธิประโยชน์ของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวง ให้สถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวทำคำขอเสนอต่อสำนักงบประมาณโดยตรง และให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้เต็มตามกรอบอัตรากำลังบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงแต่ละแห่ง

(๒) งบดำเนินงานและงบรายจ่ายอื่นซึ่งเป็นงบประจำ รวมทั้งงบลงทุนอื่นที่ไม่ใช่งบลงทุนตาม (๓) ให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงทำคำขอเสนอต่อสำนักงบประมาณโดยตรง และให้สำนักงบประมาณจัดสรรในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปหรืองบลงทุน แล้วแต่กรณี ให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวง เพื่อให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา โดยต้องคำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา

(๓) งบลงทุนและงบเงินอุดหนุนเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ และเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เพื่อใช้ในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม

(๔) การจัดสรรเงินเข้ากองทุนให้กู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

การจัดสรรงบประมาณตาม (๓) ต้องทำข้อตกลงการพัฒนาการอุดมศึกษากับสำนักงานปลัดกระทรวง หรือข้อตกลงการวิจัยและนวัตกรรมกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แล้วแต่กรณี

การจัดสรรงบประมาณตาม (๑) (๒) และ (๓) ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๔ ด้วย
 มาตรา ๔๖ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมและความสนับสนุน
 เป็นพิเศษอื่นให้แก่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
 ที่สามารถดำเนินงานได้เกินกว่าเป้าหมายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยข้อเสนอของสภานโยบาย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสนับสนุนเงินงบประมาณเพิ่มเติมและความสนับสนุน
 เป็นพิเศษอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยข้อเสนอของสภานโยบาย

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่เห็นสมควร คณะรัฐมนตรีโดยข้อเสนอร่วมกันของกระทรวงและ
 กระทรวงการคลังอาจมีมติให้จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาขึ้น เพื่อพัฒนาความเป็นเลิศของ
 สถาบันอุดมศึกษาและส่งเสริมการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ

มาตรา ๔๘ คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดมาตรการทางการเงิน การคลัง และมาตรการอื่น
 เพื่อการระดมทรัพยากรมาพัฒนาการอุดมศึกษาได้

การกำหนดมาตรการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๔๙ เงินรายได้ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ส่วนที่ ๒

การจัดการทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

มาตรา ๕๐ ให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้
 และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถาบันอุดมศึกษานั้น ทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วย
 ที่ราชพัสดุ และที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการของสถาบันอุดมศึกษา และเก็บ
 ค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา

บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้มาโดยมีผู้อุทิศให้ หรือโดยการซื้อ
 หรือแลกเปลี่ยนจากรายได้ของสถาบันอุดมศึกษา ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุ และให้เป็นกรรมสิทธิ์ของ
 สถาบันอุดมศึกษานั้น

บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ รวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจาก
 ที่ราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สิน
 หรือจ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณ รายได้จากทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดขึ้นจากการวิจัย
 ไม่ว่าจะมาจากแหล่งทุนใด ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

หมวด ๗

การควบคุมและกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษา

มาตรา ๕๑ รัฐมนตรีมีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา และให้สอดคล้องกับกฎหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการอุดมศึกษา และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่สภานโยบายกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ตลอดจนนโยบายของรัฐบาลและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงเป็นการเฉพาะ หลักการของการจัดการอุดมศึกษาตามมาตรา ๙ รวมถึงการควบคุม มาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ

ในกรณีที่มีปัญหาในการดำเนินการกิจการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงที่ขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการไม่ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล อย่างร้ายแรง หรือไม่เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาอย่างร้ายแรง หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหาย อย่างร้ายแรงต่อส่วนรวม ให้รัฐมนตรีโดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือคณะกรรมการ มาตรฐานการอุดมศึกษา แล้วแต่กรณี แจ้งสภาสถาบันอุดมศึกษาให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น ในกรณีที่สภาสถาบันอุดมศึกษาไม่ดำเนินการ ดำเนินการล่าช้าเกินสมควร หรือไม่สามารแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ให้รัฐมนตรีโดยข้อเสนอแนะและความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือ คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา แล้วแต่กรณี วินิจฉัยชี้ขาด สั่งให้กระทำการ ยับยั้ง หรือยุติ การดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวได้

ในกรณีที่สภาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวง เห็นว่าการวินิจฉัยชี้ขาดหรือ การสั่งให้กระทำการ ยับยั้ง หรือยุติการดำเนินการตามวรรคสองมิชอบ ให้สามารถอุทธรณ์ต่อคณะรัฐมนตรีได้ การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการดำเนินการตามคำวินิจฉัยหรือคำสั่งนั้น เมื่อคณะรัฐมนตรีวินิจฉัยเป็น ประการใดแล้ว ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะรัฐมนตรี ในการดำเนินการ ตามวรรคนี้ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาทำความเห็นเสนอต่อคณะรัฐมนตรีก็ได้

การกำกับดูแลตามวรรคหนึ่งและวรรคสองต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความเป็นอิสระ และความแตกต่างของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละประเภท และกลุ่มด้วย

มาตรา ๕๒ การกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

มาตรา ๕๓ ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำกับดูแลให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษา รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาให้สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงกว่ามาตรฐานการอุดมศึกษาที่กำหนด

หากปรากฏว่าสถาบันอุดมศึกษาใดไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาแจ้งให้สถาบันอุดมศึกษานั้นแก้ไขปรับปรุงภายในระยะเวลาที่กำหนด หากสถาบันอุดมศึกษาไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาเสนอเรื่องต่อรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาสั่งการให้สถาบันอุดมศึกษาแก้ไขการดำเนินการ หยุดการดำเนินการ หรือดำเนินการอื่นใดอันจำเป็นต่อไป

มาตรา ๕๔ หลักสูตรการศึกษาที่สภาสถาบันอุดมศึกษาจะอนุมัติเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาเปิดสอนได้ จะต้องเป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานการอุดมศึกษาที่รัฐมนตรีกำหนดโดยข้อเสนอแนะและความเห็นชอบของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

มาตรา ๕๕ เมื่อสภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติหลักสูตรการศึกษาตามมาตรา ๕๔ และได้แจ้งหลักสูตรการศึกษาดังกล่าวต่อสำนักงานปลัดกระทรวงแล้ว จึงจะเปิดสอนตามหลักสูตรการศึกษาดังกล่าวได้

ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาที่จะต้องตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งว่าเป็นไปตามมาตรฐานตามมาตรา ๕๔ หรือไม่ ในกรณีที่เห็นว่าไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาสั่งให้สถาบันอุดมศึกษาแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานภายในระยะเวลาที่กำหนด และในกรณีจำเป็นเพื่อป้องกันความเสียหาย คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาจะสั่งให้สถาบันอุดมศึกษาระงับการดำเนินการตามหลักสูตรการศึกษานั้นไว้ก่อนก็ได้

มาตรา ๕๖ ในการตรวจสอบหรือพิจารณาหลักสูตรของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาตามมาตรา ๕๕ ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาหรือบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมายจากคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา มีหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

ในกรณีที่ปรากฏว่าสถาบันอุดมศึกษาไม่จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาที่ได้แจ้งตามมาตรา ๕๕ ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาแจ้งให้สถาบันอุดมศึกษาแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากสถาบันอุดมศึกษาไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาเสนอเรื่องต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้สถาบันอุดมศึกษาหยุดการดำเนินการ หรือดำเนินการอื่นใดอันจำเป็นต่อไป ในกรณีที่เห็นสมควรจะสั่งไม่รับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของ หลักสูตรการศึกษาก็ได้ แต่การไม่รับรองมาตรฐานดังกล่าวไม่กระทบผู้สำเร็จการศึกษาไปก่อนแล้ว

การไม่รับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาตามวรรคสอง ให้ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบ และการตรวจสอบ การดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการมาตรฐาน การอุดมศึกษาประกาศกำหนด

มาตรา ๕๗ ในการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาตามมาตรา ๕๖ ให้คณะกรรมการ มาตรฐานการอุดมศึกษาหรือบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมายจากคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถาบันอุดมศึกษาหรือสถานที่ใดซึ่งมีการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาใน ระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการ

(๒) สั่งให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานใด ๆ มาเพื่อประกอบการ พิจารณา

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาหรือบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือ มอบหมายจากคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลดังกล่าวแสดงบัตรประจำตัว เจ้าหน้าที่ของรัฐและหนังสือแต่งตั้งหรือมอบหมายตามวรรคหนึ่งด้วย และให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

ให้บุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าพนักงานตามประมวล กฎหมายอาญา

มาตรา ๕๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดให้มีการเรียนการสอนนอกสถานที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษาได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ การอุดมศึกษาประกาศกำหนด

การจัดให้มีสถานที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษามากกว่าหนึ่งแห่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาประกาศกำหนด และแจ้งให้สำนักงานปลัดกระทรวงทราบ

การจัดการเรียนการสอนนอกสถานที่ตั้งตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงการจัดตั้งศูนย์บริการในการเรียนการสอนหรือการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เป็นการจัดให้มีการเรียนการสอนนอกสถานที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษาด้วย

มาตรา ๕๙ สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดการศึกษาโดยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือโดยวิธีอื่นได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดโดยข้อเสนอแนะและความเห็นชอบของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

มาตรา ๖๐ ในกรณีที่ผลการตรวจสอบตามมาตรา ๕๖ ปรากฏว่าการจัดการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาใดในสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปตามที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา ๕๕ ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาประกาศรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษาดังกล่าว ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนที่ผู้เรียนรุ่นแรกจะสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรการศึกษานั้น

มาตรา ๖๑ เมื่อคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาได้ให้การรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาตามมาตรา ๖๐ แล้ว ให้แจ้งเรื่องดังกล่าวต่อองค์กรกลางบริหารงานบุคคลและสภาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบ

มาตรา ๖๒ ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

การประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายใน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาประกาศกำหนด

มาตรา ๖๓ เมื่อสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรา ๖๒ เสร็จสิ้นแล้ว ให้รายงานผลการประเมินต่อสภาสถาบันอุดมศึกษา และให้สภาสถาบันอุดมศึกษานำผลการประเมินดังกล่าวไปพิจารณาเพื่อกำหนดแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และให้แจ้งให้สำนักงานปลัดกระทรวงทราบเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก

ในกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาเห็นว่าไม่อาจดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามวรรคหนึ่งได้ เพราะการขาดแคลนงบประมาณหรือกำลังคน ให้สถาบันอุดมศึกษาโดยความเห็นชอบของสภาสถาบันอุดมศึกษารายงานเหตุดังกล่าวต่อคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาเพื่อเสนอแนะต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

มาตรา ๖๔ การประเมินคุณภาพภายนอกอาจประเมินโดยหน่วยงานต่างประเทศที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง หรืออาจประเมินโดยหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชน หรือหน่วยงานในต่างประเทศที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาประกาศกำหนดก็ได้

สถาบันอุดมศึกษาอาจเสนอให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ให้ความเห็นชอบให้หน่วยงานอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอกก็ได้

มาตรา ๖๕ เมื่อหน่วยงานตามมาตรา ๖๔ ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกเสร็จสิ้นแล้ว ให้แจ้งผลการประเมินต่อสถาบันอุดมศึกษาและสำนักงานปลัดกระทรวงเพื่อทราบ ในกรณีที่หน่วยงานต่างประเทศเป็นผู้ประเมิน ให้สถาบันอุดมศึกษาแจ้งผลการประเมินต่อสำนักงานปลัดกระทรวงเพื่อทราบ

ในกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาเห็นว่าผลการประเมินที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง คลาดเคลื่อนหรือไม่ตรงต่อความเป็นจริง สถาบันอุดมศึกษาอาจทักท้วงไปยังหน่วยงานผู้ประเมินได้ และให้แจ้งสำนักงานปลัดกระทรวงทราบด้วย

ให้ถือว่าการประเมินคุณภาพภายนอกตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการประเมินตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา ๖๖ ถ้าผลการประเมินตามมาตรา ๖๕ ปรากฏว่าสถาบันอุดมศึกษาใดมีการจัดการศึกษาไม่เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษา ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาแจ้งให้สถาบันอุดมศึกษานั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนด และให้นำความในมาตรา ๕๖ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๖๗ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของที่ประชุมร่วมคณะกรรมการการอุดมศึกษาและคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ทำหน้าที่พิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๖๘

จำนวน องค์ประกอบ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มา คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๘ สถาบันอุดมศึกษาอาจอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาตามมาตรา ๕๓ วรรคสอง มาตรา ๕๕ วรรคสอง มาตรา ๕๖ วรรคสอง หรือมาตรา ๖๖ ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่ง การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้

ทุเลาการบังคับตามคำสั่งของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เว้นแต่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จะให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งนั้นไว้ก่อน

ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์วินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่ที่ได้รับอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๖๙ เพื่อประโยชน์ในการสร้างวัฒนธรรมการอุดมศึกษา รัฐมนตรีอาจเสนอสถานโยบายเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้มีมติให้สถาบันอุดมศึกษาหรือส่วนงานในสถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากมาตรฐานการอุดมศึกษาได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สถานโยบายกำหนดซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (๑) ระยะเวลาดำเนินการ
- (๒) ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน
- (๓) การสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต
- (๔) กลไกและมาตรการในการกำกับ และการประกันคุณภาพการศึกษา
- (๕) การตรวจสอบและติดตามประเมินผลโดยคณะผู้ประเมินผลอิสระ
- (๖) การดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเมื่อครบระยะเวลาตาม (๑) แล้ว

ในระหว่างที่สถาบันอุดมศึกษาหรือส่วนงานในสถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่ง มิให้นำมาตรฐานการอุดมศึกษามาใช้บังคับแก่การจัดการศึกษาดังกล่าว และให้ถือว่าการจัดการศึกษานั้นเป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องแล้ว

ในกรณีที่สถานโยบายเห็นว่าการจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งประสบความสำเร็จ ให้แจ้งให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานการอุดมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

มาตรา ๗๐ เพื่อประโยชน์ในการรักษามาตรฐานการอุดมศึกษา หลักธรรมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริตทางวิชาการ ห้ามมิให้ผู้ใด จ้าง วาน ใช้ให้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการเพื่อไปใช้ในการเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือเพื่อไปใช้ในการทำผลงานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการขอตำแหน่งทางวิชาการ หรือเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนหรือเงินอื่นในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีประโยชน์ตอบแทนหรือไม่ก็ตาม

ห้ามมิให้ผู้ใดรับจ้างหรือรับดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานนั้นไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่เป็นการช่วยเหลือโดยสุจริตตามสมควร

หมวด ๘
การคุ้มครองผู้เรียน

มาตรา ๗๑ ในกรณีที่มีการวินิจฉัยชี้ขาดหรือสั่งการตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง หรือมีการสั่งให้สถาบันอุดมศึกษาระงับการดำเนินการตามมาตรา ๕๕ วรรคสอง หรือมีการไม่รับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตรการศึกษาตามมาตรา ๕๖ อันมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนหรือการสำเร็จการศึกษาของผู้เรียน ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนดมาตรการเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานั้นหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นดำเนินการเพื่อแก้ไขและเยียวยาผู้เรียนที่ได้รับผลกระทบด้วย

การดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดตามวรรคหนึ่งไม่มีผลให้สถานสถาบันอุดมศึกษาหรืออธิการบดีซึ่งเป็นผู้อนุมัติหรือรับผิดชอบในการดำเนินการอันเป็นเหตุให้เกิดผลตามวรรคหนึ่งพ้นจากความรับผิดในความเสียหายที่เกิดขึ้น

มาตรา ๗๒ ห้ามมิให้นายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษา ใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยทุจริต ครอบงำให้ผู้เรียนกระทำหรือไม่กระทำการใด

หมวด ๙
บทกำหนดโทษ

ส่วนที่ ๑
โทษทางปกครอง

มาตรา ๗๓ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ วรรคสาม ให้เพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

มาตรา ๗๔ หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานภาคเอกชนใดไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามมาตรา ๔๓ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้กระทรวงมีหนังสือเตือนไปยังหัวหน้าหน่วยงานนั้นให้ดำเนินการให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด

หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานภาคเอกชนที่ไม่ปฏิบัติตามหนังสือเตือนตามวรรคหนึ่งภายในเวลาที่กำหนด ให้ได้รับสภาพบังคับที่เป็นผลร้ายตามที่สภานโยบายประกาศกำหนด โดยข้อเสนอของกระทรวง

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามหนังสือเตือนตามวรรคหนึ่งโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินห้าแสนบาท และต้องระวางโทษปรับเป็นรายวันอีกวันละห้าพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติตามที่กระทรวงร้องขอ

ส่วนที่ ๒

โทษทางอาญา

มาตรา ๗๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยชี้ขาดหรือคำสั่งตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๖ ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา ๕๕ วรรคสอง อันเป็นที่สุด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๘ นายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนมาตรา ๗๒ เป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่ครอบงำให้ผู้เรียนกระทำการในทางเพศ ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักเป็นสองเท่าของโทษที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๙ บรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งเกี่ยวกับการอุดมศึกษา ไม่ว่าจะออกตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา กฎหมายว่าด้วยการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา และกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ แต่ต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๐ มาตรฐานการอุดมศึกษาซึ่งกำหนดขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นมาตรฐานการอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการกำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้

หลักสูตรการศึกษาใดที่จัดการศึกษาตามมาตรฐานการอุดมศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นหลักสูตรการศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว

ผู้รับสนองพระราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างพื้นฐานของการพัฒนากำลังคนของประเทศและการขับเคลื่อนประเทศไทยให้มีความเจริญก้าวหน้าตามนโยบายของรัฐบาล ประกอบกับปัจจุบันมีการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีการจัดการด้านการอุดมศึกษาที่หลากหลาย เพื่อให้การจัดการอุดมศึกษาและการพัฒนาบุคลากรของประเทศเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมาตรฐานทัดเทียมนานาชาติ สมควรส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ความเป็นอิสระทางวิชาการ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีองค์ความรู้ทางวิชาการในแขนงต่าง ๆ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก มีการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมให้แก่กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย ตลอดจนสามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีไปสู่ภาคส่วนต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อสร้างความเป็นเลิศในทางวิชาการและมีทักษะขั้นสูงในการประกอบวิชาชีพ สามารถตอบสนองความต้องการของภาครัฐและภาคเอกชนได้อย่างแท้จริง และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และแก้ปัญหาให้แก่สังคมส่วนรวมได้ อันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ มีหลักการเพื่อจัดให้มีกฎหมายว่าด้วย
การอุดมศึกษา เพื่อให้การจัดการอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานทัดเทียมนานาชาติ
โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้พิจารณา
ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรรจุในระเบียบวาระ
การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ และในคราวประชุม
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ ในวันอังคารที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณา
ในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒ สาระสำคัญดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๕๗ ก วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๕๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างพื้นฐานของการพัฒนากำลังคนของประเทศ
และการขับเคลื่อนประเทศไทยให้มีความเจริญก้าวหน้าตามนโยบายของรัฐบาล ประกอบกับปัจจุบัน
มีการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีการจัดการด้านการอุดมศึกษาที่หลากหลาย
เพื่อให้การจัดการอุดมศึกษาและการพัฒนาบุคลากรของประเทศเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานทัดเทียม
นานาชาติ สมควรส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีความเป็นอิสระ
ทางวิชาการ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีองค์ความรู้ทางวิชาการในแขนงต่าง ๆ ทันต่อ
การเปลี่ยนแปลงของโลก มีการวิจัย และการสร้างนวัตกรรมกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย ตลอดจนสามารถ
ถ่ายทอดเทคโนโลยีไปสู่ภาคส่วนต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อสร้างความเป็นเลิศในทางวิชาการและมีทักษะขั้นสูง
ในการประกอบวิชาชีพ สามารถตอบสนองความต้องการของภาครัฐและภาคเอกชนได้อย่างแท้จริง และส่งเสริม
ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม
และจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและแก้ปัญหาให้แก่สังคมส่วนรวมอันจะนำไปสู่ความ
เจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๙ หมวด และบทเฉพาะกาล มี
บทบัญญัติทั้งสิ้น ๘๐ มาตรา สาระสำคัญได้ดังนี้

๑. กำหนดคำนิยาม คำว่า “การอุดมศึกษา” หมายความว่า การศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษา
ขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้และ
นวัตกรรม ผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง นอกจากนี้ยัง กำหนดคำนิยาม คำว่า
“สถาบันอุดมศึกษา” “สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ” “สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวง”
“มาตรฐานการอุดมศึกษา” “หน่วยงานของรัฐ” “สภานโยบาย” “คณะกรรมการการอุดมศึกษา”

“คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา” “คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม” “สำนักงานปลัดกระทรวง” “สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม” “กระทรวง” “รัฐมนตรี” (มาตรา ๓)

๒. หมวด ๑ บททั่วไป (มาตรา ๕ – มาตรา ๘)

๒.๑ กำหนดวัตถุประสงค์การจัดการอุดมศึกษาตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ โดยเพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความเชี่ยวชาญตามสาขาวิชาการหรือวิชาชีพที่ตนถนัด เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และทักษะที่จำเป็น เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถปรับเปลี่ยนตนเอง เพื่อรองรับสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงในอนาคต และตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนด้านการอุดมศึกษา และต้องเชื่อมโยงกับการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาระดับอุดมศึกษา

๒.๒ กำหนดให้รัฐจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการ ความจำเป็นของสถาบันอุดมศึกษา และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติและแผนด้านการอุดมศึกษา

๓. หมวด ๒ หลักการของการจัดการอุดมศึกษา (มาตรา ๙ – มาตรา ๒๒)

๓.๑ ส่วนที่ ๑ หลักการทั่วไปในการจัดการอุดมศึกษา (มาตรา ๙ – มาตรา ๑๐)

กำหนดให้การจัดการอุดมศึกษาต้องเป็นไปตามหลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักเสรีภาพทางวิชาการ หลักความเป็นอิสระ หลักความเสมอภาค หลักธรรมาภิบาล และหลักการอื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ

๓.๒ ส่วนที่ ๒ หลักความรับผิดชอบต่อสังคม (มาตรา ๑๑ – มาตรา ๑๓)

กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์ของชุมชน สังคม และประเทศ มีการพัฒนาความรู้ให้ทันสมัย จัดการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของกำลังคนของประเทศ จัดให้มีการวิจัย การสร้างสรรค์

๓.๓ ส่วนที่ ๓ หลักเสรีภาพทางวิชาการ (มาตรา ๑๔)

กำหนดให้ได้รับความคุ้มครองในการเสรีภาพทางวิชาการในการศึกษาวิจัย ในด้านการเรียนการสอนและการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการตามหลักวิชา โดยจะต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย หน้าที่ของปวงชนชาวไทย และศีลธรรมอันดีของประชาชนและต้องเคารพและไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่น

๓.๔ ส่วนที่ ๔ หลักความเป็นอิสระ (มาตรา ๑๕ – มาตรา ๑๖)

๑) กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการจัดการเรียนการสอน การศึกษาวิจัย การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การเงิน งบประมาณ และทรัพย์สินโดยจะต้องมีมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันการทุจริตประประพดมิชอบ

๒) กำหนดให้สภาวิชาชีพจะออกข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์เพื่อจัดระเบียบการประกอบวิชาชีพได้โดยไม่ต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติหรือก้าวก่ายการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

๓.๕ ส่วนที่ ๕ หลักความเสมอภาค (มาตรา ๑๗ – มาตรา ๑๘)

กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนอย่างเต็มที่และเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา หรือความคิดเห็นทางการเมือง และจัดสรรงบประมาณหรือรายได้ตามสมควรเพื่อเป็นทุนการศึกษาให้แก่ผู้เรียน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

๓.๖ ส่วนที่ ๖ หลักธรรมาภิบาล (มาตรา ๑๙ – มาตรา ๒๒)

กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลมีระบบควบคุมภายใน และระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและจัดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการทุจริตและประพฤติมิชอบ และต้องจัดให้มีประมวลจริยธรรมโดยมีกลไกในการส่งเสริม ตรวจสอบ และบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ การกำหนดพันธกิจที่มีต่อผู้เรียน บุคลากร สังคมและประเทศโดยรวมอย่างเป็นรูปธรรม

๔. หมวด ๓ ประเภทและกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษา (มาตรา ๒๓ – มาตรา ๒๕)

๔.๑ กำหนดให้รัฐมนตรีจะประกาศกำหนดให้จัดสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลุ่มได้โดยคำนึงถึง จุดมุ่งหมาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ศักยภาพ และผลการดำเนินการที่ผ่านมาของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละกลุ่ม โดยต้องกำหนดมาตรการส่งเสริม สนับสนุน ประเมินคุณภาพ กำกับดูแล และจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้อง กับการจัดกลุ่มดังกล่าวด้วย

๔.๒ กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาใดที่รัฐมนตรีประกาศให้มีพันธกิจหลักในการให้การศึกษาอบรม ทักษะอาชีพขั้นสูงเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ให้สถาบันอุดมศึกษานั้นได้รับความสนับสนุนเป็นพิเศษจากรัฐ

๕. หมวด ๔ หน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา (มาตรา ๒๖ – มาตรา ๔๑)

๕.๑ ส่วนที่ ๑ หน้าที่และอำนาจ (มาตรา ๒๖ – มาตรา ๒๙)

๑) กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่และอำนาจในการจัดการศึกษา การวิจัยและการ สร้างนวัตกรรม การบริหารวิชาการแก่สังคม การทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และมีหน้าที่และอำนาจอื่น ตามที่กฎหมายกำหนด ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๒) กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการให้คณาจารย์และบุคลากรอื่นมีความรู้เท่าทัน ความก้าวหน้าทางวิชาการในโลก มีการพัฒนาการเรียนการสอนและการวิจัยที่ทันสมัยสอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ ความเปลี่ยนแปลงของโลก สังคม และเทคโนโลยี และส่งเสริมและสนับสนุน การผลิตผลงานทางวิชาการในระดับชาติและระดับนานาชาติ

๓) กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ อย่างแท้จริงให้มีโอกาสเรียนจนสำเร็จปริญญาตรี

๕.๒ ส่วนที่ ๒ ส่วนการจัดการศึกษา (มาตรา ๓๐ – มาตรา ๓๙)

๑) กำหนดให้การจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาขึ้นใหม่ต้องคำนึงถึงเหตุผล ความคุ้มค่า และความจำเป็นของประเทศ รวมทั้งมีการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยต้องไม่เป็นไปเพื่อการพาณิชย์ในการ แสวงหากำไรจากการจัดการเรียนการสอน

๒) กำหนดให้สภาอุดมศึกษาจะอนุมัติหลักสูตรเพื่อให้เปิดสอนได้ต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่า ข้อกำหนดขั้นต่ำด้านคุณภาพที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนด และต้องให้การศึกษาอย่างเต็มที่ กับผู้เรียน โดยมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความเป็นเลิศทั้งในด้านวิชาการหรือวิชาชีพ และเป็นคนดีของสังคม ส่งเสริม ให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและมีความรับผิดชอบต่อนตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศ

๓) กำหนดให้รัฐสนับสนุนระบบสารสนเทศทางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่สถาบันอุดมศึกษา ทุกแห่งทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชนเพื่อความเท่าเทียมในการเข้าถึงสารสนเทศทางการศึกษาของ สถาบันอุดมศึกษา

๔) กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและของเอกชนอาจร่วมมือกันในการจัดการศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม และในด้านอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ของประเทศ

๕) กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาพึงสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาคอุตสาหกรรมเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติการงานจริง เพื่อพัฒนาให้มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะและคุณลักษณะอื่นให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

๕.๓ ส่วนที่ ๓ การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (มาตรา ๓๗ – มาตรา ๓๙)

กำหนดให้การวิจัยและการสร้างนวัตกรรมจะต้องสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของประเทศเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาและแก้ปัญหาของประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรมและ เพื่อความเจริญงอกงามทางวิชาการ และสอดคล้องกับแนวทางสภานโยบายและคณะกรรมการส่งเสริม วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกำหนด

๕.๔ ส่วนที่ ๔ การบริการวิชาการแก่สังคม (มาตรา ๔๐)

กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ในการให้บริการทางวิชาการ ให้คำปรึกษาทางวิชาการ และถ่ายทอดความรู้ที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอน การวิจัยและการสร้างนวัตกรรมแก่ภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และสังคม เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๕.๕ ส่วนที่ ๕ การทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม (มาตรา ๔๑)

กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ในการทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม โดยการอนุรักษ์ พิณฟู สืบสาน และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นและของชาติ

๖. หมวด ๕ ข้อมูลการอุดมศึกษา (มาตรา ๔๒ – มาตรา ๔๔)

๖.๑ กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา นั้นแก่สาธารณะ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง

๖.๒ กำหนดให้กระทรวงมีหน้าที่จัดทำฐานข้อมูลการอุดมศึกษาของประเทศโดยรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษาและการอื่นที่เกี่ยวข้อง

๗. หมวด ๖ ทรัพยากรอุดมศึกษา (มาตรา ๔๕ – มาตรา ๕๐)

๗.๑ ส่วนที่ ๑ การจัดการทรัพยากรในการจัดการอุดมศึกษา (มาตรา ๔๕ – มาตรา ๔๙)

กำหนดให้การทำคำขอและการจัดสรรงบประมาณสำหรับการอุดมศึกษาให้ดำเนินการ ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ และให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมและ สนับสนุนเป็นพิเศษให้แก่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่สามารถดำเนินงานได้เกิน กว่าเป้าหมายที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยข้อเสนอของสภานโยบาย และคณะรัฐมนตรีอาจกำหนดมาตรการ ทางการเงิน การคลัง และมาตรการอื่นเพื่อการระดมทรัพยากรมาพัฒนาการอุดมศึกษาได้

๗.๒ ส่วนที่ ๒ การจัดการทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

๑) กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และ จัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถาบันอุดมศึกษานั้น รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการของ สถาบันอุดมศึกษาและเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และภารกิจหลัก ของสถาบันอุดมศึกษา

๒) กำหนดให้บรรดาได้รายได้และผลประโยชน์ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ รวมทั้ง ผลประโยชน์ที่เกิดจากที่ราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และเบี้ยปรับที่เกิดจาก

การผิดสัญญา การซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณ รายได้จากทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดขึ้นจากการวิจัยไม่ว่าจะมาจากแหล่งทุนใด ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

๘. หมวด ๗ ทรัพยากรอุดมศึกษา (มาตรา ๕๑ – มาตรา ๗๐)

๘.๑ กำหนดให้รัฐมนตรีมีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลโดยทั่วไปในกิจการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาและให้สอดคล้องกับกฎหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ตลอดจนนโยบายของรัฐบาลและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงเป็นการเฉพาะ หลักการของการจัดการอุดมศึกษาตามมาตรา ๙ รวมถึงการควบคุมมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ

๘.๒ กำหนดให้การกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

๘.๓ กำหนดให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำกับดูแลให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษา รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาให้สามารถยกระดับการศึกษาให้สูงกว่ามาตรฐานการอุดมศึกษาที่กำหนด

๘.๔ กำหนดให้หลักสูตรการศึกษาที่สภาอุดมศึกษาจะอนุมัติเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาเปิดได้จะต้องเป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานการอุดมศึกษาที่รัฐมนตรีกำหนดโดยข้อเสนอแนะ และความเห็นชอบของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาและแจ้งหลักสูตรการศึกษาดังกล่าวต่อสำนักงานปลัดกระทรวง จึงจะเปิดสอนตามหลักสูตรการศึกษาดังกล่าวได้

๘.๕ กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือโดยวิธีอื่นได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดโดยข้อเสนอแนะและความเห็นชอบของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

๘.๖ กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ในการประเมินคุณภาพภายใน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาที่ประกาศกำหนด

๘.๗ กำหนดให้การประเมินคุณภาพภายนอกอาจประเมินโดยหน่วยงานต่างประเทศที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง หรืออาจประเมินโดยหน่วยงานรัฐ หน่วยงานภาคเอกชนหรือหน่วยงานในต่างประเทศที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาประกาศกำหนดก็ได้

๘.๘ เพื่อประโยชน์ในการสร้างนวัตกรรมการอุดมศึกษา รัฐมนตรีอาจเสนอสภานโยบายเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้มีมติให้สถาบันอุดมศึกษาหรือส่วนงานในสถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากมาตรฐานการอุดมศึกษาได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภานโยบายกำหนดซึ่งอย่างน้อยต้องมีข้อกำหนดตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๘.๙ เพื่อประโยชน์ในการรักษามาตรฐานการอุดมศึกษา หลักธรรมาภิบาลและความซื่อสัตย์ทางวิชาการ ห้ามมิให้ผู้ใด จ้างวาน ใช้ให้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการเพื่อไปใช้ในการเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือเพื่อไปใช้ในการทำผลงานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการขอตำแหน่งทางวิชาการ หรือขอเสนอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะ หรือการให้ได้รับเงินเดือนหรือเงินอื่นในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีประโยชน์ตอบแทนหรือไม่ก็ตาม

๙. หมวด ๘ การคุ้มครองผู้เรียน (มาตรา ๗๑ – มาตรา ๗๒)

กำหนดให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนดมาตรการเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานั้น หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นดำเนินการเพื่อแก้ไขและเยียวยาผู้เรียนที่ได้รับผลกระทบจากการวินิจฉัยชี้ขาดหรือสั่งการตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง มาตรา ๕๕ วรรคสอง หรือมาตรา ๕๖ อันมีผลกระทบต่อการเรียนการสอน หรือการสำเร็จการศึกษาของผู้เรียน

๑๐. หมวด ๙ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๗๓ – มาตรา ๘๐)

๑๐.๑ ส่วนที่ ๑ โทษทางปกครอง (มาตรา ๗๓ – มาตรา ๗๔)

๑) กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ วรรคสาม ให้เพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

๒) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานภาคเอกชนใดไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติไม่ถูกต้อง ตามมาตรา ๔๓ โดยไม่มีเหตุอันควร ให้กระทรวงมีหนังสือเตือนไปยังหัวหน้าหน่วยงานนั้น ให้ดำเนินการให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด และหากไม่ปฏิบัติตามหนังสือเตือนภายในเวลาที่กำหนดให้ได้รับสภาพบังคับที่เป็นผลร้ายตามที่สภานโยบายประกาศกำหนดโดยข้อเสนอของกฎกระทรวง และหากหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามหนังสือเตือนโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดต้องระวางโทษทางปกครองไม่เกินห้าแสนบาท และต้องระวางโทษปรับเป็นรายวันอีกวันละห้าพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติตามที่กระทรวงร้องขอ

๑๐.๒ ส่วนที่ ๒ โทษทางอาญา (มาตรา ๗๕ – มาตรา ๗๘)

๑) กำหนดให้ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยชี้ขาดหรือคำสั่งตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒) กำหนดให้ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา ๕๕ วรรคสอง อันเป็นที่สุด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

๓) กำหนดให้ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๔) กำหนดให้นายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากเป็นการเป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่ครอบงำให้ผู้เรียนกระทำการในทางารแพทย์ ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักเป็นสองเท่าของโทษที่บัญญัติไว้

๑๑. บทเฉพาะการ (มาตรา ๗๙ – มาตรา ๘๐)

๑๑.๑ กำหนดให้บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและคำสั่งเกี่ยวกับการอุดมศึกษา ไม่ว่าจะออกตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ กฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา และกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษา เอกชนที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

๑๑.๒ กำหนดให้มาตรฐานการอุดมศึกษาซึ่งกำหนดซึ่งตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นมาตรฐานการอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการกำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งหลักสูตรการศึกษาใดที่จัดการศึกษาตามมาตรฐานการอุดมศึกษาตามวรรคหนึ่งให้ถือว่าเป็นหลักสูตรการศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่
ของผู้ทำการแทน ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้รักษาการแทน
หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้ทำการแทน
ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้รักษาการแทน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
ที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้ทำการแทน ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้รักษาการแทน หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง
ผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตราแห่งพระราชบัญญัติจำนวนเก้าฉบับ ดังต่อไปนี้ และ
ให้ใช้ความตามที่ปรากฏในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้แทนตามลำดับ

(๑) มาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการไฟฟ้านครหลวง พ.ศ. ๒๕๐๑

(๒) มาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๐๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๒

(๓) มาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๑

(๔) มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗

(๕) มาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒

(๖) มาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

(๗) มาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๓

(๘) มาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

(๙) มาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘

ผู้รับสนองพระราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

บัญชีท้ายพระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้ทำการแทน ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้รักษาการแทน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ

พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. พระราชบัญญัติการไฟฟ้านครหลวง พ.ศ. ๒๕๐๑

“มาตรา ๓๒ เมื่อผู้ว่าการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งขึ้นเป็นผู้ทำการแทนผู้ว่าการชั่วคราว และให้นำมาตรา ๒๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ผู้ทำการแทนผู้ว่าการมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับผู้ว่าการ”

๒. พระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๐๓

“มาตรา ๓๒ เมื่อผู้ว่าการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อตำแหน่งผู้ว่าการว่างลง และยังมีได้แต่งตั้งผู้ว่าการ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทนผู้ว่าการ และให้นำมาตรา ๒๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ผู้รักษาการแทนผู้ว่าการมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ว่าการ”

๓. พระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๑

“มาตรา ๒๔ เมื่อผู้ว่าการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อตำแหน่งผู้ว่าการว่างลง ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งผู้ว่าการ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นผู้ทำการแทนผู้ว่าการ หรือรักษาการในตำแหน่งผู้ว่าการ แล้วแต่กรณี และให้นำมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ผู้ทำการแทนผู้ว่าการหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้ว่าการมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับผู้ว่าการ”

๔. พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗

“มาตรา ๒๐ เมื่อผู้อำนวยการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อตำแหน่งผู้อำนวยการว่างลงและยังมีได้แต่งตั้งผู้อำนวยการ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นผู้ทำการแทน ผู้อำนวยการ หรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ แล้วแต่กรณี และให้นำมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ผู้ทำการแทนผู้อำนวยการหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับผู้อำนวยการ”

๕. พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๓๑ เมื่อผู้ว่าการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้หรือเมื่อตำแหน่งผู้ว่าการว่างลง ให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการหรือพนักงานเป็นผู้ทำการแทนผู้ว่าการหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้ว่าการ แล้วแต่กรณี และให้นำมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ผู้ทำการแทนผู้ว่าการหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้ว่าการมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับผู้ว่าการ”

๖. พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๒๙ ให้รองผู้ว่าการมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างทุกตำแหน่งรองจากผู้ว่าการ และมีอำนาจและหน้าที่ดำเนินกิจการของ ททท. ตามที่ผู้ว่าการมอบหมาย

ในกรณีที่ผู้ว่าการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองผู้ว่าการเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน หากมีรองผู้ว่าการมากกว่าหนึ่งคน ให้ผู้ว่าการกำหนดผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนตามลำดับไว้ล่วงหน้า

ในกรณีที่ตำแหน่งผู้ว่าการว่างลง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งรองผู้ว่าการผู้หนึ่งเป็นผู้รักษาการแทนผู้ว่าการ

ในกรณีที่ผู้ว่าการและรองผู้ว่าการไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือตำแหน่งผู้ว่าการและรองผู้ว่าการว่างลง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการหรือพนักงาน ททท. ผู้หนึ่งเป็นผู้รักษาการแทนผู้ว่าการ

ในการปฏิบัติหน้าที่ของรองผู้ว่าการตามวรรคสอง หรือผู้รักษาการแทนผู้ว่าการตามวรรคสาม ให้รองผู้ว่าการหรือผู้รักษาการแทนผู้ว่าการมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ว่าการ”

๗. พระราชบัญญัติการรถไฟฯขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๓

“มาตรา ๒๗ ในกรณีที่ผู้ว่าการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้หรือตำแหน่งผู้ว่าการว่างลง ให้รองผู้ว่าการผู้มีอาวุโสสูงสุดตามลำดับเป็นผู้รักษาการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าการหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แต่งตั้งกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทน

ให้ผู้รักษาการแทนมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับผู้ว่าการ”

๘. พระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

“มาตรา ๒๘ ในกรณีที่ผู้ว่าการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้หรือตำแหน่งผู้ว่าการว่างลง ให้รองผู้ว่าการผู้มีอาวุโสสูงสุดตามลำดับเป็นผู้ทำการแทนหรือรักษาการในตำแหน่ง ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าการหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นผู้ทำการแทนหรือรักษาการในตำแหน่ง

ให้ผู้ทำการแทนหรือรักษาการในตำแหน่งมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับผู้ว่าการ”

๙. พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘

“มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ผู้ว่าการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อตำแหน่งผู้ว่าการว่างลง และยังมีได้แต่งตั้งผู้ว่าการ ให้รองผู้ว่าการรักษาการแทนผู้ว่าการ ถ้าไม่มีรองผู้ว่าการหรือรองผู้ว่าการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทนผู้ว่าการ

ในการปฏิบัติหน้าที่ของรองผู้ว่าการหรือผู้รักษาการแทนผู้ว่าการตามวรรคหนึ่ง ให้รองผู้ว่าการหรือผู้รักษาการแทนผู้ว่าการมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ว่าการ”

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจหลายฉบับได้กำหนดให้ผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจเป็นกรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจ โดยตำแหน่ง และกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ทำการแทน ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้รักษาการแทน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ ในกรณีที่ตำแหน่งผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจนั้นว่างลง หรือในกรณีที่ผู้บริหารนั้นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ โดยจำกัดอำนาจหน้าที่ของบุคคลที่ทำหน้าที่แทนผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจดังกล่าวมิให้อำนาจหน้าที่ในฐานะกรรมการ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่อองค์ประกอบและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว สมควรแก้ไขกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจให้ผู้ทำการแทน ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้รักษาการแทน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ รวมถึงอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารในฐานะกรรมการในคณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้คณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
ที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้ทำการแทน ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้รักษาการแทน หรือผู้รักษาการ
ในตำแหน่งผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้ทำการแทน ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้รักษาการแทน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. .... ในวาระที่หนึ่งในคราวประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ และมติมอบให้คณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง (คณะกรรมการการสามัญ) เป็นผู้พิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน กำหนดเวลาพิจารณา ๔๕ วัน เมื่อคณะกรรมการการสามัญพิจารณาเสร็จแล้วรายงานต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยเสนอต่อประธานสภาฯ เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตราและลงมติในวาระที่สามเห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย เห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการการสามัญ และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ และประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๐ ก วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๓๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปัจจุบันกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจหลายฉบับได้กำหนดให้ผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจเป็นกรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจโดยตำแหน่ง และกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ทำการแทน ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้รักษาการแทน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจในกรณีที่ตำแหน่งผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจนั้นว่างลง หรือในกรณีที่ผู้บริหารนั้นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ โดยจำกัดอำนาจหน้าที่ของบุคคลที่ทำหน้าที่แทนผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจดังกล่าวมิให้มีอำนาจหน้าที่ในฐานะกรรมการ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่อองค์ประกอบและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว สมควรแก้ไขกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจให้ผู้ทำการแทน ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้รักษาการแทน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ รวมถึงอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารในฐานะกรรมการในคณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้คณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้ทำการแทน ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้รักษาการแทน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

พระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเลิกความในมาตราแห่งพระราชบัญญัติจำนวนเก้าฉบับ และให้ใช้ความตาม
ที่ปรากฏในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้แทนตามล ดับ ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๓)

๑. มาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการไฟฟ้านครหลวง พ.ศ. ๒๕๐๑
๒. มาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๐๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๒
๓. มาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๑
๔. มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติส ักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗
๕. มาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒
๖. มาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐
๗. มาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๓
๘. มาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐
๙. มาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘

บัญชีท้ายพระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้ทำการแทน ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้รักษาการแทน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ

พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. พระราชบัญญัติการไฟฟ้านครหลวง พ.ศ. ๒๕๐๑

“มาตรา ๓๒ เมื่อผู้ว่าการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งขึ้นเป็นผู้ทำการแทนผู้ว่าการชั่วคราว และให้นำมาตรา ๒๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ผู้ทำการแทนผู้ว่าการมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับผู้ว่าการ”

๒. พระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๐๓

“มาตรา ๓๒ เมื่อผู้ว่าการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อตำแหน่งผู้ว่าการว่างลง และยังมีได้แต่งตั้งผู้ว่าการ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทนผู้ว่าการ และให้นำมาตรา ๒๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ผู้รักษาการแทนผู้ว่าการมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ว่าการ”

๓. พระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๑

“มาตรา ๒๔ เมื่อผู้ว่าการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อตำแหน่งผู้ว่าการว่างลง ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งผู้ว่าการ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นผู้ทำการแทนผู้ว่าการ หรือรักษาการในตำแหน่งผู้ว่าการ แล้วแต่กรณี และให้นำมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ผู้ทำการแทนผู้ว่าการหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้ว่าการมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับผู้ว่าการ”

๔. พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗

“มาตรา ๒๐ เมื่อผู้อำนวยการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อตำแหน่งผู้อำนวยการว่างลงและยังมีได้แต่งตั้งผู้อำนวยการ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นผู้ทำการแทนผู้อำนวยการ หรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ แล้วแต่กรณี และให้นำมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ผู้ทำการแทนผู้อำนวยการหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับผู้อำนวยการ”

๕. พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๓๑ เมื่อผู้ว่าการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้หรือเมื่อตำแหน่งผู้ว่าการว่างลง ให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการหรือพนักงานเป็นผู้ทำการแทนผู้ว่าการหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้ว่าการ แล้วแต่กรณี และให้นำมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ผู้ทำการแทนผู้ว่าการหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้ว่าการมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับผู้ว่าการ”

๖. พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๒๙ ให้รองผู้ว่าการมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างทุกตำแหน่งรองจากผู้ว่าการ และมีอำนาจและหน้าที่ดำเนินกิจการของ ททท. ตามที่ผู้ว่าการมอบหมาย

ในกรณีที่ผู้ว่าการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองผู้ว่าการเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน หากมีรองผู้ว่าการมากกว่าหนึ่งคน ให้ผู้ว่าการกำหนดผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนตามลำดับไว้ล่วงหน้า

ในกรณีที่ตำแหน่งผู้ว่าการว่างลง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งรองผู้ว่าการผู้หนึ่งเป็นผู้รักษาการแทนผู้ว่าการ

ในกรณีที่ผู้ว่าการและรองผู้ว่าการไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือตำแหน่งผู้ว่าการและรองผู้ว่าการว่างลง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการหรือพนักงาน ททท. ผู้หนึ่งเป็นผู้รักษาการแทนผู้ว่าการ

ในการปฏิบัติหน้าที่ของรองผู้ว่าการตามวรรคสอง หรือผู้รักษาการแทนผู้ว่าการตามวรรคสาม ให้รองผู้ว่าการหรือผู้รักษาการแทนผู้ว่าการมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ว่าการ”

๗. พระราชบัญญัติการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๓

“มาตรา ๒๗ ในกรณีที่ผู้ว่าการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้หรือตำแหน่งผู้ว่าการว่างลง ให้รองผู้ว่าการผู้มีอาวุโสสูงสุดตามลำดับเป็นผู้รักษาการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าการหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แต่งตั้งกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทน

ให้ผู้รักษาการแทนมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับผู้ว่าการ”

๘. พระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

“มาตรา ๒๘ ในกรณีที่ผู้ว่าการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้หรือตำแหน่งผู้ว่าการว่างลง ให้รองผู้ว่าการผู้มีอาวุโสสูงสุดตามลำดับเป็นผู้ทำการแทนหรือรักษาการในตำแหน่ง ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าการหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นผู้ทำการแทนหรือรักษาการในตำแหน่ง

ให้ผู้ทำการแทนหรือรักษาการในตำแหน่งมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับผู้ว่าการ”

๙. พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘

“มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ผู้ว่าการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อตำแหน่งผู้ว่าการว่างลง และยังมีได้แต่งตั้งผู้ว่าการ ให้รองผู้ว่าการรักษาการแทนผู้ว่าการ ถ้าไม่มีรองผู้ว่าการหรือรองผู้ว่าการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทนผู้ว่าการ

ในการปฏิบัติหน้าที่ของรองผู้ว่าการหรือผู้รักษาการแทนผู้ว่าการตามวรรคหนึ่ง ให้รองผู้ว่าการหรือผู้รักษาการแทนผู้ว่าการมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ว่าการ”

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๔)

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “คณะกรรมการ” ในมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการจัดที่ดิน”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการจัดที่ดิน” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมธนารักษ์ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ด้านการจัดการที่ดิน ด้านทรัพยากรดิน ด้านการปฏิรูปที่ดิน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมาย ด้านเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ หรือด้านเศรษฐศาสตร์ จำนวนไม่เกินเจ็ดคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมที่ดินเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมที่ดินแต่งตั้งข้าราชการของกรมที่ดินจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ควบคุมการจัดที่ดินตามประมวลกฎหมายนี้ รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดแนวทางการจัดที่ดิน เพื่อให้ประชาชนมีที่ดินสำหรับอยู่อาศัยและหาเลี้ยงชีพ ตามควรแก่อัตภาพและสอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

(๒) วางแผนการถือครองที่ดินในการจัดที่ดิน

(๓) สงวนหรือหวงห้ามที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครองเพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน

(๔) กำหนดระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการจัดที่ดิน การออกโฉนดที่ดิน และหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือเพื่อกิจการอื่นตามประมวลกฎหมายนี้

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่ประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติมอบหมาย

ระเบียบหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับประชาชน เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้มีผลใช้บังคับได้”

มาตรา ๖ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะกรรมการจัดที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติตามประมวลกฎหมายที่ดินปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘ การใดที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติตามมาตรา ๒๐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ และอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการจัดที่ดินดำเนินการต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

มาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติกำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเพื่อประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง โดยการบูรณาการ การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน และภูมิสังคม และโดยที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติตามประมวลกฎหมายที่ดินมีหน้าที่ประการหนึ่งในการวางนโยบายการจัดที่ดินเพื่อให้ประชาชนมีที่ดินสำหรับอยู่อาศัยและหาเลี้ยงชีพตามควรแก่อัตภาพ รวมถึงควบคุมการจัดที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายอื่น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติดังกล่าว โดยแก้ไขชื่อคณะกรรมการเป็น “คณะกรรมการจัดที่ดิน” รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเสียใหม่ เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่ และเพื่อให้การจัดที่ดินเพื่อให้ประชาชนมีที่ดินสำหรับอยู่อาศัยและหาเลี้ยงชีพสอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๕)

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน
(ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๔ การขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในกรณีโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ให้ผู้ขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเสียค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโดยคำนวณตามราคาประเมินทุนทรัพย์ตามบัญชีราคาประเมินทรัพย์สันตามกฎหมายว่าด้วยการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ ซึ่งใช้อยู่ในวันที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมนั้น

การขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ในกรณีอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ผู้ขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเสียค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโดยคำนวณตามจำนวนทุนทรัพย์ที่ผู้จดทะเบียนแสดงตามความเป็นจริง”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๕ ทวิ มาตรา ๑๐๕ ตริ มาตรา ๑๐๕ จัตวา มาตรา ๑๐๕ เบญจ มาตรา ๑๐๕ ฉ มาตรา ๑๐๕ สัตต และมาตรา ๑๐๕ อัฐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๕ ในระหว่างที่ยังไม่เริ่มใช้บัญชีราคาประเมินทรัพย์สันตามกฎหมายว่าด้วยการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโดยคำนวณตามราคาประเมินทุนทรัพย์ของอสังหาริมทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ซึ่งใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไปพลางก่อน จนกว่าจะมีบัญชีราคาประเมินทรัพย์สันตามกฎหมายว่าด้วยการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐใช้บังคับ

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐกำหนดให้มีคณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐและคณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐประจำจังหวัด เพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สินและการจัดทำบัญชีราคาประเมินทรัพย์สินซึ่งใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิงหรือเป็นฐานในการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย หรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นของหน่วยงานของรัฐ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

กฎหมายว่าด้วยประมวลกฎหมายที่ดินที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยเฉพาะฉบับแก้ไขเพิ่มเติมล่าสุด คือ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๖๒ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีหลักการ คือ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดินดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การคำนวณค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม โดยให้คำนวณตามราคาประเมินทุนทรัพย์ตามบัญชีราคาประเมินทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วย การประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๔)

(๒) ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับคณะกรรมการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ และคณะอนุกรรมการประจำจังหวัด (ยกเลิกมาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๕ ทวิ มาตรา ๑๐๕ ตริ มาตรา ๑๐๕ จัตวา มาตรา ๑๐๕ เบญจ มาตรา ๑๐๕ ฉ มาตรา ๑๐๕ สัตต และมาตรา ๑๐๕ อัฐ)

เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ในวาระที่หนึ่ง ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมอบหมายให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติภายใน ๕ วัน และกำหนดเวลาพิจารณา ๓๐ วัน เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอรายงานต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สอง เรียงตามล ดับมาตรา และลงมติในวาระที่สามมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และดำเนินการส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ สาระสำคัญมีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๑ ตอน ๗๘ ฉบับพิเศษ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๔๙๗ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๔๙๗ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรที่จะประกาศใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยค าแนะน าและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ มีบทบัญญัติ ๑๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดินตามที่ตราไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๔๙๗ เป็นต้นไป

๒. ยกเลิกกฎหมายจำนวน ๑๔ ฉบับ และบรรดาบทกฎหมาย กฎ ข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในประมวลกฎหมายที่ดิน หรือซึ่งขัดหรือแย้งหรือขัดต่อบทแห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

๒.๑ พระราชบัญญัติออกตราจองชั่วคราว ซึ่งประกาศเปลี่ยนนามพระราชบัญญัติเมื่อรัตนโกสินทรศก ๑๒๔ เป็นพระราชบัญญัติออกโฉนดตราจอง

๒.๒ พระราชบัญญัติการออกโฉนดที่ดิน รัตนโกสินทรศก ๑๒๗

๒.๓ พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน ฉบับที่ ๒

๒.๔ พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน ฉบับที่ ๓

๒.๕ พระราชบัญญัติแก้ไขความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการออกโฉนดที่ดิน ร.ศ. ๑๒๗

๒.๖ พระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

พุทธศักราช ๒๔๗๘

๒.๗ พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๔๗๙

๒.๘ พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๔๗๙

๒.๙ พระราชบัญญัติควบคุมการได้มาซึ่งที่ดินโดยห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัดเพื่อค้ากำไร

พุทธศักราช ๒๔๘๕

๒.๑๐ พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๘๖

๒.๑๑ พระราชบัญญัติว่าด้วยพนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๘๖

๒.๑๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยพนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๒

๒.๑๓ พระราชบัญญัติที่ดินในส่วนที่เกี่ยวกับคนต่างด้าว พุทธศักราช ๒๔๘๖

๒.๑๔ พระราชบัญญัติที่ดินในส่วนที่เกี่ยวกับคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๓

๓. ผู้ที่ครอบครองและหาประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับโดยมีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ ให้แจ้งการครอบครองต่อนายอ าเภอท้องที่ (มาตรา ๕)

๔. การพิจารณาว่าที่ดินได้ท ะประโยชน์แล้วหรือไม่ ให้ด ินินการตามหลักเกณฑ์ที่ก หนดในกฎกระทรวง

๒. ประมวลกฎหมายที่ดิน

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๑ ตอน ๗๘ ฉบับพิเศษ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๔๙๗ หน้า ๑๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๔๙๗ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

ในขณะนี้ได้มีกฎหมายว่าด้วยที่ดินอยู่หลายฉบับ สมควรนำมาประมวลไว้ในที่เดียวกัน และปรับปรุงเสียใหม่ให้รู้ได้ดั่ง การจัดการที่ดินโดยกว้างขวาง เพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน

สรุปสาระสำคัญของประมวลกฎหมายที่ดิน

ประมวลกฎหมายที่ดิน ประกอบด้วย ๑๑๓ มาตรา แบ่งเป็น ๑๒ หมวด สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

หมวด ๑ บทเบ็ดเสร็จทั่วไป (มาตรา ๑ - ๑๓)

หมวด ๒ การจัดที่ดินเพื่อประชาชน (มาตรา ๑๔ - ๓๓)

หมวด ๓ การกำหนดสิทธิในที่ดิน (มาตรา ๓๔ - ๕๕)

หมวด ๔ การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน (มาตรา ๕๖ - ๖๔)

หมวด ๕ การรังวัดที่ดิน (มาตรา ๖๕ - ๗๐)

หมวด ๖ การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม (มาตรา ๗๑ - ๘๓)

หมวด ๗ การกำหนดสิทธิในที่ดินเพื่อการศาสนา (มาตรา ๘๔ - ๘๕)

หมวด ๘ การกำหนดสิทธิในที่ดินของคนต่างด้าว (มาตรา ๘๖ - ๙๖)

หมวด ๙ การกำหนดสิทธิในที่ดินของนิติบุคคลบางประเภท (มาตรา ๙๗ - ๑๐๐)

หมวด ๑๐ การค้าที่ดิน (มาตรา ๑๐๑ - ๑๐๒)

หมวด ๑๑ ค่าธรรมเนียม (มาตรา ๑๐๓ - ๑๐๖)

หมวด ๑๒ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๑๐๗- ๑๑๓) และอัตราค่าธรรมเนียมท้ายประมวลกฎหมายนี้

๓. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๙ ตอน ๓๓ ฉบับพิเศษ วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๑๕ หน้า ๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่คณะปฏิวัติได้พิจารณาเห็นว่า ประชาชนซึ่งครอบครองที่ดินและได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้น และได้ปฏิบัติตามกฎหมายโดยแจ้งการครอบครองไว้แล้วตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ มาเป็นเวลากว่าสิบห้าปี ยังไม่ได้รับหนังสือรับรองการหาประโยชน์ไว้เป็นหลักฐานสำหรับแสดงสิทธิในที่ดินของตน ทำให้เกิดกรณีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินและเขตที่ดินข้างเคียง ทั้งไม่ได้รับความสะดวกในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินนั้นด้วย คณะปฏิวัติจึงเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดินเพื่อให้ทางราชการสามารถออกหนังสือรับรองการหาประโยชน์ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น โดยจัดให้มีการเดินสำรวจออกหนังสือรับรองการหาประโยชน์ด้วยการใช้ระวางรูปถ่ายทางอากาศในเขตท้องที่ ซึ่งจะได้ประกาศเป็นแห่ง ๆ ไป เช่นเดียวกับการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินทั่วราชอาณาจักร และในขณะเดียวกัน จะได้ทำการเดินสำรวจเพื่อออกหนังสือรับรองการหาประโยชน์สำหรับที่ดินที่มีผู้ครอบครองและหาประโยชน์

อยู่แล้ว แต่ไม่ได้แจ้งการครอบครองที่ดินตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.๒๔๙๗ รวมทั้งกำหนดมาตรการป้องกันมิให้มีการบุกรุกที่ดินของรัฐด้วย

สรุปสาระสำคัญของประกาศของคณะปฏิวัติ

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๓ ข้อ สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ (ข้อ ๑)

๒. เพิ่มความเป็นมาตรา ๔ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (ข้อ ๒) โดยการโอนกรรมสิทธิ์สิทธิครอบครองในที่ดินซึ่งมีโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการหาประโยชน์ ต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๖ และให้ประมวลกฎหมายที่ดินและให้ใช้ความในประกาศของคณะปฏิวัตินี้แทน (ข้อ ๓) โดยการทอดทิ้งหรือปล่อยให้ที่ดินเป็นที่รกร้างว่างเปล่าไม่หาประโยชน์ในที่ดินให้ถือว่าสละสิทธิในที่ดิน เช่น ที่ดินมีโฉนด มีกำหนดเกิน ๑๐ ปีติดต่อกัน และที่ดินที่มีหนังสือรับรองการหาประโยชน์เกิน ๕ ปีติดต่อกัน เป็นต้น

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินและให้ใช้ความในประกาศของคณะปฏิวัตินี้แทน (ข้อ ๔) โดยแก้ไขเกี่ยวกับอานาจนหน้าที่ของคณะกรรมการ

๕. เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๗ ทวิ และมาตรา ๒๗ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (ข้อ ๕) โดยการยื่นคำขอผ่อนผันการแจ้งการครอบครอง

๖. ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความในประกาศของคณะปฏิวัตินี้แทน (ข้อ ๖) โดยการแสดงข้อความสำคัญตามที่กำหนดในแบบโฉนดที่ดินและแบบหนังสือรับรองการหาประโยชน์

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๕๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความในประกาศของคณะปฏิวัตินี้แทน (ข้อ ๗) โดยเมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควรให้มีการออกโฉนดหรือหนังสือรับรองการหาประโยชน์ของที่ดินในจังหวัดใด ปีใด จะต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๘. ยกเลิกความในมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความในประกาศของคณะปฏิวัตินี้แทน (ข้อ ๘) โดยการขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการหาประโยชน์ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประมวลกฎหมายกำหนดแต่ไม่เกินสิบห้าไร่ (ถ้าเกินต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด)

๙. ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความในประกาศของคณะปฏิวัตินี้แทน (ข้อ ๙) โดยการดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแต่ต้องไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายประมวลกฎหมายนี้

๑๐. ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๗ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความในประกาศของคณะปฏิวัตินี้แทน (ข้อ ๑๐) โดยกำหนดโทษสำหรับผู้ที่ไม่นำพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการสำรวจรังวัดหาแผนที่หรือพิสูจน์สอบสวนการหาประโยชน์ในที่ดินของตน

๑๑. ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินและให้ใช้ความในประกาศของคณะปฏิวัตินี้แทน (ข้อ ๑๑)

๑๑.๑ กำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๙ อยู่ก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ฝ่าฝืนปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ถ้าผู้ฝ่าฝืนเพิกเฉย หรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ฝ่าฝืนออกจากที่ดินและหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างในที่ดินนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนดหากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนี้ต้องระวางโทษ (มาตรา ๑๐๘ ทวิ)

๑๑.๒ กำหนดโทษสำหรับผู้ใดขัดขวางหรือไม่ให้ความสะดวกต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๖๖

๑๒. เพิ่มความเป็น ๑๑. ของอัตราค่าธรรมเนียมท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน โดยกำหนดค่าธรรมเนียมออกหนังสือรับรองการหาประโยชน์ตามมาตรา ๕๘ ได้แก่ เนื้อที่ไม่เกิน ๒๐ ไร่ แปลงละ ๓๐ บาท และเนื้อที่เกิน ๒๐ ไร่ ไร่ละ ๒ บาท ส่วนที่เกินเศษของไร่ให้คิดเป็นหนึ่งไร่

๔. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๙ ตอน ๑๙๐ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ หน้า ๑๗๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๑๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน เพื่อให้การจัดที่ดินให้ประชาชนดำเนินไปโดยรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและส่งเสริมให้ประชาชนมีที่ดินทำมาหากิน และเห็นสมควรปรับปรุงประมวลกฎหมายที่ดินในเรื่องการควบคุมที่ดินสาธารณสมบัติ การสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติไว้เพื่ออนุชนรุ่นหลัง รวมทั้งการรังวัด และการจดทะเบียนที่ดิน ให้ประชาชนได้รับความสะดวกและรวดเร็วด้วย

สรุปสาระสำคัญของประกาศของคณะปฏิวัติ

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความในประกาศของคณะปฏิวัตินี้แทน (ข้อ ๑) โดยกำหนดให้ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน ถ้าไม่มีกฎหมายกำหนดไว้ให้อธิบดีมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกัน และรัฐมนตรีจะมอบหมายให้ทบวงการเมืองเป็นผู้ใช้อานาจก็ได้

๒. เพิ่มความเป็นมาตรา ๘ ทวิ และมาตรา ๘ ทรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (ข้อ ๒) โดยกำหนดให้การจัดขึ้นทะเบียนที่ดินของรัฐเพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

๓. เพิ่มความเป็นมาตรา ๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (ข้อ ๓) โดยกำหนดให้ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๙ เสียค่าตอบแทนเป็นรายปีให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดตามวิธีการและอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติจังหวัด แต่ต้องไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายประมวลกฎหมายนี้

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความในประกาศของคณะปฏิวัตินี้แทน (ข้อ ๔)

๔.๑ คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ มีองค์ประกอบตามมาตรา ๑๔ (รัฐมนตรีเป็นประธานมีกรรมการโดยต าแหน่งและมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ)

๔.๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งสี่ปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง คณะรัฐมนตรีจะแต่งตั้งให้เป็นกรรมการอีกก็ได้ (มาตรา ๑๕)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๒๕ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความในประกาศของคณะปฏิวัตินี้แทน (ข้อ ๕) โดยกำหนดให้คณะกรรมการจะจัดให้มีการสำรวจที่ดินก็ได้เพื่อประโยชน์ในการจัดที่ดินหรือการสำรวจความอุดมสมบูรณ์ของดิน เมื่อส ารมในท้องที่ได้ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และปิดประกาศ

๖. ยกเลิกความในมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความในประกาศของคณะปฏิวัตินี้แทน (ข้อ ๖)

๖.๑ เมื่อได้จัดให้บุคคลเข้าครอบครองในที่ดินใดรายใดแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบจองให้ไว้เป็นหลักฐาน และเมื่อบุคคลนั้นได้ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกหนังสือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน (มาตรา ๓๐)

๖.๒ ภายใน ๑๐ ปีซึ่งผู้ที่ได้มาซึ่งสิทธิในที่ดิน ตามมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๓ จะโอนที่ดินไปยังบุคคลอื่นไม่ได้ นอกจากตกทอดทางมรดกและภายในเวลาดังกล่าวที่ดินนั้นไม่อยู่ในข่ายแห่งการบังคับคดี (มาตรา ๓๑)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความในประกาศของคณะปฏิวัตินี้แทน (ข้อ ๗) โดยกำหนดอำนาจในการเพิกถอน แก่ไขหรือออกใบแทนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือเพิกถอน แก่ไขเอกสารที่ได้จดทะเบียน สิทธิและนิติกรรม หรือเอกสารที่แจ้งรายการทะเบียนที่ดินโดยให้ผู้ใด รวบรวมแห่งนี้

๗.๑ อธิบดีสำหรับโฉนดที่ดิน ซึ่งกระทรวงมหาดไทยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๑ (๑)

๗.๒ ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับหนังสือรับรองการกระหาประโยชน์ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗ (๒)

๘. เพิ่มความเป็นมาตรา ๖๔ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (ข้อ ๘)

๘.๑ การขอสอบเขตโฉนดที่ดินเฉพาะราย ยื่นขอต่อพนักงานที่ดิน

๘.๒ การขอให้ตรวจสอบเนื้อที่ตามหนังสือรับรองการหาประโยชน์ เฉพาะรายยื่นขอต่อ นายอำเภอหรือปลัดอำเภอ หรือหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่

๘.๓ การรังวัด ถ้าปรากฏว่าการครอบครองไม่ตรงกับแผนที่โฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการหาประโยชน์ เมื่อผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงได้ลงชื่อรับรองแนวเขต พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ดินมีอำนาจแก้ไขให้ตรงกับความเป็นจริงได้ เว้นแต่จะเป็นการสมยอมเพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมาย และหากมีผู้คัดค้านเจ้าพนักงานที่ดินมีอำนาจสอบสวนใกล้เคียงโดยถือหลักฐานแผนที่เป็นหลัก ถ้าตกลงกันไม่ได้ ให้คู่กรณีฟ้องร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้ง

๙. เพิ่มความเป็นมาตรา ๗๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยให้นำมาตรา ๖๖ และมาตรา ๗๐ มาใช้บังคับแก่การที่ถูกสอบสวนที่ดินเพื่อออกหนังสือรับรองการหาประโยชน์

๑๐. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๗๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยกำหนดให้ กรณีเกี่ยวกับการขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม คู่กรณีอาจยื่นขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่กรมที่ดินเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๑ ดาเนินการ

๑๑. ยกเลิกความในมาตรา ๗๔ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความในประกาศของคณะปฏิวัตินี้แทน (ข้อ ๑๑)

๑๑.๑ การแบ่งแยกที่ดินออกเป็นหลายแปลงหรือรวมที่ดินหลายแปลงเข้าเป็นแปลงเดียวกัน (มาตรา ๗๔)

๑๑.๒ การไถ่ถอนจ นองหรือไถ่ถอนขายฝาก ซึ่งที่ดินมีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแล้ว (มาตรา ๘๐)

๑๑.๓ การขอจดทะเบียนสิทธิเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งได้มาโดยทางมรดก (มาตรา ๘๑)

๑๒. เพิ่มบัญชีท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ เป็นบัญชีคำตอบแทนท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน (ข้อ ๑๒)

“บัญชีค่าตอบแทนท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน

ค่าตอบแทนในการอนุญาต

(๑) ตามมาตรา ๙ (๑) ไร่ละ ๑๐๐ บาทต่อปี

(๒) ตามมาตรา ๙ (๒) หรือมาตรา ๙ (๓) ไร่ละ ๕,๐๐๐ บาท และหรือลูกบาศก์เมตรละ ๕ บาทต่อปี”

๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๒๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๔ ตอน ๘๖ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๒๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๒๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติเกี่ยวกับการทำการรังวัดสอบเขตโฉนดที่ดินและการรังวัดแบ่งแยกที่ดินยังไม่เหมาะสมเนื่องจากในการรังวัด ถ้าผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงไม่ได้รับรองแนวเขตครบถ้วนแล้วก็ไม่อาจทำการรังวัดสอบเขตโฉนดที่ดิน หรือรังวัดแบ่งแยกที่ดินได้ เพื่อขจัดข้อขัดข้องดังกล่าว เห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการทำการรังวัดสอบเขตโฉนดที่ดิน และการรังวัดแบ่งแยกที่ดินเสียใหม่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๒๐ มีบทบัญญัติ ๓ มาตราโดยยกเลิกความในมาตรา ๖๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน สาระสาคัญสรุปได้ ดังนี้

๑. การขอสอบเขตโฉนดที่ดินเฉพาะราย โดยผู้มีสิทธิในที่ดินจะขอสอบเขตโฉนดที่ดินเฉพาะรายของตนให้ยื่นคำขอพร้อมด้วยโฉนดที่ดินต่อพนักงานที่ดิน และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ไปทำการรังวัดให้

๒. การขอให้ตรวจสอบเนื้อที่ตามหนังสือรับรองการหาประโยชน์ โดยผู้มีสิทธิในที่ดินจะขอตรวจสอบเนื้อที่ตามหนังสือรับรอง การหาประโยชน์เฉพาะรายของตน ให้ยื่นคำขอพร้อมด้วยหนังสือรับรองการหาประโยชน์สำหรับที่ดินต่อหัวหน้าเขต นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ แล้วแต่กรณี

๓. การรังวัดและการรับรองแนวเขต

๓.๑ กรณีการครอบครองไม่ตรงกับแผนที่หรือเนื้อที่ในโฉนดที่ดิน เมื่อผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงได้รับรองแนวเขตแล้ว ให้เจ้าพนักงานที่ดินมีอำนาจแก้ไขแผนที่หรือเนื้อที่ให้ตรงความเป็นจริงได้ เว้นแต่จะเป็นการสมยอมเพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมาย

๓.๒ กรณีไม่อาจติดต่อผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงให้มาระวางแนวเขตได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้นั้นมาลงชื่อรับรองแนวเขตหรือคัดค้านภายในสามสิบวันนับแต่วันส่งหนังสือ หากผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงนั้นไม่ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในกำหนดดังกล่าว และผู้ขอได้ให้การรับรองว่าได้ทำการรังวัดถูกต้องที่ดินข้างเคียง และยินยอมให้แก้ไขแผนที่หรือเนื้อที่ให้ตรงกับความเป็นจริง ให้เจ้าพนักงานที่ดิน ดำเนินการได้โดยไม่ต้องมีการรับรองแนวเขต

๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๕ ตอน ๑๓๘ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากข้อจำกัดการห้ามโอนสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินยังไม่รัดกุมและมีบทบัญญัติบางมาตราในประมวลกฎหมายที่ดินไม่เหมาะสม ทำให้เป็นอุปสรรคแก่การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน สมควรแก้ไขปรับปรุงเสียใหม่ กับจำเป็นต้องปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายท้ายประมวลกฎหมายที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๑. เพิ่มบทนิยามศัพท์ ค ว่า “ทบวงการเมือง” หมายถึง หน่วยราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๔) โดยภายในสิบปีนับแต่วันที่ได้รับโอนที่ดินหรือหนังสือรับรองการทาประโยชน์อันสืบเนื่องมาจากใบจองตามมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๓ ที่ได้ออกในวันหรือหลังวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดมาซึ่งสิทธิในที่ดินดังกล่าว โอนที่ดินนั้นให้แก่ผู้อื่น เว้นแต่ เป็นการตกทอดทางมรดก หรือโอนให้แก่ทบวงการเมือง หรือโอนให้แก่สหกรณ์ เพื่อชำระหนี้และได้รับอนุมัติจากนายทะเบียนสหกรณ์แล้ว ส หรับในกรณีที่โอนหรือหนังสือรับรอง ที่ออกให้ก่อนวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๑๕ ถ้าเป็นการจัดที่ดินให้ราษฎรที่รัฐให้การช่วยเหลือด้านสาธารณูปโภคการห้ามโอนดังกล่าวให้มีก ำหนดห้าปี

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๕๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๕) โดยเมื่อได้สำรวจรังวัดท ำแผนที่หรือพิสูจน์สอบสวนการท ำประโยชน์ในที่ดินตามมาตรา ๕๘ แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการท ำประโยชน์ตามหลักเกณฑ์กำหนด ในมาตรา ๕๘ ทวิ

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๖๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๖) โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๑ มีอำนาจเรียกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินถ้าโฉนดที่ดินใบใดส่วนหนังสือรับรองการท ำประโยชน์ หรือใบจอง ฉบับสำนักงานที่ดินเป็นอันตราย ชารุด สูญหาย เพื่อพิจารณาจัดท ำขึ้นใหม่โดยอาศัยหลักฐานเดิมได้

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๗๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๗) โดยการพิสูจน์สอบสวนที่ดินเพื่อออกหนังสือรับรองการท ำประโยชน์ และตรวจสอบเนื้อที่ตามหนังสือรับรองการท ำประโยชน์ ให้ท ำความในมาตรา ๖๖ และ มาตรา ๗๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๖. ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๘)

๖.๑ การเรียกเก็บค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน การรังวัด การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม หรือการหาฐานะอื่นๆ เกี่ยวข้องสิทธิทรัพย์ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายประมวลกฎหมายนี้

๖.๒ ผู้มีสิทธิในที่ดินจะขอรับโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการท ายประโยชน์ไปก่อนโดยยังไม่ช ำเงินค่าธรรมเนียม ให้เจ้าพนักงานจดทะเบียนการค้ำชำระค่าธรรมเนียมให้ปรากฏในโฉนดหรือหนังสือรับรองดังกล่าว นั้น ถ้าได้ยื่นค าชดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมครั้งแรก ให้ผู้นั้นค าชเป็นผู้ช ำระค่าธรรมเนียมที่ค้ำช ำ

๗. ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน อาทิ ค่าธรรมเนียมในการขอสัมปทาน รายละเอียด ๕๐๐ บาท ฯลฯ

๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๐ ตอน ๑๖๐ ฉบับพิเศษ วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๒๖ หน้า ๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๒๖ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรโอนอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ในส่วนที่เกี่ยวกับการสำรวจ จาแนก และทาสามะโนที่ดินเพื่อให้ทราบถึงความสมบูรณ์ตามธรรมชาติและเหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และการวางแผนการใช้ที่ดิน การพัฒนาที่ดิน การกำหนดบริเวณการใช้ที่ดินและการกำหนดมาตรการเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ไปเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาที่ดินและกรมพัฒนาที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาที่ดิน จึงจ ำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๖ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระส ำคัญสรุปได้ ดังนี้

๑. ยกเลิกมาตรา ๗ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยเป็นการกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ กล่าวคือ วางนโยบายการจัดที่ดินวางแผน การถือครองที่ดิน สงวนและพัฒนาที่ดิน สงวนหรือหวงห้ามที่ดินของรัฐ อนุมัติโครงการจัดที่ดินของทบวงการเมือง ควบคุมการจัดที่ดิน ปฏิบัติการเกี่ยวกับที่ดินตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย มอบหมายให้ทบวงการเมืองที่เกี่ยวข้องดำเนินการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ปฏิบัติการอื่นตามบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้และกฎหมายอื่น และวางระเบียบหรือข้อบังคับ ก ำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการจัดที่ดิน (มาตรา ๔)

๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๒ ตอน ๒๐๑ ฉบับพิเศษ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๒๙ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการออกเอกสารแสดงสิทธิในที่ดิน และการรับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยการรวมอานาจหน้าที่ในการออกเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินและการรับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์และการทำกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับที่ดินซึ่งแต่เดิมให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าเขต นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ มีอำนาจ ทารดังกล่าวด้วย มาให้เป็นอานาจของเจ้าพนักงานที่ดินแต่เพียงฝ่ายเดียวเพื่อให้การบริหารงานเกี่ยวกับที่ดินมีเอกภาพและสะดวกแก่ประชาชนมากขึ้น โดยแก้ไขบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวและในขณะเดียวกัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายที่ดินในส่วนที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน ของกรมที่ดินให้เหมาะสมรัดกุม เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างคล่องตัวยิ่งขึ้น นอกจากนี้ได้เพิ่มเติมกรณี ของการออกโฉนดที่ดินสำหรับที่ดินที่มีหนังสือรับรองการหาประโยชน์ ซึ่งใช้ระวางรูปถ่ายทางอากาศขึ้นเป็นพิเศษ เพราะรัฐมนตรีนโยบายที่จะเร่งรัดให้มีการออกโฉนดที่ดินในกรณีนี้ให้รวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์แก่ประชาชน โดยทั่วไปอีกด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘ บทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๐ มาตรา สาระสาคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ ตริ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของ คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกรณี ผู้ใดครอบครองและหาประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายนี้ใช้บังคับ ซึ่งไม่มีหนังสือสาคัญ แสดงกรรมสิทธิ์และมีได้แจ้งการครอบครอง ฯลฯ (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกรณี ห้ามโอนที่ดินให้แก่บุคคลอื่นซึ่งโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการหาประโยชน์ที่ได้ออกสืบเนื่องมาจากใบจอง ตามมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๓ (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยโฉนดที่ดินและหนังสือ รับรองการหาประโยชน์ให้มีลักษณะข้อความสาคัญตามมาตรา ๕๗ ซึ่งให้ทำเป็นคู่ฉบับสำหรับกรมที่ดิน และส าหรับเจ้าของที่ดิน (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๕๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยเขตจังหวัดที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนดให้มีการออกโฉนด ซึ่งจะรวมท้องที่ที่ทางราชการได้จ าแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวร (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๕๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยก หนด หลักเกณฑ์ของบุคคลซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่อาจออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการหาประโยชน์ให้ได้ (มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๘ ตริ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยมาตรา ๕๘ ตริ เมื่อรัฐมนตรี เห็นสมควรออกโฉนดที่ดินสำหรับที่ดินที่มีหนังสือรับรองการหาประโยชน์ซึ่งใช้ระวางรูปถ่ายทางอากาศ โดยไม่ต้องทำการสำรวจรังวัด ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดวันที่เริ่มดำเนินการ และระหว่างนั้น

ให้ระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมใด ๆ จากนั้นเมื่อพนักงานที่ดินประกาศกำหนดวัดแจกโฉนดที่ดิน แก่ผู้มีสิทธิในที่ดินแปลงใดแล้ว ให้ถือว่าหนังสือรับรองการทาประโยชน์ที่ดินแปลงนั้น ได้ยกเลิกตั้งแต่วันแจกโฉนดที่ดินนั้น (มาตรา ๙)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๖๐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยในกรณีที่มีการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทาประโยชน์ที่ดิน ได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานที่ดิน แล้วแต่กรณี มีอำนาจสอบสวนเปรียบเทียบ ถ้ามีผู้โต้แย้งสิทธิกันหากตกลงกันไม่ได้ให้คู่กรณีไปฟ้องศาลภายในระยะเวลาที่กำหนด(มาตรา ๑๐)

๘. ยกเลิกความในมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยอำนาจในการดำเนินการเกี่ยวกับโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทาประโยชน์ ได้แก่ การสั่งเพิกถอน แก้ไขหรือออกใบแทน หนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยอธิบดีสำหรับกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับจังหวัดอื่น (มาตรา ๑๑)

๙. ยกเลิกความในมาตรา ๖๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน ๒๕๒๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๒)

๙.๑ การขอสอบเขตโฉนดที่ดินให้ยื่นต่อเจ้าพนักงานที่ดิน

๙.๒ การรังวัด เจ้าพนักงานที่ดิน มี อำนาจแก้ไขแผนที่ หรือเนื้อที่ให้ตรงกับความเป็นจริงได้

๑๐. ยกเลิกความในมาตรา ๗๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยเจ้าพนักงานที่ดินเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา ๑๓)

๑๑. ยกเลิกความในมาตรา ๗๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยการขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา ๑๔)

๑๒. ยกเลิกความในมาตรา ๗๕ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินที่มีโฉนดหรือหนังสือรับรองการทาประโยชน์ ให้พนักงานที่ดินบันทึกข้อตกลงหรือหาสัญญาเกี่ยวกับการนั้นให้ตรงกันทั้งฉบับสำนักงานที่ดินและฉบับเจ้าของที่ดิน (มาตรา ๑๕)

๑๓. ยกเลิกความมาตรา ๘๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยการขอจดทะเบียนสิทธิเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ซึ่งได้มาในทางมรดก กรณีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินอยู่กับบุคคลอื่นให้พนักงานเจ้าหน้าที่มี อำนาจชี้แจงหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้ (มาตรา ๑๖)

๑๔. ยกเลิกความในมาตรา ๘๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดกรณีการอายัด หรือยกเลิกอายัดที่ดิน ซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินมีอำนาจดำเนินการสอบสวนหลักฐาน (มาตรา ๑๗)

๑๕. ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยการเรียกค่าธรรมเนียม และในกรณีค้างชำระค่าธรรมเนียม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดแจ้งให้ปรากฏในโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทาประโยชน์นั้น (มาตรา ๑๘)

๑๖. การปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าเขต นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ปฏิบัติต่อไปพลางก่อน จนกว่ารัฐมนตรีจะได้ประกาศยกเลิกในราชกิจจานุเบกษาเป็นท้องที่ไป (มาตรา ๑๙)

๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘ ตอน ๑๖๔ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๓๔ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๓๔ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ตามประมวลกฎหมายที่ดิน เพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วแก่ประชาชนผู้ขอจดทะเบียนมากยิ่งขึ้น โดยการเปลี่ยนวิธีการคิดค่าธรรมเนียมจากเดิมที่คิดจากจำนวนทุนทรัพย์ของอสังหาริมทรัพย์ที่ขอจดทะเบียน ตามการประเมินของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นการคิดจากราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ทางราชการได้ประกาศ กำหนดไว้แล้ว และเป็นการสมควรปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนด ราคาประเมินทุนทรัพย์และของคณะกรรมการประจำจังหวัดให้เหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔ มีบทบัญญัติ ๑๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๔ และมาตรา ๑๐๕ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความใน พระราชบัญญัตินี้ โดยให้ผู้ขอจดทะเบียนเสียค่าธรรมเนียมโดยคำนวณตามราคาประเมินทุนทรัพย์ (มาตรา ๑๐๔) ซึ่งการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ให้มีคณะกรรมการ (มาตรา ๑๐๕)

๒. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๕ ทวิ มาตรา ๑๐๕ ตริ มาตรา ๑๐๕ จัตวา มาตรา ๑๐๕ เบญจ มาตรา ๑๐๕ ฉ มาตรา ๑๐๕ สัตต และมาตรา ๑๐๕ อัฐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (มาตรา ๔)

๒.๑ กำหนดวาระอยู่ในตำแหน่งของกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง คราวละสามปี (มาตรา ๑๐๕ ทวิ) ซึ่งเมื่อพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกได้

๒.๒ กำหนดการพ้นจากตำแหน่งนอกเหนือจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตาม มาตรา ๑๐๕ ทวิ เช่น ตาย ลาออก ฯลฯ

๒.๓ กำหนดองค์ประชุมในการประชุมของคณะกรรมการ

๒.๔ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ (มาตรา ๑๐๕ เบญจ)

๒.๕ กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการประจำจังหวัดแต่ละจังหวัด ซึ่งให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดเป็นประธานอนุกรรมการโดยตำแหน่ง และมีกรรมการตามมาตรา ๑๐๕ ฉ และอนุโลมให้นา มาตรา ๑๐๕ ทวิ มาตรา ๑๐๕ ตริ และมาตรา ๑๐๕ จัตวา มาบังคับใช้กับคณะกรรมการประจำ จังหวัด

๒.๖ กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการประจำจังหวัด คือ พิจารณากำหนดราคาประเมินทุน ทรัพย์เพื่อใช้ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมสำหรับอสังหาริมทรัพย์ที่ตั้งอยู่ใน เขตจังหวัดนั้น ฯลฯ

๒.๗ ในกรณีปรากฏว่าราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ได้ประกาศกำหนดแตกต่างจากราคาที่ขายปกติ ในท้องตลาดมาก ให้คณะกรรมการฯ ปรับปรุงราคาประเมินสำหรับท้องที่นั้น เสนอขอความเห็นชอบจาก คณะกรรมการกำหนดราคาทุนประเมินโดยเร็ว (มาตรา ๑๐๕ วรรคสอง)

๓. ยกเลิกมาตรา ๑๐๖ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความใน (๑) ของ ๗ แห่งบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ ความในพระราชบัญญัตินี้แทน คือ “(๑) มีทุนทรัพย์ให้เรียกเก็บร้อยละ ๒ ของราคาประเมินทุนทรัพย์ เศษของร้อยละให้คิดเป็นหนึ่งร้อย”

๕. กำหนดบทเฉพาะกาลก่อนพระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับเพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ

๕.๑ คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการขึ้นใหม่ ตามมาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๕ ฉ (มาตรา ๗)

๕.๒ การใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์ (มาตรา ๘)

๕.๓ การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม (มาตรา ๙)

๕.๔ กรณียังไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดราคาประเมิน ให้หาระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการกำหนดจำนวนทุนทรัพย์ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๐ มาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๐)

๑๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอน ๑๑๔ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ หน้า ๓

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากบทบัญญัติเกี่ยวกับนิติบุคคลซึ่งมีสิทธิในที่ดินได้เสมือนคนต่างด้าวในประมวลกฎหมายที่ดิน สำหรับกรณีของบริษัทจำกัดและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจากัดได้ก่อให้เกิดปัญหาว่า ทุนของ คนต่างด้าวที่มี ในบริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจากัดจะต้องพิจารณาไปถึงทุนของคนต่างด้าวในนิติบุคคลอื่น ที่เข้าถือหุ้นหรือลงหุ้นในบริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจากัดด้วยหรือไม่ เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการพิจารณา ความหมายของบทบัญญัติดังกล่าว สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับนิติบุคคลดังกล่าวให้ชัดเจน และเหมาะสมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ สมควรเพิ่มเติมให้เงื่อนไขดังกล่าวใช้บังคับกับบริษัทมหาชนจากัดตามกฎหมาย ว่าด้วยบริษัทมหาชนจากัดและแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๘ ให้สอดคล้องกับการแก้ไขข้างต้นด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน (๑) และ (๒) ของมาตรา ๙๗ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๓)

“(๑) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชน จำกัด ที่มีหุ้นอันเป็นทุนจดทะเบียน ถือโดยคนต่างด้าว เกินกว่าร้อยละสี่สิบเก้าของทุนจดทะเบียน หรือผู้ถือหุ้นเป็นคนต่างด้าวเกินกว่ากึ่งจำนวนผู้ถือหุ้น แล้วแต่กรณี เพื่อประโยชน์แห่งหมวดนี้บริษัทจำกัดได้ออกใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือหุ้น ให้ถือว่าใบหุ้นนั้น คนต่างด้าวเป็นผู้ถือ

(๒) ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียนแล้ว ที่มีคนต่างด้าวลงทุนมีมูลค่าเกินกว่า ร้อยละสี่สิบเก้าของทุนทั้งหมด หรือผู้ถือหุ้นส่วนเป็นคนต่างด้าวเกินกว่ากึ่ง จำนวนของผู้ถือหุ้นส่วน แล้วแต่กรณี”

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๙๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๔)

“มาตรา ๙๘ ในกรณีที่นิติบุคคลที่ระบุไว้ในมาตรา ๙๗ เข้าถือหุ้นหรือลงหุ้น แล้วแต่กรณีในนิติบุคคล อื่นตามนัยที่กล่าวในมาตรา ๙๗ ให้ถือว่านิติบุคคลอื่นนั้นเป็นคนต่างด้าว”

๑๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอน ๘๙ ก วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน และบัญชีค่าตอบแทน ท้ายประมวลกฎหมายที่ดินได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้อัตราค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย รวมทั้ง ค่าตอบแทนต่าง ๆ ไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีอัตรา ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายท้ายประมวลกฎหมายที่ดินในส่วนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่าย และบัญชีค่าตอบแทน ท้ายประมวลกฎหมายที่ดินให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน ๑๑ แห่งบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยแก้ไขค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ ค่าพาหนะ และค่าเบี้ยเลี้ยงให้จ่ายในลักษณะ เหม่าจ้างค่าป่วยการปรับเพิ่มจำนวนเป็น ๑๐๐ บาทต่อคนต่อวัน ค่าปิดประกาศ เพิ่มเป็นแปลงละ ๒๐ บาท และค่าพยานเพิ่มเป็นคนละ ๒๐ บาท (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในบัญชีค่าตอบแทนท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๔)

“ค่าตอบแทนในการอนุญาต

(๑) ตามมาตรา ๙ (๑) ไร่ละ ๑,๐๐๐ บาทต่อปี

(๒) ตามมาตรา ๙ (๒) หรือมาตรา ๙ (๓)

(ก) การขุดหรืออุดทราย ลูกเบตก์เมตรละ ๒๘ บาท

(ข) การขุดดินหรือลูกรังหรืออื่นๆ ไร่ละ ๑๐,๐๐๐ บาท/ต่อปี

หรือลูกบาศก์เมตรละ ๑๐ บาท”

๑๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอน ๓๙ ก วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ หน้า ๒๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรให้คนต่างด้าวซึ่งได้เข้ามาลงทุนในกิจการที่สําคัญและเป็นประโยชน์ในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ อาจได้มาซึ่งที่ดินเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่คนต่างด้าวที่เข้ามาประกอบกิจการในราชอาณาจักร รวมทั้งเป็นปัจจัยเสริมในการตัดสินใจที่จะเข้ามาลงทุนของคนต่างด้าว ตลอดจนเป็นการเพิ่มกำลังซื้อให้กับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ของประเทศที่กำลังประสบปัญหาสภาวะซบเซา ซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๙๖ ทวิ และมาตรา ๙๖ ตรี ในหมวด ๘ การกำหนดสิทธิในที่ดินของคนต่างด้าวแห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (มาตรา ๓)

๒. การได้มาซึ่งที่ดินโดยอาศัยบทสนธิสัญญาตามมาตรา ๙๖ วรรคหนึ่งของคนต่างด้าว มิให้ใช้บังคับแก่คนต่างด้าวในกรณีที่ได้นำเงินมาลงทุนไม่ต่ำกว่าสี่ล้านบาทสำหรับที่ดินเพื่ออยู่อาศัยไม่เกินหนึ่งไร่ และต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี

๓. กรณีการได้มาซึ่งที่ดินของคนต่างด้าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งมีลักษณะได้แก่ ประเภทธุรกิจ ระยะเวลาการดำรงการลงทุนต้องไม่เกินสามปี บริเวณที่ดินที่อนุญาต เช่น เขตกรุงเทพฯ เขตเมืองพัทยา เขตเทศบาลหรือบริเวณที่กำหนดเป็นเขตที่อยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

๔. กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขกรณีให้เจ้าหน้าที่ที่ดินของคนต่างด้าว ได้แก่ กระทำผิดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไข หรือกรณีที่ไม่ได้ใช้ที่ดินนั้นเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยภายในก หนดสองปีนับตั้งแต่วันจดทะเบียนการได้มา

๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอน ๒๙ ก วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๓ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการหาประโยชน์โดยให้อธิบดีกรมที่ดินหรือรองอธิบดีซึ่งอธิบดีมอบหมายเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการหาประโยชน์แต่เพียงฝ่ายเดียวเพื่อให้การดำเนินการสั่งเพิกถอนหรือแก้ไข ในกรณีดังกล่าวเป็นไปด้วยความรวดเร็ว นอกจากนี้ เห็นสมควรแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการจดทะเบียนเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ซึ่งได้มาโดยทางมรดก การอายัดที่ดิน การเรียกเก็บค่าธรรมเนียม

จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ตลอดจนบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจําเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐ มาตรา สาระสําคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกรณีปรากฏว่าได้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองหาประโยชน์หรือจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์หรือจดทะเบียนเอกสารรายการจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่ผู้ใดโดยคลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้อธิบดีมีอำนาจโดยตั้งคณะกรรมการสอบสวนและกำหนดให้ผู้มีสิทธิได้เสียสามารถคัดค้านได้ และกรณีมีการคลาดเคลื่อนเนื่องจากเขียนหรือพิมพ์ผิดพลาดโดยมีหลักฐานชัดเจนและผู้มีส่วนได้เสียยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรให้เจ้าพนักงานมีอำนาจแก้ไขให้ถูกต้องได้ (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๘๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยการจดทะเบียนสิทธิเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ซึ่งได้มาโดยทางมรดก ให้ยื่นเอกสารตามมาตรา ๗๑ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนแล้วและเชื่อว่าผู้ขอเป็นทายาทให้ประกาศไว้ในที่เปิดเผยสามสิบวัน ถ้ามีทายาทซึ่งมีสิทธิได้รับมรดกโต้แย้งให้เจ้าหน้าที่สั่งการตามที่เห็นสมควรแจ้งให้คู่กรณีทราบหากฝ่ายใดไม่พอใจให้ฟ้องต่อศาลภายในหกสิบวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้ง เมื่อศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดให้ดำเนินการตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น(มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๘๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๕)

๓.๑ การขออายัดที่ดิน ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๑ ซึ่งการขออายัดจะซ้ำในกรณีเดียวกันอีกไม่ได้ หากผู้มีส่วนได้เสียคัดค้านว่าการอายัดนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสอบสวนพยานหลักฐาน รวมทั้งมีอำนาจสั่งยกเลิกการอายัดเมื่อเป็นที่เชื่อได้ว่าได้รับอายัดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๓.๒ กรณีศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดให้เพิกถอนหรือแก้ไขอย่างใดแล้ว ให้เจ้าพนักงานที่ดินดำเนินการตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นตามวิธีการที่อธิบดีกำหนด

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้ โดยค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินอสังหาริมทรัพย์ ให้คำนวณตามราคาประเมินทุนทรัพย์ตามมาตรา ๑๐๕ เบื้อง ส่วนการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ในกรณีอื่นนอกจากที่กำหนดให้คำนวณตามจํานวนทุนทรัพย์ที่ผู้จดทะเบียนแสดงตามความเป็นจริง (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความใน ๗ แห่งบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๗)

“๗ ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

(๑) มีทุนทรัพย์เรียกเก็บร้อยละ ๒ ของราคาประเมินทุนทรัพย์ ส่วนกรณีอื่นให้เรียกเก็บร้อยละ ๒ ของทุนทรัพย์ตามความเป็นจริง เศษร้อยละให้คิดเป็นหนึ่งร้อยละ”

(๒) ไม่มีทุนทรัพย์แปลงละ ๑,๐๐๐ บาท

๖. เพิ่มความเป็น (๑๐) และ (๑๑) ของ ๑๐ แห่งบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายท้ายประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ (มาตรา ๘)

“(๑๐) ค่าตรวจสอบข้อมูล ด้านงานรังวัด ด้านทะเบียนที่ดิน ด้านประเมินราคา หรือข้อมูลอื่น ครั้งละ ๑๐๐ บาท

(๑๑) ค่าสำเนาจากสื่อบันทึกข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ หรืออิเล็กทรอนิกส์อื่นหรือสำเนาข้อมูลอื่น แผ่นละ ๕๐ บาท”

๑๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอน ๖๑ ก วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๐ หน้า ๓๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ได้มีการน าระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เพื่อเป็นการรองรับวิธีการดังกล่าว สมควรแก้ไขเพิ่มเติมวิธีการในการจัดเก็บในโฉนดที่ดิน และหนังสือรับรองการทาประโยชน์ ให้สามารถจัดเก็บโดยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้ด้วย รวมทั้งกำหนดให้เจ้าพนักงานที่ดินมีอำนาจจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในเขตท้องที่สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขาอื่นที่ได้นาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เพื่ออำนวยความสะดวกและความรวดเร็วในการให้บริการแก่ประชาชน จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา โดยเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๕๗ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘ โดยเกี่ยวกับการจัดหาและการจัดเก็บโฉนดที่ดิน และหนังสือรับรองการทาประโยชน์ซึ่งกำหนดให้การจัดทาเป็นสองฉบับ โดยฉบับหนึ่งให้ผู้มีสิทธิในที่ดินเก็บและอีกฉบับหนึ่งสำนักงานที่ดินจัดเก็บซึ่งจะจำลองเป็นรูปถ่ายหรือจัดเก็บโดยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารก็ได้ ถือเสมือนเป็นต้นฉบับ (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๗๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘ โดยกำหนดให้เจ้าพนักงานที่ดินเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์โดยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารส าหรับอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในเขต (มาตรา ๔)

๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอน ๒๙ ก วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ หน้า ๕๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๓ มาตรา ๖ และมาตรา ๗ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นก าหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดและจัดเก็บค่าตอบแทนตามมาตรา ๙ ทวิ บทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการหาประโยชน์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน และบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขเกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการหาประโยชน์ หรือการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ หรือการจดทะเบียนเอกสารรายการจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์โดยคลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันกับสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งที่ดินที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๙ ตั้งอยู่ มีอำนาจกำหนดและจัดเก็บค่าตอบแทนดังกล่าวเพื่อเป็นการกระจายรายได้ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นแหล่งรายได้นั้น รวมทั้งปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการหาประโยชน์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยให้มีมาตรการเร่งรัดผู้มีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดินมาดำเนินการเพื่อขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการหาประโยชน์ ตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมให้อธิบดีกรมที่ดินหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมที่ดินมอบหมายซึ่งดำรงตำแหน่งรองอธิบดีหรือผู้ตรวจราชการกรมที่ดินเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขตามมาตรา ๖๑ เพื่อให้การดำเนินการในกรณีดังกล่าวเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และสอดคล้องกับหลักการปฏิรูประบบราชการที่มุ่งเน้นให้มีการกระจายภารกิจและกระจายอ านาจการตัดสินใจ จึง จาเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ.๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยเกี่ยวกับเรื่องให้ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๙ เสียค่าตอบแทนเป็นรายปีให้แก่เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งการแบ่งค่าตอบแทนเพื่อเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดินที่ได้รับอนุญาตตั้งอยู่ (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๕๖ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินและให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๔) ดังนี้

“มาตรา ๕๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๖/๑ แบบ หลักเกณฑ์และวิธีการออกใบจอง หนังสือรับรองการหาประโยชน์ ใบไต่สวนหรือโฉนดที่ดิน รวมทั้งใบแทนของหนังสือดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

๓. เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๖/๑ แห่งประมวลที่ดิน โดยเกี่ยวกับเรื่อง การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการหาประโยชน์ซึ่งที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐที่มีระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศหรือระหว่างรูปถ่ายทางอากาศ ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีก หนด(มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยเกี่ยวกับในกรณีปรากฏความคลาดเคลื่อน หรือไม่ชอบด้วยกฎหมายของการออกโฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการหาประโยชน์ จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม หรือจดทะเบียนเอกสารเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย มีอำนาจหน้าที่สั่งเพิกถอนหรือแก้ไขได้ พร้อมมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นดำเนินการพิจารณาและแจ้งให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบเพื่อให้โอกาสคัดค้านภายในเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ การตั้งคณะกรรมการสอบสวน การสอบสวน การแจ้งผู้มีส่วนได้เสีย และการพิจารณาเพิกถอนและแก้ไขให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่ก หนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๖)

๕. ให้ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เสียค่าตอบแทนตามมาตรา ๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ จนกว่าการอนุญาตจะสิ้นสุดลง

๖. ให้ผู้ซึ่งได้ครอบครองและหาประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ โดยมีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดินและยังมีได้ยื่นคำขออออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการหาประโยชน์ นาหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดินนั้นมายื่นคำขอเพื่อกออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองดังกล่าว ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเวลาที่กำหนดเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ด ำเนินการตามประมวลกฎหมายที่ดินต่อไป

ในกรณีที่มิใช่ผู้นำหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดินมาขออออกโฉนดฯ หรือหนังสือรับรองการหาประโยชน์เมื่อพ้นกำหนดเวลาแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกโฉนดหรือหนังสือรับรองฯ ได้ก็ต่อเมื่อศาลยุติธรรม ได้มีค พิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดว่าผู้นั้นเป็นผู้ซึ่งได้ครอบครอง และหาประโยชน์ในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย ก่อนที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ

๗. ให้อธิบดีกรมที่ดินทำการสำรวจ ตรวจสอบหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดินและตำแหน่ง ที่ดินตามหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดินที่มีอยู่จริงกับทะเบียนการครอบครองที่ดินระวางแผนที่ หรือระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ หรือระวางรูปถ่ายทางอากาศให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ

๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอน ๓๓ ก วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ หน้า ๗๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากบทบัญญัติเกี่ยวกับการค้าที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน เป็นบทบัญญัติที่มีเจตนารมณ์ เพื่อยกเว้นการจำกัดจำนวนการถือครองที่ดินและป้องกันการหลีกเลี่ยงการกำหนดสิทธิในที่ดินและโดยที่บทบัญญัติ ในเรื่องการจำกัดจำนวนการถือครองที่ดินนั้นได้ถูกยกเลิกโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๙ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๒ แต่บทบัญญัติเกี่ยวกับการค้าที่ดินซึ่งเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกันยังไม่ได้มีการแก้ไข เพิ่มเติมให้สอดคล้องกัน ประกอบกับการค้าที่ดินได้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดินควบคุมอยู่แล้วสมควร ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับการค้าที่ดิน จึงจ ำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “การค้ำที่ดิน” ในมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน
๓. ให้ยกเลิกหมวด ๑๑ การค้ำที่ดิน มาตรา ๑๐๑ และมาตรา ๑๐๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินและให้ใช้ความตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับกรณีผู้ไต่ฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๖ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปีหรือทั้งปรับทั้งจำ
๕. ให้ยกเลิก (๕) ของมาตรา ๑๑๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
๖. ให้ยกเลิก ๙. แห่งบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน

๑๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๐ ตอน ๑๒๐ ก วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันได้มีการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐซึ่งมีใช้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการจัดทาบบริการสาธารณะ แต่เนื่องจากบทนิยามคำว่า ทบวงการเมือง ตามประมวลกฎหมายที่ดินที่กำหนดไว้นั้นยังมิได้ครอบคลุมถึงหน่วยงานของรัฐดังกล่าวด้วย มีผลทำให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวไม่สามารถขอใช้ประโยชน์ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายที่ดินได้ ประกอบกับ หลักเกณฑ์ในการจดทะเบียนโฉนดจากจางานอง โฉนดจากการขายฝาก การจดทะเบียนสิทธิเกี่ยวกับ อสังหาริมทรัพย์ซึ่งได้มาโดยทางมรดก และการจดทะเบียนลงชื่อผู้จัดการมรดกในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน มิได้รวมถึงอสังหาริมทรัพย์อื่นนอกจากที่ดินด้วย สมควรปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าวเพื่อให้สอดคล้องกับ สภาพการณ์ปัจจุบันและเกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๖ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “ทบวงการเมือง” ในมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับความหมายของทบวงการเมือง
๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ และให้ใช้ความตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน
๓. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๘๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ และให้ใช้ความตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๑๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๔๙ ก วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๕๘

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่กฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติกำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ เพื่อประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม และความมั่นคง โดยการบูรณาการ การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนและภูมิสังคม และโดยที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติตามประมวลกฎหมายที่ดินมีหน้าที่ประการหนึ่งในการวางแผนนโยบายการจัดที่ดินเพื่อให้ประชาชนมีที่ดินสำหรับอยู่อาศัย และหาเลี้ยงชีพตามควรแก่สภาพรวมถึงควบคุมการจัดที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายอื่นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติดังกล่าว โดยแก้ไขชื่อคณะกรรมการเป็น “คณะกรรมการจัดที่ดิน” รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเสียใหม่ เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่ และเพื่อให้การจัดที่ดินเพื่อให้ประชาชนมีที่ดินสำหรับอยู่อาศัย และหาเลี้ยงชีพสอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙ มาตรา สาระสาคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขความหมายในบทนิยาม คำว่า “คณะกรรมการ” จากเดิมที่ให้หมายความว่า “คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ” เป็น “คณะกรรมการจัดที่ดิน” เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจและหน้าที่ที่ได้มีการปรับปรุงใหม่ที่มุ่งเน้นเฉพาะการจัดที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑)

๒. แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการจัดที่ดินเพื่อให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่ได้ปรับปรุงใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔)

๓. แก้ไขอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดที่ดินเพื่อไม่ให้ซ้ำซ้อนกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)

๑๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๖๘ ก วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๓๒

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหกร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐกำหนดให้มีคณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐและคณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สิน เพื่อประโยชน์แห่งรัฐประจำจังหวัด เพื่อกำหนดหน้าที่เกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สิน และการจัดทำบัญชีราคาประเมินทรัพย์สิน ซึ่งใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิงหรือเป็นฐานในการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียม ตามกฎหมาย หรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นของหน่วยงานของรัฐ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การคำนวณค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม โดยให้การขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในกรณีโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ ให้ผู้ขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเสียค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโดยคำนวณตามราคาประเมินทุนทรัพย์ตามบัญชีราคาประเมินทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ ซึ่งใช้อยู่ในวันที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๔)

๒. ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับคณะกรรมการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ และคณะอนุกรรมการประจำจังหวัดในมาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๕ ทวิ มาตรา ๑๐๕ ตรี มาตรา ๑๐๕ จัตวา มาตรา ๑๐๕ เบญจ มาตรา ๑๐๕ ฉ มาตรา ๑๐๕ สัตต และมาตรา ๑๐๕ อัฐ (มาตรา ๔ ยกเลิกมาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๕ ทวิ มาตรา ๑๐๕ ตรี มาตรา ๑๐๕ จัตวา มาตรา ๑๐๕ เบญจ มาตรา ๑๐๕ ฉ มาตรา ๑๐๕ สัตต และมาตรา ๑๐๕ อัฐ) (มาตรา ๔)

๓. ก หนดรองรับให้ในระหว่างที่ยังไม่เริ่มใช้บัญชีราคาประเมินทรัพย์สินตามกฎหมาย ว่าด้วยการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียม จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม โดยคำนวณตามราคาประเมินทุนทรัพย์ของอสังหาริมทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ซึ่งใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ จนกว่าจะมีบัญชีราคาประเมินทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ ใช้บังคับ (มาตรา ๕)

นางธิดารัตน์ อุณจันทร์ / จัดท า

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๑)

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าทีรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๑) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๑๓ ถ้าคำพิพากษาหรือคำสั่งจะต้องทำโดยผู้พิพากษาหลายคน คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นจะต้องบังคับตามความเห็นของฝ่ายข้างมาก ในศาลชั้นต้นและ

ศาลชั้นอุทธรณ์ ถ้าผู้พิพากษาคนใดมีความเห็นแย้งก็ให้ผู้พิพากษานั้นเขียนใจความแห่งความเห็นแย้ง และเหตุผลของตนกลัดไว้ในสำนวน

ในศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ถ้าประธานของศาลชั้นอุทธรณ์หรือประธานศาลฎีกา แล้วแต่กรณี เห็นสมควร จะให้มีการวินิจฉัยปัญหาใดในคดีเรื่องใดโดยที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดีก็ได้ หรือถ้ามีกฎหมายกำหนดให้วินิจฉัยปัญหาใดหรือคดีเรื่องใดโดยที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดีก็ให้วินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดี แล้วแต่กรณี

ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๑๓ ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดีของศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกานั้น ให้ประกอบด้วยผู้พิพากษาทุกคน ซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ แต่ต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้พิพากษาในศาลนั้นหรือในแผนกคดีที่มีการประชุม และให้ประธานของศาลชั้นอุทธรณ์หรือประธานศาลฎีกา ประธานแผนกคดีของศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกา แล้วแต่กรณี หรือผู้ทำการแทน เป็นประธาน

คำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดีให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก และถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานแห่งที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในคดีซึ่งที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดีได้วินิจฉัยปัญหาแล้ว คำพิพากษาหรือคำสั่งต้องเป็นไปตามคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดี และต้องระบุไว้ด้วยว่าปัญหาข้อใด ได้วินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดี ผู้พิพากษาที่เข้าประชุมแม้มิใช่เป็นผู้นั่งพิจารณา ก็ให้มีอำนาจพิพากษาหรือทำคำสั่งในคดีนั้นได้ และเฉพาะในศาลชั้นอุทธรณ์ให้ทำความเห็นแย้ง พร้อมเหตุผลได้ด้วย

ในกรณีที่ปัญหาใดในคดีเรื่องใด ได้มีคำวินิจฉัยโดยที่ประชุมแผนกคดีแล้ว หากประธานของศาลชั้นอุทธรณ์หรือประธานศาลฎีกา แล้วแต่กรณี เห็นสมควรจะให้มีการวินิจฉัยปัญหาดังกล่าว โดยที่ประชุมใหญ่อีกครั้งก็ได้”

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่มีผลกระทบถึงกระบวนการพิจารณาของศาลที่ได้กระทำไปแล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ส่วนกระบวนการพิจารณาของศาลที่จะต้องดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การวินิจฉัยปัญหาโดยที่ประชุมใหญ่ในศาลชั้นอุทธรณ์และศาลฎีกา และให้มีการวินิจฉัยปัญหาโดยที่ประชุมแผนกคดีของศาลชั้นอุทธรณ์และศาลฎีกา เพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างศาลและระบบวิธีพิจารณาคดีพิเศษที่เปลี่ยนแปลงไปตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมและกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลและวิธีพิจารณาคดีพิเศษต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๑) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเพื่อให้ผู้ซื้อห้องชุดในอาคารชุดและที่ดินจัดสรรจากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับความเป็นธรรมยิ่งขึ้น และเพื่อลดอุปสรรคในการขายทอดตลาดห้องชุดและที่ดินจัดสรรให้สามารถจำหน่ายออกไปได้ภายในระยะเวลาที่รวดเร็ว ส่งผลดีต่อผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีและระบบเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม

ทั้งนี้ นับตั้งแต่มีพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งเป็นการให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งตามที่ได้ตราไว้ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘ เป็นต้นไปได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกิดขึ้นหลายครั้ง โดยการตราเป็นพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ด้วยเหตุที่สภาพสังคมและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป และการใช้กฎหมายมีความซับซ้อนมากขึ้น จึงมีการตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งขึ้นอีกหลายฉบับ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗
๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๗
๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๒
๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๓
๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๙
๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘
๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๑
๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๒๒
๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๗
๑๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗
๑๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๐
๑๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔
๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕
๑๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕
๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๘
๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๙
๑๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒
๑๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๒
๑๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๔๓
๒๐. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓
๒๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๓
๒๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๗

๒๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๘
 ๒๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๐
 ๒๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑
 ๒๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๑
 ๒๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๘
 ๒๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๘
 ๒๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๘
 ๓๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๘
 ๓๑. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘
 ๓๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐
 ๓๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๑) พ.ศ. ๒๕๖๒
- ทั้งนี้ สารสาคัญของพระราชบัญญัติแต่ละฉบับ มีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๕๗๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๗๘ หน้า ๗๒๓

วันเริ่มใช้บังคับ - ให้ใช้พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๕๗๗
 ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
 - ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งตามที่ได้ตราไว้ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๗๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรที่จะยกเลิกบรรดากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ ณ บัดนี้ และให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งแทน จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยค าแนะน าและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๕๗๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา และได้ตราประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๕๗๗ ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๒๒ มาตรา

โดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๕๗๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สารสาคัญสรุปได้ดังนี้

๑. บทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้ให้ใช้ในศาลทั่วไปตลอดราชอาณาจักร ยกเว้นแต่ในศาลพิเศษที่มีข้อบังคับสำหรับศาลนั้น และถ้ามีกฎหมายให้ใช้ธรรมเนียมประเพณีหรือกฎหมายทางศาสนาในศาลใดให้ศาลนั้น ยกธรรมเนียมประเพณีหรือกฎหมายนั้น ๆ มาใช้แทนบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ เว้นแต่คู่ความจะได้ตกลงกันให้ใช้ประมวลกฎหมายนี้

๒. ตั้งแต่วันใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งนี้สืบไป ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในประมวลกฎหมายนี้หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งประมวลกฎหมายนี้

๓. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวงตามประมวลกฎหมายนี้ในเรื่องต่อไปนี (มาตรา ๕)

๓.๑ การแต่งตั้ง การระบุดำ และ การสาบานของล่ามผู้แปล และผู้เชี่ยวชาญ การก หนดจ นวน ค่าป่วยการ และการชดใช้ค่าใช้จ่ายให้บุคคลเหล่านั้น

๓.๒ จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องเจ้าพนักงานศาล (เช่น จำศาล เจ้าพนักงานบังคับคดี และนักการส่งบัตรหมาย) รวมทั้งการก หนดค่าธรรมเนียม (นอกจากที่ระบุไว้ในตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายนี้) ตลอดทั้งการชดใช้ค่าใช้จ่ายให้บุคคลเหล่านั้น

๓.๓ จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องการเก็บรักษา และการทำลายสารบบความ สารบบค พิพากษา สมุดค าวพิพากษา และสารบบอื่น ๆ ของศาล ตลอดทั้งส านวนความทั้งหลาย

๓.๔ จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องการยื่นเอกสารต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาล เพื่อยื่นต่อศาล หรือเพื่อส่งให้แก่คู่ความหรือบุคคลผู้ใดคนหนึ่ง และในเรื่องการขอร้องด้วยวาจาเพื่อให้ศาลพิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีในสำเนา

๓.๕ จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องที่คู่ความฝ่ายหนึ่งจะส่งต้นฉบับเอกสารไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง

๓.๖ จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องการยึดและอายัด และการจ หน่ายทรัพย์สินเป็นตัวเงินโดยวิธีขายทอดตลาด หรือโดยวิธีอื่น และในเรื่องวิธีการบังคับคดีทางอื่น ๆ ที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะพึงปฏิบัติ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๔ ภาค มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๒๒ มาตรา สารระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ภาค ๑ บททั่วไป ประกอบด้วย

๑.๑ ลักษณะ ๑ บทวิเคราะห์ศัพท์ (มาตรา ๑)

๑.๒ ลักษณะ ๒ ศาล

๑) หมวด ๑ เขตอ านาจศาล (มาตรา ๒ – มาตรา ๑๐)

๒) หมวด ๒ การคัดค้านผู้พิพากษา (มาตรา ๑๑ – มาตรา ๑๔)

๓) หมวด ๓ อ านาจและหน้าที่ของศาล (มาตรา ๑๕ – มาตรา ๓๔)

๔) หมวด ๔ การนั่งพิจารณา (มาตรา ๓๕ – มาตรา ๔๕)

๕) หมวด ๕ รายงานและส านวนความ (มาตรา ๔๖ – มาตรา ๕๔)

๑.๓ ลักษณะ ๓ คู่ความ (มาตรา ๕๕ – มาตรา ๖๖)

๑.๔ ลักษณะ ๔ การยื่นและส่งค ู่ความและเอกสาร (มาตรา ๖๗ – มาตรา ๘๓)

๑.๕ ลักษณะ ๕ พยานหลักฐาน

๑) หมวด ๑ หลักทั่วไป (มาตรา ๘๔ – มาตรา ๑๐๕)

๒) หมวด ๒ การมาศาลของพยานและการซักถามพยาน (มาตรา ๑๐๖ – มาตรา ๑๒๑)

๓) หมวด ๓ การน าพยานเอกสารมาสืบ (มาตรา ๑๒๒ – มาตรา ๑๒๗)

๔) หมวด ๔ การตรวจและการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญโดยศาล (มาตรา ๑๒๘ – มาตรา ๑๓๐)

๑.๖ ลักษณะ ๖ ค าวพิพากษาและคำสั่ง

๑) หมวด ๑ หลักทั่วไปว่าด้วยการชี้ขาดตัดสินคดี (มาตรา ๑๓๑ – มาตรา ๑๓๙)

๒) หมวด ๒ ข้อความและผลแห่งค าวพิพากษาและค าสั่ง (มาตรา ๑๔๐ – มาตรา ๑๔๘)

๓) หมวด ๓ ค่าฤชาธรรมเนียม

(๑) ส่วนที่ ๑ การก หนดการช ะค่าฤชาธรรมเนียมและการด เนินคดีอนาถา (มาตรา ๑๔๙

– มาตรา ๑๖๐)

- (๒) ส่วนที่ ๒ ความรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียม (มาตรา ๑๖๑ – มาตรา ๑๖๙)
๒. ภาค ๒ วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น
- ๒.๑ ลักษณะ ๑ วิธีพิจารณาสამัญในศาลชั้นต้น (มาตรา ๑๗๐ – มาตรา ๑๘๘)
- ๒.๒ ลักษณะ ๒ วิธีพิจารณาสามัญในศาลชั้นต้น
- ๑) หมวด ๑ วิธีพิจารณาคดีโมโนสาร (มาตรา ๑๘๙ – มาตรา ๑๙๖)
- ๒) หมวด ๒ วิธีพิจารณาโดยขาดนัด (มาตรา ๑๙๗ – มาตรา ๒๐๙)
- ๓) หมวด ๓ อนุญาตตุลาการ (มาตรา ๒๑๐ – มาตรา ๒๒๒)
๓. ภาค ๓ อุทธรณ์และฎีกา
- ๓.๑ ลักษณะ ๑ อุทธรณ์ (มาตรา ๒๒๓ – มาตรา ๒๔๖)
- ๓.๒ ลักษณะ ๒ ฎีกา (มาตรา ๒๔๗ – มาตรา ๒๕๒)
๔. ภาค ๔ วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาและการบังคับตามค พิพากษาหรือค าสั่ง
- ๔.๑ ลักษณะ ๑ วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา
- ๑) หมวด ๑ หลักทั่วไป (มาตรา ๒๕๓ – มาตรา ๒๖๕)
- ๒) หมวด ๒ ค าชอในเหตุฉุกเฉิน (มาตรา ๒๖๖ – มาตรา ๒๗๐)
- ๔.๒ ลักษณะ ๒ การบังคับตามคพิพากษาและคาสั่ง
- ๑) หมวด ๑ หลักทั่วไป (มาตรา ๒๗๑ – มาตรา ๓๐๒)
- ๒) หมวด ๒ วิธียึดทรัพย์ อาศัยและการจ่ายเงิน (มาตรา ๓๐๓ – มาตรา ๓๒๒)

๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๘๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๑ ตอน ๗๙ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๘๗ หน้า ๑๑๙๒

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยค ณะน และยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๘๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระสาคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มความเป็น (๒) ทวิ ของมาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการประชุมใหญ่ในศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาในการวินิจฉัยปัญหาใดในคดีเรื่องใด (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกมาตรา ๑๔๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับให้คู่ความผู้ยื่นค าชอ ฟ้องอุทธรณ์หรือฎีกาหรือดาเนินกระบวนการพิจารณานั้นเป็นผู้ชำระค่าฤชาธรรมเนียม (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกมาตรา ๑๕๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับในกรณีที่ศาลมีค าสั่งไม่รับค าชอหรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์หรือฎีกา หรือมีค าชอให้พิจารณาใหม่ ถ้าศาลไม่ยอมรับฟ้องอุทธรณ์หรือฎีกาหรือค าชอให้พิจารณาใหม่นั้นให้ศาลมีค าสั่งให้คืนค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมด (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกตาราง ๑ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับค่าขึ้นศาลซึ่งต้องเสียเมื่อยื่นคำฟ้อง (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกตาราง ๒ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมอื่น ๆ (มาตรา ๗)

๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๖ ตอน ๕๒ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๒ หน้า ๖๓๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พระมหากษัตริย์โดยคณะรัฐมนตรีและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ คือ ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๙๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอ้างต้นฉบับเอกสารที่อยู่ในความอารักขาหรือในความควบคุมของทางราชการเป็นพยานหลักฐานจะนำมาแสดงได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตของรัฐมนตรี หัวหน้ากรม กอง หัวหน้าแผนก หรือผู้รักษาการแทนในตำแหน่งนั้น ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณีเสียก่อน (มาตรา ๓)

๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๗ ตอน ๕๘ วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๓ หน้า ๙๖๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ คือ ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๒๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเครื่องนุ่งห่มหลับนอนอันสมควรและเครื่องมือสำหรับเลี้ยงชีพโดยประมาณรวมกันราคาไม่เกินพันบาท แต่ถ้าลูกหนี้ตามคูปองภาษีมีค่าขอโดยหาเป็นคารองต่อศาลขออนุญาตยัดหน่วงและใช้เครื่องมือหรือเครื่องใช้อันจำเป็นเพื่อดำเนินการเลี้ยงชีพหรือการอาชีพ อันมีราคาเกินกว่าจำนวนดังกล่าวแล้ว ให้ศาลมีอำนาจที่จะใช้ดุลพินิจอนุญาตหรือไม่ ภายในบังคับแห่งเงื่อนไขตามที่เห็นสมควร (มาตรา ๓)

๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๓ ตอน ๒๑ วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๙ หน้า ๒๗๘

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อให้คดีลุล่วงไปโดยรวดเร็วยิ่งขึ้น และแก้ข้อขัดข้องของศาลและคู่ความในการดำเนินกระบวนการพิจารณาบางประการที่สำคัญ ทั้งสมควรปรับปรุงแก้ไขอัตราที่ก หนดไว้ในตารางท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งให้เหมาะสมด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๓ มาตรา สาระสาคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการกระท าที่ถือว่ากระท ามิชอบละเมิดอ านาชาล (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๖๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับความสามารถและอ าจในการด ำเนินกระบวนการพิจารณาของคู่ความ หรือผู้แทนโดยชอบธรรมในกรณีที่คู่ความเป็นผู้ไร้ความสามารถ หรือผู้แทนในกรณีที่คู่ความเป็นนิติบุคคล (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงเอกสาร บัญชีรายชื่อที่คู่ความฝ่ายใด จะระบุอ้างเป็นพยาน ต่อศาลการยื่นบัญชีแสดงเอกสาร บัญชีรายชื่อ ที่คู่ความฝ่ายใดจะระบุอ้างเป็นพยานเพิ่มเติมต่อศาล (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับหลักแห่งการซักถามพยานการถามค้านพยาน และการถามต้งพยาน (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอ้างพยานหลักฐานอันเป็นต้นฉบับเอกสาร ซึ่งอยู่ในความครอบครองของคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง การอ้างพยานหลักฐานอันเป็นต้นฉบับเอกสาร ซึ่งอยู่ในความครอบครองของบุคคลภายนอก หรือในครอบครองของทางราชการหรือของเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับจ ำเสจะน เงินมาวางต่อศาลเต็มจำนวนหรือบางส่วนในกรณีที่ป็นคดีเรียกร้องให้จ ำเลยช ะหนี้เป็นเงินหรือมีการเรียกร้องให้ช ะหนี้เป็นเงินรวมอยู่ด้วย โดยจ ำเลยจะยอมรับผิดหรือไม่ยอมรับผิดก็ได้ (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการด ำเนินกระบวนการพิจารณาต่อเนื่องจากมาตรา ๑๓๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการท ท พิพากษาหรือค ั้งของศาล (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการฟ้องคดี หรือการต่อสู้คดีอย่างคนอนาถา (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การดำเนินการเมื่อมีการยื่นฟ้อง หรือการต่อสู้คดีอย่างคนอนาถา (มาตรา ๑๒)

๑๑. ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับคดีการฟ้องมโนสำเนา (มาตรา ๑๓)

๑๒. ยกเลิกมาตรา ๒๐๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (มาตรา ๑๔)

๑๓. ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับข้อจ ทัดในการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง (มาตรา ๑๕)

๑๔. ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอุทธรณ์ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามมาตรา ๒๒๘ (๑) (๒) (๓) (มาตรา ๑๖)

๑๕. ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับหลักแห่งการตรวจฟ้องอุทธรณ์ของศาลชั้นต้นก่อนรับฟ้องอุทธรณ์ไว้พิจารณา (มาตรา ๑๗)

๑๖. ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการวินิจฉัยปัญหาในคดีที่อุทธรณ์ได้แต่เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายศาลอุทธรณ์ จา ต่อถือตามข้อเท็จจริงที่ศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยจากพยานหลักฐานในส านวน (มาตรา ๑๘)

๑๗. ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับศาลต้องพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งก่อนพิจารณาอุทธรณ์ค าพิพากษาเท่าที่จะทำได้ (มาตรา ๑๙)

๑๘. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับบ านาจของศาลอุทธรณ์ในการวินิจฉัยคดี ซึ่งศาลชั้นต้นส่งส นวนขึ้นมาให้ (มาตรา ๒๐)

๑๙. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการแถลงการณ์ด้วยวาจาของคู่ความในชั้นศาลอุทธรณ์ (มาตรา ๒๑)

๒๐. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการชี้ขาดตัดสินคดีของศาลอุทธรณ์ (มาตรา ๒๒)

๒๑. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับบ านาจของศาลอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๔๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (มาตรา ๒๓)

๒๒. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การยื่นฎีกา (มาตรา ๒๔)

๒๓. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับข้อจ ทัดในการฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง (มาตรา ๒๕)

๒๔. ยกเลิกมาตรา ๒๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (มาตรา ๒๖)

๒๕. ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการกล่าวอ้างว่าจําเลยหรือลูกหนี้ตามคําพิพากษาไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สิน ที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดไว้หรือคดีร้องขจัดทรัพย์ (มาตรา ๒๗)

๒๖. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๒๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับบรรดาเงินต่าง ๆ ที่ค้างจ่ายอยู่ในศาลหรือที่เจ้าพนักงานบังคับคดี ถ้าผู้มีสิทธิได้เรียกเอาภายในห้าปี ให้ตกเป็นของแผ่นดิน (มาตรา ๒๘)

๒๗. ยกเลิกความในตาราง ๑ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าขึ้นศาล (เสียในเวลายื่นฟ้อง) (มาตรา ๒๙)

๒๘. ยกเลิกความในตาราง ๒ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมอื่น ๆ (มาตรา ๓๐)

๒๙. ยกเลิกความในตาราง ๓ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าสืบพยานนอกศาล (มาตรา ๓๑)

๓๐. ยกเลิกความในตาราง ๔ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าป่วยการและค่าพาหนะพยานกับคำร้องวัดท าแผนที่ (มาตรา ๓๒)

๓๑. ยกเลิกความในตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี (มาตรา ๓๓)

๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๒ ตอน ๕ วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๑๘ ฉบับพิเศษ หน้า ๗๔

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เว้นแต่มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ ให้ใช้บังคับ ๑๐ มกราคม ๒๕๑๘

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีในศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกาลุล่วงไปโดยเหมาะสมและรวดเร็วยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นหลักประกันในการด รงชี้ของลูกหนี้ตามค พินักษาให้ดีขึ้นกว่าเดิม จึงจ ข็นต้องตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับข้อจ ัดในการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับหลักการยกข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายขึ้นอ้างในการยื่นอุทธรณ์ (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการชี้ขาดตัดสินคดีของศาลอุทธรณ์ (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับข้อจ ทัดในการฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับหลักการยกข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายขึ้นอ้างในการยื่นฎีกา (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ตามค าพิพาทซึ่งไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องเป็นเงินของลูกหนี้ตามค าพิพาทซึ่งไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (มาตรา ๙)

๘. การบังคับคดีตามค าพิพาท หรือคาสั่งที่ยังไม่เสร็จสิ้นลงในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีการเพิกถอนได้ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๐)

๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๕ ตอน ๓๗ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๑ ฉบับพิเศษ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากค่าขึ้นศาลค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ค่าสืบพยานนอกศาล ค่าป่วยการและค่าพาหนะพยานกับค่ารังวัดทาแผนที่และอัตราค่าทนายความที่กำหนดไว้ในตารางท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้อยู่ได้ก หนดไว้นานมาแล้ว ไม่เหมาะสมแก่ภาวะการณ์ในปัจจุบันสมควรแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งให้สอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับให้ศาลมีคาสั่งคืนค่าธรรมเนียมศาล ในกรณีที่ศาลมีค สั่งไม่รับค ฟ้องหรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์หรือฎีกาหรือมีค ขอให้พิจารณาใหม่ถ้าศาลไม่ยอมรับอุทธรณ์หรือฎีกาหรือค ขอให้พิจารณาใหม่ (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในตาราง ๑ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าขึ้นศาล (เสียในเวลายื่นฟ้อง) (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในตาราง ๒ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมอื่น ๆ (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในตาราง ๓ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าสืบพยานนอกศาล (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในตาราง ๔ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าป่วยการและค่าพาหนะกับค่ารั้งวัดหาแผนที่ (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความในตาราง ๖ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับอัตราค่าทนายความ (มาตรา ๘)

๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖ ตอน ๖๔ วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๒ ฉบับพิเศษ หน้า ๖

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมิได้ให้อำนาจศาลที่จะสั่งให้ส่งคำคู่ความหรือเอกสารโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับในโอกาสแรกทำให้คู่ความต้องเสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีเพิ่มมากขึ้นโดยไม่จำเป็น สมควรให้มีการส่งคำคู่ความหรือเอกสารโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับในโอกาสแรกได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มความเป็นมาตรา ๗๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการส่งคำคู่ความหรือเอกสารโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๗๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการปิดหมาย (มาตรา ๔)

๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๑ ตอน ๑๓๖ วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๗ ฉบับพิเศษ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน กำหนดให้ชะหรือวางค่าธรรมเนียมศาล โดยวิธีปิดแสตมป์ ตามจำนวนที่ต้องปิดลงไว้ในคำคู่ความการร้อง ใบรับหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความล่าช้าและไม่สะดวกในการเรียกเก็บและการชำระหรือวางค่าธรรมเนียมศาล และการตรวจสอบคำคู่ความของศาล ทั้งยังเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณและเป็นภาระในการจัดพิมพ์และการเก็บรักษาแสตมป์ ฤชากรอีกด้วย สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้มีการชำระหรือวางค่าธรรมเนียมศาลเป็นเงินสดโดยเจ้าพนักงานศาลออกใบรับให้ และสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจคำคู่ความของศาลให้สอดคล้องกับการชำระหรือวางค่าธรรมเนียมศาลดังกล่าวด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการตรวจดูความของศาลที่ยื่นต่อศาล (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๔๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมศาลนั้น ให้ชำระหรือถอนมาวางศาลเป็นเงินสด หรือเช็คซึ่งธนาคารรับรองโดยเจ้าพนักงานศาลออกใบรับให้ (มาตรา ๔)

๑๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๑ ตอน ๑๓๖ วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๒๗ ฉบับพิเศษ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

๑. มีหลักเกณฑ์และวิธีการในการเลื่อนการพิจารณาคดีของศาลที่ยังไม่รัดกุมพอ และมิได้มีบทบัญญัติให้อำนาจศาลในการสั่งให้คู่ความฝ่ายซึ่งขอเลื่อนคดีเสียค่าป่วยการพยาน ซึ่งมาศาลตามหมายเรียก และเสียค่าใช้จ่ายในการที่คู่ความฝ่ายอื่นมาศาล

๒. มีหลักเกณฑ์ในการที่ศาลจะสั่งตั้งเจ้าพนักงานหรือแพทย์ไปตรวจตัวความผู้แทน ทนายความพยาน หรือบุคคลอื่นใดที่ถูกเรียกให้มาศาลแต่มาศาลไม่ได้เพราะอ้างว่าป่วยเจ็บอันเป็นเหตุให้มีการขอเลื่อนการนั่งพิจารณาที่ยังไม่รัดกุมพอ

๓. มิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของทนายความในคดี ซึ่งมีความประสงค์จะถอนตัวจากการเป็นทนายที่จะต้องแจ้งให้ตัวความทราบก่อน อันเป็นเหตุให้มีการใช้สิทธิในการถอนตัวจากการเป็นทนายเพื่อประวิงการพิจารณาคดีได้ ท ให้การพิจารณาคดีล่าช้า

๔. มิได้กำหนดให้โจทก์เสียค่าธรรมเนียมในการส่งคำฟ้องโดยชัดแจ้งและมิได้มีการกำหนดวิธีการส่งคำฟ้องให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งบทบัญญัติที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันกำหนดให้โจทก์มีหน้าที่ส่งคำฟ้องแก่ศาลเลย แต่ในทางปฏิบัติโจทก์มิได้นำส่งเอง และในปัจจุบันก็ไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องให้โจทก์มีหน้าที่นั้น ส่งคำ ฟ้องแก่จ าเลยในทุกคดีเพราะการคมนาคมสะดวกขึ้นในหลายท้องที่แล้ว

๕. ก าหนดเวลาที่โจทก์จะต้องร้องขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้ส่งหมายและสำเนา ฟ้องไปให้แก่อจ าเลยเพื่อแก้คดี ซึ่งก าหนดไว้สัปดาห์วันนับแต่วันที่ยื่นค ำฟ้องนั้น เป็นก าหนดเวลาที่นานเกินไป

๖. กำหนดเวลาที่โจทก์จะต้องแจ้งให้ศาลทราบเหตุแห่งการเพิกเฉยไม่ร้องขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้ส่งหมายเรียกให้แก้คดีแก่จ าเลย โดยที่การไม่แจ้งตามกำหนดเวลาดังกล่าวถือว่าโจทก์ทิ้งฟ้อง ซึ่งก หนดไว้สัปดาห์วันนับแต่วันยื่นค ำฟ้องนั้น เป็นก าหนดเวลาที่นานเกินไป

๗. มิได้ก หนดให้คู่ความมาศาลในวันขึ้นสองสถาน อันเป็นเหตุให้คู่ความมักจะขอเลื่อนคดีในวันนัดสืบพยานครั้งแรก และศาลไม่อาจดาเนินการไต่ถามถึงคู่ความได้ตกลงประนีประนอมหรือยอมรับในประเด็นข้อพิพาทที่อาจตกลงกันได้

๘. มีหลักเกณฑ์การบังคับคดีในส่วนที่เกี่ยวกับการขอลดทรัพย์สินที่ยังไม่รัดกุมพอ ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ผู้ขอลดทรัพย์ โดยเฉพาอย่างยิ่งในกรณีที่เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยภาษีอากรได้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ก่อนแล้ว และในกรณีที่เจ้าหนี้ผู้ยึดทรัพย์สินสละสิทธิในการบังคับคดีหรือเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดีภายในเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด

๙. มิได้กำหนดให้อำนาจศาลสั่งถอนการบังคับคดี ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่ดำเนินการบังคับคดีภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด

๑๐. มิได้กำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขอหมายบังคับคดีเพื่อชำระเป็นค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี ในกรณีที่มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินซึ่งมีใช้ตัวเงิน หรือในกรณียึดหรืออายัดเงิน หรืออายัดทรัพย์สินแล้วไม่มีการขาย หรือจำหน่ายเนื่องจากเจ้าพนักงานบังคับคดี ถอนการบังคับคดีนั้นเอง หรือถอนโดยศาล และผู้ขอให้ยึดหรืออายัดไม่ชำระค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี

๑๑. มิได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับบังคับคดีในการฟ้องขับไล่ที่รัดกุมพอทำให้การบังคับคดีในคดีฟ้องขับไล่ประสบปัญหาและขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ถูกพิพากษาให้ขับไล่หรือต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัยหรือทรัพย์ที่ครอบครองไม่ยอมปฏิบัติตามคำบังคับของศาล โดยใช้วิธีหลีกเลี่ยงต่าง ๆ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับกรณีดังกล่าวเสียใหม่เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและการบังคับคดีในคดีฟ้องขับไล่มีประสิทธิภาพ สามารถอำนวยความสะดวกมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการขอลดหนี้คดีต่อศาล เมื่อมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจก้าวล่วงได้หรือมีกรณีของการเจ็บป่วยของตัวแทน ผู้แทนทนายความ พยานหรือบุคคลอื่น (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๖๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญาวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับทนายความที่ตัวความได้แต่งตั้งให้เป็นทนายความจะมีค ขอตศาลให้สั่งถอนตนจากการแต่งตั้งนั้นก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้ตัวความทราบแล้ว (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๗๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการส่งค ำขัง และหมายเรียกอื่น ๆ และการเสียค่าธรรมเนียมในการส่ง (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการออกหมายส่งส ำเนาค ำฟ้องให้แก่จำเลยเพื่อแก้คดี โดยโจทก์ต้องร้องขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้ออกหมายนั้นภายในก ำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ยื่นค ำขัง (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๗๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับกรณีการทิ้งฟ้อง (มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๘๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการชี้สองสถานให้คู่ความมาศาลในวันชี้สองสถาน ถ้าคู่ความฝ่ายใดไม่มาศาลให้ถือว่าได้ทราบกระบวนการพิจารณาของศาลในวันนั้นแล้ว (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการห้ามยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามค าพิพากษา การขอเฉลี่ยทรัพย์ และระยะเวลาในการขอเฉลี่ยทรัพย์ (มาตรา ๙)

๘. เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๔๕ ทวิ และมาตรา ๒๔๕ ตรี แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการส่งถอนการบังคับคดี ถ้าเจ้าหนี้ตามค าพิพากษาเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดีภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด และการดเนินการเมื่อมีการถอนการบังคับในเรื่องค่าธรรมเนียมบังคับ (มาตรา ๑๐)

๙. เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๔๖ ทวิ มาตรา ๒๔๖ ตรี มาตรา ๒๔๖ จัตวา มาตรา ๒๔๖ เบญจ มาตรา ๒๔๖ ฉ และมาตรา ๒๔๖ สัตต แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีให้จัดการให้เจ้าหนี้ตามค าพิพากษาเข้าครอบครองทรัพย์ในกรณีที่ลูกหนี้ตามค าพิพากษาถูกพิพากษาให้ขับไล่หรือต้องออกไปหรือต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปจากอสังหาริมทรัพย์บังคับ (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๗ มาตรา ๒๔๘ มาตรา ๒๔๙ มาตรา ๓๐๐ มาตรา ๓๐๑ มาตรา ๓๐๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการขอให้ศาลมีคำสั่งจับกุมและกักขังลูกหนี้ตามค าพิพากษา ซึ่งจงใจไม่ปฏิบัติตามหมายบังคับคดี (มาตรา ๑๒)

๑๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๔ ตอน ๑๕๖ วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๐ ฉบับพิเศษ หน้า ๑๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๓๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากได้มีการประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเสนอข้อพิพาท การพิจารณา การท ท ชี้ขาด และการบังคับตามค ชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการนอกศาลไว้โดยเฉพาะแล้ว สมควรยกเลิกบทบัญญัติว่าด้วยอนุญาโตตุลาการนอกศาลในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (มาตรา ๒๒๑) จึงจาเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการเสนอข้อพิพาทให้อนุญาโตตุลาการชี้ขาดนอกศาล ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ (มาตรา ๓)

๑๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘ ตอน ๑๔๙ วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๔ ฉบับพิเศษ หน้า ๑๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๓๔ เว้นแต่ มาตรา ๘ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓

มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติว่าด้วยเขตอำนาจศาลในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ก่อให้เกิดปัญหาและความไม่เป็นธรรม เนื่องจากโจทก์ซึ่งมีภูมิลานาอยู่ในราชอาณาจักรไม่สามารถฟ้องคดีได้เลย ซึ่งไม่มีภูมิลานาอยู่ในราชอาณาจักรได้ทราบใดที่ยังไม่สามารถส่งหมายเรียกให้แก่จำเลยในราชอาณาจักรได้ แต่ในทางกลับกันโจทก์หรือจำเลยซึ่งมีภูมิลานาอยู่ในต่างประเทศสามารถฟ้อง จำเลยหรือฟ้องแย้งโจทก์ซึ่งมีภูมิลานาอยู่ในราชอาณาจักรได้ และบทบัญญัติเรื่องเขตอำนาจศาลโดยทั่วไปยังไม่เหมาะสม ก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการดำเนินคดีในศาล ประกอบกับในปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการส่งคำคู่ความและเอกสารให้แก่จำเลยหรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง ซึ่งไม่มีภูมิลานาอยู่ในราชอาณาจักรไว้โดยตรงคงอาศัยวิธีปฏิบัติของกระทรวงยุติธรรมและกระทรวงการต่างประเทศเป็นสำคัญ ซึ่งต้องใช้เวลานานมากและในบางครั้งก็ไม่อาจส่งให้แก่บุคคลดังกล่าวได้ ทำให้การดำเนินคดีเป็นไปได้ด้วยความล่าช้าและยุ่งยาก นอกจากนี้ การพิจารณาคดีของศาลชั้นต้นบางคดีได้ประสบความล่าช้าเนื่องจากการประวิงคดีของคู่ความบางฝ่ายทั้งหลักเกณฑ์การฟ้องคดีมีโนสำเรและคดีไม่มีข้อยุ่งยากที่ใช้บังคับอยู่ มีข้อบกพร่องไม่สามารถนำมาบังคับใช้กับสภาพเศรษฐกิจและสังคมขณะนี้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาก็ได้เพิ่มจ นวนขึ้นเป็นอย่างมากท ทำให้ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาไม่สามารถพิจารณาพิพากษาคดีให้เสร็จลุกลงไปได้โดยรวดเร็วทำให้คดีค้างพิจารณาอยู่เป็นจำนวนมาก เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น สมควรปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยเขตอำนาจศาลโดยก าหนดให้โจทก์สามารถฟ้องคดี จำเลยซึ่งไม่มีภูมิลานาอยู่ในราชอาณาจักรได้ง่ายขึ้นกว่าเดิม และก าหนดให้การฟ้องคดีหรือการร้องขอต่อศาลโดยทั่วไปเป็นไปโดยสะดวกและเป็นธรรมยิ่งขึ้นและสมควรเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการส่งคำคู่ความและเอกสารให้แก่จำเลยซึ่งไม่มีภูมิลานาอยู่ในราชอาณาจักร โดยก าหนดให้การส่งคำคู่ความและเอกสารดังกล่าวเป็นไปโดยสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น กับแก้ไขปรับปรุงให้ศาลมีดุลพินิจในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าอัตราที่โจทก์มีสิทธิได้รับตามกฎหมายในกรณีที่จำเลยต้องชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์ในกรณีที่ศาลเห็นว่าจำเลยมีพฤติการณ์ประวิงคดีให้ล่าช้าโดยไม่สุจริต ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการฟ้องคดีมีโนสำเรและคดีไม่มีข้อยุ่งยากให้ทำได้กว้างขวางและสะดวกรวดเร็วขึ้น และปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการอุทธรณ์ฎีกาให้ทำได้เฉพาะคดีที่มีเหตุผลสมควรที่จะขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา รวมทั้งแก้ไขบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันด้วย จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๙ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเขตอ นาจศาลในการเสนอ ค ำฟ้องและค ำร้อง (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นมาตรา ๔ ทวิ มาตรา ๔ ตริ มาตรา ๔ จัตวา มาตรา ๔ เบญจ และมาตรา ๔ ฉ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับเขตอ นาจศาลในการเสนอค ำฟ้อง และค ำร้อง (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเขตอ นาจศาลในการเสนอ ค ำฟ้อง และค ำร้อง(มาตรา ๕)

๔. เพิ่มความเป็นมาตรา ๘๓ ทวิ มาตรา ๘๓ ตรี มาตรา ๘๓ จัตวา มาตรา ๘๓ เบญจ มาตรา ๘๓ ฉ มาตรา ๘๓ สัตต และมาตรา ๘๓ อัฐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการส่งหมายเรียก และคำสั่งตั้งต้นคดีแก่จำเลย(มาตรา ๖)

๕. เพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๑๐๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการสืบพยานไต่สวนหน้าเมื่อมีเหตุจำเป็น(มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความเป็น (๖) ของมาตรา ๑๔๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับศาลจะพิพากษาให้จำเลยชาระดอกเบี้ยในอัตราที่สูงขึ้นกว่าที่โจทก์มีสิทธิได้รับตามกฎหมายก็ได้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละสิบห้าต่อปี (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๑๕๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการฟ้องคดีหรือต่อสู้คดีอย่างคนอนาถา (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการฟ้องคดีมโนสาร (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๑๙๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการค นวนจ นวนทุนทรัพย์ หรือราคา อันพิพาทกันในคดีมโนสาร (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการขอให้ศาลพิจารณาคดีโดยรวบรัด เมื่อเป็นคดีซึ่งโจทก์ฟ้องขอให้ชาระเงิน จ นานแน่นอนตามตัวเงิน (มาตรา ๑๒)

๑๑. เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๒๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการอุทธรณ์ ปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกา (มาตรา ๑๓)

๑๒. ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับข้อจ กัดในทศยื่นอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง (มาตรา ๑๔)

๑๓. ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยกข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายขึ้นอ้างในการยื่นอุทธรณ์ (มาตรา ๑๕)

๑๔. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๒๒๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับคำสั่งระหว่างพิจารณา(มาตรา ๑๖)

๑๕. ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งรับอุทธรณ์ (มาตรา ๑๗)

๑๖. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับข้อจ กัดในทศยื่นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง (มาตรา ๑๘)

๑๗. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยกข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายขึ้นอ้างในการยื่นฎีกา (มาตรา ๑๙)

๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอน ๑๖ วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๓๕ หน้า ๓๖

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
เว้นแต่มาตรา ๙ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้กำหนดให้มีกระบวนการพิจารณาชั้นชี้สองสถานเพื่อประโยชน์ในการทำให้การพิจารณาคดีสะดวกและรวดเร็วขึ้น แต่บทบัญญัติดังกล่าวไม่สามารถปฏิบัติให้สมประโยชน์ได้เพราะกำหนดให้เป็นดุลพินิจของศาลที่จะทำการชี้สองสถานหรือไม่ก็ได้และไม่มีสภาพบังคับให้คู่ความต้องมาศาลในวันชี้สองสถาน หากไม่มาคู่ความก็ไม่เสียสิทธิในการดำเนินกระบวนการพิจารณาแต่อย่างใด นอกจากนี้ บทบัญญัติเกี่ยวกับการอ้างพยานหลักฐาน และการส่งพยานหลักฐานไม่รัดกุมและเอื้ออำนวยแก่การชี้สองสถาน กล่าวคือ เปิดโอกาสให้มีการอ้างพยานหลักฐานกันอย่างฟุ่มเฟือย หรืออ้างพยานหลักฐานที่อยู่ในความครอบครองของบุคคลภายนอก หรือระบุอ้างพยานที่จะต้องส่งประเด็นไปสืบยังศาลอื่นไว้มากเกินความจำเป็น หรือระบุอ้างในลักษณะเป็นการประวิงคดี ทำให้การพิจารณาคดีล่าช้า และไม่ให้อีกฝ่ายศาลได้ทราบถึงพยานหลักฐานของคู่ความก่อนวันชี้สองสถาน เพื่อศาลสามารถสอบถามให้คู่ความรับกันได้ในบางประเด็นที่ไม่จำเป็นออกและกำหนดประเด็นข้อพิพาทและหน้าที่ น สืบได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ทำให้คดีเสร็จไปโดยรวดเร็ว อีกทั้งบทบัญญัติว่าด้วยการประชุมใหญ่ของศาลฎีกา ยังไม่คลุมถึงกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้มีการวินิจฉัยปัญหาโดยที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา สมควรกำหนดให้ศาลทำการชี้สองสถานทุกคดี เว้นแต่คดีที่ไม่มีความจำเป็น และกำหนดให้คู่ความทุกฝ่ายยื่นค นลงเสนอ ประเด็นข้อพิพาท ยื่นบัญชีระบุพยาน และส่งสำเนาพยานเอกสารที่ได้อ้างอิงไว้ต่อศาลก่อนวันชี้สองสถาน เพื่อให้ศาลทราบถึงพยานหลักฐานของคู่ความและสามารถ หนดประเด็นข้อพิพาทและหน้าที่ น สืบได้อย่างถูกต้องครบถ้วน รวมทั้งก หนดให้มีการยื่นต้นฉบับพยานเอกสารและพยานวัตถุที่สำคัญต่อศาลในวันชี้สองสถาน เพื่อให้คู่ความสามารถแสดงพยานหลักฐานหักล้างกันในเรื่องข้อพิพาท สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการประชุมใหญ่ของศาลฎีกาให้คลุมถึงกรณีที่มีกฎหมายก หนดให้มีการวินิจฉัยปัญหา โดยที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาและสมควรแก้ไขบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันด้วย จึงจ บินต้องตราพระราชบัญญัติ

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๙ มาตรา สาระสาคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นบัญชีระบุพยาน ในกรณีที่มีการชี้สองสถาน และในกรณีที่ไม่มีการชี้สองสถาน (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๙๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นเอกสารเพื่อเป็นพยานหลักฐาน เพื่อสนับสนุนข้ออ้างหรือข้อเถียงของตน ในกรณีที่มีการชี้สองสถาน และในกรณีที่ไม่มีการชี้สองสถาน (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอ้างอิงข้อเท็จจริงใด และการขอให้คู่ความฝ่ายอื่นตอบว่าจะรับรองข้อเท็จจริงนั้นว่าถูกต้องหรือไม่ (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอ้างอิงเอกสารเป็นพยานหลักฐานที่ต้นฉบับเอกสารอยู่ในความครอบครองของคู่ความฝ่ายที่อ้างเอกสาร (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการคัดค้าน การอ้างเอกสาร ที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งอ้างมาเป็นพยานหลักฐาน โดยเหตุที่ว่าไม่มีต้นฉบับหรือต้นฉบับนั้นปลอมทั้งฉบับหรือบางส่วน (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๒๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับถ้าพยานหลักฐานที่ศาลจะทำการตรวจเป็นบุคคลหรือสิ่งหาทรัพย์ ซึ่งอาจน มาศาลได้ให้คู่ความนั้นน พยานหลักฐานเช่นนั้นมาในวันสืบพยาน (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในวรรคสองของ (๒) ของมาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการมีประชุมใหญ่ในศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ในการวินิจฉัยปัญหาใดหรือคดีเรื่องใด (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๗๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นคำให้การของจำเลยโดยจำเลยต้องทาคำให้การเป็นหนังสือยื่นต่อศาลภายในก หนดสี่ห้าวัน (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๗๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการท าค ำให้การแก้ฟ้องแย้งของโจทก์ (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการแก้ไขค ำฟ้องหรือค ำให้การที่คู่ความเสนอต่อศาลไว้แล้ว (มาตรา ๑๒)

๑๑. ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการท าทารชี้สองสถานเมื่อได้มีการยื่นคำฟ้อง ค ำให้การ และค ำให้การแก้ฟ้องแย้ง (มาตรา ๑๓)

๑๒. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๘๒ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการยื่น ค ำแถลงเสนอประเด็นข้อพิพาทในการชี้สองสถาน (มาตรา ๑๔)

๑๓. ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นพยานหลักฐานในวันชี้สองสถาน (มาตรา ๑๕)

๑๔. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๘๓ ทวิ มาตรา ๑๘๔ ตี และมาตรา ๑๘๓ จัตวา แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับคู่ความไม่มีสิทธิคัดค้านประเด็นข้อพิพาทและหน้าที่นาสืบที่ศาลกำหนดและข้อยกเว้น (มาตรา ๑๖)

๑๕. ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการก หนดวันสืบพยานในกรณีที่มีการชี้สองสถาน และในกรณีที่ไม่มี การชี้สองสถาน (มาตรา ๑๗)

๑๖. พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่มาตรา ๙ ให้ใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย (มาตรา ๑๘)

๑๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๓๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๒ ตอน ๕๔ ก วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๓๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการชี้สองสถานและระยะเวลาในการยื่นบัญชีระบупยานตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในปัจจุบันยังไม่เหมาะสมไม่ช่วยท ให้การพิจารณาดี สะดวกและรวดเร็วขึ้น ตามที่มุ่งหมายไว้ สมควรแก้ไขหลักเกณฑ์ดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๓๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๖ มาตรา สาระสาคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นบัญชีระบупยาน สนับสนุนข้ออ้าง หรือข้อเถียง (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๙๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นเอกสารเพื่อเป็นพยานหลักฐานเพื่อสนับสนุนข้ออ้างหรือข้อเถียง (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอ้างอิงข้อเท็จจริงใด และการขอให้คู่ความฝ่ายอื่นตอบว่า จะรับรองข้อเท็จจริงนั้นว่าถูกต้องหรือไม่ (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๒๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอ้างอิงเอกสารเป็นพยานหลักฐานที่ต้นฉบับเอกสารอยู่ในความครอบครองของคู่ความฝ่ายที่อ้างเอกสาร (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการคัดค้านการอ้างเอกสารที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งอ้างอิงมาเป็นพยานหลักฐาน โดยเหตุที่ว่าไม่มีต้นฉบับหรือต้นฉบับนั้นปลอมทั้งฉบับหรือบางส่วน (มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๒๗ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับต้นฉบับพยานเอกสารหรือพยานวัตถุอันส ทัญที่คู่ความได้ยื่นต่อศาล หากผู้ยื่นต้องใช้เป็นประจักษ์หรือมีความส ทัญในการเก็บรักษา ศาลจะอนุญาตให้คืนโดยให้คู่ความตรวจดูก็ได้ (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๒๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับถาพยานหลักฐานที่ศาลจะทำการตรวจเป็นบุคคลหรือสังหาริมทรัพย์ ซึ่งอาจน มาศาลได้ให้คู่ความนั้นน าพยานหลักฐานเช่นนั้นมาในวันสืบพยาน (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการแก้ไขคำฟ้องหรือคำให้การที่คู่ความเสนอต่อศาลไว้แล้ว (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการทำการชี้สองสถาน เมื่อได้มีการยื่นคำฟ้อง คำให้การ และคำให้การแก้ฟ้องแย้ง (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกมาตรา ๑๘๒ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๑๒)

๑๑. ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๓ และมาตรา ๑๘๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นพยานหลักฐานในวันชี้สองสถาน และการคัดค้านประเด็นข้อพิพาทและหน้าที่น าสืบที่ศาลก าหนด(มาตรา ๑๓)

๑๒. ยกเลิกมาตรา ๑๘๓ ตริ และมาตรา ๑๘๓ จัตวา แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๑๔)

๑๓. พระราชบัญญัตินี้ไม่มีผลกระทบถึงกระบวนการพิจารณาใด ๆ ที่ได้กระทำไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๕)

๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๕)

พ.ศ. ๒๕๓๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๒ ตอน ๕๔ ก วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๘ หน้า ๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๓๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาเสียใหม่ โดยกำหนดให้จ ายลยมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้โจทก์วางเงินต่อศาลหรือหาประกันมาเพื่อให้การชำระค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์หรือชั้นฎีกาได้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรมแก่จ ายลยในกรณีที่ปรากฏข้อเท็จจริงในชั้นการพิจารณาของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาว่าโจทก์จะหลีกเลี่ยงไม่ช ระค่าฤชาธรรมเนียมและปรับปรุงวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาให้คลุมถึงการขอไต่รับแก้ไข หรือเพิกถอนการดาเนินการทางทะเบียนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่พิพาทหรือทรัพย์สินของจายลยหรือที่เกี่ยวกับการกระทำที่

ถูกฟ้องร้อง กับแก้ไขผลบังคับของค พ.ศ. ๒๕๓๘ ตามค ขอให้วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาในส่วนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่พิพาทหรือทรัพย์สินของจำเลย ให้มีผลใช้บังคับได้ทันที รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันด้วยเพื่อให้มาตรการในการคุ้มครองโจทก์ในระหว่างการพิจารณาของศาลและการบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษาของศาลเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ให้จ ละเอียดมีสิทธิจะขอให้ศาลสั่งให้โจทก์ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการถูกบังคับโดยวิธีการชั่วคราว และการพิจารณาคาขอตั้งกล่าว เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิของจ ละเอียดยิ่งขึ้น จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระสาคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับจ ละเอียดยื่นค ร้องขอต่อศาลให้โจทก์วางเงินหรือค่าใช้จ่าย ในกรณีที่โจทก์มิได้มีภูมิล านาหรือส านักท าการงานในราชอาณาจักร (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๕๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับจ ละเอียดยื่นค ร้องขอต่อศาลให้โจทก์วางเงินหรือค่าใช้จ่ายในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา ในกรณีที่โจทก์ยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา และโจทก์มิได้มีภูมิล านาหรือส านักท าการงานในราชอาณาจักร (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๔ มาตรา ๒๕๕ มาตรา ๒๕๖ มาตรา ๒๕๗ และมาตรา ๒๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา (มาตรา ๕)

๔. เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๕๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการที่จ ละเอียดได้ก่อให้เกิดโอนหรือเปลี่ยนแปลงซึ่งสิทธิในทรัพย์สินที่พิพาทหรือทรัพย์สินของจ ละเอียดภายหลังที่มีค าสั่งของศาลให้คุ้มครองก่อนพิพากษาแล้วตามมาตรา ๒๕๔ (๒) (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๙ มาตรา ๒๖๐ มาตรา ๒๖๑ มาตรา ๒๖๒ มาตรา ๒๖๓ มาตรา ๒๖๔ มาตรา ๒๖๕ มาตรา ๒๖๖ มาตรา ๒๖๗ มาตรา ๒๖๘ มาตรา ๒๖๙ และมาตรา ๒๗๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการค านินการหลังมีการกำหนดวิธีชั่วคราวก่อนพิพากษา และการขอคุ้มครองประโยชน์ชั่วคราว (มาตรา ๗)

๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๖)

พ.ศ. ๒๕๓๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๓ ตอน ๖๑ ก วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยกำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจควบคุมตัวผู้ถูกจับในกรณีที่มีเหตุจำเป็นไว้ได้ไม่เกินสามวัน และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ โดยกำหนดให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยส วนนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในก หนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ อันมีผลให้ศาลต้องเปิดท าการในวันหยุดงานหรือในเวลาใด ๆ นอกเวลาท าการปกติ

สมควรกำหนดให้ผู้พิพากษาและเจ้าพนักงานศาลได้รับเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานในวันหยุดราชการ หรือในเวลาใด ๆ นอกเวลาท างานได้ตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมก าหนดจึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ คือ เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๓๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับให้ผู้พิพากษาและเจ้าพนักงานศาลซึ่งปฏิบัติงานในวันหยุดงาน หรือในเวลาใด ๆ นอกเวลาท างานการปกติได้รับค่าตอบแทนเป็นพิเศษ บังคับตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรม ก หนด โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง (มาตรา ๓)

๑๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗)

พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอน ๓๓ ก วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นก าหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีมนุสาเร่ที่ใช้อยู่ ยังไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ทาให้การพิจารณาคดีล่าช้า และคู่ความต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร เมื่อคำนึงถึงทุนทรัพย์ในคดีที่พิพาทกัน สมควรแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีพิจารณาคดีมนุสาเร่ ให้เหมาะสมขึ้น โดยให้ศาลดาเนินการไกล่เกลี่ยและเข้าช่วยเหลือคู่ความ ซึ่งไม่มีความรู้ทางกฎหมายได้ เพื่อให้คดีได้เสร็จสิ้นไปโดยเร็วและประหยัดค่าใช้จ่ายของคู่ความ ทั้งสมควรแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาแพ่งบางมาตราที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของศาลและการบังคับคดีตามคำพิพากษา หรือค าสั่งของศาลให้เหมาะสมและสอดคล้องกันด้วย จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๘ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับให้ศาลมีอ านาจที่จะไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ตกลงกัน หรือประนีประนอมความกันในข้อพิพาท (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการดาเนินการไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมยอมความกันของศาลบังคับ (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๓๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเมื่อโจทก์ทั้งฟ้อง ถอนฟ้อง หรือไม่มาศาลในวันนัดพิจารณาคดีที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๔ มาตรา ๑๓๕ และมาตรา ๑๓๓ ทวิ (มาตรา ๕)

๔. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๔๐ ทวิ มาตรา ๑๔๐ ตริ และมาตรา ๑๔๐ จัตวา แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการดาเนินการชวนพิจารณาในคดีมนุสาเร่ (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับวิธีฟ้องคดีโมฆะ (มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความเป็นวรรคสี่ และวรรคห้า ของมาตรา ๑๔๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับในกรณีที่จำเลยฟ้องแย้งเข้ามาในคดีโมฆะและฟ้องแย้งนั้นมิใช่คดีโมฆะ (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการพิจารณาคดีโมฆะ (มาตรา ๙)

๘. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๔๓ ทวิ มาตรา ๑๔๓ ตริ มาตรา ๑๔๓ จัตวา และมาตรา ๑๔๓ เบญจ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีโมฆะ (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความในวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ของมาตรา ๑๔๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการขอให้ศาลพิจารณาคดีโดยรวบรัด เมื่อเป็นคดีซึ่งโจทก์ฟ้องขอให้ ระบุเงิน ระบุแน่นอนตามตัวเงิน (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๔๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ (มาตรา ๑๒)

๑๑. ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการพิพากษาหรือมีคำสั่งอย่างใดซึ่งจะต้องมีการบังคับคดี (มาตรา ๑๓)

๑๒. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการก หนดระยะเวลา และเงื่อนไขอื่น ๆ ตามค บังคับให้ใช้เงินหรือให้ส่งทรัพย์สิน หรือให้กระทำ การหรือเว้นกระทำ การอย่างไรของศาล (มาตรา ๑๔)

๑๓. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๗๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการให้ผู้ขอยึดวางเงินต่อศาลหรือหาประกันมาให้ ถ้าศาลสงสัยว่าไม่สมควรยึดทรัพย์สินนั้น (มาตรา ๑๕)

๑๔. เพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๒๗๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการออกหมายบังคับคดีในคดีโมฆะ (มาตรา ๑๖)

๑๕. พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ใช้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ยื่นฟ้องนั้น บังคับแก่คดีดังกล่าวจนกว่าคดีจะถึงที่สุด (มาตรา ๑๗)

๑๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๘)

พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอน ๓๓ ก วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๒ หน้า ๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งบางเรื่องไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ทำให้การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือค ำสั่งของศาลเป็นไปโดยล่าช้า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือค ำสั่งให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๑๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับหมายบังคับคดีและหมายของศาลที่ออกให้จับและกักขังบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ อาจบังคับได้ไม่ว่าในที่ไหนใด ๆ (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการบังคับคดีนอกเขตอานาจศาล(มาตรา ๔)

๓. เพิ่มความเป็นวรรคสี่ของมาตรา ๒๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ เกี่ยวกับค สั่งของศาลตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ได้และค พิพากษาหรือค สั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด (มาตรา ๕)

๔. เพิ่มความเป็นวรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า ของมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ เกี่ยวกับอานาจขอเจ้าพนักงานบังคับคดีในการออกค สั่งยึด (มาตรา ๖)

๕. เพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๒๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ เกี่ยวกับการร้องขอทรัพย์ ค สั่งขสศาลตาม (๑) และ (๒) ให้เป็นที่สุด (มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความเป็นวรรคเก้าของมาตรา ๒๙๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗ เกี่ยวกับค สั่งอนุญาตของศาลตามวรรคแปดให้เป็นที่สุด (มาตรา ๘)

๗. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๒๙๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับค สั่งอนุญาตของศาลตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๙๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับศาลอาจมีคำสั่งการบังคับคดีไว้ภายในระยะเวลาและเงื่อนไขตามที่เห็นสมควร ถ้าศาลเห็นว่าข้ออ้างของลูกหนี้ตามค พิพากษามีเหตุฟังได้ตามวรรคหนึ่ง (มาตรา ๑๐)

๙. เพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๒๙๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับค สั่งขสศาลตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในมาตรา ๒๙๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการเพิกถอนคบังคับ หมายบังคับคดี หรือคำสั่งศาลในชั้นบังคับคดีที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งลักษณะนี้ (มาตรา ๑๒)

๑๑. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับค สั่งอนุญาตของศาลตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด (มาตรา ๑๓)

๑๒. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับค สั่งของศาลตามมาตรานี้ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ได้ และค พิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด (มาตรา ๑๔)

๑๓. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๐๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามค พิพากษา (มาตรา ๑๕)

๑๔. ยกเลิกความในมาตรา ๓๑๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ที่มีต่อบุคคลภายนอก (มาตรา ๑๖)

๑๕. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๑๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับเจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจอายัดและจำหน่าย ซึ่งเงินหรือสิ่งของที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิเรียกร้องต่อบุคคลภายนอก (มาตรา ๑๗)

๑๖. ยกเลิกความในมาตรา ๓๑๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอายัดสิทธิเรียกร้องตามมาตรา ๓๑๐ ทวิ (มาตรา ๑๘)

๑๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๙)

พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอน ๑๙ ก วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๓ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาโดยขาดนัดที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีความล้าสมัยและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งมีบทบัญญัติที่ขาดความชัดเจนในหลายประการ เป็นเหตุให้การดำเนินคดีในกรณีที่คุณความขาดนัดยื่นคำให้การหรือขาดนัดพิจารณาเป็นไปโดยล่าช้า และมีข้อโต้แย้งที่คุณความอาจใช้เป็นช่องทางในการประวิงคดีได้ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาโดยขาดนัดให้เหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้ศาลสามารถพิพากษาให้คุณความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายชนะคดีไปได้ เมื่อคุณความอีกฝ่ายหนึ่งขาดนัดยื่นคำให้การ และเพื่อให้กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีที่คุณความขาดนัดยื่นคำให้การ หรือขาดนัดพิจารณาเป็นไปด้วยความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย รวมทั้ง รวดเร็ว ประหยัด และชัดเจนแน่นอนยิ่งขึ้น อันจะเป็นหลักประกันการใช้สิทธิเรียกร้องของโจทก์และการคุ้มครองสิทธิของจำเลย ตลอดจนทำให้คดีที่ค้างการพิจารณาในศาลลดน้อยลง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๔๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในหมวด ๒ การพิจารณาโดยขาดนัด มาตรา ๑๙๗ ถึงมาตรา ๒๐๙ ในลักษณะ ๒ วิธีพิจารณาวิสามัญในศาลชั้นต้น ภาค ๒ วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้นแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการขาดนัดยื่นคำให้การการขาดนัดพิจารณา (มาตรา ๓)

๒. บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่อ้างถึงบทบัญญัติในหมวด ๒ การพิจารณาโดยขาดนัดแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวนั้นอ้างถึงบทบัญญัติในหมวด ๒ การพิจารณาโดยขาดนัดแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ในบทมาตรานี้มีนัยเช่นเดียวกัน (มาตรา ๔)

๓. พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่คดีที่ยื่นฟ้องไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ใช้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ยื่นฟ้องนั้นบังคับแก่คดีดังกล่าวจนกว่าคดีจะถึงที่สุด (มาตรา ๕)

๒๐. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอน ๑๐๓ ก วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานธุรการอิสระของศาลยุติธรรม แต่ไม่ได้กำหนดให้กรมบังคับคดีเป็นหน่วยงานธุรการของศาลยุติธรรม กรมบังคับคดีจึงยังอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงยุติธรรม ดังนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของประธานศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในเรื่องต่อไปนี้ (๑) จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องเจ้าพนักงานบังคับคดี รวมทั้งการกำหนดค่าธรรมเนียมนอกจากที่ระบุไว้ในตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายนี้ ตลอดจนการชดเชยค่าใช้จ่ายให้บุคคลเหล่านั้น (๒) จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องการยึดและอายัด และการจำหน่ายทรัพย์สินเป็นตัวแทนโดยวิธีขายทอดตลาดหรือโดยวิธีอื่น และในเรื่องวิธีการบังคับคดีทางอื่น ๆ ที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะพึงปฏิบัติ (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีอำนาจออกข้อบังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (มาตรา ๔)

๓. บรรดากฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปโดยอนุโลม เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวงหรือข้อบังคับที่ตราขึ้นใหม่ใช้บังคับแทน (มาตรา ๕)

๒๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๐)

พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอน ๑๐๓ ก วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานธุรการอิสระของศาลยุติธรรม แต่ไม่ได้กำหนดให้กรมบังคับคดีเป็นหน่วยงานธุรการของศาลยุติธรรม กรมบังคับคดีจึงยังอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงยุติธรรม ดังนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามค พินิจภาษาหรือคำสั่งเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน (๑๔) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับ “เจ้าพนักงานบังคับคดี” ความหมายว่า เจ้าพนักงานในสังกัดกรมบังคับคดีหรือพนักงานอื่นผู้มีอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้อยู่ในอันที่จะปฏิบัติตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในภาค ๔ แห่งประมวลกฎหมายนี้ เพื่อคุ้มครองสิทธิของคู่ความในระหว่างการพิจารณา หรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๗๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในกรณีที่ออกหมายบังคับคดีให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาส่งมอบทรัพย์สิน กระทั่ง ทรัพย์สิน หรืองดเว้นกระทั การชำระโดยอย่างหนึ่ง หรือให้ขับไล่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้ศาลระบุเงื่อนไขแห่งการบังคับคดีลงในหมายนั้นตามมาตรา ๒๑๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้ศาลกำหนดการบังคับคดีเพียงเท่าที่สภาพแห่งการบังคับคดีจะเปิดช่องให้ทำได้โดยทางศาลหรือโดยทางเจ้าพนักงานบังคับคดี (มาตรา ๔)

๒๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๑)

พ.ศ. ๒๕๔๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอน ๓ ก วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการงดการบังคับคดีของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา และการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาของเจ้าพนักงานบังคับคดีที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันบางส่วนยังไม่ชัดเจนเพียงพอ ดังนั้น เพื่อให้การบังคับคดีเป็นไปด้วยความเป็นธรรม โดยคุ้มครองสิทธิของบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีและให้การขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาสมาารถ เินินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็วและเป็นธรรมแก่ผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ว่าด้วยการขายทอดตลาดสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวให้เหมาะสมและมีความชัดเจนยิ่งขึ้นจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๒๙๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการงดการบังคับคดีไว้ชั่วคราวเวลาที่กำหนดไว้หรือภายในเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๓๐๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามค าพิพากษา (มาตรา ๔)

๒๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอน ๖๑ ก วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๘ หน้า ๓๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามค าพิจารณาหรือค าสั่งที่ใช้บังคับอยู่มีความไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เป็นเหตุให้การบังคับคดีตามค าพิพากษาหรือค าสั่งเป็นไปด้วยความล่าช้า และคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้ที่ตามค าพิพากษาและลูกหนี้ตามค าพิพากษาไม่เพียงพอ ประกอบกับตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้ก หนดอัตราค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีสูงเกินไป สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามค าพิพากษาหรือค าสั่งและอัตราค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๑ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน (๑๔) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับความหมายของเจ้าพนักงานบังคับคดี (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นวรรคสี่และวรรคห้าของมาตรา ๒๗๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีจะมอบหมายให้บุคคลอื่นปฏิบัติการแทนได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้หักค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อให้กรมบังคับคดีพิจารณาจ่ายเป็นค่าตอบแทนแก่ผู้ที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องน าสกระทรวงการคลัง (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความใน (๑) และ (๒) ของมาตรา ๒๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับเงินหรือสิทธิเรียกร้องที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๒๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับระยะเวลาในการยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์ ในกรณีที่ยึดทรัพย์สินเพื่อขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น (มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๐๙ ตีร แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการบังคับให้ลูกหนี้หรือบริวารที่อยู่ในทรัพย์สินออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งมีผู้ซื้อซื้อมาได้จากการขายทอดตลาด (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี (มาตรา ๙)

๘. บทบัญญัติมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การบังคับคดีของบรรดาคดีที่ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ใช้ตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่มีการฟ้องคดีบังคับแก่การบังคับคดีดังกล่าว (มาตรา ๑๐)

๒๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอน ๘๙ ก วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในภาค ๑ ลักษณะ ๕ ว่าด้วยพยานหลักฐานแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาทางเทคโนโลยีของประเทศในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงในคดีใดจะต้องกระทำโดยอาศัยพยานหลักฐานในสำนวนคดีนั้น เว้นแต่ข้อเท็จจริงซึ่งรู้กันอยู่ทั่วไป ข้อเท็จจริงซึ่งไม่อาจโต้แย้งได้ หรือข้อเท็จจริงที่คู่ความรับหรือถือว่ารับกันแล้วในศาล (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นมาตรา ๘๔/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับหน้าที่สืบของคู่ความในคดี (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๓๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอ้างอิงเอกสาร บุคคลเป็นพยาน หรือให้ศาลตรวจพยานหลักฐานใด ๆ สนับสนุนข้ออ้างหรือข้อเถียงของตนจะต้องยื่นบัญชีระบุพยานก่อนวันสืบพยานไม่น้อยกว่า ๗ วัน (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๘๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการสืบพยานหลักฐานต้องเป็นพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงในคดีตามข้ออ้างหรือข้อเถียงของคู่ความ (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๙๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอ้างเอกสารเป็นพยานหลักฐานนั้นรับฟังได้เฉพาะต้นฉบับเอกสารเท่านั้น เว้นแต่มีเหตุยกเว้นตามกฎหมาย (มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความเป็นมาตรา ๙๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการรับฟังหรือไม่รับฟังพยานบอกเล่า (มาตรา ๘)

๗. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๑/๑ และมาตรา ๑๐๑/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการสืบพยานในเหตุฉุกเฉิน คู่ความฝ่ายที่ขอจะยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยหาเป็นคารอง เพื่อให้ศาลมีคำสั่งโดยไม่ชักช้าก็ได้ และศาลมีอำนาจสั่งให้ยึดหรือสั่งเอกสารหรือวัตถุที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานตามเงื่อนไขของศาลได้ (มาตรา ๙)

๘. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๓/๑ มาตรา ๑๐๓/๒ และมาตรา ๑๐๓/๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับคู่ความอาจตกลงกัน และศาลเห็นเป็นการจําเป็น ให้ทําการสืบพยานกระทำ ณ ศาลแทนได้ หรือศาลอนุญาต ทํารสืบพยานไปตามที่คู่ความตกลงกันได้ และประธานศาลฎีกาด้วยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา มีอำนาจออกข้อกําหนดใด ๆ เกี่ยวกับแนวทางนําสืบพยานหลักฐานได้ แต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย (มาตรา ๑๐)

๙. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๐๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการรับฟังพยานบอกเล่า ศาลจะต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับคู่ความอาจขอต่อศาลก่อนวันสืบพยาน เพื่อให้ศาลออกหมายเรียกพยานคนใดที่คู่ความไม่สามารถนํามาศาลเองได้ (มาตรา ๑๒)

๑๑. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับพยานที่ศาลจะออกหมายเรียกไม่ได้ (มาตรา ๑๓)

๑๒. ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเมื่อศาลออกหมายเรียกพยานตามมาตรา ๑๐๖/๑ พยานต้องมาตามวันเวลาที่กําหนดนี้ เว้นแต่จะมีเหตุจําเป็นอื่น (มาตรา ๑๔)

๑๓. ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๑ และมาตรา ๑๑๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับศาลจะมีคำสั่งเลื่อนคดีไปเพื่อสืบพยาน หรือออกหมายจับพยานที่จงใจไม่มาศาลได้ และพยานต้องสาบานตนก่อนเบิกความ (มาตรา ๑๕)

๑๔. ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับข้อยกเว้นของผู้ที่มาเป็นพยานจะไม่ยอมเบิกความหรือตอบคําถามใด ๆ ก็ได้ (มาตรา ๑๖)

๑๕. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๒๐/๑ มาตรา ๑๒๐/๒ มาตรา ๑๒๐/๓ และมาตรา ๑๒๐/๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับศาลอาจอนุญาตให้คู่ความเสนอบันทึกถ้อยคําทั้งหมดหรือบางส่วนอ้างเป็นพยานต่อศาลแทนการซักถามผู้ให้ถ้อยคําได้ เมื่อคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งไม่คัดค้าน และคู่ความอาจขอให้ศาลทํารสืบพยานบุคคลที่อยู่นอกศาลโดยระบบการประชุมทางจอภาพได้ (มาตรา ๑๗)

๑๖. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับข้อบังคับตามวรรคหนึ่งไม่ให้นำมาบังคับกับกรณีการบันทึกถ้อยคำแทนการเบิกความของพยานตามมาตรา ๑๒๐/๑ มาตรา ๑๒๐/๒ และมาตรา ๑๒๐/๔ (มาตรา ๑๘)

๑๗. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๒๘/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับศาลมีอำนาจสั่งให้ ทา การพิสูจน์พยานหลักฐานใด ๆ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้ (มาตรา ๑๙)

๒๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอน ๓๒ ก วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ หน้า ๑๔

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับค่าฤชาธรรมเนียมยังมีความไม่เหมาะสมหลายประการ และไม่ได้แยกค่าฤชาธรรมเนียมในการพิจารณาคดีออกจากค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี รวมทั้งอัตราค่าฤชาธรรมเนียมในตารางท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งใช้บังคับมาเป็นเวลานานไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมและตารางท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ สมควรกำหนดให้หลักเกณฑ์และวิธีการในการไกล่เกลี่ยของศาล การแต่งตั้งผู้ประนีประนอม รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของผู้ประนีประนอมเป็นไปตามที่ก หนดในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา และแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การขอเลื่อนการนั่งพิจารณา และการพิจารณาคาขอเลื่อนการนั่งพิจารณาให้เคร่งครัดยิ่งขึ้น ตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมการด เนินกระบวนการพิจารณาคดีมีโนสารและคดีไม่มีข้อยุ่งยากให้ชัดเจนขึ้น จึงจา เป็ต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๒ มาตรา สาระสาคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๒๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการไกล่เกลี่ยของศาล รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของผู้ประนีประนอม ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นวรรคสี่ของมาตรา ๒๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ เกี่ยวกับข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามวรรคสาม เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๓๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเมื่อได้มีค ร้องและได้รับอนุญาตจากศาลให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลตามมาตรา ๑๕๖/๑ แล้ว ปรากฏว่า

ได้แสดงข้อเท็จจริงหรือเสนอพยานหลักฐานอันเป็นเท็จต่อศาลในการไต่สวนคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการขอเลื่อนการนั่งพิจารณาของศาล ต้องมีเหตุจ เป็นอันไม่อาจก้วล่วง โดยคู่ความฝ่ายที่ขอเลื่อนถ้าไม่ได้เสนอต่อหน้าศาลด้วยวาจา ก็ให้ท เป็นค ร้องและจะท ฝ่ายเดียวโดยได้รับอนุญาตจากศาลก็ได้ เมื่อศาลสั่งให้เลื่อนการนั่งพิจารณา ศาลอาจสั่งให้คู่ความฝ่ายขอเลื่อนนั้นเสียค่าป่วยการพยานและค่าใช้จ่ายในการที่คู่ความฝ่ายอื่นมาศาล (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๘๓ ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการส่งคำคู่ความ คาร้อง คาแถลง หรือเอกสารอื่นใด ให้ส่งแก่ผู้รับหรือตัวแทนหรือทนายความ ณ สถานที่ที่ผู้รับหรือตัวแทนใช้ประกอบกิจการ หรือสถานที่อันเป็นถิ่นที่อยู่ (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกชื่อของส่วนที่ ๑ การกำหนด การชำระค่าฤชาธรรมเนียมและการดำเนินคดีอนาถา ในหมวด ๓ ค่าฤชาธรรมเนียม ลักษณะ ๖ คาพิพากษาและคำสั่ง ภาค ๑ บททั่วไปและความในมาตรา ๑๔๙ ถึงมาตรา ๑๖๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการกำหนดและการช าระค่าฤชาธรรมเนียม และการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกชื่อของส่วนที่ ๒ ความรับผิดในค่าฤชาธรรมเนียมในหมวด ๓ ค่าฤชาธรรมเนียม ลักษณะ ๖ คาพิพากษาและค าสั่งภาค ๑ บททั่วไป และความในมาตรา ๑๖๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่สุดในค่าฤชาธรรมเนียม (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมที่ได้ดำเนินไปโดยไม่จำเป็นหรือมีลักษณะประวิงคดี (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเมื่อมีควาวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องค่าฤชาธรรมเนียม คู่ความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอาจขอส าเนาบัญชีได้ (มาตรา ๑๑)

๑๐. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๖๙/๑ มาตรา ๑๖๙/๒ และมาตรา ๑๖๙/๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับถ้าบุคคลซึ่งต้องชำระค่าฤชาธรรมเนียมค้างชำระค่าธรรมเนียมต่อศาลก็ดี หรือพนักงานบังคับคดีก็ดี หรือต่อบุคคลอื่นที่มีใจเจ้าหนี้ตามคาพิพากษาก็ดี ศาล เจ้าพนักงานบังคับคดี หรือบุคคล เช่นว่านั้นอาจบังคับเอาทรัพย์สินของบุคคลนั้นเสมือนหนึ่งเป็นลูกหนี้ตามคาพิพากษาเพื่อชำระค่าฤชาธรรมเนียมดังกล่าวได้ ซึ่งการบังคับคดีดังกล่าวได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีทั้งปวง แต่ถ้าเงินที่ได้เหลือหลังจากช ะให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับให้หักค่าฤชาธรรมเนียมที่ได้รับยกเว้นจากเงินนั้น ลูกหนี้ตามค พิพากษาเป็นผู้รับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี ในกรณีที่มีการถอนการบังคับคดีนอกจากกรณีตามมาตรา ๒๙๕ (๑) ให้เจ้าหนี้ตามคาพิพากษาผู้ขอยึดหรืออายัดทรัพย์สินเป็นผู้รับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี ในกรณีที่มีการบังคับคดีแก่ผู้คาประกันในศาล ให้หักออกจากเงินที่ได้จากการบังคับคดีตามสัญญาประกัน ในกรณีที่มีการบังคับคดีตามค พิพากษาให้แบ่งกรรมสิทธิ์รวมหรือมรดก ให้ทุกคนที่ได้รับส่วนแบ่ง เป็นผู้รับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมโดยหักจากเงินที่ได้จากการขายหรือจ หน่ายทรัพย์สินนั้น บุคคลใดท ให้ต้องเสียค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีส่วนใดโดยไม่จ ะเป็นหรือประวิงการบังคับคดี ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ผู้เสียหายหรือลูกหนี้ตามคาพิพากษาอาจยื่นคาร้องต่อศาลภายในเจ็ดวันนับตั้งแต่วันที่ทราบพฤติการณ์ เพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้บุคคล

เช่นว่านั้นรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมดังกล่าว ทั้งนี้ สักของศาลให้อุทธรณ์ได้และคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด (มาตรา ๑๒)

๑๑. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๙๐ จัดว่า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับคดีโมโนสาร ให้โจทก์เสียค่าขึ้นศาลตามตาราง ๑ ท้ายประมวลกฎหมายนี้ แต่ค่าขึ้นศาลรวมกันแล้วไม่เกินหนึ่งพันบาท (มาตรา ๑๓)

๑๒. ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๑๙๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับถ้าจำเลยไม่ให้การตามวรรคสาม ให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจมีคำสั่งไม่ยอมเลื่อนเวลาให้จำเลยยื่นคำให้การ (มาตรา ๑๔)

๑๓. ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๓ ทวิ และมาตรา ๑๙๓ ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในคดีโมโนสาร เมื่อโจทก์ได้ทราบคำสั่งให้มาศาล แล้วไม่มาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดีให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดี เมื่อจำเลยได้รับหมายเรียกให้มาศาลแล้วไม่มาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดีหากจำเลยไม่ได้ยื่นคำให้การไว้ให้ถือว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ แต่ถ้าได้ยื่นคำให้การไว้ก่อนหรือในวันนัดดังกล่าวให้ถือว่าจำเลยขาดนัดพิจารณา เมื่อศาลได้รับคำให้การของจำเลยหรือศาลมีคำสั่งให้สืบพยาน ให้ศาลสอบถามความที่จะต้องนำพยานเข้าสืบ รวมทั้งให้คู่ความจัดทำบัญชีพยานยื่นต่อศาล (มาตรา ๑๕)

๑๔. ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในคดีโมโนสาร ให้ยื่น บทบัญญัติอื่นในประมวลกฎหมายนี้มาใช้บังคับโดยการอนุโลม (มาตรา ๑๖)

๑๕. ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในคดีสามัญซึ่งโจทก์ฟ้องเพียงขอให้ชำระเงินจำนวนแน่นอนตามตัวเงิน ถ้าศาลเห็นว่าเป็นคดีไม่มีข้อยุ่งยาก ให้ศาลมีคำสั่งให้ยื่น บทบัญญัติในหมวดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีโมโนสารมาใช้บังคับได้ เว้นแต่มาตรา ๑๙๐ จัดว่า (มาตรา ๑๗)

๑๖. ยกเลิกความในตาราง ๑ ตาราง ๒ ตาราง ๓ และตาราง ๔ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าขึ้นศาล ค่าสืบพยานหลักฐานนอกศาล ค่าป่วยการ ค่าพาหนะ และค่าเช่าที่พักของพยาน กับค่าธรรมเนียมทนายความ ค่าแผนที่ซึ่งแสดงไว้โดยละเอียด (มาตรา ๑๘)

๑๗. ยกเลิกความในตาราง ๖ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าทนายความซึ่งแสดงอัตราตามคดีมีทุนทรัพย์ และคดีไม่มีทุนทรัพย์ไว้อย่างละเอียด (มาตรา ๑๙)

๑๘. เพิ่มความเป็นตาราง ๗ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ปรากฏในมาตรา ๒๐ ของพระราชบัญญัตินี้ เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี(มาตรา ๒๐)

๑๙. บทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่มาตรา ๖ ไม่ใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ใช้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่มีการฟ้องคดีบังคับแก่คดีดังกล่าวจนกว่าจะถึงที่สุด สำหรับค่าฤชาธรรมเนียมใดซึ่งกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนกำหนดให้เรียกเก็บ แต่ประมวลกฎหมาย

วิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้กำหนดไว้ ห้ามมิให้เรียกค่าฤชาธรรมเนียมนั้น จากคู่ความ ส าหรับการ ดินกระบวนพิจารณาตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นต้นไป (มาตรา ๒๑)

๒๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอน ๔๕ ก วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง มิได้กำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นเจ้าพนักงานศาล และมีได้มีบทบัญญัติกำหนดวิธีการส่งเอกสารเกี่ยวกับการบังคับคดีให้ชัดเจน เป็นเหตุให้การบังคับคดีเป็นไปโดยล่าช้าและมีข้อโต้แย้ง สมควรกำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีสถานะเสมือนเป็นเจ้าพนักงานศาล และก หนดหลักเกณฑ์และวิธีการส่งเอกสารเกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งและการรายงานการส่งเอกสารโดยเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ชัดเจน เพื่อให้การบังคับคดีดำเนินไปด้วยความเป็นธรรม สะดวก รวดเร็ว และประหยัดยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๗๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งภาคนี้ว่าด้วยอำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี นับแต่วันที่ได้ส่งหมายบังคับคดีให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือถ้าหมายนั้นมิได้ส่งนับแต่วันออกหมายนั้น เป็นต้นไป ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอ านาจในฐานะเป็นผู้แทนเจ้าหนี้ตามค พิพากษา ในอันที่จะรับชำระหนี้หรือทรัพย์สินที่ลูกหนี้มีมาวางและออกใบรับให้กับมีอ านาจที่จะยึดหรืออายัดและยึดถือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้ และมีอ านาจที่จะเอาทรัพย์สินเช่นนั้นออกขายทอดตลาด ทั้งมีอ านาจที่จะจำหน่ายทรัพย์สินหรือเงินรายได้จากการนั้นและดำเนินวิธีการบังคับทั่ว ๆ ไปตามที่ศาลได้กำหนดไว้ในหมายบังคับคดี รวมทั้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอ านาจดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีได้โดยให้ถือเสมือนเป็นเจ้าพนักงานศาล (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๗๘/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอ านาจส่งเอกสารเกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามลักษณะ ๒ แห่งภาคนี้ และให้รายงานการส่งเอกสารนั้นรวมไว้ในสำนวนการบังคับคดีด้วย ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

นอกจากการส่งเอกสารตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอ านาจสั่งให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยให้ผู้มีหน้าที่นำส่งเป็นผู้เสียค่าธรรมเนียมไปรษณียากร กรณีเช่นนี้ให้ถือว่าเอกสารที่ส่งโดยเจ้าพนักงานไปรษณีย์มีผลเสมือนเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นผู้ส่งและให้ ำบทบัญญัติมาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าการส่งเอกสารไม่สามารถจะทำได้ดังที่บัญญัติไว้ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอ านาจสั่งให้ส่งเอกสารโดยวิธีอื่นแทนได้ กล่าวคือ ปิดเอกสารไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลานาหรือสำนักทากรงานของบุคคลผู้มีชื่อระบุไว้ในเอกสารหรือมอบหมายเอกสารไว้แก่เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองในท้องถิ่น

หรือเจ้าพนักงานตำรวจแล้วปิดประกาศแสดงการที่ได้มอบหมายดังกล่าวแล้ว หรือลงโฆษณา หรือทาวีอื่นใดตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ให้มีผลใช้ได้ต่อเมื่อกำหนดเวลาสิบห้าวันหรือระยะเวลานานกว่านั้นตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควรกำหนดได้ล่วงหน้าไปแล้วนับตั้งแต่เวลาที่เอกสารหรือประกาศแสดงการมอบหมายนั้นได้ปิดไว้หรือการโฆษณาหรือวิธีอื่นใดตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีสั่งนั้นได้ทำ หรือได้ตั้งต้นแล้ว (มาตรา ๔)

๒๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๖)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอน ๒๘ ก วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นก หนดสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่การดำเนินคดีแบบกลุ่มเป็นกระบวนการดำเนินคดีที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน เนื่องจากเป็นวิธีการที่สามารถคุ้มครองผู้เสียหายจำนวนมากได้ในการดำเนินคดีเพียงครั้งเดียว และสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียหายที่ไม่มีความสามารถฟ้องคดีเพื่อเยียวยาความเสียหายด้วยตนเองได้ หรือผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายจำนวนเพียงเล็กน้อย เช่น คดีที่ผู้บริโภคได้รับความเสียหาย การดำเนินคดีแบบกลุ่มจึงเป็นมาตรการที่สร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนผู้ด้อยโอกาสในสังคมได้เป็นอย่างดี ประกอบกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มเป็นวิธีการที่ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ และยังช่วยลดความเสี่ยงความซ้ำซ้อนในการฟ้องคดีและป้องกันความขัดแย้งกันของคาพิพากษา ตลอดจนเป็นมาตรการในการลดปริมาณคดีที่จะขึ้นสู่ศาลได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกทางหนึ่งสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเพื่อกำหนดกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่ม จึงจ ึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

เพิ่มความเป็นหมวด ๔ การดำเนินคดีแบบกลุ่ม มาตรา ๒๒๒/๑ ถึงมาตรา ๒๒๒/๔ ในลักษณะ ๒ วิธีพิจารณาวิสามัญในศาลชั้นต้น ภาค ๒ วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยสามารถแบ่งเนื้อหาบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการด ำเนินคดีแบบกลุ่มออกเป็น ๑๐ ประการ ดังนี้ (มาตรา ๓)

๑. บททั่วไป (ส่วนที่ ๑ มาตรา ๒๒๒/๑ ถึงมาตรา ๒๒๒/๔)

การดำเนินคดีแบบกลุ่มจะเริ่มต้นโดยการที่โจทก์ยื่นคำร้องขอดำเนินคดีแบบกลุ่มพร้อมกับการเสนอ ฟ้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลพิจารณานุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม โดยผลของคาพิพากษาจะผูกพันกับสมาชิกกลุ่มทุกคน ซึ่งเป็นการยกเว้นหลักคาพิพากษาผูกพันเฉพาะคู่ความ (res judicata) ตามมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กลุ่มและสมาชิกก็เพียงพอแล้ว และคุณสมบัติของผู้แทนกลุ่มประการที่สอง คือ ผู้แทนกลุ่มจะต้องสามารถคุ้มครองผลประโยชน์ของกลุ่มได้อย่างเท่าเทียมและเหมาะสม (adequacy of representation) เนื่องจากโจทก์ในคดีแบบกลุ่มนั้น นอกจากจะฟ้องคดีเพื่อปกป้องสิทธิของตนเองแล้ว จะต้องท ำหน้าที่รักษาผลประโยชน์ของสมาชิกกลุ่มคนอื่น ๆ ด้วย (มาตรา ๒๒๒/๔ (๕))

การดำเนินคดีแบบกลุ่มนั้นทนายความฝ่ายโจทก์เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญอย่างมาก เนื่องจากทนายความจะเป็นผู้รวบรวมผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายจากข้อเท็จจริงและหลักกฎหมายเดียวกัน และรวบรวมพยานหลักฐานและจ่ายเงินท่รตรงในการดำเนินคดีทั้งหมดไปก่อน เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ

การแสวงหาพยานหลักฐาน ค่าใช้จ่ายในการประกาศและส่งคาบอกรกล่าวเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทราบ ซึ่งคดีแบบกลุ่มที่มีจำนวนผู้เสียหายเป็นจ นวนมากก็จะมีค่าใช้จ่ายในกรณีตามที่กล่าวมาแล้วนั้นเป็นจนวนสูงมากด้วย ในทางปฏิบัตินั้นทนายความฝ่ายโจทก์ก็ต้องพยายามหาวิธีการประกาศและส่งคาบอกรกล่าวให้เข้าถึงสมาชิกกลุ่มมากที่สุด เพื่อรวบรวมสมาชิกกลุ่มให้เข้ามาในคดีมากที่สุด โดยมีเงินรางวัลทนายความเป็นสิ่งจูงใจ

ในการดำเนินคดีแบบกลุ่มนั้น แม้ว่าสมาชิกกลุ่มแต่ละคนจะมีทนายความของตนเองอยู่แล้ว แต่ทนายความของสมาชิกกลุ่มแต่ละคนนั้นก็ไม่สามารถเข้ามาเป็นทนายความของกลุ่มได้ โดยการดำเนินคดีแบบกลุ่มนั้น สามารถมีทนายความฝ่ายโจทก์ได้หลายคนซึ่งอาจจะทาเป็นรูปแบบคณะทนายความในคดีแบบกลุ่มเพื่อวางแผนทางการด ทนินคดีแบบกลุ่มร่วมกัน และอาจจะมีการตั้งหัวหน้าคณะทนายความขึ้นมาคนหนึ่งเพื่อเป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผนการดำเนินคดี หัวหน้าคณะทนายความนี้ จะได้รับค่าตอบแทนที่สูงกว่าทนายความคนอื่น ๆ

มาตรา ๒๒๒/๙ (๕) ได้กำหนดให้ทนายความของกลุ่มต้องสามารถดำเนินคดีคุ้มครองสิทธิของกลุ่มบุคคลได้อย่างเพียงพอและเป็นธรรม ซึ่งรวมถึงการที่ทนายความฝ่ายโจทก์จะต้องไม่มีผลประโยชน์ที่ขัดหรือแย้งกับสมาชิกกลุ่มซึ่งในกรณีนี้ได้เคยมีแนวค พินักษาของศาลประเทศสหรัฐอเมริกาสั่งไม่อนุญาตให้เป็นผู้แทนกลุ่มเนื่องจากมีผลประโยชน์ขัดกับสมาชิกกลุ่ม เช่น เคยเป็นกรรมในบริษัทของจาเลย นอกจากนี้ผู้แทนกลุ่มจะต้องเป็นผู้ที่สามารถออกค่าใช้จ่ายในการด ทนินคดีแบบกลุ่ม โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการประกาศและส่งค บอกรกล่าวให้สมาชิกกลุ่มทราบเรื่องการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ซึ่งอาจจะมิจ านนสูงมาก ซึ่งทนายความของผู้แทนกลุ่มอาจเป็นผู้ที่ตรงจ่ายไปก่อน ในทางปฏิบัติก่อนที่ศาลจะอนุญาตให้มีการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ศาลจะทาการนัดไต่สวนคาร้องซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้จาเลยและทนายความฝ่ายจาเลยสามารถซักถามเพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้แทนกลุ่มและทนายความไม่สามารถที่จะด าเนินคดีแบบกลุ่มได้

การประกาศและส่งค บอกรกล่าวให้สมาชิกกลุ่มทราบ (มาตรา ๒๒๒/๑๒)

ในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม กระบวนการประกาศและส่งคาบอกรกล่าวให้สมาชิกกลุ่มถือเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยในประกาศและคาบอกรกล่าวที่แจ้งไปยังสมาชิกกลุ่มนั้นจะต้องแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับคดี เช่น ชื่อศาลและเลขคดี ชื่อและที่อยู่ของคู่ความและทนายความฝ่ายโจทก์ข้อความโดยย่อของค าฟ้องและลักษณะของกลุ่มบุคคลที่ชัดเจน สิทธิของสมาชิกกลุ่ม ระยะเวลาการแจ้งความประสงค์ออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม ผลของการออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม ผลของค พินักษาที่ผูกพันสมาชิกกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้ทราบสิทธิของตนเองว่ามีสิทธิอย่างไร และเพื่อความสะดวกในการติดตามคดีหากประสงค์จะทราบรายละเอียดของคดีเพิ่มเติม ดังนั้น หากวิธีการในการแจ้งให้สมาชิกกลุ่มทราบมีประสิทธิภาพแล้ว ก็จะไม่ท ให้สมาชิกกลุ่มที่ประสงค์ออกจากกลุ่มได้รับความเสียหายจากการที่ไม่ทราบเรื่องได้

การออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม (มาตรา ๒๒๒/๑๓)

หากสมาชิกกลุ่มไม่ประสงค์จะผูกพันตามค พินักษาในคดีแบบกลุ่ม ก็มีสิทธิที่จะแสดงความประสงค์ขออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มโดยการแจ้งความประสงค์ต่อศาลภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ในกรณีที่สมาชิกกลุ่มแจ้งความประสงค์ขออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มหลังจากระยะเวลาที่ศาลกำหนดไว้ สมาชิกกลุ่มจาเป็นต้องได้รับอนุญาตจากศาล เมื่อสมาชิกกลุ่มออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มแล้ว ก็มีสิทธิที่จะไปฟ้องคดีของตนเองได้ แต่จะไปฟ้องคดีแบบกลุ่มอีกไม่ได้เพราะจะเป็นการฟ้องซ้อน และสมาชิกกลุ่มที่จะออกจากกลุ่มไปแล้วจะขอร้องสอดหรือขอเข้ามาเป็นโจทก์ร่วมในคดีแบบกลุ่มอีกไม่ได้

๒. การด าเนินกรชวนพิจารณาแบบกลุ่มตามขั้นตอนปกติ (มาตรา ๒๒๒/๓)

๓. การด าเนินกรชวนพิจารณาตามขั้นตอนไม่ปกติ

๓.๑ การยกเลิกการดาเนินคดีแบบกลุ่ม

ในกรณีดังต่อไปนี้ศาลอาจมีคำสั่งให้ยกเลิกการดาเนินคดีแบบกลุ่ม และให้โจทก์ดาเนินคดีสามัญในเฉพาะส่วนของโจทก์ต่อไป ได้แก่

๑) กรณีที่ศาลสั่งให้โจทก์เงินค่าใช้จ่ายในการประกาศและส่งคาบอกกล่าวมาวางต่อศาลเพื่อประกาศและส่งคาบอกกล่าวเรื่องการดาเนินคดีแบบกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทราบแต่โจทก์ไม่นาเงินค่าใช้จ่ายดังกล่าวมาวางศาล (มาตรา ๒๒๒/๑๑ วรรคหนึ่ง)

๒) กรณีเมื่อศาลเห็นเองหรือปรากฏจากค ณแถลงของคู่ความว่าการด เนินคดีแบบกลุ่มจะไม่เป็นประโยชน์หรือไม่สามารถคุ้มครองสมาชิกกลุ่มได้อย่างเพียงพอและเป็นธรรม (มาตรา ๒๒๒/๑๖ วรรคหนึ่ง)

๓) กรณีที่ทนายความฝ่ายโจทก์ไม่สามารถหาหน้าที่เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของโจทก์และสมาชิกกลุ่มได้อย่างเพียงพอและเป็นธรรม และศาลได้สั่งให้โจทก์หรือสมาชิกกลุ่มหาทนายความฝ่ายโจทก์เข้ามาใหม่ แต่โจทก์หรือสมาชิกกลุ่มไม่สามารถหาผู้ที่จะมาหาหน้าที่ทนายความฝ่ายโจทก์ได้ ในกรณีนี้ศาลก็อาจมีค สั่งให้ยกเลิกการด เนินคดีแบบกลุ่มและให้ด เนินคดีสามัญในส่วนส่วนของโจทก์ได้ (มาตรา ๒๒๒/๑๖ วรรคสอง)

๔) กรณีมีเหตุที่จะให้สมาชิกกลุ่มเข้าแทนที่โจทก์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒๒/๒๕ ถ้าศาลไม่อนุญาตให้สมาชิกกลุ่มเข้าแทนที่โจทก์ หรือไม่มีสมาชิกกลุ่มร้องขอเข้าแทนที่โจทก์ ศาลก็อาจมีคำสั่งให้ยกเลิกการด เนินคดีแบบกลุ่มได้ และให้ด เนินคดีสามัญในส่วนส่วนของโจทก์ต่อไปได้ (มาตรา ๒๒๒/๒๖ วรรคสอง)

๓.๒ การพิจารณาโดยขาดนัด (มาตรา ๒๒๒/๑๙ วรรคสอง มาตรา ๒๒๒/๒๕ และมาตรา ๒๒๒/๑๙ วรรคสาม)

๓.๓ การแบ่งกลุ่มย่อย (มาตรา ๒๒๒/๒๔)

๓.๔ การเข้าแทนที่โจทก์ (มาตรา ๒๒๒/๒๕ มาตรา ๒๒๒/๒๖ และมาตรา ๒๒๒/๒๗)

๓.๕ การถอนฟ้อง การตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกัน การมอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการพิจารณา (มาตรา ๒๒๒/๒๙ และมาตรา ๒๒๒/๓๐)

๔. ค าวินิจฉัยและอายุความ

๔.๑ ค าวินิจฉัยมีผลผูกพันคู่ความและสมาชิกกลุ่ม (มาตรา ๒๒๒/๓๕)

๔.๒ ค าวินิจฉัยในคดีแบบกลุ่มนั้นมีรายละเอียดเช่นเดียวกับค าวินิจฉัยในคดีสามัญ แต่มีความแตกต่างออกไปในส่วนของการรายละเอียด เช่น ให้ศาลกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับสมาชิกกลุ่มเอาไว้ให้ชัดเจน และกำหนดหลักการและวิธีการคำนวณค่าเสียหายให้กับสมาชิกกลุ่ม รวมถึงให้กำหนดจำนวนเงินรางวัลทนายความเอาไว้ด้วย (มาตรา ๒๒๒/๓๖)

๔.๓ อายุความในคดีแบบกลุ่ม สามารถแยกพิจารณาได้ ดังนี้

๑) อายุความของโจทก์เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๑๔ (๒) กล่าวคือ เมื่อโจทก์ฟ้องคดีแล้วก็มีผลให้อายุความสะดุดหยุดลง

๒) อายุความของสมาชิกกลุ่มได้มีการกำหนดไว้ในร่างมาตรา ๒๒๒/๓๓ ว่าเมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ดาเนินคดีแบบกลุ่มแล้วให้อายุความในการฟ้องคดีของสมาชิกกลุ่มสะดุดหยุดลงและหากมีพฤติการณ์ตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๒๒๒/๓๔ เกิดขึ้นก็ให้ถือว่าอายุความไม่เคยสะดุดหยุดลง หากอายุความการฟ้องคดีของสมาชิกกลุ่มครบกำหนดไปแล้วในระหว่างการดาเนินคดีก็ให้มีอายุความการฟ้องต่อไปได้อีกหกสิบวัน (มาตรา ๒๒๒/๓๔)

๕. การบังคับคดี (มาตรา ๒๒๒/๓๕)

๕.๑ ผู้มีสิทธิบังคับคดีแบบกลุ่ม

การบังคับคดีแบบกลุ่มนั้นมีบุคคลเพียง ๒ คนเท่านั้นที่มีสิทธิดำเนินการบังคับคดีแบบกลุ่มได้ คือ โจทก์และทนายความฝ่ายโจทก์ ซึ่งจะเป็นผู้ดำเนินการบังคับคดีแทนสมาชิกกลุ่มทั้งหมด ส่วนตัวสมาชิกกลุ่มนั้นจะไม่มีสิทธิบังคับคดีแบบกลุ่มด้วยตนเอง

๕.๒ วิธีการบังคับคดี

เมื่อศาลมีคำพิพากษาแล้ว ศาลจะต้องแจ้งคำพิพากษาให้กับอธิบดีกรมบังคับคดีและสมาชิกกลุ่มทราบเพื่อให้อธิบดีกรมบังคับคดีเตรียมการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีแบบกลุ่มและให้สมาชิกกลุ่มยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในเวลาที่ศาลกำหนด (มาตรา ๒๒๒/๓๘ วรรคหนึ่ง) อานาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดีในคดีแบบกลุ่มนั้นจะแตกต่างจาก “เจ้าพนักงานบังคับคดี” ในคดีสามัญ โดยมีการกำหนดอานาจหน้าที่ไว้คล้ายกับเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในคดีล้มละลาย กล่าวคือ กำหนดให้มีอานาจพิจารณาคำขอรับชำระหนี้ ออกคำสั่งเกี่ยวกับการขอรับชำระหนี้ และมีอานาจเรียกผู้ที่เกี่ยวข้องมาสอบสวนเกี่ยวกับเรื่องคำขอรับชำระหนี้ได้ ในกรณีที่สมาชิกกลุ่มยื่นคำขอรับชำระหนี้แล้วไม่มีผู้โต้แย้งคัดค้าน เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจมีคำสั่งอนุญาตให้สมาชิกกลุ่มได้รับชำระหนี้และจะต้องรายงานให้ศาลทราบ (มาตรา ๒๒๒/๓๘ วรรคสอง มาตรา ๒๒๒/๔๑ และมาตรา ๒๒๒/๔๒ วรรคหนึ่ง)

๖. การอุทธรณ์

๖.๑ สิทธิอุทธรณ์ของสมาชิกกลุ่ม

สมาชิกกลุ่มจะมีสิทธิอุทธรณ์เฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับเรื่องสิทธิของตนในการขอรับชำระหนี้ตามร่างมาตรา ๒๒๒/๔๒ เท่านั้น แต่หากเป็นกรณีนอกเหนือจากนี้สมาชิกกลุ่มจะไม่สามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อศาลฎีกาได้อีกไม่ว่ากรณีใด ๆ ก็ตาม (มาตรา ๒๒๒/๔๖)

๖.๒ ทุนทรัพย์ในชั้นอุทธรณ์ (มาตรา ๒๒๒/๔๗)

ให้ถือว่าราคาทรัพย์สินหรือทุนทรัพย์ที่พิพาทกันในชั้นอุทธรณ์เฉพาะระหว่างโจทก์กับจำเลยเท่านั้น กรณีจำเลยยื่นคำร้องขออุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ ร่างกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มกำหนดไว้ว่าให้จำเลยนำค่าฤชาธรรมเนียมมาวางศาลเฉพาะส่วนที่จำเลยจะต้องรับผิดชอบต่อโจทก์เท่านั้น ไม่ต้องนำ ค่าฤชาธรรมเนียมในส่วนของเงินรางวัลทนายความมาวางต่อศาลด้วย

๖.๓ การขออนุญาตอุทธรณ์และหลักเกณฑ์การอุทธรณ์ (มาตรา ๒๒๒/๔๘)

กรณียื่นอุทธรณ์ไปแล้ว ศาลชั้นต้นสั่งไม่รับอุทธรณ์ เพราะเหตุอุทธรณ์ต้องห้าม ได้กำหนดวิธีการดำเนินการไว้ ๒ วิธี โดยหากเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่งไปแล้วจะกลับมาใช้อีกวิธีหนึ่งด้วยไม่ได้ ซึ่งวิธีการที่กำหนดไว้มีดังนี้

๑) อุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นต่อศาลฎีกา

๒) ยื่นคำร้องขออนุญาตอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ซึ่งต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาซึ่งได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา

กรณีการอุทธรณ์นั้นไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ตามกฎหมาย แต่ศาลฎีกาเห็นว่าข้อที่อุทธรณ์มานั้นเป็นกรณีไม่สมควรได้รับการวินิจฉัยจากศาลฎีกา ศาลฎีกาก็มีอานาจที่จะยกอุทธรณ์ดังกล่าวเสียก็ได้เป็นการให้อานาจดุลพินิจแก่ศาลฎีกา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาซึ่งได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา ซึ่งเป็นกรณีที่แตกต่างจากคดีสามัญทั่วไป

๗. เงินรางวัลทนายความ (มาตรา ๒๒๒/๓๗)

ก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษาในคดีแบบกลุ่ม มาตรา ๒๒๒/๓๗ กำหนดให้ทนายความยื่นบัญชีค่าใช้จ่ายต่อศาลโดยต้องแสดงจนวนเงินค่าใช้จ่ายในคดีที่ทนายความได้ใช้ไปทั้งหมด รวมถึงค่าตอบแทน

การท านของทนายความด้วย ในการพิจารณาเรื่องเงินรางวัลทนายความนั้น ศาลจะก หนดโดยค ึ่งถึง ความยากง่ายของคดีและเวลาที่ใช้ในการด าเนินคดีด้วย

หลักการเกี่ยวกับการจ่ายเงินรางวัลทนายความที่กำหนดไว้ในร่างกฎหมายเกี่ยวกับการ ดาเนินคดีแบบกลุ่มของประเทศไทยนั้นจะมีความแตกต่างกับหลักการจ่ายเงินรางวัลทนายความของประเทศ สหรัฐอเมริกา โดยในประเทศสหรัฐอเมริกานั้นสมาชิกกลุ่มจะเป็นผู้จ่ายเงินรางวัลทนายความ กล่าวคือ เงินรางวัลทนายความจะหักจากจ านวนค่าเสียหายที่สมาชิกกลุ่มจะได้รับ แต่ในร่างกฎหมายเกี่ยวกับการด ำเนินคดี แบบกลุ่มของประเทศไทยนั้น จ านวนค่าเสียหายที่สมาชิกกลุ่มจะได้รับ กล่าวคือ หากจาเลยแพคดีแบบกลุ่ม จาเลย จะต้องจ่ายค่าเสียหายให้แก่โจทก์และสมาชิกกลุ่ม รวมทั้งจะต้องชำระเงินรางวัลทนายความอีกด้วยกรณีมี การเปลี่ยนทนายความก็ให้ศาล ก หนดเงินรางวัลทนายความฝ่ายโจทก์ตามสัดส่วนที่ทนายความได้เสียไป

๘. ล าดับขอการรับช าระหนี้ในคดีแบบกลุ่ม (มาตรา ๒๒๒/๔๔)

เมื่อจ านวนเงินหรือทรัพย์สินมาวางต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว หลังจากที่ได้มีการหัก ค่าฤชาธรรมเนียม ค่าธรรมเนียมในการบังคับคดีและใช้เงินให้เจ้าหนี้บุริมสิทธิไปแล้วให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงิน รางวัลทนายความให้ทนายความไปก่อน แล้วจึงจะจ่ายเงินให้โจทก์และสมาชิกกลุ่มหรือเจ้าหนี้ตามคาพิพากษาอื่น ที่มีสิทธิขอเฉลี่ยหนี้ แล้วแต่กรณี

กรณีบังคับช าระหนี้ได้เงินมาไม่พอกับจ านวนหนี้ ในระหว่างทนายความฝ่ายโจทก์ โจทก์และสมาชิกกลุ่ม ก็ให้แบ่งเฉลี่ยช าระหนี้ตามสัดส่วนคือให้ทนายความได้รับเงินรางวัลทนายความไปก่อนเป็นจ านวนไม่เกินร้อยละ สามสิบของจ านวนเงินที่บังคับคดีมาได้ในแต่ละครั้ง และเงินที่เหลือจึงจะจ่ายให้แก่โจทก์และสมาชิกกลุ่ม

๙. การจัดตั้งแผนกคดีแบบกลุ่มขึ้นในศาลฎีกา (มาตรา ๒๒๒/๔๕)

กำหนดให้ประธานศาลฎีกาจัดตั้งแผนกคดีแบบกลุ่มขึ้นในศาลฎีกา เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์ข้อมูล ในการด ำเนินคดีแบบกลุ่มและท ำให้การด ำเนินคดีแบบกลุ่มเกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๑๐. ค่าธรรมเนียมในคดีแบบกลุ่ม (มาตรา ๒๒๒/๕๐)

ได้มีการบัญญัติเรื่องค่าธรรมเนียมในคดีแบบกลุ่มไว้ ๓ กรณี ดังนี้

๑๐.๑ ค่าธรรมเนียมในการยื่นคำขอรับช าระหนี้ ค่าคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดี เกี่ยวกับคำขอรับช าระหนี้ต่อศาล กำหนดไว้ร้อยละ ๒๐๐ บาท แต่หากเป็นเรื่องที่ขอรับช าระหนี้ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท ก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

๑๐.๒ ค่าขึ้นศาลในกรณีที่มีการอุทธรณ์เรื่องเงินรางวัลทนายความให้เสียค่าธรรมเนียมร้อยละ ๒๐๐ บาท

๑๐.๓ ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ให้ใช้อัตราเดียวกับที่กำหนดไว้ในตารางท้ายของประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง

๒๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอน ๘๖ ก วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๘๗

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นก หนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนการฎีกาไม่สามารถลั่นกรองคดีที่ไม่เป็นสาระอันควรแก่การวินิจฉัยของศาลฎีกาได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ ท ให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาเกิดความล่าช้า ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและความศรัทธาที่มีต่อระบบศาลยุติธรรม ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพให้เป็นธรรมแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้อย่างแท้จริงและรวดเร็วขึ้น สมควรกำหนดให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาว่าคดีที่ได้ยื่นฎีกาใดสมควรอนุญาตให้ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลฎีกา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกมาตรา ๒๒๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๔๔/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการกำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์เป็นที่สุด เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขหลักการในการฎีกาให้เป็นระบบอนุญาต (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา การขออนุญาตฎีกา ให้ยื่นพร้อมคำฟ้องฎีกาต่อศาลชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีนั้นภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ แล้วให้ศาลชั้นต้นรับส่งคำร้องพร้อมคำฟ้องฎีกาดังกล่าวไปยังศาลฎีกา และให้ศาลฎีกาพิจารณาวินิจฉัยคำร้องให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๘ และมาตรา ๒๔๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับคำร้องตามมาตรา ๒๔๗ ให้พิจารณาและวินิจฉัยโดยองค์คณะผู้พิพากษาที่ประธานศาลฎีกาแต่งตั้ง ซึ่งประกอบด้วยรองประธานศาลฎีกาและผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาอีกอย่างน้อยสามคน การวินิจฉัยให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้บังคับตามความเห็นของฝ่ายที่เห็นควรอนุญาตให้ฎีกา ให้ศาลฎีกาพิจารณาอนุญาตให้ฎีกาตามมาตรา ๒๔๗ ได้ เมื่อเห็นว่าปัญหาตามฎีกานั้นเป็นปัญหาสำคัญที่ศาลฎีกาควรวินิจฉัย (มาตรา ๖)

๕. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นคำร้อง การพิจารณาวินิจฉัยและระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องตามมาตรา ๒๔๗ การตรวจรับฎีกา การแก้ไขฎีกา การพิจารณา และการพิพากษาคดี รวมทั้งการสั่งคืนค่าฤชาธรรมเนียม ให้เป็นไปตามข้อกหนดของประธานศาลฎีกา ข้อกหนดของประธานศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับคดีที่ได้รับอนุญาตให้ฎีกาที่มีแต่เฉพาะปัญหาข้อกฎหมาย

หากศาลฎีกาเห็นว่า พินิจพิพากษาหรือค ซึ่งของศาลอุทธรณ์ไม่ถูกต้องไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ศาลฎีกาจะมี ค วินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายนั้นและยกคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์หรือศาลชั้นต้น แล้วมีค ซึ่งให้ ศาลอุทธรณ์หรือศาลชั้นต้น แล้วแต่กรณี ทาคาพิพากษาหรือคำสั่งใหม่ภายใต้กรอบคาวินิจฉัยของศาลฎีกาก็ได้ ในกรณีที่ไม่มีข้อก หนดของประธานศาลฎีกาตามมาตรา ๒๕๐ ก หนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้ บทบัญญัติใน ลักษณะ ๑ ว่าด้วยอุทธรณ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๘)

๗. บรรดาคดีที่ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้บังคับตามกฎหมายซึ่งใช้อยู่ก่อน วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจนกว่าคดีนั้นจะถึงที่สุด (มาตรา ๙)

๒๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๘)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอน ๙๘ ก วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๘ หน้า ๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันมีคดีแพ่งที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ของสังคมเป็นส่วนรวม เช่น คดีสิ่งแวดล้อม คดีคุ้มครองผู้บริโภค เข้าสู่การพิจารณาของศาลเป็นจำนวนมาก ซึ่งคดีเหล่านี้เป็นคดีที่มีความ ยุ่งยากซับซ้อน สมควรก หนดให้สามารถโอนคดีเหล่านี้ไปยังศาลแพ่งเป็นผู้พิจารณาพิพากษาคดี โดยก หนดให้ ศาลแพ่งที่รับคดีไว้มีอำนาจด เนินกระบวนการพิจารณานอกเขตศาลได้ เพื่อให้องค์คณะผู้พิพากษาสามารถออกไป สืบพยานที่อยู่นอกเขตอ าจด้วยตนเองได้ และก หนดให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกามีอำนาจออกข้อก หนดเกี่ยวกับการดาเนินกระบวนการพิจารณาในคดีแพ่ง อันจะช่วยให้การพิจารณา พินิจพิพากษาคดีเกิดความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมการเก็บรักษา ข้อมูลคดีของศาลโดยการจัดเก็บในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือใน การส่งคำคู่ความและเอกสารระหว่างศาลกับคู่ความ หรือระหว่างคู่ความด้วยกัน และกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการ ส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดีไปยังจำเลยหรือบุคคลภายนอกที่อยู่นอกราชอาณาจักรเพื่อให้มีความ สะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๒ มาตรา สาระสาคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับคดีที่ยื่น ฟ้องไว้ต่อศาลชั้นต้นซึ่งไม่ใช่ศาลแพ่ง ก่อนวันชี้สองสถาน หรือก่อนวันสืบพยานไม่น้อยกว่าเจ็ดวันในกรณีที่ไม่มี การชี้สองสถาน หากศาลที่คดีนั้นอยู่ระหว่างพิจารณาเห็นว่า ผลของคดีดังกล่าวอาจกระทบต่อการอนุรักษ์หรือ การบ รุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม การคุ้มครองผู้บริโภคเป็นส่วนรวม หรือประโยชน์สาธารณะ อย่างอื่นที่ส คัญ และการโอนคดีไปยังศาลแพ่ง จะท ให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น ก็ให้ศาลแจ้งคู่ความทราบและทาคาความเห็น เสนอประธานศาลอุทธรณ์เพื่อมีคำสั่งให้โอนคดีนั้นไปยัง ศาลแพ่งได้ ค ซึ่งของประธานศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด การโอนคดีตามวรรคหนึ่ง ไม่กระทบกระเทือนถึง กระบวนการพิจารณาที่ได้ดาเนินการไปก่อนที่จะมีคำสั่งให้โอนคดี และให้ถือว่าบรรดากระบวนการพิจารณาที่ได้ ดาเนินการไปแล้วนั้นเป็นกระบวนการพิจารณาของศาลแพ่งด้วย เว้นแต่ศาลแพ่งจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นเพื่อ ประโยชน์แห่งความยุติธรรม (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับบทบัญญัติในมาตรา ๔ มาตรา ๕ ทวิ มาตรา ๕ ตริ มาตรา ๕ จัตวา มาตรา ๕ เบญจ มาตรา ๕ ฉ มาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๖/๑ ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติดังต่อไปนี้ (๑) คำฟ้องหรือคำร้องขอที่เสนอภายหลังเกี่ยวเนื่องกับคดีที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลใด ให้เสนอต่อศาลนั้น (๒) ค คำฟ้องหรือคำร้องขอที่เสนอเกี่ยวเนื่องกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ซึ่งคำฟ้องหรือคำร้องขอนั้นจะต้องมีคำวินิจฉัยของศาลก่อนที่การบังคับคดีจะได้ดำเนินไปได้โดยครบถ้วน และถูกต้องนั้น ให้เสนอต่อศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีตามมาตรา ๓๐๒ (๓) ค คำร้องตามมาตรา ๑๐๑ ถ้าได้เสนอคำฟ้องหรือคำร้องขอต่อศาลใดแล้ว ให้เสนอต่อศาลนั้น ในกรณีที่ยังไม่ได้เสนอคำฟ้องหรือคำร้องขอต่อศาลใด ถ้าพยานหลักฐานซึ่งจะเรียกมาสืบหรือบุคคล หรือทรัพย์สินหรือสถานที่ที่จะต้องตรวจอยู่ในเขตศาลใด ให้เสนอต่อศาลนั้น (๔) คำร้องขอให้ศาลถอนคนหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งหรือการอนุญาตที่ศาลได้ให้ไว้ก็ดี คำร้องที่เสนอให้ศาลมีคำสั่งใด ที่เกี่ยวกับการถอนคนหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งหรือการอนุญาตหรือที่เกี่ยวกับการแต่งตั้งเช่นว่านั้นก็ดี คำร้องขอหรือคำร้องอื่นใดที่เสนอเกี่ยวเนื่องกับคดีที่ศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งไปแล้วก็ดี ให้เสนอต่อศาล ในคดีที่ได้มีคำสั่งการอนุญาต การแต่งตั้ง หรือคำพิพากษานั้น (มาตรา ๔)

๓. เพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๑๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับคดีที่ศาลแพ่งได้รับไว้พิจารณาพิพากษาตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมหรือที่ได้โอนไปยังศาลแพ่ง ตามมาตรา ๖/๑ ให้ศาลแพ่งมีอำนาจ เินกระบวนการพิจารณาใด ๆ นอกเขตศาลได้ตามที่เห็นสมควร (มาตรา ๕)

๔. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๔/๑ ในหมวด ๓ อ นางและหน้าที่ของศาล ลักษณะ ๒ ศาล แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการเพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม หรือเพื่อความเหมาะสมสำหรับคดีบางประเภท ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการฟ้องคดี การสืบพยานและการรับฟังพยานหลักฐาน การวินิจฉัยคดี ตลอดจนการดำเนินการกระบวนการพิจารณาใด ๆ ได้ตามความจำเป็น ข้อตกลงตามวรรคหนึ่งเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (มาตรา ๖)

๕. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๕๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการจัดทาสารบบความหรือสารบบคำพิพากษา การรวบรวมเอกสารในส นวนความ และการเก็บรักษาสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) อาจกระทำในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และให้ถือว่าสิ่งพิมพ์ออกของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวที่รับรอง โดยวิธีการที่ศาลกำหนดเป็นสำเนาสารบบความหรือสารบบคำพิพากษา หรือเป็นสำเนาเอกสารในส นวนความ แล้วแต่กรณี และให้ใช้แทนต้นฉบับได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และเมื่อข้อกำหนดนั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๖๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับเพื่อประโยชน์แห่งประมวลกฎหมายนี้ ให้เรียกนิติบุคคลตามชื่อหรือตามชื่อที่จดทะเบียน และภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของนิติบุคคลนั้น ให้ถือเอาสำนักงานหรือส ักงานแห่งใหญ่ซึ่งอยู่ภายในเขตศาลที่จะยื่นฟ้องคดีหรือที่คดีนั้นอยู่ในระหว่างพิจารณา (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นและส่งคำคู่ความและเอกสารในลักษณะนี้ไม่ว่าการนั้นจะเป็นโดยคู่ความฝ่ายใดทางศาลหรือต่อคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง หรือศาลทางต่อคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือทุกฝ่าย รวมทั้งการแจ้งคำสั่งของศาลหรือข้อความอย่างอื่นไปยังคู่ความหรือบุคคลอื่นใด อาจดำเนินการโดยทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใดก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ก หนดไว้ในข้อก หนดของประธานศาลฎีกา โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และเมื่อข้อก หนดนั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความในมาตรา ๗๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับคำคู่ความหรือเอกสารที่เจ้าพนักงานศาลเป็นผู้ส่งไม่ว่าการส่งนั้นจะเป็นหน้าที่ของศาลจัดการส่งเองหรือคู่ความมีหน้าที่จัดการนำส่งก็ตาม ศาลอาจสั่งให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ตอรับ หรือโดยทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษในประเทศก็ได้ โดยให้คู่ความฝ่ายที่มีหน้าที่นำส่งเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าคำคู่ความหรือเอกสารที่ส่งโดยเจ้าพนักงานไปรษณีย์ มีผลเหมือนเจ้าพนักงานศาลเป็นผู้ส่ง และให้ าบบัญญัติมาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความในมาตรา ๘๓ สัตต แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเมื่อโจทก์ได้ปฏิบัติตามมาตรา ๘๓ จัดว่า แล้ว ถ้าไม่มีข้อตกลงระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยเป็นภาคิก หนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้ศาล ด นการส่งให้แก่จ เลยหรือบุคคลภายนอกโดยทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษระหว่างประเทศหรือผู้ประกอบกิจการรับส่งพัสดุภัณฑ์ระหว่างประเทศ หรือโดยผ่านส นักงานศาลยุติธรรมและกระทรวงการต่างประเทศ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ก หนดไว้ในข้อก หนดของประธานศาลฎีกา โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และเมื่อข้อก หนดนั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๘๓ ัญญุ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในกรณีที่จะต้องส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดีตามมาตรา ๘๓ ทวิ แก่จ เลยหรือบุคคลภายนอก ณ ภูมิลานาหรือสำนักทการงานของบุคคลดังกล่าว นอกราชอาณาจักร ถ้าโจทก์ยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทาเป็นคาร้องและสามารถแสดงให้เห็นที่พอใจแก่ศาลได้ว่าการส่งตามมาตรา ๘๓ สัตต ไม่อาจกระทำได้เพราะเหตุที่ภูมิล นาส และส นักทการงานของบุคคลดังกล่าวไม่ปรากฏ หรือเพราะเหตุอื่นใด หรือเมื่อศาลได้ดำเนินการตามมาตรา ๘๓ สัตต แล้ว แต่ไม่อาจทราบผลการส่งได้ ถ้าศาลเห็นสมควร ก็ให้ศาลอนุญาตให้ส่งโดยวิธีปิดประกาศไว้ที่ศาลแทน ในกรณีเช่นว่านี้ศาลจะสั่งให้ส่งโดยวิธีประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือโดยวิธีอื่นใดด้วยก็ได้ (มาตรา ๑๒)

๓๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอน ๑๑๐ ก วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันการขายทอดตลาดห้องชุดในอาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดและที่ดินจัดสรรตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน ซึ่งมีการค้างชำระค่าใช้จ่ายส่วนกลาง ไม่เป็นที่น่าสนใจของตลาดเท่าที่ควร เพราะผู้ซื้อจะต้องรับผิดชอบภาระค่าใช้จ่ายส่วนกลางที่ค้างชำระ แทนลูกหนี้ตามค้ำพิพากษา สมควรเพิ่มมาตรา ๓๐๙ จัตวา เพื่อให้ผู้ซื้อห้องชุดในอาคารชุดและที่ดินจัดสรรจากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับความเป็นธรรมยิ่งขึ้น และเพื่อลดอุปสรรคในการขายทอดตลาดห้องชุดและที่ดินจัดสรรให้สามารถจำหน่ายออกไปได้ภายในระยะเวลาที่รวดเร็ว ส่งผลต่อผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีและระบบเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๐๙ จัตวา แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับเมื่อการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่มีกฎหมายกำหนดไว้ให้จดทะเบียน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งนายทะเบียนพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ให้ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ซื้อ

ถ้าทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดเป็นห้องชุดว่าด้วยกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด ก่อนการขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบอกกล่าวให้นิติบุคคลอาคารชุดแจ้งรายการหนี้ค่าใช้จ่ายที่ต้องชำระเพื่อการออกหนังสือรับรองการปลอดหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับค้ำบอกกล่าว เมื่อขายทอดตลาดแล้วให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกันเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดไว้เพื่อชำระหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าวจนถึงวันขายทอดตลาดแก่นิติบุคคลอาคารชุดก่อนเจ้าหน้าจ้องและให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้ซื้อโดยไม่ต้องใช้หนังสือรับรองการปลอดหนี้

หากนิติบุคคลอาคารชุดไม่แจ้งรายการหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในกำหนดเวลาตามวรรคสองหรือแจ้งว่าไม่มีหนี้ที่ค้างชำระ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้ซื้อโดยไม่ต้องใช้หนังสือรับรองการปลอดหนี้

ถ้าทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดเป็นที่ดินจัดสรรตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน ก่อนการขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบอกกล่าวให้นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรแจ้งรายการหนี้ค่าบำรุงรักษาและการจัดการสาธารณูปโภคพร้อมค่าปรับตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดินต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับค้ำบอกกล่าว เมื่อขายทอดตลาดแล้วให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกันเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดไว้เพื่อชำระหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าวจนถึงวันขายทอดตลาดแก่นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรก่อนเจ้าหน้าจ้อง และให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอนสิทธิในที่ดินให้แก่ผู้ซื้อ ทั้งนี้หากมีการระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมไว้ ให้การระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมนั้นเป็นอันยกเลิกไป

หากนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรไม่แจ้งรายการหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในกำหนดเวลาตามวรรคสี่หรือแจ้งว่าไม่มีหนี้ที่ค้างชำระ หรือในกรณีที่ยังมิได้จัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอนสิทธิในที่ดินให้แก่ผู้ซื้อ ทั้งนี้ หากมีการระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมไว้ ให้การระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมนั้นเป็นอันยกเลิกไป การจ่ายเงินที่กันไว้ตามวรรคสองและวรรคสี่ ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในหมวดนี้ (มาตรา ๓)

๓๑. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอน ๑๒๐ ก วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ หน้า ๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันยังมิได้มีการก หนดค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักของพยานที่ศาล เรียกมาให้ความเห็นต่อศาล ทั้งที่ความเห็นของพยานที่ศาลเรียกมานั้นเป็นประโยชน์ต่อคู่ความทุกฝ่าย ดังนั้น เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม จึงสมควรก หนดค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักของพยานที่ศาล เรียกมาให้ความเห็นต่อศาลให้เกิดความชัดเจนและเป็นธรรม จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติ ทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ คือ เพิ่มความเป็น (๑/๑) ของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ เกี่ยวกับการกำหนดจำนวนค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักของพยานที่ศาลเรียกมา ให้การระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมนั้นเป็นอันยกเลิกไป (มาตรา ๓)

๓๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอน ๖๙ ก วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นก าหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีตามคา พิพากษาหรือคำสั่งที่ใช้บังคับอยู่บางส่วนไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ทำให้การบังคับคดี ตามคาพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเป็นไปโดยล่าช้าไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการอานวยความยุติธรรมให้แก่ ประชาชนผู้มีอรรถคดี และเปิดโอกาสให้มีการประวิงคดีโดยการอุทธรณ์และฎีกาคาสั่งของศาลในชั้นบังคับคดี สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดี ตามค พิพากษาและค สั่งให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๒ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้คาฟ้องหรือคำร้องขอที่เสนอเกี่ยวเนื่องกับการบังคับคดีตามคาพิพากษาหรือคำสั่ง ของศาล ให้เสนอต่อศาลที่มีอ านาจในการบังคับคดีตามมาตรา ๒๗๑

๒. ก าหนดเกี่ยวกับกษบังคับคดีนอกเขตศาลที่มีอานาจในการบังคับคดี

๓. กำหนดเกี่ยวกับกรณีผู้ใดกระทำการขัดขึ้นไม่มาศาลเมื่อศาลได้มีคำสั่งตามมาตรา ๑๙ ให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดอาญา

๔. ก กำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการส่งคำฟ้อง หมายเรียกและหมายอื่น ๆ ค ซึ่ง ค บังคับของศาล ในกรณีต้องส่ง ค บังคับ

๕. กำหนดเกี่ยวกับการให้ใช้คำพิพากษาบังคับแก่บุคคลภายนอกซึ่งมิได้เป็นคู่ความในกระบวนการพิจารณาของศาล

๖. กำหนดให้เจ้าหนี้ผู้เข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไปเป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียมในการบังคับเฉพาะทรัพย์สินในส่วนที่ตนดำเนินการบังคับคดีต่อไป

๗. กำหนดให้นับบัญชีเกี่ยวกับการวางเงินของเจ้าหนี้ผู้ขอบังคับคดีมาใช้บังคับแก่เจ้าหนี้ผู้เข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไป

๘. กำหนดให้ในกรณีที่มีการบังคับคดีแก่ผู้ประกันในศาล ค่าธรรมเนียมในการบังคับคดีในส่วนนั้น ให้หักออกจากเงินที่ได้จากการบังคับคดีตามสัญญาประกัน

๙. ก กำหนดเกี่ยวกับการบังคับตามค พิกษาหรือค ซึ่งแก่ uly ที่ขาดนัดยื่นคำให้การ

๑๐. กำหนดให้ศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดี คือศาลที่ได้พิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีในชั้นต้น และในกรณีที่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาได้ส่งคดีไปยังศาลชั้นต้นแห่งอื่นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่อุทธรณ์หรือฎีกานั้นเพื่อการพิจารณาและพิพากษาใหม่ ให้ศาลที่มีคำพิพากษา หรือคำสั่งใหม่นั้น เป็นศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดี เว้นแต่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา แล้วแต่กรณี จะได้กำหนดเป็นอย่างอื่น

๑๑. ก กำหนดให้กรณีที่ศาลได้มีค พิกษาหรือค ซึ่งอย่างไร ซึ่งต้องมีการบังคับคดีแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ก็ให้ศาลออกค บังคับทันทีที่ได้อ่าน หรือถือว่าได้อ่านค พิกษาหรือคำสั่งนั้น

๑๒. ก กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการขอบังคับคดี และการพิจารณา ค บังคับคดี

๑๓. ก กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการขอให้ศาลไต่สวนเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ตามค พิกษา

๑๔. กำหนดอำนาจทั่วไปของเจ้าพนักงานบังคับคดี เช่น ให้มีอำนาจในฐานะเป็นเจ้าพนักงานศาล ก กำหนดให้เจ้าหนี้ที่บังคับคดีต้องรักษาเงิน ทรัพย์สิน และเอกสารที่ได้ทำตามอำนาจหน้าที่ของตนไว้โดยปลอดภัย และกำหนดหลักเกณฑ์การให้อำนาจคนสถานที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดีในกรณีที่เหตุอันควรเชื่อว่ามีทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ตามคำพิพากษาหรือมีบัญชีเอกสาร จดหมาย หรือวัตถุอื่นใดเกี่ยวกับทรัพย์สิน หรือกิจการของลูกหนี้ตามค พิกษา

๑๕. ก กำหนดเกี่ยวกับบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีและการมีสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดี

๑๖. ก กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการงดการบังคับคดี

๑๗. ก กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยึดตัวเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใดของลูกหนี้ตามค พิกษา

๑๘. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยึดหุ้นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งเป็นหุ้นส่วนจ พวกจำกัดความรับผิดชอบในหุ้นส่วนจ กัด

๑๙. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยึดสิทธิบัตร สิทธิในเครื่องหมายการค้า หรือสิทธิอย่างอื่นของลูกหนี้ตามค พิกษาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือที่เกี่ยวข้องเนื่องกันกับสิทธิดังกล่าวซึ่งได้จดทะเบียนไว้แล้ว

๒๐. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยึดสิทธิในเครื่องหมายการค้า ซึ่งยังมีได้จดทะเบียน ลิขสิทธิ์ สิทธิขอรับสิทธิบัตร สิทธิในชื่อทางการค้าหรือยี่ห้อ หรือสิทธิอย่างอื่นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีลักษณะคล้ายคลึงหรือเกี่ยวข้องเนื่องกันกับสิทธิดังกล่าว

๒๑. ก กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยึดสิทธิการเช่าทรัพย์สินหรือสิทธิที่จะได้ใช้บริการต่าง ๆ ซึ่งอาจมีราคาและถือเอาได้ของลูกหนี้ตามค พิกษา

๒๒. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยึดสิทธิของลูกหนี้ตามคูปากษาตามใบอนุญาตประทานบัตร อาชญาบัตร สัมปทาน หรือสิทธิอย่างอื่นของลูกหนี้ตามคูปากษาที่มีลักษณะคล้ายคลึงหรือเกี่ยวเนื่องกับสิทธิ ดังกล่าว

๒๓. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยึดอสังหาริมทรัพย์ของลูกหนี้ตามคูปากษา

๒๔. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยึดทรัพย์สินอันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ของเจ้าพนักงานบังคับคดี

๒๕. กำหนดเกี่ยวกับผลของการยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคูปากษา

๒๖. การอายัดสิทธิเรียกร้อง

๒๖.๑ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอายัดสิทธิเรียกร้อง

๒๖.๒ กำหนดให้อายัดสิทธิเรียกร้องอาจกระทำได้ไม่ว่าหนี้ที่เรียกร้องนั้นจะมีข้อโต้แย้ง ข้อจำกัด เงื่อนไข หรือว่าได้ยก หมดจน หมดไปหรือไม่ก็ตาม

๒๖.๓ กำหนดให้การอายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคูปากษาที่มีสิทธิได้รับชำระหนี้ เป็นคราว ๆ ให้มีผลเป็นการอายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคูปากษาที่มีสิทธิได้รับชำระหนี้ภายหลังการ อายัดนั้นด้วย

๒๖.๔ กำหนดให้การอายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคูปากษาที่มีงานอยู่ หรือจ านาเป็นประกัน ให้มีผลรวมถึงการจ านองหรือการจ านานั้นด้วย

๒๖.๕ กำหนดเกี่ยวกับกรให้มีผลของการอายัดสิทธิเรียกร้อง

๒๗. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการขอให้ศาลบังคับบุคคลภายนอก ช าระหนี้ตามสิทธิเรียกร้อง

๒๘. ทรัพย์สินที่ถูกบังคับคดี โดยกำหนดให้ภายใต้บังคับมาตรา ๓๒๓ และมาตรา ๓๒๔ บทบัญญัติ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคูปากษา ย่อมไม่กระทบกระทั่งถึงทรัพย์สิน บุริมสิทธิ สิทธิยึดหน่วง หรือสิทธิอื่นอันซึ่งบุคคลภายนอกมีอยู่เหนือ ทรัพย์สินหรืออาจร้องขอให้บังคับเหนือทรัพย์สินนั้นตามกฎหมาย

๒๙. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการขอเฉลี่ยในทรัพย์สินหรือเงินที่ได้จากการขาย หรือจ านาย ทรัพย์สิน และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าด าเนินการบังคับคดีต่อไป

๓๐. กำหนดให้ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๓๒๖ เมื่อได้ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้อง ทั้งหมดหรือบางส่วนของลูกหนี้ตามคูปากษา หรือได้มีการส่งมอบทรัพย์สินตามสิทธิเรียกร้องที่ถูกอายัด แก่เจ้าพนักงานคดีแล้ว ถ้าไม่มีเหตุสมควรงดการบังคับคดีไว้ก่อนให้เจ้าพนักงานบังคับคดีด าเนินการ ขายทอดตลาดทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และกฎกระทรวงว่าด้วย การนั้นตามที่ศาลก หนด

๓๑. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคูปากษา

๓๒. กำหนดให้ก่อนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะขายให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุดที่เจ้าพนักงานบังคับคดี เห็นว่าเป็นราคาที่สมควรขายได้ เจ้าหนี้ตามคูปากษา ลูกหนี้ตามคูปากษา หรือบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการ บังคับคดีอาจคัดค้านว่าราคาดังกล่าวมีจ นวนต่ำเกินสมควร ในกรณีเช่นนี้ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเลื่อนการ ขายทอดตลาดทรัพย์สินไป เพื่อให้เจ้าหนี้ตามคูปากษา ลูกหนี้ตามคูปากษา หรือบุคคลผู้มีส่วนได้เสีย ในการบังคับคดี ไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่คัดค้านหรือไม่ก็ตาม หาผู้ซื้อที่จะเสนอซื้อในราคาที่บุคคลดังกล่าวต้องการ มาเสนอซื้อในกาขายทอดตลาดทรัพย์สินครั้งต่อไป

๓๓. กำหนดให้เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีโอนอสังหาริมทรัพย์ที่ขายให้แก่ผู้ซื้อ หากทรัพย์สินที่โอนนั้น มีลูกหนี้ตามคูปากษาหรือบริวารอยู่อาศัย และลูกหนี้ตามคูปากษาหรือบริวารไม่ยอมออกไปจาก อสังหาริมทรัพย์นั้น ผู้ซื้อชอบที่จะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ในเขตศาลให้ออกค ำบังคับ

ให้ลูกหนี้ตามคูปาพากษาหรือบริวารออกไปจากอสังหาริมทรัพย์นั้นภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรกำหนด แต่ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

๓๔. กำหนดให้เมื่อทำการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่มีกฎหมายกำหนดไว้ให้จดทะเบียน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งนายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายให้ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนทรัพย์สินให้แก่ผู้ซื้อ

๓๕. กำหนดให้หลักเกณฑ์ตั้งผู้จัดการอสังหาริมทรัพย์หรือผู้จัดการประกอบกิจการแทนการขาย

๓๖. ในกรณีที่จะต้องบังคับคดีตามคูปาพากษาหรือคำสั่งซึ่งได้พิพากษาหรือสั่งโดยศาลแล้ว ลูกหนี้ห้ามมิให้จัดสรรหรือแบ่งเงินที่ได้มาจนกว่าระยะเวลา ๖ เดือน นับแต่วันยึดหรืออายัดของลูกหนี้ตามคูปาพากษาจะได้ลงพันไปแล้ว เว้นแต่เจ้าหนี้ที่ตามคูปาพากษาจะแสดงให้เห็นที่พอใจแก่ศาลได้ว่า ลูกหนี้ตามคูปาพากษาได้ทราบถึงการที่ถูกฟ้องนั้นแล้ว

๓๗. เงินค่างจ่าย

กำหนดให้บรรดาเงินต่าง ๆ ที่ค่างจ่ายอยู่ในศาลหรือที่เจ้าพนักงานบังคับคดีถ้าผู้มีสิทธิได้เรียกเอาภายใน ๕ ปี ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

๓๘. การให้การบังคับคดีในกรณีที่คูปาพากษาหรือคำสั่งของศาลกำหนดให้ลูกหนี้ตามคูปาพากษาส่งคืนหรือส่งมอบทรัพย์สินเฉพาะสิ่งแก่เจ้าหนี้ตามคูปาพากษา ถ้าบทบัญญัติในหมวดนี้มีได้กำหนดวิธีการบังคับคดีไว้โดยเฉพาะ ให้ใช้วิธีการบังคับคดีในกรณีที่เป็นหนี้เงินตามความในหมวด ๒ การบังคับคดีในกรณีที่เป็นหนี้เงินมาใช้บังคับโดยอนุโลม

๓๙. กำหนดหลักเกณฑ์การบังคับคดีในกรณีที่คูปาพากษาหรือคำสั่งให้ขับไล่ลูกหนี้ตามคูปาพากษาออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัย หรือทรัพย์สินที่ครอบครองและการบังคับคดีในกรณีที่คูปาพากษาหรือคำสั่งให้ลูกหนี้ตามคูปาพากษาหรือถอนสิ่งปลูกสร้าง ไม่นับต้น ไม้ล้มลุกหรือธัญชาติ หรือขนย้ายทรัพย์สินออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัย หรือทรัพย์สินที่ครอบครอง

๔๐. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบังคับคดีในกรณีที่คูปาพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ขับไล่ลูกหนี้ตามคูปาพากษาออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัย หรือทรัพย์สินที่ครอบครอง

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบังคับคดีในกรณีที่ทรัพย์สินนั้นไม่มีบุคคลใดอยู่แล้ว

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบังคับคดีในกรณีที่ลูกหนี้ตามคูปาพากษาหรือบริวารไม่ออกไปจากทรัพย์สินนั้น และกำหนดเกี่ยวกับบริวารของลูกหนี้ตามคูปาพากษา

๔๑. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบังคับคดีในกรณีที่คูปาพากษาหรือคำสั่งของศาลกำหนดให้ลูกหนี้ตามคูปาพากษาต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ไม่นับต้น ไม้ล้มลุกหรือธัญชาติ หรือขนย้ายสิ่งของ ออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัย หรือทรัพย์สินที่ครอบครอง

๔๒. การบังคับคดีในกรณีที่ให้กระทำ การ

กำหนดให้การบังคับคดีในกรณีที่คูปาพากษาหรือคำสั่งของศาลกำหนดให้ลูกหนี้ตามคูปาพากษากระทำ การอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งอาจถือเอาคูปาพากษาของศาลแทนการแสดงเจตนาของลูกหนี้ตามคูปาพากษาได้ และคูปาพากษาหรือคำสั่งของศาลไม่ได้กำหนดให้ถือเอาคูปาพากษาแทนการแสดงเจตนาของลูกหนี้ตามคูปาพากษาไว้ เจ้าหนี้ตามคูปาพากษาอาจมีคำขอให้ศาลมีคำสั่งให้ถือเอาคูปาพากษาของศาลแทนการแสดงเจตนาของลูกหนี้ตามคูปาพากษานั้นได้

๔๓. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบังคับคดีในกรณีที่คูปาพากษาหรือคำสั่งของศาลกำหนดให้ลูกหนี้ตามคูปาพากษาด่วนกระทำ การ

๔๔. กำหนดหลักเกณฑ์การบังคับคดีในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้หรือแสดงว่าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลใดได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ ทรัพย์สินหรือสิทธิอื่น ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีทะเบียน

๔๕. การบังคับคดีในกรณีที่ขอให้ศาลสั่งจับกุมและกักขังลูกหนี้ตามคำพิพากษา

กำหนดให้ภายใต้บังคับบทบัญญัติหมวด ๔ การบังคับคดีในกรณีที่ให้ขังไว้ในกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจงใจขัดขืนไม่ปฏิบัติตามคำบังคับ และมีวิธีการบังคับคดีอื่นใดที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะใช้บังคับได้ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจมีค ขอฟ่ายเดียว ให้ศาลมีค สั่งจับกุมและกักขังลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้

๔๖. กำหนดให้เมื่อศาลได้ออกหมายจับลูกหนี้ตามคำพิพากษามาตรา ๓๖๑ แล้ว ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามาศาลหรือถูกจับตัวมา ให้ศาลมีอำนาจกักขังลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นไว้ในระหว่างการพิจารณาค ขอนจนกว่าจะมีการปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันก็ได้ตามที่ศาลเห็นสมควร

๔๗. ก หนดให้การจับ ควบคุมตัว หรือกักขังบุคคลหนึ่งบุคคลใดตามมาตรา ๒๗๙ วรรคสอง มาตรา ๒๘๔ มาตรา ๓๕๓ มาตรา ๓๖๑ และมาตรา ๓๖๔ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งไม่ตัดสิทธิที่จะดาเนินคดีในความผิดอาญา

๔๘. กำหนดให้ถ้าบุคคลใดได้เข้าเป็นผู้ประกันในศาลโดยทาเป็นหนังสือหรือโดยวิธีอื่น เพื่อการชำระหนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง หรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใดแห่งคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น คำพิพากษาหรือคำสั่งเช่นนั้นย่อมใช้บังคับแก่การประกันได้

๓๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๑) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๓๔ ก วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒ หน้า ๑๕

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นก หนดหกสิบวันนับแต่ วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติม หลักเกณฑ์การวินิจฉัยปัญหาโดยที่ประชุมใหญ่ในศาลชั้นอุทธรณ์และศาลฎีกา และให้มีการวินิจฉัยปัญหา โดยที่ประชุมแผนกคดีของศาลชั้นอุทธรณ์และศาลฎีกา เพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างศาลและระบบ วิธีพิจารณาคดีพิเศษที่เปลี่ยนแปลงไปตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลและวิธีพิจารณาคดีพิเศษต่าง ๆ จึงจ ข็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๑) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๑๓ ถ้าคำพิพากษาหรือคำสั่งจะต้องทาโดยผู้พิพากษาหลายคน คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นจะต้องบังคับตามความเห็นของฝ่ายข้างมาก ในศาลชั้นต้นและศาลชั้นอุทธรณ์ ถ้าผู้พิพากษาคคนใดมีความเห็นแย้งก็ให้ผู้พิพากษาคคนนั้นเขียนใจความแห่งความเห็นแย้ง และเหตุผลของตนกลัดไว้ในสำนวน ในศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ถ้าประธานของศาลชั้นอุทธรณ์หรือประธานศาลฎีกา

แล้วแต่กรณี เห็นสมควร จะให้มีการวินิจฉัยปัญหาใดในคดีเรื่องใดโดยที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุม แผนกคดีก็ได้ หรือถ้ามีกฎหมายกำหนดให้วินิจฉัยปัญหาใดหรือคดีเรื่องใดโดยที่ประชุมใหญ่หรือ ที่ประชุมแผนกคดีก็ให้วินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดีแล้วแต่กรณี

ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๑๓ ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดีของศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกานั้น ให้ประกอบด้วยผู้พิพากษาทุกคน ซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ แต่ต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้พิพากษาในศาลนั้นหรือในแผนกคดีที่มีการประชุม และให้ประธานของศาลชั้นอุทธรณ์หรือประธานศาลฎีกา ประธานแผนกคดีของศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกา แล้วแต่กรณี หรือผู้ทำการแทน เป็นประธาน คาวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดีให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก และถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานแห่งที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาดในคดี ซึ่งที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดีได้วินิจฉัยปัญหาแล้ว คาพิพากษาหรือคำสั่งต้องเป็นไปตามคาวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดี และต้องระบุไว้ด้วยว่าปัญหาข้อใด ได้วินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดี ผู้พิพากษาที่เข้าประชุมแม้มิใช่เป็นผู้นั่งพิจารณา ก็ให้มีอำนาจพิพากษาหรือทาคำสั่งในคดีนั้นได้ และเฉพาะในศาลชั้นอุทธรณ์ให้ทาความเห็นแย้งพร้อมเหตุผลได้ด้วย ในกรณีที่ปัญหาใดในคดีเรื่องใด ได้มีคาวินิจฉัยโดยที่ประชุมแผนกคดีแล้ว หากประธานของศาลชั้นอุทธรณ์หรือประธานศาลฎีกา แล้วแต่กรณี เห็นสมควรจะให้มีการวินิจฉัยปัญหาดังกล่าว โดยที่ประชุมใหญ่อีกก็ได้ ”

๒. พระราชบัญญัตินี้ไม่มีผลกระทบถึงกระบวนการพิจารณาของศาลที่ได้กระทำไปแล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ส่วนกระบวนการพิจารณาของศาลที่จะต้องดาเนินการต่อไปให้ดาเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

นางสาววรรณัช สว่างแจ้ง / จัดท า

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๓)

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๓) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖๕/๑ และมาตรา ๑๖๕/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๖๕/๑ ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือในคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปี ในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล ในการไต่สวนมูลฟ้องตามมาตรา ๑๖๕ ถ้าจำเลยมาศาลเมื่อใด และจำเลยไม่มีทนายความ ก็ให้ศาลตั้งทนายความให้

ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุก ในการไต่สวนมูลฟ้องตามมาตรา ๑๖๕ ถ้าจำเลยมาศาลเมื่อใด ให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีและจำเลยต้องการทนายความ ก็ให้ศาลตั้งทนายความให้

ให้ศาลจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายความที่ศาลตั้งตามมาตรา ๑๖๕ โดยคำนึงถึงสภาพแห่งคดี และสถานะทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

มาตรา ๑๖๕/๒ ในการไต่สวนมูลฟ้อง จำเลยอาจแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล และจะระบุในคำแถลงถึงตัวบุคคล เอกสาร หรือวัตถุที่จะสนับสนุนข้อเท็จจริงตามคำแถลงของจำเลยด้วยก็ได้ กรณีเช่นว่านี้ ศาลอาจเรียกบุคคล เอกสาร หรือวัตถุดังกล่าวมาเป็นพยานศาลเพื่อประกอบการวินิจฉัยสั่งคดีได้ตามที่จำเป็นและสมควร โดยโจทก์และจำเลยอาจถามพยานศาลได้เมื่อได้รับอนุญาตจากศาล”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๖๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“คำสั่งของศาลที่ว่าคดีมีมูลให้แสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายพร้อมเหตุผลประกอบตามสมควรด้วย”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๔) และ (๕) ของวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๗๒ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“(๔) จำเลยไม่อาจมาฟังการพิจารณาและสืบพยานได้เนื่องจากความเจ็บป่วยหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ เมื่อจำเลยมีทนายความและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยาน

(๕) ในระหว่างการพิจารณาและสืบพยาน ศาลมีคำสั่งให้จำเลยออกจากห้องพิจารณาเพราะเหตุขัดขวางการพิจารณา หรือจำเลยออกจากห้องพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๗๒ ทวิ/๑ และมาตรา ๑๗๒ ทวิ/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๗๒ ทวิ/๑ ภายหลังที่ศาลได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๗๒ วรรคสอง แล้วเมื่อศาลเห็นว่าจำเลยหลบหนีหรือไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยานโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ศาลออกหมายจับจำเลย หากไม่ได้ตัวจำเลยมาภายในสามเดือนนับแต่วันออกหมายจับ เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะให้การพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า และจำเลยมีทนายความ

ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ และเมื่อศาลพิจารณาคดีเสร็จแล้ว ให้ศาลมีคำพิพากษาในคดีนั้นต่อไป

การพิจารณาและสืบพยานตามวรรคหนึ่งต้องมีใช้คดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล

มาตรา ๑๗๒ ทวิ/๒ ในคดีที่จำเลยเป็นนิติบุคคล ภายหลังจากที่ศาลได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๗๒ วรรคสอง แล้ว เมื่อมีกรณีที่ศาลได้ออกหมายจับผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นแล้ว แต่ยังจับตัวมาไม่ได้ภายในสามเดือนนับแต่วันออกหมายจับ และไม่มีผู้แทนอื่นของนิติบุคคลมาดำเนินการแทนนิติบุคคลนั้นได้ เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะให้การพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ และเมื่อศาลพิจารณาคดีเสร็จแล้ว ให้ศาลมีคำพิพากษาในคดีนั้นต่อไป”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๕๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๒๕๗ ในคดีซึ่งราษฎรเป็นโจทก์ โจทก์จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้แก่จำเลยโดยค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะต้องมีจำนวนไม่สูงเกินสมควร”

มาตรา ๘ บทบัญญัติมาตรา ๑๖๕/๑ มาตรา ๑๖๕/๒ และมาตรา ๑๖๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช่บังคับแก่คดีมีมูลที่ศาลได้ประทับฟ้องไว้ตามมาตรา ๑๖๗ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๙ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่บทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการไต่สวนมูลฟ้องในปัจจุบันยังไม่เอื้อต่อการคุ้มครองสิทธิของจำเลย เนื่องจากจำเลยอาจไม่มีทนายความคอยช่วยเหลือและไม่สามารถแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล และในชั้นพิจารณาคดีหากจำเลยไม่มาศาล ศาลไม่สามารถสืบพยานต่อไปได้จนกว่าจะได้ตัวจำเลยมาหรือกรณีที่ไม่มีผู้แทนอื่นของนิติบุคคลมาดำเนินการแทนนิติบุคคลนั้นได้ ซึ่งทำให้เกิดความล่าช้าและส่งผลกระทบต่อหลักการอำนวยความยุติธรรมที่รวดเร็วและเป็นธรรม ตลอดจนส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและความศรัทธาที่มีต่อระบบศาลยุติธรรม สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องดังกล่าว และโดยที่เป็นการสมควรให้การเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้แก่จำเลยมีจำนวนไม่สูงเกินสมควร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๔)

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การเรียกประกันและหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน และไม่ก่อให้เกิดภาระแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยให้ต้องมีประกันหรือหลักประกันไว้ต่อเจ้าพนักงานหรือศาลจนเกินสมควร ควบคู่ไปกับการคุ้มครองความปลอดภัยแก่สาธารณชนไม่ให้ได้รับอันตรายจากผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่หลบหนี รวมทั้งป้องกันมิให้มีการฟ้องคดีอาญาโดยไม่สุจริตอันเป็นการล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าทีรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๔) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๑๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๐ ในคดีมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปีขึ้นไป ผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราวต้องมีประกัน และจะมีหลักประกันด้วยหรือไม่ก็ได้”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๑๑๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

“ถ้าผู้ต้องหาหรือจำเลยตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองเป็นบุคคลที่ศาลสั่งปล่อยชั่วคราว ศาลอาจมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานศาลดำเนินการแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้น หรือถ้ามีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานได้ทันท่วงที ก็ให้มีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ และเมื่อจับได้แล้ว ให้นำผู้ถูกจับไปยังศาลโดยเร็ว”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๖๑/๑ ในคดีราษฎรเป็นโจทก์ หากความปรากฏต่อศาลเองหรือมีพยานหลักฐานที่ศาลเรียกว่าโจทก์ฟ้องคดีโดยไม่สุจริตหรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อกลั่นแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลย หรือโดยมุ่งหวังผลอย่างอื่นยิ่งกว่าประโยชน์ที่พึงได้โดยชอบ ให้ศาลยกฟ้อง และห้ามมิให้โจทก์ยื่นฟ้องในเรื่องเดียวกันนี้อีก

การฟ้องคดีโดยไม่สุจริตตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงการที่โจทก์จงใจฝ่าฝืนคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลในคดีอาญาอื่นซึ่งถึงที่สุดแล้วโดยปราศจากเหตุผลอันสมควรด้วย”

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่บทบัญญัติเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดให้การปล่อยชั่วคราวในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินห้าปีขึ้นไปต้องมีประกัน อาจจะเป็นภาระแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลย ทั้งที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีพฤติกรรมจะหลบหนี หรือไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น สมควรขยายอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเป็นสิบปีขึ้นไปเพื่อให้โอกาสผู้ต้องหาหรือจำเลยได้รับการปล่อยชั่วคราวมากขึ้น อันจะเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่บัญญัติว่าในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และการควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีการหลบหนี โดยคำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาต้องได้รับการพิจารณา และจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้ ทั้งยังให้เจ้าพนักงานศาลมีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีในระหว่างที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวได้ในกรณีที่มิเหตุจำเป็นด้วย นอกจากนี้ หากปรากฏว่ามีการฟ้องคดีโดยไม่สุจริตหรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อกลั่นแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลยในหลายกรณี หรือฟ้องคดีโดยมุ่งหวังผลอย่างอื่นยิ่งกว่าประโยชน์ที่พึงได้ตามปกติธรรมดา อันเป็นการสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้ที่ถูกฟ้องร้องและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องให้ศาลมีอำนาจยกฟ้อง ดังนั้น เพื่อให้ระบบการปล่อยชั่วคราวและการพิจารณาพิพากษาคดีอาญามีความเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบันและสามารถคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๔)
พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาประกาศใช้เป็นครั้งแรกในสมัยรัฐบาล นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี โดยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ (สภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบ) โดยพระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ในมาตรา ๓ ว่า “ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตามที่ตราไว้ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘ เป็นต้นไป” จากนั้น ในสมัยรัฐบาลต่อ ๆ มาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามลำดับดังนี้

๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๘๓ (สมัยรัฐบาล จอมพล แปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี)
๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๗ (สมัยรัฐบาล นายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี)
๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๐ (สมัยรัฐบาล พลเรือตรี ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี)
๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๓
๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๖
๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๔๙๙ (ล ดับ๔ - ๖ แก้ไขในสมัยรัฐบาล จอมพล แปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี)
๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๑ (สมัยรัฐบาล จอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี)
๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๗
๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๑๗ (ล ดับ๘ - ๙ สมัยรัฐบาล นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี)
๑๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒ (สมัยรัฐบาล พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี)
๑๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๒๓
๑๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๓
๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๕
๑๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๕
๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๗
๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๒๙ (ล ดับ๑๑ - ๑๖ สมัยรัฐบาล พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี)
๑๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๓๒ (สมัยรัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี)

๑๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๓๕ (สมัยรัฐบาล นายอนันต์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี)

๑๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๒๕ (สมัยรัฐบาล นายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี)

๒๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

๒๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๒ (ล ดับ๒๐ – ๒๑ สมัยรัฐบาล นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี)

๒๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

๒๓. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ โดยกำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๒๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๔๒

๒๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๔๒ (ล ดับ๒๒ – ๒๕ สมัยรัฐบาล พันต รามโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี)

๒๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๐

๒๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๐

๒๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๑

๒๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๑

๓๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๑ (ล ดับ๒๖ – ๓๐ สมัยรัฐบาล พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี)

๓๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๕๘

๓๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๑) พ.ศ. ๒๕๕๙

๓๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

๓๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เห็นชอบให้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย เมื่อคราวประชุม ครั้งที่ ๗๔/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑)

๓๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

(ล ดับ๓๑-๓๕ สมัยรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี)

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน คือ ประมวลวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งมีผลใช้บังคับมาตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งสิ้น ๓๖ ฉบับดังต่อไปนี้

๑. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๔๗๘ หน้า ๕๙๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๔๗๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคำปรารภของพระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติไว้ว่า “โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่าเป็นการสมควรที่จะประกาศใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงมีพระบรมราชโองการ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยค าแนะน าและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร”

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา ซึ่งบทบัญญัติตามมาตรา ๓ ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตามที่ตราไว้ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘ เป็นต้นไป โดยสาระสำคัญของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีเนื้อหาแบ่งเป็น ๗ ภาค ดังนี้

ภาค ๑ ข้อความเบื้องต้น แบ่งเป็น ๕ ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะ ๑ หลักทั่วไป ลักษณะ ๒ อานาจพนักงานสอบสวนและศาล แบ่งเป็น ๓ หมวด คือ หมวด ๑ หลักทั่วไป หมวด ๒ อานาจสืบสวนและสอบสวน และหมวด ๓ อานาจศาล ลักษณะ ๓ การฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา แบ่งเป็น ๒ หมวด คือ หมวด ๑ หมายถึงเรียก และหมวด ๒ หมายถึงอาญา ลักษณะ ๔ หมายถึงเรียกและหมายอาญาแบ่งเป็น ๒ หมวด คือ หมวด ๑ หมายถึงเรียก และหมวด ๒ หมายถึงอาญา และลักษณะ ๕ จับ ชัง จ าคูกั่น ปลอยชั่วคราว

ภาค ๒ สอบสวน แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะ ๑ หลักทั่วไป และลักษณะ ๒ การสอบสวน ประกอบด้วย หมวด ๑ การสอบสวนสามัญ และหมวด ๒ การชันสูตรพลิกศพ

ภาค ๓ วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะ ๑ ฟ้องคดีอาญาและไต่สวนมูลฟ้อง ลักษณะ ๒ การพิจารณา และลักษณะ ๓ ค าวินิจฉัยและค าสั่ง

ภาค ๔ อุทธรณ์และฎีกา แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะ ๑ อุทธรณ์ ประกอบด้วย หมวด ๑ หลักทั่วไป และหมวด ๒ การพิจารณา คาวินิจฉัยและคาสั่งชั้นอุทธรณ์ ลักษณะ ๒ ฎีกา ประกอบด้วย หมวด ๑ หลักทั่วไป หมวด ๒ การพิจารณา ค าวินิจฉัยและค าสั่งชั้นฎีกา

ภาค ๕ พยานหลักฐาน แบ่งเป็น ๕ หมวด ได้แก่ หมวด ๑ หลักทั่วไป หมวด ๒ พยานบุคคล หมวด ๓ พยานเอกสาร หมวด ๔ พยานวัตถุ และหมวด ๕ ผู้ช านาญการพิเศษ

ภาค ๖ บังคับตามคาวินิจฉัยและค่าธรรมเนียม แบ่งเป็น ๒ หมวด ได้แก่ หมวด ๑ การบังคับตามค าวินิจฉัย หมวด ๒ ค่าธรรมเนียม

ภาค ๗ อภัยโทษ เปลี่ยนโทษหนักเป็นเบาและลดโทษ

๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๘๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๗ วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๔๘๓ หน้า ๕๐๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๔๘๔ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคำปรารภของพระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้ว่า โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยค าแนะน าและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร และพระราชบัญญัตินี้ มีหลักการ

๑. แก้ไขเพิ่มเติมตำแหน่งเจ้าพนักงานที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่บางตำแหน่ง และเทียบยศตำรวจบางอย่างเพื่อให้ตรงกับตำแหน่งราชการของตำรวจที่เป็นอยู่ และเพื่อให้เป็นการเหมาะสมยิ่งขึ้น

๒. ให้อธิบดีกรมตำรวจประกาศแต่งตั้งข้าราชการตำรวจที่มียศไม่ต่ำกว่าชั้นจ่านายสิบตำรวจ ในราชกิจจานุเบกษา เป็นพนักงานสอบสวนได้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การสอบสวนได้ค าเนินไปด้วยดีและรวดเร็ว

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๘๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสาคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒ (๑๗) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องความหมายของหน่วยงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องอำนาจการสอบสวนความผิดอาญาของหน่วยงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ปลัดอาเภอ ข้าราชการตำรวจ ผู้มียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรี หรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป หรือข้าราชการตำรวจผู้ที่อธิบดีกรมตำรวจได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่งตั้งให้เป็นหน่วยงานสอบสวน แต่ต้องเป็นผู้มียศไม่ต่ำกว่าชั้นจ่านายสิบตำรวจ รวม

(มาตรา ๔)

๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒)

พุทธศักราช ๒๔๘๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๑ ตอน ๗๙ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๔๘๗ หน้า ๑๒๑๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๔๘๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคำปรารภของพระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้ว่า ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ผู้ส าเร็จราชการแทนพระองค์ โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสาคัญ คือ ให้เพิ่มมาตรา ๒๐๘ ทวิ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องของการวินิจฉัยปัญหาใด คดีใด โดยที่ประชุมใหญ่ของอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ (มาตรา ๓)

๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๔ ตอน ๓ วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๐ หน้า ๑๑๘

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นก หนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคำปรารภของพระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้ว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญ คือ แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องของการมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่า ๖ เดือนตามพฤติการณ์แห่งคดี (มาตรา ๓)

๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๗ ตอน ๖๐ วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ หน้า ๙๗๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคำปรารภของพระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้ว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒ (๑๗) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๔๓ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หมายความว่าเจ้าพนักงานดังต่อไปนี้ ข้าราชการประจำ จังหวัด ปลัดจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอ เภอชั้นตรีประจำ ท้องถิ่น อธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ ผู้บัญชาการตำรวจ ผู้บังคับการตำรวจ รองผู้บังคับการตำรวจ ผู้กำกับการตำรวจ รองผู้กำกับการตำรวจ ผู้บังคับกองตำรวจ สารวัตรตำรวจ หัวหน้าสถานีตำรวจ หัวหน้ากิ่งสถานีตำรวจ ทั้งนี้ หมายความว่ารวมถึงผู้รักษาการแทนเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้วนั้นด้วย” (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๔๓ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และปลัดอำเภอในจังหวัดอื่นนอกจาก

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดธนบุรี มีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาซึ่งได้เกิดหรืออ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอานาจของตนหรือผู้ต้องหาที่มีที่อยู่หรือถูกจับภายในเขตอานาจของตนได้” (มาตรา ๔)

๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๐ ตอน ๑๐ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ หน้า ๑๙๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคำปรารภของพระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้ว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งราชอาณาจักรไทย

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒ (๑๗) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ เรื่องของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ให้หมายความว่าถึงเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เรื่องอานาจสอบสวนความผิดอาญา (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องของผู้ชั้นสูตรพลีกศพ (มาตรา ๕)

๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๓ ตอน ๑๖ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ หน้า ๑๒๖

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อให้คดีลุล่วงไปโดยเหมาะสมและรวดเร็วยิ่งขึ้น กับเพื่อแก้ข้อขัดข้องของศาล เจ้าพนักงาน และคู่ความในการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่สำคัญบางประการ และแก้ข้อขัดแย้งท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๙ มีบทบัญญัติ ๑๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับคดีอาญาเล็กน้อย อาทิ ในคดีมีโทษปรับสถานเดียว หรือในคดีความผิดลหุโทษ เป็นต้น (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๙๐ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เรื่องเกี่ยวกับห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับเกินกว่าจำเป็นตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องหาหรือถูกฟ้องในความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปี (มาตรา ๕)

๔. ให้ยกเลิกความตามมาตรา ๑๔๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการปฏิบัติของพนักงานอัยการเมื่อได้รับความเห็นและสำนวนจากพนักงานสอบสวน (มาตรา ๖)

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๘ วรรคแรก แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับกรณีให้มีการชั้นสูตรพลิกศพ (มาตรา ๗)

๖. ให้ยกเลิกความตามมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๙๖ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับ ผู้มีหน้าที่ในการชั้นสูตรพลิกศพ และในการไต่สวน (มาตรา ๘)

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการดเนินคดีซึ่งพนักงานอัยการเป็นโจทก์และในคดีราษฎรเป็นโจทก์ (มาตรา ๙)

๘. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๗๒ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับเรื่องภายหลังที่ศาลได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๗๒ วรรค ๒ แล้ว เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควร เพื่อให้การดำเนินการพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ (มาตรา ๑๐)

๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับ เรื่องในชั้นพิจารณา ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง ศาลจะพิพากษาโดยไม่สืบพยานหลักฐานต่อไปก็ได้ เว้นแต่คดีที่มีข้อหาในความผิดซึ่งจำเลยรับสารภาพนั้น กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป หรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น ศาลต้องฟังพยานโจทก์จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง (มาตรา ๑๑)

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน กรณีที่เป็นอนาจารข่มขืนในการพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลย (มาตรา ๑๒)

๑๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับ เรื่องห้ามมิให้พิพากษา หรือสั่ง เกิน ๕ ขอบ หรือที่มีได้กล่าวในฟ้อง (มาตรา ๑๓)

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับ เรื่องอุทธรณ์นั้นให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นในกหนดสิบห้าวัน นับแต่วันอ่าน หรือถือว่าได้อ่านคดีพิพากษา (มาตรา ๑๔)

๑๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับ กรณีเมื่อศาลส่งสำเนาอุทธรณ์แก่อีกฝ่ายหนึ่งไม่ได้เพราะหาตัวไม่พบ หรือ

หลบหนี หรือจงใจไม่รับสาเนาอุทธรณ์ หรือได้รับแก้อุทธรณ์แล้ว หรือพ้นกำหนดแก้อุทธรณ์แล้ว ให้ศาลรีบส่งสาเนาไปยังศาลอุทธรณ์เพื่อท าการพิจารณาพิพากษาต่อไป (มาตรา ๑๕)

๑๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๑๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับ เรื่องคู่ความมือ นาฎฎีกาคัดค้านค พิพากษา หรือค าสั่งศาลอุทธรณ์ภายในหนึ่งเดือน นับแต่วันอ่าน (มาตรา ๑๖)

๑๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับ เรื่องเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ให้บังคับคดีโดยไม่ชักช้า ศาลชั้นต้นมีหน้าที่ต้องส่งสาเนาคดีที่พิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิต หรือจากคุกตลอดชีวิต ไปยังศาลอุทธรณ์ในเมื่อไม่มีการอุทธรณ์ค าพิพากษานั้น และค าพิพากษาเช่นว่านี้จะยังไม่ถึงที่สุด เว้นแต่ศาลอุทธรณ์จะได้พิพากษายืน (มาตรา ๑๗)

๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๕ ตอน ๗๘ วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๐๑ หน้า ๕๒๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๐๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคใหม่ โดยให้มีแต่จังหวัดและอาเภอ ส่วนภาคยุบเลิกไปตามแห่งผู้ว่าราชการภาค รองผู้ว่าราชการภาค ผู้ช่วยผู้ว่าราชการภาค และมหาดไทยภาค ซึ่งเป็นตำแหน่งประจำภาคจึงถูกยุบเลิกตามไปด้วย ประกอบกับสมควรจะให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองบางตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนคดีอาญาในส่วนภูมิภาค เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเฉพาะที่เกี่ยวกับคำว่า “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่” เสียใหม่

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ คือ ให้ยกเลิกความใน (๑๗) ของมาตรา ๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ให้หมายความถึงเจ้าพนักงานตามความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๑ ตอน ๒๐๒ ฉบับพิเศษ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๗ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นก หนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อให้ประชาชนในเขตอานาจศาลแขวง และศาลจังหวัดมีสิทธิในการอุทธรณ์โดยเท่าเทียมกัน และเพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีในศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาล่วงไปโดยเหมาะสมและรวดเร็วยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นในปัญหาข้อเท็จจริงในคดีซึ่งอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกหรือให้ลงโทษกักขังแทนโทษจำคุก หรือจำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก แต่ศาลรอการลงโทษไว้ หรือศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด แต่รอการกำหนดโทษไว้ หรือจำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษปรับเกินกว่าห้าร้อยบาท และกำหนดให้ในคดีซึ่งต้องห้ามอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๙๓ ทวิ ถ้าผู้พิพากษาคนใดซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษา หรือหาความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นพิเคราะห์เห็นว่า ข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลอุทธรณ์ และอนุญาตให้อุทธรณ์หรืออัยการหรือพนักงานอัยการซึ่งอัยการได้มอบหมายลงลายมือชื่อรับรองในอุทธรณ์ว่า มีเหตุอันควรที่ศาลอุทธรณ์จะได้วินิจฉัยก็ให้อุทธรณ์นั้นไว้พิจารณาต่อไป (มาตรา ๓ เพิ่มมาตรา ๑๙๓ ทวิ และมาตรา ๑๙๓ ตรี)

๒. กำหนดการอุทธรณ์นั้น ให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นในกำหนด ๑๕ วันนับแต่วันอ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งให้คู่ความฝ่ายที่อุทธรณ์ฟัง และให้เป็นหน้าที่ศาลชั้นต้นตรวจอุทธรณ์ว่าควรจะรับส่งขึ้นไปยังศาลอุทธรณ์หรือไม่ ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าเห็นว่าไม่ควรรับให้จดเหตุผลไว้ในคำสั่งของศาลนั้นโดยชัดเจน (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙๘)

๓. กำหนดให้เมื่อศาลชั้นต้นปฏิเสธไม่ยอมรับอุทธรณ์คู่ความยอมอุทธรณ์เป็นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลนั้นต่อศาลอุทธรณ์ได้ คำร้องเช่นนี้ให้ยื่นที่ศาลชั้นต้นภายในกำหนด ๑๕ วันนับแต่วันฟังคำสั่ง แล้วให้ศาลนั้นรับส่งคำร้องมายังศาลอุทธรณ์ พร้อมด้วยอุทธรณ์และคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น และเมื่อศาลอุทธรณ์เห็นสมควรตรวจสอบเพื่อส่งคำร้องเรื่องนั้น ก็ให้ส่งศาลชั้นต้นส่งมาให้ และให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาคำร้องนั้นแล้วมีคำสั่งยื่นตามคำปฏิเสธของศาลชั้นต้น หรือมีคำสั่งให้อุทธรณ์ คำสั่งนี้ให้เป็นที่สุดแล้วส่งไปให้ศาลชั้นต้นอ่าน (มาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๑๙๘ ทวิ)

๔. กำหนดให้ในคดีซึ่งศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าศาลอุทธรณ์ยังคงลงโทษจำเลยไม่เกินกำหนดที่วามานี้ ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง (มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑๙)

๕. กำหนดห้ามมิให้คู่ความฎีกาคัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งในข้อเท็จจริงในปัญหาเรื่องวิธีการเพื่อความปลอดภัยแต่อย่างใด แม้คดีนั้นจะไม่ต้องห้ามฎีกาก็ตาม ในการนับกำหนดโทษจำคุกตามความในมาตรา ๒๑๘ และ ๒๑๙ นั้น ห้ามมิให้คำนวณกำหนดเวลาที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยรวมเข้าด้วย และกำหนดให้ในคดีที่ศาลชั้นต้นลงโทษกักขังแทนโทษจำคุก หรือเปลี่ยนโทษกักขังเป็นโทษจำคุก หรือคดีที่เกี่ยวกับการกักขังแทนค่าปรับ หรือกักขังเกี่ยวกับการริบทรัพย์สิน ถ้าศาลอุทธรณ์มิได้พิพากษากลับคำพิพากษาศาลชั้นต้น ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง (มาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๒๑๙ ทวิ และมาตรา ๒๑๙ ตรี)

๖. กำหนดห้ามมิให้คู่ความฎีกาในคดีซึ่งศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโดยอาศัยข้อเท็จจริง (มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒๐)

๑๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๑๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๑ ตอน ๒๒๕ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๑๗ หน้า ๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๑๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องด้วยการพระราชทานอภัยทานอภัยโทษ ซึ่งบัญญัติไว้ในภาค ๗ ว่าด้วยการอภัยโทษ เปลี่ยนโทษหนักเป็นเบา และลดโทษ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ยังมีได้กำหนดวิธีขอพระราชทานอภัยโทษให้แก่ผู้ต้องโทษทั่วไป สมควรกำหนดให้คณะรัฐมนตรีถวายคำแนะนำต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขอพระราชทานอภัยโทษแก่ผู้ต้องโทษทั่วไปดังกล่าวได้ และโดยที่การพระราชทานอภัยโทษแก่ผู้ต้องโทษทั่วไปได้เคยกระทำในรูปพระราชกฤษฎีกาเสมอมา แต่เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๑๗ มาตรา ๑๙๒ ได้บัญญัติว่า “พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกาตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่น” สมควรกำหนดให้การพระราชทานอภัยโทษได้กระทำในรูปพระราชกฤษฎีกา ดังที่ได้เคยปฏิบัติมา จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๑๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา ซึ่งมีสาระสำคัญให้เพิ่มมาตรา ๒๖๑ ทวิ ของภาค ๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังต่อไปนี้

“มาตรา ๒๖๑ ทวิ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นเป็นการสมควรจะถวายคำแนะนำต่อพระมหากษัตริย์ขอให้พระราชทานอภัยโทษแก่ผู้ต้องโทษก็ได้

การพระราชทานอภัยโทษตามวรรคหนึ่ง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา”

๑๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖ ตอน ๖๔ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๒๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นก หนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมิได้ให้อำนาจศาลชั้นต้นอย่างชัดแจ้งในการที่จะสั่ง ปล่อยให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราว ในกรณีที่ศาลชั้นต้นได้อ่านคำพิพากษาแล้ว ทั้งในการที่ศาลจะสั่งการปล่อยให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวในกรณีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปีศาลจะต้องถามพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือโจทก์ว่าจะคัดค้านประการใดหรือไม่ทุกกรณีไป ทำให้ศาลไม่สามารถมีคำสั่งได้โดยรวดเร็วสมควรให้อำนาจศาลชั้นต้นสั่งการปล่อยให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวในกรณีที่ศาลชั้นต้นได้อ่านคำพิพากษาแล้ว และให้อำนาจศาลที่จะงดการถามพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือโจทก์ในกรณีที่ไม้อาจถามได้โดยมีเหตุอันควร เพื่อให้ศาลสามารถมีคำสั่งการปล่อยให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวได้โดยรวดเร็วและเพื่อให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถูกขังได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนการที่ศาลจะมีคำพิพากษานั้น สมควรกำหนดไว้ว่าถ้าข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในทางพิจารณาแตกต่างกับข้อเท็จจริงดังที่กล่าวในฟ้องเพียงรายละเอียดที่เกี่ยวกับเวลา หรือสถานที่กระทำความผิด หรือต่างกันระหว่างการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์กรรโชก ฉ้อโกง ยักยอก รับของโจร หรือต่างกันระหว่างการกระทำความผิดฐานโดยเจตนาและประมาทมิให้ถือว่าต่างกันในเรื่องสาระส ัญญอันจะเป็นเหตุให้ศาลยกฟ้องคดีนั้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องค ร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกัน (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องหาหรือถูกฟ้องในความผิดมีอัตราโทษจ คุกอย่างสูงเกินสิบปี (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องห้ามมิให้พิพากษา หรือสั่ง เกินคำขอ หรือที่มีใดกล่าวในฟ้อง (มาตรา ๕)

๔. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องค พยานชั้นไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณา (มาตรา ๖)

๑๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๑)

พ.ศ. ๒๕๒๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๗ ตอน ๑๐๙ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๒๓ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นก หนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระธรรมนูญศาลยุติธรรมซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของศาลแขวง โดยเพิ่มจำนวนค่าปรับให้สูงขึ้นจากหกพันบาทเป็นหกหมื่นบาท เห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อให้คดีอาญาของศาลจังหวัดและศาลแขวงที่ห้ามอุทธรณ์คำพิพากษาในปัญหาข้อเท็จจริงมีอัตราโทษเท่าเทียมกันอันจะเป็นผลท ให้ประชาชนที่อยู่ในเขตอำนาจศาลแขวงและในเขตอำนาจศาลจังหวัดมีสิทธิในการอุทธรณ์โดยเท่าเทียมกัน และได้รับผลปฏิบัติทางคดีเช่นเดียวกัน จึงจ พินต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๒๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญ คือ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องห้ามมิให้อุทธรณ์ค ำพิพากษาของศาลชั้นต้นในปัญหาข้อเท็จจริง (มาตรา ๓)

๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๗ ตอน ๑๑๓ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๒๓ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๓ ข้อ ๒ ได้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๔๙๙ โดยให้เหตุผลว่าวิธีการชั้นสูตรพลิกศพไม่สะดวกและเหมาะสม แต่เมื่อประกาศคณะปฏิวัติฉบับนี้ประกาศใช้แล้ว ปรากฏว่าเจ้าพนักงานที่มีอำนาจตามกฎหมายบางแห่งได้ใช้ ต.แห่งหน้าที่ในทางมิชอบ เช่น เมื่อมีราษฎรตายหรือทาร้ายราษฎรถึงแก่ความตายแล้วมักจะหาเป็นวิสามัญฆาตกรรม และสรุปสำนวนส่งให้อธิบดีกรมอัยการวินิจฉัยโดยไม่ต้องให้ศาลทหารไต่สวนก่อน ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นแก่ผู้ตาย ซึ่งญาติผู้ตายไม่สามารถนำพยานเข้าสืบเป็นการให้อนาจพนักงานสอบสวนมากเกินไป จึงสมควรยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๓ ข้อ ๒ และให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๐ ที่ถูกยกเลิกมีผลใช้บังคับต่อไป

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ คือ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๓ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับผู้ชั้นสูตรพลิกศพ และในการไต่สวน (มาตรา ๓)

๑๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๙ ตอน ๘๐ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๒๕ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

(๑) อนุญาตให้มีการปล่อยชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกันได้เฉพาะคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่ถึงหนึ่งปี และ

(๒) มิได้กำหนดอย่างชัดเจนว่า ในกรณีที่ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาแล้ว หากมีการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อศาลชั้นต้นก่อนส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาและศาลชั้นต้นเห็นไม่สมควร อนุญาตศาลชั้นต้นจะต้อง “รีบ” ส่งคำร้องพร้อมสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาเพื่อสั่ง แล้วแต่กรณี เหมือนกับที่ได้กำหนดอย่างชัดเจนในกรณีที่มีการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อศาลชั้นต้นเมื่อส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาแล้ว ทำให้สิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาและจำเลยในการได้รับอนุญาตให้

ปล่อยชั่วคราวไม่ได้รับความคุ้มครองเท่าที่ควร และบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องอย่างเดียวกันไม่สอดคล้องกัน เป็นอย่างเดียวกัน

สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้มีการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในคดีที่ไม่ร้ายแรงโดยไม่ต้องมีประกัน ได้มากขึ้น และให้บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวมีความสอดคล้องกันเป็นอย่างเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๑๐๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เมื่อศาลอ่านคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์แล้ว ให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นที่ชำระคดีนั้น (มาตรา ๓ แม้ยังไม่มีการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา หรือมีการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาแล้ว แต่ยังไม่ได้ส่งส นวนไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา)

๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน ในคดีมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปีขึ้นไปผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราวต้องมีประกัน และจะมีหลักประกันด้วยหรือไม่ก็ได้ ส่วนในคดีอย่างอื่นจะปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกันเลย หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันด้วยก็ได้ (มาตรา ๔)

๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๙ ตอน ๑๐๘ ฉบับพิเศษ วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๒๕ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อให้การสอบสวนและคดีล่องไปโดยรวดเร็วและเหมาะสมยิ่งขึ้น กับเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการสืบสวนและสอบสวนจนได้ความแน่ชัดก่อนจับกุมผู้ต้องหา จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา ซึ่งสาระสำคัญโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี ห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ถ้าเกิดความจำเป็นที่จะควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกำหนดเวลา และเกี่ยวกับกรณีความผิดซึ่งศาลมีอำนาจสั่งชั่งครั้งเดียว หรือสั่งชั่งหลายครั้งติด ๆ กันได้ (มาตรา ๓)

๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๑ ตอน ๑๒๗ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๒๗ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๒๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

(๑) มิได้ให้สิทธิแก่ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่จะพบและปรึกษาทนายสองต่อสองสิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมและสิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็ว ท ให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาได้รับความคุ้มครองตามสมควร

(๒) มิได้ให้สิทธิแก่ผู้ต้องหาหรือจ เลยที่จะอุทธรณ์ค พังศาลที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

(๓) มิได้ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจาเลยในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปีแต่ไม่เกินสิบปีหรือปรับเกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับทำให้ศาลไม่สามารถเร่งรัดการพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวให้แล้วเสร็จไปโดยรวดเร็วได้

(๔) มิได้ให้ศาลตั้งทนายให้แก่จาเลยในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินห้าปีแต่ไม่ถึงสิบปีทาให้จ เลยที่ยากจนในคดีดังกล่าวไม่มีทนายในการต่อสู้คดี

(๕) มิได้ให้อานาจศาลสืบพยานบุคคลซึ่งจะเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรอันยากแก่การนาพยานมาสืบในภายในไว้ทันที่ก่อนฟ้องคดีต่อศาล ท ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการพิจารณาพิพากษาคดี

สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้ผู้เสียหาย ผู้ถูกจับ ผู้ต้องหา และจาเลยได้รับความคุ้มครอง และให้การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาดาเนินไปด้วยความรวดเร็วสามารถอานวยความยุติธรรม ตลอดจนให้จาเลยที่ยากจนได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายในการดาเนินคดีมากขึ้น จึงจ เป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๗ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องสิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขัง (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๑๑๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกรณีที่ศาลสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ผู้ร้องขอมีสหิธิยื่นคาร้องอุทธรณ์ค าสั่งนั้นได้ ในกรณีค าสั่งของศาลอุทธรณ์ที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวยื่นตามศาลชั้นต้นให้เป็นที่สุด (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๗๒ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ในคดีมีอัตราโทษจ ทุกอย่างสูงไม่เกินสิบปีจะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม หรือในคดีมีโทษปรับสถานเดียว และการสืบพยาน (มาตรา ๕)

๔. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไปและในคดีที่จาเลยมีอายุไม่เกินสิบเจ็ดปีในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล ก่อนเริ่มพิจารณา เรื่องในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินห้าปีแต่ไม่ถึงสิบปี และเรื่องการพิจารณาตั้งทนายให้จ าสเ (มาตรา ๖)

๕. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๒๓๗ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับพนักงานอัยการจะนำผู้ต้องหามาศาลและยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้สืบพยาน และเมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้สืบพยานนั้น พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี มีสิทธิที่จะชักค่านพยานนั้นได้ (มาตรา ๗)

๑๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๒๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๓ ตอน ๒๑๕ วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๙ หน้า ๑๔๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๙ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเปรียบเทียบคดีอาญา เพื่อให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบได้มากขึ้น โดยเปรียบเทียบในคดีที่มีโทษปรับสถานเดียวอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทได้สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยคดีอาญาเล็กน้อยในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อให้สอดคล้องกัน จึงจ เป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๒๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญเกี่ยวกับ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เรื่องคดีอาญาเล็กน้อยได้ อาทิ ในคดีมีโทษปรับสถานเดียว เมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมเสียค่าปรับในอัตราอย่างสูงสำหรับความผิดนั้นแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนศาลพิจารณา หรือในคดีความผิดที่เป็นลหุโทษหรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ หรือคดีอื่นที่มีโทษปรับสถานเดียวอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือความผิดต่อกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร เป็นต้น (มาตรา ๓)

๑๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๓๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๖ ตอน ๑๔๙ ฉบับพิเศษ วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๓๒ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นก หนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้ผู้ต้องหาที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้รับความเป็นธรรมในการดำเนินคดีเพื่อให้ศาลตั้งหมายให้จำเลยในทุก ๆ คดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิตจำเลยยังไม่มีทนาย และให้ศาลตั้งหมายให้จำเลยในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สามปีขึ้นไปแต่ไม่ถึงสิบปี ถ้าจำเลยไม่มีทนายและต่อสูคดีโดยแถลงต่อศาลก่อนเริ่มพิจารณาว่าจำเลยยากจนและต้องการทนาย เพื่อกาจัดปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการพิพากษาเกินคาสขอ และเพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาล่วงไปโดยเหมาะสมรวดเร็วขึ้น จึงจ เป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๓๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการส่งปล่อยชั่วคราวไม่ว่าจะมีประกันหรือมีประกันและหลักประกันหรือไม่ (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ในกรณีผิดสัญญาประกันต่อศาล ศาลมีอำนาจสั่งบังคับตามสัญญาประกันหรือตามที่ศาลเห็นสมควรโดยมีต้องฟ้องเมื่อศาลส่งประการใดแล้ว ฝ่ายถูกบังคับตามสัญญาประกันหรือพนักงานอัยการมีอำนาจอุทธรณ์ได้ค ชินิจนัยของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต (มาตรา ๕)

๔. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๒ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ในกรณีที่ข้อแตกต่างนั้นเป็นเพียงรายละเอียด เช่น เกี่ยวกับเวลาหรือสถานที่กระทำความผิดหรือต่างกันระหว่างการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์กรโชก ริดเอาทรัพย์ ฉ้อโกง โกงเจ้านี้ยกยอก รับของโจร และทำให้เสียทรัพย์หรือต่างกันระหว่างการกระทำความผิดโดยเจตนา กับประมาท มิให้ถือว่าต่างกันในเรื่องสาระสำคัญ ทั้งนี้ให้ถือว่าข้อที่พิจารณาได้ความนั้นเป็นเรื่องเกินคำขอหรือเป็นเรื่องที่โจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษ เว้นแต่จะปรากฏแก่ศาลว่าการที่ฟ้องผิดไปเป็นเหตุให้จำเลยหลงต่อสู้แต่ทั้งนี้ศาลจะลงโทษ จ ulyเกินอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดที่โจทก์ฟ้องไม่ได้ (มาตรา ๖)

๕. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เรื่องห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นในปัญหาข้อเท็จจริงในคดีซึ่งอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับเว้นแต่กรณี (๑) จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกหรือให้ลงโทษกักขังแทนโทษจำคุก (๒) จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก แต่ศาลรอกการลงโทษไว้ (๓) ศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดแต่รอกการกำหนดโทษไว้หรือ (๔) จำเลยต้องคำ พิพากษาให้ลงโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท ให้จ uly ทักจ ulyอุทธรณ์ ในปัญหาข้อเท็จจริงได้ (มาตรา ๗)

๖. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นอุทธรณ์ ให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันอ่าน หรือถือว่าได้อ่านคำ พิพากษาหรือค าสั่ง(มาตรา ๘)

๗. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๘ ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน กรณีเมื่อศาลชั้นต้นปฏิเสธไม่ยอมรับอุทธรณ์ผู้อุทธรณ์อาจอุทธรณ์เป็นคารองอุทธรณ์คำสั่งของศาลนั้นต่อศาลอุทธรณ์ได้ คารองเช่นนี้ให้ยื่นที่

ศาลชั้นต้นภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันฟังคำสั่ง แล้วให้ศาลนั้นรับส่งคำร้องเช่นนั้นไปยังศาลอุทธรณ์ พร้อมด้วยอุทธรณ์และค พินิจฉัยหรือค ซึ่งของศาลชั้นต้น (มาตรา ๙)

๘. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน โดยให้ศาลส่งสำเนาอุทธรณ์ให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งแก่ภายในก หนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ ได้รับส เนาอุทธรณ์ (มาตรา ๑๐)

๙. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๒๑๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา คือ “ในคดีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลล่างหรือเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อยและให้ลงโทษจากคุกจาเลยเกินห้าปี ไม่ว่าจะมิโทษอย่างอื่นด้วยหรือไม่ ห้ามมิให้โจทก์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” (มาตรา ๑๑)

๑๐. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๑๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในคดีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษจากคุก จลยไม่เกินสอง ปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าศาลอุทธรณ์ยังคงลงโทษจาเลยไม่เกินกำหนดที่ว่ามานี้ ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง แต่ข้อห้ามนี้มีให้ใช้แก่จาเลยในกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ไขมาก และเพิ่มเติมโทษจ จลย (มาตรา ๑๒)

๑๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน โดยห้ามมิให้คู่ความฎีกาในคดีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษา ยกฟ้องโจทก์ (มาตรา ๑๓)

๑๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเมื่อศาลชั้นต้นไม่ยอมรับฎีกา ผู้ฎีกาอาจฎีกาเป็นคำร้องอุทธรณ์ คาสั่งของศาลนั้นต่อศาลฎีกาได้ คำร้องเช่นนี้ให้ยื่นที่ศาลชั้นต้นภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันฟังคำสั่ง (มาตรา ๑๔)

๑๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอน ๓๒ วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๕ หน้า ๑๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มีการกำหนดชื่อตำแหน่งในกรมตำรวจขึ้นใหม่ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๒ ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการบริหารงานของ กรมตำรวจกระทรวงมหาดไทย สมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒ (๑๗) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญาเฉพาะที่เกี่ยวกับนิยามคำว่า “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่” เสียใหม่ จึงจำเป็นต้อง ตามพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ คือ ให้ยกเลิกความใน (๑๗) ของมาตรา ๒ แห่งประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย

วิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๑ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่” หมายความว่าเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ อาทิเช่น ปลัดกระทรวงมหาดไทย รองปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นต้น (มาตรา ๓)

๒๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๓๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๓ ตอน ๖๑ ก วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ หน้า ๖

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังมีบทบัญญัติบางประการที่เป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนดาเนินคดี อันเป็นผลให้การสอบสวนดาเนินคดีเป็นไปโดยล่าช้า และทำให้ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือจำเลยได้รับการปฏิบัติไม่เท่าเทียมกันและไม่สามารถต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยกำหนดให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลจัดหาลำให้แกผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย หรือพยานที่ไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทยและไม่มีล่าม ระยะเวลาที่ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจควบคุมตัวผู้ถูกจับในกรณีที่มีเหตุจ ะเป็นลงเหลือไม่เกินสามวัน และกำหนดให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจร้องขอต่อศาลให้สั่งขังผู้ต้องหาไว้ ณ สถานที่ที่พนักงานสอบสวนกำหนดตามระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร รวมทั้งกำหนดให้ศาลต้องถามจำเลยก่อนเริ่มการพิจารณาว่ามีทนายความหรือไม่ หากไม่มีและจำเลยต้องการก็ให้ศาลตั้งทนายความให้สำหรับคดีที่มีอัตราโทษจำคุกหรือคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่ถูกฟ้อง ทั้งนี้เพื่อให้การสอบสวนดาเนินคดีลุล่วงไปโดยรวดเร็ว และเพื่อให้ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา และจำเลย ได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน และจำเลยได้มีโอกาสต่อสู้คดีอย่างเต็มที่ จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๓๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙ มาตรา สาระสาคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้เพิ่มวรรคสี่และวรรคห้าของมาตรา ๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับในกรณีที่ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย หรือพยานไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทยได้และไม่มีล่าม (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๑๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือศาลจัดหาล่าม และการจ่ายค่าบ่วยการแก้ล่ามตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทย ส ำนักงานอัยการสูงสุด หรือกระทรวงยุติธรรม แล้วแต่กรณี (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๘๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน กรณีห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับมาถึงที่ท ำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือต รวจ (มาตรา ๕)

๔. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๓๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต ก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาลถามจ าลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีก็ให้ศาลตั้งทนายความให้ (มาตรา ๗)

๕. บรรดาบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การดาเนินการของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลในคดีที่พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล แล้วแต่กรณีได้ดาเนินการไปก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๘)

๒๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐)

พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอน ๘๑ ก วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๒ หน้า ๓๐

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นก หนดหนึ่งปีนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากในปัจจุบันการถามปากคาเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีในฐานะเป็นผู้เสียหายหรือพยานในชั้นสอบสวน และการสืบพยานบุคคลซึ่งเป็นเด็กในชั้นศาลนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดวิธีปฏิบัติไว้เช่นเดียวกับกรณีของผู้ใหญ่ โดยในชั้นสอบสวน พนักงานสอบสวนยังมีความช นาญในด้านจิตวิทยาเด็กไม่เพียงพอ รวมทั้งมิได้คำนึงถึงสภาพร่างกายและจิตใจของเด็กที่อ่อนแอเท่าที่ควรและการใช้ภาษากับเด็กยังไม่เหมาะสม อันเป็นเหตุให้การถามปากคาเด็กส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของเด็กและส่งผลให้การสอบสวนคลาดเคลื่อน ส่วนการสืบพยานในชั้นศาลนั้น นอกจากเด็กจะต้องเผชิญหน้ากับจาลเลยในห้องพิจารณาและตอบค ตามซ้ำกับในชั้นสอบสวนเสมือนหนึ่งต้องตกเป็นเหยื่อซ้ำ อีกครั้งหนึ่งแล้ว ค ตามที่ใช้ถามเด็กยังอาจเป็นคาถามที่ตอกย้าจิตใจของเด็กซึ่งบอบช้ำให้เลวร้ายยิ่งขึ้น และยังส่งผลให้ข้อเท็จจริงที่ได้จากการสืบพยานคลาดเคลื่อนอีกเช่นกัน นอกจากนั้นในการจดบันทึกคำร้องทุกข์ การชันสูตรพลิกศพ การไต่สวนมูลฟ้อง และการพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับเด็กก็อาจเกิดผลในลักษณะทานองเดียวกันได้ ฉะนั้น สมควรแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องดังกล่าวให้มีกระบวนการถามปากคาและสืบพยานสำหรับเด็กเป็นพิเศษเพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับมาตรฐานตามข้อ ๑๒ แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. ๑๙๘๙ และบทบัญญัติในมาตรา ๔ และมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และโดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงเหตุและวิธีการเกี่ยวกับการสืบพยานไว้ก่อนการฟ้องคดีต่อศาล และสมควรให้นำวิธีสืบพยานสำหรับเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีในชั้นศาลไปใช้กับการสืบพยานไว้ก่อนการฟ้องคดีต่อศาลด้วย จึงจาเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๑๒ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับในการร้องทุกข์ การสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้องและการพิจารณา (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยเพิ่มวรรคสี่ของมาตรา ๑๒๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับให้ น บทบัญญัติในมาตรา ๑๓๓ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๑๓๓ ทวิ และมาตรา ๑๓๓ ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สามปีขึ้นไป และเรื่องในกรณีที่พนักงานสอบสวนมีความจำเป็นต้องจัดให้เด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีในฐานะเป็นผู้เสียหายหรือพยานชี้ตัวผู้ต้องหา (มาตรา ๕)

๓.๑ กรณีผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็ก การสอบปากคำเด็กให้มือนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการถามปากค่านั้นด้วย และกำหนดในกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจรอนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์

๓.๒ พนักงานสอบสวนต้องจัดให้มีการชี้ตัวผู้ต้องหาในสถานที่ที่เหมาะสม

๔. แก้ไขโดยเพิ่มมาตรา ๑๓๔ ทวิ และมาตรา ๑๓๔ ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องการจัดหาทนายความในคดีที่ผู้ต้องหาไม่อายุไม่เกินสิบแปดปี (มาตรา ๖)

๕. แก้ไขโดยให้เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการอนุญาตให้ทนายความใช้การไต่สวนในคดีที่พยานเป็นเด็กไม่เกินสิบแปดปี (มาตรา ๗)

๖. แก้ไขโดยให้เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการอนุญาตให้ทนายความใช้บังคับการไต่สวนมูลฟ้องในคดีที่พยานเป็นเด็ก (มาตรา ๘)

๗. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๑๗๒ ตริ และมาตรา ๑๗๒ จัตวา แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการสืบพยานในคดีที่พยานเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๗๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การสืบพยานนอกศาลในคดีที่พยานเป็นเด็ก (มาตรา ๙)

๘. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๗ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับ ก่อนฟ้องคดีต่อศาลเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าพยานบุคคลจะเดินทางไปนอกราชอาณาจักรให้อัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้สืบพยาน (มาตรา ๑๐)

๒๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๑)

พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอน ๑๓๗ ก วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ หน้า ๑๗

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นก หนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากในทางปฏิบัติ การชันสูตรพลิกศพมักกระทำโดยพนักงานสอบสวนร่วมกับเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุขประจำท้องที่หรือแพทย์ประจำตาดแทนแพทย์ซึ่งอาจทำให้ระบบการตรวจสอบพยานหลักฐานทางนิติเวชไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ และอาจก่อให้เกิดความผิดพลาดในการวินิจฉัยถึงสาเหตุและพฤติการณ์ที่ทำให้เกิดการตายนั้น อีกทั้งการชันสูตรพลิกศพในกรณีที่ความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ยังขาดการตรวจสอบและถ่วงดุลกันของผู้ร่วมทำการชันสูตรพลิกศพอย่างแท้จริง นอกจากนี้ วิธีการในการชันสูตรพลิกศพและการไต่สวนการตายของบุคคลยังเป็นไปอย่างล่าช้าและมิได้คุ้มครองสิทธิของผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นญาติของผู้ตายอย่างเพียงพอ ฉะนั้น สมควรแก้ไขประมวลกฎหมาย

วิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องดังกล่าว โดยกำหนดตัวบุคคลผู้ร่วมทำการชันสูตรพลิกศพเสียใหม่ กล่าวคือ ให้นักงานสอบสวนทำการชันสูตรพลิกศพพร้อมกับแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ แพทย์ประจำโรงพยาบาล และแพทย์ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ตามลำดับ และให้นักงานอัยการและพนักงานฝ่ายปกครอง เข้าร่วมทำการชันสูตรพลิกศพด้วยในกรณีที่ความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติตามราชการตามหน้าที่หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติตามราชการตามหน้าที่ รวมทั้งปรับปรุงวิธีการในการชันสูตรพลิกศพและการไต่สวนการตายโดยศาล เพื่อให้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว รอบคอบ มีประสิทธิภาพ และคุ้มครองสิทธิของผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นญาติของผู้ตายมากยิ่งขึ้นและโดยที่เป็นการสมควรกำหนดลักษณะความผิดขึ้นใหม่ที่ทำให้การชันสูตรพลิกศพหรือผลทางคดีเปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งสมควรแก้ไขอัตราโทษตามบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีอัตราโทษสอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๔๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ใดละเลยไม่กระทำหน้าที่ดังบัญญัติไว้ในมาตรานี้ (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ในกรณีที่จะต้องมีการชันสูตรพลิกศพ (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๑๕๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เรื่องก หนดโทษแก่ผู้ใดกระทำการใด ๆ แก่ศพหรือสภาพแวดล้อมในบริเวณที่พบศพก่อนการชันสูตรพลิกศพเสร็จสิ้น (มาตรา ๕)

๔. กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับ

มาตรา ๖ บรรดาบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การชันสูตรพลิกศพและการไต่สวน ส าหรับการตายที่ได้มีการแจ้งต่อเจ้าพนักงานไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและให้ใช้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานไปบังคับแก่การชันสูตรพลิกศพและการไต่สวนจนกว่าศาลจะมีคำสั่งถึงที่สุด

มาตรา ๗ ภายในห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ในกรณีที่ต้องชันสูตรพลิกศพตามมาตรา ๑๔๘ (๓) และ (๔) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ถ้าแพทย์ตามมาตรา ๑๕๐ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มีเหตุจำเป็นไม่สามารถไปตรวจชันสูตรพลิกศพในที่เกิดเหตุได้แพทย์ดังกล่าวอาจมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลหรือเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่ผ่านการอบรมทางนิติเวชศาสตร์ไปร่วมตรวจชันสูตรพลิกศพในที่เกิดเหตุในเบื้องต้น แล้วรีบรายงานให้แพทย์ทราบโดยเร็ว เพื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๕๐ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

ความในวรรคหนึ่ง มีให้ใช้บังคับแก่การปฏิบัติหน้าที่ของแพทย์ประจำโรงพยาบาลของเอกชนหรือแพทย์ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ขึ้นทะเบียนเป็นแพทย์อาสาสมัคร

ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่งได้รับค่าตอบแทน หรือค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พัก ตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

๒๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑ ตอนพิเศษ ๗๙ ก วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๗ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติมาตรา ๑๓๔/๑ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติรับรองและคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกจับผู้ต้องหา และจำเลยในคดีอาญาไว้หลายประการ อาทิเช่น การจับกุมหรือคุมขังบุคคลและการค้นในที่ที่ไร้อำนาจจะกระทำไม่ได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติและผู้ต้องหาและจำเลยย่อมมีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม รวมทั้งมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐด้วยการจัดหาทนายความให้ สมควรที่จะได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความใน (๙) ของมาตรา ๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เรื่องบทนิยามของคำ “หมายอาญา” (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องสิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เรื่องสิทธิของจำเลยนับแต่เวลาที่ยื่นฟ้อง (มาตรา ๕)

๔. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๕๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เรื่องการดำเนินการของพนักงานเกี่ยวกับหมายเรียกในคดีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ (มาตรา ๖)

๕. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับอำนาจศาลในการออกคำสั่งหรือหมายอาญา หมายจับ หมายค้น หมายขัง (มาตรา ๗)

๖. แก้ไขโดยเพิ่มมาตรา ๕๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับก่อนออกหมายจะต้องปรากฏพยานหลักฐานตามสมควร และคำสั่งศาลให้ออกหมายหรือยกการร้องจะต้องระบุเหตุผล (มาตรา ๘)

๗. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับหมายจับ หมายค้น หมายขัง หมายจากคุก หรือหมายปล่อย ต้องทำเป็นหนังสือตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๙)

๘. แก้ไขโดยยกเลิกความในมาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๘ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับบันทึกพฤติการณ์ตามหมายอาญา บุคคลที่มีชื่อในหมายอาญาถูกจับ เหตุที่จะออกหมายจับ อายุความของหมายจับ การจัดการตามหมายจับ (มาตรา ๑๐ – มาตรา ๑๖)

๙. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๘๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับไม่ว่าจะมีหมายจับหรือไม่ก็ตาม ห้ามมิให้จับในพระบรมมหาราชวัง (มาตรา ๑๗)

๑๐. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นการดำเนินการจับ ในกรณีเจ้าพนักงานเป็นผู้จับ และในกรณีที่ราษฎรเป็นผู้จับ (มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙) นอกจากนี้ ให้เพิ่มมาตรา ๘๔/๑ การปล่อยผู้ถูกจับชั่วคราวหรือควบคุมผู้ถูกจับไว้ (มาตรา ๒๐)

๑๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ มาตรา ๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เรื่องห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี และคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์เมื่อศาลประทับฟ้องแล้ว หรือคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์เมื่อได้ยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว ศาลจะสั่งขังจำเลยไว้หรือปล่อยชั่วคราวก็ได้ (มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒)

๑๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน โดยสิทธิในการยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ปล่อยตัวผู้ถูกคุมขัง ของผู้ถูกคุมขังเอง หรือพนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน ผู้บัญชาการเรือนจำหรือพัศดี สามเณร ภริยา หรือญาติ เป็นต้น (มาตรา ๒๓)

๑๓. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๖ มาตรา ๙๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการค้น ห้ามมิให้ค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นคือคำสั่งศาลและในกรณีที่ยค้นโดยไม่มีหมาย (มาตรา ๒๔ – มาตรา ๒๖)

๑๔. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๗ และมาตรา ๑๐๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เรื่องการปล่อยตัวชั่วคราว นอกจากนี้ ให้เพิ่มมาตรา ๑๐๘ /๑ การสั่งไม่ปล่อยชั่วคราว จะกระทำได้อีกเมื่อมีเหตุอันควรตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘)

๑๕. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน และเพิ่มวรรคสามของมาตรา ๑๑๒ เพิ่มมาตรา ๑๑๓/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยตัวชั่วคราว สัญญาประกันและการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหรือผู้ประกันต้องปฏิบัติ และการวางเงินสดหรือหลักทรัพย์อื่นเป็นหลักประกัน (มาตรา ๒๙ – มาตรา ๓๑)

๑๖. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน กรณีเจ้าพนักงานหรือศาลมีอำนาจสั่งเปลี่ยนสัญญาประกันให้จำนวนเงินสูงขึ้น (มาตรา ๓๒)

๑๗. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยหนีหรือจะหลบหนี พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นได้ (มาตรา ๓๓)

๑๘. แก้ไขโดยให้เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๑๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๓๒ โดยศาลชั้นต้นมีอำนาจออกหมายบังคับคดีเอาหลักทรัพย์สินของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกัน (มาตรา ๓๔)

๑๙. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับให้พนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐาน (มาตรา ๓๕)

๒๐. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๓ ตีร แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน การจัดให้เด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีในฐานะเป็นผู้เสียหายหรือพยานชี้ตัวบุคคล (มาตรา ๓๖)

๒๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการแจ้งข้อกล่าวหา (มาตรา ๓๗)

๒๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๔ ทวิ และมาตรา ๑๓๔ ตีร แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๓๘)

๒๓. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๑๓๔/๓ และมาตรา ๑๓๔/๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เรื่องสิทธิผู้ต้องหาโดยมีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ และในการถามคำถามผู้ต้องหาให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบถึงสิทธิก่อน (มาตรา ๓๙)

๒๔. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ในการถามคำถามผู้ต้องหาห้ามมิให้พนักงานสอบสวนขู่เข็ญ หลอกลวง ทรมาณ ใช้กำลังบังคับ (มาตรา ๔๐)

๒๕. ยกเลิกมาตรา ๑๓๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๔๑)

๒๖. แก้ไขโดยให้เพิ่มวรรคสามของมาตรา ๑๓๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อประโยชน์ในการติดตามพยานให้ไปตามกำหนดนัดของศาล (มาตรา ๔๒)

๒๗. แก้ไขโดยให้เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๔๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับเมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิร้องขอทราบสรุปพยานหลักฐาน (มาตรา ๔๓)

๒๘. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต (มาตรา ๔๔)

๒๙. แก้ไขโดยให้เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๗๓/๑ และมาตรา ๑๗๓/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การกำหนดให้มีวันตรวจพยานหลักฐาน การยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติม และในวันตรวจพยานหลักฐานให้คู่ความส่งพยานเอกสารและพยานวัตถุที่ยังอยู่ในความครอบครองของตนต่อศาล (มาตรา ๔๕)

๓๐. กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับ ในระหว่างที่ยังไม่มีระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ที่กำหนดเกี่ยวกับการให้ศาลจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายความที่ศาลตั้งตามมาตรา ๑๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ระเบียบซึ่งกหนดเกี่ยวกับเรื่องนี้ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษามาใช้บังคับ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการออกระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ (มาตรา ๔๖)

๒๔. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอน ๖ ก วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ หน้า ๑๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา ๒๗๕ กำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา และโดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ดังนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๓๗ โดยกำหนดเพิ่มเติมให้ประธานศาลฎีกาและนายกรัฐมนตรีรักษาการในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๓๗ และให้ใช้ตามพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อบังคับ และนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อวางระเบียบการงานตามหน้าที่ให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเรียบร้อย ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน ข้อบังคับหรือกฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (มาตรา ๓)

๒. บรรดากฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๓๗ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไป โดยอนุโลมเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการออกข้อบังคับหรือกฎกระทรวงขึ้นใหม่ใช้บังคับแทน (มาตรา ๔)

๒๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๓)

พ.ศ. ๒๕๔๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอน ๑๔ ก วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ หน้า ๓๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้โอนกรมราชทัณฑ์ซึ่งมีภารกิจและอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการขอพระราชทานอภัยโทษแก่ผู้ต้องขังในคดีอาญา

ไปสังกัดกระทรวงยุติธรรม ดังนั้น บทบัญญัติว่าด้วยการขอพระราชทานอภัยโทษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้มีหน้าที่ในเรื่องดังกล่าวจึงไม่สอดคล้องกับการปรับปรุงโครงสร้างของส่วนราชการ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีหน้าที่ในการขอพระราชทานอภัยโทษ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๔๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๕ มาตรา ๒๖๐ และมาตรา ๒๖๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นเรื่องขอพระราชทานอภัยโทษซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีหน้าที่ถวายเรื่องราวต่อพระมหากษัตริย์ (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๖๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการดำเนินการเมื่อคดีถึงที่สุดผู้ใดต้องค พิพากษาให้ประหารชีวิต (มาตรา ๔)

๓. บรรดาเรื่องราวการขอรับพระราชทานอภัยโทษใด ๆ ที่ได้ส่งไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยยังมิได้ถวายเรื่องราวต่อพระมหากษัตริย์ ให้โอนมายังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ส่วนการถวายเรื่องราวการถวายความเห็นหรือการถวายคำแนะนำ ขอให้พระราชทานอภัยโทษที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้กระทำไปก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ถือว่าเป็นการถวายเรื่องราวการถวายความเห็น หรือการถวายคำแนะนำขอให้พระราชทานอภัยโทษโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕)

๒๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๔๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอน ๑๒๗ ก วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากการดำเนินคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติให้พนักงานอัยการมีเพียงอำนาจในการเรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์บางประเภทเท่านั้นผู้เสียหายซึ่งได้รับความเสียหายจากการกระทำ ความผิดของจ าลยต้องไปด านินคดีส่วนแพ่งเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนอันด้วยตนเอง และต้องเสียค่าธรรมเนียมในการเรียกค่าสินไหมทดแทนอันเป็นภาระยิ่งขึ้นให้แก่ผู้เสียหาย ดังนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้จ าลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในคดีอาญาทุกประเภทที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ต่อเนื่องไปได้เพื่อให้การพิจารณาคดีส่วนแพ่งเป็นไปโดยรวดเร็ว รวมทั้งยกเว้นค่าธรรมเนียมส าทับการด านินคดีดังกล่าวเพื่อลดภาระให้แก่ผู้เสียหาย จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๔๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ถ้าผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทน เพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกาย ชื่อเสียง หรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย ผู้เสียหายจะยื่นคำร้อง ต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับจายชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนก็ได้ และกำหนดให้เมื่อได้รับคำร้อง ตามมาตรา ๔๔/๑ ให้ศาลแจ้งให้จำเลยทราบ หากจำเลยให้การประการใดหรือไม่ประสงค์จะให้การให้ศาล บันทึกลงไว้ ถ้าหากจำเลยประสงค์จะทาคำให้การเป็นหนังสือให้ศาลกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การตามที่เห็นสมควร และเมื่อพนักงานอัยการสืบพยานเสร็จศาลจะอนุญาตให้ผู้เสียหาย พยานเข้าสืบถึงค่าสินไหมทดแทนได้เท่าที่ จำเป็น หรือศาลจะพิจารณาพิพากษาคดีอาญาไปก่อนแล้วพิจารณาพิพากษาคดีส่วนแพ่งในภายหลังก็ได้ (มาตรา ๓ เพิ่มมาตรา ๔๔/๑ และมาตรา ๔๔/๒)

๒. กำหนดให้คำพิพากษาคดีส่วนแพ่งต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอันว่าด้วยความรับผิดชอบ ของบุคคลในทางแพ่ง โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจำเลยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดหรือไม่ และราคา ทรัพย์สินที่สั่งให้จำเลยใช้แก่ผู้เสียหาย ให้ศาลกำหนดตามราคาอันแท้จริง ส่วนจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทน อย่างอื่นที่ผู้เสียหายจะได้รับนั้น ให้ศาลกำหนดให้ตามความเสียหายแต่ต้องไม่เกินค่าขอ (มาตรา ๔ แก้ไข เพิ่มเติมมาตรา ๔๗)

๓. กำหนดให้ในกรณีที่ศาลสั่งให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สิน หรือค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย ตามมาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ หรือมาตรา ๔๔/๑ ให้ถือว่าผู้เสียหายนั้นเป็นเจ้าของตามคำพิพากษา และกำหนดให้ ถ้าไม่มีผู้ใดฟ้องทางอาญา สิทธิของผู้เสียหายที่จะฟ้องทางแพ่งเนื่องจากความผิดนั้นย่อมระงับไปตามกำหนดเวลา ดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาเรื่องอายุความฟ้องคดีอาญา แม้ถึงว่าผู้เยาว์หรือผู้วิกลจริตในมาตรา ๑๙๓/๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จะเป็นผู้ฟ้อง หรือได้ฟ้องต่างหากจากคดีอาญาก็ตาม ถ้าคดีอาญาใดได้ฟ้องต่อศาลและได้ตัวผู้กระทำความผิดมาไต่สวนแล้ว แต่คดียังไม่เด็ดขาดอายุความ ซึ่งผู้เสียหายมีสิทธิจะฟ้องคดีแพ่งย่อมระงับลงตามมาตรา ๙๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ถ้าโจทก์ ได้ฟ้องคดีอาญาและศาลพิพากษาลงโทษจายชดใช้แล้วก่อนที่ได้ฟ้องคดีแพ่ง สิทธิของผู้เสียหายที่จะ ฟ้องคดีแพ่งย่อมมีตามกำหนดอายุความในมาตรา ๑๙๓/๓๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และถ้าโจทก์ ฟ้องคดีอาญาและศาลพิพากษายกฟ้องปล่อยจำเลยจนคดีเด็ดขาดแล้วก่อนที่ได้ยื่นฟ้องคดีแพ่ง สิทธิของผู้เสียหาย จะฟ้องคดีแพ่งย่อมมีอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑)

๔. กำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สิน ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าธรรมเนียมนั้น ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และถ้าคำพิพากษามีได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น บุคคลทั้งปวงซึ่งต้องคำพิพากษาให้ลงโทษโดยได้กระทำความผิดฐานเดียวกัน ต้องรับผิดชอบกันและต่างกัน ในการคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินหรือใช้ค่าสินไหมทดแทน และถ้าต้องยึดทรัพย์สินคราวเดียวกันสำหรับใช้ ค่าธรรมเนียมศาล ค่าปรับราคาทรัพย์สิน หรือค่าสินไหมทดแทน แต่ทรัพย์สินของจำเลยไม่พอใช้ครบทุกอย่าง ให้จำแนกจำนวนเงินสุทธิของทรัพย์สินนั้นใช้ตามลำดับ คือ ค่าธรรมเนียม ราคาทรัพย์สินหรือค่าสินไหมทดแทน และค่าปรับ (มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔๙ มาตรา ๒๕๐ และมาตรา ๒๕๑)

๕. กำหนดให้ในคดีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ซึ่งมีคำร้องให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินติดมากับฟ้อง อาญาตามมาตรา ๔๓ หรือมีคำขอของผู้เสียหายขอให้บังคับจายชดใช้ค่าสินไหมทดแทนมิให้เรียกค่าธรรมเนียม

เว้นแต่ในกรณีที่ศาลเห็นว่าผู้เสียหายเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนสูงเกินสมควร หรือดาเนินคดีโดยไม่สุจริต ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้เสียหายชดเชยค่าธรรมเนียมทั้งหมดยกเว้นแต่เฉพาะบางส่วนภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้ และถ้าผู้เสียหายเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ให้ถือว่าเป็นการทิ้งฟ้องในคดีส่วนแห่งนั้น และภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๒๕๓ วรรคหนึ่ง ในคดีที่ผู้เสียหายเรียกร้องให้คืน หรือใช้ราคาทรัพย์สิน หรือใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งติดมากับฟ้องคดีอาญา หรือที่ฟ้องเป็นคดีแพ่งโดยลาพัก ให้เรียกค่าธรรมเนียมดังคดีแพ่ง (มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕๓ และมาตรา ๒๕๔)

๖. กำหนดให้นับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยค่าฤชาธรรมเนียมมาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕๘)

๗. กำหนดให้บทบัญญัติมาตรา ๒๕๓ และมาตรา ๒๕๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ไม่มีผลกระทบต่อการชำระค่าธรรมเนียมที่ได้ชำระไปแล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๙)

๒๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๕)

พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอน ๕๓ วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐ หน้า ๑๗

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นก หนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันเรือนจำมีสภาพที่แออัดไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนของผู้ซึ่งต้องขังหรือต้องจำคุก และไม่เหมาะสมกับสภาพของผู้ซึ่งต้องขังหรือต้องจำคุกบางลักษณะโดยเฉพาะสภาพชีวิตหญิงมีครรภ์ซึ่งต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ประกอบกับเทคโนโลยีในการควบคุมตัวบุคคลดังกล่าวมีความก้าวหน้าเป็นอันมาก ดังนั้น เพื่อให้ผู้ซึ่งต้องขังหรือต้องจำคุกได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสม สมควรปรับปรุงวิธีการขังและจำคุก โดยกำหนดวิธีการหรือสถานที่ในการขังหรือจำคุกนอกเรือนจำให้เหมาะสมกับสภาพของผู้ซึ่งต้องขังหรือต้องจำ ทุกในแต่ละลักษณะตลอดจนปรับปรุงการดูแลการบังคับโทษจำคุกหญิงมีครรภ์และเปลี่ยนโทษประหารชีวิตหญิงมีครรภ์เป็นจำคุกตลอดชีวิตเพื่อให้บุตรได้รับการเลี้ยงดูจากมารดาและสืบสายสัมพันธ์ทางครอบครัว อันจะเป็นแนวทางให้บุตรเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในสังคมต่อไป จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับหมายขัง หมายจำ คุก(มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๘๙/๑ และมาตรา ๘๙/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เรื่องกรณีที่มีเหตุจาเป็นระหว่างสอบสวนหรือพิจารณา และในกรณีที่มีเหตุจาเป็น เมื่อพนักงานอัยการ ผู้บัญชาการเรือน จาหรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการตามหมายจำ คุก(มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องในกรณีการร้องขอทุเลาการบังคับให้จ คุก (มาตรา ๕)

๔. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๔๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องกรณีลทโทษประหารชีวิตหญิงมีครรภ์เหลือจ าคุตลอดชีวิต (มาตรา ๖)

๕. บทบัญญัติมาตรา ๒๔๗ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช่บังคับแก่การขอรับพระราชทานอภัยโทษและการขอรับพระราชทานเปลี่ยนโทษหนักเป็นเบาหรือลดโทษ ที่ได้มีการถวายเรื่องราวหรือคานะนาต่อพระมหากษัตริย์แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๗)

๒๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอน ๑๐๐ ก วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดวิธีปฏิบัติในการถามปากคา การสืบพยาน และการชี้ตัวผู้ต้องหาของผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี รวมถึงการสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ต้องมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการอยู่ร่วมด้วย โดยมีมุ่งหมายมิให้เด็กได้รับผลกระทบทั้งทางร่างกายและสภาวะทางจิตใจจากกระบวนการยุติธรรม แต่เนื่องจากการที่มีได้จากัดประเภทคดีซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้วิธีการพิเศษอย่างแท้จริงไว้ จึงทำให้การดำเนินคดีบางประเภทเป็นไปด้วยความล่าช้าโดยไม่จำเป็น ประกอบกับการถามปากคามีความซ้ำซ้อนในแต่ละขั้นตอน ทำให้ผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กได้รับผลกระทบจากกระบวนการยุติธรรมเกินสมควร ดังนั้น เพื่อให้การใช้บังคับกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกวรรคสี่ของมาตรา ๑๒๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๑๒๔/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การจดบันทึก คำร้องทุกข์ในคดีที่ผู้เสียหายเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี เว้นแต่มีเหตุจ ว่าเป็น ไม่อาจหาหรือรอนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์บุคคลที่เด็กร้องขอและพนักงานอัยการได้ และเด็กไม่ประสงค์จะให้มีหรือรอบุคคลดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้ ให้ผู้รับค คำร้องทุกข์ ตามมาตรา ๑๒๓ หรือมาตรา ๑๒๔ แล้วแต่กรณี บันทึกเหตุดังกล่าวไว้ในบันทึกค ารสทุกข์ด้วย (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๑๓๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา

ความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายอันมิใช่ความผิดที่เกิดจากการชุลมุนต่อสู้ ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ ความผิดฐานกรรโชก ซึ่งทรัพย์และปล้นทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ หรือคดีความผิดอื่นที่มีอัตราโทษจำคุก ซึ่งผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ร้องขอ การถามปากคำผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ให้พนักงานสอบสวนแยกกระทำเป็นส่วนคดีในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก และให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการถามปากคำ ขัดกัน และในกรณีที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เห็นว่า การถามปากคำเด็กคนใดหรือคำถามใด อาจจะมีผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจเด็กอย่างรุนแรง ให้พนักงานสอบสวนถามผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เป็นการเฉพาะตามประเด็นคำถามของพนักงานสอบสวน โดยมีให้เด็กได้ยินคำถามของพนักงานสอบสวนและห้ามมิให้ถามเด็กซ้ำซ้อนหลายครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร และให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องแจ้งให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการทราบ รวมทั้งแจ้งให้ผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กทราบถึงสิทธิตามวรรคหนึ่งด้วย (มาตรา ๕)

๔. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๓ ตรี แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยในกรณีที่พนักงานสอบสวนมีความจำเป็นต้องจัดให้ผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีชี้ตัวบุคคลใด ให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการชี้ตัวบุคคลในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็กและสามารถป้องกันมิให้ผู้ใดซึ่งจะถูกชี้ตัวนั้นเห็นตัวเด็ก โดยให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการชี้ตัวบุคคลนั้น เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่อาจหาหรือรอบุคคลใด บุคคลหนึ่งได้และเด็กไม่ประสงค์จะให้มิหรือรอบุคคลดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้ ให้พนักงานสอบสวนบันทึกเหตุดังกล่าวไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย ในกรณีการชี้ตัวผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการชี้ตัวในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็กและสามารถป้องกันมิให้ผู้ต้องหาที่เป็นเด็กนั้นเห็นตัวบุคคลที่จะ ทาการชี้ตัว (มาตรา ๖)

๕. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๔/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยให้ บพบัญญัติในมาตรา ๑๓๓ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี (มาตรา ๗)

๖. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗๒ ตรี แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยเว้นแต่ในกรณีที่จำเลยอ้างตนเองเป็นพยาน ในการสืบพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ให้ศาลจัดให้พยานอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก และศาลเป็นผู้ถามพยานเอง โดยแจ้งให้พยานนั้นทราบประเด็นและข้อเท็จจริงซึ่งต้องการสืบแล้วให้พยานเบิกความในข้อนั้น ๆ หรือศาลจะถามผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ก็ได้ หรือให้คู่ความถาม ถามค้าน หรือถามติงผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ ในการเบิกความของพยานดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงไปยังห้องพิจารณาคดีด้วย และเป็นหน้าที่ของศาลที่จะต้องแจ้งให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ทราบก่อนการสืบพยานตามวรรคหนึ่ง ถ้าศาลเห็นสมควรหรือถ้าพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี หรือคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอโดยมีเหตุผลอันสมควรซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าจะเป็นผลร้ายแก่เด็ก ถ้าไม่อนุญาตตามที่ร้องขอ ให้ศาลจัดให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงค่าให้การของผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีที่ได้บันทึกไว้ในชั้น

สอบสวนตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ หรือชั้นโต้สวนมูลฟ้อง ตามมาตรา ๑๗๑ วรรคสอง ต่อหน้าคู่ความและในกรณีเช่นนี้ให้ถือสื่อภาพและเสียงค่าให้การของพยานดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของค่าเบิกความของพยานนั้นในชั้นพิจารณาของศาล โดยให้คู่ความถามพยานเพิ่มเติม ถามค้านหรือถามติงพยานได้ ทั้งนี้ เท่าที่จำเป็นและภายในขอบเขตที่ศาลเห็นสมควร ในกรณีที่ไม่ได้ตัวพยานมาเบิกความตามวรรคหนึ่งเพราะมีเหตุจำเป็นอย่างยั้งให้ศาลรับฟังสื่อ ภาพ และเสียงค่าให้การของพยานนั้นในชั้นสอบสวนตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ หรือชั้นโต้สวนมูลฟ้องตามมาตรา ๑๗๑ วรรคสอง เสมือนหนึ่งเป็นค่าเบิกความของพยานนั้นในชั้นพิจารณาของศาล และให้ศาลรับฟังประกอบพยานอื่นในการพิจารณาพิพากษาคดีได้ (มาตรา ๘)

๒๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๗)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอน ๓ ก วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๑ หน้า ๑๕

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นก หนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปัจจุบันประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้อำนาจเจ้าพนักงานยึดสิ่งของต่าง ๆ ที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้จนกว่าคดีถึงที่สุด บางกรณีอาจต้องยึดสิ่งของดังกล่าวไว้เป็นเวลานาน ทำให้สิ่งของนั้นชำรุดบกพร่อง เสื่อมประโยชน์ หรือเสื่อมราคาก่อความเสียหายแก่ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้อื่น ซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของนั้น สมควรกำหนดให้เจ้าพนักงานมีอำนาจใช้ดุลพินิจผ่อนผันให้บุคคลดังกล่าวรับสิ่งของดังกล่าวไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ระหว่างการดำเนินคดีอาญาเพื่อเป็นการบรรเทาความเสียหายและเพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชนผู้สุจริตตลอดจนลดภาระหน้าที่ของเจ้าพนักงานในการดูแลรักษาสิ่งของนั้น ประกอบกับการทาสานวนชั้นสูตรพลิกศพในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้น โดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงาน ซึ่งอ้างว่าปฏิบัติตามหน้าที่ และการสอบสวนในคดีดังกล่าวรวมทั้งคดีที่ผู้ตายถูกกล่าวหาว่าต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติตามหน้าที่ เป็นคดีที่มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างสำคัญ สมควรให้พนักงานอัยการเข้าร่วมกับพนักงานสอบสวนในการทาสานวนชั้นสูตรพลิกศพและการสอบสวนคดีดังกล่าวด้วย เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๘๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพ (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๑๕๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการสอบสวนในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้น (มาตรา ๕)

๓๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอน ๓๐ ก วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๓ และมาตรา ๗ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับพยานหลักฐานแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาทางเทคโนโลยีของประเทศในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการสอบสวน ใ้สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณาให้ใช้ภาษาไทย (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกมาตรา ๑๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๓๙ (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๘๗/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการไต่สวน (มาตรา ๕)

๔. แก้ไขโดยให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๘/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการคัดค้านการปล่อยชั่วคราว (มาตรา ๖)

๕. แก้ไขโดยให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๓๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับกรณีที่จะต้องชี้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ (มาตรา ๗)

๖. แก้ไขโดยให้เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๓๒ (๑) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการตรวจตัวผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาที่เป็นหญิง (มาตรา ๘)

๗. แก้ไขโดยให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่และวรรคห้าของมาตรา ๑๓๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ การถามปากคำผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิง ให้พนักงานสอบสวนซึ่งเป็นหญิงเป็นผู้สอบสวน (มาตรา ๙)

๘. แก้ไขโดยให้เพิ่มวรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า ของมาตรา ๑๗๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการสืบพยาน (มาตรา ๑๐)

๙. แก้ไขโดยให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๒๖/๑ มาตรา ๒๒๖/๒ มาตรา ๒๒๖/๓ มาตรา ๒๒๖/๔ และมาตรา ๒๒๖/๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เรื่อง ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาเนื่องจากการกระทำโดยมิชอบ ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับ

การกระทำความผิดครั้งอื่น ๆ หรือความประพฤติในทางเสื่อมเสียของจำเลย เพื่อพิสูจน์ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดในคดีที่ถูกฟ้อง ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานบอกเล่า (มาตรา ๑๑)

๑๐. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๒๒๗/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการวินิจฉัยชั้นนี้ ให้นักพยานบอกเล่า พยานขัดทอด พยานเท็จ าสะไม่มีโอกาสถามค้าน เป็นต้น (มาตรา ๑๒)

๑๑. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๒๒๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการไต่สวนมูลฟ้องหรือการพิจารณาโจทก์ต้องยื่นบัญชีระบุพยานหลักฐาน (มาตรา ๑๓)

๑๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเรื่องเมื่อคู่ความที่เกี่ยวข้องร้องขอหรือเมื่อศาลเห็นเป็นการสมควร ศาลอาจเดินเผชิญสืบพยานหลักฐาน หรือเมื่อมีเหตุจำเป็นไม่สามารถหาพยานหลักฐานมาสืบที่ศาลนั้น และการสืบพยานหลักฐานโดยวิธีอื่นไม่สามารถกระทำ ได้ ศาลมีอำนาจส่งประเด็นให้ศาลอื่นสืบพยานหลักฐานแทน ให้ศาลที่รับประเด็นมีอำนาจและหน้าที่ดังศาลเดิม รวมทั้งมีอำนาจส่งประเด็นต่อไปยังศาลอื่นได้ (มาตรา ๑๔)

๑๓. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๒๓๐/๑ และมาตรา ๒๓๐/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับเรื่องในกรณีมีเหตุจำเป็นไม่อาจหาพยานมาเบิกความในศาลได้ ศาลอาจอนุญาตให้พยานเบิกความที่ศาลอื่นได้ และในกรณีที่ไม่มีพยานตามมาตรา ๒๓๐/๑ ได้ ศาลอาจอนุญาตให้เสนอบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นของผู้ให้ถ้อยคำซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศต่อศาลแทนการนำพยานบุคคลมาเบิกความต่อหน้าศาลได้ (มาตรา ๑๕)

๑๔. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเรื่องในกรณีจำเลยอ้างตนเองเป็นพยาน ศาลจะให้เข้าสืบก่อนพยานอื่นฝ่ายจำเลยก็ได้ (มาตรา ๑๖)

๑๕. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเรื่องบันทึกการเบิกความพยานชั้นไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณานั้น ให้ศาลอ่านให้พยานฟังต่อหน้าจำเลย (มาตรา ๑๗)

๑๖. แก้ไขโดยให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๓๗ ตีร่ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการให้ในความในมาตรา ๒๓๗ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่กรณีการสืบพยานผู้เชี่ยวชาญ และพยานหลักฐานอื่น (มาตรา ๑๘)

๑๗. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเรื่องในกรณีที่ศาลมิได้กำหนดให้มีวันตรวจพยานหลักฐาน เมื่อคู่ความประสงค์จะอ้างเอกสารที่อยู่ในความครอบครองของตนเป็นพยานหลักฐาน ให้ยื่นพยานเอกสารนั้นต่อศาลก่อนวันไต่สวนมูลฟ้องหรือวันสืบพยานไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน (มาตรา ๑๙)

๑๘. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ ในหมวด ๕ ผู้ชำนาญการพิเศษของภาค ๕ พยานหลักฐาน แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๐)

๑๙. แก้ไขโดยให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๔๔/๑ ของหมวด ๕ ผู้เชี่ยวชาญแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับเรื่องในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุก หากมีความจำเป็นต้องใช้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงใดที่เป็นประเด็นสำคัญแห่งคดี ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุ หรือเอกสารใด โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้ (มาตรา ๒๑)

๒๐. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเรื่องให้ศาลจ่ายค่าพาหนะ ค่าป่วยการ และค่าเช่าที่พักที่จำเป็นและสมควรแก่พยานซึ่งมาศาลตามหมายเรียก (มาตรา ๒๒)

๒๑. ให้ยกเลิกมาตรา ๒๕๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๒๓)

๒๒. พระราชบัญญัตินี้ไม่มีผลกระทบถึงกระบวนการพิจารณาใด ๆ ที่ได้กระทำไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ส่วนกระบวนการพิจารณาใดที่ยังมิได้กระทำจนล่วงพ้นเวลาที่ต้องกระทำตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนพระราชบัญญัตินี้ แต่ยังคงอยู่ในกำหนดเวลาที่อาจกระทำได้ตามบทบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินกระบวนการพิจารณานั้นได้ภายในกำหนดเวลาตามบทบัญญัติดังกล่าว (มาตรา ๒๔)

๓๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอน ๓๐ ก วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ หน้า ๑๖

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การสอบสวนความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยที่ได้กระทำ สำนอกราชอาณาจักรตามมาตรา ๒๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนมีอำนาจมอบหมายหน้าที่การเป็นพนักงานสอบสวนให้แก่พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวน หรือจะมอบหมายให้พนักงานอัยการทำการสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนก็ได้ และเพื่อให้การสอบสวนความผิดดังกล่าวเป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญ คือ แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยที่ได้กระทำ สำนอกราชอาณาจักรไทย ให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบหรือจะมอบหมายหน้าที่นั้น ให้พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนคนใดเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนแทนก็ได้ (มาตรา ๓)

๓๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอน ๑๒๗ ก วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันมีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการบังคับตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสมควรให้นำอุปกรณ์ดังกล่าวไปใช้ในการติดตามตัวผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ถ้ามีการทลายอุปกรณ์ดังกล่าวหรือทำให้ใช้การไม่ได้ไม่ว่าโดยวิธีใด ให้สันนิษฐานว่าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวนั้นหนีหรือจะหลบหนี และมีให้เรียกหลักประกันเกินสมควร เพื่อให้ผู้ต้องหาและจำเลยมีโอกาสได้รับการปล่อยชั่วคราวมากขึ้น อีกทั้งสมควรกำหนดให้มีการสั่งการบังคับตามสัญญาประกันหรือลดจำนวนเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันโดยคำนึงถึงความพยายามของผู้ประกันในการติดตามผู้ที่หลบหนี รวมทั้งความเสียหายที่เกิดขึ้นว่ามีมากน้อยเพียงใด และแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การบังคับตามสัญญาประกันในกรณีที่ต้องมีการบังคับคดีโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี เพื่อให้การบังคับตามสัญญาประกันมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยเพิ่มเติมให้เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราวหรือศาลจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเพื่อป้องกันการหลบหนี ก็ได้ ในกรณีที่ผู้นั้นยินยอม (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๘ วรรคสาม)

๒. แก้ไขโดยเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การเรียกประกันหรือหลักประกันตามมาตรา ๑๑๐ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง จะเรียกจนเกินควรแก่กรณีมิได้ โดยให้คำนึงถึงเงื่อนไขและมาตรการป้องกันต่าง ๆ ที่ได้ใช้กับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวประกอบด้วย (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๐ วรรคสาม)

๓. กำหนดบทสันนิษฐานกรณีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวถูกทลายหรือทำให้ใช้การไม่ได้ไม่ว่าโดยวิธีใดให้สันนิษฐานว่าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหนีหรือจะหลบหนี (มาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๑๑๗ วรรคสอง)

๔. แก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลมีอำนาจสั่งการบังคับตามสัญญาประกันหรือลดจำนวนเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันโดยคำนึงถึงความพยายามของผู้ประกันในการติดตามผู้ที่หลบหนีรวมทั้งความเสียหายที่เกิดขึ้นว่ามีมากน้อยเพียงใด แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การบังคับตามสัญญาประกันในกรณีที่ต้องมีการบังคับคดีให้พนักงานอัยการเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับตามสัญญาประกัน และให้เจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี มีอำนาจหน้าที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ประกันและขายทอดตลาดตามที่ได้รับแจ้งจากพนักงานอัยการ และถ้าจะต้องขายทรัพย์สินที่วางเป็นหลักประกันไว้ต่อศาล เมื่อศาลส่งทรัพย์สินหรือหนังสือสำคัญสำหรับทรัพย์สินนั้นไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี ให้ถือว่าได้มีการยึดทรัพย์สินดังกล่าวแล้ว และมีให้หน่วยงานของรัฐเรียกค่าฤชาธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายจากผู้ดำเนินการบังคับคดี ทั้งนี้ การบังคับคดีตามมาตรา ๑๑๖ ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม เว้นแต่ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะออกข้อบังคับกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๙)

๓๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๑)

พ.ศ. ๒๕๕๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอน ๒๓ ก วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากในปัจจุบันการพิจารณาพิพากษาคดีบางเรื่องอาจเกิดผลกระทบต่อประโยชน์อันสำคัญของรัฐ ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาและพิพากษาคดีของศาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สมควรกำหนดให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจส่งโอนคดีไปยังศาลอื่นที่มีความเหมาะสมกว่าได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๑) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญ คือ แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน กล่าวคือ หากว่าตามลักษณะของความผิด ฐานะของจำเลย จำเลย อาศัย ความรู้สึกของประชาชนส่วนมากแห่งท้องถิ่นนั้น หรือเหตุผลอย่างอื่น อาจมีการขัดขวางต่อการไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาหรือน่ากลัวว่าจะเกิดความไม่สงบหรือเหตุร้ายอย่างอื่นขึ้น หรืออาจเกิดผลกระทบต่อประโยชน์ที่สำคัญอื่นของรัฐ เมื่อโจทก์หรือจำเลยร้องขอหรือศาลที่คดีนั้นอยู่ระหว่างพิจารณาหาความเห็นเสนอต่อประธานศาลฎีกาขอให้โอนคดีไปศาลอื่น ถ้าประธานศาลฎีกาเห็นควรอนุญาต ก็ให้ส่งโอนคดีไปยังศาลดังที่ประธานศาลฎีกากระบวนไว้ คำสั่งของประธานศาลฎีกาให้เป็นที่สุด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖ เกี่ยวกับการโอนคดี)

๓๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

พ.ศ. ๒๕๕๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอน ๑๐๔ ก วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ หน้า ๓๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไม่ได้กำหนดให้จำเลยต้องมาแสดงตนต่อศาลเมื่อประสงค์จะอุทธรณ์หรือฎีกา ส่งผลให้ศาลไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าจำเลยยังมีตัวตนอยู่หรือไม่ และเป็นการเปิดโอกาสให้จำเลยที่อยู่ระหว่างการหลบหนียังคงสามารถยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาได้ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกากรณีที่จำเลยซึ่งไม่ได้ถูกคุมขังเป็นผู้อุทธรณ์หรือฎีกา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์กรณีที่จำเลยซึ่งไม่ได้ถูกคุมขังเป็นผู้อุทธรณ์ โดยกำหนดให้จำเลยจะยื่นอุทธรณ์ได้ต่อเมื่อแสดงตนต่อเจ้าพนักงานศาลในขณะที่ยื่นอุทธรณ์ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลให้ขยายระยะเวลาแสดงตน มิฉะนั้นให้ศาลมีคำสั่งรับอุทธรณ์ (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙๘)

๒. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การฎีกากรณีที่จำเลยซึ่งไม่ได้ถูกคุมขังเป็นผู้ฎีกา โดยกำหนดให้จำเลยจะยื่นได้ต่อเมื่อแสดงตนต่อเจ้าพนักงานศาลในขณะที่ยื่นฎีกา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลให้ขยายระยะเวลาแสดงตน มิฉะนั้นให้ศาลมีคำสั่งรับฎีกา (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑๖)

๓. บรรดาคดีที่ได้ยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้บังคับตามกฎหมาย ซึ่งใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๕)

๓๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๓)

พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๒๐ ก วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการไต่สวนมูลฟ้องในปัจจุบันยังไม่เอื้อต่อการคุ้มครองสิทธิของจำเลย เนื่องจากจำเลยอาจไม่มีทนายความคอยช่วยเหลือและไม่สามารถแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูลและในชั้นพิจารณาดีหากจำเลยไม่มาศาล ศาลไม่สามารถสืบพยานต่อไปได้จนกว่าจะได้ตัวจำเลยมาหรือกรณีที่ไม่มีความเห็นอื่นของนิติบุคคลมาดาเนินการแทนนิติบุคคลนั้นได้ ซึ่งทำให้เกิดความล่าช้าและส่งผลกระทบต่อหลักการอำนวยการความยุติธรรมที่รวดเร็วและเป็นธรรม ตลอดจนส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและความศรัทธาที่มีต่อระบบศาลยุติธรรม สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องดังกล่าว และโดยที่เป็นการสมควรให้การเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการส่งส าเนา ข่งและหมายเรียกให้แก่จำเลยมีจ านวนไม่สูงเกินสมควร จึงจ ำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้เพิ่มมาตรา ๑๖๕/๑ ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือในคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล ในการไต่สวนมูลฟ้องตามมาตรา ๑๖๕ ถ้าจำเลยมาศาลเมื่อใดและไม่มีทนายความ ก็ให้ศาลตั้งทนายความให้ ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุก ในการไต่สวนมูลฟ้องดังกล่าวฯ ถ้าจำเลยมาศาลเมื่อใดให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีและจำเลยต้องการทนายความ ก็ให้ศาลตั้งทนายความให้ ให้ศาลจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายความที่ศาลตั้งตามมาตรา นี้ โดยคำนึงถึงสภาพแห่งคดี และสภาวะทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด โดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้เพิ่มมาตรา ๑๖๕/๒ ในการไต่สวนมูลฟ้อง จำเลยอาจแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันส าคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล และจะระบุในคำแถลงถึงตัวบุคคล เอกสารหรือวัตถุที่จะสนับสนุนข้อเท็จจริงตามคำแถลงของจำเลยด้วยก็ได้ กรณีเช่นนี้ ศาลอาจเรียกบุคคล เอกสาร หรือวัตถุ ดังกล่าวมาเป็นพยานศาลเพื่อประกอบการวินิจฉัยสั่งคดีได้ตามที่จำเป็นและสมควรโดยโจทก์และจำเลยอาจถามพยานศาลได้เมื่อได้รับอนุญาตจากศาล (มาตรา ๓)

๓. กำหนดเพิ่มความวรรคสองของมาตรา ๑๖๗ ถ้าปรากฏว่าคดีมีมูล ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาต่อไปเฉพาะกระทงที่มีมูล ถ้าคดีไม่มีมูล ให้พิพากษายกฟ้อง (วรรคหนึ่ง) และได้เพิ่มความวรรคสองว่า “คำสั่งของศาลที่ว่ามีมูลให้แสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายพร้อมเหตุผลประกอบตามสมควรด้วย” (มาตรา ๔)

๔. กำหนดเพิ่ม (๔) และ (๕) ของวรรคหนึ่ง ของมาตรา ๑๗๒ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๕)

“มาตรา ๑๗๒ ทวิ ภายหลังที่ศาลได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๗๒ วรรค ๒ แล้ว เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควร เพื่อให้การดำเนินการพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสิบปี จะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม หรือในคดีมีโทษปรับสถานเดียว เมื่อจำเลยมีทนายและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและการสืบพยาน

(๒) ในคดีที่มีจำเลยหลายคน ถ้าศาลพอใจตามคำแถลงของโจทก์ว่า การพิจารณาและการสืบพยานตามที่โจทก์ขอให้กระทำไม่เกี่ยวแก่จำเลยคนใด ศาลจะพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยคนนั้นก็ได้

(๓) ในคดีที่มีจำเลยหลายคน ถ้าศาลเห็นสมควรจะพิจารณาและสืบพยานจำเลยคนหนึ่ง ๆ ลับหลังจำเลยคนอื่นก็ได้

(๔) จำเลยไม่อาจมาฟังการพิจารณาและสืบพยานได้เนื่องจากความเจ็บป่วยหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นอันมีอาจกล่าวอ้างได้ เมื่อจำเลยมีทนายความและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยาน

(๕) ในระหว่างการพิจารณาและสืบพยาน ศาลมีคำสั่งให้จำเลยออกจากห้องพิจารณาเพราะเหตุขัดขวางการพิจารณา หรือจำเลยออกจากห้องพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล ในคดีที่ศาลพิจารณาและสืบพยานตาม (๒) หรือ (๓) ลับหลังจำเลยคนใด ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด ห้ามมิให้ศาลรับฟังการพิจารณาและการสืบพยาน ที่กระทำลึกลับหลังนั้นเป็นผลเสียหายแก่จำเลยคนนั้น”

๕. กำหนดเพิ่ม “มาตรา ๑๗๒ ทวิ/๑ ภายหลังที่ศาลได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๗๒ วรรคสอง แล้ว เมื่อศาลเห็นว่าจำเลยหลบหนีหรือไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยานโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ศาลออกหมายจับจำเลย หากไม่ได้ตัวจำเลยมาภายในสามเดือนนับแต่วันออกหมายจับ เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะให้การพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า และจำเลยมีทนายความ ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ และเมื่อศาลพิจารณาคดีเสร็จแล้ว ให้ศาลมีคำพิพากษาในคดีนั้นต่อไป การพิจารณาและสืบพยานตามวรรคหนึ่งต้องมีใช้คดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิตหรือคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล” (มาตรา ๔)

๖. กำหนดเพิ่ม “มาตรา ๑๗๒ ทวิ/๒ ในคดีที่จำเลยเป็นนิติบุคคล ภายหลังที่ศาลได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๗๒ วรรคสอง แล้ว เมื่อมีกรณีที่ศาลได้ออกหมายจับผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นแล้ว แต่ยังจับตัวมาไม่ได้ภายในสามเดือนนับแต่วันออกหมายจับ และไม่มีผู้แทนอื่นของนิติบุคคลมาดเนินการแทนนิติบุคคลนั้นได้ เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะให้การพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ และเมื่อศาลพิจารณาคดีเสร็จแล้ว ให้ศาลมีคำพิพากษาในคดีนั้นต่อไป” (มาตรา ๔)

๗. กำหนดเพิ่ม “มาตรา ๒๕๗ ในคดีซึ่งราษฎรเป็นโจทก์ โจทก์จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนา คำฟ้องและหมายเรียกให้แก่จำเลยโดยค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะต้องมีจำนวนไม่สูงเกินสมควร” (มาตรา ๗)

๘. กำหนดให้บทบัญญัติมาตรา ๑๖๕/๑ มาตรา ๑๖๕/๒ และมาตรา ๑๖๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช้บังคับแก่คดีมีมูลที่ศาลได้ประทับฟ้องไว้ตามมาตรา ๑๖๗ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๓๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๓๔ ก วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดให้การปล่อยชั่วคราวในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินห้าปีขึ้นไปต้องมีประกัน อาจจะ เป็นภาระแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยทั้งที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยให้ต้องแสวงหาหลักประกันไว้ต่อเจ้าพนักงานหรือ ศาลเพื่อมิให้ถูกคุมขัง ทั้งที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีพฤติกรรมจะหลบหนี หรือไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น สมควรขยายอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเป็นสิบปีขึ้นไปเพื่อให้โอกาสผู้ต้องหา หรือจำเลยได้รับการปล่อยชั่วคราวมากขึ้น อันจะเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ซึ่งสอดคล้อง กับมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่บัญญัติว่า ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหา หรือจำเลยไม่มีความผิด และการควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้มีการหลบหนี โดยคำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาต้องได้รับการพิจารณา และ จะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีได้ ทั้งยังให้เจ้าพนักงานศาลมีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนี ในระหว่างที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวได้ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นด้วย นอกจากนี้ หากปรากฏว่ามีการฟ้องคดี โดยไม่สุจริตหรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อกลั่นแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลยในหลายกรณี หรือฟ้องคดี โดยมุ่งหวังผลอย่างอื่นยิ่งกว่าประโยชน์ที่พึงได้ตามปกติธรรมดา อันเป็นการสร้างความเดือดร้อนแก่ ผู้ที่ถูกฟ้องร้องและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องให้ศาลมีอำนาจยกฟ้อง ดังนั้น เพื่อให้ระบบการปล่อยชั่วคราวและ การพิจารณาพิพากษาคดีอาญามีความเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบันและสามารถคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปีขึ้นไป ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวต้องมีประกัน และจะมีหลักประกันด้วยหรือไม่ก็ได้ (มาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๑๑๐ วรรคหนึ่ง)

๒. แก้ไขมาตรา ๑๑๗ วรรคสาม โดยกำหนด “ถ้าผู้ต้องหาหรือจำเลยตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นบุคคลที่ศาลสั่งปล่อยชั่วคราวศาลอาจมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานศาลดาเนินการแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้น หรือถ้ามีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานได้ ทันทีทั้งที่ ก็ให้มีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ และเมื่อจับได้แล้ว ให้นำผู้ถูกจับไปยังศาลโดยเร็ว” (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้ในคดีราษฎรเป็นโจทก์ หากความปรากฏต่อศาลเองหรือมีพยานหลักฐานที่ศาลเรียกว่าโจทก์ฟ้องคดีโดยไม่สุจริตหรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อกลั่นแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลยหรือโดยมุ่งหวัง ผลอย่างอื่นยิ่งกว่าประโยชน์ที่พึงได้โดยชอบ ให้ศาลยกฟ้อง และห้ามมิให้โจทก์ยื่นฟ้องในเรื่องเดียวกันนั้นอีก และการฟ้องคดีโดยไม่สุจริตตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงการที่โจทก์จงใจฝ่าฝืนคำสั่งหรือคำพิพากษา ของศาลในคดีอาญาอื่นซึ่งถึงที่สุดแล้วโดยปราศจากเหตุผลอันสมควรด้วย (มาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๑๖๑/๑)

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗)

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา
(ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๘) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

“(๑๘) “กระทำความผิด” หมายความว่า กระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำความผิด โดยใช้
อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๗๖ ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยขู่脅ด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้ผู้อื่นนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืน หรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหนี้ยหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรส และคู่สมรสนั้นยังประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภรรยา ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติแทนการลงโทษก็ได้ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก และคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภรรยาต่อไป และประสงค์จะหย่า ให้คู่สมรสฝ่ายนั้นแจ้งให้ศาลทราบ และให้ศาลแจ้งพนักงานอัยการให้ดำเนินการฟ้องหย่าให้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๗๗ ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหนี้ยหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำโดยบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปีกระทำต่อเด็กซึ่งมีอายุกว่าสิบสามปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นยินยอม ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวจะพิจารณาให้มีการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กผู้ถูกระทำหรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กแทนการลงโทษก็ได้ ในการพิจารณาของศาล ให้คำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อมของผู้กระทำความผิดและเด็กผู้ถูกระทำ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำความผิดกับเด็กผู้ถูกระทำ หรือเหตุอื่นอันควรเพื่อประโยชน์ของเด็กผู้ถูกระทำด้วย

ในกรณีที่ได้มีการดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กผู้ถูกระทำหรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กแล้ว ผู้กระทำความผิดไม่ต้องรับโทษ แต่ถ้าการคุ้มครองสวัสดิภาพดังกล่าวไม่สำเร็จ ศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิดน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ ในการพิจารณาของศาล ให้คำนึงถึงเหตุตามวรรคห้าด้วย”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๗ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๗๗ ทวิ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๗๗ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำ

(๑) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

(๒) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๗ ตรี แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๗๗ ตรี ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสาม หรือมาตรา ๒๗๗ วรรคสี่ เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำ

(๑) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

(๒) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ของมาตรา ๒๗๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

“ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำโดยใช้วัตถุหรืออวัยวะอื่นซึ่งมิใช่อวัยวะเพศล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของบุคคลนั้น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสอง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสอง ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดหรือโดยใช้อาวุธหรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหนี้ยหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๙ และมาตรา ๒๘๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๗๙ ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้กระทำได้กระทำโดยขู่脅ด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้เด็กนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม เป็นการกระทำโดยใช้วัตถุหรืออวัยวะอื่นซึ่งมิใช่อวัยวะเพศล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของเด็กนั้น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่ เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่หรือวรรคห้า ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่หรือวรรคห้า ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๒๘๐ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๘ หรือมาตรา ๒๗๙ เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำ

(๑) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

(๒) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๘๐/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

“มาตรา ๒๘๐/๑ ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๘ หรือมาตรา ๒๗๙ ได้บันทึกภาพหรือเสียงการกระทำชำเราหรือการกระทำอนาจารนั้นไว้ เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ หนึ่งในสาม

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งภาพหรือเสียงการกระทำชำเราหรือการกระทำอนาจารที่บันทึกไว้ ต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ กึ่งหนึ่ง”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๘๑ ความผิดตามมาตราดังต่อไปนี้ เป็นความผิดอันยอมความได้

(๑) มาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง ซึ่งเป็นการกระทำความระหว่างคู่สมรส ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย

(๒) มาตรา ๒๗๘ วรรคหนึ่ง ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่บุคคลดังระบุไว้ในมาตรา ๒๘๕ และมาตรา ๒๘๕/๒”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๘๕ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๗ ทวิ มาตรา ๒๗๗ ตริ มาตรา ๒๗๘ มาตรา ๒๗๙ มาตรา ๒๘๐ มาตรา ๒๘๒ หรือมาตรา ๒๘๓ เป็นการกระทำแก่บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมแต่บิดาหรือมารดา ญาติสืบสายโลหิต ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ผู้อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการ ผู้อยู่ในความปกครอง ในความพิทักษ์ หรือในความอนุบาล หรือผู้อยู่ภายใต้อำนาจด้วยประการอื่นใด ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ หนึ่งในสาม”

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๘๕/๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

“มาตรา ๒๘๕/๒ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๗ ทวิ มาตรา ๒๗๗ ตริ มาตรา ๒๗๘ หรือมาตรา ๒๗๙ เป็นการกระทำแก่บุคคลซึ่งไม่สามารถปกป้องตนเอง อันเนื่องมาจากการเป็นผู้ทุพพลภาพ ผู้มีจิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือน คนป่วยเจ็บ คนชรา สตรีมีครรภ์ หรือผู้ซึ่งอยู่ในภาวะไม่สามารถรู้ผิดชอบ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ หนึ่งในสาม”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๘๖ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี และปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

- (๑) ช่วยเหลือ ให้ความสะดวก หรือคุ้มครองการค้าประเวณีของผู้อื่น
- (๒) รับประโยชน์ไม่ว่ารูปแบบใดจากการค้าประเวณีของผู้อื่นหรือจากผู้ซึ่งค้าประเวณี
- (๓) บังคับ ชูเชื้อ หลอกลวง หรือใช้อำนาจครอบงำผู้อื่น หรือรับผู้อื่นเข้าทำงานเพื่อการค้าประเวณี
- (๔) จัดให้มีการค้าประเวณีระหว่างผู้ซึ่งค้าประเวณีกับผู้ให้บริการ
- (๕) ปกปิดหรืออำพรางแหล่งที่มาของรายได้หรือทรัพย์สินซึ่งได้มาจากการค้าประเวณี
- (๖) อยู่ร่วมกับผู้ซึ่งค้าประเวณีหรือสมาคมกับผู้ซึ่งค้าประเวณีคนเดียวหรือหลายคนเป็นอาจิ้น และไม่สามารถแสดงที่มาของรายได้ในการดำรงชีพของตน
- (๗) ขัดขวางการดำเนินการของหน่วยงานที่ดูแลในการป้องกัน ควบคุม ช่วยเหลือ หรือให้การศึกษาแก่ผู้ซึ่งค้าประเวณี ผู้ซึ่งจะเข้าร่วมในการค้าประเวณี หรือผู้ซึ่งอาจได้รับอันตรายจากการค้าประเวณี

ความในวรรคหนึ่ง (๒) และ (๖) มิให้ใช้บังคับแก่ผู้รับประโยชน์ไม่ว่ารูปแบบใดซึ่งพึงได้รับตามกฎหมายหรือตามธรรมเนียม”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๖๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๖๖/๑ ผู้ใดกระทำเพื่อสนองความใคร่ของตน โดยการใช้อวัยวะเพศของตนล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของศพ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” ในบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศและบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับศพในประมวลกฎหมายอาญาให้ชัดเจนและสอดคล้องกับลักษณะการกระทำชำเราตามธรรมชาติ และปรับปรุงบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศบางประการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย และเพื่อให้ความคุ้มครองบุคคลซึ่งถูกกระทำทางเพศกลุ่มต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น เช่น เด็ก ผู้อยู่ภายใต้อำนาจของผู้กระทำ และผู้ซึ่งไม่สามารถปกป้องตนเองได้ อีกทั้งเพื่อป้องปรามมิให้มีการกระทำที่เป็นการเอาเปรียบหรือรับประโยชน์จากผู้ซึ่งค้าประเวณี หรือจากการค้าประเวณี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้ประกาศใช้เป็นฉบับแรก ซึ่งต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายนี้ขึ้นอีกจำนวน ๒๗ ครั้ง คือ

๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๒
๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒
๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘
๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๒
๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕
๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖
๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐
๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐
๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๐
๑๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๒
๑๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๕
๑๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๕
๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๗
๑๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๔๐
๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๖
๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๔๖
๑๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๗
๑๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๐
๑๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๐
๒๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๐
๒๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๑
๒๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๔
๒๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๔
๒๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๔
๒๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๙
๒๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐
๒๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นกฎหมายที่ได้ประกาศใช้เป็นฉบับล่าสุดและบังคับใช้จนปัจจุบัน มีเจตนารมณ์เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ดังต่อไปนี้

๑. เพิ่มบทนำยามคำว่า “กระทำความผิด” และแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง (เพิ่มมาตรา ๑ (๑๘) และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๘ ทวิ มาตรา ๒๗๙ ตรี และมาตรา ๓๖๖/๑)

๒. แก้ไขอัตราโทษกรณีกระทำความผิดทำซ้ำเราเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี และปรับปรุงมาตรการในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดฐานกระทำความผิดทำซ้ำเราซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปีกระทำความผิดกับผู้เสียหายซึ่งเป็นเด็กอายุกว่าสิบสามปีแต่ไม่เกินสิบห้าปี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗๗)

๓. กำหนดให้การกระทำความผิดอาญาโดยการล่อลวงเป็นการกระทำความผิดที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น และเพิ่มอัตราโทษของบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้ได้สัดส่วนกัน (เพิ่มมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗๙ และมาตรา ๒๘๐)

๔. กำหนดให้การบันทึกภาพหรือเสียงและการเผยแพร่หรือส่งต่อภาพหรือเสียงของการกระทำความผิดอาญาหรือการกระทำความผิดอาญา เป็นการกระทำความผิดที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น (เพิ่มมาตรา ๒๘๐/๑)

๕. กำหนดให้การข่มขืนกระทำความผิดอาญาและการอนาจารโดยการล่อลวง ซึ่งเป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรส ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำความผิดรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย เป็นความผิดอันยอมความได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘๑)

๖. กำหนดให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศแก่บุพการี ผู้อยู่ภายใต้อำนาจด้วยประการอื่นใด และบุคคลซึ่งไม่สามารถปกป้องตนเองได้ ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘๕ และเพิ่มมาตรา ๒๘๕/๒)

๗. กำหนดให้การกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ ที่เป็นการเอาเปรียบหรือรับประโยชน์จากผู้ซึ่งค้าประเวณี หรือจากการค้าประเวณี เป็นความผิด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘๖)

คณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และได้รับการบรรจุเข้าในระเบียบวาระครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๒ ในวันพฤหัสบดีที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ดังนั้นกฎหมายเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาจึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้ว จ นวนทั้งสิ้น ๒๗ ฉบับ สารส ทัญมีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๕๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๓ ตอน ๙๕ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ได้ประกาศใช้มานานแล้ว และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอยู่หลายแห่ง กระจัดกระจายกันอยู่ จึงเป็นการสมควรจะให้ฯ ระสสและนาเข้ารูปเป็นประมวลกฎหมายอาญาเสียในฉบับเดียวกัน หนึ่ง ปรากฏว่าหลักการบางอย่าง และวิธีการลงโทษบางอย่างควรจะปรับปรุงให้สมกับกาลสมัย และแนวนิยมของนานาประเทศในสมัยปัจจุบันหลักเดิมบางประการจึงล้าสมัย สมควรจะได้ปรับปรุงเสียให้สอดคล้องกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๕๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สารส ทัญสรุปได้ดังนี้

๑. ประมวลกฎหมายอาญาท้ายพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๓)

ประมวลกฎหมายอาญา แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ ภาค ๑๒ ลักษณะ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๙๘ มาตรา สารบัญชามีได้ดังนี้

ภาค ๑ บทบัญญัติทั่วไป

ลักษณะที่ ๑ บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดทั่วไป

ลักษณะที่ ๒ บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิด

ภาค ๒ ความผิด

ลักษณะที่ ๑ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

ลักษณะที่ ๒ ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง

ลักษณะที่ ๓ ความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรม

ลักษณะที่ ๔ ความผิดเกี่ยวกับศาสนา

ลักษณะที่ ๕ ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน

ลักษณะที่ ๖ ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน

ลักษณะที่ ๗ ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง

ลักษณะที่ ๘ ความผิดเกี่ยวกับการค้า

ลักษณะที่ ๙ ความผิดเกี่ยวกับเพศ

ลักษณะที่ ๑๐ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

ลักษณะที่ ๑๑ ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง

ลักษณะที่ ๑๒ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

ภาค ๓ ลหุโทษ

๒. เมื่อประมวลกฎหมายอาญาได้ใช้บังคับแล้วให้ยกเลิกกฎหมายลักษณะอาญา (มาตรา ๔)

๓. เมื่อประมวลกฎหมายอาญาได้ใช้บังคับแล้ว ในกรณีที่กฎหมายใดได้กำหนดโทษโดยอ้างถึงโทษฐาน ลหุโทษในกฎหมายลักษณะอาญาไว้ ให้ถือว่ากฎหมายนั้นได้กำหนดโทษ ดังต่อไปนี้ ถ้าอ้างถึงโทษชั้น ๑ หมายความว่า ปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท ถ้าอ้างถึงโทษชั้น ๒ หมายความว่า ปรับไม่เกินห้าร้อยบาท ถ้าอ้างถึงโทษชั้น ๓ หมายความว่า จำคุกไม่เกินสิบวันหรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ ถ้าอ้างถึงโทษชั้น ๔ หมายความว่า จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ (มาตรา ๕)

๔. เมื่อประมวลกฎหมายอาญาได้ใช้บังคับแล้ว ในการจ คุกแทนค่าปรับตามกฎหมายใด ไม่ว่ากฎหมายนั้น จะบัญญัติไว้ประการใด ให้นำประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ แต่สำหรับความผิดที่ได้กระทำก่อนวันที่ ประมวลกฎหมายอาญาใช้บังคับ มิให้กักขังเกินกว่าหนึ่งปีสำหรับโทษปรับกระหนเดียว และสองปีสำหรับโทษปรับ หลายกระหน (มาตรา ๖)

๕. ในกรณีวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามมาตรา ๔๖ แห่งประมวลกฎหมาย ให้นำบทบัญญัติแห่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาใช้บังคับเสมือนเป็นความผิดอาญา แต่ห้ามมิให้คุมขังขึ้นสอบสวน เกินกว่าสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ แต่มิให้นับ เวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ถูกจับมาศาลรวมเข้าในก หนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย (มาตรา ๗)

๖. เมื่อประมวลกฎหมายอาญาได้ใช้บังคับแล้ว บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดอ้างถึงกฎหมายลักษณะอาญา หรืออ้างถึงบทบัญญัติแห่งกฎหมายลักษณะอาญา ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นอ้างถึงประมวลกฎหมายอาญา หรือบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญาในบทมาตราที่มีนัยเช่นเดียวกัน แล้วแต่กรณี (มาตรา ๘)

๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๖ ตอน ๗๓ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๐๒ หน้า ๒๔๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๐๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการและความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ย่อมส่งผลเสียหายร้ายแรงแก่รัฐและประชาชน โทษสำหรับการกระทำความผิดเหล่านี้ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ปัจจุบันยังมีอัตราต่ำกว่าควร สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้สูงขึ้นและกำหนดโทษขั้นต่ำไว้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าวนี้ให้ได้ผลดียิ่งขึ้นต่อไป

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทา จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใด เปียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตน หรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสีย (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงาน ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ข่มขืนใจหรือจู่ใจเพื่อให้บุคคลใด มอบให้หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเอง หรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการ หรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ (มาตรา ๕)

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงาน กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งโดยเห็นแก่ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งนั้น (มาตรา ๖)

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทา จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่รัฐ เทศบาล สุขาภิบาลหรือเจ้าของทรัพย์สินนั้น (มาตรา ๗)

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใด เข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เนื่องด้วยกิจการนั้น (มาตรา ๘)

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่จ่ายทรัพย์สิน แก่ทรัพย์สินนั้นเกินกว่าที่ควรจ่ายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น (มาตรา ๙)

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่หรือแสดงว่าตนมีหน้าที่เรียกเก็บหรือตรวจสอบภาษีอากร

ค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นใด โดยทุจริตเรียกเก็บหรือละเว้นไม่เรียกเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมหรือเงินนั้น หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด เพื่อให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมนั้นไม่ต้องเสีย หรือเสีย่น้อยไปกว่าที่จะต้องเสีย (มาตรา ๑๐)

๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการก หนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ก หนดราคาทรัพย์สินหรือสินค้าใด ๆ เพื่อเรียกเก็บภาษีอากร หรือค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย โดยทุจริตก หนดราคาทรัพย์สินหรือสินค้านั้น เพื่อให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร หรือค่าธรรมเนียมนั้นไม่ต้องเสียหรือเสีย่น้อยไปกว่าที่จะต้องเสีย (มาตรา ๑๑)

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการก หนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ตรวจสอบบัญชีตามกฎหมาย โดยทุจริต แนะนำ หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด เพื่อให้มีการละเว้นการลงรายการในบัญชี ลงรายการเท็จในบัญชี แก้ไขบัญชี หรือซ่อนเร้น หรือทาลักฐานในการลงบัญชีอันจะเป็นผลให้การเสียภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมนั้น ไม่ต้องเสีย หรือเสีย่น้อยกว่าที่จะต้องเสีย (มาตรา ๑๒)

๑๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการก หนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิด ความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต (มาตรา ๑๓)

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการก หนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดี หรือพนักงาน สอบสวน เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบเพื่อกระทำการ หรือไม่กระทำ การอย่างใดในต าแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ (มาตรา ๑๔)

๑๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการก หนดโทษผู้ที่เป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดี หรือพนักงานสอบสวน กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด ๆ ในตำแหน่ง โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งในต าแหน่งนั้น(มาตรา ๑๕)

๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๖ ตอน ๑๑๓ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๑๒ หน้า ๑๐๑๓

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๑๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปรากฏว่าขณะนี้ผู้ร้ายลอบลักเอาพระพุทธรูปอันล้ำค่าซึ่งเป็นที่เคารพบูชาของพุทธศาสนิกชน และมีคุณค่าในทางประวัติศาสตร์ ตามวัดวาอารามและพิพิธภัณฑ์สถานไปเป็นจำนวนมาก บางแห่งเป็นพระพุทธรูป คู่บ้านคูเมืองของแต่ละจังหวัดซึ่งทำให้ประชาชนในถิ่นนั้นเศร้าสลดใจในต่อการขาดวัตถุซึ่งเป็นสิ่งที่เคารพบูชา ในทางพุทธศาสนาไปอย่างมาก ยิ่งกว่านั้นบางแห่งการลอบลักพระพุทธรูปนั้นได้กระทำการแสดงถึงความ โหดร้ายทารุณไร้ศีลธรรมอย่างหนัก เช่น ตัดเอาเศียรพระพุทธรูปไปคงเหลือแต่องค์พระ นับว่าเป็นการเสื่อมเสีย แก่ชาติบ้านเมืองและเป็นผลเสียหายแก่พุทธศาสนาโดยไม่นึกถึงศาสนสมบัติของชาติ บุคคลประเภทนี้สมควร จะได้รับโทษหนักกว่าการกระหาต่อทรัพย์สินธรรมดาของส่วนบุคคลรวมทั้งผู้รับของโจร และผู้ส่งออก ต่างประเทศด้วย จะอาศัยความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาเดิมโทษก็เบามาก ไม่เป็นการป้องกันได้เพียงพอ

โดยเหตุนี้จึงเป็นการสมควรแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับเรื่องนี้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันและรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินอันล้ำค่าของชาตินี้มิให้มีการลักลอบเอาไปต่างประเทศเสียหมดก่อนที่จะสายเกินไป

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๓๕ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เกี่ยวกับเรื่องการก หนดโทษผู้ลักทรัพย์ ที่เป็นพระพุทธรูปหรือวัตถุในทางศาสนา ถ้าทรัพย์นั้นเป็นที่สักการบูชาของประชาชนหรือเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพระพุทธรูปหรือวัตถุดังกล่าว หรือกระทำความผิดในวัด สำนักสงฆ์ สถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนา โบราณสถานอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน สถานที่ราชการ หรือพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ (มาตรา ๓)

๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๓๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เกี่ยวกับเรื่องการก หนดโทษ การชิงทรัพย์ที่ได้กระทำ ต่อทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูปหรือวัตถุในทางศาสนา และการชิงทรัพย์นั้นเป็นการกระทำ ในวัด ส น ก ส ง ห์ ส ต า น อ น เป็น ที่ เคารพ ใน ทาง ศา ส นา โบราณสถานอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน สถานที่ราชการ หรือพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ และการชิงทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ หรือเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย (มาตรา ๔)

๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๔๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เกี่ยวกับเรื่องการก หนดโทษ การปล้นทรัพย์ที่ได้กระทำต่อทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูปหรือวัตถุในทางศาสนา และการชิงทรัพย์นั้นเป็นการกระทำ ในวัด ส น ก ส ง ห์ ส ต า น อ น เป็น ที่ เคารพ ใน ทาง ศา ส นา โบราณสถานอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน สถานที่ราชการ หรือพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ และเป็นการปล้นทรัพย์ที่ผู้กระทำความผิดคนหนึ่งคนใดมีอาวุธติดตัวไปด้วย หรือการปล้นทรัพย์ที่เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส หรือการปล้นทรัพย์ที่ได้กระทำ โดยแสดงความทารุณ จ น เป็น เหตุ ให้ ผู้ อ น ื ร บ อ น ุ ร าย แ ก่ ก ย หรือ จ ิ ต ใจ ใช้ปืนยิง ใช้วัตถุระเบิดหรือกระทำความผิด หรือการปล้นทรัพย์ เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย (มาตรา ๕)

๔. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๓๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เกี่ยวกับเรื่องการก หนดโทษ การกระทำความผิดฐานรับของโจรนั้น ได้กระทำต่อทรัพย์อันได้มาโดยการลักทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูปหรือ วัตถุในทางศาสนา การชิงทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูปหรือวัตถุในทางศาสนา หรือการปล้นทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูป หรือวัตถุในทางศาสนา (มาตรา ๖)

๕. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๖๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เกี่ยวกับเรื่องการก หนดโทษ ผู้ที่ทำให้เสียหาย ทา หาย ทา ให้ เสื่อม ค ่า หรือ ทา ให้ ไร ้ ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูปหรือวัตถุในทางศาสนา ที่ประดิษฐานอยู่ในวัด ส น ก ส ง ห์ ส ต า น อ น เป็น ที่ เคารพ ใน ทาง ศา ส นา โบราณสถานอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน สถานที่ราชการ หรือพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ (มาตรา ๗)

๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๒ ตอน ๓๒ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงจำนวนเงินที่ถือเป็นอัตราในการกักขังแทนค่าปรับให้เหมาะสมกับ สภาวะการณ์ในปัจจุบัน จึง จ า เป็น ต้อง ต ร า พระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญ คือ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่ขายของโดยหลอกลวงด้วยประการใด ๆ ให้ผู้ซื้อหลงเชื่อในแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพหรือปริมาณของนั้นอันเป็นเท็จ ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดฐานฉ้อโกง (มาตรา ๓)

๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖ ตอนที่ ๔๒ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๒๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๒๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันได้มีการขายของโดยหลอกลวงให้ผู้ซื้อหลงเชื่อในแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพหรือ ปริมาณแห่งของนั้นอันเป็นเท็จเพิ่มมากขึ้น และความผิดฐานนี้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวล กฎหมายอาญาเป็นความผิดอันยอมความได้ พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงไม่อาจดเนินการฟ้องผู้กระทำความผิดโดยไม่มีคำร้องทุกข์ของผู้เสียหายได้ แม้จะปรากฏต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่ามีการเสนอขายของดังกล่าว แก่บุคคลทั่วไปในร้านค้าหรือที่สาธารณะ แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ก็ไม่กล้าจะจับกุมผู้เสนอขายโดยไม่มีผู้หนึ่งผู้ใด ร้องทุกข์เสียก่อน การปราบปรามการกระทำความผิดฐานนี้จึงไม่ได้ผลเท่าที่ควร สมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗๑ เสียใหม่ โดยให้ความผิดตามมาตราดังกล่าวไม่เป็นความผิดอันยอมความได้ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดดังกล่าวได้โดยไม่ต้องมีคำร้องทุกข์ของผู้เสียหาย และสมควรเพิ่มโทษสำหรับ ความผิดฐานนี้ให้สูงขึ้น เพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญ คือ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกหนดโทษผู้ที่ขายของโดยหลอกลวงด้วยประการใด ๆ ให้ผู้ซื้อหลงเชื่อในแหล่งก นิด สภาพ คุณภาพหรือปริมาณแห่งของนั้นอันเป็นเท็จ ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ (มาตรา ๓)

๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๙ ตอน ๑๐๘ ฉบับพิเศษ วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๒๕ หน้า ๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันอาชญากรรมบางประเภทโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมที่เป็นความผิดเกี่ยวกับเพศ และความผิดต่อเสรีภาพได้ทวีความรุนแรง และความผิดฐานลักทรัพย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูป และโคหรือกระบือของผู้มีอาชีพกสิกรรมมีเพิ่มมากขึ้น ซึ่งความผิดเหล่านี้ในบางกรณีได้มีการเพิ่มอัตราโทษ มาครั้งหนึ่งแล้วตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ ในการนี้สมควร เพิ่มอัตราโทษสำหรับผู้กระทำความผิดให้สูงขึ้น เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๔ มาตรา สาระสาคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๗ ทวิ มาตรา ๒๗๗ ตริ มาตรา ๒๗๘ มาตรา ๒๗๙ และมาตรา ๒๘๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๒๗๖ ก หนดโทษผู้ซึ่งข่มขืนกระทำชำเราหญิงซึ่งมิใช่ภริยาของตน โดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยหญิงอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้หรือโดยทำให้หญิงเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น หรือกระทำความผิดโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิง มาตรา ๒๗๗ ก หนดโทษผู้ที่กระทำชำเราเด็กหญิงอายุยังไม่เกิน ๑๓ ปี โดยเด็กหญิงนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม หรือกระทำความผิดโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกัน อันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงและเด็กหญิงนั้นไม่ยินยอมหรือได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด มาตรา ๒๗๗ ทวิ กาหนดโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคแรก หรือมาตรา ๒๗๗ วรรคแรก เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ รับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย มาตรา ๒๗๗ ตริ กาหนดโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๗๗ วรรคสอง เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ รับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย มาตรา ๒๗๘ ก หนดโทษผู้ที่กระทำความผิดอาญาแก่บุคคลอายุกว่าสิบสามปี โดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น มาตรา ๒๗๙ ก หนดโทษผู้ที่กระทำความผิดอาญาแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม มาตรา ๒๘๐ ก หนดโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๘ หรือมาตรา ๒๗๙ เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ รับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๒ มาตรา ๒๘๓ และมาตรา ๒๘๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๒๘๒ กาหนดโทษผู้ที่เพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือชักพาไปเพื่อการอนาจาร ซึ่งเด็กหญิงอายุยังไม่เกิน ๑๓ ปี หรือหญิงอายุยังไม่เกิน ๑๘ ปี แม้เด็กหญิงหรือหญิงนั้นจะยินยอมก็ตาม มาตรา ๒๘๓ ก หนดโทษผู้ที่เพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือชักพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งหญิง หรือเด็กหญิงอายุยังไม่เกิน ๑๓ ปี หรือหญิงอายุยังไม่เกิน ๑๘ ปี โดยใช้อุบายหลอกลวง ขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำ ผิดคลองธรรมหรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด มาตรา ๒๘๔ ก หนดโทษผู้ที่พาหญิงไปเพื่อการอนาจาร โดยใช้อุบายหลอกลวง ขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้ อำนาจครอบงำ ผิดคลองธรรมหรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการใด หรือผู้ที่ซ่อนเร้นหญิงซึ่งเป็นผู้ถูกพาไป (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๒๘๖ ก หนดโทษผู้ที่อายุกว่า ๑๖ ปี ดารงชีพอยู่แม้เพียงบางส่วนจากรายได้ของหญิงซึ่งค่าประเวณี (มาตรา ๕)

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๒๘๗ กาหนดโทษผู้ที่มีความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า เพื่อการแจกจ่ายหรือเพื่อแสดงอวดแก่ประชาชน ทา ผลิต มีไว้ นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลายโดยประการใด ๆ ซึ่งเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพหรือสิ่งอื่นใด อันลามก (มาตรา ๖)

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๓๑๓ กำหนดโทษผู้กระทำความผิดให้ค่าไถ่ (มาตรา ๗)

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๓๑๕ กำหนดโทษผู้กระทำความผิดเป็นกลาง โดยเรียก รับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างใดที่มีควรได้จากผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๑๑ หรือจากผู้ที่จะให้ค่าไถ่ (มาตรา ๘)

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑๗ มาตรา ๓๑๘ และมาตรา ๓๑๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๓๑๗ กำหนดโทษผู้ที่พรากรเด็กอายุยังไม่เกิน ๑๓ ปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล มาตรา ๓๑๘ กำหนดโทษผู้ที่พรากรผู้เยาว์อายุกว่า ๑๓ ปีแต่ยังไม่เกิน ๑๘ ปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล โดยผู้เยาว์นั้นไม่เต็มใจไปด้วย มาตรา ๓๑๙ กำหนดโทษผู้ที่พรากรผู้เยาว์อายุกว่า ๑๓ ปีแต่ยังไม่เกิน ๑๘ ปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล เพื่อหาการหรือเพื่อการอนาจาร โดยผู้เยาว์นั้นไม่เต็มใจไปด้วย (มาตรา ๙)

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๒๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๓๒๐ กำหนดโทษผู้ที่ใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ชัก ลักประทุษร้าย ใช้อาวุธครอบงำ ผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด พาหรือส่งคนออกไปนอกราชอาณาจักร (มาตรา ๑๐)

๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๓๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๓๓๕ กำหนดโทษผู้ที่ลักทรัพย์ในกรณีต่าง ๆ (มาตรา ๑๑)

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๓๕ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๓๓๕ ทวิ กำหนดโทษผู้ที่ลักทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูปหรือวัตถุในทางศาสนา (มาตรา ๑๒)

๑๑. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๓๓๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษถ้าความผิดนั้นเป็นการกระทำที่ประกอบด้วยลักษณะดังที่บัญญัติไว้ในอนุมาตราหนึ่ง อนุมาตราใดแห่งมาตรา ๓๓๕ หรือเป็นการกระทำต่อทรัพย์ที่เป็นโค กระบือ เครื่องกลหรือเครื่องจักรที่ผู้มีอาชีพกสิกรรมมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรม ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษ คุกตั้งแต่สิบปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท (มาตรา ๑๓)

๑๒. ให้ยกเลิกความในวรรคแรกของมาตรา ๓๓๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๓๓๙ ทวิ กำหนดโทษผู้ที่ชิงทรัพย์ได้กระทำความผิดต่อทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๕ ทวิ วรรคแรก ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษ คุกตั้งแต่สิบปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท (มาตรา ๑๔)

๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๐ ตอน ๕๓ ฉบับพิเศษ วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๒๖ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๖ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๔๑ และมาตรา ๙๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ มีได้ก หนดโทษจ คุกชั้นสูงในกรณีที่มีการเพิ่มโทษและเรียงกระทงลงโทษไว้ทั้งในกรณีความผิดที่มีโทษจ คุกตลอดชีวิตยังกำหนดให้เปลี่ยนโทษจ คุกตลอดชีวิตเป็นโทษจ คุกห้ำสิบปีเพื่อประโยชน์ในการเพิ่มโทษหรือเรียงกระทงลงโทษ แล้วแต่กรณีอีกด้วย ในบางคดีโทษจ คุกที่มีการเพิ่มโทษหรือโทษจ คุกรวมของการเรียงกระทงลงโทษจึงสูงเกินสมควรหรือไม่ได้สัดส่วนกับความผิดที่มีลักษณะและผลร้ายแรงต่างกัน ทำให้การลงโทษเป็นไปโดยไม่เป็นธรรมและไม่ได้ผลเท่าที่ควร สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าว โดยกำหนดชั้นสูงของโทษจ คุกในกรณีที่มีการเพิ่มโทษ และโทษจ คุกรวมในกรณีเรียงกระทงลงโทษ เพื่อให้การลงโทษเป็นไปด้วยความเป็นธรรม และได้ผลดียิ่งขึ้น จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการเพิ่มโทษ มิให้เพิ่มขึ้นถึงประหารชีวิต จ คุกตลอดชีวิต หรือจ คุกกั้นห้ำสิบปี (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องเมื่อปรากฏว่าผู้ใดได้กระทำการอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ศาลลงโทษผู้นั้นทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป แต่ไม่ว่าจะมีการเพิ่มโทษ ลดโทษ หรือลดมาตราส่วนโทษด้วยหรือไม่ก็ตาม เมื่อรวมโทษทุกกระทงแล้วโทษจ คุกทั้งสิ้นต้องไม่เกินที่ก หนดไว้ (มาตรา ๔)

๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๔ ตอน ๑๗๓ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๓๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๓๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากอาชญากรรมบางประเภทโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมที่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์เกี่ยวกับโค กระบือ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ หรือเครื่องจักรกลของเกษตรกรได้เพิ่มขึ้นเป็นจ นวนมาก ท ให้เกษตรกรโดยเฉพาะชาวไร่ ชาวนา ชาวสวนเดือดร้อนที่สุด เพราะเมื่อถึงฤดูกาลทานาหรือเพาะปลูกเกษตรกรไม่สามารถหาโค กระบือ หรือจักรกลต่าง ๆ มาทำการเพาะปลูกได้ทันตามฤดูกาล แม้ว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะได้สอดส่องดูแลอยู่ตลอดเวลา และจับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษเป็นจ นวนมากรายแล้วก็ตาม แต่ไม่ทำให้ผู้กระทำ ความผิดหลบหนีหรือเกรงกลัวอาญาแผ่นดิน ทั้งนี้เพราะกฎหมายก หนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำ ความผิดไว้ต่ำ สมควรเพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดให้สูงขึ้น เพื่อให้เป็นที่หลบหนีและเกรงกลัวต่ออาญาแผ่นดิน จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยท าให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น และก าหนดโทษผู้ที่กระท าอาชญากรรมแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๒ และมาตรา ๒๘๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการก าหนดโทษผู้ที่เพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระ จัดหา ล่อไปหรือชักพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งหญิง แม้หญิงนั้นจะยินยอมก็ตาม และก าหนดโทษผู้ที่เพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือชักพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งหญิง โดยใช้อุบายหลอกลวง ชูเชื้อ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำ ผิดคลองธรรมหรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด (มาตรา ๕)

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการก าหนดโทษผู้ที่เพื่อให้ได้มาซึ่งค่าไถ่ เช่น เอาตัวเด็กอายุไม่เกิน ๑๕ ปีไป หรือเอาตัวบุคคลอายุกว่า ๑๕ ปีไป และหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังบุคคลใด (มาตรา ๖)

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑๗ มาตรา ๓๑๘ และมาตรา ๓๑๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการก าหนดโทษผู้ที่พรางเด็กอายุยังไม่เกิน ๑๕ ปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล และก าหนดโทษผู้ที่พรางผู้เยาว์อายุกว่า ๑๕ ปี แต่ยังไม่เกิน ๑๘ ปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล โดยผู้เยาว์นั้นไม่เต็มใจไปด้วย (มาตรา ๗)

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการก าหนดโทษผู้ที่กระท าดังประการใด ๆ อันเป็นการทารุณต่อเด็กอายุยังไม่เกิน ๑๕ ปี คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ซึ่งต้องพึ่งพุนั้นในการด ารงชีพหรือการอื่นใด (มาตรา ๘)

๑๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๔ ตอน ๑๗๓ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๓๐ หน้า ๑๓

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๓๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากอัตราการกักขังแทนค่าปรับต่อวัน ตามประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ยังไม่เหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ท ให้เกิดปัญหาผู้ต้องขังแออัดห้องขัง อันเป็นภาระแก่เจ้าหน้าที่ในการควบคุม ตลอดจนเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณของรัฐเป็นจำนวนมากในการเลี้ยงดูผู้ต้องขัง สมควรปรับปรุงอัตราการกักขังแทนค่าปรับต่อวันเสียใหม่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญ คือ เพื่อเปลี่ยนแปลงอัตราการกักขังแทนค่าปรับต่อวัน ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพการณ์ของบ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะส่งผลดีต่อกระบวนการยุติธรรม เพราะจะเป็นการลดภาระของเจ้าหน้าที่ในการควบคุมอันเกิดแต่เหตุผู้ต้องขังแออัดห้องขัง ตลอดจนลดการสิ้นเปลืองงบประมาณจากรัฐบาลด้วย

๑๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๖ ตอน ๑๒๗ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๓๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติของผู้กระทำความผิดที่ศาลพิพากษาให้กำหนดโทษไว้ หรือรอการลงโทษไว้ตามประมวลกฎหมายอาญาในปัจจุบันยังไม่เหมาะสมแก่การแก้ไขให้ผู้กระทำความผิดนั้น กลับตัวได้อย่างได้ผล สมควรปรับปรุงเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติของผู้กระทำความผิดในกรณีดังกล่าวให้มีขอบเขตกว้างขวางขึ้น เพื่อที่ศาลจะสามารถใช้ดุลพินิจได้โดยเหมาะสมแก่กรณี นอกจากนี้เพื่อให้บทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญาที่กำหนดให้นาโทษของผู้กระทำความผิดที่ถูกคุ้มครองความประพฤติในคดีที่รอการกำหนดโทษไว้ หรือการลงโทษไว้ในคดีก่อนมาบวกเข้ากับโทษในคดีหลังของผู้กระทำความผิด ผู้นั้นให้บังเกิดผลในการใช้บังคับตามความประสงค์อย่างแท้จริง สมควรกำหนดให้ศาลนาโทษที่ขอไว้ ดังกล่าวมาบวกกับโทษในคดีหลัง โดยให้ศาลกระทำได้ไม่ว่าเป็นความปรากฏแก่ศาลเองหรือตามปรากฏตามคำแถลงของพนักงานอัยการหรือพนักงานควบคุมความประพฤติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญ คือ เห็นสมควรปรับปรุงเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติของผู้กระทำความผิดให้มีขอบเขตกว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อที่ศาลจะสามารถใช้ดุลพินิจได้โดยถูกต้องและเหมาะสมแก่กรณี

๑๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอน ๑๓ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ด้วยปรากฏว่าในปัจจุบันมีผู้กระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทมากขึ้น ขณะเดียวกันบทบัญญัติเกี่ยวกับอัตราโทษที่ใช้บังคับกับผู้กระทำความผิดไม่เหมาะสมกับสภาวการณ์ ทำให้ผู้กระทำความผิดดังกล่าวไม่เกรงกลัวสมควรแก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษให้สูงขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญ คือ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมฐานความผิดหมิ่นประมาทให้มีอัตราโทษที่สูงขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องต่อสภาวการณ์ที่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัว เนื่องจากกฎหมายเดิมกำหนดอัตราโทษค่อนข้างต่ำ จึงต้องแก้ไขเพิ่มเติมให้มีอัตราโทษให้สูงขึ้น เพื่อป้องปรามผู้ที่คิดจะกระทำความผิด

๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอน ๔๔ วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๓๕ หน้า ๑๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันได้มีการรับฝากเงินโดยวิธีออกบัตรเงินฝากโดยธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ รวมตลอดถึงบริษัทเงินทุนตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ และบัตรเงินฝากดังกล่าวเป็นตราสารซึ่งเปลี่ยนมือได้ สมควรก หนดมาตรการป้องกันการปลอมตราสารดังกล่าวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมซึ่งอาจเกิดความเสียหายจากการใช้บัตรเงินฝากปลอม จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญ คือ เห็นสมควรกำหนดมาตรการป้องกันการปลอมตราสารในธุรกิจเกี่ยวกับธนาคารและสถาบันการเงินทุกประเภท ทั้งนี้เพื่อป้องกันและคุ้มครองประโยชน์ของส่วนรวมซึ่งอาจเกิดความเสียหายจากการใช้บัตรเงินฝากปลอมได้

๑๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๑ ตอน ๒๒ ก วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๓๗ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๓๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ด้วยปรากฏว่าได้มีการล่อลวงเด็กไปทำงานในโรงงานและเจ้าของโรงงานได้หวังเหนี่ยวหรือกักขังเด็กเหล่านั้นโดยให้ทำงานอย่างไ้มนุชยธรรม และฝ่าฝืนมาตรฐานขั้นต่ำในการใช้แรงงานตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน อีกทั้งเป็นการกระท ที่กระทบกระเทือนความสงบสุขในสังคม สมควรก หนดให้การกระท ดังกล่าวเป็นความผิดฐานใหม่ขึ้นเป็นพิเศษ

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญ คือ เห็นสมควรกำหนดความผิดฐานใหม่เป็นพิเศษ กรณีการล่อลวงเด็กไปทำงานในโรงงานและเจ้าของโรงงานได้หวังเหนี่ยวหรือกักขังเด็กเหล่านั้นโดยให้ทำงานอย่างไ้มนุชยธรรม และเป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานขั้นต่ำ ในการใช้แรงงานตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานอีกด้วย

๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๔๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๔ ตอน ๗๒ ก วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ หน้า ๔๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปรากฏว่ามีการกระท ความผิดต่อหญิงและเด็กโดยการซื้อ ขาย จาหน่าย พา หรือจัดหาหญิงหรือเด็กนั้นไปด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อสำเร็จความใคร่ทั้งแก่ตนเองและผู้อื่นเพื่อการอนาจาร หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นอันมิชอบ ไม่ว่าโดยการขายเด็กให้เด็กเป็นขอทาน หรือทำงานในสถานที่ใช้แรงงานโดยทารุณโหดร้ายสมควรก หนดบทก หนดความผิดใหม่ให้ครอบคลุมการกระท ดังกล่าวไม่จ ทัดเฉพาะการกระท ท่อหญิงหรือเด็กหญิงเท่านั้น แต่ได้ขยายไปยังเด็กชายและมีแนวโน้มเป็นการกระทต่อบุคคล

โดยไม่จำกัดเพศ สมควรแก้ไขฐานความผิดในบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้กว้างขวางขึ้น และสมควรแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๘๒ และมาตรา ๒๘๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งบัญญัติให้ศาลไทยมีอำนาจลงโทษการกระทำความผิดดังกล่าว แม้จะกระทำในต่างประเทศ โดยแยกไว้เป็นเอกเทศให้เห็นเด่นชัดในมาตรา ๗ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับอำนาจของศาลไทยในการลงโทษการกระทำความผิดอันมีลักษณะเป็นความผิดอาหารหว่างประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๔๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระสำคัญ คือ เห็นสมควรแก้ไขฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดต่อหญิงและเด็กให้ครอบคลุมและกว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะปัจจุบันมีการกระทำความผิดต่อหญิงและเด็กโดยการซื้อ ขาย จาหน่ายหา หรือจัดหาหญิงหรือเด็กนั้นด้วยวิธีการต่าง ๆ และสมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแห่งประมวลกฎหมายอาญาให้ศาลไทยมีอำนาจลงโทษการกระทำความผิดดังกล่าว แม้กระทำในต่างประเทศก็ตาม

๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๐ ตอน ๔ ก วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๖ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๔๖ เว้นแต่มาตรา ๓ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นก าหนดสามปีนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากการลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญามีหลักการสำคัญประการหนึ่งคือ เพื่อแก้ไขให้ผู้นั้นสามารถกลับตัวเป็นพลเมืองดี ดังนั้น โทษที่ผู้กระทำ ความผิดควรจะได้รับจึงต้องมีความเหมาะสมกับสภาพความผิด อย่างไรก็ดีตาม ปรากฏว่าในปัจจุบันมีผู้ได้รับโทษปรับต้องถูกกักขังแทนค่าปรับเป็นจ นวนมากขึ้น ซึ่งผู้รับโทษนั้น ๆ ต้องสูญเสียอิสรภาพโดยไม่สมควรท ให้บุคคลในครอบครัวต้องเดือดร้อนและรัฐต้องรับภาระในการดูแลเพิ่มมากขึ้น สมควรปรับเปลี่ยนมาตรการลงโทษเสียใหม่ โดยก หนดมาตรการให้ผู้ต้องโทษปรับท งานบริการสังคมหรือทางานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับได้อีกทางหนึ่ง และในกรณีที่ต้องถูกกักขังอยู่นั้น บุคคลดังกล่าวสมควรได้รับความคุ้มครองมิให้ต้องถูกเปลี่ยนโทษจากกักขังเป็นจ ทุกอันเป็นโทษที่หนักยิ่งกว่า รวมทั้งมิให้ต้องถูกคุมขังรวมกับผู้ต้องหาในคดีอาญาที่มีอัตราโทษสูง ประกอบกับสมควรปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับอัตราเงินในการกักขังแทนค่าปรับให้สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน นอกจากนี้สมควรเปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจในการรอกการก หนดโทษหรือรอกการลงโทษได้มากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ก หนดให้มีการกักขังไว้ในสถานที่กักขังที่กำหนดที่มีใช้เรือนจา สถานีตำรวจ หรือสถานที่ควบคุมผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวน

๒. ถ้าการกักขังก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ถูกกักขัง หรือทำให้ผู้ซึ่งต้องพึงพาผู้ต้องโทษกักขังในการดำรงชีพได้รับความเดือดร้อนเกินสมควร หรือมีพฤติการณ์พิเศษ ศาลจะมีคำสั่งให้กักขังที่อื่นซึ่งมิใช่ที่อยู่อาศัยของผู้ตนเองก็ได้ และให้ศาลมีอ านาจก หนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องโทษปฏิบัติ

๓. ถ้าระหว่างกักขัง ผู้ต้องโทษกักขังได้ฝ่าฝืนระเบียบ ข้อบังคับ วินัยของสถานที่กักขังไม่ปฏิบัติตามที่ ศาลก หนด หรือผู้ต้องโทษกักขังต้องคาพิพากษาให้ลงโทษจ คุก ศาลอาจเปลี่ยนโทษกักขังเป็นจำคุกแทนได้ ตามที่ศาลเห็นสมควร

๔. การกักขังแทนค่าปรับ ให้ถืออัตราโทษสองร้อยบาทต่อหนึ่งวัน ห้ามกักขังเกินกำหนดหนึ่งปี เว้นแต่กรณีศาลพิพากษาให้ปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทขึ้นไป ศาลจะสั่งเกินหนึ่งปี แต่ไม่เกินสองปีก็ได้ โดยการ คำนวณเวลาให้นับวันเริ่มกักขังแทนค่าปรับรวมเข้าด้วยและให้นับเป็นหนึ่งวันเต็ม โดยไม่ต้องคำนึงถึงจำนวน ชั่วโมง

๕. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๐/๑ มาตรา ๓๐/๒ และมาตรา ๓๐/๓ สรุปได้ดังนี้

๑) ผู้ต้องโทษปรับอาจยื่นคำร้องต่อศาลขอท ษานบริการสังคมหรือทางานสาธารณประโยชน์แทน ค่าปรับได้ โดยการพิจารณา ค ้อง ศาลจะพิจารณาจากประวัติ สภาพความผิด และฐานะทางการเงิน และศาล จะกำหนดประเภทของงาน ผู้ดูแล วันเริ่มท ษาน โดยคำนึงถึงสภาพของผู้ต้องโทษด้วย โดยหากความปรากฏ แก่ศาลว่ามีพฤติการณ์เกี่ยวกับการท ษานเปลี่ยนแปลงไป ศาลอาจแก้ไขค าสั่งได้

๒) ถ้าภายหลังมีค าสั่งแล้วความปรากฏต่อศาลว่าผู้ต้องโทษสามารถช ะค่าปรับได้ หรือฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตามค าสั่งหรือเงื่อนไขที่ศาลก หนด ศาลอาจเพิกถอนค าสั่งอนุญาตและปรับ หรือกักขังแทนค่าปรับก็ได้ หรือระหว่างการทางานบริการสังคม ผู้ต้องโทษไม่ประสงค์ทางานและขอเปลี่ยนเป็นรับโทษปรับให้ศาลมีค าสั่ง อนุญาต

๓) ค าสั่งศาลในกรณีตามมาตรา ๓๐/๑ มาตรา ๓๐/๒ ให้เป็นที่สุด

๖. ผู้กระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุก และในคดีศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินสามปี ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้นั้น ได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือปรากฏว่าได้รับโทษจ คุกมาก่อน แต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ เมื่อศาลได้ค ำนึงถึงสภาพของผู้ต้องโทษแล้วจะพิพากษาให้มีความผิดแต่รอการก หนดโทษไว้ หรือก หนดโทษแต่รอการลงโทษไว้แล้วปล่อยตัวไปก็ได้

๑๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๔๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๐ ตอน ๕๘ ก วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๖ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๖ เว้นแต่มาตรา ๔ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อย ยี่สิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปัจจุบันบทบัญญัติเกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิตและจำคุกตลอดชีวิตแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดในขณะที่มียายุต่ำกว่าสิบแปดปี ตามประมวลกฎหมายอาญายังไม่สอดคล้องกับข้อ ๖ วรรคห้า แห่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. ๑๙๖๖ ที่กำหนดว่า บุคคลอายุต่ำกว่า สิบแปดปี ที่กระทำความผิดจะถูกพิพากษาประหารชีวิตมิได้ และข้อ ๓๗ ก) แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. ๑๙๘๙ ที่กำหนดว่าจะไม่มีเด็กคนใดได้รับการทรมาน หรือถูกปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือต่ำช้าจะไม่มี การลงโทษประหารชีวิต หรือจ คุกตลอดชีวิตที่ไม่มีโอกาสจะได้รับการปล่อยตัวสำหรับ ความผิดที่กระทำ โดยบุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีซึ่งประเทศไทยเข้าเป็นภาคี นอกจากนั้น บทบัญญัติตาม ประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับวิธีการประหารชีวิตโดยการเอาไปยิงเสียให้ตายยังไม่เหมาะสมและสอดคล้อง กับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นวิธีการที่ทารุณโหดร้ายและไร้มนุษยธรรมที่รัฐไม่พึงปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาเพื่อกำหนดมิให้นำโทษประหารชีวิตและโทษจำคุกตลอดชีวิต

๑๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอน ๔๒ ก วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติได้ทวีความรุนแรงและมีรูปแบบที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น และได้มีการใช้หนังสือเดินทางเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงภายในประเทศและต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สมควรขยายขอบเขตของการกระทำความผิดเกี่ยวกับหนังสือเดินทางให้กว้างขึ้น และสมควรกำหนดอัตราโทษให้เหมาะสมกับความผิด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้เพิ่มความเป็น (๑๕) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งได้นิยามคำว่า “หนังสือเดินทาง” หมายความว่า เอกสารสำคัญประจำตัวไม่ว่าจะมีรูปลักษณะใดที่รัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศออกให้แก่บุคคลใด เพื่อใช้แสดงตนในการเดินทางระหว่างประเทศ และให้หมายความรวมถึงเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางและแบบหนังสือเดินทางที่ยังไม่ได้กรอกข้อความเกี่ยวกับผู้ถือหนังสือเดินทางด้วย (มาตรา ๓)

๒. ให้เพิ่มความเป็น (๒/๒) ของมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา คือ “(๒/๒) ความผิดเกี่ยวกับหนังสือเดินทางตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖๙/๘ ถึงมาตรา ๒๖๙/๑๕” (มาตรา ๔)

๓. ให้เพิ่มความเป็นหมวด ๕ ความผิดเกี่ยวกับหนังสือเดินทาง มาตรา ๒๖๙/๘ มาตรา ๒๖๙/๙ มาตรา ๒๖๙/๑๐ มาตรา ๒๖๙/๑๑ มาตรา ๒๖๙/๑๒ มาตรา ๒๖๙/๑๓ มาตรา ๒๖๙/๑๔ มาตรา ๒๖๙/๑๕ ของลักษณะ ๗ ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง ในภาค ๒ ความผิดแห่งประมวลกฎหมายอาญาตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด(มาตรา ๕)

๒๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอน ๕๖ ก วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ให้ความสำคัญคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทย ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข แต่บทบัญญัติมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ และมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญาเป็นบทบัญญัติที่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นบทบัญญัติที่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างเรื่องเพศ สมควรแก้ไขบทบัญญัตินี้ดังกล่าวให้สอดคล้องกับหลักการมีสิทธิเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงและหลักการ ห้ามมิให้เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อ

บุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างเรื่องเพศที่เคยได้รับความคุ้มครองตามประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ และมาตรา ๒๗๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทนเกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่ข่มขืนกระทำความผิดโดยผู้ซึ่งอยู่ด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้ายโดยผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้ผู้อื่นนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท และกำหนดโทษผู้ที่กระทำความผิดก่ออายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทนเกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้ที่อายุกว่าสิบหกปีดำรงชีพอยู่แม้เพียงบางส่วนจากรายได้ของผู้ซึ่งค่าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต (มาตรา ๔)

๒๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอน ๕๖ ก วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๐ หน้า ๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗๖ และมาตรา ๒๗๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ทำให้การอ้างถึงบทบัญญัติดังกล่าวในมาตรา ๒๗๗ ทวิ และมาตรา ๒๗๗ ตรี เปลี่ยนแปลงไป กรณีจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงการอ้างถึงบทบัญญัติดังกล่าวในมาตรา ๒๗๗ ทวิ และมาตรา ๒๗๗ ตรี ให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญ คือ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๗ ทวิ และมาตรา ๒๗๗ ตรี แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทนเกี่ยวกับเรื่องการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๗๗ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต และถ้าผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต และกำหนดโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสาม หรือมาตรา ๒๗๗ วรรคสี่ เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้อง

ระวางโทษประหารชีวิต หรือจากคุกตลอดชีวิต และถ้าผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต (มาตรา ๓)

๒๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอน ๓๐ ก วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ หน้า ๑๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปัจจุบันการกำหนดเกณฑ์อายุของเด็กในกรณีที่ได้กระทำความผิดทางอาญายังไม่เหมาะสม และยังไม่สอดคล้องกับเกณฑ์อายุของเด็กที่กำหนดในกฎหมายหลายฉบับของไทย และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. ๑๙๘๙ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. ๑๙๖๖ ของสหประชาชาติ ที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี โดยการศึกษาทางการแพทย์แสดงให้เห็นว่าเด็กที่มีอายุระหว่างเจ็ดปีถึงสิบสองปี มีพัฒนาการด้านความคิดสติปัญญาและจริยธรรมยังไม่สมบูรณ์ ขาดความรู้ลึกซึ้งผิดชอบชั่วดี และไม่สามารถคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของตนได้ ประกอบกับได้มีการศึกษาสถิติในการกระทำความผิดของเด็กช่วงวัยต่าง ๆ ปรากฏว่าเด็กที่มีอายุระหว่างเจ็ดปีถึงสิบสองปีมีสถิติการกระทำความผิดน้อยหรือไม่มีเลย นอกจากนี้ กฎหมายของไทยหลายฉบับกำหนดเกณฑ์อายุเด็กไว้ที่อายุสิบห้าปี เช่น มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ กำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยต้องทำบัตรประจำตัวประชาชนเมื่อมีอายุครบสิบห้าปีบริบูรณ์ มาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดห้ามมิให้นายจ้างจ้างเด็กอายุต่ำกว่าสิบห้าปีเป็นลูกจ้าง และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้การศึกษาภาคบังคับจนจบเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก แสดงให้เห็นว่าเด็กอายุสิบห้าปีกฎหมายยอมรับว่าเริ่มก้าวสู่ความเป็นผู้ใหญ่ มีความสามารถรับผิดชอบได้ ประกอบกับเด็กช่วงอายุดังกล่าวยังอยู่ในวัยเรียนสมควรได้รับโอกาสเพื่ออบรม และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมากกว่าจะมารับโทษทางอาญา ในขณะเดียวกันอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. ๑๙๘๙ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. ๑๙๖๖ ของสหประชาชาติ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๔ ก็ได้กำหนดเกณฑ์อายุเด็กไว้ที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปี สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาเพื่อกำหนดเกณฑ์อายุเด็กในกรณีที่ได้กระทำความผิดอาญาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกฎหมายของไทยและอนุสัญญาระหว่างประเทศดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๔๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญาและให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน โดยกำหนดความผิดซึ่งผู้กระทำ ได้กระทำความผิด ในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีนั้น มิถือเป็นความผิดที่จะนำมาพิจารณากักกัน (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน โดยกำหนดกรณีการกระทำของผู้ซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีมิให้อยู่ในบังคับแห่งบทบัญญัติตามมาตรา ๔๖ นี้ เกี่ยวกับกรณีที่เกิดความเสียหายแก่สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน โดยกำหนดกรณี เด็กอายุยังไม่เกินสิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ และให้พนักงานสอบสวนส่งเด็กให้พนักงานเจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็กดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก (มาตรา ๕)

๔. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๗๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน โดยกำหนดกรณี เด็กอายุกว่าสิบปี แต่ยังไม่เกินสิบห้าปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น (๑) ว่ากล่าวตักเตือนเด็กนั้นแล้วปล่อยตัวไป (๒) สั่งให้มอบตัวเด็กแก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง โดยวางข้อกำหนดให้ระวังไม่ให้เด็กก่อเหตุภายในเวลาที่กำหนดและกำหนดจำนวนเงินที่ต้องชำระต่อศาลหากเด็กก่อเหตุแต่ไม่เกินครั้งละหนึ่งหมื่นบาท (๓) มีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้อยู่กับบุคคลหรือองค์การที่ศาลเห็นสมควร (๔) ส่งตัวเด็กไปยังโรงเรียน หรือสถานฝึกและอบรม (มาตรา ๖)

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๕ และมาตรา ๗๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๗)

๕.๑ ถ้าศาลเห็นว่าไม่สมควรพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดซึ่งอายุกว่าสิบห้าปี แต่ไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี ก็ให้จัดการตามมาตรา ๗๔ หรือถ้าศาลเห็นสมควรพิพากษาลงโทษให้ลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้ ส สำหรับความผิดลงกึ่งหนึ่ง

๕.๒ สำหรับผู้กระทำความผิดอายุตั้งแต่สิบแปดปี แต่ยังไม่เกินยี่สิบปี ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สหนึ่งหนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่งก็ได้

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน โดยความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ และความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีนั้น ไม่ว่าจะได้กระทำในครั้งก่อนหรือครั้งหลัง ไม่ถือว่าเป็นความผิดเพื่อการเพิ่มโทษตามความในหมวดนี้ (มาตรา ๘)

๒๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอน ๑๐ ก วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ หน้า ๔๓

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในการพิจารณาคดีในปัจจุบันมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “เจ้าพนักงาน” สมควรกำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ไว้ให้ชัดเจน นอกจากนี้ ประมวลกฎหมายอาญายังมิได้กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ ได้แก่ การกระทำความชำรุด การกระทอนาจารแก่ศพ การกระทำให้ศพเสียหาย และการดูหมิ่นเหยียดหยามศพอันเป็นการละเมิดต่อสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ และชื่อเสียง ซึ่งมาตรา ๔ และมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้รับรองไว้ สมควรให้มีบทบัญญัติความผิดดังกล่าว ประกอบกับมาตรา ๓๙๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติเฉพาะกรณีกระทำความผิดอันเป็นการรังแก ข่มเหง หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญในที่สาธารณะสถานหรือต่อหน้าธารกำนัล ซึ่งยังไม่ครอบคลุมการกระทำในที่รโหฐาน การคุกคาม การกระทำความผิดลหุโทษไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ และการกระทำความผิดโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำความผิดมีอำนาจเหนือผู้ถูกกระทำความผิดสมควรกำหนดให้การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดเพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลในความเป็นอยู่ส่วนตัวซึ่งมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้รับรองไว้ด้วย

อีกทั้งอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษยังไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สมควรปรับปรุงอัตราโทษปรับให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน จึงจ พ็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙ มาตรา สาระสาคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มเติมบทนิยาม ค ข่า “เจ้าพนักงาน” ให้หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงาน หรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือครั้งคราวและไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ (มาตรา ๓ เพิ่มมาตรา ๑ (๑๖))

๒. แก้ไขเพิ่มเติมความหมายของความผิดลหุโทษโดยให้หมายถึงความผิดซึ่งต้องระวางโทษจ ทุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจ ำปรับ (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒)

๓. เพิ่มบทบัญญัติลักษณะ ๑๓ ความผิดเกี่ยวกับศพ เกี่ยวกับการกระท าช ศกศพ การกระทาอนาจาร แกศพ การทำให้เสียหาย เคลื่อนย้าย ทาลาย ท ให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งศพ ส่วนของศพ อัฐิ หรือ ถ้าของศพ โดยไม่มีเหตุอันสมควร และกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ อันเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามศพ (มาตรา ๕ เพิ่มลักษณะ ๑๓ ความผิดเกี่ยวกับศพ มาตรา ๓๖๖/๑ มาตรา ๓๖๖/๒ มาตรา ๓๖๖/๓ และมาตรา ๓๖๖/๔ ในภาค ๒ ความผิด)

๔. แก้ไขอัตราโทษปรับของความผิดลหุโทษในภาค ๓ ลหุโทษ โดยเพิ่มอัตราโทษปรับขึ้นเป็นสิบเท่า ของอัตราเดิม (มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖๗ มาตรา ๓๖๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๓๖๙ มาตรา ๓๗๐ มาตรา ๓๗๑ มาตรา ๓๗๒ มาตรา ๓๗๓ มาตรา ๓๗๔ มาตรา ๓๗๕ มาตรา ๓๗๖ มาตรา ๓๗๗ มาตรา ๓๗๘ มาตรา ๓๗๙ มาตรา ๓๘๐ มาตรา ๓๘๑ มาตรา ๓๘๒ มาตรา ๓๘๓ มาตรา ๓๘๔ มาตรา ๓๘๕ มาตรา ๓๘๖ มาตรา ๓๘๗ มาตรา ๓๘๘ มาตรา ๓๘๙ มาตรา ๓๙๐ มาตรา ๓๙๑ มาตรา ๓๙๒ มาตรา ๓๙๔ มาตรา ๓๙๕ และมาตรา ๓๙๖)

๕. แก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษในกรณีผู้ใดดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา ต้องระวางโทษจคุก ไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจ ำปรับ (มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙๓)

๖. แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะและอัตราโทษในกรณีผู้ใดกระท าดัษประการใด ๆ ต่อผู้อื่นอันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท (มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙๗)

๗. แก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษในกรณีผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทารุณต่อเด็กอายุยังไม่เกิน สิบห้าปี คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ซึ่งต้องพึงผู้นั้นในการดำรงชีพหรือการอื่นใดต้องระวางโทษจคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจ ำปรับ (มาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙๘)

๒๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอน ๑๐ ก วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ หน้า ๔๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามที่มีกฎหมายกำหนดให้ผู้กระทำความผิดฐานกระท ข ุราเด็กอายุกว่าสิบสามปีแต่ไม่เกินสิบห้าปี ไม่ต้องรับโทษ หากศาลอนุญาตให้ผู้กระท ความผิดสมรสกับผู้เสียหายที่เป็นเด็กนั้น ท ให้เกิดปัญหากรณีเด็ก ถูกบังคับให้ยินยอมสมรสกับผู้กระท ความผิดโดยศาลไม่อาจตรวจสอบได้ สมควรกำหนดให้ศาลที่มีอำนาจ

พิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวเป็นศาลที่มีอ นาจพิจารณาคดีในลักษณะนี้ นามาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพ ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กมาใช้ หรือพิจารณาอนุญาตให้สมรสโดยก หนดเงื่อนไขที่จะด เนินการ ภายหลังการสมรสด้วย เพื่อให้มีการตรวจสอบความยินยอมของเด็กในการสมรสได้อย่างละเอียดรอบคอบยิ่งขึ้น และเป็นไปเพื่อประโยชน์ของเด็กอย่างแท้จริงและในกรณีศาลมีค ำสั่งอย่างใดแล้ว ศาลจะลงโทษผู้กระทำ ความผิดน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ เพื่อป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดใช้การ สมรสเป็นเหตุให้ไม่ต้องรับโทษและโดยที่บทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศและความผิดต่อเสรีภาพที่กระทำต่อเด็ก ได้กำหนดให้อายุเด็กเป็นองค์ประกอบความผิด ทำให้ผู้กระทำความผิดอ้างความสำคัญผิดหรือความไม่รู้ ในข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบความผิดเพื่อไม่ต้องรับผิดหรือได้รับยกเว้นโทษ หรือได้รับโทษน้อยลงได้ สมควรกำหนดให้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศหรือความผิดต่อเสรีภาพซึ่งได้กระทำต่อเด็กที่มีอายุไม่เกินสิบสามปี ไม่อาจอ้างความไม่รู้อายุของเด็กเพื่อให้พ้นจากความรับผิดทางอาญา ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กได้รับความคุ้มครองตาม กฎหมายมากยิ่งขึ้น อีกทั้งสมควรปรับปรุงอัตราโทษปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้อง ตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมโดยก าหนดให้การกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการ โทรมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต ตามมาตรา ๒๗๗ วรรคสี่ ไม่ว่าเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม และให้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณา อนุญาตให้ผู้กระทำความผิดฐานกระทำความผิดที่มีอายุไม่เกินสิบแปดปีสมรสกับผู้เสียหายซึ่งเป็นเด็กอายุกว่า สิบสามปีแต่ไม่เกินสิบห้าปี และปรับปรุงอัตราโทษ (มาตรา ๓)

๒. ก หนดให้การกระทำผิดเกี่ยวกับเพศต่อเด็กที่มีอายุไม่เกินสิบสามปี ผู้กระทำ ไม่อาจอ้างความไม่รู้ อายุของเด็กเพื่อให้พ้นความรับผิดทางอาญาได้ (มาตรา ๔)

๓. ก หนดให้การกระทำผิดเกี่ยวกับเสรีภาพต่อเด็กที่มีอายุไม่เกินสิบสามปี ผู้กระทำ ไม่อาจอ้างความไม่รู้ อายุของเด็กเพื่อให้พ้นความรับผิดทางอาญาได้ (มาตรา ๕)

๒๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอน ๘๖ ก วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๘๔

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นก หนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่การครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กเป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญา ว่าด้วยสิทธิเด็ก และเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กและส่งผลกระทบต่อสวัสดิภาพของเด็ก ประกอบกับความผิดเกี่ยวกับการค้าหรือท ำให้แพร่หลายซึ่งวัตถุหรือสิ่งลามกไม่ได้แยกประเภทระหว่างสื่อลามก อนาจารผู้ใหญ่กับสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ทั้งที่ลักษณะความผิดมีความร้ายแรงแตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้เด็ก ได้รับการคุ้มครองและป้องกันจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศมากขึ้น สมควรกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการค้า หรือท ำให้แพร่หลายซึ่งวัตถุหรือสิ่งลามกที่เป็นสื่อลามกอนาจารเด็กเป็นความผิดที่ผู้กระทำต้องได้รับโทษหนักขึ้น รวมทั้งก หนดให้การครอบครองและส่งต่อซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็กเป็นความผิด จึงจ านี้จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๗) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๓)

“(๑๗) “สื่อลามกอนาจารเด็ก” หมายความว่า วัตถุหรือสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการกระทำความผิดทางเพศของเด็กหรือกับเด็กซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปี โดยรูป เรื่อง หรือลักษณะสามารถสื่อไปในทางลามกอนาจาร ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ หรือรูปแบบอื่นใดในลักษณะที่ นอนงเดียวกัน และให้หมายความรวมถึงวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ ข้างต้นที่จัดเก็บในระบบคอมพิวเตอร์ หรือในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นที่สามารถแสดงผลให้เข้าใจความหมายได้”

๒. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๘๗/๑ และมาตรา ๒๘๗/๒ ของลักษณะ ๙ ความผิดเกี่ยวกับเพศ แห่งประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๔)

“มาตรา ๒๘๗/๑ ผู้ใดครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กเพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งส่งต่อซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็กแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

มาตรา ๒๘๗/๒ ผู้ใด

(๑) เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า เพื่อการแจกจ่ายหรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน ท ผลิต มีไว้ น ฆ่าหรือยังให้ น ฆ่าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกป็นอกราชอาณาจักรพาไป หรือยังให้พาไปหรือท ำให้แพร่หลายโดยประการใด ๆ ซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็ก

(๒) ประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้าเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็กแจกจ่ายหรือแสดงอวดแก่ประชาชนหรือให้เข้าสื่อลามกอนาจารเด็ก

(๓) เพื่อจะช่วยการท ำให้แพร่หลาย หรือการค้าสื่อลามกอนาจารเด็กแล้ว โฆษณาหรือโฆษณา โดยประการใด ๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรานี้ หรือโฆษณาหรือโฆษณาว่าสื่อลามกอนาจารเด็ก ดังกล่าวแล้วจะหาได้จากบุคคลใด หรือโดยวิธีใด

ต้องระวางโทษจ คุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท”

๒๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอน ๓๑ ก วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๙ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่หลักเกณฑ์และวิธีการบังคับโทษปรับในเรื่องการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สิน เพื่อใช้ค่าปรับยังไม่ได้ก ำหนดไว้ และการก หนดอัตราเงินในการกักขังแทนค่าปรับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป สมควรก หนดหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติได้ รวมทั้งก หนดอัตราเงินในการกักขังแทนค่าปรับให้สอดคล้องกับค่าแรงขั้นต่ำ และภาวะเศรษฐกิจ ส่วนบทบัญญัติว่าด้วยการรอการก หนดโทษหรือรอกการลงโทษซึ่งเป็นวิธีการแก้ไขฟื้นฟู

ผู้กระทำความผิดที่ไม่ควรถูกส่งเข้าสู่ระบบเรือนจำ ยังไม่มีการนำมาใช้กับผู้ที่จะถูกลงโทษปรับรวมทั้งไม่เปิดโอกาสให้ผู้ที่เคยต้องโทษจ คุกแม่เพียงเล็กน้อย หรือมิใช่ผู้กระทำความผิดติดนิสัยได้รับโอกาสในการรอกการก หนดโทษหรือรอกการลงโทษ ทำให้มีผู้ต้องถูกจาคุกระยะสั้นอยู่ในเรือนจำเป็นจำนวนมาก สมควรแก้ไขหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ปัจจุบันมีการใช้ผู้ที่มีความอ่อนแอทางร่างกายหรือจิตใจ หรือผู้ที่อยู่ในภาวะจำยอมให้กระทำความผิดมากขึ้น ซึ่งไม่เพียงแต่สร้างความเสียหายให้แก่ผู้ที่เป็นเหยื่อของอาชญากรรมยังทำให้ผู้ที่ถูกใช้ซึ่งไม่มีมูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิดมาก่อนต้องกระทำความผิดและได้รับโทษทั้งอาจต้องตกอยู่ในภยันตรายและได้รับความเดือดร้อนต่อตนเองและครอบครัว สมควรกำหนดให้ผู้ใช้ในการณดังกล่าวต้องรับโทษหนักขึ้น และให้มีมาตรการลดโทษแก่ผู้ถูกใช้หรือผู้กระทำความผิดตามคำโฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำความผิดที่ได้เปิดเผยข้อมูลสำคัญจนสามารถดาเนินคดีกับผู้ใช้หรือผู้โฆษณาหรือประกาศดังกล่าวด้วย จึงจ ่าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๑ มาตรา สาระสาคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๓)

“มาตรา ๒๙ ผู้ใดต้องโทษปรับและไม่ชำระค่าปรับภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลพิพากษาผู้นั้นจะต้องถูกยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินเพื่อใช้ค่าปรับหรือมิฉะนั้นจะต้องถูกกักขังแทนค่าปรับ แต่ถ้าศาลเห็นเหตุอันควรสงสัยว่าผู้นั้นจะหลีกเลี่ยงไม่ช ชะค่าปรับ ศาลจะสั่งเรียกประกันหรือจะสั่งให้กักขังผู้นั้นแทนค่าปรับไปพลางก่อนก็ได้

ความในวรรคสองของมาตรา ๒๔ มิให้ นำมาใช้บังคับแก่การกักขังแทนค่าปรับ”

๒. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๔)

“มาตรา ๒๙/๑ ในกรณีที่ผู้ต้องโทษปรับไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่งให้ศาลมีอ านาจขอหมายบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้นั้นเพื่อใช้ค่าปรับ

การบังคับคดีตามวรรคหนึ่ง ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งและพนักงานอัยการเป็นผู้มีอานาจหน้าที่ในการดาเนินการบังคับคดี และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอ านาจหน้าที่ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับ และขายทอดตลาดตามที่ได้รับแจ้งจากศาลหรือพนักงานอัยการ ทั้งนี้ มิให้หน่วยงานของรัฐเรียกค่าฤชาธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายจากผู้ดาเนินการบังคับคดี

การตรวจสอบหาทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับโดยพนักงานอัยการเพื่อการบังคับคดีตามวรรคสองให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ก หนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด

บทบัญญัติมาตรานี้ไม่กระทบต่อการที่ศาลจะมีค าสั่งตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง”

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๕)

“มาตรา ๓๐ ในการกักขังแทนค่าปรับ ให้ถืออัตราหาร้อยบาทต่อหนึ่งวัน และไม่ว่าในกรณีความผิดกระทงเดียวหรือหลายกระทง ห้ามกักขังเกินกำหนดหนึ่งปี เว้นแต่ในกรณีที่ศาลพิพากษาให้ปรับตั้งแต่สองแสนบาทขึ้นไป ศาลจะสั่งให้กักขังแทนค่าปรับเป็นระยะเวลาเกินกว่าหนึ่งปีแต่ไม่เกินสองปีก็ได้

ในการค ำนวณระยะเวลานั้น ให้นับวันเริ่มกักขังแทนค่าปรับรวมเข้าด้วยและให้นับเป็นหนึ่งวันเต็มโดยไม่ต้อง ค ึงถึงจ านวนชั่วโมง

ในกรณีที่ผู้ต้องโทษปรับถูกคุมขังก่อนศาลพิพากษา ให้หักจำนวนวันที่ถูกคุมขังนั้นออกจากจำนวนเงินค่าปรับ โดยถืออัตราห้าร้อยบาทต่อหนึ่งวัน เว้นแต่ผู้นั้นต้องศาลพิพากษาให้ลงโทษทั้งจำคุกและปรับ ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าจะต้องหัก จำนวนวันที่ถูกคุมขังออกจากเวลาจำคุกตามมาตรา ๒๒ ก็ให้หักออกเสียก่อน เหลือเท่าใดจึงให้หักออกจากเงินค่าปรับ

เมื่อผู้ต้องโทษปรับถูกกักขังแทนค่าปรับครบกำหนดแล้ว ให้ปล่อยตัวในวันถัดจากวันที่ครบกำหนด ถ้านำเงินค่าปรับมาชำระครบแล้ว ให้ปล่อยตัวไปทันที”

๔. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๐/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๖)

“มาตรา ๓๐/๑ ในกรณีที่ศาลพิพากษาปรับ ผู้ต้องโทษปรับซึ่งมิใช่ชนิดบุคคลและไม่มีเงินชำระค่าปรับ อาจยื่นขอ ชำระต่อศาลชั้นต้นที่พิพากษาคดีเพื่อขอทางานบริการสังคมหรือท งานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ หรือถ้าความปรากฏแก่ศาลในขณะที่พิพากษาคดีว่าผู้ต้องโทษปรับรายใดอยู่ในเกณฑ์ที่จะทางานบริการสังคม หรือท งานสาธารณประโยชน์ตามมาตรานี้ได้ และถ้าผู้ต้องโทษปรับยินยอม ศาลจะมีคำสั่งให้ผู้นั้นท งานบริการสังคมหรือท งานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับก็ได้”

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๗)

“มาตรา ๕๖ ผู้ใดกระท ความผิดซึ่งมีโทษจำคุกหรือปรับ และในคดีนั้นศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินห้าปีไม่ว่าจะลงโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตามหรือลงโทษปรับ ถ้าปรากฏว่าผู้นั้น

(๑) ไม่เคยรับโทษจำคุกมาก่อน หรือ

(๒) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระท โดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือเป็นโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือ

(๓) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่พ้นโทษจำคุกมาแล้วเกินกว่าห้าปี แล้วมากระท ความผิดอีก โดยความผิดในครั้งหลังเป็นความผิดที่ได้กระท โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

และเมื่อศาลได้คำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิด หรือการรู้สึกความผิด และพยายามบรรเทาผลร้ายที่เกิดขึ้น หรือเหตุอื่นอันควรปรานีแล้ว ศาลจะพิพากษาว่าผู้นั้นมีความผิดแต่รอการลงโทษ หรือก หนดโทษแต่รอการลงโทษไว้ ไม่ว่าจะเป็นโทษจำคุกหรือปรับอย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งสองอย่าง เพื่อให้โอกาสกลับตัว ภายในระยะเวลาที่ศาลจะได้อำหนดแต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ศาลพิพากษา โดยจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติของผู้นั้นด้วยหรือไม่ก็ได้

เงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติของผู้กระทความผิดตามวรรคหนึ่ง ศาลอาจกำหนดข้อเดียว หรือหลายข้อตามควรแก่กรณีได้ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ไปรายงานตัวต่อเจ้าพนักงานที่ศาลระบุไว้เป็นครั้งคราว เพื่อเจ้าพนักงานจะได้สอบถาม แนนช่วยเหลือ หรือตักเตือนตามที่เห็นสมควรในเรื่องความประพฤติและการประกอบอาชีพ หรือจัดให้กระท กิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์

(๒) ให้ฝึกหัดหรือท งานอาชีพอันเป็นกิจจะลักษณะ

(๓) ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติอันอาจนำไปสู่การกระทความผิดในทางอนเดียวกันอีก

(๔) ให้ไปรับการบำบัดรักษาการติดยาเสพติดให้โทษ ความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจ หรือความเจ็บป่วยอย่างอื่น ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่ศาลก หนด

(๕) ให้เข้ารับการฝึกอบรม ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่ศาลก หนด

(๖) ห้ามออกนอกสถานที่อยู่อาศัย หรือห้ามเข้าในสถานที่ใดในระหว่างเวลาที่ศาลก หนด ทั้งนี้ จะใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางด้วยก็ได้

(๗) ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือเยียวยาความเสียหายโดยวิธีอื่นให้แก่ผู้เสียหายตามที่ผู้กระทำความผิดและผู้เสียหายตกลงกัน

(๘) ให้แก้ไขฟื้นฟูหรือเยียวยาความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อม หรือชดใช้ค่าเสียหายเพื่อการดังกล่าว

(๙) ให้ทบทวนโทษโดยก หนดจำนวนเงินตามที่ศาลเห็นสมควรว่าจะไม่ก่อเหตุร้าย หรือก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สิน

(๑๐) เงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนดเพื่อแก้ไข ฟื้นฟู หรือป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำ หรือมีโอกาสกระทำ ความผิดขึ้นอีก หรือเงื่อนไขในการเยียวยาผู้เสียหายตามที่เห็นสมควร

เงื่อนไขตามที่ศาลได้ก หนดตามความในวรรคสองนั้น ถ้าภายหลังความปรากฏแก่ศาลตามคำขอของผู้กระทำ ความผิด ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้นั้น ผู้อนุบาลของผู้นั้น พนักงานอัยการหรือเจ้าพนักงานว่าพฤติการณ์ที่เกี่ยวแก่การควบคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิดได้เปลี่ยนแปลงไป เมื่อศาลเห็นสมควรศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนข้อหนึ่งข้อใดเสียก็ได้ หรือจะก หนดเงื่อนไขข้อใดตามที่กล่าวในวรรคสองที่ศาลยังมีได้กำหนดไว้เพิ่มเติมขึ้นอีกก็ได้ หรือถ้ามีการกระทำผิดที่ก หนดโทษให้จำคุกตามกฎหมายมาตรา ๔๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๘)

“มาตรา ๘๔ ผู้ใดก่อให้ผู้อื่นกระทำความผิดไม่ว่าด้วยการใช้ บังคับ ชูเชื้อ จ้าง วาน หรือยุยงส่งเสริม หรือด้วยวิธีอื่นใด ผู้นั้นเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิด

ถ้าความผิดมิได้กระทำความผิดไม่ว่าจะเป็นเพราะผู้ถูกใช้ไม่ยอมกระทำความผิด ยังไม่ได้กระทำความผิดหรือเหตุอื่นใด ผู้ใช้ต้องระวางโทษเพียงหนึ่งในสามของโทษที่ก หนดไว้สา ราชับความผิดนั้น

ถ้าผู้ถูกใช้ได้กระทำความผิดนั้น ผู้ใช้ต้องรับโทษเสมือนเป็นตัวการ และถ้าผู้ถูกใช้เป็นบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี ผู้พิการ ผู้ทพพลภาพ ลูกจ้างหรือผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาของผู้ใช้ ผู้ที่มีฐานะยากจน หรือผู้ต้องพึ่งพาผู้ใช้เพราะเหตุป่วยเจ็บหรือไม่ว่าทางใด ให้เพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้ใช้กึ่งหนึ่งของโทษที่ศาลก หนดสา ราชับผู้นั้น”

๗. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๙)

“มาตรา ๘๕/๑ ถ้าผู้ถูกใช้ตามมาตรา ๘๔ หรือผู้กระทำตามคำโฆษณา หรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำความผิดตามมาตรา ๘๕ ได้ให้ข้อมูลส าคัญอันเป็นการเปิดเผยถึงการกระทำความผิดของผู้ใช้ให้กระทำความผิดหรือผู้โฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำความผิด และเป็นประโยชน์อย่างย้งต่อการดำเนินคดีแก่บุคคลดังกล่าว ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำ ที่ก หนดไว้สา ราชับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้”

๘. บทบัญญัติมาตรา ๓๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับแก่ผู้ที่ถูกกักขังแทนค่าปรับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย และเมื่อคานวณระยะเวลาการกักขังแทนค่าปรับตามอัตราใหม่แล้ว หากปรากฏว่าผู้นั้นถูกกักขังมาจนครบ หรือเกินระยะเวลาที่คานวณได้ดังกล่าว หรือในกรณีที่ศาลพิพากษาให้ปรับไม่ถึงสองแสนบาทและผู้นั้นถูกกักขังมาเกินกำหนดหนึ่งปีแล้ว ให้ปล่อยตัวไปทันที (มาตรา ๑๐)

๒. ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๑๑๗ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๙ มาตรา ๑๔๑ ถึงมาตรา ๑๔๔ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๔๖ มาตรา ๑๕๕ ถึงมาตรา ๑๖๕ มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๑๖๗ ถึงมาตรา ๑๗๓ มาตรา ๑๗๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๑๗๕ มาตรา ๑๗๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๑๗๘ มาตรา ๑๗๙ มาตรา ๑๘๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๑๘๑ (๑) และ (๒) มาตรา ๑๘๔ ถึงมาตรา ๑๘๙ มาตรา ๑๙๒ มาตรา ๑๙๔ ถึงมาตรา ๑๙๗ มาตรา ๑๙๙ มาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๐๓ มาตรา ๒๐๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๐๕ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๐๗ มาตรา ๒๐๘ มาตรา ๒๐๙ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๑๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๑๕ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๒๑๖ มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๒๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๒๑ มาตรา ๒๒๓ มาตรา ๒๒๕ มาตรา ๒๒๖ มาตรา ๒๒๗ มาตรา ๒๒๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๒๙ ถึงมาตรา ๒๓๗ มาตรา ๒๓๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๓๙ ถึงมาตรา ๒๔๑ มาตรา ๒๔๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๔๔ ถึงมาตรา ๒๔๖ มาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๕๐ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๔ ถึงมาตรา ๒๖๑ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๖๕ มาตรา ๒๖๗ มาตรา ๒๖๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗๐ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗๓ มาตรา ๒๗๔ มาตรา ๒๙๑ ถึงมาตรา ๒๙๓ มาตรา ๒๙๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๙๕ ถึงมาตรา ๒๙๘ มาตรา ๒๙๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐๐ มาตรา ๓๐๑ มาตรา ๓๐๒ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๓๐๓ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๓๐๖ มาตรา ๓๐๗ มาตรา ๓๐๙ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๓๑๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑๒ มาตรา ๓๒๒ มาตรา ๓๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๒๔ มาตรา ๓๓๔ มาตรา ๓๓๖ วรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาตรา ๓๓๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๓๓๘ มาตรา ๓๔๑ มาตรา ๓๔๒ มาตรา ๓๔๓ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๓๔๔ มาตรา ๓๔๕ มาตรา ๓๔๖

๑๒. ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๓๑๐ ทวิ และมาตรา ๓๑๒ ทวิ วรรคหนึ่งและวรรคสอง (๑) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๗ และให้ใช้อัตราโทษตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๑๓. ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๓๓๕ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้อัตราโทษตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๑๔. ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๓๕๗ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม และมาตรา ๓๖๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒ และให้ใช้อัตราโทษตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๒๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๖๙ ก วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๑๒๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงบทนิยามคำว่า “กระทำความผิด” ในบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศและบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับศพในประมวลกฎหมายอาญาให้ชัดเจนและสอดคล้องกับลักษณะการกระทำความผิดตามธรรมชาติ และปรับปรุงบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศบางประการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย และเพื่อให้ความคุ้มครองบุคคลซึ่งถูกกระทำทางเพศกลุ่มต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น เช่น เด็ก ผู้อยู่ภายใต้อำนาจของผู้กระทำ และผู้ซึ่งไม่สามารถปกป้องตนเองได้ อีกทั้งเพื่อป้องปรามมิให้มีการกระทำที่เป็นการเอาเปรียบหรือรับประโยชน์จากผู้ซึ่งค้าประเวณีหรือจากการค้าประเวณี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดนิยามความหมายของคำว่า “กระทำความผิด” หมายความว่า กระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น” (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๕)

๔. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๗ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๖)

๕. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๗ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๗)

๖. กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๘ เป็นวรรคสอง วรรคสามของมาตรา ๒๗๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๘)

๗. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๙ และมาตรา ๒๘๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ความตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๙)

๘. กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นมาตรา ๒๘๐/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๑๐)

๙. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๔ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๑)

๑๐. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๔ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๒)

๑๑. กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นมาตรา ๒๘๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๑๓)

๑๒. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๔)

๑๓. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๖๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๕)

นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกตุ / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๘)

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การจัดเก็บภาษีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๘) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓ ปันรศ มาตรา ๓ โสฬส มาตรา ๓ สัตตรส และมาตรา ๓ อัญฐารส แห่งประมวลรัษฎากร

“มาตรา ๓ ปันรศ เพื่อประโยชน์ในการนำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ตามมาตรา ๕๒ การนำส่งภาษีเงินได้ตามมาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๐ ทวิ และการนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา ๘๓/๕ และมาตรา ๘๓/๖ ผู้มีหน้าที่นำส่งภาษีอาจเลือกวิธีนำส่งเงินภาษีให้แก่กรมสรรพากรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข และระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวงแทนวิธีนำส่งตามที่บัญญัติในมาตราที่เกี่ยวข้องก็ได้

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดระยะเวลานำส่งเงินภาษีเกินกว่าที่บัญญัติในมาตราที่เกี่ยวข้องแต่ละกรณีไม่ได้

มาตรา ๓ โสฬส การยื่นรายการหรือเอกสารเกี่ยวกับภาษีอากรและการจัดทำเอกสารอื่นใด ตามที่บัญญัติในประมวลรัษฎากร จะกระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด ซึ่งต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๓ สัตตรส เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร ให้บุคคล ดังต่อไปนี้เป็นผู้มีหน้าที่รายงานข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่มีธุรกรรมลักษณะเฉพาะในปีที่ล่วงมาเฉพาะที่อยู่ใน ความครอบคลุมต่อกรมสรรพากรภายในเดือนมีนาคมของทุกปี

- (๑) สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
- (๒) สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น
- (๓) ผู้ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน

ธุรกรรมลักษณะเฉพาะตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า ธุรกรรมที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ในปีที่ล่วงมา ดังต่อไปนี้

- (๑) ฝากหรือรับโอนเงินทุกบัญชีรวมกันตั้งแต่สามพันครั้งขึ้นไป
- (๒) ฝากหรือรับโอนเงินทุกบัญชีรวมกันตั้งแต่สี่ร้อยครั้งและมียอดรวมของธุรกรรมฝากหรือรับโอนเงินรวมกันตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไป

รายการข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่มีธุรกรรมลักษณะเฉพาะที่ต้องรายงานตามวรรคหนึ่ง และวิธีการ รายงาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

จำนวนครั้งหรือยอดรวมของธุรกรรมฝากหรือรับโอนเงินตามวรรคสอง ให้กำหนดเพิ่มขึ้นได้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้อธิบดีมีหน้าที่ในการเก็บรักษาข้อมูลที่ได้รับตามมาตรา ๓ และให้เก็บข้อมูลดังกล่าวไว้ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่กรมสรรพากรได้รับข้อมูล

มาตรา ๓ อธิบดีราช ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้มีหน้าที่รายงานผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๓ สัตตรส ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ผู้มีหน้าที่รายงานปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

ผู้มีหน้าที่รายงานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีมีอำนาจพิจารณา มีคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ เจ้าพนักงานผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๐ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๕ ให้ผู้มีหน้าที่รายงานข้อมูลตาม มาตรา ๓ สัตตรส แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ส่งรายงานข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่มีธุรกรรมลักษณะเฉพาะต่อกรมสรรพากรครั้งแรกภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

มาตรา ๖ การดำเนินการออกกฎกระทรวงหรือประกาศตาม มาตรา ๓ ปณรศ มาตรา ๓ โสฬส และ มาตรา ๓ สัตตรส แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติได้กำหนดให้นำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการดำเนินการของภาครัฐเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนซึ่งรวมถึงการรับชำระเงินภาษี ประกอบกับลักษณะในการทำธุรกรรมของภาคเอกชนในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนมาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ส่งผลให้การตรวจสอบและติดตามข้อมูลเพื่อการจัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรในปัจจุบันไม่อาจดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการนำส่งเงินภาษี การยื่นรายการหรือเอกสารเกี่ยวกับภาษีอากร และเพื่อให้กรมสรรพากรได้รับข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดเก็บภาษีอากร สมควรปรับปรุงวิธีการนำส่งเงินภาษีบางประเภทและการยื่นรายการหรือเอกสารเกี่ยวกับภาษีอากรให้สามารถดำเนินการด้วยวิธีการอื่นเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากรได้ นอกจากนี้ยังกำหนดให้สถาบันการเงินและผู้ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์มีหน้าที่รายงานข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่มีธุรกรรมลักษณะเฉพาะให้กรมสรรพากรเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากร และปรับปรุงอัตราโทษสำหรับกรณีเจ้าพนักงานเปิดเผยข้อมูลของผู้เสียภาษีอากรหรือของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๙)

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๙) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๘๐/๑ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๕) การขายสินค้าหรือการให้บริการให้แก่

(ก) องค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ สถานเอกอัครราชทูต สถานทูต สถานกงสุลใหญ่ สถานกงสุล

(ข) องค์การระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีพันธกรณีตามความตกลงที่จะต้องปฏิบัติ
เท่าเทียมกับสถานเอกอัครราชทูต องค์การสหประชาชาติหรือทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ

(ค) สำนักงานเศรษฐกิจและการค้าของต่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทยตามความตกลง
ระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ

ทั้งนี้ เฉพาะการขายสินค้าหรือการให้บริการที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ
เงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด”

ผู้รับสนองพระราโชังการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้ใช้อัตราภาษีร้อยละ ๐ ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการกับองค์การระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีพันธกรณีตามความตกลงที่จะต้องปฏิบัติเท่าเทียมกับสถานเอกอัครราชทูต องค์การสหประชาชาติ หรือทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ และสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าของต่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทยตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีตามความตกลง และเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับนานาประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๐)

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๐) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๕) เงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สินซึ่งมีค่าหรือราคาเป็นเงินตราต่างประเทศที่เหลืออยู่ในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ให้คำนวณค่าหรือราคาเป็นเงินตราไทย อย่างไรก็ดีอย่างหนึ่ง ดังนี้

(ก) กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนอกจาก (ข) ให้เลือกใช้วิธีการคำนวณค่าหรือราคาของเงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สินเป็นเงินตราไทยตามอัตราถัวเฉลี่ยระหว่างอัตราซื้อและอัตราขายของธนาคารพาณิชย์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้ หรือวิธีการคำนวณค่าหรือราคาของเงินตรา หรือทรัพย์สินเป็นเงินตราไทยตามอัตราถัวเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้ และคำนวณค่าหรือราคาของหนี้สินเป็นเงินตราไทยตามอัตราถัวเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์ขายซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้ หรือวิธีการอื่นซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามวิชาการบัญชีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ เมื่อใช้วิธีการใดในการคำนวณค่าหรือราคาดังกล่าวแล้ว ให้ใช้วิธีการนั้นตลอดไป เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากอธิบดีจึงจะเปลี่ยนแปลงได้

(ข) กรณีธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด ให้ใช้วิธีการคำนวณค่าหรือราคาของเงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สินเป็นเงินตราไทยตามอัตราถัวเฉลี่ยระหว่างอัตราซื้อและอัตราขายของธนาคารพาณิชย์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้

เงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สินซึ่งมีค่าหรือราคาเป็นเงินตราต่างประเทศ ที่รับมาหรือจ่ายไป ในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี ให้ใช้วิธีการคำนวณค่าหรือราคาเป็นเงินตราไทยตามราคาตลาดในวันที่ได้รับมาหรือจ่ายไปนั้น”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิก (๘) ของมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๖ ตี มาตรา ๗๖ จัตวา มาตรา ๗๖ เบญจ มาตรา ๗๖ ฉ และมาตรา ๗๖ สัตต ในส่วน ๓ การเก็บภาษีจากบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลของหมวด ๓ ภาษีเงินได้ ของลักษณะ ๒ ภาษีอากรฝ่ายสรรพากร แห่งประมวลรัษฎากร

“มาตรา ๗๖ ตี บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้เงินตราสกุลอื่นนอกจากเงินตราไทยตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน จะแจ้งต่ออธิบดีเพื่อใช้เงินตราสกุลดังกล่าวในการจัดทำบัญชีงบดุล บัญชีทำการ และบัญชีกำไรขาดทุน หรือบัญชีรายรับก่อนหักรายจ่าย รวมถึงการคำนวณกำไรสุทธิหรือยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายใด ๆ และการคำนวณจำนวนภาษีเงินได้ที่ต้องเสียก็ได้

เมื่อบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลได้แจ้งต่ออธิบดีแล้ว ให้ใช้เงินตราสกุลที่ใช้ในการดำเนินงานนั้น เพื่อการตามวรรคหนึ่งตั้งแต่วันแรกของรอบระยะเวลาบัญชีที่ได้แจ้ง และต้องใช้ตลอดไปจนกว่าจะได้รับ อนุมัติจากอธิบดีจึงจะเปลี่ยนแปลงได้

การแจ้งตามวรรคหนึ่งและการอนุมัติตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ อธิบดีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

การประเมินเงินภาษีและการแจ้งจำนวนภาษีที่ต้องชำระ ต้องชำระเพิ่มเติม หรือได้รับคืน รวมทั้งการคำนวณเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่ม และการปฏิบัติการอื่นใดของเจ้าพนักงานประเมินกับบริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้เงินตราสกุลอื่นนอกจากเงินตราไทยเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน ให้ดำเนินการโดยใช้เงินตราสกุลที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น

มาตรา ๗๖ จัตวา เมื่อบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้เงินตราสกุลอื่นนอกจาก เงินตราไทยเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน ได้แจ้งหรือได้รับอนุมัติจากอธิบดีตามมาตรา ๗๖ ตรี แล้ว ในการคำนวณค่าหรือราคาของเงินตรา ทรัพย์สิน หนี้สิน และรายการอื่น ๆ ในงบการเงิน ในวันสิ้นรอบ ระยะเวลาบัญชีก่อนรอบระยะเวลาบัญชีที่ใช้สกุลเงินอื่นนอกจากเงินตราไทยเป็นสกุลเงินที่ใช้ใน การดำเนินงาน หรือจากการเปลี่ยนแปลงสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน และบรรดารายการอื่นใดรวมทั้ง ผลขาดทุนสุทธิตามมาตรา ๖๕ ตรี (๑๒) ที่ใช้ในการคำนวณภาษีเงินได้ที่เหลืออยู่ ณ วันนั้น ให้คำนวณค่า หรือราคาเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) เงินตรา ทรัพย์สิน หนี้สิน และรายการอื่น ๆ ในงบการเงิน ให้คำนวณค่าหรือราคา ตามหลักเกณฑ์ตามวิชาการบัญชีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดใน ราชกิจจานุเบกษา

(๒) บรรดารายการอื่นใดรวมทั้งผลขาดทุนสุทธิตามมาตรา ๖๕ ตรี (๑๒) ที่ใช้ในการ คำนวณภาษีเงินได้ ให้คำนวณค่าหรือราคาตามอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างอัตราซื้อและอัตราขายของ ธนาकरพาณิชย์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้ในวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีก่อนรอบระยะเวลา บัญชีที่ใช้สกุลเงินอื่นนอกจากเงินตราไทยเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน หรือของรอบระยะเวลาบัญชี ก่อนที่ได้รับอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน แล้วแต่กรณี

มาตรา ๗๖ เบญจ มิให้นำมาตรา ๖๕ ทวิ (๕) มาใช้บังคับกับการคำนวณค่าหรือราคา ของเงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สินของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้เงินตราสกุลอื่นเป็นสกุลเงิน

ที่ใช้ในการดำเนินงานตามมาตรา ๗๖ ตริ แต่ให้คำนวณค่าหรือราคาของเงินตรา ทรัพย์สิน หรือ หนี้สินดังกล่าวเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) การคำนวณค่าหรือราคาของเงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สินที่เหลืออยู่ในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ให้เลือกใช้วิธีการคำนวณอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(ก) ใช้อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างอัตราซื้อและอัตราขายของธนาคารพาณิชย์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้ แต่ในกรณีมีส่วนใดที่ไม่อาจคำนวณตามอัตราดังกล่าว ให้ขออนุมัติต่ออธิบดีเพื่อใช้อัตราอื่นเฉพาะส่วนนั้นได้

(ข) ใช้วิธีการอื่นซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามวิชาการบัญชีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อใช้วิธีการใดในการคำนวณค่าหรือราคาดังกล่าวแล้ว ให้ใช้วิธีการนั้นตลอดไป เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากอธิบดีจึงจะเปลี่ยนแปลงได้

การขอและการอนุมัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

(๒) การคำนวณค่าหรือราคาของเงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สินที่รับมาหรือจ่ายไปในช่วงรอบระยะเวลาบัญชี ให้คำนวณค่าหรือราคาตามราคาตลาดในวันที่ได้รับมาหรือจ่ายไปนั้น

มาตรา ๗๖ ฉ การชำระภาษีตามมาตรา ๖๗ ทวิ และมาตรา ๖๘ และการคืนเงินภาษี ในกรณีของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้เงินตราสกุลอื่นเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานตามมาตรา ๗๖ ตริ ให้ใช้เงินตราไทย โดยให้คำนวณค่าตามอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างอัตราซื้อและอัตราขายของธนาคารพาณิชย์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้ในวันทำการสุดท้ายก่อนวันชำระภาษีหรือก่อนวันที่ผู้มีอำนาจอนุมัติให้คืนเงินภาษี

มาตรา ๗๖ สัตต ผลกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน หรือจากการคำนวณค่าของสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานเป็นเงินตราไทย เพื่อชำระภาษีของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้เงินตราสกุลอื่นเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานตามมาตรา ๗๖ ตริ ไม่ให้ถือเป็นรายได้หรือรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ”

มาตรา ๖ บทบัญญัติมาตรา ๓ และมาตรา ๕ ให้ใช้บังคับสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

มาตรา ๗ บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกลบเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้
ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเฉพาะการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้
ใช้บังคับ

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรฐานการบัญชีได้มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยกำหนดให้กิจการที่มีธุรกรรมทางการเงินเป็นเงินตราต่างประเทศ บางกรณีสามารถเลือกใช้สกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานเป็นสกุลเงินอื่นนอกจากเงินตราไทยได้ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีเงินได้จากบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชี อันจะส่งผลเป็นการเพิ่มความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลดต้นทุนของผู้ประกอบการ และจูงใจให้มีการจัดตั้งสำนักงานใหญ่ข้ามประเทศและบริษัทการค้าระหว่างประเทศในประเทศไทยมากยิ่งขึ้นสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ของประมวลรัษฎากรเกี่ยวกับการใช้สกุลเงินอื่นนอกจากเงินตราไทยเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน อัตราแลกเปลี่ยนสำหรับการคำนวณค่าหรือราคาของเงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สิน และวิธีการคำนวณและการชำระภาษีของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้เงินตราต่างประเทศเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๑)

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๑) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (ฎ) ของ (๑) ในมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร

“(ฎ) เงินที่บริจาคแก่พรรคการเมือง หรือเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมระดมทุนของพรรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่รวมกันไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๖๕ ตี แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการส่วนตัว การให้โดยเสน่หา หรือการกุศล เว้นแต่

(ก) รายจ่ายซึ่งเป็นเงินที่บริจาคแก่พรรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ให้หักได้ไม่เกินห้าหมื่นบาท ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ข) รายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะหรือเพื่อการสาธารณประโยชน์ตามที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยอนุบัญญัติรัฐมนตรี ให้หักได้ในส่วนที่ไม่เกินร้อยละ ๒ ของกำไรสุทธิ และรายจ่ายเพื่อการศึกษาหรือเพื่อการกีฬาตามที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยอนุบัญญัติรัฐมนตรีให้หักได้อีกในส่วนที่ไม่เกินร้อยละ ๒ ของกำไรสุทธิ”

มาตรา ๕ บทบัญญัติของมาตรา ๔๗ (๑) (ฎ) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับกับการคำนวณภาษีสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่จะต้องยื่นรายการในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

บทบัญญัติของมาตรา ๖๕ ตี (๓) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับกับการคำนวณกำไรสุทธิของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีเริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

มาตรา ๖ บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรซึ่งถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระสำหรับการคำนวณกำไรสุทธิในรอบระยะเวลาบัญชีที่มีวันเริ่มต้นก่อนวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้ผู้บริจาคเงินแก่พรรคการเมืองมีสิทธินำจำนวนเงินที่บริจาคไปหักเป็นค่าลดหย่อนหรือรายจ่ายเพื่อการบริจาคตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากรได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๒)

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร
(ฉบับที่ ๕๒) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “กองทุนรวม” ในมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๑๗

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๓/๑) ของบทนิยามคำว่า “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วน
นิติบุคคล” ในมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร

“(๓/๑) กองทุนรวมที่เป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของ (ข) ใน (๔) ของมาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(ข) เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไร หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม เงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไรที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียมเฉพาะส่วนที่เหลือจากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความใน (ข) ใน (๔) ของมาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(ข) ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วน โอนหน่วยลงทุน หรือโอนหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร หรือตั๋วเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออกรวมทั้งเงินได้จากการขายคืนหน่วยลงทุนให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นกองทุนรวม ทั้งนี้ เฉพาะซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิก (๒๓) และ (๒๔) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๑๗

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของ (๓) ของมาตรา ๔๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ผู้มีเงินได้ซึ่งเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยจะเลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ ๑๐.๐ ของเงินได้โดยไม่ต้องนำไปรวมคำนวณภาษีตาม (๑) และ (๒) ก็ได้สำหรับเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ข) ที่ได้รับจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความใน (๑๐) ของมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๑) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑๐) สำหรับบริษัทจำกัดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยให้นำเงินปันผลที่ได้จากบริษัทจำกัดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม และเงินส่วนแบ่งกำไรที่ได้จากกิจการร่วมค้า มารวมคำนวณเป็นรายได้เพียงกึ่งหนึ่งของจำนวนที่ได้ เว้นแต่บริษัทจำกัดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยดังต่อไปนี้ ไม่ต้องนำเงินปันผลที่ได้จากบริษัทจำกัดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม และเงินส่วนแบ่งกำไรที่ได้จากกิจการร่วมค้า มารวมคำนวณเป็นรายได้

(ก) บริษัทจดทะเบียน

(ข) บริษัทจำกัดนอกจาก (ก) ซึ่งถือหุ้นในบริษัทจำกัดผู้จ่ายเงินปันผลไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ของหุ้นทั้งหมดที่มีสิทธิออกเสียงในบริษัทจำกัดผู้จ่ายเงินปันผลและบริษัทจำกัดผู้จ่ายเงินปันผลไม่ได้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดผู้รับเงินปันผลไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับในกรณีที่บริษัทจำกัดหรือบริษัทจดทะเบียนมีเงินได้ที่เป็นเงินปันผล และเงินส่วนแบ่งกำไรดังกล่าวโดยถือหุ้นที่ก่อให้เกิดเงินปันผลและเงินส่วนแบ่งกำไรนั้นไว้ไม่ถึงสามเดือนนับแต่วันที่ได้นั้นมาถึงวันมีเงินได้ดังกล่าว หรือได้ออนหุ้นนั้นไปก่อนสามเดือนนับแต่วันที่มิได้

เงินปันผลที่ได้จากการลงทุนของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามมาตรา ๖๕ ตรี (๒) มิให้ถือเป็นเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งกำไรตามความในวรรคสอง”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๕) ของมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร

“(๑๕) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นกองทุนรวมไม่ต้องนำรายได้อันมิใช่เงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ก) มารวมคำนวณเป็นรายได้”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๗ การเสียภาษีตามความในส่วนนี้ ให้เสียตามอัตราที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวดนี้ เว้นแต่

(๑) ในกรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามมาตรา ๖๖ วรรคสอง กระทำกิจการขนส่งผ่านประเทศต่าง ๆ ให้เสียภาษีเฉพาะกิจการขนส่งตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(ก) ในกรณีรับขนคนโดยสาร ให้เสียภาษีในอัตราร้อยละ ๓ ของค่าโดยสาร ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บในประเทศไทยก่อนหักรายจ่ายใด ๆ เนื่องในการรับขนคนโดยสารนั้น

(ข) ในกรณีรับขนของ ให้เสียภาษีในอัตราร้อยละ ๓ ของค่าระวาง ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บไม่ว่าในหรือนอกประเทศไทย ก่อนหักรายจ่ายใด ๆ เนื่องในการรับขนของออกจากประเทศไทยนั้น

(๒) มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้อันมิใช่รายได้ตามมาตรา ๖๕ ทวิ (๑๓) ให้เสียภาษีในอัตราร้อยละ ๑๐ ของรายได้ก่อนหักรายจ่ายใด ๆ

(๓) เงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ก) ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นกองทุนรวม ให้เสียภาษีในอัตราร้อยละ ๑๕ ของรายได้ก่อนหักรายจ่ายใด ๆ”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิก (จ) ของ (๒) สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลแห่งบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวด ๓ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๑๓ เงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นกองทุนรวมซึ่งต้องเสียภาษีตามมาตรา ๖๗ (๓) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ เฉพาะส่วนที่เกิดขึ้นจากเงินที่ฝาก หรือตัวเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ถืออยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันการลงทุนในตราสารหนี้โดยตรงมีภาระภาษีที่แตกต่างกับการลงทุนในตราสารหนี้ผ่านกองทุนรวม และเพื่อให้ภาระภาษีจากการลงทุนทั้งสองประเภทดังกล่าวมีความสอดคล้องกัน สมควรปรับปรุงการจัดเก็บภาษีเงินได้จากกองทุนรวมที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย หรือตามกฎหมายของต่างประเทศ เฉพาะเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ก) แห่งประมวลรัษฎากร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ประมวลรัษฎากรประกาศใช้บังคับเป็นครั้งแรก โดยพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๑ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๘๒ เป็นต้นไป และที่แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรในยุครัฐบาลต่าง ๆ รวมจ นานทั้งสิ้น ๗๖ ฉบับ ตามล าดับดังนี้

ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี จอมพล แปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้ประมวลรัษฎากรและที่แก้ไขเพิ่มเติมตามล าดับที่ ๑-๕ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๑
๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๒
๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๓
๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๕
๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๘๕

ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี พลเรือตรี ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรตามล าดับที่ ๖-๘ ดังนี้

๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๘๙
๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๔๙๐
๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๔๙๐

ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี จอมพล แปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรตามล าดับที่ ๙-๑๓ ดังนี้

๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๔๙๔
๑๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๔๙๕
๑๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖
๑๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๔๙๗
๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๗

ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี จอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรตามล าดับที่ ๑๔-๑๖ ดังนี้

๑๔. พระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๕๐๑
๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๐๑
๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๐๑

ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร ตามล าดับที่ ๑๗-๒๐ ดังนี้

๑๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๐๒
๑๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒
๑๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๐๒
๒๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔

ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี จอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวล
 รัษฎากร ตามล าดับที่๒๑-๒๔ ดังนี้

๒๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘
๒๒. พระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๓ (แก้ไขอัตราภาษีการค้า)
๒๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๑๓
๒๔. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๖ (จอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นหัวหน้าคณะปฏิวัติ)

ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร
 ตามล าดับที่๒๕-๒๘ ดังนี้

๒๕. พระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๖
๒๖. พระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖
๒๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๑๗
๒๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๑๘

ในสมัย พอเรือเอก สัตต์ ชลออยู่ เป็นหัวหน้าคณะปฏิวัติ ได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร ตามล าดับที่ ๒๙-๓๑
 ดังนี้

๒๙. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๘ (วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐)
๓๐. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙ (วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐)
๓๑. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ (วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐)

ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แก้ไขเพิ่มเติม
 ประมวลรัษฎากรตามล าดับที่๓๒ - ๓๔ ดังนี้

๓๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๒๑
๓๓. พระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑
๓๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๒๒

ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวล
 รัษฎากรตามล าดับที่๓๕-๔๕ ดังนี้

๓๕. พระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ (อนุมัติเมื่อคราว
 ประชุมรัฐสภาครั้งที่ ๓/๒๕๒๓ (สมัยสามัญ) วันศุกร์ที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๒๓)

๓๖. พระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๓ (อนุมัติเมื่อคราว
 ประชุมรัฐสภา ครั้งที่ ๑/๒๕๒๔ (สมัยสามัญ) วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๒๔)

๓๗. พระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๒๔ (อนุมัติเมื่อคราว
 ประชุมรัฐสภา ครั้งที่ ๑/๒๕๒๔ (สมัยสามัญ) วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๒๔)

๓๘. พระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๕ (อนุมัติเมื่อคราว
 ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๑/๒๕๒๕ (สมัยสามัญ) วันศุกร์ที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๒๕)

๓๙. พระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๕ (อนุมัติเมื่อคราว
 ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๒/๒๕๒๕ (สมัยสามัญ) วันศุกร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๒๕)

๔๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๒๕

๔๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๒๕

๔๒. พระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๒๕ (อนุมัติเมื่อคราว
 ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๑/๒๕๒๖ (สมัยวิสามัญ) วันศุกร์ที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๖)

๔๓. พระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖ (อนุมัติเมื่อคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๓/๒๕๒๗ (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๒๗ และวุฒิสภา ชุดที่ ๓ ครั้งที่ ๔/๒๕๒๗ (สมัยสามัญ) วันศุกร์ที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๒๗)

๔๔. พระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗ (อนุมัติเมื่อคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๒/๒๕๒๘ (สมัยสามัญ) วันพุธที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๒๘ และวุฒิสภา ชุดที่ ๔ ครั้งที่ ๓/๒๕๒๘ (สมัยสามัญ) วันศุกร์ที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๒๘)

๔๕. พระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙
ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรโดยประกาศใช้พระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาตามลำดับที่ ๔๖ – ๔๗ ดังนี้

๔๖. พระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๒ (อนุมัติเมื่อคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑/๒๕๓๒ (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๒ และวุฒิสภา ชุดที่ ๖ ครั้งที่ ๒/๒๕๓๒ (สมัยสามัญ) วันศุกร์ที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๓๒)

๔๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๓๓
ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรตามลำดับที่ ๔๘–๕๒ ดังนี้

๔๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๓๔

๔๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๓๔

๕๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔

๕๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๑) พ.ศ. ๒๕๓๔

๕๒. พระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๔ (อนุมัติเมื่อคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๓๕ วันศุกร์ที่ ๓ มกราคม ๒๕๓๕)

ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรตามลำดับที่ ๕๓–๕๔ ดังนี้

๕๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ (กำหนดความรับผิดของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลผู้จ่ายเงินได้ซึ่งแสดงข้อความในหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่ายไม่ถูกต้อง เพื่อให้การให้เครดิตภาษีเป็นไปโดยรอบคอบและถูกต้อง)

๕๔. พระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๐ (แก้ไขให้เงินสำรองไว้เป็นค่าเผื่อหนี้สูญหรือสงสัยจะสูญ ถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิได้เต็มจำนวน ซึ่งอนุมัติเมื่อคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ ครั้งที่ ๓) วันพุธที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และวุฒิสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ) วันศุกร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐)

ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรตามลำดับที่ ๕๕–๕๖ ดังนี้

๕๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๓) พ.ศ. ๒๕๔๑

๕๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๔) พ.ศ. ๒๕๔๑

ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี นายทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรตามลำดับที่ ๕๗–๕๘ ดังนี้

๕๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๕) พ.ศ. ๒๕๔๔ (แก้ไขเพิ่มเติมให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีครอบคลุมถึงเขตปลอดอากร และเขตที่กฎหมายกำหนดให้ยกเว้นอากรขาเข้าตามที่จะได้มีการจัดตั้งขึ้นต่อไป)

๕๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๖) พ.ศ. ๒๕๔๘

ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรตามล าดับที่๕๙ ดังนี้

๕๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๗) พ.ศ. ๒๕๕๒

ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี นางสาว ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรตามล าดับที่๖๐ ดังนี้

๖๐. พระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ (อนุมัติเมื่อคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๖ และวุฒิสภา ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันจันทร์ที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๖)

ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรตามล าดับที่๖๑ – ๗๖ ดังนี้

๖๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๘) พ.ศ. ๒๕๕๗

๖๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๙) พ.ศ. ๒๕๕๗

๖๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๐) พ.ศ. ๒๕๕๘

๖๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๑) พ.ศ. ๒๕๕๙

๖๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

๖๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๓) พ.ศ. ๒๕๕๙

๖๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๔) พ.ศ. ๒๕๖๐

๖๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๕) พ.ศ. ๒๕๖๐

๖๙. พระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๑ (อนุมัติเมื่อคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๐/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑)

๗๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๖) พ.ศ. ๒๕๖๑

๗๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๗) พ.ศ. ๒๕๖๑

๗๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๘) พ.ศ. ๒๕๖๒

๗๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๙) พ.ศ. ๒๕๖๒

๗๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๐) พ.ศ. ๒๕๖๒

๗๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๑) พ.ศ. ๒๕๖๒

๗๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประมวลรัษฎากรที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันคือ พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมจ นานทั้งสิ้น ๗๖ ฉบับ รายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๘๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๘๒ เว้นแต่เฉพาะในลักษณะ ๒ หมวด ๖ เริ่มใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๔๘๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคำปรารภในพระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติไว้ว่า ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรตราประมวลรัษฎากรเพื่อปรับปรุงการรัษฎากรตามหลักความเป็นธรรม แก่สังคม จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยค าแนะนําและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสาคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ใช้ประมวลรัษฎากรที่ตราไว้ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๘๒ เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติในลักษณะ ๒ หมวด ๖ ว่าด้วยอากรแสตมป์นั้น ให้ใช้เป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๒ เป็นต้นไป (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกกฎหมาย ๘ ฉบับ ได้แก่

๒.๑ พระราชบัญญัติเงินรัชชูปการ พุทธศักราช ๒๔๖๘

๒.๒ พระราชบัญญัติลักษณะเก็บเงินค่านา ร.ศ. ๑๑๙

๒.๓ พระราชบัญญัติลักษณะการเก็บภาษีค่าที่ไร้อยู่ พุทธศักราช ๒๔๖๔

๒.๔ พระราชบัญญัติเปลี่ยนวิธีเก็บภาษีอากร ร.ศ. ๑๑๙

๒.๕ ประกาศพระราชทานยกเงินอากรสวนใหญ่ค่างเก่าและเดินสำรวจต้นผลไม้ใหม่ สำหรับเก็บเงินส่วนใหญ่ รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

๒.๖ พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ พุทธศักราช ๒๔๗๕

๒.๗ พระราชบัญญัติภาษีการค้า พุทธศักราช ๒๔๗๕

๒.๘ พระราชบัญญัติภาษีการธนาคารและการประกันภัย พุทธศักราช ๒๔๗๖ รวมถึงบรรดาพิกัตอัตรา ข้อบังคับ กฎ ประกาศและบทกฎหมายอื่น ซึ่งออกเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมหรือดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวข้างต้น อนึ่ง นับตั้งแต่วันที่ใช้บทบัญญัติในลักษณะ ๒ หมวด ๖ แห่งประมวลรัษฎากรว่าด้วยอากรแสตมป์ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติอากรแสตมป์ พุทธศักราช ๒๔๗๕ กับบรรดาพิกัตอัตรา ข้อบังคับ กฎ และบทกฎหมายอื่น ซึ่งออกเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมหรือดำเนินการตามพระราชบัญญัตินั้น (มาตรา ๔)

๓. บรรดาพระราชบัญญัติ ประกาศ พิกัตอัตรา ข้อบังคับ กฎ และบทกฎหมายที่ให้ยกเลิกตามความในมาตรา ๔ วรรคแรกนั้น ยังคงให้ใช้บังคับได้ในการเก็บภาษีอากร จำนวนพุทธศักราชต่าง ๆ ก่อนใช้ประมวลรัษฎากร ส่วนพระราชบัญญัติ พิกัตอัตรา ข้อบังคับ กฎ และบทกฎหมายที่ให้ยกเลิกตามความในมาตรา ๔ วรรคสุดท้าย ก็ยังคงให้ใช้บังคับได้ในการเก็บอากรที่จะพึงเรียกเก็บได้ก่อนใช้บทบัญญัติในลักษณะ ๒ หมวด ๖ แห่งประมวลรัษฎากรว่าด้วยอากรแสตมป์ (มาตรา ๕)

๔. ประมวลรัษฎากร มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๗๙ มาตรา ประกอบด้วย ๔ ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะที่ ๑ ข้อความเบื้องต้น (มาตรา ๑ – มาตรา ๔)

ลักษณะที่ ๒ ภาษีอากรฝ่ายสรรพากร แบ่งเป็น ๗ หมวด ดังต่อไปนี้

หมวด ๑ บทเบ็ดเตล็ดทั่วไป (มาตรา ๕ – มาตรา ๑๓)

หมวด ๒ วิธีการเกี่ยวแก่ภาษีอากรประเมิน แบ่งเป็น ๓ ส่วน

ส่วน ๑ การยื่นรายการและการเสียภาษีอากร (มาตรา ๑๗ – มาตรา ๒๗)

ส่วน ๒ การอุทธรณ์ (มาตรา ๒๘ – มาตรา ๓๔)

- ส่วน ๓ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๓๕ – มาตรา ๓๗)
- หมวด ๓ ภาษีเงินได้ แบ่งเป็น ๓ ส่วน
- ส่วน ๑ ข้อความทั่วไป (มาตรา ๓๘ – มาตรา ๓๙)
- ส่วน ๒ การเก็บภาษีจากบุคคลธรรมดา (มาตรา ๔๐ – มาตรา ๖๔)
- ส่วน ๓ การเก็บภาษีจากบริษัทและหุ้นส่วนนิติบุคคล (มาตรา ๖๕ – มาตรา ๗๖)
- หมวด ๔ ภาษีโรงค้า เริ่มตั้งแต่มาตรา ๗๗ ถึงมาตรา ๙๒ และพิกัดอัตรา ๓ ฉบับ คือ
- พิกัดอัตราฉบับที่ ๑ ว่าด้วยเรื่องฝ้าย
- พิกัดอัตราฉบับที่ ๒ ว่าด้วยเรื่องร้านค้า
- พิกัดอัตราฉบับที่ ๓ ว่าด้วยเรื่องโรงอุตสาหกรรม
- หมวด ๕ ภาษีการธนาคาร และเครดิตฟองซิเอร์ การออมสินและการประกันภัย (มาตรา ๙๓– มาตรา ๑๐๒)
- หมวด ๖ อากรแสตมป์ แบ่งเป็น ๓ ส่วน
- ส่วน ๑ การเสียอากร (มาตรา ๑๐๔ – มาตรา ๑๑๒)
- ส่วน ๒ เบ็ดเตล็ด (มาตรา ๑๑๓ – มาตรา ๑๒๓)
- ส่วน ๓ บทลงโทษ (มาตรา ๑๒๔ – มาตรา ๑๒๙)
- หมวด ๗ อากรมหรสพ (มาตรา ๑๓๐ – มาตรา ๑๔๓) ซึ่งมีบัญญัติอากรมหรสพบัญญัติไว้โดยละเอียดตามฐานต่าง ๆ แยกได้ ๑๐ ฐาน โดยฐานแรกคือ ตั๋วราคาสูงกว่า ๕ สตางค์แต่ไม่เกิน ๑๐ สตางค์เก็บอากร ๒ สตางค์ เป็นต้น
- ลักษณะ ๓ เงินช่วยเหลือบำรุงท้องที่ (มาตรา ๑๔๔ – มาตรา ๑๖๖) ซึ่งมีบัญญัติประเภทและชั้นของที่ดินท้ายมาตรา ๑๖๖ ได้แก่ ประเภท ๑ ที่ดินนอกเขตเทศบาล ประเภท ๒ ที่ดินในเขตเทศบาล และประเภท ๓ ที่ดินซึ่งอยู่ในเขตรัศมี ๒๐๐ เมตรของที่ตั้งสถานที่ต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในลักษณะนี้ซึ่งเรียกเก็บเงินช่วยเหลือบำรุงท้องที่เท่ากับที่ดินในเขตเทศบาล เช่น ที่ดินซึ่งอยู่ในเขตรัศมี ๒๐๐ เมตรของสถานีรถไฟ ที่ว่าการอำเภอ เป็นต้น
- ลักษณะ ๔ เงินช่วยเหลือประถมศึกษา (มาตรา ๑๖๗ – มาตรา ๑๗๙) ซึ่งเงินช่วยเหลือประถมศึกษา เป็นเงินสบทบ ขยายที่บรรลุนิติภาวะที่อยู่ในราชอาณาจักรต้องเสียเงินช่วยการศึกษาเป็นจำนวนคนละ ๑ บาทต่อ ๑ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ทั้งนี้ มีกรณียกเว้นไม่ต้องเสียเงินช่วยเหลือดังกล่าวตามมาตรา ๑๗๔ เช่น ผู้มีอายุครบ ๕๕ ปีบริบูรณ์ ภิกษุสามเณร บาทหลวงและกานัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น

๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๔๘๒ หน้า ๑๔๔๖

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๔๘๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคำปรารภในพระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติไว้ว่า ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยค าแนะน าและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๘ มาตรา โดยได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร ด้วยการเพิ่มความในบางมาตรา แห่งประมวลรัษฎากรและยกเลิกความบางมาตราแห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มมาตรา ๑๑ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับเรื่องการขอใบแทนใบเสร็จในกรณีที่เจ้าหน้าที่ได้ออกใบเสร็จให้ผู้เสียภาษีไปแล้ว หากต้องการขอใบแทน ให้ขอได้ ณ ที่ว่าการอาเภอโดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละ ๕๐ สตางค์ (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๗ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มสาระสำคัญให้อาเภอมีอำนาจเช่นเดียวกับเจ้าพนักงานประเมิน ซึ่งมีอำนาจออกหมายเรียกผู้ไม่ยื่นรายการมาไต่สวน และออกหมายเรียกพยานกับสั่งให้ยื่นรายการหรือพยานนั้น ให้นำสมุดบัญชีหรือพยานหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดงได้ แต่ต้องให้เวลาล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๕ วันนับแต่วันส่งหมายนั้น (มาตรา ๔ – มาตรา ๗)

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๓๖ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการแก้ไขในส่วนที่เป็นหมายหรือคำสั่งของอาเภอเพื่อให้ปรากฏในบทลงโทษให้สอดคล้องกันกับการแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งให้อาเภอมีอำนาจออกหมายหรือคำสั่งด้วย (มาตรา ๘)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยกเลิกการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ ๒๕ ซึ่งให้ใช้เป็นการเหมาะสมสำหรับค่าใช้จ่ายในกิจการของวิชาชีพอิสระตามที่จะได้มีพระราชกฤษฎีกา กำหนดไว้ (มาตรา ๙)

๕. เพิ่มความเป็นวรรค ๒ ของมาตรา ๕๖ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับให้บุคคลซึ่งมิใช่นิติบุคคลประกอบกิจการเช่นหุ้นส่วนได้รับเงินได้พึงประเมินยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนด นอกจากบุคคลซึ่งเป็นหุ้นส่วนต้องยื่นแล้ว (มาตรา ๑๐)

๖. เพิ่มความเป็นวรรค ๒ ของมาตรา ๖๔ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับถ้าเงินงวดที่ ๑ ไม่ชำระภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ต้องเสียภาษีหมดสิทธิที่จะชำระเงินภาษีเป็น ๒ งวด และให้ใช้มาตรา ๒๗ บังคับ (มาตรา ๑๑)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๖๕ (๑) และมาตรา ๖๗ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับความชัดเจนในส่วนเงินที่ต้องเสียภาษีที่เป็นดอกเบี้ยที่จ่ายเป็นดอกเบี้ยหุ้นกู้ ดอกเบี้ยพันธบัตรหรือดอกเบี้ยเงินกู้ยืมมีลักษณะเป็นเงินทุนและในกรณีบริษัทหรือหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นธนาคารก่อนจ่ายเงินได้ต้องเสียภาษีจากการเทียบยอดเงินฝากในบัญชี ตามบทบัญญัติของกฎหมาย แต่อย่างน้อยจ านมเงินภาษีที่ต้องเสียต้องไม่ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ บาท (มาตรา ๑๒ – มาตรา ๑๓)

๘. ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการเสียภาษีตามความในส่วนนี้ ให้เสียตามอัตราภาษีปกติในบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวดนี้ ณ ที่ว่าการอาเภอภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่นิติบัญญัติและงบดุล ส่วนในกรณีที่ไม่มีการประชุมใหญ่ให้เสียภาษีภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ถึงจ่ายเงินได้ตามมาตรา ๖๕ (มาตรา ๑๔)

๙. ยกเลิกความในมาตรา ๖๙ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่นิติบัญญัติและงบดุลทุกปี หรือในกรณีที่ไม่มีการประชุมใหญ่ภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ถึงจ่ายเงินตามมาตรา ๖๕ ให้บริษัทหรือหุ้นส่วนนิติบุคคลยื่นรายการต่อเจ้าพนักงานประเมินตามแบบที่อธิบดีกำหนด แสดงรายการเกี่ยวกับเงินได้ต้องเสียภาษีตามมาตรา ๖๕ และยอดเงินต่าง ๆ ตามมาตรา ๖๗ (มาตรา ๑๕)

๑๐. เพิ่มความเป็นวรรค ๒ ของมาตรา ๘๓ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับถ้าเงินงวดที่ ๑ ไม่ชำระภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ต้องเสียภาษีหมดสิทธิที่จะชำระเงินภาษีเป็น ๒ งวด และให้ใช้มาตรา ๒๗ บังคับ (มาตรา ๑๖)

๑๑. เพิ่มความต่อท้ายมาตรา ๑๐๓ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับ “นายตรวจ” หมายความว่า เจ้าพนักงานหรือรัฐมนตรีแต่งตั้ง (มาตรา ๑๗)

๑๒. ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๕ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับถ้อยคำในการออกใบรับ ซึ่งผู้รับชำระราคาต้องออกใบรับ และได้เพิ่มผู้ชำระราคา ซึ่งจะได้มีการเรียกร้องให้ออกใบรับได้ด้วย (มาตรา ๑๘)

๑๓. ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๓ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับให้นายตรวจมีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีอำนาจเข้าไปในสถานที่ทำการค้าหรือสํานักงานใด ๆ ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เพื่อตรวจสอบตราสาร หรือออกหมายเรียกแล้วแต่กรณีได้ (มาตรา ๑๙)

๑๔. ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๕ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับบทลงโทษ นอกจากกรณีจงใจกระทำหรือหาตราสารให้ผิดความจริงเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งหมวดนี้ โดยได้เพิ่มกรณี “ออกใบรับไม่เกินสำหรับมูลค่าเกิน ๕ บาท หรือแบ่งหรือแยกมูลค่าที่ได้รับชำระนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงการเสียอากรก็ได้” มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท (มาตรา ๒๐)

๑๕. เพิ่มความเป็นวรรค ๒ ของมาตรา ๑๒๗ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับถ้าความผิดตามความในวรรคก่อน ปรากฏขึ้นด้วยการกล่าวหาแจ้งความของบุคคลที่มีใช้พนักงานของรัฐบาล ทารในหน้าที่นอกจากเงินค่าปรับแล้ว ให้ผู้มีความผิดเสียเงินเป็นค่าสินบนจ่ายให้แก่บุคคลดังกล่าวอีกด้วย เป็นจำนวนเงินไม่เกินกึ่งหนึ่งของเงินค่าปรับ แต่อย่างน้อยไม่ต่ำกว่า ๓ บาท (มาตรา ๒๑)

๑๖. ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๘ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับนายตรวจในบทลงโทษเพื่อสอดคล้องกัน ในกรณีหากผู้ใดไม่ นวยความสะดวก หรือโดยรู้อยู่แล้วหรือจงใจไม่ปฏิบัติตามพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือนายตรวจ ซึ่งออกตามมาตรา ๑๒๓ หรือไม่ยอมตอบคำถามเมื่อซักถาม ผู้นั้นมีความผิดซึ่งมีโทษปรับไม่เกิน ๕๐๐ บาท (มาตรา ๒๒)

๑๗. ยกเลิกความในบัญชีอัตราอากรแสตมป์ท้ายหมวด ๖ แห่งประมวลรัษฎากร ข้อ ๒ ข้อ ๕ ข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๑๑ ข้อ ๒๑ ข้อ ๒๓ ข้อ ๒๘ ข้อ ๒๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๓)

๑๘. ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๔ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับบทสหพที่เก็บเงินเพื่อบำรุงสาธารณประโยชน์ โดยเฉพาะและโดยไม่หักรายจ่ายจากเงินที่เก็บได้ ซึ่งได้เป็นไปตามลักษณะที่รัฐมนตรีกำหนดระเบียบยกไว้ (มาตรา ๒๔)

๑๙. เพิ่มความต่อท้ายมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับในส่วนของที่ดินที่ต้องเสียเงินช่วยบำรุงท้องที่ซึ่งเหลือจากที่จัดเป็นที่อยู่อาศัยแล้วนั้น ได้กำหนดให้ “การพิจารณาหักที่ดินออก ในกรณีที่บุคคลคนเดียวมีที่ดินหลายแปลง ให้หักให้เฉพาะเกี่ยวกับที่ดินซึ่งได้อยู่อาศัยนานที่สุดในปีสำรวจปีหนึ่ง ๆ แปลงเดียว” ทั้งนี้ หากมีกรรมสิทธิ์ร่วมกัน ให้หักสําหรับตัวผู้ต้องเสียเงินช่วยบํรุงท้องที่และภริยาหรือสามีที่อยู่ร่วมกันนั้นให้หักได้โดยส่วนเฉลี่ย แต่ต้องไม่เกินอัตราตามที่กำหนดไว้แล้วแต่บุตรที่อยู่ร่วมด้วยให้หักให้ทุกคน ๆ ละ ๒๐๐ ตารางเมตร (มาตรา ๒๕)

๒๐. ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๑ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับที่ดินซึ่งมีราคาปานกลางสูงกว่าไร่ละ ๑๐,๐๐๐ บาท ให้ถือว่าไม่ใช่ที่ดินสำหรับอยู่อาศัย และไม่ได้การยกเว้นตามมาตรา ๑๕๐ (มาตรา ๒๖)

๒๑. ยกเลิกความในวรรค ๒ ของมาตรา ๑๖๑ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการกำหนดให้ที่ดินซึ่งใช้ในการเพาะปลูก นอกจากต้องเป็นที่ดินนอกเขตเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนคร และให้อยู่ในเงื่อนไขนอกเขตที่ดินประเภท ๓ ตามบัญชีประเภท และชั้นของที่ดินท้ายลักษณะนี้ด้วย (มาตรา ๒๗)

๒๒. ยกเลิกความในบัญชีประเภทและชั้นของที่ดินประเภท ๓ ท้ายลักษณะ ๓ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๘)

๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๔ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคาปรารภในพระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติไว้ว่า ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยค าแนะน าและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๘ มาตรา สาระสาคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มความเป็นวรรค ๒ และวรรค ๓ ของมาตรา ๑๘ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับในกรณีที่ผู้ต้องเสียภาษีอากรถึงแก่ความตายก่อนได้รับแจ้งจำนวนภาษีอากรที่ประเมิน ให้อาเภอหรือเจ้าพนักงานประเมินแจ้งจำนวนภาษีอากรดังกล่าวไปยังผู้จัดการมรดก หรือทายาทหรือบุคคลอื่นที่ครอบครองทรัพย์สินมรดก แล้วแต่กรณี ถ้าได้ประเมินแล้ว ไม่มีจำนวนที่ต้องเรียกเก็บหรือเรียกคืนการแจ้งเป็นอันระงับ แต่ทั้งนี้ อาเภอหรือเจ้าพนักงานยังมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ ซึ่งมาตราดังกล่าวให้มีอำนาจออกหมายเรียกในกรณีที่ผู้เสียภาษีไม่ยื่นแสดงรายการ ทั้งมีอำนาจแก้ไขจำนวนเงินที่ประเมินและแจ้งให้ผู้เสียภาษีชำระ (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกบทวิเคราะห์ศัพท์คำว่า “ปีภาษี” ในมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแต่เดิมหมายถึง “ปีตามปฏิทินหลวง” กล่าวคือ ค วา “ปีภาษี” ให้หมายความว่า “ปีประติทิน” (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการเก็บภาษีเงินได้จากบุคคลธรรมดา นอกจากให้บุคคล ห้างหุ้นส่วน สมาคม หรือคณะบุคคลผู้ที่ยื่นเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา ๔๐ (๑) (๒) (๓) ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ได้เพิ่มอนุมาตรา (๔) ด้วย โดยให้หักเงินภาษีเงินได้ทุกคราวที่จ่ายเงิน แต่ยกเว้นดอกเบี้ยเงินกู้ยืม (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๕๖ และความในวรรค ๒ ของมาตรา ๕๖ ซึ่งเพิ่มขึ้นโดยมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในกรณีการยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินของบุคคลในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว มีเงินได้พึงประเมินเกินกว่า ๖๐๐ บาท ให้ยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนดต่อเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งภายในเดือน

กุมภาพันธ์ทุก ๆ ปี ซึ่งแต่เดิมนั้นเป็นเดือนพฤษภาคมที่ได้ยกเลิกไปแล้ว ทั้งนี้ให้คณะบุคคลซึ่งมีใช้นิติบุคคลก็ต้องยื่นภายในเดือนกุมภาพันธ์ทุก ๆ ปี เช่นเดียวกัน (มาตรา ๖)

๕. เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับในกรณีที่ผู้มีเงินได้เกิน ๖๐๐ บาท ในปีภาษีล่วงมาแล้ว ได้เพิ่มเติมในกรณีที่ตายก่อนที่ได้มีการปฏิบัติตามความในมาตรา ๕๖ หรือก่อนที่ผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้พิทักษ์หรือผู้อนุบาลได้ปฏิบัติตามความในมาตรา ๕๗ และได้เพิ่มเติมให้เป็นหน้าที่โดยการปฏิบัติแทนของผู้จัดการมรดกหรือของทายาทหรือผู้อื่นที่ครอบครองทรัพย์สินมรดกด้วย (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความในมาตรา ๕๘ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับปีภาษี ซึ่งระยะเวลาเดิมจากภายในเดือนเมษายนทุก ๆ ปีนั้นได้ยกเลิกไปแล้ว และให้เป็นภายในเดือนมกราคมทุก ๆ ปี ในการยื่นแสดงรายการจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) ส่วนการยื่นแสดงรายการกรณีบุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือคณะบุคคล มีหน้าที่หักเงินได้ตามมาตรา ๕๐ ต้องยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา ๔๐ (๑) (๒) แล้วพระราชบัญญัตินี้ได้เพิ่ม อนุมาตรา (๔) ของมาตรา ๔๐ ด้วย (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๖๒ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับในกรณีที่บุคคลตั้งตัวแทนจัดการทรัพย์สินหรือผู้รับประโยชน์จากทรัสต์ เป็นผู้มีเงินได้สุทธิถึงจำนวนต้องเสียภาษี ซึ่งแต่เดิมนั้นบัญญัติไว้เพียงกรณีผู้ไม่บรรลุนิติภาวะ ผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถเท่านั้น พระราชบัญญัตินี้ได้เพิ่มเติมผู้ถึงแก่ความตายด้วย จึงได้บัญญัติเพิ่มเติมในส่วนของผู้ที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติในส่วนนี้ โดยเพิ่มเติมผู้จัดการมรดก ทายาทหรือผู้อื่นที่ครอบครองทรัพย์สินมรดกนอกจากผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ ตัวแทนหรือทรัสต์แล้วแต่กรณี เพื่อให้สอดคล้องกัน (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ และในมาตรา ๖๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับได้ยกเลิกการให้เสียภาษีภายใน ๙๐ วันในกรณีไม่มีการประชุมใหญ่ โดยกำหนดให้เป็นภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันสุดท้ายของระยะเวลาบัญชี ๑๒ เดือน ใช้บังคับแทน รวมทั้งแก้ไขในการยื่นรายการต่อเจ้าพนักงานประเมินในกรณีไม่มีการประชุมใหญ่ ภายใน ๑๒๐ วันเช่นเดียวกัน (มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑)

๙. ยกเลิกบทวิเคราะห์ศัพท์คำว่า “ปีภาษี” เดิมหมายความว่า “ปีปฏิทินหลวง” ในมาตรา ๗๘ แห่งประมวลรัษฎากร โดยมาตรา ๑๒ ค วา “ปีภาษี” ให้หมายความว่า “ปีประติทิน” (มาตรา ๑๒)

๑๐. ยกเลิกความในวรรค ๑ และวรรค ๒ ของมาตรา ๘๕ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน ในการยื่นรายการเพื่อเสียภาษีของผู้เริ่มประกอบกิจการจะต้องเสียภาษีตามมาตรา ๗๙ (๒) ในระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ในปีภาษีปีใด ต้องยื่นภายใน ๖๐ วัน นับแต่เริ่มประกอบกิจการนั้น ในกรณีที่เริ่มประกอบกิจการในระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ในปีภาษีปีใด ไม่ต้องยื่นรายการเสียภาษีในปีนั้น (มาตรา ๑๓)

๑๑. ยกเลิกความในข้อ ๒ วรรค ๑ แห่งพิกัดอัตราฉบับที่ ๓ ท้ายมาตรา ๔ แห่งประมวลรัษฎากร โดยพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้ปีภาษี ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ซึ่งเป็นการแก้ไขระยะเวลาปีภาษีในกรณีเริ่มประกอบกิจการในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งได้ยกเลิกปีภาษีระหว่างวันที่ ๑ เมษายนและวันที่ ๓๐ กันยายน (มาตรา ๑๔)

๑๒. ยกเลิกบทวิเคราะห์ศัพท์คำว่า “ชิตฆา” และ “ปิตแสดมภ์บริบูรณ์” ในมาตรา ๑๐๓ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยเพิ่มเติมความหมายของคำว่า “ชิตฆา”

ในกรณีแสดมภ์คุณ นอกจากให้เขียนบนตราสารแสดมภ์คุณปรากฏอยู่ในด้านหน้าของตราสารนั้นแล้ว ได้เพิ่มข้อความว่า “หรือยื่นตราสารให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประทับแสดมภ์” ส่วนคำว่า “ปิดแสดมภ์บริบูรณ์” ได้เพิ่มความต่อท้ายมาตรา ๑๐๓ ความว่า “หรือโดยยื่นตราสารให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประทับแสดมภ์คุณและช ะจะเป็นเงินจ านวนไม่น้อยกว่าอากรที่ต้องเสียและชี้ต ามแล้ว” (มาตรา ๑๕)

๑๓. ยกเลิกความในวรรค ๑ ของมาตรา ๑๒๗ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยแก้ไขในกรณีที่ไม่ออกใบรับตามท ี่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๕ หรือไม่ปิดแสดมภ์หรือไม่ออกใบรับ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๖ ซึ่งออกใบรับเมื่อถูกเรียกร้องโดยไม่ปิดแสดมภ์บริบูรณ์ตามจำนวนอากรที่ต้องเสีย ถือว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท (มาตรา ๑๖)

๑๔. ให้เพิ่มความเป็นข้อยกเว้น ฉ. ช. ซ. ณ. และ ณ. ของข้อ ๒๙ ในบัญชีอัตราอากรแสดมภ์ท้ายหมวด ๖ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยบัญชีแก้ไขอัตราอากรแสดมภ์ท้ายพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๒ ได้กำหนดข้อยกเว้น ของ ฉ. ช. ซ. ณ. และ ณ. ของข้อ ๒๙ คือ (มาตรา ๒๗)

- ฉ. แบบ ป.ค. ๔๓ เรื่องขอท การเพาะปลูกในเขตต์เกาะหรือดอนในแม่น้ำ โขงของกระทรวงมหาดไทย
- ช. แบบ ป.๒ เรื่องแจ้งความส าวงเด็กของกระทรวงธรรมการ
- ซ. แบบ ป.๕ เรื่องส่งเด็กเข้าเรียนของกระทรวงธรรมการ
- ณ. แบบพิมพ์ของกองประมวลสถิติ
- ณ. แบบ ร.ว. ๒๒ เรื่องชี้เขตต์ที่ดินของกรมที่ดินและโลหกิจ

๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๙ ตอน ๖ วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๔๘๕ หน้า ๒๕๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๔๘๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคาปรารภในพระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติไว้ว่า ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยค านาสน ามและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระส ัญคือ เพิ่มความเป็นวรรค ๒ ของมาตรา ๑๕๖ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับในกรณีที่ไม่มีสภาจังหวัด เมื่อคณะกรรมการตีราคาปานกลางแล้วให้เสนอการตีราคานั้นตั้งคณะกรรมการจังหวัดพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจังหวัดเห็นชอบด้วยหรือแก้ไขประการใดแล้ว ก็ให้คณะกรรมการจังหวัดประกาศประเภทและชั้นของที่ดินนั้นไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอ าเภอและต าบลนั้นๆ (มาตรา ๓)

๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๘๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๙ ตอน ๖๖ วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๔๘๕ หน้า ๑๘๑๓

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๔๘๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคำปรารภในพระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติไว้ว่า ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยค าแนะน าและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๘๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญคือ เพิ่มความпенวัก ๒ ของมาตรา ๑๗๒ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับเมื่อมีเหตุพิเศษ ให้รัฐมนตรีมีอ านาดประกาศขยายเวลาในการเสียเงินช่วยการประถมศึกษาซึ่งเป็นการผ่อนผันให้แก่บุคคล บางจ าพวก หรือบุคคลในบางท้องถิ่นได้ (มาตรา ๓)

๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๘๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๓ ตอน ๘๓ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๔๘๙ หน้า ๗๔๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๔๘๙ เป็นต้นไป เว้นแต่

๑. บทบัญญัติมาตรา ๓ ถึงมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๙ ให้ใช้สำหรับการจัดเก็บภาษีเงินได้ ซึ่งพึงประเมินเรียกเก็บในปี พ.ศ. ๒๔๙๐ เป็นต้นไป

๒. บทบัญญัติมาตรา ๒๐ ถึงมาตรา ๒๒ ให้ใช้สำหรับการจัดเก็บภาษีโรงค้า ซึ่งพึงประเมินเรียกเก็บในปี พ.ศ. ๒๔๙๐ เป็นต้นไป

๓. บทบัญญัติมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ ให้ใช้สำหรับการจัดเก็บภาษีการธนาคาร การเครดิต ฟองซิเอร์ การออมสิน และการประกันภัย ซึ่งพึงประเมินเรียกเก็บในปี พ.ศ. ๒๔๙๐ เป็นต้นไป

๔. บทบัญญัติมาตรา ๓๐ (๑) และ (๒) ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๐ เป็นต้นไป

๕. บทบัญญัติตั้งแต่มาตรา ๓๑ ถึงมาตรา ๓๕ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๐ เป็นต้นไป

๖. บทบัญญัติมาตรา ๓๖ ให้ใช้สำหรับการจัดเก็บเงินช่วยการประถมศึกษาจนวนปี พ.ศ. ๒๔๙๐-พ.ศ. ๒๔๙๑ เป็นต้นไป

๗. บทบัญญัติมาตรา ๓๙ สำหรับภาษีโรงแรมภัตตาคาร ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคำปรารภในพระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติไว้ว่า ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พระมหากษัตริย์โดยค านะนาและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๘๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๑ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการแก้ไขสาระสำคัญโดยกำหนดให้ค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า เบี้ยประชุมกรรมการ โบนัสกรรมการ เป็นเงินได้พึงประเมินจัดอยู่ในประเภทในอนุมาตรา (๒) ของมาตรา ๔๐ ซึ่งแต่เดิมค่าธรรมเนียมและค่านายหน้าจัดอยู่ในอนุมาตรา (๑) ของมาตรา ๔๐ (มาตรา ๓)

๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๔๒ (๔) แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับได้กำหนดให้เงินเพิ่มประจำตำแหน่งและค่าเช่าบ้านสำหรับข้าราชการ สถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศไม่ต้องรวมเป็นเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) (มาตรา ๔)

๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๔๒ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับได้กำหนดหลักการยอมให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการอาชีพร้อยละ ๒๐ สำหรับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) ในกรณี เฉพาะที่จ่ายเป็นรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน หรือจ่ายครั้งเดียวเมื่อได้ออกจากงาน (มาตรา ๕)

๔. ให้ยกเลิกความในอนุมาตรา (๑) และ (๒) ของมาตรา ๔๓ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยอมให้หักค่าใช้จ่ายในอนุมาตรา (๑) และ (๒) ของมาตรา ๔๓ ดังนี้ (๑) กรณีที่เป็นบ้าน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นหรือแพ นอกจากให้หักเป็นการเหมาร้อยละ ๒๐ และหักดอกเบี้ยจนวนเท่าที่จ่ายจริงแล้ว ได้เพิ่มเป็นค่าภาษีของกรณีดังกล่าวได้ตามอัตราที่ระบุไว้ในกฎหมายอื่น ๆ ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วด้วย (๒) ถ้าเป็นที่ดินใช้ในการเกษตรกรรมนอกจากให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ ๑๐ และดอกเบี้ยจนวนเท่าที่จ่ายจริงแล้ว ได้เพิ่มเป็นเงินช่วยบำรุงท้องที่ตามที่ชำระไปในปีภาษีล่วงมาแล้วด้วย (มาตรา ๖)

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการได้รับส่วนลดอีกเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับส่วนตัว สามีหรือภริยา และบุตร ภายหลังจากที่เงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ หักตามมาตรา ๔๒ ทวิ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖ แล้ว แยกเป็น ๓ กรณี ดังนี้ (๑) สามีภริยาอยู่ร่วมกันตลอดปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ประเมินเรียกเก็บภาษีเงินได้เสมือนเป็นคนคนเดียวกันตามมาตรา ๕๗ ตรี ให้หักลดหย่อนส่วนตัวและสามี หรือภริยาได้ ๑,๘๐๐ บาท ส่วนบุตรหักลดหย่อนได้ ๔๐๐ บาท ยกเว้นบุตรมีรายได้ ๔๐๐ บาทขึ้นไป (๒) สามีภริยาอยู่ร่วมกันบางเวลาในปีภาษีล่วงมาแล้ว ให้หักลดหย่อนส่วนตัวได้ ๑,๒๐๐ บาท หรือหักลดหย่อนสามีหรือภริยาได้ ๖๐๐ บาท ส่วนบุตรหักลดหย่อนได้ ๔๐๐ บาท ยกเว้นบุตรมีรายได้ ๔๐๐ บาทขึ้นไป (๓) ในกรณีอื่น ให้หักลดหย่อนส่วนตัวได้ ๑,๒๐๐ บาท ส่วนบุตรลดหย่อนได้ ๔๐๐ บาท ยกเว้น บุตรมีรายได้ ๔๐๐ บาทขึ้นไป (มาตรา ๗)

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๘ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับอัตราภาษีเงินได้สุทธิ ภายหลังจากที่เงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ หักตามมาตรา ๔๒ ทวิ มาตรา ๔๓ ถึงมาตรา ๕๗ แล้ว คงเหลือเป็นเงินได้สุทธิที่ต้องเสียภาษีเงินได้มี ๓ ชั้น ดังนี้ (๑) จำนวนเงินได้สุทธิตั้งแต่ ๑,๐๐๐ บาทลงมาให้เสีย ๖ ใน ๑๐ แห่งอัตราภาษีปกติ (๒) จำนวนเงินได้สุทธิที่เกินกว่า ๑,๐๐๐ บาทขึ้นไปให้เสียในอัตราปกติ (๓) จำนวนเงินได้สุทธิที่เกินกว่า ๕,๐๐๐ บาทขึ้นไปให้เสียภาษีเสริมอีก ทั้งนี้ อัตราภาษีปกติและภาษีเสริมตามที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวดนี้ (มาตรา ๘)

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๙ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับยอดเงินได้สุทธิเกินกว่า ๕,๐๐๐ บาท ต้องเสียภาษีเสริม ในกรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๕) ไม่ต้องเสียภาษีปกติแต่ต้องเสียภาษีเสริม เมื่อเงินได้ตามมาตรา ๔๐ ทั้งหมดมียอดเงินได้สุทธิถึงจำนวนที่ต้องเสียภาษีเสริมดังกล่าว (มาตรา ๙)

๘. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๔๙ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร โดยได้กำหนดเงื่อนไขการถือหุ้นของบุคคลในครอบครัวที่เป็นผู้ถือหุ้นในหุ้นส่วนซึ่งมีใช้นิติบุคคล ถือเป็นเงินได้ของบุคคลคนเดียวในครอบครัว เช่น เป็นเงินได้ของสามี หรือของบิดาหรือมารดา (มาตรา ๑๐)

๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๖ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๓ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการแก้ไข นวนเงินได้พึงประเมินที่ต้องยื่นรายการจากเดิม ๖๐๐ บาท ปรับเป็น ๑,๒๐๐ บาท โดยยื่นภายในเดือนกุมภาพันธ์ทุก ๆ ปี และนอกจากนี้ คณะบุคคลซึ่งมีใช้นิติบุคคล ประกอบการเป็นหุ้นส่วนได้รับเงินได้พึงประเมิน ให้ยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนดภายในเดือนกุมภาพันธ์ทุก ๆ ปีด้วย (มาตรา ๑๑)

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับแก้ไข นวนเงินได้พึงประเมินที่ต้องเสียภาษีให้ถึง นวนเกินกว่า ๑,๒๐๐ บาท (แต่เดิม ๖๐๐ บาท) ในกรณีเป็นหน้าที่ของผู้แทนโดยชอบธรรมผู้พิทักษ์ หรือผู้อนุบาลต้องปฏิบัติตามความในมาตรา ๕๖ (มาตรา ๑๒)

๑๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๓ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับถ้าผู้มีเงินได้พึงประเมินเกิน ๑,๒๐๐ บาท ตายก่อนยื่นประเมิน หรือก่อนได้มีการปฏิบัติการแทนตามมาตรา ๕๗ ในการยื่นประเมินให้เป็นหน้าที่ของผู้จัดการมรดก ทายาท หรือผู้อื่นที่ครอบครองทรัพย์สินมรดก แล้วแต่กรณี (มาตรา ๑๓)

๑๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๗ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับในการเก็บภาษีเงินได้ในกรณีที่สามีภริยายู่ร่วมกันตลอดปีภาษีแล้ว ให้ถือเอาเงินได้พึงประเมินของภริยาเป็นเงินได้พึงประเมินของสามี และให้สามียื่นรายการเสียภาษี หากต้องการแยกกันยื่น ต้องแจ้งเจ้าพนักงานประเมินทราบ (มาตรา ๑๔)

๑๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๓ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการเสียภาษีอัตราร้อยละ ๒๐ แห่งยอดเงินได้ตามมาตรา ๖๕ การเก็บภาษีจากบริษัทและหุ้นส่วนนิติบุคคล ณ ที่ว่าการอาเภอภายใน ๙๐ วันนับแต่วันมีมติบัญชีและงบดุลจากที่ประชุมใหญ่หรือเมื่อไม่มีประชุมใหญ่ ภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันสุดท้ายของระยะเวลาบัญชี ๑๒ เดือน (มาตรา ๑๕)

๑๔. ให้เพิ่มความเป็นวรรค ๒ ของมาตรา ๗๔ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับบริษัทหรือหุ้นส่วนนิติบุคคลได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเมื่อจ่ายเงินได้ตามมาตรา ๖๕ แต่ถ้าบริษัทหรือหุ้นส่วนนั้นประกอบกิจการอย่างอื่นนอกจากวิชาชีพอิสระด้วยก็ไม่ให้ได้รับการยกเว้น (มาตรา ๑๖)

๑๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๕ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับบริษัทหรือหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีผู้ถือหุ้นตามมาตรา ๔๙ ทวิ ให้ถือว่าบริษัทหรือหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นเป็นหุ้นส่วนมีใช้นิติบุคคลตั้งแต่วันเริ่มแห่งระยะเวลาบัญชีในปี ๒๔๘๙ เป็นต้นไป ไม่ต้องเสียภาษีตามส่วนของการเก็บภาษีจากบริษัทและหุ้นส่วนนิติบุคคล แต่ให้เสียภาษีโดยนิตินิติบุคคลด้วยการเก็บภาษีจากบุคคลธรรมดามาใช้บังคับ (มาตรา ๑๗)

๑๖. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๗๖ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับถ้าบริษัทหรือหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศซึ่งได้ประกอบกิจการในประเทศไทย แต่มีเงินได้ที่จ่ายตามความในมาตรา ๖๕ ในประเทศไทย ให้การเสียภาษีโดยให้ผู้จ่ายเงินได้ตามมาตรา ๖๕ หักภาษีจากเงินที่จ่ายในอัตราร้อย ๒๐ น าส ณ ที่ว่าการอาเภอภายใน ๗ วัน นับแต่วันจ่ายเงิน (มาตรา ๑๘)

๑๗. ให้ยกเลิกบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวด ๓ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับบัญชีอัตราภาษีเงินได้ อัตราภาษีปกติร้อยละ ๑๐ และใช้อัตราภาษีเสริมร้อยละ ๑๒, ๑๖, ๒๐, ๒๕, ๓๐, ๔๐, ๔๕ และ ๕๐ ตามฐานเงินได้สุทธิที่ต้องเสียภาษีต่างกันซึ่งแยกได้ ๙ ฐาน สำหรับฐานแรกเริ่มตั้งแต่เงินได้สุทธิเกิน ๕,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท (ยกเลิกในอัตราร้อยละ ๔, ๖, ๗, ๘, ๑๒ และ ๑๕ สำหรับฐานแรกเริ่มตั้งแต่เงินได้สุทธิเกิน ๑๒,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท) (มาตรา ๑๙)

๑๘. ให้ยกเลิกความในข้อ ๑ และข้อ ๒ ของพิกัดอัตราฉบับที่ ๑ ท้ายหมวด ๔ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับกำหนดให้คิดอัตราภาษีป้ายตามพื้นที่ของป้ายทุก ๕๐๐ ตารางเซนติเมตร ต่อจำนวนภาษีตามกำหนดในมาตรานี้ โดยแบ่งเป็นตามลักษณะอักษรไทยล้วนหรืออักษรไทยปนอักษรต่างประเทศ หรือไม่มีอักษรไทยเลย ทั้งนี้ป้ายทุกป้ายจะต้องเสียภาษีอย่างน้อยป้ายละ ๑๐ บาท (มาตรา ๒๐)

๑๙. ให้ยกเลิกความในข้อ ๒ แห่งพิกัดอัตราฉบับที่ ๒ ท้ายหมวด ๔ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการเรียกเก็บภาษีร้านค้าในอัตราที่สูงขึ้นเป็นร้อยละ ๕๐ แห่งการรายปี (ยกเลิกอัตราร้อยละ ๘) สำหรับกรณีที่ร้านค้านั้นผู้ต้องเสียภาษีไม่ได้อยู่อาศัย แต่ถ้าได้อยู่อาศัยเรียกเก็บร้อยละ ๔๐ แห่งการรายปี (ยกเลิกอัตราร้อยละ ๖) สำหรับร้านค้าที่มีรายปีไม่ถึง ๑๒๐ บาท ให้ยกเว้นภาษี ส่วนผู้ประกอบการหลายร้านและรายปีหลายร้านรวมกันมีจำนวนตั้งแต่ ๑๒๐ บาทขึ้นไปไม่ได้รับการยกเว้น (มาตรา ๒๑)

๒๐. ให้ยกเลิกความในข้อ ๑ พิกัดอัตราฉบับที่ ๓ ท้ายหมวด ๔ ลักษณะ ๓ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับได้ปรับอัตราภาษีโรงอุตสาหกรรมให้มีอัตราสูงขึ้นได้แก่

(๑) โรงสี ให้เรียกเก็บตามกำลังเครื่องจักรอาจทำการได้สูงสุดใน ๒๔ ชั่วโมง ในปีที่ผ่านมาแล้ว คิดเป็นเกวียน ๆ ละ ๒๐ บาทต่อปี (ยกเลิก ๒ บาทต่อปี) ส่วนจำนวนลูกจ้างคิดหัวเฉลี่ยเป็นรายเดือน คนละ ๑๐ บาทต่อปี (ยกเลิก ๑ บาทต่อปี)

(๒) ที่ท การไม่หรือย่อยหิน ที่ท การขุดแร่หรือโรงอุตสาหกรรมอย่างอื่น ให้เรียกเก็บตามกำลังสูงสุดของเครื่องจักรคิดเป็นแรงม้า ๆ ละ ๒๐ บาทต่อปี (เดิม ๒ บาทต่อปี) จำนวนลูกจ้างคิดหัวเฉลี่ยเป็นรายเดือน คนละ ๑๐ บาทต่อปี (เดิมคนละ ๑ บาทต่อปี)

ทั้งนี้ ถ้าใช้แต่เครื่องจักรหรือลูกจ้างอย่างใดอย่างหนึ่งแต่อย่างเดียว ก็ให้เรียกเก็บเพียงอย่างเดียวแล้วแต่กรณี (มาตรา ๒๒)

๒๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๕ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับธนาคารที่ประกอบกิจการในประเทศไทยต้องเสียภาษีในอัตราปีละ ๔,๐๐๐ บาท และต้องเสียภาษีเพิ่มอีกถ้าได้กระทำการแลกเปลี่ยนในปีภาษีนั้นด้วย (มาตรา ๒๓)

๒๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๘ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับกิจการประกันภัยในประเทศไทย เว้นประกันชีวิตต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ ๒ ของจำนวนเบี้ยประกันภัยที่เก็บได้ในระหว่างปีภาษีที่ผ่านมาแล้ว (ยกเลิกร้อยละ ๑) ส่วนประกันชีวิต ก็ให้การเสียภาษีเป็นไปในลักษณะเดียวกันแต่เสียภาษีในอัตราร้อยละ ๑ ของเบี้ยประกันภัย (มาตรา ๒๔)

๒๓. ให้ยกเลิกความในอนุมาตรา ๑ ของมาตรา ๑๑๓ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการเสียอากรตราสารตามอัตราในบัญชีท้ายหมวดนี้ ซึ่งตราสารที่มีได้ปิดอากรแสตมป์บริบูรณ์เป็นตราสารที่กระทำขึ้นในประเทศไทย เมื่อได้ยื่นขอเสียอากรภายใน ๑๕ วันนับแต่วันต้องปิดแสตมป์บริบูรณ์ ให้เสียอากรนั้นได้ (มาตรา ๒๕)

๒๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๔ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับตราสาร ซึ่งโดยการตรวจสอบตามมาตรา ๑๒๓ หากปรากฏว่าตราสารมิได้เปิดเผยแบบบริบูรณ์ หรือมิได้ออกใบรับในกรณีที่ต้องออกใบรับตามมาตรา ๑๐๕ หรือมาตรา ๑๐๖ ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจเรียกเก็บเงินอากรจนครบ และเงินเพิ่มอากรอีกจ นวน ๖ เท่าของเงินอากรที่ไม่ได้เสีย ซึ่งเงินเพิ่มนี้ให้ หักร้อยละ ๒๐ เป็นเงินสินบนรางวัลแก่บุคคลที่ตรวจพบหรือแจ้งตามระเบียบอธิบดีก าหนด(มาตรา ๒๖)

๒๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๓ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายตรวจมีอำนาจเข้าไปตรวจสอบตราสารในสถานที่ทำการค้าหรือสำนักงานใด ๆ ในการตรวจสอบว่าตราสารเปิดเผยแบบบริบูรณ์ หรือไม่หรือออกใบรับตามมาตรา ๑๐๕ หรือมาตรา ๑๐๖ หรือไม่ ทั้งมีอำนาจออกหมายเรียกตัวผู้ยื่นหน้าที่เสียอากร ผู้ทรงตราสารหรือผู้ถือเอาประโยชน์แห่งตราสารและพยานหลักฐานมาได้สวนได้ (มาตรา ๒๗)

๒๖. ให้ยกเลิกวรรค ๒ ของมาตรา ๑๒๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๒ (มาตรา ๒๘)

๒๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๙ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับโทษส าหรับความผิดโดยเจตนาทุจริตมีเสตมภ์ซึ่งรู้หรือว่าเป็นเสตมภ์ปลอม หรือค่าเสตมภ์ที่ใช้แล้วหรือมีกฎกระทรวงประกาศเลิกใช้แล้ว มีโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือทั้งปรับทั้งจำ (ยกเลิกโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือทั้งปรับทั้งจำ) (มาตรา ๒๙)

๒๘. ให้แก้ไขเพิ่มเติมความในบัญชีอัตราอากรเสตมภ์ท้ายหมวด ๖ แห่งประมวลรัษฎากร ดังต่อไปนี้

๒๘.๑ ยกเลิกความในข้อ ๒ และข้อ ๕ ของบัญชีอัตราอากรเสตมภ์ท้ายหมวด ๖ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับการกำหนดเงื่อนไขของการเสียค่าอากรเสตมภ์ส าหรับ ๒ กรณีคือ

๑) ในกรณีโอนใบหุ้น ใบหุ้นกู้พันธบัตร ใบรับรองหนี้ซึ่งบริษัท สมาคม คณะบุคคล หรือองค์การใด ๆ เป็นผู้ออก คิดตามราคาหุ้นที่ชำระแล้วหรือตามราคาในตราสาร แล้วแต่อย่างใดจะมากกว่าทุกจ นวนเงิน ๑๐๐ บาท หรือเศษของ ๑๐๐ บาท ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร ก. โอนพันธบัตรของรัฐบาลไทย ข. โอนใบหุ้น ใบหุ้นกู้ และใบรับรองหนี้ซึ่งสหกรณ์หรือธนาคารเพื่อการสหกรณ์เป็นผู้ออก

๒) ในกรณีกู้ยืมเงินทุกจนวน ๑๐๐ บาทหรือเศษของ ๑๐๐ บาท ทั้ง ๒ กรณีดังกล่าวเสียค่าอากรเสตมภ์เท่ากันคือ ๑๐ สตางค์ ยกเว้นที่ไม่ต้องเสียอากร การกู้ยืมเงินซึ่งสมาชิกกู้ยืมจากสหกรณ์หรือสหกรณ์กู้ยืมจากสหกรณ์ หรือจากธนาคารเพื่อการสหกรณ์

๒๘.๒ ยกเลิกความในข้อ ก. ข. ค. ของมาตรา ๒๘ แห่งบัญชีอัตราอากรเสตมภ์ท้ายหมวด ๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการกำหนดมูลค่าเกินของตราสารไว้ในข้อ ก. ข. และ ค. ซึ่งทั้ง ๓ กรณีดังกล่าวมีค่าอากรเสตมภ์ ๑๐ สตางค์

๒๘.๓ เพิ่มความเป็นข้อยกเว้น ด. ต. ถ. ท. ธ. ของข้อ ๒๘ ในบัญชีอัตราอากรเสตมภ์ท้ายหมวด ๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๒ เกี่ยวกับลักษณะแห่งตราสารในข้อ ด. ต. ถ. ท. ธ. เกี่ยวกับใบรับเงินค่าพันธบัตรเงินกู้ของรัฐบาลที่โอน ใบรับเงินค่าตั๋วเงินคลังที่โอน ใบรับเงินสำหรับค่าปรัวรรตเงินซึ่งธนาคารเป็นผู้ออก ใบรับออกให้แก่ธนาคารแห่ง

ประเทศไทยเนื่องในการแลกเปลี่ยนธนบัตร และใบรับเงินซึ่งธนาคารเพื่อการสหกรณ์เป็นผู้ออก ไม่ต้องเสียค่า
อากรแสตมป์ (มาตรา ๓๐)

๒๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน
เกี่ยวกับให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปในสถานที่มหรสพได้เท่าที่จำเป็น เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตาม
บทบัญญัติในหมวดนี้ กับมีอำนาจยึดเอกสารหลักฐานอื่นมาตรวจสอบ และออกหมายเรียกเจ้าของผู้มีหน้าที่
เกี่ยวกับหรือพยานหลักฐานอันควรแก่เรื่องมาไต่สวนได้เมื่อมีเหตุสมควร นอกจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความ
ในวรรคก่อน พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจเข้าไปในสถานที่มหรสพ เพื่อตรวจตรารักษาความสงบ
เรียบร้อยได้เท่าที่จําเป็น (มาตรา ๓๑)

๓๐. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๔๐ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับในการตรวจสอบของพนักงาน
เจ้าหน้าที่ ถ้าปรากฏว่าไม่เสียอากร หรือเสียอากรไม่ครบถ้วนตามหมวดนี้ ให้เรียกอากรจนครบและให้เรียกเงิน
เพิ่มอีกเป็นจำนวน ๒ เท่าของอากรที่ไม่เสียหรือที่ขาด หรือเป็นเงิน ๒๕ บาทแล้วแต่อย่างใดจะมากกว่า อากร
และเงินเพิ่มอากรตามมาตรานี้ ให้ชำระเป็นเงินภายใน ๑๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบจากพนักงานเจ้าหน้าที่
เงินนี้ให้ถือเป็นอากร (มาตรา ๓๒)

๓๑. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๔๐ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับเว้นแต่จะมีอำนาจตามบท
กฎหมายอื่น ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการขัดขึ้นหรือกีดขวางมิให้เจ้าของหรือบุคคลที่เจ้าของแต่งตั้งคอยรับตัว
ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๓๕ (มาตรา ๓๓)

๓๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน
เกี่ยวกับอัตราโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๓๓ มาตรา ๑๓๕ หรือมาตรา ๑๔๐ ตริ โดยรู้อยู่แล้วไม่
อํานวยความสะดวก หรือไม่ปฏิบัติตามหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งออกตามมาตรา ๑๔๐ มีโทษปรับไม่เกิน
๑๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน (ซึ่งยกเลิกโทษปรับไม่เกินรายละ ๕๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน)
(มาตรา ๓๔)

๓๓. ให้ยกเลิกบัญญัติอัตราอากรมหรสพท้ายหมวด ๗ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการกําหนดอากร
สำหรับภาพยนตร์เก็บร้อยละ ๕๐ ของค่าตัว กีฬาที่กระทรวงศึกษาธิการจัดขึ้น เก็บร้อยละ ๑๐ ของค่าตัว
มหรสพอย่างอื่น เก็บร้อยละ ๓๐ ของค่าตัว ถ้าเป็นมหรสพผสมให้เก็บอากรในอัตราสูง สำหรับตัวที่ไม่เสียค่าดู
ให้เก็บอากรตามราคาขึ้นที่ดูเป็นรายครั้งและรายบุคคล และกรณีที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียอากรเมื่อเป็นบัตรที่
ทางราชการออกให้เข้าดูโดยไม่ต้องเสียค่าดู (มาตรา ๓๕)

๓๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗๐ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน
เกี่ยวกับการเสียเงินที่ช่วยการประถมศึกษาเป็นหน้าที่ของชายที่บรรลุนิติภาวะทุกคนที่อยู่ในราชอาณาจักร
โดยต้องเสียเป็นเงิน ๖ บาท ต่อ ๑ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน (มาตรา ๓๖)

๓๕. ให้เพิ่มความเป็นลักษณะ ๕ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับลักษณะ ๕ ภาษีการซื้อข้าว
มีบทบัญญัติตั้งแต่ มาตรา ๑๘๐ ถึงมาตรา ๒๑๑ แห่งประมวลรัษฎากร สารະສາດຖຸໂຍທະຍາ (มาตรา ๓๗)

๓๕.๑ การเรียกเก็บภาษีการซื้อข้าวให้อยู่ในอํานาจหน้าที่และการควบคุมของกรมสรรพากร

๓๕.๒ เมื่อมีการซื้อข้าวซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรจากผู้ทำการโรงสี ให้มีการเสียภาษีการซื้อข้าว
ตามอัตราภาษีการซื้อข้าว ซึ่งบัญญัติไว้ในบัญชีท้ายลักษณะนี้ และให้เสียขณะส่งมอบข้าว เช่นภาษี ปลายข้าว
ปลายข้าวกล้อง ปลายข้าวหนึ่ง หาบหลวงละ ๔๐ สตางค์ และข้าวอย่างอื่น หาบหลวงละ ๖๐ สตางค์

๓๕.๓ ผู้ทำการโรงสีข้าวซึ่งได้รับใบทะเบียน และใบอนุญาตให้ขาย ทาการซื้อและจำหน่ายข้าว
ระหว่างกันเองเพื่อจําหน่ายต่อไป ให้ได้รับยกเว้นภาษีการซื้อข้าว ทั้งนี้ ในทุกเดือนที่มีการซื้อขาย ให้ผู้ซื้อ
และผู้จําหน่ายแจ้งรายการตามแบบที่อธิบดีกําหนดภายในวันที่ ๗ ของเดือนถัดไป (มาตรา ๑๘๘ และมาตรา ๑๘๙)

๓๕.๔ ในกรณีมีการซื้อข้าวจากโรงสีใด ให้ผู้ทำการโรงสีนั้นรับผิดชอบในการชำระภาษีการซื้อข้าว (มาตรา ๑๙๑)

๓๕.๕ ให้ผู้ทำการโรงสีชำระภาษีการซื้อข้าว สำหรับข้าวที่จำหน่ายไปในเดือนหนึ่ง ๆ ณ ที่ว่าการอ ภอท้องที่ ภายในวันที่ ๗ ของเดือนถัดไป (มาตรา ๑๙๒)

๓๕.๖ เงินภาษีการซื้อข้าวถ้ามิได้ชำระภายในก หนด ให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ ๑๐ และเงินเพิ่มนี้ ถือเป็นเงินภาษีการซื้อข้าวด้วย (มาตรา ๑๙๓)

๓๕.๗ ผู้ใดนำข้าวเป็นจำนวนเกินกว่า ๕ หาบหลวงไปจากที่หนึ่งที่ได้โดยไม่มีใบขายข้าวไป กับข้าว อาจถูกกักข้าวเพื่อทำการไต่สวนภายในเวลาที่กฎหมายนี้กำหนด และอาจให้ชำระภาษีการซื้อข้าว ณ ที่ว่าการอ าเภเป็น ๓ เท่าของอัตราภาษีการซื้อข้าวได้ (มาตรา ๑๙๓)

๓๕.๘ เจ้าของโรงสีหรือผู้ทำการโรงสี ต้องแจ้งรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนด สำหรับโรงสี ซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีให้แจ้งต่ออธิบดี ในส่วนของโรงสีซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดอื่นให้แจ้งต่อ ข้าหลวงประจำจังหวัดเพื่อขอรับใบทะเบียนและขอรับใบอนุญาตขาย ผู้ใดฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท (มาตรา ๑๙๔ และมาตรา ๒๐๙)

๓๕.๙ เมื่อมีการซื้อข้าวจากโรงสีใด ให้ผู้ ทารโรงสีนั้นออกใบขายข้าวตามแบบที่อธิบดีกำหนด แสดงจ นวนข้าว และวันเดือนปีที่จ หน่ายให้แก่ผู้ซื้อทุกครั้ง ผู้ใดฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท (มาตรา ๑๙๖ และมาตรา ๒๐๙)

๓๕.๑๐ ถ้าผู้ทำการโรงสีมิได้รับใบทะเบียนห้ามมิให้ประกอบกิจการในโรงสีนั้น หรือถ้ามิได้รับ ใบอนุญาตให้ขายก็ห้ามมิให้จำหน่ายข้าวจากโรงสีนั้น จนกว่าจะได้รับใบทะเบียนหรือใบอนุญาตให้ขายแล้ว ผู้ใดฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือจ คุกไม่เกิน ๑ ปี หรือทั้งปรับทั้งจ ำ (มาตรา ๑๙๙ และมาตรา ๒๑๐)

๓๕.๑๑ ให้ผู้ทำการโรงสีทาบัญชีตามแบบและวิธีการที่อธิบดีกำหนด แสดงรายการปริมาณข้าว และข้าวเปลือกซึ่งมีอยู่ ได้มา และจำหน่ายไปเป็นรายวัน และต้องเก็บบัญชีไว้จนกว่าจะได้รับอนุญาตจาก พนักงานเจ้าหน้าที่ให้ทำลาย แต่ไม่เกิน ๓ ปี ผู้ใดฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกิน ๕๐๐ บาท หรือจ คุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือทั้งปรับทั้งจ ำ (มาตรา ๒๐๑ และมาตรา ๒๐๘)

๓๕.๑๒ การส่งข้าวไปนอกราชอาณาจักรต้องแจ้งเป็นหนังสือว่าข้าวที่ส่งไปนั้น ได้ซื้อจาก ผู้ใด เป็นจำนวนเท่าใด และส่งออกทางใด ภายในวันที่ ๗ ของเดือนถัดไป ถือว่าเป็นการซื้อข้าวจาก ผู้ท การโรงสีที่ส่งข้าวขึ้น และส่งมอบข้าวเมื่อผ่านด่านศุลกากร (มาตรา ๑๙๖)

๓๕.๑๓ ในกรณีนำข้าวต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร ให้มีการเสียภาษีการซื้อข้าว โดยผู้นำข้าว เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นผู้รับผิดชอบการชำระภาษีการซื้อข้าว และให้ช ะ ณ อ ภอท้องที่ซึ่งด่านศุลกากร แรกที่นำข้าวผ่านตั้งอยู่ ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ข้าวผ่านด่านศุลกากรนั้น ถ้ามิได้ชำระภายในก หนดให้ เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ ๒๐ เงินเพิ่มนี้ให้ส่งเป็นภาษีการซื้อข้าว (มาตรา ๒๐๕)

๓๖. ให้เพิ่มความเป็นลักษณะ ๖ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับลักษณะ ๖ ภาษีการซื้อน้ำตาล ตั้งแต่มาตรา ๒๑๓ ถึงมาตรา ๒๔๗ สาระส คัญดังต่อไปนี้ (มาตรา ๓๘)

๓๖.๑ การเรียกเก็บภาษีนี้ ้ตาลให้เป็นอ าจหน้าที่และการควบคุมของกรมสรรพากร (มาตรา ๒๑๓)

๓๖.๒ บทนิยามศัพท์ (มาตรา ๒๑๔)

๓๖.๓ เมื่อมีการซื้อน้ำตาลต้องเสียภาษี และเสียขณะส่งมอบน้ำตาล เช่น อัตราภาษีน้ำตาล กิโลกรัมละ ๑๐ สตางค์ (มาตรา ๒๑๕)

๓๖.๔ ผู้ประกอบการ ผู้นำเข้า หรือผู้รวบรวมส่งน้ำตาลของตนไปยังสถานที่อื่น ถือว่าจำหน่าย และส่งมอบ (มาตรา ๒๑๖)

๓๖.๕ กรณีส่งน้ำตาลออกไปนอกราชอาณาจักร ถือว่าเป็นการซื้อ และส่งมอบน้ำตาลเมื่อผ่านด่านศุลกากร (มาตรา ๒๑๗)

๓๖.๖ ผู้ประกอบการผลิตน้ำตาลให้แก่ผู้ใดแต่ไม่มีการโอนกรรมสิทธิ์ถือว่าเป็นการซื้อ (มาตรา ๒๑๘)

๓๖.๗ น้ำตาลที่ผลิตขึ้นหรือนำเข้าเพื่ออุปโภคหรือบริโภค ต้องเสียภาษี หากฝ่าฝืนมีโทษปรับ ๒๐๐ บาท (มาตรา ๒๑๙)

๓๖.๘ กรณียกเว้นภาษีซื้อน้ำตาล (มาตรา ๒๒๐ – มาตรา ๒๒๒)

๓๖.๙ ส่งน้ำตาลไปนอกราชอาณาจักร ต้องแจ้งเป็นหนังสือภายใน ๗ วันของเดือนถัดไป หากฝ่าฝืนมีโทษปรับเงิน ๒๐๐ บาท (มาตรา ๒๒๓)

๓๖.๑๐ ทุกเดือนที่มีการซื้อน้ำตาลอันเป็นกรณีได้รับยกเว้นภาษีซื้อน้ำตาล ผู้ซื้อและผู้จำหน่ายต้องแจ้งรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนดภายใน ๗ วันของเดือนถัดไป หากฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท (มาตรา ๒๒๔)

๓๖.๑๑ การซื้อน้ำตาลจากผู้ประกอบการ ผู้นำเข้า หรือผู้รวบรวมให้ผู้ประกอบการ ผู้นำเข้า หรือผู้รวบรวมขึ้นรับผิดในการชำระภาษีการซื้อน้ำตาล (มาตรา ๒๒๕)

๓๖.๑๒ การชำระภาษี (มาตรา ๒๒๖ – มาตรา ๒๓๐)

๓๖.๑๓ การขอใบทะเบียนและใบอนุญาต (มาตรา ๒๓๑ – มาตรา ๒๓๒)

๓๖.๑๔ การโอนกิจการผลิตหรือค่าน้ำตาล (มาตรา ๒๓๓)

๓๖.๑๕ ห้ามมิให้ผลิต นำเข้าหรือจำหน่ายน้ำตาล ถ้าผู้ประกอบการ ผู้นำเข้า หรือผู้รวบรวมมิได้รับใบทะเบียนสำหรับสถานที่นั้น (มาตรา ๒๓๔)

๓๖.๑๖ การเลิกผลิต นำเข้าหรือจำหน่ายน้ำตาล (มาตรา ๒๓๕)

๓๖.๑๗ การทำบัญชีของผู้ประกอบการ ผู้นำเข้า หรือผู้รวบรวม (มาตรา ๒๓๖) และเก็บรายการบัญชีจนกว่าจะได้รับอนุญาตให้ทำลาย แต่ไม่เกิน ๓ ปี ผู้ใดฝ่าฝืนมีโทษปรับ ๕๐๐ บาท จาก ๖ เดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ (มาตรา ๒๔๒)

๓๖.๑๘ ให้อำนาจอธิบดีวางระเบียบกำหนดเกี่ยวกับเวลาทำการและสถานที่หรือเครื่องชั่งตวงวัด (มาตรา ๒๓๗)

๓๖.๑๙ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ที่เกี่ยวข้องของผู้ประกอบการ ผู้นำเข้า และมือ นานาจอรรถการตรวจกับออกหมายเรียกเพื่อทำการไต่สวน (มาตรา ๒๓๘)

๓๖.๒๐ อธิบดีมีอำนาจตั้งด่านตรวจ กำหนดเงินการขนส่งน้ำตาลโดยประกาศราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๒๓๙)

๓๖.๒๑ ให้เจ้าพนักงานประจำด่านตรวจน้ำตาลมีอำนาจ (มาตรา ๒๓๙ และมาตรา ๒๔๐)

๓๖.๒๒ หน้าที่ของผู้ควบคุมพาหนะที่ขนส่งน้ำตาลในคราวหนึ่งเป็นจำนวนเกินกว่า ๑๐๐ กิโลกรัมขนส่งตามเส้นทางที่อธิบดีกำหนด (มาตรา ๒๔๑)

๓๖.๒๓ บทลงโทษ (มาตรา ๒๔๒ – มาตรา ๒๔๗)

๓๗. ให้เพิ่มความเป็นลักษณะ ๗ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับลักษณะ ๗ ว่าด้วยเรื่องภาษีโรงเรือน ภัตตาคาร ตั้งแต่มาตรา ๒๔๘ ถึงมาตรา ๒๖๒ แห่งประมวลรัษฎากร มีสาระสำคัญดังนี้ (มาตรา ๓๙)

๓๗.๑ การเรียกเก็บภาษีโรงเรือนภัตตาคารให้อยู่ในอำนาจหน้าที่และการควบคุมของกรมสรรพากร (มาตรา ๒๔๘)

๓๗.๒ บทนิยามศัพท์ (มาตรา ๒๔๙)

๓๗.๓ ให้การเก็บภาษีโรงแรมภัตตาคารเมื่อมีการเช่าที่พักหรือมีการเช่าที่พักและซื้ออาหารบริโภค หรือมีการซื้ออาหารบริโภคในโรงแรมภัตตาคาร (มาตรา ๒๕๐)

๓๗.๔ การเก็บภาษีโรงแรมภัตตาคาร ในกรณีเรียกเก็บร้อยละ ๒๐ และในกรณียกเว้นภาษีเมื่อเงินเรียกเก็บเป็นค่าเช่าที่พัก ค่า ๕ บาท (มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒)

๓๗.๕ การเรียกเก็บภาษีร่วมกัน ในกรณีมีการซื้ออาหารบริโภคมือหนึ่ง ๆ หลายสิ่ง (มาตรา ๒๕๓) และในกรณีหลายคนซื้ออาหารบริโภคร่วมกัน (มาตรา ๒๕๔)

๓๗.๖ การชำระหนี้ให้ชำระเมื่อโรงแรมภัตตาคารได้รับชำระไปตามมาตรา ๒๕๑ ในการชำระเงินของโรงแรมภัตตาคารให้ออกใบรับเงินแสดงค่าเช่าที่พักหรือค่าเช่าที่พักและอาหารหรือ ค่าอาหารแสดงจำนวนใบภาษีแล้วปิดแสดงบ่อการมหรสพเท่าจำนวนเงินภาษีนั้นตามความในลักษณะ ๒ หมวด ๖ โดยผู้เช่าที่พักดังกล่าวมีหน้าที่ต้องเสียเงินค่าแสดงบ่อการให้แก่โรงแรมภัตตาคาร (มาตรา ๒๕๕)

๓๗.๗ ให้อำนาจอธิบดีวางระเบียบกำหนดเกี่ยวกับการใช้ใบเสร็จ การยื่นรายการแสดงการเรียกเก็บเงินตามมาตรา ๒๕๑ การซื้อและการใช้แสดงบ่อการมหรสพของโรงแรมภัตตาคาร (มาตรา ๒๕๖)

๓๗.๘ การเรียกเงินเพิ่มกรณีตรวจสอบโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๕๙ ก็ดี โดยการกล่าวหาแจ้งความของบุคคลใด ๆ พบว่าไม่เสียภาษีหรือเสียภาษีไม่ครบถ้วน รวมถึงการหักเป็นเงินสินบนรางวัลร้อยละ ๒๐ ของเงินเพิ่ม (มาตรา ๒๕๗)

๓๗.๙ อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปตรวจกิจการเกี่ยวกับภาษีโรงแรมภัตตาคาร ยึดเอกสารหลักฐาน และออกหมายเรียกเพื่อไต่สวนเมื่อมีเหตุสมควร (มาตรา ๒๕๙)

๓๗.๑๐ ถ้ามิได้ชำระภาษีโรงแรมภัตตาคารภายในกำหนดเวลาถือเป็นภาษีค้าง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับ (มาตรา ๒๖๐)

๓๗.๑๑ บทลงโทษ (มาตรา ๒๖๑ – มาตรา ๒๖๒)

๓๘. บรรดาบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ยังคงใช้ได้ในการจัดเก็บภาษีหรือเงินช่วยปีพุทธศักราชต่าง ๆ หรืออากรที่ยังค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันใช้บังคับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๐)

๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๙๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๔ ตอน ๓๖ วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๙๐ หน้า ๕๑๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๙๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคำปรารภในพระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติไว้ว่า ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น พระมหากษัตริย์โดยคานาและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๙๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญคือ ให้เพิ่มความวรคท้ายของมาตรา ๑๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งเป็นเรื่องของการ

โอนเงินบำรุงท้องที่ของตำบลหนึ่งไปจ่ายบำรุงตำบลอื่นในท้องที่อำเภอเดียวกันได้ ถ้าคณะกรรมการจังหวัดอนุมัติตามมติที่ประชุมกานัน ซึ่งมีนายอ าเภอเป็นประธาน (มาตรา ๓)

๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๔๙๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๔ ตอน ๔๕ วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๔๙๐ หน้า ๖๓๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๔๙๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคำปรารภในพระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติไว้ว่า ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น พระมหากษัตริย์โดยค ำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๔๙๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระส าคัญคือ ให้ยกเลิกความในวรรคท้ายของมาตรา ๑๐๕ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับไม่ใช้บังคับในกรณีขายสินค้าซึ่งหาในราชอาณาจักรส่งออกไปจำหน่ายนอกราชอาณาจักร และในกรณีที่ผู้ประกอบการเกษตรขายพืชผลอันเกิดจากเกษตรกรรมของตน เช่น ข้าวเปลือก ผัก ปลา สัตว์ และของป่า เป็นต้น (มาตรา ๓)

๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๔๙๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๘ ตอน ๒๖ วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๔๙๔ หน้า ๕๖๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๔๙๔ เว้นแต่

๑. บทบัญญัติมาตรา ๑๗ ถึงมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ และบัญชีอัตราภาษีเงินได้ (๑) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับในการจัดเก็บภาษีเงินได้ส ำหรับเงินได้พึงประเมินตั้งแต่ในป ีกาษี พ.ศ. ๒๔๙๔ เป็นต้นไป

๒. บทบัญญัติมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้และบัญชีอัตราภาษีเงินได้ (๒) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับแก่บริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดลงในหรือหลังวันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่บทบัญญัติมาตรา ๗๖ ตรี แห่งประมวลรัษฎากรตามที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้

๓. บทบัญญัติมาตรา ๓๕ ถึงมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับสำหรับการจัดเก็บภาษีโรงค้าตั้งแต่ในป ีกาษี พ.ศ. ๒๔๙๔ เป็นต้นไป

๔. บทบัญญัติมาตรา ๓๘ ถึงมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยอากรแสตมป์ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นหกสิบวันนับแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้

๕. บทบัญญัติมาตรา ๔๖ ถึงมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยอากรมหรรสพ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นสามสิบวันนับแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้

๖. บทบัญญัติมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นสามสิบวันนับแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคำปรารภในพระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติไว้ว่า ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้นไว้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในลักษณะ ๔ แห่งประมวลรัษฎากรว่าด้วยเงินช่วยการประถมศึกษา นับตั้งแต่ปีเงินช่วยการประถมศึกษา ซึ่งเริ่มแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๓ เป็นต้นไป (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับบรรดารัษฎากรประเภทต่าง ๆ ซึ่งเรียกเก็บจะตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อการลดหรือยกเว้นต่อไปนี้
๑) ลดอัตราเพื่อความเหมาะสมของสภาพการณ์หรือสภาพท้องถิ่น ๒) ยกเว้นแก่บุคคลหรือองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งจะตราพระราชกฤษฎีกายกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงได้ (มาตรา ๔)

๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับถ้าเจ้าพนักงานมีอำนาจเปรียบเทียบในการกำหนดค่าปรับแต่สถานเดียว ในความผิดตามที่กำหนดไว้ หากเกิดในพื้นที่จังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรี ให้เป็นอำนาจของอธิบดี ถ้าเกิดขึ้นในจังหวัดอื่นให้เป็นอำนาจของข้าหลวงประจำจังหวัด เมื่อผู้ต้องหายอมตามที่เปรียบเทียบและใช้ค่าปรับ ผู้ต้องหาไม่ต้องถูกฟ้องต่อไปในกรณีความผิดนั้น (มาตรา ๕)

๔. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับบุคคลที่ต้องเสียเงินเพิ่มภาษีอากร ยินยอมและชำระเงินเพิ่มภาษีอากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง ไม่ต้องรับผิดชอบ (มาตรา ๖)

๕. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓ จัตวา แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการเสียภาษีอากรจะกำหนดให้เสีย ณ สถานที่ใด ๆ การเสียภาษีอากรนั้น จะสมบูรณ์เมื่อได้รับใบเสร็จรับเงิน ซึ่งหัวหน้าสำนักงานแห่งนั้น ๆ ได้ลงลายมือชื่อรับเงินแล้ว (มาตรา ๗)

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีอำนาจออกกฎกระทรวง ดังนี้ (๑) แต่งตั้งเจ้าพนักงาน (๒) ให้ใช้หรือยกเลิกแสตมป์ (๓) กำหนดส่วนลดและกิจการอื่น ๆ (มาตรา ๘)

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับการคิดอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นเงินไทย ตามประกาศกระทรวงการคลัง (มาตรา ๙)

๘. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๙ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการตีราคาทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเป็นเงิน ให้ถือเอาราคาในวันที่ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น (มาตรา ๑๐)

๙. ให้เพิ่มความเป็นวรรค ๓ ของมาตรา ๑๗ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการให้อานาจอธิบดีมีอำนาจสั่งบุคคลเป็นการทั่วไปให้มีบัญชีพิเศษ และให้กรอกข้อความที่ต้องการลงในบัญชี เมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีแล้ว และประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้บุคคลดังกล่าวปฏิบัติแทน (มาตรา ๑๑)

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับถ้าภายในเวลาห้าปีนับแต่วันที่ได้นายการแล้วเจ้าพนักงานประเมินมีเหตุอันควรเชื่อว่า ผู้ใดแสดงรายการตามแบบที่ยื่นไม่ถูกต้องตามความจริงหรือไม่บริบูรณ์ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกตัวผู้ยื่น

รายการนั้นมาไต่สวน และออกหมายเรียกพยานกับสั่งให้ผู้ยื่นรายการหรือพยานนั้นนำบัญชีหรือพยานหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดงได้ แต่ต้องให้เวลาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันส่งหมาย (มาตรา ๑๒)

๑๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกตัวผู้แสดงรายการตามแบบที่ยื่นไม่ถูกต้อง และพยาน เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ ภายในเวลา ๕ ปี (มาตรา ๑๒) จากนั้นเจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจที่จะแก้จำนวนเงินโดยอาศัยหลักฐานที่ปรากฏ และแจ้งไปยังผู้เสียภาษีอากร ในกรณีนี้จะอุทธรณ์การประเมินก็ได้ (มาตรา ๑๓)

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๔๘๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับอาเภอหรือเจ้าพนักงานประเมินแล้วแต่กรณีมีอำนาจออกหมายเรียกตัวและพยาน และสั่งให้ผู้ไปยื่นรายการน หลักฐานมาแสดง โดยให้เวลาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันส่งหมาย (มาตรา ๑๔)

๑๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๕ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับผู้ที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๕๑ ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท (มาตรา ๑๕)

๑๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับผู้ที่จงใจหลีกเลี่ยงภาษี เช่น แจ้งข้อความเท็จ แสดงหลักฐานเท็จ เจตนาละเลย ฉ้อโกง หรืออุบาย เป็นต้น ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือจ คุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือทั้งจ ทั้งปรับ (มาตรา ๑๖)

๑๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๓ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “เงินได้พึงประเมิน” “ภาษี” “ภาษีปกติ” “ภาษีเสริม” “ภาษีเงินได้” (มาตรา ๑๗)

๑๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา (๔) ของมาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเงินได้ที่แยกออกเป็น ๖ ประเภท ได้แก่ ดอกเบี้ย ประเภท (ก) เงินปันผล (ข) เงินโบนัส (ค) เงินลดทุน (ง) เงินเพิ่มทุน (จ) และผลประโยชน์ที่ได้จากการควบเข้ากันของนิติบุคคล (ฉ) ทั้งนี้ความใน (ก) มิให้ใช้บังคับแก่ดอกเบี้ยจากพันธบัตรรัฐบาลไทย เงินฝากธนาคารออมสิน (มาตรา ๑๘)

๑๗. ให้ยกเลิกความในวรรคท้ายของมาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากร (มาตรา ๑๙)

๑๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๑ ของมาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการที่เงินนั้นไม่ว่าจะจ่ายในหรือนอกประเทศ หากในปีภาษีที่ล่วงมาผู้มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ มีรายได้อันเกิดจากกิจการหรือทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย หรือเมื่อนำเงินได้พึงประเมินนั้นเข้ามาในประเทศไทย ต้องเสียภาษีตามบทบัญญัติในส่วนนี้ นอกจากนี้ ผู้ใดอยู่ในประเทศไทยชั่วระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะ รวมเวลาทั้งหมดหนึ่งร้อยแปดสิบวันในปีภาษีปีใด ให้ถือว่าผู้นั้นอยู่ในประเทศไทย (มาตรา ๒๐)

๑๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๒ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๘๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) ยอมให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการอาชีพร้อยละ ๒๐ แต่ต้องไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๒๑)

๒๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๘๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน

เกี่ยวกับรายได้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๔๘ (๒) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ เมื่อได้หักตามมาตรา ๔๒ ทวิ ถึงมาตรา ๔๖ แล้ว ยังให้ลดหย่อนได้อีกหลายกรณีเช่น ลดหย่อนให้เป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวสำหรับสามี ภรรยาที่อยู่ร่วมกันตลอดปี ลดหย่อนเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ เป็นต้น (มาตรา ๒๒)

๒๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๘ แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับ (๑) เงินได้พึงประเมิน เมื่อหักตามมาตรา ๔๒ ทวิ ถึงมาตรา ๔๗ แล้ว เหลือเป็นเงินสุทธิต้องเสียภาษีในอัตราปกติ แต่ไม่เกิน ๖ ใน ๑๐ ของเงินได้ที่ประเมินเฉพาะส่วนที่เกินกว่า ๔,๘๐๐ บาท สำหรับในกรณีเงินได้พึงประเมินตั้งแต่ ๗๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป ภาษีที่เรียกเก็บต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑ บาทของยอดเงินได้พึงประเมิน (๒) เงินได้พึงประเมินเมื่อหักตามมาตรา ๔๒ ทวิ ถึงมาตรา ๔๖ แล้ว เหลือเป็นเงินสุทธิต้องเสียภาษีในอัตราภาษีเสริมเฉพาะจำนวนเงินได้สุทธิส่วนที่เกินกว่า ๑๒,๐๐๐ บาท ถ้าภาษีเงินได้ที่เจ้าพนักงานประเมินได้ประเมินแล้วมีจำนวนต่ำกว่า ๑ บาท ไม่ต้องเรียกเก็บ (มาตรา ๒๓)

๒๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๕) ต้องเสียภาษีเสริมเมื่อยอดเงินได้สุทธิตามมาตรา ๔๘ (๒) ทั้งหมดมีจำนวนเกินกว่า ๑๒,๐๐๐ บาท (มาตรา ๒๔)

๒๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๙ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับในกรณีบุคคลในครอบครัวคือสามีกับภรรยาก็ดี บิดากับบุตรผู้เยาว์ก็ดี มารดากับบุตรผู้เยาว์ก็ดี มีหุ้นในห้างหุ้นส่วนที่ไม่ใช่นิติบุคคลรวมกันไม่ถึงร้อยละ ๕๐ ของเงินทุน ให้ถือเงินได้จากกิจการเป็นของบุคคลคนเดียวคือสามีหรือบิดาหรือมารดาจากสามกรณีดังกล่าว และบุคคลในครอบครัวต้องร่วมรับผิดชอบในการเสียภาษีที่ค้างชำระด้วย ถ้าสามีภรรยาหย่าขาดกันในปีภาษีที่ล่วงมา เงินได้ส่วนของภรรยาที่ได้รับในปีนั้นถือเป็นของภรรยา (มาตรา ๒๕)

๒๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับวิธีการหักภาษีเงินได้สำหรับเงินได้พึงประเมินของบุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) (๒) (๓) (๔) ส่วนเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๗) เฉพาะเงินจ้างแห่งการรับเหมาทำการโยธา มีจำนวนรวมกันตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป ให้คำนวณหักตามอัตราภาษีปกติจากเงินได้พึงประเมินที่ได้หักค่าใช้จ่ายตามมาตรา ๔๕ แล้ว ได้เงินภาษีเท่าใด ให้หักไว้เท่านั้น (มาตรา ๒๖)

๒๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเจ้าพนักงานประเมินอาจส่งหนังสือแจ้งความแก่บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคล ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๗) เพื่อตรวจสอบการหักภาษี และผู้ได้รับหนังสือแจ้งความต้องปฏิบัติตามภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งความ (มาตรา ๒๗)

๒๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๓ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนในกรณีที่รัฐบาลเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) และ (๗) เจ้าพนักงานจะตรวจสอบจำนวนเงินภาษีที่จะต้องหักตามมาตรา ๕๐ แล้วคำนวณและจัดไว้ในฎีกาเบิกเงิน ถ้าไม่ได้ตั้งฎีกาเบิกเงินเจ้าพนักงานผู้จ่ายเงินปฏิบัติตามมาตรา ๕๐ มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๙ โดยอนุโลม (มาตรา ๒๘)

๒๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๖ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน

เกี่ยวกับบุคคลทุกคน ถ้ามีเงินได้พึงประเมินเกินกว่า ๔,๘๐๐ บาท ให้ยื่นรายการพร้อมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ภายในเดือนกุมภาพันธ์ทุกปีตามแบบที่อธิบดีกำหนดต่อเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง คณะบุคคลซึ่งมีใช้นิติบุคคล ประกอบกิจการเป็นหุ้นส่วนต้องยื่นรายการภายในเดือนกุมภาพันธ์ต่อเจ้าพนักงานเช่นเดียวกัน (มาตรา ๒๙)

๒๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๘๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในกรณีบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะหรือผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถหรืออยู่ต่างประเทศมีเงินได้พึงประเมินเกินกว่า ๔,๘๐๐ บาท ให้เป็นหน้าที่ของผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ หรือผู้จัดการกิจการเป็นตัวแทนในการชำระภาษีและต้องปฏิบัติตามมาตรา ๕๖ (มาตรา ๓๐)

๒๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๘๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับกรณีผู้มีเงินได้พึงประเมินเกิน ๔,๘๐๐ บาท ถึงแก่ความตายก่อนที่จะปฏิบัติตามมาตรา ๕๖ ให้เป็นหน้าที่ของผู้จัดการมรดกหรือทายาทหรือผู้อื่นที่ครอบครองที่รับมรดกแล้วแต่กรณีปฏิบัติแทน (มาตรา ๓๑)

๓๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๘ แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๓ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับภายในเดือนมกราคม ทุก ๆ ปี (๑) ให้หัวหน้าส่วนราชการกระทรวง ทบวง กรม และหัวหน้าสาขาส่วนราชการ ตามท้องที่ยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนดไปยังเจ้าพนักงานประเมินแสดงรายการจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) และ (๗) (๒) ให้บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคล มีหน้าที่หักภาษีเงินได้ตามมาตรา ๕๐ ยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนดต่อเจ้าพนักงานประเมิน แสดงรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) (๒) (๔) และ (๗) (มาตรา ๓๒)

๓๑. ให้ยกเลิกความในส่วน ๓ ของหมวด ๓ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการเก็บภาษีจากบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล (มาตรา ๓๓)

๓๒. ให้ยกเลิกบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวด ๓ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๘๙ และให้ใช้บัญชีอัตราภาษีเงินได้ในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๓๔)

๓๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๓ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับคานียามความหมายของคำว่า “โรงอุตสาหกรรม” “ร้านค้า” “โรงค้า” “ค้ารายปี” “ปีภาษี” “ป้าย” (มาตรา ๓๕)

๓๔. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๘๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับผู้ประกอบการที่ได้เปลี่ยนแปลงหรือขยายโรงค้าเป็นเหตุให้ต้องเสียภาษีโรงค้าเพิ่มขึ้น ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ถึง ๓๐ มิถุนายน ในปีภาษีปีใด ให้ยื่นรายการเพื่อเสียภาษีเพิ่มต่ออาเภอภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันขยายโรงค้านั้นหรือภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๘๑ เต็มอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราฉบับที่ ๒ และ ๓ ท้ายหมวดนี้ ผู้ที่เปลี่ยนแปลงหรือขยายโรงค้าหลังวันที่ ๓๐ มิถุนายน ไม่ต้องยื่นรายการเพื่อเสียภาษีเพิ่มเติมในปีนั้น (มาตรา ๓๖)

๓๕. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา (ง) ของข้อ ๒ แห่งพิกัดอัตรา ฉบับที่ ๒ ท้ายหมวด ๔ ซึ่งว่าด้วยภาษีโรงค้า เกี่ยวกับร้านค้าแผงลอย ซึ่งค่าเฉพาะเครื่องบริโภคให้เรียกเก็บภาษีเพียงกึ่งอัตราของ (ก) (ข) หรือ (ค) แล้วแต่กรณี (มาตรา ๓๗)

๓๖. ให้ยกเลิกความในวรรค ๔ ของมาตรา ๑๐๓ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับความหมายของค ข่า “แสดมภ์” (มาตรา ๓๘)

๓๗. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการออกใบรับและข้อความที่ปรากฏในใบรับหรือต้นขั้ว ผู้มีหน้าที่ออกใบรับตามความในมาตรา ๑๐๕ (๒) หรือ (๔) ทาต้นขั้วหรือสำเนาใบรับและเก็บต้นขั้วไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี นับแต่วันที่ออกใบรับ (มาตรา ๓๙)

๓๘. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๑๔ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๘๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการหักเงินออกร้อยละ ๔๐ ของเงินเพิ่ม เมื่อเรียกเก็บได้ให้เป็นเงินสินบนรางวัลแก่บุคคลที่ตรวจพบการทุจริต และให้อธิบดีมีอำนาจจ่ายเงินนั้น (มาตรา ๔๐)

๓๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับข้อยกเว้นให้แก่รัฐบาล บุคคลผู้ท าทกรในนามของรัฐบาล สภากาชาดไทยหรือเทศบาล ไม่ต้องเสียอากรในกิจการที่ไม่ใช่การพาณิชย์ (มาตรา ๔๑)

๔๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๓ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๘๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เมื่อมีเหตุผลสมควร พนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายตรวจมีอำนาจเข้าไปสถานที่ทำการค้าระหว่างอาทิตยขึ้นถึงอาทิตยตก เพื่อทำการตรวจสอบตราสารว่าได้ปิดแสดมภ์บริบูรณ์แล้วหรือไม่ หรือตรวจสอบใบรับการออกใบรับและมีอำนาจเรียกยึดตราสาร เอกสารและพยานหลักฐานอื่น อันควรแก่เรื่องที่มาได้สอบสวนได้ (มาตรา ๔๒)

๔๑. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๒๓ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับอธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจ หนดวิธีการให้ผู้มีหน้าที่เสียอากรปฏิบัติและประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๔๓)

๔๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๔๘๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับผู้ที่ไม่ วยความสะดวกแก่พนักงาน เจ้าหน้าที่หรือนายตรวจในการปฏิบัติหน้าที่โดยรู้อยู่แล้ว หรือจงใจขัดขวาง หรือฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๐๕ ทวิ หรือมาตรา ๑๒๓ ทวิ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ห้าร้อยบาท (มาตรา ๔๔)

๔๓. ให้แก้ไขเพิ่มเติมความในบัญชีอัตราอากรแสดมภ์ท้ายหมวด ๖ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับ (๑) ยกเลิกความใน ก. และ ง. ของข้อ ๖ แห่งบัญชีอากรแสดมภ์ท้ายหมวด ๖ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๔๘๒ และใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (๒) ยกเลิกความในข้อ ๑๖, ๑๗, ๒๔, ๒๕ และ ๒๗ แห่งบัญชีอัตราอากรแสดมภ์ท้ายหมวด ๖ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (๓) ยกเลิกความใน ก. ข. ค. ง. จ. ฉ. ของข้อ ๒๙ แห่งบัญชีอัตราอากรแสดมภ์ท้ายหมวด ๖ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๔๘๒ และใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๔๕)

๔๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๔ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๔๘๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการระบุมหรสพที่ไม่อยู่ในบังคับแห่งบทบัญญัติมี ๕ รายการ คือ (๑) มหรสพที่เก็บเงินเพื่อสาธารณประโยชน์ (๒) มหรสพในเขตวัดที่จัดขึ้นเป็นเทศกาลประจำปี (๓) มหรสพที่เก็บอัตราขึ้นสูงสุดไม่เกิน ๕๐ สตางค์ (๔) มหรสพที่รัฐมนตรีก หนดในกฎกระทรวง (๕) กีฬาส ฬัฒสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาจัดขึ้น (มาตรา ๔๖)

๔๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๖ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับรายละเอียดของตัวที่ทำขึ้น เช่น ทาด้วยกระดาษอ่อนมีข้อความเกี่ยวกับชื่อคณะมหรสพ เลขที่ลำดับของตัว ก หนดันเข้าดู ราคาตัว เป็นต้น (มาตรา ๔๗)

๔๖. ให้ยกเลิกความในข้อ ๓ และข้อ ๗ แห่งพระราชบัญญัติอัตราอากรมหรสพท้ายหมวด ๗ ลักษณะ ๗ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๘๙ ให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับมหรสพอย่างอื่นเก็บอากรร้อยละ ๓๐ ของค่าตัว ถ้าเป็นกีฬาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เก็บอากรร้อยละ ๒๐ ของค่าตัว และบัตรทางราชการที่ออกให้เข้าดูหรือเสียค่าดูไม่เกิน ๕๐ สตางค์ ให้ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร (มาตรา ๔๘)

๔๗. ให้ยกเลิกความในลักษณะ ๗ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับลักษณะ ๗ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ความหมายของคำว่า “โรงเรือนและที่ดิน” “เจ้าสำนัก” “ที่พัก” “อาหาร” “ขาย” “ค่ารายปี” “พนักงานเจ้าหน้าที่” และรายละเอียดในการจัดเก็บภาษีและบัญชีอัตราภาษีโรงเรือนและที่ดิน (มาตรา ๔๙)

๔๘. บรรดาบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้บังคับใช้ได้ในกรณีการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันใช้บังคับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕๐)

๑๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๙๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๙ ตอน ๑๖ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๙๕ หน้า ๓๔๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๙๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคำปรารภในพระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติไว้ว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่าโดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยค าแนะน าและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๙๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในลักษณะ ๓ แห่งประมวลกฎหมายรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเรื่องของภาษีบำรุงท้องที่ตั้งแต่มาตรา ๑๔๔ ถึงมาตรา ๑๖๔ พร้อมด้วยบัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่แนบท้ายพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓)

๒. บรรดาบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับได้ในการปฏิบัติจัดเก็บเงินจ่ายบ ารุงท้องที่ที่ค้างอยู่ หรือพึง ช าระก่อนวันใช้บังคับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔)

๑๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๙๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๐ ตอน ๑๒ ฉบับพิเศษ วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๙๖ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๙๖ เป็นต้นไป เว้นแต่

๑. บทบัญญัติมาตรา ๑๔ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยการเก็บภาษีเงินได้จากบุคคลธรรมดา ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินตั้งแต่ปีภาษี ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

๒. บทบัญญัติมาตรา ๓๑ ถึงมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าการการเก็บภาษีเงินได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดลงในหรือหลังวันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป

๓. บทบัญญัติมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยภาษีการค้า ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นสัปดาห์วันนับแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป

๔. บทบัญญัติมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยภาษีป้าย ให้ใช้บังคับตั้งแต่ปีภาษี ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

๕. บทบัญญัติมาตรา ๔๑ ถึงมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยอากรแสตมป์ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นสัปดาห์วันนับแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป

๖. บทบัญญัติมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยภาษีการซื้อโภคภัณฑ์ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นสัปดาห์วันนับแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคำปรารภในพระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติไว้ว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่าโดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยค าแนะน าและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๖ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕๕ มาตรา สาระสาคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกวิเคราะห்சัพพัตถ์คำว่า “อาเภอ” ในมาตรา ๒ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับคำว่า “อาเภอ” หมายความว่า นายอาเภอหรือสมุหบัญชีอาเภอ และหมายความรวมถึงผู้ท าการแทนด้วย (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อการต่อไป นี้ คือ (๑) ลดอัตราหรือยกเว้นเพื่อความเหมาะสมกับเหตุการณ์กิจการสภาพท้องที่ (๒) ยกเว้นแก่บุคคลหรือองค์การระหว่างประเทศตามข้อผูกพันที่มีอยู่ (๓) ยกเว้นแก่รัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล องค์การศาสนา องค์การกุศลสาธารณะ ทั้งนี้การลดหรือยกเว้นดังกล่าวจะตราพระราชกฤษฎีกายกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงก็ได้ (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับความผิดที่ปรากฏในมาตราต่าง ๆ ที่ผู้ต้องหาไม่ควรต้องได้รับโทษจากคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง เจ้าพนักงานมีอำนาจเปรียบเทียบปรับถ้าผู้ต้องหายอมใช้ค่าปรับตามที่เปรียบเทียบเสร็จแล้ว ผู้ต้องหาไม่ต้องถูกฟ้องร้องต่อไปในกรณีแห่งความผิดนั้น (มาตรา ๕)

๔. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับอำนาจของอธิบดีในเขตจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี หรือผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับเขตจังหวัดอื่นในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการ

จัดเก็บภาษี มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานสรรพากรทำการตรวจค้นหรือยึดบัญชีเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับภาษีอากรที่ต้องเสียได้ ระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก (มาตรา ๖)

๕. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓ ฉ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับบรรดาบัญชี เอกสาร และหลักฐานต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวกับภาษีอากรที่ต้องเสียถ้าทำเป็นภาษาต่างประเทศ เจ้าพนักงานประเมินหรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งให้บุคคลใดมีหน้าที่รับผิดชอบจัดการแปลเป็นภาษาไทยให้เสร็จภายในเวลาที่สมควรก็ได้ (มาตรา ๗)

๖. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓ สัตต แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับประโยชน์แห่งการจัดเก็บภาษีอากร อธิบดีมีอำนาจอนุญาตบุคคลในการตรวจสอบและรับรองบัญชี โดยบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติและปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยอนุมัติรัฐมนตรี และหากบุคคลนั้นได้รับใบอนุญาตแล้ว มีการฝ่าฝืนระเบียบที่อธิบดีกำหนด อธิบดีอาจพิจารณาสั่งถอนใบอนุญาต การใช้บทบัญญัติในเขตจังหวัดใด ให้อธิบดีประกาศโดยอนุมัติรัฐมนตรีในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๘)

๗. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓ อัฐ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีอากร การยื่นแบบแสดงรายการ หรือยื่นอุทธรณ์ไม่ทันตามกำหนดเวลาด้วยเหตุที่ไม่ได้อยู่ในประเทศไทย หรือมีเหตุจำเป็นจนไม่สามารถปฏิบัติตามกำหนดเวลาได้ เมื่ออธิบดีพิจารณาเห็นเป็นการสมควรจะให้ขยายหรือเลื่อนเวลาออกไปได้อีกตามความจำเป็นแก่กรณีก็ได้ และรัฐมนตรีจะขยายหรือเลื่อนกำหนดเวลานั้นออกไปอีกตามความจำเป็นแก่กรณีก็ได้ (มาตรา ๙)

๘. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓ นว แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับผู้ที่ไม่อำนวยความสะดวกหรือขัดขวางเจ้าพนักงานตามความในมาตรา ๓ เบญจ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันหรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือทั้งจำ ทั้งปรับ(มาตรา ๑๐)

๙. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓ ทศ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานประเมิน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามความในมาตรา ๓ ฉ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท (มาตรา ๑๑)

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับการอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการเสียภาษีอากร เว้นแต่กรณีอุทธรณ์การประเมินของเจ้าพนักงานประเมินตามความในมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๔๙ ซึ่งผู้อุทธรณ์ต้องเสียภาษีอากรตามคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ หากเกินกำหนดจะต้องเสียเงินเพิ่มร้อยละ ๒๐ แห่งเงินภาษีอากรที่ต้องเสีย (มาตรา ๑๓)

๑๑. ให้ยกเลิกวิเคราะหส์ศัพท์ คำว่า “ภาษีปกติ” “ภาษีเสริม” และ “ภาษีเงินได้” ในมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ (มาตรา ๑๔)

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับประเภทของเงินที่ถือว่าเป็นเงินได้พึงประเมิน (มาตรา ๑๕)

๑๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินประเภทที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ (มาตรา ๑๖)

๑๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๒ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ยอมให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้อ้อยละ ๒๐ แต่รวมกันไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๑๗)

๑๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๓ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๕๔๒ ยกเลิกความในมาตรา ๔๕ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ยอมให้หักค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปทั้งหมดตามความจำเป็นของกิจการ และค่าใช้จ่ายนั้นจะต้องไม่เป็นการจ่ายลงทุนหรือส่วนตัว ทั้งนี้ให้ ราชบัณฑิตยสถาน มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๑๘ – มาตรา ๒๐)

๑๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๖ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินตามความในมาตรา ๔๐ (๘) ยอมให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามที่จะได้กำหนดในพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๒๑)

๑๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินตามความในมาตรา ๔๐ เมื่อหักตามมาตรา ๔๒ ทวิ ถึงมาตรา ๔๖ แล้วให้ลดหย่อนได้อีกหลายกรณี (มาตรา ๒๒)

๑๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินต้องเสียภาษีเงินได้ดังต่อไปนี้ (๑) เงินได้พึงประเมินเมื่อได้หักตามมาตรา ๔๒ ทวิ ถึงมาตรา ๔๗ (๒) สำหรับผู้มีเงินได้พึงประเมินตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป ให้เสียไม่น้อยกว่าพันละ ๓ บาท (มาตรา ๒๓)

๑๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยกเลิกความเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ต้องเสียภาษีเงินได้สองกรณีคือ เงินได้พึงประเมินเมื่อได้หักตามมาตรา ๔๒ ทวิ ถึงมาตรา ๔๗ และสำหรับผู้มีเงินได้พึงประเมินตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป (มาตรา ๒๔)

๒๐. ให้ยกเลิกมาตรา ๔๙ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ (มาตรา ๒๕)

๒๑. ให้ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๕๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินตามความในมาตรา ๔๐ (๗) เฉพาะสินจ้างแห่งการรับเหมาที่มีจำนวนรวมกันตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป ให้คำนวณหักในอัตราพันละ ๓ บาท (มาตรา ๒๖)

๒๒. ให้ยกเลิกความในวรรคท้ายของมาตรา ๕๖ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับกรณีที่ทำง่วนส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคลมีเงินได้พึงประเมินให้ผู้อำนวยความสะดวกหรือผู้จัดการยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินเพื่อเสียภาษีให้ถือว่าเป็นบุคคลธรรมดาคนเดียวโดยไม่มีการแบ่งแยก และต้องรับผิดชอบร่วมกัน หากมีภาษีค้างชำระ (มาตรา ๒๗)

๒๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับผู้มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีล่วงมาแล้วเกินกว่า ๔,๘๐๐ บาท ถึงแก่ความตายให้ผู้ปฏิบัติแทนยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินของผู้ตายโดยรวมเงินได้พึงประเมินของผู้ตายหรือของกองมรดกที่ได้รับตลอดปีที่ตายนั้นเป็นยอดเงินได้พึงประเมินที่ต้องยื่นทั้งสิ้น (มาตรา ๒๘)

๒๔. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๖๐ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับบอ นางของเจ้าพนักงานประเมินในการประเมินเรียกเก็บภาษีก่อนถึงกำหนดเวลายื่นรายการตามความในมาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ หรือมาตรา ๕๗ ทวิ ในกรณีนี้จะอุทธรณ์การประเมินก็ได้ (มาตรา ๒๙)

๒๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๑ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับบุคคลที่มีชื่อในหนังสือส ัญญใด ๆ แสดงว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือเป็นผู้ได้รับเงินได้พึงประเมิน เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินเรียกเก็บภาษีทั้งหมดจากผู้มีชื่อในหนังสือส ัญญนั้นก็ได้ (มาตรา ๓๐)

๒๖. ให้เพิ่มความเป็น (๘) ของมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ เกี่ยวกับถ าราคาทุนของสินค้าเป็นเงินตราต่างประเทศให้คำนวณเป็นเงินตราไทยตามอัตราแลกเปลี่ยนในท้องตลาดของวันที่ได้สินค้านั้นมา เว้นแต่เงินตราต่างประเทศนั้นจะแลกได้ในอัตราทางราชการ ก็ให้คำนวณเป็นเงินตราไทยตามอัตราทางราชการนั้น (มาตรา ๓๑)

๒๗. ให้ยกเลิกความใน (๑๘) ของมาตรา ๖๕ ตรี แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับรายจ่ายซึ่งผู้จ่ายพิสูจน์ไม่ได้ว่าใครเป็นผู้รับ (มาตรา ๓๒)

๒๘. ให้เพิ่มความเป็น (๑๙) และ (๒๐) ของมาตรา ๖๕ ตรี แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ เกี่ยวกับรายจ่ายใด ๆ ที่กำหนดจ่ายจากผลกำไรที่ได้เมื่อสิ้นสุ ครอบระยะเวลาบัญชีแล้ว รายจ่ายที่มีลักษณะทานองเดียวกับที่ระบุไว้ใน (๑) ถึง (๑๙) ตามที่จะได้ก หนดโดยพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๓๓)

๒๙. ให้ยกเลิกความในวรรคท้ายของมาตรา ๖๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ (มาตรา ๓๔)

๓๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๕ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับกรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใดบุคคลหนึ่งถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ของต้นทุนทั้งหมด ให้เสียภาษีตามบทบัญญัติส่วน ๒ ว่าด้วยการเก็บภาษีจากบุคคลธรรมดาและเพื่อประโยชน์ในการนับจำนวนหุ้น บุคคลในครอบครัว เช่น บิดากับบุตรผู้เยาว์หรือมารดากับบุตรผู้เยาว์เป็นผู้ถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนรวมในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเดียวกันให้ถือเป็นหุ้นของบุคคลคนเดียว (มาตรา ๓๕)

๓๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๖ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับบทบัญญัติมาตรา ๗๕ ไม่ใช่บังคับแก่ (ก) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่รัฐบาลไทยถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนทุนทั้งหมด (ข) บริษัทจากัดที่มีบริษัทจากัดอื่นซึ่งไม่เข้าลักษณะตามความในมาตรา ๗๕ ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนทุนทั้งหมด (มาตรา ๓๖)

๓๒. ให้ยกเลิกความใน (๑) ของบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวด ๓ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับบัญชีอัตราภาษีเงินได้สำหรับบุคคลธรรมดา (มาตรา ๓๗)

๓๓. ให้ยกเลิกหมวด ๔ ภาษีโรงค้าในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ตั้งแต่ปีภาษี ๒๕๔๖ เป็นต้นไป (มาตรา ๓๘)

๓๔. ให้ยกเลิกหมวด ๕ ภาษีการธนาคาร การเครดิตฟองซิเอร์ การออมสินและการประกันภัย ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร เมื่อพ้นสัปดาห์วันนับแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓๙)

๓๕. ให้เพิ่มความเป็นหมวด ๔ ภาษีการค้า และหมวด ๕ ภาษีป้าย ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับหมวด ๔ ภาษีการค้า มาตรา ๗๗ ถึงมาตรา ๙๓ และบัญชีอัตราภาษีการค้า หมวด ๕ ภาษีป้าย มาตรา ๙๔ ถึงมาตรา ๑๐๒ และบัญชีอัตราภาษีป้าย (มาตรา ๔๐)

๓๖. ให้ยกเลิกวิเคราะห้ศัพท์คำ ว่า “ปิดแสดมภ์บริบูรณ์” ในมาตรา ๑๐๓ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๔๑)

๓๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๕ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับกรณีผู้ขายผู้ให้เช่าซื้อ ผู้รับเงินหรือผู้รับชำระราคาต้องออกใบรับให้แก่ผู้ซื้อ ผู้เช่าซื้อ ผู้จ่ายเงินหรือผู้ชำระราคาในทันทีที่ทุกคราวที่รับเงินหรือรับชำระราคา ไม่ว่าจะมีการเรียกร้องให้ออกใบรับหรือไม่ก็ตาม ซึ่งมาตรานี้ไม่ให้ใช้บังคับแก่การจ หน่ายแสดมภ์อากร หรือแสดมภ์อื่นของรัฐบาลที่ยังมิได้ใช้หรือแก่กรณีใบรับที่จะต้องออกนั้นได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียอากรอยู่แล้ว (มาตรา ๔๒)

๓๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการออกใบรับ ให้ผู้มีหน้าที่ออกใบรับตามความในมาตรา ๑๐๕ (๑) ทาตันชั่วหรือสาเนาใบรับ และเก็บต้นชั่วหรือส าเนาใบรับเช่นว่านี้ไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันที่ออกใบรับ (มาตรา ๔๓)

๓๙. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๕ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับในกรณีรับเงินหรือรับชำระราคาจากการค้าประเภทต่าง ๆ ตามที่ก หนดไว้ในมาตรา ๑๐๕ (๑) ถ้ามีจ นวนครั้งหนึ่ง ๆ ไม่ถึง ๑๐ บาท ให้ผู้รับเงินหรือรับชำระราคารวมเงินเฉพาะในกรณีดังกล่าวที่รับทุกครั้ง เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ได้จนวนเท่าใด ให้ทบกันจนวนเงินนั้นรวมขึ้นเป็นวัน ๆ ตามแบบที่อธิบดีก หนดและเก็บไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันที่ ท บันที่ก(มาตรา ๔๔)

๔๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๖ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับใบรับที่ต้องปิดแสดมภ์บริบูรณ์ แม้อยู่ในบังคับให้จ ำต้องออกใบรับตามความในมาตรา ๑๐๔ เมื่อผู้มีส่วนได้เสียเรียกร้อง ผู้มีหน้าที่ออกใบรับต้องออกให้ในทันทีที่ถูกเรียกร้อง (มาตรา ๔๕)

๔๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๖ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับวิธีเสียเงินอากร และเงินเพิ่มอากร ดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๓ หรือมาตรา ๑๑๔ (มาตรา ๔๖)

๔๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๗ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับตราสารหรือหลักฐานตามความในมาตรา ๑๑๖ ที่มีผู้เสียอากร หรือเสียอากรและเงินเพิ่มอากรถ้ามีตามความในมาตรา ๑๑๓ หรือมาตรา ๑๑๔ แล้ว ให้ถือว่าเป็นตราสารที่ปิดแสดมภ์บริบูรณ์ ส่วนเงินเพิ่มอากรที่เรียกเก็บให้ถือเป็นเงินอากร (มาตรา ๔๗)

๔๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๓ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการเข้าไปตรวจสอบสถานการคาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกและอานาจเรียกและยึดตราสาร เอกสาร และออกหมายเรียกตัวผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรมาไต่สวนได้ เมื่อมีเหตุอันควร (มาตรา ๔๘)

๔๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๕ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๕๔๒ และยกเลิกความในมาตรา ๑๒๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยกเลิกข้อความ การจงใจกระทำการใด ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงภาษีอากร มีความผิดต้องระวางโทษ (มาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๐)

๔๕. ให้ยกเลิกบัญญัติอัตราอากรแสตมป์ท้ายหมวด ๖ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๕๑)

๔๖. ให้ยกเลิกลักษณะ ๕ ภาษีการซื้อข้าว ลักษณะ ๖ ภาษีการซื้อน้ำตาล และลักษณะ ๗ ภาษีโรงแรมภัตตาคาร แห่งประมวลรัษฎากร เมื่อพ้นสัปดาห์วันนับแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕๒)

๔๗. ให้เพิ่มความเป็นลักษณะ ๔ ภาษีการซื้อโภคภัณฑ์ แห่งประมวลรัษฎากร (มาตรา ๕๓)

๔๘. บรรดาบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ยังคงใช้ได้ในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันใช้บังคับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕๔)

๑๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๑ ตอน ๑๓ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ หน้า ๒๒๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เป็นต้นไป เว้นแต่

๑. บทบัญญัติมาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ ว่าด้วยการเก็บภาษีเงินได้จากบุคคลธรรมดา ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำ ปีพ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้นไป

๒. บทบัญญัติมาตรา ๖ ถึงมาตรา ๑๓ ว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ ให้ใช้บังคับสำหรับภาษีบำรุงท้องที่ประจำ ปีพ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องด้วยเงินได้พึงประเมินได้มีการถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้ ยังน้อยประเภทอยู่ และการใช้จ่ายเงินบำรุงท้องที่ การลดหย่อน อัตราภาษี และวิธีปฏิบัติจัดเก็บยังไม่เหมาะสมตามกาลสมัย ให้แก้ไขเพิ่มเติมให้รัดกุมยิ่งขึ้น เฉพาะเกี่ยวกับการหักภาษี ณ ที่จ่าย และว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ที่เกี่ยวกับการจ่ายเงินบำรุงท้องที่ การหักลดหย่อนอัตราภาษีและวิธีปฏิบัติจัดเก็บ

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๕ มาตรา สาระสาคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ เกี่ยวกับการหักเงินได้พึงประเมินและการคำนวณภาษี (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๓ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ เกี่ยวกับการที่รัฐบาลหรือองค์การรัฐบาลเป็นผู้จ่าย เงินได้พึงประเมิน (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ เกี่ยวกับการยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนดแสดงรายการจ่ายเงินได้พึงประเมินต่อเจ้าพนักงานประเมิน (มาตรา ๕)

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๕ เกี่ยวกับเงินผลประโยชน์แผ่นดินที่เก็บได้ในแต่ละจังหวัด และการใช้จ่ายบารุงที่ในเขตจังหวัด (มาตรา ๖)

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๕ เกี่ยวกับการลดหย่อนไม่ต้องเสียภาษีบางท้องถิ่นตามเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งของที่ดินในกรณีต่าง ๆ (มาตรา ๗)

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๐ (๕) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๕ เกี่ยวกับที่ดินที่เฉพาะในศาสนิก (มาตรา ๘)

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๑ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๕ เกี่ยวกับการตั้งกรรมการตีราคาปานกลางของที่ดินจากบุคคล ๓ คน เป็น ๔ คน (มาตรา ๙)

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๕ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๕ เกี่ยวกับการใช้ราคาที่ดิน ระยะเวลาที่สมควรในการตีราคาปานกลางใหม่ (มาตรา ๑๐)

๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๖ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๕ เกี่ยวกับระยะเวลาและวิธีการการยื่นแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษี บารุงที่ การสวามิภักดิ์ที่ดิน การตรวจสอบ และการแจ้งการเสียภาษี (มาตรา ๑๑)

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๓ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๕ เกี่ยวกับความผิดและโทษของผู้ที่จงใจไม่ยื่นแบบแจ้งรายการ ไม่ยอมชี้เขต ไม่แจ้งจำนวนพื้นที่ดิน หรือจงใจแจ้งจำนวนพื้นที่ดินขาดจากจำนวนที่เป็นจริง หรือขัดขวางเจ้าพนักงานสวามิภักดิ์ เป็นต้น (มาตรา ๑๒)

๑๑. ให้ยกเลิกบัญญัติอัตราภาษีบางท้องถิ่นซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้บัญญัติอัตราภาษีบางท้องถิ่นที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๓)

๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๑ ตอน ๖๔ วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๗ หน้า ๑๔๔๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๗ เป็นต้นไป เว้นแต่

๑. บทบัญญัติมาตรา ๖ ถึงมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินตั้งแต่ปีภาษี ๒๕๕๗ เป็นต้นไป

๒. มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยอากรแสตมป์ ให้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องด้วยวิธีการเสียภาษีอากรกับวิธีปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ ภาษีการค้า ภาษีป้าย อากรแสตมป์ อากรมหรรสพ และภาษีการซื้อโฉนดที่ดิน ควรได้แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สะดวก และรัดกุมยิ่งขึ้นตามกาลสมัย จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมดังต่อไปนี้ คือ

๑. ภาษีเงินได้ ภาษีการค้า ภาษีป้าย ให้ให้มีการเรียกเก็บภาษีและการขอเสียภาษีก่อนถึงกำหนดเสียได้ ทั้งนี้เพื่อรักษาประโยชน์ของรัฐ และเพื่อความสะดวกแก่ผู้เสียภาษีในบางกรณี

๒. ภาษีเงินได้ (ก) แก้ไขเพิ่มเติมให้หักค่าใช้จ่ายเบี่ยงการเหมาสำหรับเงินได้พึงประเมินบางประเภท เพื่อให้สะดวกแก่การคำนวณภาษีของผู้เสียภาษีและเจ้าพนักงานประเมินด้วย (ข) แก้ไขเพิ่มเติมการเสียภาษีให้ช ะพร้อมกันยื่นรายการ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการช ะภาษีของผู้เสียภาษีและ การปฏิบัติของเจ้าพนักงานด้วย

๓. อากรแสตมป์ แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำใบรับ เพื่อให้การควบคุมการจัดเก็บอากรรัดกุมยิ่งขึ้นกับทั้งให้มีการผ่อนผันการปฏิบัติในบางกรณีได้ เพื่อความสะดวกของผู้เสียอากร

๔. อากรมหรรสพ (ก) เพิ่มวิธีเสียอากรให้เป็นตัวเงินได้ ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกแก่ผู้เสียอากร (ข) กำหนดให้มีการจ่ายเงินสินบนรางวัลด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นทางควบคุมการหลีกเลี่ยงอากรได้อีกทางหนึ่ง

๕. ภาษีการซื้อโฉนดที่ดิน ให้ให้มีการชำระภาษีการซื้อโฉนดที่ดินล่วงหน้าได้ ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการเสียภาษีของผู้ค้าโฉนดที่ดิน

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับบอ นาจที่จะประเมินเรียกเก็บภาษีของเจ้าพนักงานประเมิน เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษี (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๒๕ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการห้ามอุทธรณ์และการให้อุทธรณ์การประเมินของเจ้าพนักงานประเมิน (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๓๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๖ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการห้ามอุทธรณ์ และการให้อุทธรณ์ การประเมินของเจ้าพนักงานประเมิน (มาตรา ๕)

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้าย โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยอมให้หักค่าใช้จ่ายเงินได้พึงประเมิน (มาตรา ๖ – มาตรา ๘)

๕. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๒ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการช าระภาษีก่อนถึงก าหนดเวลายื่นรายการของผู้มีเงินได้พึงประเมินตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป (มาตรา ๙)

๖. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๗ จัตวา แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับเวลาและสถานที่ในการยื่นรายการช าระภาษีและการได้รับการยกเว้นไม่ต้องช าระภาษีตามระยะเวลาที่ก าหนด(มาตรา ๑๐)

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๐ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับประโยชน์แห่งการค านวณยอดเงินได้พึงประเมินของผู้ต้องเสียภาษี (มาตรา ๑๑)

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๔ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๔๘๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับก าหนดเวลาช าระภาษีและภาษีที่จะช าระภาษีเป็นสองงวด (มาตรา ๑๒)

๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๖ ตีร ี แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการไต่สวน หรือตรวจสอบบุคคลธรรมดา บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลโดยผู้กล่าวหาที่มีหลักฐานชัดเจน ทำให้เจ้าพนักงานเรียกเก็บเงินเพิ่มได้อีก ให้เจ้าพนักงานหักยอดร้อยละ ๒๕ เป็นเงินสินบนรางวัล และอธิบดีเป็นผู้มีอำนาจ ก าหนดจ่ายเงินสินบนรางวัลให้แก่ผู้ตรวจพบ ผู้กล่าวหาแจ้งความ (มาตรา ๑๓)

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๕ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับใบรับ การออกใบรับ ข้อความที่ปรากฏในใบรับ (มาตรา ๑๔)

๑๑. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๕ จัตวา แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับในกรณีผู้ประกอบการค้าเป็นผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้ขายส่ง เมื่อมีการขายสินค้า ให้ออกใบส่งของแก่ผู้ซื้อและให้ทาสานาเก็บไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี นับแต่วันที่ออกใบส่งของ (มาตรา ๑๕)

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๔ แห่งประมวลกฎหมายรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการที่บุคคลใดมิได้ออกใบรับตามความในมาตรา ๑๐๕ หรือมาตรา ๑๐๖ หรือตราสารที่มีได้ปิดแสตมป์ เมื่อเจ้าพนักงานตรวจพบให้มีอำนาจเรียกเก็บเงินอากรจนครบและเงินเพิ่มอากรอีก ๖ เท่าของเงินอากร หรือเป็นเงิน ๒๕ บาท แล้วแต่อย่างใดจะมากกว่ากัน เงินเพิ่มเมื่อเรียกเก็บได้แล้ว ให้หักออกร้อยละ ๔๐ เป็นเงินสินบนรางวัล (มาตรา ๑๖)

๑๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๓ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการเพื่อกำหนดการเสียอากรในหมวดนี้เป็นไปโดยรัดกุม ให้อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรี มีอำนาจก าหนดวิธีการให้ผู้มีหน้าที่เสียอากรปฏิบัติ การก าหนดวิธีการเช่นว่านี้เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ เพื่อความสะดวกของผู้มีหน้าที่เสียอากร การปฏิบัติในการชี้ขาดตามความในมาตรา ๑๐๓ หรือการปฏิบัติตามความในมาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๕ ทวิ มาตรา ๑๐๕ ตีร ี และมาตรา ๑๐๕ จัตวา นั้น อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรี มีอำนาจก าหนดวิธีการให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่น หรือจะยกเว้นไม่ให้อำนาจปฏิบัติก็ได้ (มาตรา ๑๗)

๑๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน

เกี่ยวกับผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือนายตรวจ ในการปฏิบัติตามหน้าที่หรือโดยรู้อยู่แล้ว หรือจงใจไม่ปฏิบัติตามคำเรียก หรือไม่ยอมให้ยึดตราสารหรือเอกสาร หรือไม่ปฏิบัติตามหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือนายตรวจ ตามความในมาตรา ๑๒๑ หรือไม่ยอมตอบคำถามเมื่อซักถามหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติ มาตรา ๑๐๕ ทวิ มาตรา ๑๐๕ จัตวา หรือมาตรา ๑๒๓ ทวิ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท (มาตรา ๑๘)

๑๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๒ มาตรา ๑๓๕ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับวิธีการเสียอากรเป็นรายตัวผู้คุมหรสพ และการห้ามมิให้เจ้าของหรือบุคคลที่ เจ้าของแต่งตั้งคอยรับตัวอนุญาตให้คนเข้าคุมหรสพ เว้นแต่ผู้คุมมีตัวที่แสดงได้ว่าเสียอากรครบแล้ว รวมถึงเด็กที่ อายุไม่เกิน ๗ ขวบ สูงไม่เกินหนึ่งเมตรด้วย (มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐)

๑๖. ให้เพิ่มความเป็นวรรคท้ายของมาตรา ๑๓๖ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๔๙๔ เกี่ยวกับตัวที่ต้องหาตามความใน มาตรา ๑๓๖ เมื่อมีเหตุสมควร อธิบดีจะสั่งให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่นก็ได้ (มาตรา ๒๑)

๑๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๐ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๘๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการตรวจพบหรือการกล่าวหาแจ้งความผู้ที่ไม่เสียอากรหรือเสียอากรไม่ครบของผู้คุมหรสพ ให้เรียก อากรจนครบและให้เรียกเงินเพิ่มเป็นรายตัวผู้คุมอีกเป็นจำนวน ๒ เท่า ของอากรที่ไม่เสีย หรือที่ขาด หรือเป็นเงิน ๒๕ บาท แล้วแต่อย่างใดจะมากกว่าเงินอากรและเงินเพิ่มตามความในมาตรา ๑๓๖ ให้ชำระเป็นเงินภายในสิบวัน นับแต่วันได้รับคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ เงินเพิ่มให้ถือเป็นเงินอากร เงินเพิ่มเมื่อเรียกได้แล้วให้หักออกร้อย ละ ๔๐ เป็นเงินสินบนรางวัล และให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดจ่ายให้แก่เจ้าพนักงานที่ตรวจพบ ผู้กล่าวหาแจ้ง ความและเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง ตามระเบียบที่อธิบดีก าหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี (มาตรา ๒๒)

๑๘. ให้ยกเลิกวิเคราะห้ศัพท์คำว่า “ซื้อ” และ “จำหน่าย” ในมาตรา ๑๖๖ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๓)

๑๙. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๖๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับผู้ร้องขอช ระภาษีการซื้อโภค ภัณฑ์ล่วงหน้าแทนผู้ค้าโภคภัณฑ์ หรือผู้ค้าโภคภัณฑ์ร้องขอชำระภาษีการซื้อโภคภัณฑ์ล่วงหน้า ผู้ร้องขอมี หน้าที่และความรับผิดชอบตามบทบัญญัติ (มาตรา ๒๔)

๒๐. บรรดาบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ยกเลิก หรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ยังคง ใช้ได้ในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่ หรือที่พึงช ระก่อนวันที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๒๕)

๑๔. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๕๐๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๕ ตอน ๒๗ ฉบับพิเศษ วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๐๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๐๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องด้วยประเภทการค้าและโภคภัณฑ์ที่บัญญัติไว้ในปัจจุบันยังไม่รัดกุม และอัตราภาษีการค้ากับ อัตราภาษีการซื้อโภคภัณฑ์ที่จัดเก็บอยู่ในขณะนี้ยังไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมให้รัดกุม

และเหมาะสมยิ่งขึ้น และจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน เพราะเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการภาษีอากร

สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๕๐๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้เพิ่มความจำเป็นวรรคท้ายของมาตรา ๗๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ โดยนิยามศัพท์คำ “ผู้ผลิต” “ผู้นำเข้า” และ “ผู้ส่งออก” (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความใน ๑, ๒, ๓, ๖, ๗, ๘, ๑๐, ๑๑, ๒๑ และ ๒๒ ของประเภทการคำนวณบัญชีอัตราภาษีการค้าท้ายหมวด ๔ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในบัญชีอัตราภาษีการค้าซื้อโภคภัณฑ์ท้ายลักษณะ ๔ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน (มาตรา ๕)

๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๐๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๕ ตอน ๓๑ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๐๑ หน้า ๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๐๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ภาษีการค้าสำหรับการรับจ้างทาของ การขายของ และการขายผลิตภัณฑ์ และภาษีการซื้อโภคภัณฑ์สำหรับน้ำมันเชื้อเพลิง และอุปกรณ์ของเครื่องบรรเลง รถมอเตอร์ และรถอื่น ๆ ตามพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๕๐๑ ยังไม่เหมาะสมบางประการ จึงเห็นควรแก้ไขใหม่ และเพื่อแบ่งเบาภาระของประชาชน

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๐๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความใน ๑, ๒ และ ๓ ของประเภทการคำนวณบัญชีอัตราภาษีการค้าท้ายหมวด ๔ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมในพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๕๐๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในประเภทที่ ๔, ๖ และ ๗ ของบัญชีอัตราภาษีการซื้อโภคภัณฑ์ท้ายลักษณะ ๔ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๕๐๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๔)

๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๐๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๕ ตอน ๗๘ วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๐๑ หน้า ๔๙๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย คือ ผู้ประกอบการกสิกรรมประเภทไม่ล้มลุก ได้แบกภาษีทั้งทางตรงและทางอ้อมเกินกว่าอัตราในขณะนี้ เงินที่นำมาชำระภาษีก็ได้อาจจากการจำหน่ายผลผลิตที่เกิดจากการกสิกรรมในที่ดินของตน ปกติพืชที่ปลูกมากก็คือข้าว ในปัจจุบันราคาข้าวไม่ดีขึ้นเท่าไรได้ผลน้อยอยู่แล้ว ฉะนั้นสมควรยิ่งที่จะลดภาระภาษีบารุงท้องที่จึงจําเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประมวลรัษฎากร

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๐๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระสําคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเงินผลประโยชน์แผ่นดินที่เก็บได้ในจังหวัดใด ให้ใช้จํายบารุงท้องที่ในเขตจังหวัดนั้นในกิจการที่อํานวยความสะดวกแก่ประชาชน (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๑ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการตั้งกรรมการพิจารณาตีราคาปานกลางของที่ดินในด บลหนึ่ง ๆ และการกหนดเขตเป็นหน่วย ๆ เพื่อประโยชน์แก่การตีราคาปานกลางให้เที่ยงธรรม (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกบัญญัติอัตราภาษีบารุงท้องที่ท้ายลักษณะ ๓ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้บัญญัติอัตราภาษีบารุงท้องที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๕)

๑๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๐๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๖ ตอน ๕๙ ฉบับพิเศษ วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๐๒ หน้า ๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๐๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อให้อัตราภาษีการซื้อโภคภัณฑ์ประเภททองคำเป็นไปโดยเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และลดภาระภาษีให้แก่ประชาชน

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๐๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสําคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในประเภทที่ ๑ ของบัญญัติอัตราภาษีการซื้อโภคภัณฑ์ท้ายลักษณะ ๔ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๐๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยเป็นรายการโภคภัณฑ์ทอง ทองคา ทองคาขาว เงิน นาก เพชร พลอย และเครื่องรูปพรรณ (มาตรา ๓)

๒. บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ยังคงใช้ได้ในการปฏิบัติ จัดเก็บภาษีอากรที่ยังค้างอยู่ หรือที่พึงช าระก่อนวันที่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๔)

๑๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๖ ตอน ๑๐๔ ฉบับพิเศษ วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๒ เป็นต้นไป เว้นแต่

๑. บทบัญญัติมาตรา ๔ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๓ เป็นต้นไป
๒. บทบัญญัติมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ ให้ใช้บังคับส หรับภาษีเงินได้ของบุคคลธรรมดาที่ต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นต้นไป
๓. บทบัญญัติมาตรา ๑๖ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๔ ให้ใช้บังคับสำหรับภาษีเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นต้นไป
๔. บทบัญญัติมาตรา ๔๓ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นต้นไป
๕. บทบัญญัติมาตรา ๖๖ ให้ใช้บังคับส หรับภาษีบ รุงท้องที่ที่ถึงก หนดช ะใน พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องด้วยบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับวิธีการจัดเก็บภาษีอากรยังไม่รัดกุม เป็นโอกาสให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรหลีกเลี่ยงได้ง่ายและโทษที่ก หนดไว้เกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากรยังต่ำไป ไม่ได้ผลในทางระงับปราบปราม นอกจากนั้นอัตราภาษีอากรบางประเภทยังไม่เหมาะสม จึงสมควรแก้ไขปรับปรุงเสียใหม่ให้รัดกุมและเหมาะสมยิ่งขึ้น

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘๐ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับความผิด และการให้อานาจเจ้าพนักงาน หรือคณะกรรมการกำหนดค่าปรับเพื่อไม่ให้ผู้ต้องหาถูกฟ้องร้องหรือรับโทษจ าค คุก(มาตรา ๓)
๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๔ ทวิ มาตรา ๔ ตรี มาตรา ๔ จัตวา มาตรา ๔ เบญจ มาตรา ๔ ฉ มาตรา ๔ อดต มาตรา ๔ อฎฐ และมาตรา ๔ นว แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการเสียภาษีอากรของคนต่างด้าว ซึ่งจะเดินทางออกจากประเทศ (มาตรา ๔)
๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับ “เจ้าพนักงานประเมิน” หมายความว่า บุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง (มาตรา ๕)
๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๑ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕ แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการห้ามอุทธรณ์อ านาจการประเมินภาษีอากร ความที่รู้เห็นว่าถูกต้อง เมื่อผู้เสียภาษีไม่ปฏิบัติตามหมายหรือค าสั่งข ษาเจ้าพนักงานประเมิน (มาตรา ๖ และมาตรา ๗)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับระยะเวลา กำหนดการเสียภาษีตามบทบัญญัตินี้ และการเสียเงินเพิ่มอัตราร้อยละ ๒๐ กรณีที่นาส่งภาษีเกินกำหนด และกรณียกเว้นการเสียเงินเพิ่ม เงินที่เสียเพิ่มให้ถือเป็นค่าภาษีอากร (มาตรา ๘)

๖. ยกเลิกความในมาตรา ๓๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอุทธรณ์การประเมินภาษีอากร กำหนดเวลาการอุทธรณ์ กรณียกเว้นการอุทธรณ์ การวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ การออกหมายเรียกผู้อุทธรณ์และพยาน (มาตรา ๙ – มาตรา ๑๓)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับผู้ใด โดยรู้อยู่แล้วหรือโดยจงใจ แจ้งข้อความเท็จ หรือให้ถ้อยคำเท็จ หรือตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือนาพยานหลักฐานเท็จมาแสดง เพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากรตามลักษณะนี้ หรือโดยความเท็จ โดยฉ้อโกงหรืออุบาย หรือโดยวิธีการอื่นใดทานองเดียวกัน หลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากรตามลักษณะนี้ (มาตรา ๑๔)

๘. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับระวางโทษจากคุก โทษปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ สำหรับผู้จงใจแจ้งความเท็จ หรือแสดงหลักฐานเท็จ โดยฉ้อโกงหรือวิธีการอื่นใดเพื่อการหลีกเลี่ยงการเสียภาษี (มาตรา ๑๕)

๙. ยกเลิกความในมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับความหมายของความว่า “เงินได้พึงประเมิน” “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในเครือเดียวกัน” และ “ปีภาษี” (มาตรา ๑๖)

๑๐. ยกเลิกความใน (๓) และ (๕) ของมาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน ตามลำดับ เกี่ยวกับเงินรายได้อื่น เช่น ค่าแห่งภูตวิมล ค่าแห่งลิขสิทธิ์ เงินรายปีอันได้มาจากพินัยกรรม เงินที่ได้เนื่องจากการเช่าทรัพย์สิน เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินเงินได้นั้นตามความจริงที่ควรจะได้ หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้มีเงินได้แสดงเงินได้เหล่านี้ต่ำไป ในกรณีนี้ผู้มีเงินได้จะอุทธรณ์การประเมินก็ได้ (มาตรา ๑๗)

๑๑. เพิ่มความเป็นมาตรา ๔๐ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการส่งสินค้าออกไปต่างประเทศ ให้แก่ หรือตามคำสั่งของสำนักงานใหญ่ สาขา ตัวการตัวแทน นายจ้างหรือลูกจ้าง ให้ถือว่าเป็นการขายในประเทศด้วย และถือราคาสินค้าตามราคาตลาดในวันที่ส่งไปเป็นเงินได้พึงประเมิน โดยยกเว้นของที่ส่งไปเพื่อการวิจัยของผ่านแดน ของที่นาเข้าแล้วส่งกลับนอกราชอาณาจักร และของที่ส่งออกไปแล้วนากลับเข้าราชอาณาจักร (มาตรา ๑๘)

๑๒. ยกเลิกความใน (๓) (๑๑) และ (๑๕) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนตามลำดับ เกี่ยวกับเงินได้ในภาษีได้แก่ เงินค่าเดินทางซึ่งนายจ้างจ่ายให้ลูกจ้างใน (๓) มาตรา ๔๒ รางวัลเพื่อการศึกษาหรือค้นคว้า รางวัลสลากกินแบ่ง รางวัลอื่น ๆ ใน (๑๑) มาตรา ๔๒ เงินได้ของชาวนา เงินได้จากกรการกสิกรรมใน (๑๕) มาตรา ๔๒ (มาตรา ๑๙)

๑๓. ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับการคำนวณภาษีจากห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคล ตามมาตรา ๕๖ วรรคท้าย การคำนวณหักลดหย่อนเฉพาะตามเกณฑ์จากผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคลในคณะบุคคลแต่ละคนที่อยู่ในประเทศไทย (มาตรา ๒๐)

๑๔. ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๔๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินเมื่อหักตามมาตรา ๔๒ ทวิ ถึงมาตรา ๔๗ แล้ว เหลือเท่าใดต้องเสียภาษีในอัตราตามที่กำหนดไว้ (มาตรา ๒๑)

๑๕. ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับวิธีจ่ายเงินได้พึงประเมินที่บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๕๐ สามารถหักภาษีเงินได้ไว้ทุกคราวที่จ่ายเงินได้พึงประเมิน (มาตรา ๒๒)

๑๖. ยกเลิกความในมาตรา ๕๔ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับเหตุของความผิด และการรับผิดชอบของผู้จ่ายเงินตามมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๓ (มาตรา ๒๓)

๑๗. ยกเลิกความในมาตรา ๕๖ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับการให้บุคคลทุกคนเสียภาษีภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี และกรณีห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล มีเงินได้พึงประเมินให้ผู้อำนวยการ หรือผู้จัดการรับผิดชอบเสียภาษีจากยอดเงินได้พึงประเมินทั้งสิ้น เสมือนเป็นบุคคลธรรมดาคนเดียวโดยไม่มีการแบ่งแยก (มาตรา ๒๔)

๑๘. ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับผู้มีเงินได้เกินกว่า ๕,๔๐๐ บาท เป็นผู้อย่างไม่บรรลุนิติภาวะ ผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ หรือเป็นผู้อยู่ในต่างประเทศ ให้เป็นหน้าที่ของผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ หรือผู้จัดการกิจการอันก่อให้เกิดเงินได้พึงประเมิน เป็นตัวแทนในการชำระภาษี (มาตรา ๒๕)

๑๙. ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับกรณีผู้มีเงินได้ถึงแก่ความตาย ผู้จัดการมรดก ทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกปฏิบัติแทนและมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ (มาตรา ๒๖)

๒๐. ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ จัตวา แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับการยื่นรายการชำระภาษีต่ออาเภอตามกำหนดเวลา ภายใต้บังคับมาตรา ๖๔ การยื่นรายการตามมาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๗ ทวิ หรือมาตรา ๕๗ ตริ (มาตรา ๒๗)

๒๑. ยกเลิกความในมาตรา ๖๔ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับการเสียภาษีเป็นงวดภายในกำหนดเวลาและการไม่ชำระงวดใดงวดหนึ่งในระยะเวลาที่กหนดผู้เสียภาษีหมดสิทธิที่จะชำระเป็นรายงวดและน มาตรา ๒๗ มาใช้บังคับ (มาตรา ๒๘)

๒๒. ยกเลิกความในมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับการคำนวณกำไรสุทธิ และขาดทุนสุทธิในมาตรา ๖๕ ทวิ (มาตรา ๒๙)

๒๓. ยกเลิกความใน (๑) และ (๑๒) ของมาตรา ๖๕ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน ตามลำดับเกี่ยวกับการคิดรายได้และการคำนวณกำไรสุทธิ เพื่อเสียภาษีของเงินส าวงต่าง ๆ (มาตรา ๓๐)

๒๔. ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต้องยื่นรายการ ซึ่งต้องใช้ในการคำนวณภาษี พร้อมกับชำระภาษีต่ออาเภอภายใน ๑๕๐ วัน นับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี (มาตรา ๓๑)

๒๕. เพิ่มความเป็นมาตรา ๖๙ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการหักภาษีเงินได้ไว้ ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ ๑ เมื่อรัฐบาล องค์การของรัฐ เทศบาล สุขาภิบาล เป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๕๐ ให้กับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล (มาตรา ๓๒)

๒๖. ยกเลิกความในมาตรา ๗๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับการคำนวณภาษีของ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศมิได้ประกอบกิจการในประเทศไทย แต่ได้รับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๕๐ (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย (มาตรา ๓๓)

๒๗. เพิ่มความเป็นมาตรา ๗๐ ทวิ และมาตรา ๗๐ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการเสียภาษีของ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใด จาหน้าเงินกำไร หรือเงินประเภทอื่นใดที่กั้นไว้จากกำไร หรือที่ถือว่า เป็นเงินกำไรออกไปจากประเทศไทย และบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใดส่งสินค้าออกไปต่างประเทศ (มาตรา ๓๔)

๒๘. ยกเลิกความในมาตรา ๗๔ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับวิธีการการ คำนวณกำไรสุทธิเพื่อคำนวณภาษี กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเล็กกัน หรือควบเข้ากันกับบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลอื่น (มาตรา ๓๕)

๒๙. ยกเลิกความในมาตรา ๗๖ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ (มาตรา ๓๖)

๓๐. ยกเลิกวิเคราะห์ศัพท์คำว่า “สถานการค้า” “การค้า” “รายรับ” และ “ผู้ประกอบการค้า” ในมาตรา ๗๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๓๗)

๓๑. ยกเลิกความในมาตรา ๗๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับการให้ผู้ประกอบการ คามีหน้าที่เสียภาษีการค้า และปฏิบัติตามบทบัญญัติ (มาตรา ๓๘)

๓๒. ยกเลิกความในมาตรา ๘๑ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับการยื่นคาขอจดทะเบียนการค้าของผู้ประกอบการค้าในแต่ละท้องที่ และถ้าผู้ประกอบการค้ามีสถานการค้าหลายแห่ง ให้แยก ยื่นคาขอขึ้นรายสถานการค้าในท้องที่ที่สถานการค้าตั้งอยู่ (มาตรา ๓๙)

๓๓. ยกเลิกความในมาตรา ๘๑ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับอานาจประเมิน ค่ารายปีของสถานการค้าใด ๆ ของเจ้าพนักงานประเมิน และการอุทธรณ์การประเมิน โดยนาบทบัญญัติว่าด้วยการอุทธรณ์ตามส่วน ๒ หมวด ๒ ลักษณะ ๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๔๐)

๓๔. ยกเลิกความในมาตรา ๘๑ ตีรี้ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับการออกใบทะเบียนการค้าเมื่อผู้ประกอบการค้าได้ยื่นค าขอจดทะเบียนการค้าตามมาตรา ๘๑ (มาตรา ๔๑)

๓๕. ยกเลิกความในมาตรา ๘๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับการรับผิดชอบเงินเพิ่มอีก ๒ เท่า จ นวนเงินภาษีการค้า เมื่อผู้ประกอบการหรือดาเนินการค้าโดยไม่ได้นยื่นค าขอจดทะเบียน (มาตรา ๔๒)

๓๖. ยกเลิกความในมาตรา ๘๔ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับผู้ประกอบการค้าที่เสียภาษีการค้าเป็นรายเดือน มียอดเงินที่ต้องคานวณเพื่อเสียภาษีไม่ถึง ๑,๒๐๐ บาท ให้ได้รับการยกเว้นภาษีการค้าส ารับเดือนนั้น (มาตรา ๔๓)

๓๗. เพิ่มความเป็นมาตรา ๘๖ ทวิ มาตรา ๘๖ ตีรี้ และมาตรา ๘๖ จัตวา แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับพระราชกฤษฎีกาก หนดให้ผู้ประกอบการค้าที่เป็นผู้ผลิต ซ ะภาษีการค้าล่วงหน้าแทนผู้ประกอบการค้าที่รับสินค านั้นไปจ านายและการซ ะ ะภาษีการค้าของผู้ประกอบการค้าที่เป็นผู้ส่งออก (มาตรา ๔๔)

๓๘. เพิ่มความเป็นมาตรา ๘๗ ตีรี้ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับผู้ประกอบการค้าที่ต้องเสียภาษีการค้าเป็นรายย่อย ตามที่ก หนดในกฎกระทรวงอาจเสียภาษีการค้าเหมาเป็นงวด ๆ ได้ (มาตรา ๔๕)

๓๙. ยกเลิกความในมาตรา ๘๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ (มาตรา ๔๖)

๔๐. ยกเลิกความในมาตรา ๙๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับผู้ที่ไม่ยื่นค าขอจดทะเบียนการค้า มีความผิดต้องระวางโทษปรับ (มาตรา ๔๗)

๔๑. ยกเลิกความใน (๑) และ (๒) ของมาตรา ๑๐๕ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน ตามล ดับ เกี่ยวกับการรับเงินหรือรับซ ะราคาจากการค้าประเภทต่าง ๆ ของสถานการณ์การค้าที่ผู้ประกอบการค้าต้องจดทะเบียนการค้าตามมาตรา ๘๑ และการให้เข้าซื้อทรัพย์สิน การขาย หรือการรับจ้างทาของที่ไม่ต้องจดทะเบียนการค้าความมาตรา ๘๑ (มาตรา ๔๘)

๔๒. ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับรายละเอียดของใบรับ การออกใบรับ และการเก็บต้นซั้วไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี (มาตรา ๔๙)

๔๓. ยกเลิกความในวรรคท้ายของมาตรา ๑๑๔ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ (มาตรา ๕๐)

๔๔. ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๕ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับการเรียกเก็บเงินอากรและเงินเพิ่มอากรในมาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๑๔ (มาตรา ๕๑)

๔๕. ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๔ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับผู้ใดมีหน้าที่เสียอากร หรือซิดฆ่าแสตมป์ เพิกเฉยหรือปฏิเสธไม่เสียอากร หรือไม่ซิดฆ่าแสตมป์ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท (มาตรา ๕๒)

๔๖. ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๖ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับผู้ใดจงใจลงวันเดือนปีที่ซิดฆ่าแสตมป์เป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจ ำ (มาตรา ๕๓)

๔๗. ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับผู้ที่ไม่ทำ ไม่เก็บ บันทึกร หรือไม่ออกใบรับให้ในทันทีที่ถูกเรียกร้อง หรือออกใบรับไม่ติดแสดงบัพให้ถูกต้อง ต้องระวางโทษปรับ (มาตรา ๕๔)

๔๘. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๒๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการทำให้ไม่มีใบออกใบรับหรือ ทาโดยสมควรกับผู้อื่น ไม่ออกใบรับหรือออกใบรับน้อยกว่าจำนวนเงินที่รับ ต้องระวางโทษปรับหรือโทษจำคุก หรือทั้งจำ ทั้งปรับ (มาตรา ๕๕)

๔๙. ยกเลิกความใน (๑) (๒) ของ ๒๘ แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ท้ายหมวด ๖ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๕๖)

๕๐. ยกเลิกความใน ฎ. ของข้อยกเว้นไม่ต้องเสียอากรตาม ๒๘ แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ท้าย หมวด ๖ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล รัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๕๗)

๕๑. ยกเลิกความใน ข. ของข้อยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากรตาม ๒๙ แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล รัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๕๘)

๕๒. ยกเลิกวิเคราะหส์ศัพท์คำว่า “คาตู” ในมาตรา ๑๓๐ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความใน พระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๕๙)

๕๓. ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๓ แห่งประมวลกฎหมาย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับการขีด ขีดและ ผู้มีหน้าที่ขีดขีดแสตมป์ที่ปิดบนตัวก่อนมอบตัวให้ผู้ซื้อหรือผู้ซื้อไป เจ้าของเป็นผู้มีหน้าที่เสียอากร ส่วนตัว ที่ไม่เสียค่าคูนนั้นให้ผู้ถือตัวเข้าดูเป็นผู้มีหน้าที่เสียอากร และให้มีการขีดขีดแสตมป์ที่ปิดบนตัวก่อนผู้ดูเข้าดู (มาตรา ๖๐)

๕๔. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๓๘ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับความรับผิดชอบและเสียเงินเพิ่มของ เจ้าของที่ไม่ได้จัดให้มีการขีดขีดแสตมป์บนตัวตามมาตรา ๑๓๓ หรือไม่ได้ขีดตัวความมาตรา ๑๓๘ (มาตรา ๖๑)

๕๕. ยกเลิกความในวรรคท้ายของมาตรา ๑๔๐ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ (มาตรา ๖๒)

๕๖. ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับโทษปรับ โทษจำคุก หรือโทษทั้งจำทั้งปรับ ของผู้ที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๓๓ มาตรา ๑๓๕ มาตรา ๑๓๘ หรือมาตรา ๑๔๐ ตรี (มาตรา ๖๓)

๕๗. ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๓ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับโทษ ปรับผู้ที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๓๖ มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๙ และมาตรา ๑๔๑ (มาตรา ๖๔)

๕๘. ยกเลิกบัญชีอากรมหรรพท้ายหมวด ๗ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และใช้ความในพระราชบัญญัตินี้ แทน (มาตรา ๖๕)

๕๙. ยกเลิกความใน (๗) ของมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับที่ดินทางรถไฟ การประปา การไฟฟ้า ท่าเรือของรัฐ หรือที่ดิน ซึ่งต้องใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนที่ต้องเสีย ภาษีโรงเรือน และที่ดิน (มาตรา ๖๖)

๖๐. ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผู้ค้าโภคภัณฑ์ที่ เป็นผู้ผลิต หรือผู้นำเข้า ข้าราชการซื้อโภคภัณฑ์ล่วงหน้า สำหรับโภคภัณฑ์บางประเภท แทนผู้ค้าโภคภัณฑ์ผู้มีหน้าที่ชำระภาษีการซื้อโภคภัณฑ์ก็ได้ (มาตรา ๖๗)

๖๑. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๖๗ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการยื่นคำร้องขอขาระภาษีการซื้อโภคภัณฑ์สำหรับโภคภัณฑ์นั้น ๆ ล่วงหน้าแทนผู้ค้าโภคภัณฑ์ที่มีหน้าที่ชำระภาษีการซื้อโภคภัณฑ์ (มาตรา ๖๘)

๖๒. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๖๘ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการยื่นรายการเสียภาษีการซื้อโภคภัณฑ์ของผู้ซึ่งไม่ได้เสียภาษีมาก่อนด้วยเหตุได้รับยกเว้นตามกฎหมาย (มาตรา ๖๙)

๖๓. ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับในการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ ถ้าปรากฏว่าผู้ค้าโภคภัณฑ์ที่ โภคภัณฑ์ขาดหรือเกินกว่าจำนวนที่ลงไว้ในบัญชีที่กำหนดให้ทำตามมาตรา ๑๘๕ ให้ถือว่าโภคภัณฑ์เฉพาะส่วนที่ขาดหรือเกินจากบัญชีนั้นเป็นโภคภัณฑ์ที่มีการซื้อแล้วและยังมิได้เสียภาษี (มาตรา ๗๐)

๖๔. ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๑ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสั่งให้ผู้ค้าโภคภัณฑ์ชำระภาษีการซื้อโภคภัณฑ์จนครบ และสั่งให้ชำระเงินเพิ่มอีก ๒ เท่าของภาษีการซื้อโภคภัณฑ์ที่ไม่ชำระหรือขาด (มาตรา ๗๑)

๖๕. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๙๑ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งเรียกเก็บภาษีและเงินเพิ่มภาษีการซื้อโภคภัณฑ์ ให้ใน บทบัญญัติว่าด้วยการอุทธรณ์ความ ส่วน ๒ หมวด ๒ ลักษณะ ๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๗๒)

๖๖. ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ (มาตรา ๗๓)

๖๗. ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๓ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับโทษปรับ โทษจำคุก หรือทั้งจำ ทั้งปรับ ของผู้ที่ไม่ออกใบรับเงินค่าภาษีการซื้อโภคภัณฑ์ความมาตรา ๑๗๒ (มาตรา ๗๔)

๖๘. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๙๓ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับโทษปรับของผู้ที่ไม่นำสำเนาหรือไม่เก็บสำเนาใบรับเงินค่าภาษีการซื้อโภคภัณฑ์ไว้ตามมาตรา ๑๗๒ (มาตรา ๗๕)

๖๙. ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๔ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับโทษจำคุกและโทษปรับของผู้ที่จงใจแจ้งข้อความเท็จ แสดงหลักฐานเท็จ โดยฉ้อโกงหรืออุบายเพื่อหลีกเลี่ยงการชำระภาษี (มาตรา ๗๖)

๗๐. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๙๔ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับผู้ที่เจตนาละเลยไม่ยื่นรายการเพื่อหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการชำระภาษีต้องระวางโทษปรับหรือโทษจำคุก หรือทั้งจำ ทั้งปรับ (มาตรา ๗๗)

๗๑. บรรดาบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ยังคงใช้ได้ในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าอุทธรณ์ที่ได้ยื่นไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งยังมิได้มีคำวินิจฉัยและส่งไปยังผู้อุทธรณ์ เป็นอุทธรณ์ที่ยื่นต่อผู้มีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์ตามประมวลรัษฎากรที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๗๘)

๗๒. บทบัญญัติมาตรา ๓๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๗๓ ไม่กระทบกระทั่งสิทธิที่บุคคลมีอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๗๙)

๑๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๐๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๖ ตอน ๑๒๒ ฉบับพิเศษ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๔ หน้า ๔๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๓ เป็นต้นไป เว้นแต่

๑. บทบัญญัติมาตรา ๓ เฉพาะที่เกี่ยวกับบัญชีอัตราภาษีเงินได้สำหรับบุคคลธรรมดา ให้ใช้บังคับสำหรับภาษีเงินได้ของบุคคลธรรมดาที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นต้นไป

๒. บทบัญญัติมาตรา ๓ เฉพาะที่เกี่ยวกับบัญชีอัตราภาษีเงินได้สำหรับบริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ให้ใช้บังคับสำหรับภาษีเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นต้นไป

๓. บทบัญญัติมาตรา ๔ ให้ใช้บังคับสำหรับภาษีการค้าที่ถึงก หนดเวลาช ะในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ปรากฏว่าอัตราก้าวหน้าแต่ละขั้นมีช่วงยาวเกินไปไม่เป็นธรรม จึงได้แก้ไขให้ช่วงสั้นกว่าเดิม อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้นยังต่ำไปมาก และอัตราภาษีการค้าบางประเภทยังต่ำกว่าที่ควร แต่บางประเภทก็มีอัตราสูงไปกว่าที่ควรเฉพาะอัตราอากรแสตมป์สำหรับตัวแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงินมีอัตราสูงไป ได้แก ลดอัตราลงเพื่อช่วยส่งเสริมนโยบายลดอัตราดอกเบี้ยที่เรียกเก็บกันอยู่ขณะนี้ และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราภาษีอากรของประเทศอื่น ๆ แล้ว เห็นได้ชัดเจนว่าอัตราภาษีอากรของประเทศไทยยังไม่เหมาะสมและไม่เพียงพอแก่การทานุบำรุงประเทศชาติให้พัฒนาถาวรได้ เพื่อประโยชน์แห่งรายได้ของรัฐที่จะนำมาใช้พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้รุ่งเรือง จึงได้ปรับปรุงอัตราภาษีอากรดังกล่าวให้เป็นไปตามควรแก่สถานการณ์

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๐๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวด ๓ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๔๙๔ และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความใน ๑, ๒, ๓ และ ๑๔ ของบัญชีอัตราภาษีการค้าท้ายหมวด ๔ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๐๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนตามล าดับ(มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความใน ๙. แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๕)

๔. บรรดาบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ยังคงใช้ในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๖)

๒๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๘ ตอน ๖๗ ฉบับพิเศษ วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๐๔ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๐๔ เป็นต้นไป เว้นแต่

๑. มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ และมาตรา ๘ ว่าด้วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ให้ใช้บังคับดังนี้
(ก) กรณีภาษีหัก ณ ที่จ่าย ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินที่จ่ายในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นต้นไป
(ข) กรณีอื่น และกรณียื่นรายการเงินได้ ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำ พ.ศ. ๒๕๐๕ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๐๖ เป็นต้นไป

๒. มาตรา ๙ ว่าด้วยภาษีการค้า ให้ใช้บังคับสำหรับรายรับของผู้ประกอบการค้าประจำเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๐๔ ที่ต้องชำระภาษีในเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นต้นไป

๓. มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ ว่าด้วยอากรแสตมป์ ให้ใช้บังคับสำหรับการรับเงินตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๐๔ ที่ต้องเสียอากรเป็นตัวแทนในเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นต้นไป

๔. มาตรา ๑๓ ว่าด้วยภาษีการซื้อโฉนดที่ดิน ให้ใช้บังคับสำหรับการซื้อหรือนำเข้าซึ่งโฉนดที่ดินตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

๑. ภาษีเงินได้ เพื่อบรรเทาภาระภาษีแก่ผู้มีเงินได้ให้ลดน้อยลง
๒. ภาษีการค้า เพื่อให้ง่ายและสะดวกแก่การจัดเก็บภาษีทั้งทางฝ่ายผู้เสียภาษีและเจ้าพนักงานทั้งท ให้รัดกุมยิ่งขึ้น
๓. อากรแสตมป์ ยกเลิกอากรสำหรับใบรับที่ผู้ประกอบการค้าต้องเสีย เพราะจะมีให้มีการเก็บภาษีซ้อนกับภาษีการค้าซึ่งสิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่าย ไม่สะดวก ควรเก็บภาษีการค้าอย่างเดียว
๔. ภาษีการซื้อโฉนดที่ดิน ยกเลิกเพราะเหตุผลเช่นเดียวกับอากรแสตมป์

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับเว้นแต่จะมีบทบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในหมวดต่าง ๆ แห่งลักษณะนี้ ให้ใช้บทบัญญัติในหมวดนี้บังคับแก่การภาษีอากรประเมินทุกประเภท (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการไม่เสียภาษีภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ถือเป็นภาษีอากรค้างตามมาตรา ๑๒ หากมีการอุทธรณ์การอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการเสียภาษี เมื่อมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสียภาษีอากรเพิ่ม ผู้อุทธรณ์ต้องชำระภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความใน (๘) และ (๑๕) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับดอกเบี้ยพันธบัตรของรัฐบาล ดอกเบี้ยเงินสะสมที่รัฐบาลจ่ายหรือดอกเบี้ยเงินฝากจากธนาคารในราชอาณาจักร เงินได้ของชาวนาที่ได้จากการขายข้าวอันเกิดจากกิจกรรมที่ตนและหรือครอบครัวได้ทำเอง (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับการหักลดหย่อนภาษีเพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีของผู้มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ เมื่อได้หักตามมาตรา ๔๒ ทวิ ถึงมาตรา ๔๖ แล้ว (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๔๘ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ต้องเสียภาษี การยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ตนได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว พร้อมทั้งข้อความอื่น ๆ ภายในเดือนกุมภาพันธ์ทุก ๆ ปี ตามแบบที่อธิบดีกำหนดต่อเจ้าพนักงาน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง กรณีหางหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคลมีเงินได้พึงประเมินเกินกว่า ๖,๐๐๐ บาท ผู้อำนวยการหรือผู้จัดการที่ดำเนินการเสียภาษีในชื่อของหางหุ้นส่วนหรือคณะบุคคลนั้นให้เสมือนเป็นบุคคลธรรมดาคนเดียวกัน โดยไม่มีการแบ่งแยก กรณีผู้เยาว์ ผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ หรือเป็นผู้อยู่ต่างประเทศ ให้เป็นหน้าที่ของผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ หรือผู้จัดการกิจการอันก่อให้เกิดเงินได้พึงประเมินนั้นแล้วแต่กรณี ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๕๖ วรรค ๑ และเป็นตัวแทนในการชำระภาษี กรณีผู้มีเงินได้พึงประเมินถึงแก่ความตาย ให้เป็นหน้าที่ของผู้จัดการมรดกหรือทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกแล้วแต่กรณี (มาตรา ๗ และมาตรา ๘)

๖. ยกเลิกความในหมวด ๔ ว่าด้วยภาษีการค้าตามลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับหมวด ๔ ภาษีการค้า ประกอบไปด้วย ส่วน ๑ ข้อความทั่วไป ส่วน ๒ รายรับ ส่วน ๓ การจดทะเบียน ส่วน ๔ บัญชีหลักฐานและการปฏิบัติ ส่วน ๕ แบบแสดงรายการการค้า ส่วน ๖ การชำระภาษี ส่วน ๗ อ. นางเจ้าพนักงานประเมิน ส่วน ๘ เบี้ยปรับและเงินเพิ่ม ส่วน ๙ บทกำหนดโทษ และบัญชีอัตราภาษีการค้า (มาตรา ๙)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๕ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับผู้ขาย ผู้ให้เช่าซื้อ ผู้รับเงินหรือผู้รับชำระราคาต้องออกใบรับให้แก่ผู้ซื้อ ผู้เช่าซื้อ ผู้จ่ายเงินหรือผู้ชำระราคา ในทันทีที่ทุกราวที่รับเงินหรือรับชำระราคา ไม่ว่าจะมีการเรียกร้องให้ออกใบรับหรือไม่ก็ตามและไม่บังคับแก่การจำหน่าย แสตมป์ ออกร หรือแสตมป์อื่นของรัฐบาลที่ยังไม่ได้ใช้ (มาตรา ๑๐)

๘. ยกเลิกความใน (๑) และ (๒) ของ ๒๘. แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ท้ายหมวด ๖ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๑)

๙. เพิ่มความเป็น ธ. และ น. ของข้อยกเว้นไม่ต้องเสียอากรตาม ๒๘. แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ท้ายหมวด ๖ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ เกี่ยวกับใบรับสำหรับรายรับที่ต้องเสียภาษีการค้าตามหมวด ๔ ใบรับจากการขายทรัพย์สินที่ผลิตหรือซื้อมาเพื่อขายต่อไปเป็นทางค้า (มาตรา ๑๒)

๑๐. ยกเลิกความในลักษณะ ๔ ว่าด้วยภาษีการซื้อโภคภัณฑ์ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ (มาตรา ๑๓)

๑๑. ผู้ประกอบการค้าและผู้ค้าโภคภัณฑ์ตามประมวลรัษฎากรก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และคงเป็นผู้ประกอบการค้าตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อได้รับชำระหนี้ที่ค้างชำระอยู่ หรือได้รับชำระหนี้ตามข้อผูกพันที่มีหลักฐานเป็นหนังสืออันได้ทำไว้ก่อนวันพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงเสียภาษีการค้าและอากรแสตมป์ตามประมวลรัษฎากรก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๔)

๑๒. เพื่อรักษาประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากร ให้ผู้ประกอบการค้าและผู้ค้าโภคภัณฑ์ตามประมวลรัษฎากรมีหน้าที่ยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนดแสดงประเภท ปริมาณและราคาของสินค้าที่จะได้รับตามข้อผูกพัน หรือสินค้าที่เหลืออยู่ หรือจำนวนหนี้สินที่ลูกหนี้ค้างชำระอยู่ในวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ (มาตรา ๑๕)

๑๓. ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ยื่นแบบแสดงรายการตามมาตรา ๑๕ หรือยื่นแบบแสดงรายการตามมาตรา ๑๕ เป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ (มาตรา ๑๖)

๑๔. บรรดาบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ยังคงใช้ได้ (๑) ในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และ (๒) ในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรตามมาตรา ๑๔ (มาตรา ๑๗)

๒๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๒ ตอน ๑๑๔ ฉบับพิเศษ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๘ หน้า ๓๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๙ เป็นต้นไป เว้นแต่

๑. บทบัญญัติมาตรา ๓ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินของบุคคลธรรมดาประจํา พ.ศ. ๒๕๐๙ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นต้นไป

๒. บทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ว่าด้วยภาษีเงินได้บริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้ของบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดลงในหรือหลังวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๙ เป็นต้นไป

๓. บทบัญญัติมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ว่าด้วยภาษีการค้าให้ใช้บังคับสำหรับรายรับของผู้ประกอบการค้าในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๙ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อความชัดเจน ความเป็นธรรมและเหมาะสมแก่สถานการณ์ปัจจุบันกับป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีอากร

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน (๑) และ (๒) ของมาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้

แทน เกี่ยวกับการแจกแจงที่มาของเงินได้ต่าง ๆ เช่น การจ้างงาน เงินเดือน โบนัส เบี้ยประชุม บาเหน็จ ฯลฯ (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็น (๗) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ เกี่ยวกับเมื่อได้หักลดหย่อนตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) แล้ว เหลือเท่าใดให้หักลดหย่อนได้อีกสำหรับเงินบริจาคแก่สถานพยาบาลและสถานศึกษา เงินที่บริจาคเป็นสาธารณประโยชน์ โดยให้หักได้เท่าจำนวนที่บริจาค แต่ต้องไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของเงินที่เหลือนั้น (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความใน (๑๐) ของมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๗๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับความหมายของคำว่า “การค้า” “ผู้ประกอบการค้า” “ผลิต” “ผู้ผลิต” “ผู้นำเข้า” “สาขา” “ผู้ส่งออก” “สถานการค้า” “บริษัท” “มูลค่า” “ขาย” “ภักดาการ” “ไนท์คลับหรือคาบารเต” “เดือนภาษี” (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๗๘ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับกิจการค้าน้ำมันดิบ น้ำมันดิบ น้ำตาลโตนด พืชผลอันเกิดจากกิจกรรมของตนเอง โดยผู้ประกอบการค้าในกิจการดังกล่าวนี้มิใช่เป็นผู้ส่งออก (มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความเป็น (๑๐) และ (๑๑) ของมาตรา ๗๘ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ เกี่ยวกับกิจการของผู้ผลิตน้ำมันสัตว์มีชีวิตที่มีใช้สัตว์น้ำ ครึ่ง แป้งมันสำปะหลัง มันเส้น มันเส้นบด กากมันสำปะหลัง หนังสือที่ยังไม่ได้พอกเส้นไหมที่ผลิตได้จากการเลี้ยงไหม โดยผู้ผลิตสินค้าดังกล่าวนี้มิใช่เป็นผู้ส่งออก กิจการขายพลังงานไฟฟ้า กิจการขายน้ำมัน ปรุปรุ(มาตรา ๘)

๗. เพิ่มความเป็นมาตรา ๗๘ ตริ มาตรา ๗๘ จัตวา มาตรา ๗๘ เบญจ มาตรา ๗๘ ฉ มาตรา ๗๘ สัตต มาตรา ๗๘ อัฐ มาตรา ๗๘ นว มาตรา ๗๘ ทศ มาตรา ๗๘ เอกาทศ มาตรา ๗๘ ทวาทศ มาตรา ๗๘ เตรส และ มาตรา ๗๘ จตุทศ แห่งประมวลรัษฎากรตามลำดับ(มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๗๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับความหมายของรายรับจากการค้าประเภทโรงสี การค้าข้าวหรือโรงเลื่อย (มาตรา ๑๐)

๙. เพิ่มความเป็น (๘) ของมาตรา ๗๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ เกี่ยวกับในกรณีการขายสินค้าที่เป็นรถยนต์ รถจักรยานยนต์ น้ำมันแร่ น้ำมันเบนซิน น้ำมันก๊าด น้ำมันดีเซล น้ำมันเชื้อเพลิงหนัก น้ำมันหล่อลื่น น้ำมันเบรค ซีเมนต์ สุราและสินค้าตามที่อธิบดีได้ประกาศระบุตามมาตรา ๗๘ อัฐ รายรับ หมายความว่า มูลค่าของสินค้านั้น (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในมาตรา ๗๙ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับมาตรา ๗๙ ทวิ กรณีให้ถือว่าเป็นการขายสินค้าและให้ถือมูลค่าของสินค้านั้นเป็นรายรับ รวม ๗ กรณี (มาตรา ๑๒)

๑๑. ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๗๙ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน

เกี่ยวกับการขายนํ้ามันสำหรับเครื่องบินให้แก่บริษัทการบินในประเทศและกรณีบริษัทการบินต่างประเทศ (มาตรา ๑๓)

๑๒. เพิ่มความเป็น (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) และ (๑๒) ของมาตรา ๗๙ ตีรี้ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ (มาตรา ๑๔)

๑๓. เพิ่มความเป็น (๖) ของมาตรา ๗๙ จัตวา แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ เกี่ยวกับการประกาศใช้เกณฑ์คานวณเพื่อกำหนดมูลค่าของสินค้าตามมาตรา ๗๘ ฉ และผู้ประกอบการค้าแสดงหลักฐานว่าราคาตลาดของสินค้าในเดือนภาษีมีรายรับต่ำกว่ามูลค่าของสินค้าตามเกณฑ์คานวณที่ประกาศจะขอคานวณรายรับตามราคาตลาดนั้นได้ (มาตรา ๑๕)

๑๔. เพิ่มความเป็นมาตรา ๗๙ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับในกรณีสินค้านำเข้าในราชอาณาจักรที่ได้รับยกเว้นภาษีการค้าตามมาตรา ๗๙ ตีรี้ (๑๐) หรือที่ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีการค้าและอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม ถ้าภายหลังสินค้านั้นต้องเสียอากรหรืออากรเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ให้ถือว่าผู้ที่มีความรับผิดชอบชำระอากรหรืออากรเพิ่มตามกฎหมายดังกล่าวเป็นผู้ประกอบการค้าและได้ขายสินค้านั้นในวันที่ความรับผิดชอบเกิดขึ้น และให้ถือมูลค่าตามสภาพของสินค้าในวันนั้นเป็นรายรับ การคานวณภาษีการค้าจากรายรับตามวรรคก่อน ให้ใช้อัตราภาษีการค้าตามลักษณะของสินค้าซึ่งให้ถือว่าได้ขายนั้น และในกรณีสินค้าที่ได้รับลดหย่อนภาษีการค้าให้นำภาษีการค้าที่ได้ชำระไปแล้วมาหักออกจากภาษีการค้าที่คานวณจากรายรับนั้นได้ แต่ต้องไม่เกินจำนวนภาษีการค้าที่คานวณได้ (มาตรา ๑๖)

๑๕. ยกเลิกความในมาตรา ๘๐ ทวิ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๖ จัตวา ยกเลิกความใน (๔) และ (๕) ของมาตรา ๘๙ และยกเลิกความ มาตรา ๙๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๗ – มาตรา ๒๑)

๑๖. ยกเลิกความในชนิด ๑ ชนิด ๖ และชนิด ๗ แห่งประเภทการค้า ๑. ของบัญชีอัตราภาษีการค้าท้ายหมวด ๔ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนตามลำดับ (มาตรา ๒๒)

๑๗. ยกเลิกความในชนิด ๙ แห่งประเภทการค้า ๑ ของบัญชีอัตราภาษีการค้าท้ายหมวด ๔ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ (มาตรา ๒๓)

๑๘. ยกเลิกความในประเภทการค้า ๒. ของบัญชีอัตราภาษีการค้าท้ายหมวด ๔ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๔)

๑๙. ยกเลิกความในประเภทการค้า ๓. ของบัญชีอัตราภาษีการค้าท้ายหมวด ๔ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ (มาตรา ๒๕)

๒๐. ยกเลิกความในประเภทการค้า ๗. ของบัญชีอัตราภาษีการค้าท้ายหมวด ๔ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๖)

๒๑. ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับถ้าผู้เสียอากรเป็นองค์การรัฐบาลเป็นอันไม่ต้องเสีย เว้นแต่องค์การของรัฐบาลที่ใช้ทุนหมุนเวียน เพื่อประกอบการพาณิชย์ หรือการพาณิชย์ซึ่งองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำ (มาตรา ๒๗)

๒๒. บรรดาบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ยังคงใช้ได้ในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๒๘)

๒๒. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๗ ตอน ๕๘ ฉบับพิเศษ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๓ หน้า ๒๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๓ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่อัตราภาษีการค้าที่จัดเก็บอยู่ตามประมวลรัษฎากรในขณะนี้ยังไม่เหมาะสมแก่สถานการณ์สมควรแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และโดยที่การแก้ไขจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดขึ้น

สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิก (๑) ความในชนิด ๑ (ก) ประเภทรายการค้า ๑. ของบัญชีอัตราภาษีการค้าท้ายหมวด ๔ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ (๒) ความในชนิด ๒ ชนิด ๓ ชนิด ๔ ชนิด ๕ ประเภทรายการค้า ๑. ของบัญชีอัตราภาษีการค้าท้ายหมวด ๔ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ (๓) ความในประเภทรายการค้า ๔. ของบัญชีอัตราภาษีการค้า ท้ายหมวด ๔ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในบัญชีอัตราภาษีการค้าท้ายพระราชบัญญัติกำหนดขึ้นแทน (มาตรา ๓)

๒. บรรดาบทบัญญัติแห่งพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประมวลรัษฎากร ในส่วนที่เกี่ยวกับการลดอัตราภาษีการค้าและยังใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปโดยถือว่าเป็นการลดจากบัญชีอัตราภาษีการค้า ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้จนกว่าจะมีการยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติม (มาตรา ๔)

๒๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๑๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๗ ตอน ๘๐ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๑๓ หน้า ๕๙๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อความชัดเจนและเหมาะสมแก่สถานการณ์ปัจจุบัน

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๑๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามประมวลรัษฎากรนี้ โดยให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานประเมิน และเจ้าพนักงานอื่นโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา บอกรับออกกฎกระทรวง ให้ใช้หรือยกเลิกแบบและก หนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามประมวลรัษฎากรนี้ (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๗๘ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับกิจการผลิตสินค้าดังต่อไปนี้ ปอทุกชนิด ถั่วทุกชนิด ข้าวโพด เมล็ดละหุ่ง ข้าวเปลือก ข้าวฟ่าง ข้าวสาลี กากน้ำตาล กากมะพร้าว ไม้ไผ่ ไม้รวก มันสาปะหลัง ผ้าย นุ่น จีว งาม ฝ้ายฝ้าย น้ำตาลมะพร้าว น้ำตาลโตนด น้ำตาลจาก กระวาน พริก พริกไทย กล้วย มะขาม เห็ด ชัน น้ำมันยาง นารัก เรว กายาน พืชทุกชนิดรวมทั้ง ต้นไม้ ผักและธัญชาติ ผลหรือสิ่งอื่นที่เกิดจากพืชต่าง ๆ ดังกล่าว ทั้งนี้ สำหรับ (ก) ถึง (ฉ) เฉพาะกรณีและผู้ผลิตมิใช่เป็นผู้ส่งออก (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความใน (๙) ของมาตรา ๗๘ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับกิจการผลิตสัตว์ปีกรวมทั้งไข่และวัตถุดิบได้จากสัตว์ปีก แต่ไม่รวมถึงกิจการฆ่าสัตว์ปีก (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความใน (๑๐) ของมาตรา ๗๘ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับกิจการผลิตสินค้าดังต่อไปนี้ สัตว์ทุกชนิดที่มีใช้สัตว์น้ำและสัตว์ปีก ครั่งดิบ ครั่งเม็ด หนังสือที่ยังไม่ได้พอก รังไหม ทั้งนี้ เฉพาะกรณีและผู้ผลิตมิใช่เป็นผู้ส่งออก (มาตรา ๖)

๕. เพิ่มความเป็น (๑๒) ของมาตรา ๗๘ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับกิจการส่งออกนอกราชอาณาจักรซึ่งสินค้าตาม (๒) (ญ) ถึง (ด) (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความในมาตรา ๗๘ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับผู้ประกอบการค้า ที่เป็นผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ส่งออก อาจยื่นคำร้องต่ออธิบดีขอให้ถือว่าสินค้าที่ผลิต หรือนำเข้าในราชอาณาจักรหรือส่งออกนอกราชอาณาจักรได้มีการขายในวันผลิตหรือวันนำเข้าในราชอาณาจักรหรือวันส่งออกนอกราชอาณาจักร เมื่ออธิบดีเห็นสมควรก็ให้สั่งอนุมัติ (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๗๘ จัตวา แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับอธิบดี โดยอนุวัติรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศให้ถือว่าผู้ประกอบการค้าที่เป็นผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออก ซึ่งสินค้าตามที่ ก หนดได้ขายสินค้านั้น ๆ ในวันนำเข้าในราชอาณาจักร หรือวันส่งออกนอกราชอาณาจักร (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความในมาตรา ๗๘ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับเพื่อประโยชน์แก่การจัดเก็บและชำระภาษีตามหมวดนี้(มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความในมาตรา ๗๘ นว แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับกรณีที่ผู้ประกอบการค้าได้เสียภาษีครบถ้วนแล้วและมีเหตุให้ต้องได้รับคืนภาษีจากการส่งออกหรือนำเข้าให้ใช้หลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราส่วนเช่นเดียวกับการคืนอากรขาเข้า หรือขาออกตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรแล้วแต่กรณี (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในมาตรา ๗๘ เอกาทศ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับการกำหนดเวลาในการยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษี หรือรัฐมนตรี เห็นสมควรจะประกาศนให้เร็วขึ้นสำหรับสินค้า ทุกรายการหรือบางรายการก็ได้ซึ่งผู้ประกอบการ การค้าที่ได้ชำระภาษีหรือวางเงินเป็นประกันภาษีภายในเวลาที่เช่นนั้นจะได้รับการลดภาษีร้อยละ ๒ ของจำนวนเงินภาษีที่ต้องเสียหรือของจำนวนเงินที่วางเป็นประกัน แล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า สำหรับในกรณีที่มีการร่นกำหนดเวลาตามมาตรานี้ มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓ อัฐ มาใช้บังคับ (มาตรา ๑๒)

๑๑. ยกเลิกความใน (๕) และ (๖) ของมาตรา ๗๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับความหมายของค ขำรายรับในกรณีที่อธิบดีได้ส่งอนุมัติตามมาตรา ๗๘ ตรี และมาตรา ๗๘ จัตวา (มาตรา ๑๓)

๑๒. ยกเลิกความใน (๑๐) และ (๑๒) ของมาตรา ๗๙ ตรี แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการนำเข้าในราชอาณาจักรหรือส่งออกนอกราชอาณาจักรซึ่งสินค้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาคที่ว่าด้วยของที่ได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร การค้าของผู้ประกอบการค้าที่มีใช้เป็นผู้นำเข้าหรือส่งออกเฉพาะในเดือนภาษีที่มีรายรับรวมกันไม่ถึงสองพันบาท (มาตรา ๑๔)

๑๓. เพิ่มความเป็น (๑๓) (๑๔) (๑๕) และ (๑๖) ของมาตรา ๗๙ ตรี แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ เกี่ยวกับการได้รับการยกเว้นหรือคืนอากรศุลกากรหรือคืนภาษีการค้า ในการนำเข้าหรือส่งออกสินค้า (มาตรา ๑๕)

๑๔. ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๗๙ จัตวา แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับรายรับที่ได้จากการขายสินค้าเป็นเงินตราต่างประเทศให้คำนวณเป็นเงินตราไทยตามอัตราแลกเปลี่ยนที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อ กรณีที่มีการกำหนดให้กรมศุลกากร เรียกเก็บภาษีการค้าเพื่อสรรพากรให้ค นวนตามอัตราที่กรมศุลกากรใช้ค นวน(มาตรา ๑๖)

๑๕. ยกเลิกความในมาตรา ๘๖ จัตวา แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับภาษีตามหมวดนี้ถ้าในเดือนภาษีใดมีจำนวนไม่ถึงสิบห้าบาท เป็นอันไม่ต้องเสียสำหรับเดือนภาษีนั้น ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับในกรณีที่สินค้าที่นำเข้าในราชอาณาจักรหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร (มาตรา ๑๗)

๑๖. ยกเลิกความในชนิด ๘ แห่งประเภทการค้า ๑ ของบัญชีอัตราภาษีการค้า ท้ายหมวด ๔ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๘)

๑๗. บรรดาบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ยังคงใช้ได้ในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรส าหรับรายรับก่อนวันพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๙)

๑๘. บรรดากฎกระทรวงที่ออกตามประมวลรัษฎากรและยังใช้อยู่ก่อนวันพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะมีการยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศหรือกฎกระทรวง ซึ่งออกตามมาตรา ๔ แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๐)

๒๔. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๙ ตอน ๑๓๘ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๑๕ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๑๕ เป็นต้นไป เว้นแต่

๑. ข้อ ๑ ให้ใช้ข้อบังคับส าหรับการคืนเงินภาษีอากรที่ได้ชำระหรือนาส่งในหรือหลังวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ

๒. ข้อ ๒ ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินที่ผู้มีเงินได้ได้รับก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับด้วยแต่ไม่รวมถึงเงินได้พึงประเมินที่ได้ชำระภาษีเงินได้ไปแล้ว

๓. ข้อ ๓ ข้อ ๔ ข้อ ๕ ข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๔ ในส่วนที่ว่าด้วยภาษีเงินได้สำหรับบุคคลธรรมดาให้ใช้บังคับเงินได้พึงประเมินประจำ พ.ศ. ๒๕๑๕ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นต้นไป

๔. ข้อ ๑๔ ในส่วนที่ว่าด้วยภาษีเงินได้สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเฉพาะภาษีจากกำไรสุทธิ ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดในหรือหลังวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ

๕. ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖ และข้อ ๑๘ ให้ใช้บังคับสำหรับรายรับของผู้ประกอบการค้าตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๑๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นว่าอัตราภาษีเงินได้ การคำนวณภาษีการค้า จำนวนเงินที่ยอมให้หักค่าใช้จ่ายและลดหย่อนส ำหรับกิจการหรือบุคคล รวมทั้งวิธีจัดเก็บภาษีดังกล่าวข้างต้น ยังไม่เหมาะสมกับสภาพครอบครัวและกิจการบางประเภทนอกจากนี้บางบทบัญญัติในประมวลรัษฎากรยังมีข้อความไม่ชัดเจนก่อให้เกิดข้อโต้แย้งระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชนผู้เสียภาษีอยู่เสมอ สมควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรให้เหมาะสมและเป็นธรรมยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในกรณีที่มีการสรรพากรต้องคืนเงินภาษีที่ได้เรียกเก็บไว้โดยไม่ถูกต้องให้แก่ผู้เสียภาษี สมควรที่จะคิดดอกเบี้ยให้แก่ผู้รับคืนตามจำนวนที่ต้องคืนด้วย หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีค ำสั่งดังต่อไปนี้

สรุปสาระสำคัญของประกาศของคณะปฏิวัติ

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๖ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๒ ข้อ สาระส ำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มความเป็นมาตรา ๔ ทศ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการกำหนดให้อธิบดีให้ดอกเบี้ยแก่ผู้ได้รับคืนเงินภาษีอากรในอัตราร้อยละ ๐.๖๒๕ ต่อเดือน (ข้อ ๑)

๒. เพิ่มความเป็น (๑๘) (๑๙) และ (๒๐) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ ดังนี้ (๑๘) เรื่องรางวัลสลากบำรุงกาชาด (๑๙) เรื่องดอกเบี้ยตามมาตรา ๔ ทศ (๒๐) เรื่องเงินได้จากการขายสินค้า (ข้อ ๒ และข้อ ๓)

๓. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๔๒ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๗๖ เกี่ยวกับเรื่องการหักค่าใช้จ่ายของสามัญกรียา (ข้อ ๔)

๔. ยกเลิกความใน (ข) ของ (๑) และ (๒) ของมาตรา ๔๗ และยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๔๘ และ (๔) ของมาตรา ๗๙ และยกเลิกความใน ๒๘. รวมทั้งความซึ่งยกเว้นไม่ต้องเสียอากรแห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ของลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในประกาศของคณะปฏิวัตินี้แทน (ข้อ ๕ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๑๖ และข้อ ๑๙)

๕. เพิ่มความเป็น (ง) และ (จ) ของ (๑) ในมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ เกี่ยวกับเรื่องเบี้ยประกันภัยและเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ข) (ข้อ ๖)

๖. เพิ่มความเป็นมาตรา ๔๘ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการเสียภาษีของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล (ข้อ ๙)

๗. ยกเลิกความในบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวด ๓ ของลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความในประกาศของคณะปฏิวัตินี้แทน (ข้อ ๑๔)

๘. ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๗๙ และความใน (๑) ของมาตรา ๗๙ ทวิ และยกเลิกความในประเภทการค้า ๒ ของบัญชีอัตราภาษีการค้าท้ายหมวด ๔ ของลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ (ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๗ และข้อ ๑๘)

๙. บรรดาบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ (ข้อ ๒๐)

๒๕. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๐ ตอน ๑๖๒ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๑๖ หน้า ๖๑๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๑๖ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงอัตราภาษีการค้าสำหรับสินค้าบางชนิดให้เหมาะสมแก่สถานการณ์ยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๖ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในชนิด ๒ ชนิด ๓ และชนิด ๔ ของประเภทการค้า ๑ แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้าท้ายหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๓ และให้ใช้ความในบัญชีอัตราภาษีการค้าท้ายพระราชก หนดนี้แทน (มาตรา ๓)

๒. บรรดาบทบัญญัติแห่งพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประมวลรัษฎากร ในส่วนที่เกี่ยวกับการลดอัตราภาษีการค้าและยังใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับให้คงใช้บังคับต่อไปโดยถือว่าเป็นการลดจากบัญชีอัตราภาษีการค้า ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้จนกว่าจะมีการยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติม (มาตรา ๔)

๒๖. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๐ ตอน ๑๖๗ วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๖ หน้า ๖๓๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๑๖ เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชกำหนดนี้ ให้ใช้บังคับส ำหรับเงินได้พึงประเมินของบุคคลธรรมดาประจ ำพ.ศ. ๒๕๑๗ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงประมวลรัษฎากร เพื่อลดภาระภาษีเงินได้ที่เก็บจากบุคคลธรรมดา และแก้ไขวิธีการจัดเก็บเพื่อความเป็นธรรม จึงจ ำเป็นต้องตราพระราชก ำหนดนี้ขึ้น

สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน (ก) (ข) (ค) และ (ง) ของ (๑) ในมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๖ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความใหม่แทนเกี่ยวกับการลดหย่อนภาษีให้กับผู้มีเงินได้ สามหรือกริยาของผู้มีเงินได้ บุตรของผู้มีเงินได้ซึ่งมีอายุไม่เกิน ๒๕ ปี และยังคงศึกษาอยู่ หรือผู้เยาว์หรือศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถและบุตรบุญธรรม การลดหย่อนภาษีกรณีผู้มีเงินได้จ่ายเบี้ยประกันภัยไปในปีภาษีตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน ๔,๐๐๐ บาท เฉพาะกรณีที่มีการมรณกรรมประกันชีวิตมีก ำหนดเวลา ๑๐ ปีขึ้นไป (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความ (๒) ในมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๖ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความใหม่แทนเกี่ยวกับกรณีสามีกริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้และความเป็นสามีกริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้หักลดหย่อนรวมกันได้ ๑๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความใน (๖) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการลดหย่อนภาษีกรณีผู้มีเงินได้เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่ไม่ใช่นิติบุคคล (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๔๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๖ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับ (๒) ส สำหรับผู้มีเงิน ได้พึงประเมินตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป การคำนวณภาษีตาม (๑) ให้เสียไม่น้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ ของ ยอดเงินได้พึงประเมิน (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในวรรคหนึ่ง ของมาตรา ๕๖ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ แทน เกี่ยวกับการกำหนดให้บุคคลที่มีรายได้ต่างกันและสถานภาพต่างกันยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมิน ภายในเดือนมีนาคมทุก ๆ ปี (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกวรรคสี่ของมาตรา ๕๗ จัตวา แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๖๔ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัติฉบับนี้แทนเกี่ยวกับผู้เสียภาษี ที่มีสิทธิชำระภาษีเป็นงวด ๆ และวิธีการชำระตามกำหนดเวลาในแต่ละงวด หากผู้เสียภาษีมิได้ชำระภายใน กำหนดเวลาผู้เสียภาษีหมดสิทธิที่จะชำระ ภาษีเป็นรายงวด และให้ มาตรา ๒๗ มาใช้บังคับ (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความใน (๑) ของบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวด ๓ ส่วน ๓ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวล รัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๖ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ ใช้ความในพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน (มาตรา ๑๐)

๙. บรรดาบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ให้คง ใช้บังคับต่อไปในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่บทบัญญัติแห่งพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๑)

๒๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๑๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๑ ตอน ๒๒๘ ฉบับพิเศษ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๗ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๘ เป็นต้นไป เว้นแต่

๑. บทบัญญัติมาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติ นี้ว่าด้วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินของบุคคลธรรมดา ประจา พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๑๙ เป็นต้นไป

๒. บทบัญญัติมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยภาษีเงินได้บริษัทและห้างหุ้นส่วน นิติบุคคล ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้ของบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดลงในหรือ หลังวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

ในปัจจุบันมีกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยใช้บังคับและเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มี การพัฒนาตลาดหลักทรัพย์ สมควรปรับปรุงประมวลรัษฎากร เพื่อพัฒนาตลาดหลักทรัพย์ จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๑๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มบทนิยามในมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ โดยเพิ่มคำและความหมายของคำต่อไปนี้ “บริษัทจดทะเบียน” “บริษัทจัดการกิจการลงทุน” “กองทุนรวม” (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความใน (ก) และ (ข) ของ (๔) ของมาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับดอกเบี้ยพันธบัตร หุ้นกู้ ตัวเงิน เงินกู้ยืมไม่ว่าจะมีหลักประกันหรือไม่ก็ตาม หรือผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาจำหน่ายตัวเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ซึ่งบริษัทเงินทุนเป็นผู้ออกและจำหน่ายครั้งแรกในราคาต่ำกว่าราคาไถ่ถอน เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไรหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือกองทุนรวม (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความใน (๘) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารในราชอาณาจักร ดอกเบี้ยเงินสะสมที่รัฐบาลจ่าย (มาตรา ๕)

๔. เพิ่มความเป็น (๒๑) (๒๒) (๒๓) และ (๒๔) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๖ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ดังต่อไปนี้ (๒๑) ประโยชน์ที่ได้จากการจำหน่ายตัวเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ก) ซึ่งบริษัทเงินทุนเป็นผู้ออก และผู้รับมิใช่เป็นผู้ทรงคนแรก (๒๒) เงินได้จากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (๒๓) เงินได้จากการขายหน่วยลงทุนในกองทุนรวม (๒๔) เงินได้ของกองทุนรวม (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความใน (จ) ของ (๑) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๖ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ข) เท่าจำนวนที่ได้รับแต่ต้องไม่เกินวงเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท เฉพาะส่วนที่ได้รับจากบริษัทจดทะเบียนหรือจากกองทุนรวม และไม่เกินวงเงิน ๕,๐๐๐ บาท เฉพาะส่วนที่ได้รับจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล จะเลือกหักจากส่วนที่ได้รับจากบริษัทประเภทใด เป็นจำนวนเท่าใดภายในวงเงินดังกล่าวก็ได้ แต่รวมกันต้องไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท เมื่อหักลดหย่อนตามวรรคหนึ่งแล้ว มีเงินได้เหลืออยู่เท่าใด ให้หักลดหย่อนได้อีกดังนี้ (๑) เงินได้ที่ได้รับจากบริษัทจดทะเบียนหรือจากกองทุนรวมร้อยละ ๓๐ ของเงินได้ที่เหลือนั้น (๒) เงินได้ที่ได้รับจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลร้อยละ ๒๐ ของเงินได้ที่เหลือนั้น (มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความเป็น (๓) ของวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๖ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ เกี่ยวกับผู้มีเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ก) ได้แก่ดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล หรือหุ้นกู้ขององค์การรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายโดยมีทุนทั้งสิ้นเป็นของรัฐบาล เป็นต้น ผู้มีเงินได้จะเลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ ๑๐ ของเงินได้โดยไม่ต้องนำไปรวมคำนวณภาษีตาม (๑) และ (๒) ของมาตรา ๔๘ แห่งประมวลรัษฎากรก็ได้ (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๕๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในกรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๓) และ (๔) ให้คำนวณหักตามอัตราภาษีเงินได้ (มาตรา ๙)

๘. เพิ่มความเป็น (๑๐) ของมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ เกี่ยวกับการนาเงินปันผลที่ได้จากบริษัทที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยมารวมคานวณเป็นรายได้เพียงกึ่งหนึ่งของจนวนที่ได้ (มาตรา ๑๐)

๙. เพิ่มความเป็น (๑๓) ของมาตรา ๗๘ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๑๓ เกี่ยวกับกิจการของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (มาตรา ๑๑)

๑๐. ความใน (๘) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งถูกยกเลิกโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปสำหรับดอกเบี้ยที่ได้รับจากพันธบัตรของรัฐบาลที่ออกจำหน่ายก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๒)

๑๑. บรรดาบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้คงใช้บังคับได้ในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๓)

๒๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๑๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๒ ตอน ๓๒ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่วิธีการหักค่าใช้จ่ายสำหรับเงินที่นายจ้างจ่ายให้ลูกจ้างเมื่อออกจากงานยังไม่เหมาะสม สมควรแก้ไขเสียใหม่ให้เหมาะสม และเป็นการบรรเทาภาระภาษีเงินได้ให้แก่ลูกจ้างทั้งหลายด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๑๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๔๒ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๖ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเงินได้ถึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) เว้นแต่ที่กำหนดในวรรคสาม ยอมให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ ๒๐ แต่รวมกันต้องไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท แยกเป็น

๑.๑ กรณีสามีภรรยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ และความเป็นสามีภรรยามีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ต่างฝ่ายต่างหักค่าใช้จ่ายได้ตามเกณฑ์

๑.๒ กรณีเงินซึ่งนายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียว เพราะเหตุออกจากงานให้หักค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเท่ากับ ๒,๐๐๐ บาท คูณด้วยจำนวนปีที่ทำงาน แต่ไม่เกินเงินได้พึงประเมิน เหลือเท่าใด ให้หักค่าใช้จ่ายได้อีก ร้อยละ ๕๐ ของเงินที่เหลือ

๑.๓ กรณีเงินบำเหน็จ หรือเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน ที่ทางราชการจ่ายให้ถือจำนวนปีที่ใช้เป็นเกณฑ์ คำนวณเงินตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับของทางราชการ เศษของปีถ้าถึงหนึ่งร้อยแปดสิบสามวัน ให้ถือเป็นหนึ่งปี (มาตรา ๓)

๒. บทบัญญัติมาตรา ๔๒ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำ พ.ศ. ๒๕๑๗ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นต้นไป (มาตรา ๔)

๒๙. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๔ ตอน ๑๐๖ วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยในปัจจุบันเจ้าพนักงานตามประมวลรัษฎากรและเจ้าพนักงานตำรวจต่างมีอำนาจในการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร ทำให้พ่อค้าประชาชนมีภาระต้องชี้แจงแสดงหลักฐานต่อเจ้าหน้าที่หลายฝ่าย สมควรจัดภาระดังกล่าวด้วยการให้เจ้าพนักงานตามประมวลรัษฎากรดำเนินการไปแต่ฝ่ายเดียว และโดยที่สมควรเร่งรัดการตรวจสอบภาษีอากรให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

สรุปสาระสำคัญของประกาศของคณะปฏิวัติ

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ ข้อ สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ในกรณีที่เจ้าพนักงานตามประมวลรัษฎากรได้ออกหมายเรียกหรือหนังสือเชิญผู้มีหน้าที่ชำระหรือนาส่งภาษีอากรมาทำการตรวจสอบได้ส่วนก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ ให้เจ้าพนักงานตามประมวลรัษฎากรดำเนินการประเมินหรือออกคำสั่งให้ชำระหรือนาส่งภาษีอากรให้แล้วเสร็จภายในเวลาสองปีนับแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ และให้อธิบดีกรมสรรพากรรายงานจำนวนผู้ถูกเรียกตรวจสอบได้ส่วน และผลการตรวจสอบต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอย่างน้อยทุกหกเดือน เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาสองปีดังกล่าวถ้าเจ้าพนักงานตามประมวลรัษฎากรยังประเมินหรือออกคำสั่งให้ชำระภาษีอากรไม่แล้วเสร็จสำหรับรายใด ให้ระงับการตรวจสอบได้ส่วนและการประเมินหรือการออกคำสั่งให้ชำระหรือนาส่งภาษีอากรสำหรับรายนั้น เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นไม่อาจประเมินหรือสั่งภายในกำหนดเวลาดังกล่าวได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะสั่งขยายกำหนดเวลาออกไปตามควรแก่กรณีก็ได้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันสิ้นกำหนดเวลาดังกล่าว (ข้อ ๑)

๒. นับแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับห้ามมิให้เจ้าพนักงานตวจดำเนินการเกี่ยวกับภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร เว้นแต่การดำเนินคดีอาญาตามคำขอของเจ้าพนักงานตามประมวลรัษฎากร (ข้อ ๒)

๓. บรรดาคดีที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรที่เจ้าพนักงานตำรวจได้ทำการค้นและยึดบัญชีหลักฐานและเอกสารไว้แล้วก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับเจ้าพนักงานตำรวจทำการตรวจสอบได้ส่วนให้แล้วเสร็จ และส่งเรื่องให้เจ้าพนักงานตามประมวลรัษฎากรภายในหกเดือนนับแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ และให้เจ้าพนักงานตามประมวลรัษฎากรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาตามข้อ ๑ (ข้อ ๓)

๓๐. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๔ ตอน ๑๐๖ ฉบับพิเศษ วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่คณะปฏิวัติได้พิจารณาเห็นว่า ในปัจจุบันได้มีผู้ไม่ชำระภาษีอากรให้ถูกต้องตามประมวลรัษฎากรเป็นจำนวนมากทำให้รัฐขาดรายได้และขาดแคลนเงินที่จะใช้พัฒนาประเทศ คณะปฏิวัติตระหนักดีว่าการชำระภาษีอากรไม่ถูกต้องดังกล่าวอาจเกิดความเข้าใจผิดหรือหลงลืมได้ เพื่อเป็นการร่วมมือกันในการพัฒนาประเทศ คณะปฏิวัติจึงเห็นสมควรผ่อนผันให้ผู้ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามประมวลรัษฎากรได้ชำระภาษีอากรตามจำนวนที่พึงชำระเสียให้เสร็จสิ้นไป โดยได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม และพ้นจากความรับผิดชอบอาญาหัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งต่อไปนี้

สรุปสาระสำคัญของประกาศของคณะปฏิวัติ

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ ข้อ สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียหรือนาส่งภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรผู้ใด มิได้ยื่นแบบแสดงรายการตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือยื่นแบบแสดงรายการไม่ถูกต้องและยังไม่ถูกเรียกตรวจสอบได้ส่วน ถ้าได้ยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีอากรภายในระยะเวลาตามข้อ ๔ แล้ว ผู้นั้นไม่ต้องเสียเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่มใด ๆ สำหรับภาษีอากรที่ชำระนั้น(ข้อ ๑)

๒. กำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียหรือนาส่งภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรผู้ใดถูกเรียกตรวจสอบได้ส่วนอยู่ก่อนหรือในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๒๑ แต่ยังมีได้รับแจ้งการประเมินหรือคำสั่งให้เสียหรือนาส่งภาษีอากร ถ้าได้นำเงินภาษีอากรตามจำนวนที่ตนเห็นว่ายังมีได้ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วนไปชำระภายในระยะเวลาตามข้อ ๔ แล้ว ผู้นั้นไม่ต้องเสียเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่มใด ๆ สำหรับภาษีอากรที่ชำระนั้น (วรรคหนึ่ง) ถ้าผู้ถูกเรียกตรวจสอบได้ส่วนตามวรรคหนึ่ง ผู้ใดได้รับแจ้งการประเมินหรือคำสั่งให้เสียหรือนาส่งภาษีอากรภายหลังวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับแต่ก่อนหรือในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๒๑ เมื่อได้ชำระเงินภาษีอากรให้ครบถ้วนภายในระยะเวลาตามข้อ ๔ ภายในสิบสี่วันนับแต่วันได้รับแจ้ง ให้ลดเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่ม คงเสียเพียงร้อยละ ๕ ของภาษีอากร (ข้อ ๒)

๓. กำหนดในกรณีที่ผู้มีหน้าที่เสียหรือนาส่งภาษีอากรได้ยื่นแบบแสดงรายการหรือรับแจ้งประเมินหรือคำสั่งให้เสียหรือนาส่งภาษีอากรก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ แต่ยังมีได้ชำระภาษีอากรให้ครบถ้วนตามแบบหรือคำสั่งนั้น ซึ่งถือเป็นภาษีอากรค้างแล้ว และได้นำภาษีอากรค้างนั้นไปชำระภายในระยะเวลาตามข้อ ๔ ให้ได้รับการงดหรือลดเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่มเฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้ (๑) ถ้าได้ยื่นแบบแสดงรายการหรือรับแจ้งการประเมินหรือคำสั่งให้เสียหรือนาส่งภาษีอากรแล้ว และไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ตามประมวลรัษฎากร หรือการอุทธรณ์สิ้นสุดลงแล้ว และได้มีการประกันเงินภาษีอากรนั้นไว้ จะโดยวิธีการผ่อนชำระหรือวิธีการอื่นใดก็ตาม โดยมีกำหนดเวลาชำระตามสัญญาค่าประกัน ถ้าได้นำภาษีอากรส่วนที่กำหนดให้ต้องชำระภายหลังเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๒๑ มาชำระภายในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๒๑ ให้ลดเบี้ยปรับและเงินเพิ่มสำหรับส่วนที่นำมาชำระนั้น คงเรียกเก็บร้อยละ ๕๐ ของเบี้ยปรับและหรือเงินเพิ่มเฉพาะส่วนนั้น (๒) ในกรณีตาม (๑) ถ้าไม่มีสัญญาค่าประกันแต่ได้ชำระภาษีอากรให้ครบถ้วนภายในระยะเวลาตามข้อ ๔ ให้ลดเบี้ยปรับและหรือเงินเพิ่ม คงเรียกเก็บร้อยละ ๔๐ ของเบี้ยปรับและหรือเงินเพิ่มนั้น (๓) ถ้าได้รับแจ้งการ

ประเมินหรือคำสั่งให้เสียหรือนาส่งภาษีอากรแล้ว แต่อยู่ในระหว่างการอุทธรณ์ตามประมวลรัษฎากร เมื่อได้มีการน าส่งภาษีอากรไปช ารายในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๒๑ และขอถอนการอุทธรณ์ ให้ลดเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่มในส่วนที่น าส่ง ารายนี้ คงเรียกเก็บร้อยละ ๑๐ ของเบี้ยปรับและหรือเงินเพิ่มที่เรียกเก็บ (ข้อ ๓)

๔. กำหนดให้ผู้ซึ่งประสงค์จะได้รับประโยชน์ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ให้ยื่นแบบแสดงรายการหรือแบบขอชาระภาษีอากรตามประเภทภาษีอากรซึ่งถึงกำหนดชาระก่อนวันประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ พร้อมกับชาระเงินค่าภาษีอากรภายในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๒๑ ณ ที่ว่าการอาเภอท้องที่ ในกรณีภาษีอากรที่ขอชาระทุกประเภทมีจำนวนรวมกันเกินหนึ่งล้านบาท ส่วนที่เกินอาจขอผ่อนชาระภายในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๒๑ โดยมีหลักประกัน (ข้อ ๔)

๕. กำหนดให้ผู้มีเงินได้จากการขายทรัพย์สินที่ได้มาโดยมิได้มุ่งในทางการค้าหรือหากาไร และมีได้แสดงรายการตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๐ แห่งแบบ ภ.ง.ด. ๙ หรือ ภ.ง.ด. ๙ ก. แล้วแต่กรณีตามระเบียบที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด จนเป็นเหตุให้เงินได้นั้นไม่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ตามมาตรา ๔๒ (๙) ถ้าได้ยื่นรายการเพิ่มเติมให้เป็นไปตามระเบียบดังกล่าวภายในระยะเวลาตามข้อ ๔ ให้ถือว่าได้ปฏิบัติตามระเบียบแล้ว เงินได้นั้นเป็นอันได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบถึงภาษีอากรที่ได้ช าระไปแล้ว (ข้อ ๕)

๖. กำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียหรือน าส่งภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร ซึ่งปฏิบัติตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ พ้นจากความรับผิดชอบทางอาญา เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้แล้ว หากเจ้าพนักงานพบว่าบุคคลใดไม่เสียหรือนาส่งภาษีอากร หรือเสียหรือนาส่งภาษีอากรไม่ครบถ้วนตามประมวลรัษฎากร เจ้าพนักงานจะได้อ ำเนินการดัดเดิดขาดกับบุคคลนั้นต่อไป (ข้อ ๖)

๓๑. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๔ ตอน ๑๐๖ ฉบับพิเศษ วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ หน้า ๑๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ เป็นต้นไป เว้นแต่

๑. ข้อ ๓ ข้อ ๔ ข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๒ และข้อ ๑๓ ในส่วนที่ ว่าด้วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำ พ.ศ. ๒๕๒๐ ที่จะต้องยื่นรายการภายใน พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นต้นไป

๒. ข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ ในส่วนที่ ว่าด้วยภาษีเงินได้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดลงในหรือหลังวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นว่า บทบัญญัติและอัตราภาษีอากรของประมวลรัษฎากรที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้ชัดเจน รัดกุม เป็นธรรม และให้การจัดเก็บเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะท ำให้รัฐมีรายได้เพิ่มขึ้น หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีค าสั่งดังต่อไปนี้

สรุปสาระสำคัญของประกาศของคณะปฏิวัติ

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๖ ข้อ สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓ เอกาทศ และมาตรา ๓ ทวาทศ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับเรื่องการจัดเก็บภาษีก หนดให้อธิบดีมีอ นาจก หนดให้ผู้เสียภาษีมีและใช้เลขประจำ ตัวได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ก หนด ผู้ได้ผ่านต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท (ข้อ ๒)

๒. เพิ่มความเป็นบทนิยามในมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๑๗ เกี่ยวกับ “บริษัทเงินทุน” หมายความว่า บริษัทเงินทุนหรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน (ข้อ ๓)

๓. เพิ่มความเป็นมาตรา ๔๒ ตรี แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๓) เฉพาะที่เป็นค่าแห่งลิขสิทธิ์ให้หักเป็นการเหมาได้อ้อยละ ๒๐ แต่ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท (ข้อ ๗)

๔. เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับเรื่องเงินได้พึงประเมินของภริยาตามมาตรา ๔๐ (๑) ภริยาจะแยกยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากสามีก็ได้ แต่เฉพาะเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) ซึ่งต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนได้ตาม (๑) ถึง (๔) (ข้อ ๑๓)

๕. ยกเลิกความใน (ก) ของ (๒) ของบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวด ๓ ในลักษณะ ๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๖ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในประกาศของคณะปฏิวัตินี้แทน (ข้อ ๑๕)

๖. เพิ่มความเป็นมาตรา ๗๘ ปันรศ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับเรื่องผู้รับจ้างทาของของรัฐบาลให้ผู้จ่ายเงินหักภาษีการค้จากเงินที่จ่ายในอัตราตามบัญชีอัตราภาษี (ข้อ ๑๖)

๗. ยกเลิกความใน ๙. ของบัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความในประกาศของคณะปฏิวัตินี้แทน (ข้อ ๑๘)

๘. ยกเลิกความใน (๑) ของข้อ ๑๑ และ ๑๐, ๑๒, ๑๔, ๑๕, ๒๕ และ ๒๗ ของบัญชีอัตราอากรแสตมป์ท้ายหมวด ๖ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความในประกาศของคณะปฏิวัตินี้แทน (ข้อ ๑๙ และข้อ ๒๐)

๙. เพื่อประโยชน์ในการคำนวณเงินได้พึงประเมินที่ได้รับตั้งแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ๑) ถ้าผู้มีเงินได้ได้รับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารในราชอาณาจักรในหรือหลังวันประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งเป็นดอกเบี้ยสำหรับเงินฝากที่ได้ฝากไว้ก่อนวันที่ประกาศคณะปฏิวัติฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาดอกเบี้ยดังกล่าว ส่วนที่เฉลี่ยเป็นของระยะเวลาก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาไม่ต้องนามารวมคำนวณภาษี ๒) ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารในราชอาณาจักรที่ได้รับในหรือหลังวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ถ้าเป็นดอกเบี้ยสำหรับเงินฝากที่ครบกำหนดเวลาฝากก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ไม่ต้องนามารวมคำนวณภาษี (ข้อ ๒๑)

๑๐. เงินได้จากการขายหลักทรัพย์ที่ไม่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๔๒ (๒๒) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ (๑) ที่ได้รับก่อนหรือในวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๑ ให้ยังคงได้รับยกเว้น (๒) ที่ได้รับตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ ผู้มีเงินได้จะเลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ ๑๐ ของเงินได้หักค่าใช้จ่ายแล้วโดยไม่ต้องน ไปรวมคำนวณตามมาตรา ๔๘ (๑) และ (๒) แห่งประมวลรัษฎากรก็ได้ (๓) ที่ได้รับภายหลังระยะเวลาตาม (๒) ต้องน ไปรวมคำนวณภาษีตามมาตรา ๔๘ (๑) และ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร (ข้อ ๒๒)

๑๑. ตราสารเช็คที่ลงวันเดือนปีออกเช็คในวันหรือหลังวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เสียอากรให้ครบตามอัตราในบัญชีอัตราอากรแสตมป์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ทั้งนี้ ตามวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ข้อ ๒๓)

๑๒. บรรดาบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ (ข้อ ๒๔)

๓๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๒๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๕ ตอน ๗๔ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๒๑ หน้า ๔๓๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรเก็บภาษีการค้าจากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แทนการเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาซึ่งเป็นอยู่ในปัจจุบัน เมื่อขจัดความยุ่งยากในทางปฏิบัติและเพื่อให้เกิดความสะดวก รัดกุมและแน่นอนในการเสียภาษี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๒๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกข้อ ๒๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความใน (๒๒) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเงินได้จากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (มาตรา ๔)

๓. เพิ่มความเป็นบทนิยามในมาตรา ๗๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ เกี่ยวกับ “สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกของตลาดหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (มาตรา ๕)

๔. เพิ่มความเป็นมาตรา ๗๘ โสฬส แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับในกรณีการขายหลักทรัพย์ตามประเภทการค้า ๓. ให้สมาชิกที่เป็นตัวแทนของผู้ขายหักภาษีจากเงินที่ขาย และชำระภาษีแทนผู้ขายในนามของตน โดยผู้ขายไม่ต้องยื่นแบบแสดงรายการการค้าอีก และให้ถือว่าสมาชิกเป็นผู้ประกอบการค้าในกรณีนี้ด้วย (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความใน (๑๒) ของมาตรา ๗๙ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๑๓ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการค้าของผู้ประกอบการค้า ที่มีใช้เป็นผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้ขายตามประเภทการค้า ๓. เฉพาะในเดือนภาษีที่มีรายรับรวมกันไม่ถึงสองพันบาท (มาตรา ๗)

๕. เพิ่มความเป็น (๑๗) ของมาตรา ๗๙ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๑๓ เกี่ยวกับการขายหลักทรัพย์ในตลาด

หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เฉพาะที่เป็นหน่วยลงทุนในกองทุนรวม พันธบัตรของรัฐบาลหรือองค์การของรัฐบาล (มาตรา ๘)

๖. ยกเลิกความในมาตรา ๘๐ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับผู้ประกอบการค้าที่มีรายรับเฉพาะประเภทที่ระบุในมาตรา ๗๙ ทวิ (๑) (๔) หรือ (๕) มาตรา ๗๙ เบญจประเภทการค้า ๓. หรือประเภทการค้า ๕. ซึ่งให้เข้าเฉพาะเครื่องเรือนและของใช้ที่ใช้ประจำอยู่กับโรงเรือนที่ให้เข้า ให้ได้รับยกเว้นการจดทะเบียนตามส่วนนี้ (มาตรา ๙)

๗. เพิ่มความเป็นประเภทการค้า ๓. ของบัญชีอัตราภาษีการค้าท้ายหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร แทนประเภทการค้า ๓. ของบัญชีอัตราภาษีการค้า ท้ายหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๑๘ (มาตรา ๑๐)

๘. บรรดาบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร และประกาศของคณะปฏิวัติที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติ จัดเก็บภาษีอากรสำหรับการขายหรือโอนโดยมีค่าตอบแทนซึ่งหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่กระทำขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๑)

๓๓. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๕ ตอน ๑๕๕ ฉบับพิเศษ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๒๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๑ เป็นต้นไป เว้นแต่

๑. บทบัญญัติมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำ พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นต้นไป

๒. บทบัญญัติมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยภาษีเงินได้บริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้ของบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีเริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นต้นไป

๓. บทบัญญัติมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยภาษีการค้าให้ใช้บังคับสำหรับรายรับของผู้ประกอบการค้าในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงประมวลรัษฎากรให้เหมาะสมกับสภาพและเหตุการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับ เพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษี ความเป็นธรรม ความสะดวกรัดกุมและแน่นอน จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้ขึ้น

สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓ เตรส แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับในกรณีเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดเก็บภาษี ในกรณีจำเป็น อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ ซึ่งไม่มีหน้าที่ยกภาษี ณ ที่จ่ายตามลักษณะ ๒ ยกภาษี ณ ที่จ่ายตามหลักเกณฑ์เงื่อนไข และอัตราที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ในการนี้ให้นำมาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๓๕ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๕๐ ทวิ หรือมาตรา ๕๑ เว้นแต่จะแสดงว่าได้มีเหตุสุดวิสัย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท (มาตรา ๔)

๓. เพิ่มความเป็นบทนิยามในมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ เกี่ยวกับการให้ความหมายของคำ “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” หมายความว่า บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย หรือที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๒ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินตามความในมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) เว้นแต่ที่กำหนดในวรรคสาม ยอมให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้อ้อยละ ๓๐ แต่รวมกันต้องไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความใน (ก) (ข) และ (ค) ของ (๑) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน เกี่ยวกับการกำหนดจำนวนเงินของผู้มีเงินได้ที่เพิ่มขึ้นจากเดิมเป็น ๗,๐๐๐ บาท และการกำหนดรายละเอียดของการหักลดหย่อนสำหรับบุตร การนับจ านบุตรและบุตรบุญธรรม (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับการลดหย่อนภาษี และกรณีที่มีสิทธิประโยชน์ต่างฝ่ายต่างมีรายได้ (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความใน (๖) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับการลดหย่อนภาษีกรณีผู้มีเงินได้เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีหุ้นนิติบุคคล (มาตรา ๙)

๘. เพิ่มความเป็นวรรคสองของ (๒) ของมาตรา ๔๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖ เกี่ยวกับการนับจำนวนเงินได้พึงประเมินตาม (๒) ไม่รวมถึงเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๕๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับการคำนวณหักภาษีกรณีรัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๕) (๖) (๗) หรือ (๘) ให้แก่ผู้รับรายหนึ่ง ๆ ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป (มาตรา ๑๑)

๑๐. เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๐ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการที่ผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายออกหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่ายที่ได้หักไว้แล้วในภาษี ให้แก่ผู้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายสองฉบับมีข้อความตรงกัน ในกรณีและตามก าหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ (มาตรา ๑๒)

๑๑. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๕๖ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทนเกี่ยวกับการยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ตนได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้วพร้อมทั้งข้อความอื่น ๆ ภายในเดือนมีนาคมทุก ๆ ปี (มาตรา ๑๓)

๑๒. ยกเลิกความในวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ของมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับกรณีที่กรียาแยกยื่นรายการตามวรรคหนึ่ง ให้สามและกรียาต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนได้ (มาตรา ๑๔)

๑๓. ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทนเกี่ยวกับกรณีโอนทรัพย์สิน ให้บริการ หรือให้กู้ยืมเงิน โดยไม่มีค่าตอบแทน ค่าบริการหรือดอกเบี้ย หรือมีค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือดอกเบี้ยต่ำกว่าราคาตลาดโดยไม่มีเหตุอันสมควร เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินค่าตอบแทน ค่าบริการหรือดอกเบี้ยนั้นตามราคาตลาดในวันที่โอน ให้บริการ หรือให้กู้ยืมเงิน (มาตรา ๑๕)

๑๔. ยกเลิกความใน (๑๐) ของมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทนเกี่ยวกับบริษัทที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย และไม่เข้าลักษณะตามมาตรา ๗๕ ให้นาเงินปันผลที่ได้จากบริษัทที่ตั้งขึ้นตามกฎหมาย หรือเงินส่วนแบ่งกำไรที่ได้จากกิจการร่วมค้ามารวมคำนวณเป็นรายได้เพียงกึ่งหนึ่งของจำนวนที่ได้ เว้นแต่บริษัทจดทะเบียนไม่ต้องนาเงินปันผลที่ได้จากบริษัทที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือที่ได้จากบริษัทจดทะเบียนหรือจากกองทุนรวม และเงินส่วนแบ่งกำไรที่ได้จากกิจการร่วมค้ามารวมคำนวณเป็นรายได้ (มาตรา ๑๖)

๑๕. ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๖๕ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทนเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการส่วนที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยกฎกระทรวง (มาตรา ๑๗)

๑๖. ยกเลิกความในชนิด ๒ ของประเภทการค้า ๔. แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้า ท้ายหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๓ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน (มาตรา ๑๘)

๑๗. ยกเลิกความในประเภทการค้า ๗. โรงแรมและภัตตาคารแห่งบัญชีอัตราภาษีการค้า ท้ายหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน (มาตรา ๑๙)

๑๘. ยกเลิกความใน (๒) ของวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐๕ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับการให้เช่า การให้เช่าซื้อ การขาย หรือการรับจ้างหาของที่ไม่ต้องจดทะเบียนการค้าตามหมวด ๔ ซึ่งรวมเงินหรือราคาที่ต้องชำระครั้งหนึ่งตั้งแต่หนึ่งร้อยบาทขึ้นไป (มาตรา ๒๐)

๑๙. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับการออกใบรับ ให้ผู้มีหน้าที่ออกใบรับตามมาตรา ๑๐๕ (๑) และ (๒) เฉพาะผู้ซึ่งกระทำเป็นปกติธุระ ทาต้นข้าวหรือसानาใบรับ และเก็บต้นข้าวหรือसानาใบรับดังกล่าวไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันที่ออกใบรับ (มาตรา ๒๑)

๒๐. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๒๓ ตี๋ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจำนวนเงินที่แสดงไว้ในใบรับตามลักษณะที่แสดงไว้ในใบรับตามลักษณะแห่งตราสาร ๒๘. (ข) และ (ค) แห่งบัญชีตราอากรแสตมป์ต่ำไป พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกำหนดจำนวนเงินที่แสดงไว้ในใบรับนั้นตามจำนวนเงินที่สมควรได้รับตามปกติและให้ผู้ออกใบรับมีหน้าที่เสียค่าอากรจากจำนวนเงินที่กำหนดนั้น ผู้ออกใบรับซึ่งถูกกำหนดจ นวนเงินตามวรรคหนึ่งจะอุทธรณ์การก าหนดจนวนเงินนั้นก็ได้ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการอุทธรณ์ตามส่วน ๒ หมวด ๒ ลักษณะ ๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๒๒)

๒๑. บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรและประกาศของคณะปฏิวัติที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกานหนดนี้ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชกานหนดนี้ใช้บังคับ (มาตรา ๒๓)

๓๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๒๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖ ตอน ๒๒๐ ฉบับพิเศษ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๒๒ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๒ เป็นต้นไป เว้นแต่

๑. ในกรณีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ให้ใช้บังคับแก่เงินได้พึงประเมินสำหรับ พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นต้นไป

๒. ในกรณีภาษีเงินได้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ให้ใช้บังคับแก่เงินได้ สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีซึ่งสิ้นสุดลงในหรือหลังวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้เพิ่มบทบัญญัติเป็นกรณีพิเศษสำหรับภาษีเงินได้ปิโตรเลียมขึ้น และเพื่อให้ดอกเบียเงินกู้ยืมและเงินปันผล หรือเงินส่วนแบ่งของก ไรเฉพาะส่วนที่เหลือจากถูกหักภาษีเงินได้ไว้ ณ ที่จ่ายสำหรับกรณีพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียมดังกล่าวอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากร สมควรแก้ไขประมวลรัษฎากรเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นในกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียมดังกล่าว จึงเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๒๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสา ค์สรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน (ก) ของ (๔) ของมาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับดอกเบียพันธบัตร ดอกเบียเงินฝาก ดอกเบียหุ้นกู้ ดอกเบียตัวเงิน ดอกเบียเงินกู้ยืม ไม่ว่าจะมื หลักประกันหรือไม่ก็ตาม ดอกเบียเงินกู้ยืมที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียมเฉพาะส่วนที่เหลือจากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความใน (ข) ของ (๔) ของมาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกาไร หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือกองทุนรวม ที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียมเฉพาะส่วนที่เหลือจากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว (มาตรา ๔)

๓. เพิ่มความเป็น (๑๑) และ (๑๒) ของมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชกฤษฎีกาเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑ เกี่ยวกับดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่อยู่ในบังคับ ต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ให้นำมารวมค ำนวณเป็นรายได้เพียงเท่าที่ เหลือจากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว เงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไร ที่อยู่ในบังคับต้อง หักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ให้นำมารวมค ำนวณเป็นรายได้เพียงเท่าที่เหลื อจากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว และถ้าผู้รับเป็นบริษัทจดทะเบียนหรือเป็นบริษัทที่ตั้งขึ้นตาม กฎหมายไทยและไม่เข้าลักษณะตามมาตรา ๗๕ ให้ าบทบบัญญัติขส (๑๐) มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๕)

๓๕. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๗ ตอน ๗๘ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๒๓ หน้า ๑๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๒๓ เป็นต้นไป เว้นแต่

๑. บทบัญญัติมาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชก หนดนี้ ว่าด้วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้ใช้บังคับส หรับเงินได้ พึ่งประเมินประจ าวพ.ศ. ๒๕๒๓ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นต้นไป

๒. บทบัญญัติมาตรา ๑๐ แห่งพระราชก หนดนี้ว่าด้วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ให้ใช้บังคับส หรับ เงินได้พึ่งประเมินประจ าวพ.ศ. ๒๕๒๔ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

๓. บทบัญญัติมาตรา ๑๕ แห่งพระราชก หนดนี้ ว่าด้วยภาษีเงินได้บริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้ของบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดในหรือหลัง วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มีความจำเป็นต้องปรับปรุงประมวลรัษฎากรเพื่อบรรเทาภาระภาษีของผู้มีเงินได้ประจ ามี รายได้น้อย รวมทั้งปรับปรุงอัตราภาษีเงินได้ให้เหมาะสมกับภาพและเหตุการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งในการนี้จะต้อง ได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน จึงจ ำเป็นต้องตราพระราชก หนดนี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๘ มาตรา สารส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความของบทนิยาม “เงินได้พึงประเมิน” ในมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความใน พระราชก หนดนี้แทน เกี่ยวกับ “เงินได้พึงประเมิน” หมายความว่า เงินได้อันเข้าลักษณะพึงเสียภาษีในหมวดนี้ เงินได้ที่กล่าวนี้นี้ให้หมายความรวมถึงตลอดถึงทรัพย์สิน หรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้รับซึ่งอาจคิดค ำนวณได้เป็นเงิน และเครดิตภาษีตามมาตรา ๔๗ ทวิ ด้วย (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นวรรคสองและวรรคสามของ (ข) ของมาตรา ๔๐ (๔) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความใน พระราชก หนดนี้แทน เกี่ยวกับเพื่อประโยชน์ในการค ำนวณเงินได้ตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่ไม่บุตรชอบด้วย กฎหมายที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเป็นผู้มีเงินได้ และความเป็นสามีภริยาของบิดาและมารดาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี

ให้ถือว่าเงินได้ของบุตรดังกล่าวเป็นเงินได้ของบิดา แต่ถ้าความเป็นสามีภริยาของบิดาและมารดาไม่ได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ถือว่าเงินได้ของบุตรดังกล่าวเป็นเงินได้ของบิดาหรือของมารดาผู้ใช้อานาจปกครอง หรือของบิดา ในกรณีบิดามารดาใช้อานาจปกครองร่วมกันความในวรรคสองให้ใช้บังคับกับบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะซึ่งเป็นผู้มีเงินได้ด้วยโดยอนุโลม (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๒ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทนเกี่ยวกับมาตรา ๔๒ ทวิ เงินได้พึงประเมินตามความในมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) เว้นแต่ที่ได้กำหนดไว้ในวรรคสาม ยอมให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้อะละ ๓๐ แต่รวมกันต้องไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความใน (ก) (ข) และ (ค) ของมาตรา ๔๗ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทนเกี่ยวกับการหักลดหย่อนภาษีของผู้มีเงินได้สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ บุตรและบุตรบุญธรรม ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับเงินได้พึงประเมินที่กำหนดเพิ่มขึ้นจากเดิมเป็น ๑๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความใน (จ) ของมาตรา ๔๗ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทนเกี่ยวกับการหักลดหย่อนภาษีของผู้มีเงินได้ (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทนเกี่ยวกับการลดหย่อนภาษีในกรณีสามี ภริยาต่างฝ่ายต่างมีรายได้ (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความใน (๖) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทนเกี่ยวกับการลดหย่อนกรณีผู้มีเงินได้เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่ไม่ใช่นิติบุคคล (มาตรา ๙)

๘. เพิ่มความเป็นมาตรา ๔๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับให้ผู้มีเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ข) ซึ่งได้รับจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยได้รับเครดิตในการค นวณภาษี (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความใน (ง) ของมาตรา ๕๐ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทนเกี่ยวกับการหักลดหย่อนภาษีในการนี้กรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๔) (ข) ที่จ่ายจากกองทุนรวมและที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเป็นผู้จ่ายให้แก่ผู้รับ รายหนึ่ง ๆ ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๕๖ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทนเกี่ยวกับการยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ตนได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้วพร้อมทั้งข้อความอื่น ๆ ภายในเดือนมีนาคมทุก ๆ ปี ตามแบบที่อธิบดีก หนดต่อเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง (มาตรา ๑๒)

๑๑. ยกเลิกความในวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ของมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้ในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับการหักลดหย่อนภาษี ในกรณีที่ภริยาแยกยื่นรายการให้สามีและภริยาต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนส หรับกรณีต่าง ๆ ตามอัตราที่ก หนดไว้ ได้แก่ บุตร เปียประกันภัย เงินได้ที่ได้รับจากกองทุน เงินบริจาค (มาตรา ๑๓)

๑๒. ยกเลิกความในมาตรา ๖๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับการเสีย

ภาษีตามอัตราที่ก าหนดในบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวดนี้ เว้นแต่ในกรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ตามมาตรา ๖๖ วรรคสอง กระทำกิจการขนส่งผ่านประเทศต่าง ๆ ให้เสียภาษีเฉพาะกิจการขนส่งตามเกณฑ์ ที่ก าหนดในกรณีรับขนคนโดยสารและกรณีรับขนของ (มาตรา ๑๔)

๑๓. ยกเลิกบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวด ๓ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความในพระราชก าหนดนี้ แทน เกี่ยวกับบัญชีอัตราภาษีเงินได้ส หรับบุคคลธรรมดา ส หรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล (มาตรา ๑๕)

๑๔. บทบัญญัติใน (จ) ของมาตรา ๔๗ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของ คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ ที่ถูกยกเลิกโดยพระราชก าหนดนี้ ให้ยังคงใช้ บังคับได้ส ำหรับเงินได้พึงประเมินประจ าพ.ศ. ๒๕๒๓ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๒๔ (มาตรา ๑๖)

๑๕. บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชก ำหนดนี้ ให้ยังคงใช้ บังคับได้ต่อไป เฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงช ะก่อนวันที่พระราชก าหนดนี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๗)

๓๖. พระราชก ำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๗ ตอน ๑๖๑ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๒๓ หน้า ๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๒๓ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ มีความจำเป็นต้องเพิ่มอัตราภาษีการค้าสำหรับสินค้าบางชนิดให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ทาง เศรษฐกิจปัจจุบัน ซึ่งในกรณีนี้จะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วน และลับ เพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน และ โดยที่กรณีนี้เกิดขึ้นในระหว่างที่ปิดสมัยประชุมรัฐสภา และเป็นกรณีฉุกเฉินซึ่งมีความจำเป็นต้องรีบด่วนที่จะรักษา ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ จึงจ าเป็นต้องตราพระราชก ำหนดนี้ขึ้น

สรุปสาระสำคัญของพระราชก ำหนด

พระราชก ำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตราสาระสำคัญคือ เพิ่มความเป็น (ณ) ของประเภทการค้า ๑ ชนิด ๒ แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้าท้าย หมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการขายของ ชนิด ๒ (ณ) ส่วนประกอบอุปกรณ์และ อะไหล่ของสินค้า ตามประเภทการค้า ๑ ชนิด ๒ (ง) ที่มีลักษณะเป็นโมดูล ไม่ว่าจะเป็นส่วนภาครับ ภาคส่ง ภาคขยาย ภาคจ่าย ทั้ง แผงวงจรหรือส่วนอื่นใด ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิตมีหน้าที่เสียภาษีการค้า อัตราภาษีร้อยละ ๒๐.๐ ของรายรับ (มาตรา ๓) บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชก ำหนดนี้ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไป เฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงช ะก่อนวันที่พระราชก ำหนด นี้ใช้บังคับ (มาตรา ๔)

๓๗. พระราชก ำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๒๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๘ ตอน ๕๐ ฉบับพิเศษ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๔ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๔ เป็นต้นไป เว้นแต่

๑. บทบัญญัติมาตรา ๓ แห่งพระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำ พ.ศ. ๒๕๒๔ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

๒. บทบัญญัติมาตรา ๔ แห่งพระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำ พ.ศ. ๒๕๒๕ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๒๖

๓. บทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้ของบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีเริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นต้นไป

๔. บทบัญญัติมาตรา ๖ แห่งพระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดในหรือหลังวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มีความจำเป็นต้องปรับปรุงประมวลรัษฎากร เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพและเหตุการณ์ในปัจจุบันและป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีอากร ซึ่งจะต้องพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน และโดยที่กรณีนี้เกิดขึ้นในระหว่างที่ปิดสมัยประชุมรัฐสภา และเป็นกรณีฉุกเฉินมีความจำเป็นต้องรีบด่วนที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดขึ้น

สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๒๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๔๒ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับกรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) เป็นเงินซึ่งนายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน โดยคนงานจ่ายจากระยะเวลาที่ทำงานตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๔๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับให้ผู้มีเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ข) ซึ่งได้รับจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยได้รับเครดิตในการคำนวณภาษีร้อยละ ๓๕ ของเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งกำไรที่ได้รับและวิธีคำนวณเครดิตภาษีที่ได้ไปรวมคำนวณเป็นเงินได้พึงประเมิน (มาตรา ๔)

๓. เพิ่มความเป็นมาตรา ๖๗ ทวิ และมาตรา ๖๗ ตรี แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวงจัดทำประมาณการกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ ซึ่งได้จากกิจการในรอบระยะเวลาบัญชีและมีหน้าที่ยื่นรายการและชำระภาษี โดยให้คำนวณและชำระภาษีจากจำนวนกึ่งหนึ่งของประมาณการกำไรสุทธิในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น ภาษีที่ชำระให้ถือเป็นเครดิตในการคำนวณภาษีที่ต้องชำระตามมาตรา ๖๘ ในกรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลไม่ยื่นรายการและชำระภาษีหรือแสดงประมาณการกำไรสุทธิขาดไปเกินร้อยละยี่สิบห้าของกำไรสุทธิโดยไม่มีเหตุอันควร ต้องเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ ๒๐ ของจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระ ตามมาตรา ๖๗ ทวิ หรือของกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินภาษีที่ต้องเสียในรอบระยะเวลาบัญชีนั้นหรือของภาษีที่ชำระขาด แล้วแต่กรณี (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความใน (ก) ของ (๒) สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล แห่งบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวด ๓ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร

(ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทนเกี่ยวกับภาษีจากกาไรสุทธิ (๑) บริษัทจดทะเบียน ร้อยละ ๓๐ (๒) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล นอกจาก (๑) ร้อยละ ๔๐ (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในประเภทการค่า ๘. แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้า ท้ายหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับการขนส่ง การรับขนไม่ว่าด้วยวิธีการใด ๆ หรือการรับจ้างด้วยยานพาหนะ (ก) การรับขนคนโดยสาร ผู้รับจ้างมีหน้าที่เสียภาษีการค้า (ข) การอื่นนอกจาก (ก) ผู้รับจ้างมีหน้าที่เสียภาษีการค้า (มาตรา ๗)

๖. บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ของมาตรา ๔๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ ที่ถูกยกเลิกโดยพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ให้ยังคงใช้บังคับได้สำหรับเงินได้พึงประเมินประจำ พ.ศ. ๒๕๒๔ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๒๕ (มาตรา ๘)

๗. การยื่นรายการและชำระภาษีตามมาตรา ๖๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ เฉพาะรอบระยะเวลาบัญชีดังต่อไปนี้ ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลคำนวณและชำระภาษีจากประมาณการกาไรสุทธิ คือ (๑) รอบระยะเวลาบัญชีที่สิ้นสุดลงในหรือหลังวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ ให้คำนวณและชำระภาษีจากจำนวนร้อยละ ๒๐ ของประมาณการกาไรสุทธิ (๒) รอบระยะเวลาบัญชีที่สิ้นสุดลงในหรือหลังวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ ให้คำนวณและชำระภาษีจากจำนวนร้อยละ ๓๓ ของประมาณการกาไรสุทธิ (มาตรา ๙)

๘. บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไป เฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่ หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๐)

๓๘. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๙ ตอน ๒๘ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕ หน้า ๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕ เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๐ ว่าด้วยภาษีเงินได้สำหรับบุคคลธรรมดา ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำ พ.ศ. ๒๕๒๕ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ มีความจำเป็นต้องปรับปรุงประมวลรัษฎากร เพื่อบรรเทาภาระภาษีของผู้มีรายได้น้อยและรายได้ปานกลางให้เหมาะสมกับสภาพและเหตุการณ์ในปัจจุบันกับให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม และป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีอากรบางกรณีซึ่งจะต้องพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน และโดยที่ กรณีนี้เกิดขึ้นในระหว่างที่ปิดสมัยประชุมรัฐสภา และเป็นกรณีฉุกเฉินมีความจำเป็นต้องรีบด่วนที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มความเป็นบทนิยามในมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ เกี่ยวกับความหมายของคำต่อไปนี้ “ขาย” “ราคาขาย” “สิทธิครอบครอง” (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นมาตรา ๔๑ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการโอนกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์โดยไม่มีค่าตอบแทน ให้ถือว่าผู้โอนเป็นผู้มีเงินได้ และต้องเสียภาษี (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความใน (๙) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับการขายอสังหาริมทรัพย์อันเป็นมรดก หรืออสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาโดยมิได้มุ่งในทางการค้าหรือหากำไร แต่ไม่รวมถึงเรือก บันเรือที่มีระวางตั้งแต่หกตันขึ้นไป เรือกลไฟหรือรถยนต์ที่มีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไปหรือแพ (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความใน (ก) และ (ข) ของมาตรา ๔๗ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความในพระราชก หนดฉบับนี้แทน เกี่ยวกับผู้มีเงินได้ ๑๒,๐๐๐ บาท สามหรือกริยาของผู้มีเงินได้ ๑๒,๐๐๐ บาท (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของ (ง) ของมาตรา ๔๗ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖ และให้ใช้ความในพระราชก หนดฉบับนี้แทนเกี่ยวกับเบี้ยประกันภัยที่มีผู้มีเงินได้จ่ายไปในปีภาษีสำหรับการประกันชีวิตของผู้มีเงินได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน ๗,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ เฉพาะในกรณีที่มีการมรดกประกันชีวิตมีก หนดเวลาตั้งแต่สิบปีขึ้นไป และการประกันชีวิตนั้นได้อาประกันไว้กับผู้รับประกันภัยที่ประกอบกิจการประกันชีวิตในราชอาณาจักร (มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความเป็น (ฉ) ของมาตรา ๔๗ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับบุตรของผู้มีเงินได้ซึ่งมีสิทธิหักลดหย่อนตามเงื่อนไขใน (ค) และยังคงศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของทางราชการ สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันศึกษาเอกชน หรือโรงเรียนราษฎร์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ ให้หักลดหย่อนเพื่อการศึกษาได้อีกคนละ ๒,๐๐๐ บาท (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความใน (๒) และ (๖) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความในพระราชก หนดฉบับนี้แทนเกี่ยวกับการลดหย่อนภาษี ในกรณีสามีภรรยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ และในกรณีผู้มีเงินได้เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความใน (๓) และ (๕) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชก หนดฉบับนี้แทน เกี่ยวกับการหักลดหย่อนภาษีในกรณีผู้มีเงินได้ มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย และในกรณีผู้มีเงินได้เป็นกองมรดก (มาตรา ๑๐)

๙. เพิ่มความเป็น (๔) ของมาตรา ๔๘ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับผู้มีเงินได้จะเลือกเสียภาษีเฉพาะเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๘) ที่ได้รับจากการขายอสังหาริมทรัพย์อันเป็นมรดก หรืออสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาโดยมิได้มุ่งในทางการค้าหรือหากำไร โดยไม่ต้องนำไปรวมคำนวณตาม (๑) และ (๒) ก็ได้ เมื่อคำนวณภาษีแล้วต้องเสียไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของราคาขาย ซึ่งในกรณีที่เสียภาษีโดยน ำไปรวมค ำนวณภาษีตาม (๑) และ (๒) ให้หักค่าใช้จ่ายร้อยละ ๕๐ ของเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว (มาตรา ๑๑)

๑๐. เพิ่มความเป็นมาตรา ๔๙ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร แทนมาตรา ๔๙ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ เกี่ยวกับในกรณีที่เป็นการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ โดยไม่มีค่าตอบแทนหรือมีค่าตอบแทนต่ำกว่าราคาที่พึงได้รับจากการขายอสังหาริมทรัพย์นั้นตามปกติ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจกำหนดราคาขาย

อสังหาริมทรัพย์นั้นตามราคาที่ได้จากการขาย ตามปกติตามราคาในวันที่โอนนั้น แต่ต้องไม่เกินจำนวนทุนทรัพย์ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในขณะที่มีการจดทะเบียน (มาตรา ๑๒)

๑๑. ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๕๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับกรณีผู้จ่ายเงินตามมาตรา ๕๐ แห่งประมวลรัษฎากร เป็นรัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ซึ่งจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๕) (๖) (๗) หรือ (๘) ให้กับผู้รับรายหนึ่ง ๆ มีจำนวนรวมทั้งสิ้นตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ ขึ้นไป ให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ ๐.๕ ของยอดเงินได้พึงประเมิน (มาตรา ๑๓)

๑๒. เพิ่มความใน (๕) และ (๖) ของมาตรา ๕๐ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับเกณฑ์การคำนวณภาษี กรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๘) เฉพาะที่จ่ายให้แก่ผู้รับซึ่งขายอสังหาริมทรัพย์ และ (๖) เกี่ยวกับเกณฑ์การคำนวณภาษีในกรณีการโอนกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์โดยไม่มีค่าตอบแทน (มาตรา ๑๔)

๑๓. ยกเลิกความในมาตรา ๕๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๐๖ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับบุคคลห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคล ซึ่งมีหน้าที่หักภาษีตามมาตรา ๕๐ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ต้องนำเงินภาษีที่ตนมีหน้าที่ต้องหักไปส่ง ณ ที่ว่าการอภภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่จ่ายเงิน ทั้งนี้ภาษีที่คำนวณหักไว้ตามมาตรา ๕๐ (๕) และ (๖) ให้ผู้มีหน้าที่หักภาษีนำส่งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในขณะที่มีการจดทะเบียนและห้ามพนักงานเจ้าหน้าที่ลงนามรับรู้อยอมให้ทำ หรือบันทึกไว้ จนกว่าจะได้รับเงินภาษีที่ตนได้ครบถ้วนถูกต้องแล้ว และให้ส่งเป็นรายได้แผ่นดินตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด (มาตรา ๑๕)

๑๔. ยกเลิกความในมาตรา ๕๖ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับการให้บุคคลทุกคนเว้นแต่ผู้เยาว์หรือผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ตนได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว พร้อมทั้งข้อความอื่น ๆ ภายในเดือนมีนาคมทุก ๆ ปี ตามแบบที่อธิบดีกำหนดต่อเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง ในกรณีห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีขึ้นต่อบุคคลมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกิน ๑๒,๐๐๐ บาท ให้ผู้อำนวยการหรือผู้จัดการยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินในชื่อของห้างหุ้นส่วน หรือคณะบุคคลนั้นและรับผิดชอบเสียภาษีจากยอดเงินได้พึงประเมินเสมือนเป็นบุคคลธรรมดาคนเดียว ถ้าห้างหุ้นส่วนหรือคณะบุคคลนั้นมีภาษีค้างชำระ ให้ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคลในคณะบุคคลทุกคนร่วมรับผิดชอบในเงินภาษีที่ค้างชำระนั้นด้วย (มาตรา ๑๖)

๑๕. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๕๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับสำหรับในปีต่อไป ถ้ากองมรดกของผู้ตายยังมีได้แบ่ง และมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกิน ๑๒,๐๐๐ บาท ให้ผู้จัดการมรดกหรือทายาทหรือผู้ครอบครองทรัพย์มรดกแล้วแต่กรณีมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติในส่วนนี้ในชื่อของมรดกของผู้ตาย (มาตรา ๑๗)

๑๖. ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับถ้าภริยามีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ไม่ว่าจะมียอดเงินได้พึงประเมินอื่นด้วยหรือไม่ ภริยาจะแยกยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากสามีเฉพาะส่วนที่เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) โดยมีให้ถือว่าเป็นเงินได้ของสามีตามมาตรา ๕๗ ทรี ก็ได้ ในกรณีที่ภริยาแยกยื่นรายการตามวรรคหนึ่ง

ให้สามีและภริยาต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนได้ตามที่บัญญัติไว้ ในกรณีผู้มีเงินได้มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย การหักลดหย่อนตาม (๒) ให้หักได้เฉพาะบุตรที่อยู่ในประเทศไทย ถ้าสามีและภริยามีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเฉพาะตามมาตรา ๔๐ (๑) ประเภทเดียวรวมกันไม่เกิน ๓๕,๐๐๐ บาท ไม่ว่าแต่ละฝ่ายจะมีเงินได้เป็นจ นวนเท่าใด สามีและภริยาไม่ต้องยื่นรายการเงินได้พึงประเมิน (มาตรา ๑๘)

๑๗. เพิ่มความเป็นมาตรา ๖๙ ตีร แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการให้บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคล ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา ๔๐ (๘) เฉพาะที่จ่ายให้กับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน นิติบุคคลซึ่งขายอสังหาริมทรัพย์ค่านวนหักภาษีเงินได้ไว้ ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ ๑ แล้วนำส่งพนักงาน เจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียนสิทธิ และนิติกรรมในขณะที่มีการจดทะเบียนและให้ข้อความในมาตรา ๕๒ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๑๙)

๑๘. ยกเลิกความใน (๑) ของบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวด ๓ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวล รัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ และ ให้ใช้ความในพระราชก หนดนี้แทนเกี่ยวกับบัญชีอัตราภาษีเงินได้ส ำหรับบุคคลธรรมดา (มาตรา ๒๐)

๑๙. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๘ สัตตรส แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับในกรณีบริษัทหรือห้าง หุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช่นิติบุคคลเป็นผู้จ่ายค่าจ้างทาของ ให้แก่ผู้รับจ้างซึ่งเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ และมีหน้าที่เสีย ภาษีการค้าตามประเภทการค้า ๔ ชนิด ๑ แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้าให้ผู้จ่ายเงินหักภาษีการค้าจากเงินที่จ่าย ในอัตราตามบัญชีอัตราภาษีการค้า รวมทั้งภาษีตามกฎหมายว่าด้วยรายได้เทศบาล กฎหมายว่าด้วยรายได้ สุขาภิบาลหรือกฎหมายว่าด้วยรายได้จังหวัดด้วย ทั้งนี้ ให้ข้อความในมาตรา ๗๘ บัญรศ วรรคสอง มาใช้บังคับ โดยอนุโลม (มาตรา ๒๑)

๒๐. บทบัญญัติใน (๙) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชก หนดนี้ ให้ยังคงใช้บังคับสำหรับเงินได้จากการขายทรัพย์สิน อันเป็น หรือการขายทรัพย์สินซึ่งทรัพย์สินนั้นได้มาโดย มิได้มุ่งในทางการค้าหรือหาก ไร ทั้งนี้ เฉพาะที่ได้กระทำ ก่อนวันที่พระราชก หนดนี้ใช้บังคับ (มาตรา ๒๒)

๒๑. บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชก หนดนี้ ให้ยังคงใช้ บังคับต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชก หนดนี้ใช้บังคับ (มาตรา ๒๓)

๓๙. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๙ ตอน ๒๘ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕ หน้า ๒๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มีความจำเป็นต้องปรับปรุงอัตราภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพ และเหตุการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งจะต้องพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน และโดยที่กรณีนี้ เกิดขึ้นในระหว่างที่ปิดสมัยประชุมรัฐสภา และเป็นกรณีฉุกเฉินมีความจำเป็นต้องรีบด่วนที่จะรักษาความมั่นคง ในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชก หนดนี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๔๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับผู้มีเงินได้จะเลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ ๑๒.๕ ของเงินได้โดยไม่ต้องนำไปรวมคำนวณภาษีตาม (๑) และ (๒) ก็ได้ สำหรับเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ก) (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความใน (ก) และ (ข) ของมาตรา ๕๐ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ระบุในมาตรา ๔๘ (๓) (ก) และ (ข) ถ้าจ่ายตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๙ ให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ ๑๒.๕ ของเงินได้ และถ้าจ่ายตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นต้นไป ให้คำนวณหักตามอัตราภาษีเงินได้ (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในชนิด ๑ ของประเภทการค้า ๔ แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้า ท้ายหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๓ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับบัญชีอัตราภาษีการค้า การรับพิมพ์เย็บสมุด เอกสารหรือทาป การรับถ่าย ล้างอัดหรือขยายรูป การทาบลิ้น การถ่ายทาสหรือสร้างภาพยนตร์ การปลูกสร้างหรือการก่อสร้างทุกชนิด (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในชนิด ๑ และชนิด ๒ ของประเภทการค้า ๑๒ แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้า ท้ายหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับบัญชีอัตราภาษีการค้าของดอกเบี้ย ส่วนลด ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการที่เรียกเก็บ กาไรก่อนหักรายจ่ายใด ๆ จากการแลกเปลี่ยนหรือซื้อขายเงินตรา การออก ซื้อหรือขายตัวเงิน หรือการส่งเงินไปต่างประเทศ (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความใน ๑, ๒, ๓, ๔, ๕ และ ๖ แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๑๖ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับบัญชีอัตราอากรแสตมป์การเข้าที่ดิน โรงเรียน สิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นหรือแพ โอนใบหุ้น ใบหุ้นกู้ พันธบัตรและใบรับรองหนี้ ซึ่งบริษัท สมาคม คณะบุคคลหรือองค์การใด ๆ เป็นผู้ออก การเข้าซื้อทรัพย์สิน จ้างทาของ กู้ยืมเงิน หรือการตกลงให้เบิกเงินเกินบัญชีจากธนาคาร กรมธรรม์ประกันภัย (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความใน ๙, ๑๒, และ ๑๕ ของบัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับบัญชีอัตราอากรแสตมป์ของตัวแลกเงินหรือตราสารทานองเดียวกันที่ใช้อย่างตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงินหรือตราสารทานองเดียวกันที่ใช้อย่างตัวสัญญาใช้เงิน เช็ค หรือหนังสือคาส่งใดๆ ซึ่งใช้แทนเช็ค (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความใน ๑๖, ๑๘, ๑๙, ๒๐, ๒๒ แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ท้ายหมวด ๖ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๑๖ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับบัญชีอัตราอากรแสตมป์ของใบรับของ ตัวงานของโรงงานา ใบรับของคลังสินค้า คาส่งให้ส่งมอบของ การซื้อขาดของอนุญาโตตุลาการ (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความใน ๒๘ แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๖ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับบัญชีอัตราอากรแสตมป์ของใบรับรางวัลสลากกินแบ่งของรัฐบาล ใบรับส สำหรับการโอน หรือก่อตั้งสิทธิใด ๆ เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ใบรับส สำหรับการขาย ขากฝาก ให้เช่าซื้อหรือโอนกรรมสิทธิ์ยานพาหนะ (มาตรา ๑๐)

๙. บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ให้ยังคงใช้บังคับต่อไป เฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่ถึงกำหนดชำระก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๑)

๔๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๒๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๙ ตอน ๙๑ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๒๕ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๒๕ เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้ของบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีเริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรเพื่อความเป็นธรรม ความชัดเจน ความรัดกุม และความเหมาะสมแก่สถานการณ์ และเพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีอากรให้ได้ผลดียิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๓ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับถ้าเจ้าพนักงานดังต่อไปนี้ เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรถูกต้องได้รับโทษจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง ให้มีอำนาจเปรียบเทียบโดยยก าคาปรับแต่สถานเดียวในความผิดต่อไปนี้ เว้นแต่ความผิดตามมาตรา ๑๓ (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๓ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๑๖ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่ามี การหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร ให้อธิบดี หรือผู้ว่าราชการจังหวัดหรือสรรพากร เขตเข้าไปตรวจค้นหลักฐานได้ (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๓ เอกาทศ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับอธิบดีมีอำนาจ าคาปรับใหญ่ที่มีหน้าที่เสียภาษีอากรมีเลขประจำ ตัวได้ตามหลักเกณฑ์ (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๔ ทศ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๖ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับให้อธิบดี

หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายสั่งให้ดอกเบี้ยแก่ผู้ได้รับคืนเงินภาษีอากรในอัตราร้อยละ ๑ ต่อเดือนหรือเศษของเงินภาษีอากรที่ได้รับคืนโดยไม่คิดทบต้น (มาตรา ๖)

๕. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากร อธิบดีมีอำนาจเปิดเผยรายละเอียด ดังต่อไปนี้ (๑) ชื่อผู้ประกอบการค้าที่ถูกกำหนดรายรับ และจำนวนรายได้ที่ถูกกำหนดหรือจำนวนภาษีที่ถูกประเมินเพิ่มเติม (๒) ชื่อผู้เสียภาษีอากรและจำนวนภาษีอากรที่เสีย (๓) ชื่อผู้สอบบัญชีและพฤติการณ์ของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการตรวจสอบและรับรองบัญชีตามมาตรา ๓ สัตต (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษี พระราชบัญญัตินี้ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งบุคคลให้มีบัญชีพิเศษ บัญชีงบดุล หรือบัญชีอื่น ๆ ตามแบบที่ก หนด(มาตรา ๘)

๗. เพิ่มความเป็นวรรคสี่ของมาตรา ๑๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๓ เกี่ยวกับการประเมินตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้ ้น มาตรา๒๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับผู้ต้องเสียภาษีต้องรับผิดชอบเบี้ยปรับหนึ่งเท่าของจ านวนเงินภาษีที่ต้องช ษาอีก (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับในการประเมินตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ ผู้ต้องเสียภาษีต้องรับผิดชอบเบี้ยปรับอีกสองเท่าของจ านวนภาษีที่ต้องช ษา เว้นแต่จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเงินภาษีที่จะต้องเสียหรือนาส่งให้เสียหรือนาส่งภายในเวลาที่บัญญัติไว้ ถ้าไม่เสียหรือไม่นาส่งภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้บุคคลนั้นเสียเพิ่มร้อยละ ๑.๕ ต่อเดือน หรือเศษของเดือนของเงินภาษีที่ต้องเสียหรือนาส่งโดยไม่รวมเบี้ยปรับ ในกรณีที่มีการขยายเวลาชำระภาษี และมีได้ชำระภาษีภายในกำหนดเวลาที่ขยายให้ นั้น เงินเพิ่มร้อยละ ๑.๕ ให้ลดเหลือร้อยละ ๐.๗๕ ต่อเดือนหรือเศษของเดือน ถ้าไม่มีบทบัญญัติในหมวดต่าง ๆ ก หนดไว้เป็นอย่างอื่นให้เสียหรือนาส่งภายในสามสิบวัน ถ้าไม่ปฏิบัติตามต้องเสียเงินเพิ่มตามเกณฑ์ การค นวนเงินเพิ่มให้เริ่มนับเมื่อพ้นก หนดเวลาการยื่นรายการหรือน าส่งภาษีจนถึงวันช าระ(มาตรา ๑๒)

๑๑. เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับเบี้ยปรับตามมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๖ และเงินเพิ่มตามมาตรา ๒๗ ให้ถือเป็นเงินภาษี (มาตรา ๑๓)

๑๒. เพิ่มความเป็น (๓) ของบทนิยาม “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” ในมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑เกี่ยวกับมูลนิธหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้ แต่ไม่รวมถึงมูลนิธหรือสมาคมที่รัฐมนตรีประกาศก หนดตามมาตรา๔๗ (๗) (ข) (มาตรา ๑๔)

๑๓. ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ จัดว่า แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นรายการตามมาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ ทวิ มาตรา ๕๗ ตริ หรือมาตรา ๕๗ เบญจ ถ้ามีภาษีต้องเสียให้ช าระต่ออ ำเภอ ณ ที่ว่าการอ ำเภอท้องที่ (มาตรา ๑๕)

๑๔. ยกเลิกความใน (๒) วรรคหนึ่ง และ (๙) ของมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน ให้หักได้ตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา การจหนายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้กระทำต่อเมื่อหัก หนดโดยกฎกระทรวง (มาตรา ๑๖)

๑๕. ยกเลิกความใน (๕) วรรคหนึ่ง ของมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการค หนดค่าหรือราคาของเงินตราหรือทรัพย์สินเป็นเงินตราไทยตามอัตรา ถัวเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อส่วนการค หนดค่าของหนี้สินให้ค หนดค่าหรือราคาเป็นเงินตราไทยตามอัตรา ถัวเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์ขาย (มาตรา ๑๗)

๑๖. เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๓) ของมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๒๒ เกี่ยวกับมูลนิธิการหรือสมาคมที่ประกอบ กิจการซึ่งมีรายได้ไม่ต้องนาเงินค่างละเบียนหรือค่าง รุงที่ได้รับจากสมาชิกหรือเงินหรือทรัพย์สิน ที่ได้รับจาก การรับบริจาคหรือจากการให้โดยเสนาหา แล้วแต่กรณี มารวมค หนดเป็นรายได้ (มาตรา ๑๘)

๑๗. ยกเลิกความใน (๒) และ (๖) ของมาตรา ๖๕ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเงินกองทุน เว้นแต่กองทุนสำรองเลี้ยงชีพซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่ก หนดโดยกฎกระทรวง เปียปรับและหรือเงินเพิ่มภาษีอากร ค่างปรับทางอาญา ภาษีเงินได้ของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล (มาตรา ๑๙)

๑๘. ยกเลิกความในมาตรา ๖๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับภายใน หนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลยื่นรายการ ซึ่งจ ว่าเป็นต้องใช้ในการค หนดภาษีตามมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๕ ทวิ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ (มาตรา ๒๐)

๑๙. เพิ่มความเป็น (ค) ของ (๒) ของบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวด ๓ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวล รัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ เกี่ยวกับ ภาษีจากรายได้ก่อนหักรายจ่ายใด ๆ ของมูลนิธิการหรือสมาคมที่ประกอบกิจการ ซึ่งมีรายได้อันมิใช่รายได้ตาม มาตรา ๖๕ ทวิ (๑๓) ร้อยละ ๕ (มาตรา ๒๑)

๒๐. ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๗๘ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษาของทางราชการ ไม่รวมถึงกิจการของโรงเรียนราษฎร์ ประเภทโรงเรียนอาชีวศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับการขายของ การรับจ้างทาของ กิจการของโรงเรียนกวดวิชา ที่มีใช้โรงเรียนกวดวิชาสอบเทียบเพื่อรับประกาศนียบัตรของกระทรวงศึกษาธิการ (มาตรา ๒๒)

๒๑. เพิ่มความเป็น (๘) ของมาตรา ๗๙ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ เกี่ยวกับการที่ผู้ประกอบ อุตสาหกรรม สินค้าที่ซื้อจากผู้ผลิตซึ่งได้รับการลดอัตราภาษี การค่างตามลักษณะและประเภทของสินค้า และ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศก หนด ไปใช้ในการใด ๆ ที่มีใช้การผลิตของตนเอง (มาตรา ๒๓)

๒๒. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๗๙ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในกรณีตาม (๑) (๔) (๕) และ (๘) ให้ถือว่าผู้นาสินค้าเข้าเป็นผู้ประกอบการค่างตามที่ระบุในบัญชีอัตรา ภาษีการค่าง (มาตรา ๒๔)

๒๓. ยกเลิกความใน (๙) ของมาตรา ๗๙ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการขายน้ำมันอัดลมของภัตตาคารตามประเภทการค้า ๗. (ง) แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้า (มาตรา ๒๕)

๒๔. ยกเลิกความในมาตรา ๘๐ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการประกอบการค้าที่มีรายรับเฉพาะที่ระบุไว้ ได้รับยกเว้นการจดทะเบียนตามส่วนนี้ (มาตรา ๒๖)

๒๕. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๘๔ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการประกอบการค้าที่มีรายรับเฉพาะที่ระบุไว้ในมาตรา ๗๙ ทวิ (๑) (๔) (๕) หรือ (๘) ให้ยื่นแบบแสดงรายการการค้าตามแบบที่อธิบดีกำหนดเป็นรายครั้งที่มีการรับ (มาตรา ๒๗)

๒๖. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๘๙ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการประกอบการค้าใดไม่ชำระภาษีภายในกำหนดให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ ๑.๕ ต่อเดือน (มาตรา ๒๘)

๒๗. บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ยังคงใช้บังคับต่อไป เฉพาะในการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีอากรที่ค้างอยู่ หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และบทบัญญัติมาตรา ๖๕ ทวิ (๒) วรรคหนึ่ง และ (๙) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ และมาตรา ๖๕ ตริ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ยังคงใช้ต่อไปจนกว่าจะมีการออกพระราชกฤษฎีกา หรือออกกฎกระทรวง ตามบทบัญญัติซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ๆ (มาตรา ๒๙)

๔๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๒๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๙ ตอน ๑๒๑ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๒๕ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๒๕ เป็นต้นไป เว้นแต่

๑. บทบัญญัติมาตรา ๓ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ว่าด้วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นต้นไป

๒. บทบัญญัติมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยภาษีเงินได้บริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้ของบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดในหรือหลังวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้เงินปันผลที่ได้จากสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม เป็นเงินได้พึงประเมินประเภทเดียวกับเงินปันผลที่ได้จากบริษัท กิจ โดยให้เงินปันผลดังกล่าวนี้ได้รับการปฏิบัติเหมือนกับเงินปันผลที่ได้รับจากกองทุนรวม และยกเลิกการให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเสียภาษีเงินได้อย่างบุคคลธรรมดา เพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี และให้องค์การของรัฐบาลเสียภาษีเงินได้จากการขายสินค้าขององค์การของ

รัฐบาลแทนผู้ขายสินค้าซึ่งเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเช่นเดียวกับผู้ขายสินค้าซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๒๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของ (ข) ของมาตรา ๔๐ (๔) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไร หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กองทุนรวม หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม เงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไรที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมาย (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความใน (๑๔) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเงินส่วนแบ่งกำไรจากหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลมิใช่นิติบุคคลและกองทุนรวม (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความใน (๒๐) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๖ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของ (จ) ของมาตรา ๔๗ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ข) ต้องไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท เฉพาะส่วนที่ได้รับจากกองทุนรวม หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม (มาตรา ๖)

๕. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๔๘ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ เกี่ยวกับภาษีที่เสียแทนตามวรรคหนึ่งให้ถือเป็นเครดิตของผู้เสียภาษีในการคำนวณภาษี (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของ (ง) ของมาตรา ๕๐ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๔) (ข) ให้ลดหย่อนตามอัตราวรรคสองมาตรา ๔๗ (๑) (จ) แล้วคำนวณหักตามอัตราภาษีเงินได้ (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของ (๑๐) ของมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับบริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยให้เงินปันผลที่ได้มารวมคำนวณเป็น รายได้เพียงกึ่งหนึ่งของจำนวนที่ได้ (มาตรา ๙)

๘. เพิ่มความเป็นมาตรา ๖๕ จัตวา แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับมาตรา ๖๕ จัตวา ให้องค์การของรัฐบาลเสียภาษีเงินได้แทนขายสินค้าทอดหนึ่งทอดใดหรือทุกทอดซึ่งเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ซื้อสินค้าจากองค์การของรัฐบาลตามวิธีการ อัตรา และประเภทที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ เฉพาะสำหรับเงินได้จากการขายค่านั้น ภาษีที่เสียแทนตามวรรคหนึ่งให้ถือเป็นเครดิตของผู้เสียภาษีในการคำนวณภาษี (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความในมาตรา ๗๕ และมาตรา ๗๖ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ (มาตรา ๑๑)

๑๐. บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเฉพาะการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๒)

๔๒. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๒๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๙ ตอน ๑๕๐ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๒๕ หน้า ๗๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๒๕ เป็นต้นไป เว้นแต่

๑. บทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ ว่าด้วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้ใช้บังคับส หรับเงินได้พึงประเมินประจ าว.ศ. ๒๕๒๖ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นต้นไป

๒. บทบัญญัติมาตรา ๑๓ ว่าด้วยภาษีเงินได้บริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ให้ใช้บังคับส หรับเงินได้ของบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีเริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นต้นไป

๓. บทบัญญัติมาตรา ๑๔ ว่าด้วยภาษีการค้าให้ใช้บังคับส หรับรายรับตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ม ีความจ ำเป็นต ้งปรับปรุงประมวลรัษฎากร ให้เหมาะสมกับสภาพและเหตุการณ์ในปัจจุบันกับให้เกิดความเป็นธรรมในสังคมและป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีอากรบางกรณี ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดินและเป็นกรณีฉุกเฉิน ที่มีความจ ำเป็นรีบด่วนในอันจะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ จึงจ ำเป็นต ้งตราพระราชก ำหนดนี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชก ำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๒๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๖ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓ จตุทศ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับกรณีที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายตามมาตรา ๓ เตรส มาตรา ๕๐ มาตรา ๖๙ ทวิ มาตรา ๗๘ บัณรศ และมาตรา ๗๘ ให้หักภาษี ณ ที่จ่ายก่อนโดยไม่ต้องค ึ่งว่าการจ่ายเงินนั้นจะมาจากค าส่งของใคร (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชก ำหนดนี้แทนเกี่ยวกับภาษีอากรค้างที่ให้อานาจอธิบดีหรือบุคคลอื่นที่มีอานาจเช่นเดียวกันสั่งยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สิน ซึ่งเงินที่ได้เมื่อหักค ำจ่ายแล้ว ถ้าเหลือให้คืนแก่เจ้าของทรัพย์สิน (มาตรา ๔)

๓. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๒ ทวิ และมาตรา ๑๒ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับก ำหนดมิให้ทาลาย ย้าย หรือโอนทรัพย์สินที่มีค าสั่งยึดหรืออายัด ตามมาตรา ๑๒ ให้แก่บุคคลอื่น และให้อานาจแก่ผู้มีอานาจตามมาตรา ๑๒ ดังนี้ ๑) ออกหมายเรียก ๒) สั่งบุคคลให้น ำหลักฐานมาตรวจสอบ ๓) ออกค าสั่งเป็นหนังสือให้น ำหลักฐานมาตรวจสอบ (มาตรา ๕)

๔. เพิ่มความเป็นหมวด ๑ ทวิ คณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากร มาตรา ๑๓ ทวิ มาตรา ๑๓ ตริ มาตรา ๑๓ จัตวา มาตรา ๑๓ เบญจ มาตรา ๑๓ ฉ มาตรา ๑๓ สัตต และมาตรา ๑๓ อัฐ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร (มาตรา ๖)

๕. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ ทวิ ให้จ คุกไม่เกินสองปีและปรับไม่เกินสองแสนบาท (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความในมาตรา ๓๖ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับโทษของผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือหมายเรียกให้จ คุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจ คุกปรับ (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความมาตรา ๔๙ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับการโอนกรรมสิทธิ์ที่ไม่มีค่าตอบแทนให้เจ้าพนักงานประเมินจากการขายตามปกติ (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๕๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับการห้ามไม่ให้เจ้าพนักงานลงนามรับรู้อยอมให้ทาบันทักไว้จนกว่าจะได้รับเงินภาษีที่นำส่งไว้ครบถ้วนถูกต้อง (มาตรา ๑๐)

๙. เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๖ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการยื่นรายการตามมาตรา ๕๖ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๗ ทวิ และมาตรา ๕๗ ตริ ให้ยื่นตามแบบที่อธิบดีกำหนดภายในเดือนกันยายนของทุกปี ภาษี (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในมาตรา ๖๔ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับภาษีที่มีจ นวมตั้งแต่ ๓,๐๐๐ บาทขึ้นไป จะช าระเป็นสามงวดวดละเท่า ๆ กันก็ได้ (มาตรา ๑๒)

๑๑. ยกเลิกความในมาตรา ๖๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๒๔ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับการยื่นรายการของนิติบุคคลให้ยื่นตามแบบที่อธิบดีกำหนดพร้อมชำระภาษี ณ ที่ว่าการอาเภอภายใน ๒ เดือน ตั้งแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลา ๖ เดือน นับแต่วันแรกของรอบระยะเวลาบัญชี (มาตรา ๑๓)

๑๒. ยกเลิกคานิยามคำว่า “ผลิต” ในมาตรา ๗๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความในพระราชก หนดนี้แทน (มาตรา ๑๔)

๑๓. บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชก หนดนี้ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชาระก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๕)

๔๓. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๐ ตอน ๑๘๕ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๖ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๖ เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติ มาตรา ๗ มาตรา ๘ และมาตรา ๙ ว่าด้วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแห่งพระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำ พ.ศ. ๒๕๒๗ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มีความจำเป็นต้องปรับปรุงประมวลรัษฎากรให้เหมาะสมกับสภาพและเหตุการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งจะต้องพิจารณาโดยถ้วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดินและเป็นกรณีฉุกเฉินมีความจำเป็นต้องรีบด่วนในอันจะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกา

สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๓ จตุทศ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๖๕ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๖๕ เกี่ยวกับในกรณีที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายตามบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร ให้ผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายและนําส่งก่อน ไม่ว่าการจ่ายเงินนั้นจะเกิดขึ้นจากคําสั่งหรือคําสั่งของศาลหรือตามกฎหมายหรือเหตุอื่นใดก็ตาม (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นวรรคหกของมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๖๕ เกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบภาษีอากรตามวรรคสอง ให้หมายความรวมถึงผู้เป็นหุ้นส่วนจําพวกไม่จํา กัดคามรับผิดชอบในหุ้นส่วนนิติบุคคลด้วย (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๖๕ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๖๕ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๖๕ เกี่ยวกับเงินภาษีที่จะต้องเสียในเสียภายในเวลาที่บัญญัติไว้ ถ้ามิได้เสียภายในกำหนดเวลาให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ ๑.๕ ต่อเดือน หรือเศษของเดือนของเงินภาษีที่ต้องเสียหรือร่น ภาษีโดยไม่รวมเบี้ยปรับ ในกรณีที่มีการขยายเวลาชำระภาษี และมีได้ชำระภาษีภายในเวลานั้น เงินเพิ่มร้อยละ ๑.๕ ให้ลดเหลือร้อยละ ๐.๗๕ ต่อเดือน หรือเศษของเดือน การคำนวณเงินเพิ่มให้เริ่มนับเมื่อพ้นกำหนดเวลาการยื่นรายการหรือนําส่งภาษีจนถึงวันชำระหรือวันส่งภาษี (มาตรา ๕)

๔. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๖๒ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๖๒ เกี่ยวกับคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตาม (ก) จะมีหลายคณะก็ได้ (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๔๒ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ เกี่ยวกับเงินได้พึงประเมิน ซึ่งนายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะออกจากงานโดยคำนวณจากระยะเวลาที่ทำงาน ทั้งนี้ ไม่ว่าเงินที่จ่ายนั้นจะจ่ายจากเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพหรือกองทุนบำเหน็จบำนาญ ให้หักค่าใช้จ่าย ๕,๐๐๐ บาท คูณด้วยจำนวนปีที่ทำงาน แต่ไม่เกินเงินได้พึงประเมินเหลือเท่าใดให้หักค่าใช้จ่ายอีกร้อยละ ๕๐ ของเงินที่เหลือ แต่ถ้าจ่ายในลักษณะเงินบำเหน็จและเงินบำนาญ ให้ถือว่าเป็นเงินบำเหน็จ และลดค่าใช้จ่าย จํานวน ๕,๐๐๐ บาท ลงเหลือ ๒,๕๐๐ บาท (มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความเป็น (ข) ของมาตรา ๔๗ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๕ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๕ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๕ เกี่ยวกับเงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กําหนดโดยกฎกระทรวง ตามมาตรา ๖๕ ตี (๒) ตามจํานวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน ๗,๐๐๐ บาท (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๕ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๕ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๕

ถ้ากรียามีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว กรียาจะยื่นแยกรายการและเสียภาษีต่างหากจากสามีเฉพาะส่วนที่เพิ่มเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) ก็ได้ในกรณีที่กรียาแยกยื่นรายการให้สามีและกรียาต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนได้ตามที่บัญญัติไว้ ถ้าสามีและกรียามีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาเฉพาะมาตรา ๔๐ (๑) ประเภเดียวกันไม่เกิน ๓๕,๐๐๐ บาท สามีและกรียาไม่ต้องยื่นรายการเงินได้พึงประเมิน (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความของบทนิยาม “ภักตาคาร” ในมาตรา ๗๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาหนดนี้แทน (มาตรา ๑๐)

๙. เพิ่มความเป็น (๙) ของมาตรา ๗๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๖ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ เกี่ยวกับรายรับจากการค้าประเภทภักตาคาร ในกรณีการรับจ้างปรุงอาหาร ให้หมายความรวมถึงมูลค่าของสิ่งใด ๆ ที่ใช้ปรุงหรือประกอบเป็นอาหารไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นของผู้ประกอบการค้าหรือไม่ก็ตาม (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในชนิด ๑ (ก) ของประเภทการค้า ๑. แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้า ท้ายหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๓ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาหนดนี้แทน เกี่ยวกับสินค้าและวัตถุดิบได้นอกจากที่ระบุใน (ข) และ (ค) หรือในชนิด ๒ ถึงชนิด ๘ หรือในประเภทการค้าอื่นแล้ว (มาตรา ๑๒)

๑๑. ยกเลิกความใน ๗. ๘. ๑๓. ๑๗. ๒๑. และ ๒๓. แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาหนดนี้แทน เกี่ยวกับค่าอากรแสตมป์ ผู้ที่ต้องเสียอากร ผู้ที่ต้องซื้อแสตมป์ ของใบมอบอำนาจ ใบมอบฉันทะสำหรับให้ลงมติในที่ประชุมของบริษัท ใบรับฝากเงินประเภทประจำของธนาคารโดยมีดอกเบี้ย การค้า ประกัน ตัวแทน คู่ฉบับหรือคู่ฉีกแห่งตราสาร (มาตรา ๑๓)

๑๒. ยกเลิกความใน ๙. ๑๒. และ ๑๕. แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาหนดนี้แทน เกี่ยวกับค่าอากรแสตมป์ ผู้ที่ต้องเสียอากร ผู้ที่ต้องซื้อแสตมป์ของตัวแลกเงินหรือตราสารทานองเดียวกับที่ใช้อย่างตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงินหรือตราสารทานองเดียวกับที่ใช้อย่างตัวสัญญาใช้เงิน เช็ค หรือหนังสือคาสั่งใดๆ ซึ่งใช้แทนเช็ค เช็คสหาหับผู้เดินทาง (มาตรา ๑๔)

๑๓. ยกเลิกความใน ๑๐. ๑๑. (๑) ๑๔. ๒๔. ๒๕. ๒๖. และ ๒๗. แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ท้ายหมวด ๖ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาหนดนี้แทน เกี่ยวกับค่าอากรแสตมป์ ผู้ที่ต้องเสียอากร ผู้ที่ต้องซื้อแสตมป์ ของบิลออฟเลตติง ใบหุ้นหรือใบหุ้นกู้ หรือใบรับรองหนี้ของบริษัท สมาคม คณะบุคคลหรือองค์การใด ๆ เลตเตอร์ออฟเครดิต หนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทจำกัดที่ส่งต่อนายทะเบียน (มาตรา ๑๕)

๑๔. บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาหนดนี้ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาหนดนี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๖)

๔๔. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๑ ตอน ๑๙๙ ฉบับพิเศษ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๗ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๒๘ เป็นต้นไป เว้นแต่

๑. บทบัญญัติมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ ว่าด้วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแห่งพระราชก หนดนี้ให้ใช้บังคับส หรับเงินได้พึงประเมินประจ าวพ.ศ. ๒๕๒๘ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๒๙ เป็นต้นไป

๒. บทบัญญัติมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ ว่าด้วยภาษีการค้า แห่งพระราชก หนดนี้ให้ใช้บังคับส ำหรับรายรับในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นต้นไป

๓. บทบัญญัติมาตรา ๒๙ ว่าด้วยอากรมหรสพ แห่งพระราชก หนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ที่มีความจำเป็นต้องปรับปรุงประมวลรัษฎากรให้เหมาะสมกับสภาพและเหตุการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งจะต้องพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน และเป็นกรณีฉุกเฉินมีความจำเป็นต้องรับด่วน ในอันจะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ จึงจ ำเป็นต้องตราพระราชก หนดนี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๒ มาตรา สาระส ำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “อธิบดี” ในมาตรา ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความในพระราชก หนดนี้แทน (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๔ จัดว่า แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความในพระราชก หนดนี้แทน เกี่ยวกับ บทบัญญัติมาตรา ๔ ทวิ และมาตรา ๔ ตรี ซึ่งไม่ให้ใช้บังคับแก่คนต่างด้าว (มาตรา ๔)

๓. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๘ ตรี แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับภายใต้บังคับมาตรา ๑๘ ทวิ ให้ผู้มี หน้าที่เสียภาษีภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งการประเมิน (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชก หนดแก้ไข เพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความในพระราชก หนดนี้แทน เกี่ยวกับการไม่เสียภาษีภายในก หนดเวลาให้เสียเพิ่มอีกร้อยละ ๑.๕ ต่อเดือน แต่ในกรณีอธิบดีอนุมัติขยายเวลาให้ และไม่ช าระภายในก หนดเวลาที่ขยายให้ลดลงเหลือร้อยละ ๐.๓๕ ต่อเดือน (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในบทนิยามค ำว่า “เงินได้พึงประเมิน” ในมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความใน พระราชก หนดนี้แทน(มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความในพระราชก หนดนี้แทน เกี่ยวกับเงินได้

พึงประเมินรวมถึงเงินได้ประเภทดังต่อไปนี้ ๑) เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน ๒) เงินได้จากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ (มาตรา ๘)

๗. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๒๕ เกี่ยวกับเงินภาษีอากรตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้ได้ออกแทนให้ ให้ถือเป็นเงินได้ประเภทและปีภาษีเดียวกันกับเงินได้ที่ออกแทนให้ (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๒ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทนเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) เว้นแต่ที่กำหนดในวรรคสาม ยอมให้หักค่าใช้จ่ายเหมาได้อายุละ ๓๐ แต่ไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความใน (ก) และ (ข) ของมาตรา ๔๗ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทนเกี่ยวกับ (ก) ผู้มีเงินได้ ๑๓,๐๐๐ บาท (ข) สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ ๑๓,๐๐๐ บาท (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความใน (ค) ของมาตรา ๔๗ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทนเกี่ยวกับการหักลดหย่อนสำหรับบุตร ให้บุตรตาม (๑) มาหักก่อน แล้วจึงน บุตรตาม (๒) มาหัก ซึ่งจะหักได้เฉพาะบุตรซึ่งมีอายุไม่เกิน ๒๕ ปี และยังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยหรือชั้นอุดมศึกษา และให้หักได้ตลอดปีภาษี (มาตรา ๑๒)

๑๑. ยกเลิกความใน (๒) (๕) และ (๖) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับ (๒) เกี่ยวกับกรณีทั้งสามมีภริยาต่างมีเงินได้ ให้หักลดหย่อนตาม (๑) (ก) และ (ข) (๕) กรณีผู้มีเงินได้เป็นกองมรดก หักลดหย่อนได้ ๑๓,๐๐๐ บาท (๖) กรณีเป็นคณะบุคคลที่ไม่ใช่นิติบุคคล ให้หักลดหย่อนตาม (๑) (ก) (มาตรา ๑๓)

๑๒. ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๕๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทนเกี่ยวกับถ้าผู้จ่ายเงินตาม (๕) เป็นรัฐบาล หรือองค์การของรัฐบาล ซึ่งจ่ายเงินได้มีจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป ให้คำนวณหักในอัตราอายุละ ๑ ของเงินได้พึงประเมิน (มาตรา ๑๔)

๑๓. ยกเลิกความในมาตรา ๕๖ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับการกำหนดให้บุคคลยกเว้นบุคคลไร้ความสามารถยื่นรายการเงินได้ภายในเดือนมีนาคมทุก ๆ ปี ซึ่งมีลักษณะต่อไปนี้ (๑) ไม่มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกิน ๑๓,๐๐๐ บาท (๒) ไม่มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว เฉพาะตามมาตรา ๔๐ (๑) ประเภทเดียวกันเกิน ๑๘,๖๐๐ บาท (๓) มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกิน ๒๖,๐๐๐ บาท (๔) มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว เฉพาะตามมาตรา ๔๐ (๑) ประเภทเดียวกัน ๓๗,๒๐๐ บาท (มาตรา ๑๕)

๑๔. ยกเลิกความในมาตรา ๕๖ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับการให้ยื่นรายการตามมาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๗ ทวิ และมาตรา ๕๗ ตรี เฉพาะตามมาตรา ๔๐ (๕) (๖) (๗) หรือ (๒) ภายในเดือนกันยายนของทุกปีภาษี (มาตรา ๑๖)

๑๕. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๕๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทนเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาตามมาตรา ๕๖ (๑) และกองมรดกของผู้ตายยังไม่ได้แบ่งให้ผู้จัดการมรดกปฏิบัติตามบทบัญญัติในส่วนนี้ในชื่อกองมรดกของผู้ตาย (มาตรา ๑๗)

๑๖. ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทนเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาของสามีภริยาตามมาตรา ๔๐ (๑) ถ้าไม่เกินจำนวนตามมาตรา ๕๖ (๔) ไม่ต้องยื่นรายการ (มาตรา ๑๘)

๑๗. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๖๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทนเกี่ยวกับการชำระภาษีถ้าตาม (๑) ไม่ชำระภาษีงวดใดตามเวลาที่กำหนดผู้เสียภาษีหมดสิทธิที่จะชำระงวดต่อไปและต้องเสียเงินเพิ่มตามมาตรา ๒๗ แต่ถ้าตาม (๒) ไม่เป็นเหตุให้ยกเว้นการเสียเงินเพิ่มตามมาตรา ๒๗ (มาตรา ๑๙)

๑๘. ยกเลิกความในมาตรา ๖๕ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทนเกี่ยวกับเงินได้ที่ต้องเสียภาษีคือ กาไรสุทธิหักด้วยรายจ่ายตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๕ ทวิ และมาตรา ๖๕ ตรี และรอบระยะเวลาบัญชีดังกล่าวคือสิบสองเดือน แต่มีกรณีต่อไปนี้ที่จะน้อยกว่าสิบสองเดือนก็ได้ คือ (๑) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งใหม่ จะถือว่าวันเริ่มตั้งเป็นรอบระยะเวลาบัญชีแรกก็ได้ (๒) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลอาจยื่นการขอต่ออธิบดี ขอเปลี่ยนวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีก็ได้ โดยให้อธิบดีมีอำนาจอนุญาตตามสมควร (มาตรา ๒๐)

๑๙. เพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๖๕ ทวิ (๑๐) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑ เกี่ยวกับเงินปันผลที่ได้จากการลงทุนของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามมาตรา ๖๕ ตรี (๒) ไม่ให้ถือเป็นเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งกำไรตามความในวรรคสอง (มาตรา ๒๑)

๒๐. ยกเลิก (๑๑) ของมาตรา ๗๘ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ (มาตรา ๒๒)

๒๑. ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๗๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทนเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “รายรับจากการค้าประเภทธนาคาร” “ตัวเงินหรือการส่งเงินไปต่างประเทศ” (มาตรา ๒๓)

๒๒. เพิ่มความเป็น (๑๐) และ (๑๑) ของมาตรา ๗๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖ เกี่ยวกับ (๑๐) เกี่ยวกับรายรับจากการค้าที่ให้เข้าเขต แผ่นที่บันทึกภาพและเสียง ให้รวมถึงเงินที่วางประกันหรือมัดจำ ด้วย (๑๑) รายรับจากการค้าประเภทมหรสพ ให้รวมถึงค่าต่าง ๆ ที่เสียให้แก่ผู้ประกอบการการค้าด้วย (มาตรา ๒๔)

๒๓. เพิ่มความเป็น (๗) ของมาตรา ๗๙ จัตวา แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๑๓ เกี่ยวกับรายรับที่เป็นเงินประกันตามมาตรา ๗๙ (๑๐) ถ้าจ่ายคืนไปเดือนใด ให้หักออกจากรายรับในเดือนนั้น (มาตรา ๒๕)

๒๔. ยกเลิกความในประเภทการค้า ๕. การให้เช่าทรัพย์สินและประเภทการค้า ๖. คลังสินค้า แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้า ท้ายหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน (มาตรา ๒๖)

๒๕. ยกเลิกความในชนิด ๑ และชนิด ๒ ของประเภทการค้า ๑๒. แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้าท้ายหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาหนดขึ้นแทน (มาตรา ๒๗)

๒๖. เพิ่มความเป็นประเภทการค้า ๑๔. มหรสพแห่งบัญชีอัตราภาษีการค้า ท้ายหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖ (มาตรา ๒๘)

๒๗. ยกเลิกหมวด ๗ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ (มาตรา ๒๙)

๒๘. เงินค่าภาษีอากรที่นายจ้างหรือผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นต้นไป สำหรับเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร ของปีภาษีก่อน พ.ศ. ๒๕๒๘ ให้ถือเป็นเงินได้ของปีภาษี พ.ศ. ๒๕๒๘ (มาตรา ๓๐)

๒๙. บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ (มาตรา ๒๙) ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่ หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ (มาตรา ๓๑)

๔๕. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๓ ตอน ๑๕ ฉบับพิเศษ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๒๙ หน้า ๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙ เป็นต้นไป เว้นแต่

๑. บทบัญญัติมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๘ ว่าด้วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแห่งพระราชกฤษฎีกาหนดขึ้นให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นต้นไป

๒. บทบัญญัติมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ ว่าด้วยภาษีเงินได้บริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลแห่งพระราชกฤษฎีกาหนดขึ้นให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้ของบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีเริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๙ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มีความจำเป็นต้องปรับปรุงประมวลรัษฎากรให้เหมาะสมกับสภาพและเหตุการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งจะต้องพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดินและเป็นกรณีฉุกเฉินมีความจำเป็นต้องรีบด่วนในอันจะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกาหนดขึ้น

สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาหนดขึ้นแทนเกี่ยวกับวิธีการส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่นทางไปรษณีย์และถ้าไม่พบจะส่งให้แก่บุคคลใด ซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว และอยู่หรือทำงานในบ้านหรือสํานักงานที่ปรากฏว่าเป็นของผู้รับนั้นก็ได้ ในกรณีที่ไม่สามารถส่งตามดังกล่าวได้ ให้ใช้วิธีปิดหมาย หนังสือแจ้งหรือหนังสืออื่นแล้วแต่กรณี (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็น (๔) ของบทนิยามคำว่า “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” ในมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความใน (ข) ของมาตรา ๔๐ (๔) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๙๖ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาหนดนี้แทนเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตรหรือโอนการเป็นหุ้นส่วน ทั้งนี้ เฉพาะที่ตราค่าเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความใน (๘) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาหนดนี้แทนเกี่ยวกับประเภทของดอกเบี้ย (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความใน (๑๔) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทนเกี่ยวกับเงินส่วนแบ่งของกำไรจากห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคลซึ่งต้องเสียภาษีตามบทบัญญัติในส่วนนี้ แต่ไม่รวมถึงเงินส่วนแบ่งของกำไรจากกองทุนรวม (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิก (๒๒) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๒๑ (มาตรา ๘)

๗. เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (ข) ของมาตรา ๔๗ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗ เกี่ยวกับดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่มีผู้มีเงินได้จ่ายให้แก่ธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่น บริษัทประกันชีวิต สหกรณ์หรือนายจ้างสำหรับการกู้ยืมเงินเพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารอยู่อาศัย โดยจานองอาคารที่ซื้อหรือสร้างเป็นประกันการกู้ยืมนั้นตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน ๗,๐๐๐ บาท ตามหลักเกณฑ์ (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาหนดนี้แทนเกี่ยวกับการลดหย่อนภาษีของสามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้และความเป็นสามีภริยามีอยู่ตลอดปีภาษีหรือในกรณีถ้าความเป็นสามีภริยามิได้อยู่ตลอดปีภาษี (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความมาตรา ๔๗ ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๒๔ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาหนดนี้แทนเกี่ยวกับผู้มีเงินได้ซึ่งได้รับจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลได้รับเครดิตในการคำนวณภาษี ร้อยละ ๓๐ ของเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไรที่ได้รับ (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๔๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาหนดนี้แทนเกี่ยวกับผู้มีเงินได้จะเลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ ๑๕.๐ ของเงินได้โดยไม่ต้องนำไปรวมคำนวณภาษีตาม (๑) และ (๒) ก็ได้สำหรับเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ก) และ (ข) ที่ได้รับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๑ ตามมาตรานี้ (มาตรา ๑๒)

๑๑. ยกเลิกความในวรรคสอง ของมาตรา ๔๘ (๔) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาหนดนี้แทนเกี่ยวกับในกรณีที่ไม่เสียภาษีโดยไม่นำไปรวมคำนวณภาษีตาม (๑) และ (๒) ต้องเสียภาษีไม่เกินร้อยละ ๒๐ ของราคาขาย (มาตรา ๑๓)

๑๒. เพิ่มความเป็นมาตรา ๔๘ ตีร แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับผู้มีเงินได้ซึ่งประกอบการค้ารายย่อย อาจเสียภาษีเงินได้เหมาเป็นงวดได้ แต่ต้องปฏิบัติตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวงในมาตรา ๘๖ ตีร โดยอนุโลม (มาตรา ๑๔)

๑๓. ยกเลิกความใน (ก) และ (ข) ของมาตรา ๕๐ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความในพระราชก หนดนี้แทน เกี่ยวกับการหักภาษีจาก เงินได้พึงประเมินที่ระบุในมาตรา ๔๘ (๓) (ก) และ (ค) และเงินได้พึงประเมินที่ระบุในมาตรา ๔๘ (๓) (ข) (มาตรา ๑๕)

๑๔. ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความในพระราชก หนดนี้แทน เกี่ยวกับกรียาจะแยกยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากสามิเฉพาะส่วนที่เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๑ (๑) กรณีที่กรียาแยกยื่นรายการให้สามิและกรียาต่างหักลดหย่อนได้ดังนี้ (๑) ผู้มีเงินได้ตามมาตรา ๔๗ (๑) (ก) (๒) บุตรที่หักลดหย่อนได้ตามอัตราที่กำหนดในมาตรา ๔๗ (๑) (ค) และ (ง) คนละกึ่งหนึ่งเฉพาะบุตรที่อยู่ในประเทศไทย (๓) เปี้ยประกันภัยมาตรา ๔๗ (๑) (ง) วรคหนึ่ง (๔) เงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ข) (๕) เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนส รองเลี้ยงชีพตามมาตรา ๔๓ (๑) (ข) (๖) ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมตามมาตรา ๔๗ (๑) (ข) กึ่งหนึ่ง (๗) เงินบริจาคสวนของตนตามมาตรา ๔๗ (๗) ถ้าสามิและกรียามีเงินได้พึงประเมินในป ษาปีที่ผ่านม ะเฉพาะมาตรา ๔๐ (๑) ประเภทเดียว รวมกันไม่เกินจนวนตามมาตรา ๕๖ (๔) สามิและกรียาไม่ต้องยื่นรายการเงินได้พึงประเมิน (มาตรา ๑๖)

๑๕. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๖๕ ทวิ (๑๐) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความในพระราชก หนดนี้เกี่ยวกับมิให้ใช้บังคับในกรณีที่บริษัทก ัดหรือบริษัทจดทะเบียนมีเงินได้ที่เป็นเงินปันผล และเงินส่วนแบ่งของ ก ารดังกล่าวโดยถือหุ้นที่ก่อให้เกิดเงินปันผลและเงินส่วนแบ่งของ ก ารนั้นไ้ไม่ถึงสามเดือนนับแต่วันที่ได้ถือหุ้น นั้นมาถึงวันมีเงินได้ หรือได้อ่อนหุ้นนั้นไปก่อนสามเดือนนับแต่วันที่มีเงินได้ หรือเงินได้ดังกล่าวรวมกันเกินร้อยละ ๑๕ ของเงินได้ก่อนหักรายจ่ายทั้งสิ้นในรอบระยะเวลาบัญชี (มาตรา ๑๗)

๑๖. ยกเลิกความใน (๑) สำหรับบุคคลธรรมดา แห่งบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวด ๓ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความในพระราชก หนดนี้แทน (มาตรา ๑๘)

๑๗. ยกเลิกความใน (ก) ของ (๒) สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล แห่งบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวด ๓ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๒๔ และให้ใช้ความในพระราชก หนดนี้แทน เกี่ยวกับภาษีจากก ไรสุทธิ (๑) บริษัทจดทะเบียน ร้อยละ ๓๐ (๒) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล นอกจาก (๑) ร้อยละ ๒๕ (มาตรา ๑๙)

๑๘. ยกเลิกความใน (ค) ของ (๒) สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลแห่งบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวด ๓ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความในพระราชก หนดนี้แทน เกี่ยวกับภาษีจากรายได้ก่อนหักรายจ่ายใด ๆ ของมูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้อันมิใช่รายได้ตามมาตรา ๖๕ ทวิ (๑๓) ร้อยละ ๑๐ (มาตรา ๒๐)

๑๙. ยกเลิกความใน (๑๐) ของมาตรา ๗๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความในพระราชก หนดนี้แทน เกี่ยวกับ รายรับจากการค่าประเภทการให้เช่าทรัพย์สิน (มาตรา ๒๑)

๒๐. เพิ่มความเป็น (๑๒) ของมาตรา ๗๙ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับในกรณีที่รายรับต่ำกว่ารายรับขั้นต่ำที่มีการกำหนดตามมาตรา ๘๖ เบื้อง รายรับ หมายความว่า รายรับขั้นต่ำที่เจ้าพนักงานประเมินกำหนดหรือที่อธิบดีมีค ำวินิจฉัย (มาตรา ๒๒)

๒๑. ยกเลิก (๔) ของมาตรา ๗๙ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ (มาตรา ๒๓)

๒๒. ยกเลิก (๑๑) ของมาตรา ๗๙ ตีรี้ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๐๘ (มาตรา ๒๔)

๒๓. เพิ่มความเป็นมาตรา ๘๖ เบญจ ของส่วน ๗ หมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการคำนวณรายรับของผู้ประกอบการค้าบางประเภทให้เจ้าพนักงานมีอำนาจ หนดรายรับขั้นต่ำตาม เกณฑ์ และแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ประกอบการค้าในกรณีที่ผู้ประกอบการค้าไม่เห็นด้วย ให้ยื่นคำคัดค้านต่อ อธิบดีภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับหนังสือแจ้งการก าหนดรายรับขั้นต่ำ (มาตรา ๒๕)

๒๔. ยกเลิกความในชนิด ๔ ของประเภทการค้า ๑. แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้า ทายหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๖ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับรถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกินสิบคน นอกจากที่ระบุใน (ข) ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิตมีหน้าที่เสียภาษีการค้า อัตราภาษีร้อยละ ๔๐.๐ ของรายรับ (ข) รถยนต์ตาม (ก) เฉพาะที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิตมีหน้าที่เสียภาษีการค้า อัตราภาษีร้อยละ ๕๐.๐ (มาตรา ๒๖)

๒๕. ยกเลิกความในประเภทการค้า ๕. แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้า ท้ายหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติม (มาตรา ๒๗)

๒๖. ยกเลิกความใน ๕. ของบัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวล
 รัชการ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๕ และ
 ให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน(มาตรา ๒๘)

๒๗. ยกเลิกลักษณะแห่งตราสาร ๒๙. และ ๓๐. ของบัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ (มาตรา ๒๙)

๒๘. ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรผู้ใดซึ่งยังไม่ได้เสียภาษีอากร หรือเสียไว้ไม่ถูกต้องตามความจริง หรือไม่บริบูรณ์ ได้ยื่นคำขอเสียภาษีตามแบบที่อธิบดีกำหนดภายในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๙ และได้ชำระ ภาษีอากรตามจำนวนที่ต้องเสียตามมาตรา นี้ ภายในระยะเวลาและหลักเกณฑ์ที่อธิบดี กำหนดซึ่งต้องไม่เกินสอง ปีนับแต่วันยื่นคำขอให้ผู้นั้นได้รับยกเว้นจากการเรียกตรวจสอบได้ส่วน ประเมินหรือส่งให้เสียภาษีอากรและ ความผิดทางอาญา ตามประมวลรัษฎากรสำหรับเงินได้หรือรายรับที่มีอยู่ก่อนหรือในปีภาษี พ.ศ. ๒๕๒๗ หรือ รอบระยะเวลาบัญชีที่สิ้นสุดลงก่อนหรือในวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ (มาตรา ๓๐)

๒๙. บทบัญญัติมาตรา ๔๘ (๔) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ ไม่กระทบ กระเทือนถึงภาษีที่ได้เสียหรือ ณ ส่งไว้แลก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ใช้บังคับ (มาตรา ๓๓)

๓๐. บทบัญญัติมาตรา ๗๙ ทวิ (๔) แห่งประมวลรัษฎากร ที่ถูกยกเลิกโดยพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปสำหรับการโอนกรรมสิทธิ์หรือโอนการครอบครองซึ่งสินค้าที่ได้รับยกเว้นภาษีการค้าตามมาตรา ๗๙ ตี (๑๑) แห่งประมวลรัษฎากร หรือการนำสินค้านั้นไปใช้ในการใด ๆ ที่มีใช้การผลิตของตนเอง แต่ไม่รวมถึงการนำไปใช้ในการรับจ้าง ผลิต ซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานหรือ

บริษัทการค้า ซึ่งได้แก่บริษัทการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน (มาตรา ๓๒)

๓๑. บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ ให้ยังใช้บังคับต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่ หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ใช้บังคับ (มาตรา ๓๓)

๔๖. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๖ ตอน ๘ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๓๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มีความจำเป็นต้องปรับปรุงประมวลรัษฎากรให้เหมาะสมกับสภาพและเหตุการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งจะต้องพิจารณาโดยถ้วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน และเป็นกรณีฉุกเฉินมีความจำเป็นต้องรีบด่วน ในอันจะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๒ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดฉบับนี้แทน เกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้อัตรา ๓๐ แต่ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความใน (ก) (ข) และ (ค) ของมาตรา ๔๗ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดฉบับนี้แทน เกี่ยวกับเงินได้ของผู้มีเงินได้ และของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ และเกณฑ์การหักลดหย่อนสำหรับบุตรของผู้มีเงินได้ ให้หักได้เฉพาะบุตรซึ่งมีอายุไม่เกิน ๒๕ ปี และยังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยหรือชั้นอุดมศึกษา (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดฉบับนี้แทน เกี่ยวกับกรณีสามีภริยามีเงินได้ให้หักลดหย่อนตาม (๑) (ก) และ (ข) แต่ถ้าความเป็นสามีภริยาไม่ได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ต่างฝ่ายต่างลดหย่อนตาม (๑) (ก), (ค), (ง) และ (ข) (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความใน (๕) และ (๖) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดฉบับนี้แทน เกี่ยวกับ (๕) เกี่ยวกับกรณีผู้มีเงินได้เป็นกองมรดก ให้หักลดหย่อนได้ ๑๕,๐๐๐ บาท (๖) เกี่ยวกับกรณีผู้มีเงินได้เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ ให้หักลดหย่อนตาม (๑) (ก) (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๔๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดฉบับนี้แทน เกี่ยวกับ

การที่ผู้มีเงินได้จะเลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ ๑๕.๐ ของเงินได้ โดยไม่ต้องนำไปรวมตาม (๑) และ (๒) ก็ได้ ซึ่งต้องเป็นเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ก) และ (ข) (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความใน (ก) และ (ข) ของมาตรา ๕๐ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ ให้แก่ (ก) เกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินในมาตรา ๔๘ (๓) (ก) (ค) ถ้าจ่ายตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๒ – พ.ศ. ๒๕๓๔ ให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ ๑๕.๐ ของเงินได้แต่ถ้าจ่ายตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้หักตามอัตรากำหนดเงินได้ (ข) เกี่ยวกับกรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๗ (๓) (ข) ให้ถือว่าผู้ออกตราสารแสดงสิทธิเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมิน และให้เรียกเก็บภาษีเงินได้จากผู้มีเงินได้ในอัตราร้อยละ ๑๕.๐ ของเงินได้ แต่จ่ายตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นไปให้เรียกเก็บตามอัตรากำหนดเงินได้ (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในวรรคหนึ่ง ของมาตรา ๕๖ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗ เกี่ยวกับการกำหนดให้บุคคลทุกคนยกเว้นบุคคลใดความสามารถยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินภายในเดือนมีนาคมทุก ๆ ปี ตามที่อธิบดีกำหนด (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความ (๑) สำหรับบุคคลธรรมดา แห่งบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวด ๓ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ เกี่ยวกับการกำหนดอัตราภาษีเงินได้สำหรับบุคคลธรรมดาใหม่ (มาตรา ๑๐)

๙. บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไป เฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่ หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๑)

๔๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๓๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๗ ตอน ๑๖๓ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๓๓ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๓๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ได้มีการตรากฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมขึ้นใช้บังคับโดยมีหลักการให้ลูกจ้างและนายจ้างร่วมกันส่งเงินเข้าสมทบในกองทุน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการให้สวัสดิการแก่ลูกจ้างในกรณีที่มิใช่เนื่องจากการทำงานสมควรให้การสนับสนุนแก่ผู้ซึ่งต้องส่งเงินเข้าสมทบในกองทุนดังกล่าว โดยการให้น่าเงินที่ได้ส่งเข้าสมทบในกองทุนนั้นไปหักลดหย่อนได้ และเงินประโยชน์ทดแทนที่ผู้ประกันตนได้รับจากกองทุนให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๓๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มความเป็น (ณ) ของมาตรา ๔๗ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ เกี่ยวกับเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม ตามจำนวนที่จ่ายจริง (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็น (๒๕) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ เกี่ยวกับเงินประโยชน์ทดแทนที่ผู้ประกันตนได้รับจากกองทุนประกันสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม (มาตรา ๔)

๔๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๓๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘ ตอน ๑๖๔ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๓๔ หน้า ๑๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๓๔ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยการคำนวณภาษีเงินได้จากการโอนอสังหาริมทรัพย์ที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากรให้เป็นไปในแนวเดียวกันกับหลักเกณฑ์การคำนวณค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน โดยให้เจ้าพนักงานประเมินกำหนดราคาขายอสังหาริมทรัพย์โดยถือตามราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน เพื่อให้เกิดความสะดวกและเป็นธรรมแก่ประชาชนผู้จดทะเบียนดังกล่าวมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๓๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๔๙ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่มีค่าตอบแทน ให้เจ้าพนักงานประเมินกำหนดราคาขายตามราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ใช้อยู่ในวันที่มีการโอนนั้น (มาตรา ๓)

๒. การโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ที่กระทำก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เจ้าพนักงานประเมินตามราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ใช้อยู่ในวันที่มีการโอนนั้น (มาตรา ๔)

๔๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๓๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘ ตอน ๑๙๓ ฉบับพิเศษ วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มีความจำเป็นต้องปรับปรุงประมวลรัษฎากรให้เหมาะสมกับสภาพและเหตุการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๓๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน (ก) ของมาตรา ๔๐ (๔) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยเงินฝาก หรือผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาจ หน่ายตัวเงิน ผลประโยชน์ ค่าตอบแทนต่าง ๆ (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความใน (ข) ของมาตรา ๔๐ (๔) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วนหรือหุ้นต่าง ๆ หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ เฉพาะที่ตราความเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความใน (๘) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับประเภทดอกเบี้ยดังต่อไปนี้ (๑) ดอกเบี้ยสลากออมสิน (๒) ดอกเบี้ยเงินฝากประเภทออมทรัพย์ที่ได้รับจากสหกรณ์ (๓) ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารในราชอาณาจักร ตามที่อธิบดีก หนด(มาตรา ๕)

๔. ยกเลิก (๒๑) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๑๗ (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๔๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับผู้มีเงินได้จะเลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ ๑๕.๐ ของเงินได้โดยไม่ต้องนำไปรวมคำนวณตาม (๑) และ (๒) ก็ได้ ส าหรับเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ก) และ (ข) (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความใน (ก) และ (ข) ของมาตรา ๕๐ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับข้อยกเว้นการคำนวณหักภาษีเงินได้ ดังนี้ (ก) เงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา ๔๘ (๓) (ก) และ (ค) ให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ ๑๕.๐ ของเงินได้ (ข) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๘ (๓) (ข) ให้ผู้ออกตราสารแสดงสิทธิในหนี้ เป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินและให้เรียกเก็บภาษีเงินได้จากผู้มีเงินได้ในอัตราร้อยละ ๑๕.๐ ของเงินได้ (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๗๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการก หนดความหมายขสรายรับจากการค้าประเภทธนาคารไว้ใหม่ (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความในชนิด ๑ และชนิด ๒ ของประเภทการค้า ๑๒. แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้า ท้ายหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๐)

๙. บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัตินี้ให้ยังคงใช้บังคับต่อไป เฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๑)

๕๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘ ตอน ๒๐๑ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ เป็นต้นไป เว้นแต่

๑. บทบัญญัติมาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

๒. บทบัญญัติมาตรา ๘ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นไป นอกจากบทบัญญัติในหมวด ๔ และหมวด ๕ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงประมวลรัษฎากรให้เหมาะสมกับสภาพและเหตุการณ์ในปัจจุบัน โดยนาภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะมาใช้แทนภาษีการค้า และปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยบทเบ็ดเสร็จทั่วไป ภาษีเงินได้นิติบุคคลและอากรแสตมป์ ของประมวลรัษฎากรให้สอดคล้องกับภาษีมูลค่าเพิ่ม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๐ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับชื่อผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกประเมินเพิ่มเติมของผู้ประกอบการจดทะเบียนนั้น (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกมาตรา ๔๘ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ (มาตรา ๔)

๓. เพิ่มความเป็น (๑๔) ของมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ เกี่ยวกับภาษีขายซึ่งบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มได้รับหรือพึงได้รับและภาษีมูลค่าเพิ่มที่มีใช้ภาษีตามมาตรา ๘๒/๑๖ ซึ่งได้รับคืนเนื่องจากการขอคืนตามหมวด ๔ ไม่ต้องน ามารวมค านวนเป็นรายได้ (มาตรา ๕)

๔. เพิ่มความเป็น (๖ ทวิ) ของมาตรา ๖๕ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ข ารหรือพึงชำระ และภาษีซื้อของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน เว้นแต่ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีซื้อของผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งต้องเสียตามมาตรา ๘๒/๑๖ ภาษีซื้อที่ต้องห้ามนามาหักในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา ๘๒/๕ (๔) หรือภาษีซื้ออื่นตามที่ก าหนดโดยพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกหมวด ๔ ภาษีการค้า มาตรา ๗๗ ถึงมาตรา ๙๓ และบัญญัติอัตราภาษีการค้าท้ายหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ (มาตรา ๗)

๖. ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้เป็นหมวด ๔ ภาษีมูลค่าเพิ่ม มาตรา ๗๗ ถึงมาตรา ๙๐/๕ และหมวด ๕ ภาษีธุรกิจเฉพาะ มาตรา ๙๑ ถึงมาตรา ๙๑/๒๑ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ประกอบด้วยหมวด ๔ มี ๑๔ ส่วนคือ

- ส่วนที่ ๑ ข้อความทั่วไป
- ส่วนที่ ๒ ความรับผิดในการเสียภาษี
- ส่วนที่ ๓ ฐานภาษี
- ส่วนที่ ๔ อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ส่วนที่ ๕ การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ส่วนที่ ๖ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีและการคำนวณภาษี
- ส่วนที่ ๗ การยื่นแบบและการชำระภาษี
- ส่วนที่ ๘ เครดิตภาษีและการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ส่วนที่ ๙ การจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ส่วนที่ ๑๐ ใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้
- ส่วนที่ ๑๑ การจัดทนายงานและการเก็บรักษาหลักฐานและเอกสาร
- ส่วนที่ ๑๒ ออานาจอพนักงำนประเมิน
- ส่วนที่ ๑๓ เปี้ยปรับ – เงินเพิ่ม
- ส่วนที่ ๑๔ บทก ำหนดโทษ และหมวดว่าด้วยภาษีธุรกิจเฉพาะ ซึ่งเป็นภาษีอากรการประเมิน

(มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๕ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในกรณีผู้ขาย ผู้ให้เช่าซื้อ ผู้รับเงิน หรือผู้รับชำระราคาต้องออกใบรับให้แก่ผู้ซื้อ ผู้เช่าซื้อ ผู้จ่ายเงินหรือผู้ชำระราคา ในทันทีที่ทุกคราวที่รับเงินหรือรับชำระราคาไม่ว่าจะมีการเรียกร้องให้ออกใบรับหรือไม่ก็ตาม (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความใน (๑) ของวรรคสามของมาตรา ๑๐๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ออกใบรับ (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๕ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นอันแทนเกี่ยวกับในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มหรือผู้ประกอบการที่จดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะ รับเงินหรือรับชำระราคามีจำนวนครั้งหนึ่ง ๆ ไม่ถึงจำนวนที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๑๐๕ (๑) ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มหรือผู้ประกอบการที่จดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะ รวมเงินที่รับมาเฉพาะในกรณีดังกล่าวทุกครั้งและเมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ได้จำนวนเท่าใด ให้ทบกันที่จำนวนเงินนั้นรวมขึ้นเป็นวัน ๆ ตามแบบที่อธิบดีกำหนดและเก็บไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันท ำบันทึก (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๕ จัตวา แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับการออกใบส่งของให้แก่ผู้ซื้อและให้ทาสานาเก็บไว้ ๕ ปี เมื่อผู้ประกอบการตามหมวด ๔ ที่เป็นผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้ขายส่งได้ขายสินค้าให้แก่ผู้ซื้อ ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา ๔ ซึ่งได้ออกใบกำกับภาษีที่มีข้อความแสดงว่าได้ส่งสินค้าให้แก่ผู้ซื้อแล้ว จะถือเอาใบกำกับภาษีนั้นเป็นใบส่งของที่ต้องออกตามมาตรา ๑๒ (มาตรา ๑๒)

๑๑. ยกเลิกความในหัวข้อ “ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร” ลักษณะแห่งตราสาร ๒๘. ของบัญชีอัตราอากร แสตมป์ท้ายหมวด ๖ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับยกเว้นไม่ต้องเสียอากร ใบรับ ส าหับจ านวนเงินที่ผู้รับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มหรือภาษีธุรกิจเฉพาะ (มาตรา ๑๓)

๑๒. กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับใดที่ใช้บังคับก่อนวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่กล่าวถึง หรืออ้างถึงภาษีการค้าตามประมวลรัษฎากรไม่ให้ความหมายเป็นการกล่าวถึง หรืออ้างถึงภาษีมูลค่าเพิ่มตาม หมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ นอกจากกฎหมายว่าด้วย ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม กฎหมายใดที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งได้บัญญัติให้บุคคลใดหรือ กิจการใดได้รับการยกเว้นภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรโดยมิได้ระบุถึงภาษีอากรประเภทใดประเภทหนึ่ง โดยเฉพาะไม่ให้ความหมายเป็นการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๔)

๑๓. เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อบทบัญญัติหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว ให้บุคคลซึ่งเป็นผู้ประกอบการตามบัญชีไว้ในมาตรานี้มีสิทธิดำเนินการตามมาตรานี้ได้ก่อนวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๑๕)

๑๔. บุคคลซึ่งประกอบกิจการอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับอันเป็นกิจการที่พึงต้องเสีย ภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือพึงต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามหมวด ๔ หรือหมวด ๕ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งมีได้ใช้สิทธิของจดทะเบียนตามมาตรา ๑๕ หากมิได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามมาตรา ๘๕/๑ หรือตามมาตรา ๙๑/๑๒ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ต้องระวางโทษ ตามที่ก ำหนดไว้ในมาตรา ๙๐/๒ (๒) หรือมาตรา ๙๑/๑๘ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี (มาตรา ๑๖)

๑๕. เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้กับผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มที่มีใช้ ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งต้องเสียภาษีตามมาตรา ๘๒/๑๖ และมีสินค้าทุนอยู่ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ ถ้าผู้ประกอบการจดทะเบียนพิสูจน์ได้ว่า สินค้าทุนนั้นเป็นไปตามประเภท ลักษณะ และเงื่อนไขทุกข้อโดยครบถ้วนตามที่บัญญัติในมาตรานี้ ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนดังกล่าวได้รับเครดิต ในการชำระภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้าทุนนั้นในอัตราร้อยละ ๓.๕ ของมูลค่าต้นทุนสินค้าตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรานี้ (มาตรา ๑๗)

๑๖. ภายใต้บังคับมาตรา ๒๐ เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้กับผู้ประกอบการจดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่ขายส่งหรือขายปลีกสินค้าซึ่งผู้ประกอบการจดทะเบียนดังกล่าวมิได้เป็นผู้ผลิต และมีใช้ ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งต้องเสียภาษีตามมาตรา ๘๒/๑๖ ซึ่งยังมีสินค้านั้นเป็นสินค้า คงเหลือ อยู่ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ ถ้าผู้ประกอบการจดทะเบียนพิสูจน์ได้ว่าสินค้านั้นเป็นไปตาม เงื่อนไขทุกข้อโดยครบถ้วนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนดังกล่าวได้รับเครดิตในการ ช ะภาษีมูลค่าเพิ่ม ในกรณีที่ได้อ้างจากผู้ผลิตให้คำนวณจากราคาทุนของสินค้าคงเหลือที่ผู้ประกอบการจดทะเบียน ได้อ้างจากผู้ผลิตนั้น ในกรณีที่ได้นำเข้าให้คำนวณจากราคา ซี.ไอ.เอฟ. บวกอากรขาเข้า บวกก ไรมาตรฐานของ สินค้านั้น ทั้งนี้ ในอัตราเท่ากับอัตราภาษีการค้ารวมกับอัตราภาษีการค้าที่กรุงเทพมหานครหรือราชการ ส่วนท้องถิ่นเรียกเก็บเพิ่มตามกฎหมาย แต่จำนวนเครดิตในการชำระภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าวให้ได้รับอย่างสูงไม่เกิน ร้อยละ ๙.๙ ของราคาทุนของสินค้า หรือราคา ซี.ไอ.เอฟ. บวกอากรขาเข้าบวกไรมาตรฐานของสินค้า แล้วแต่ กรณี (มาตรา ๑๘)

๑๗. ให้ผู้ผลิตซึ่งเป็นผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีการค้าตามหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งขายสินค้าที่ตนผลิตให้แก่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา ๑๘ ในระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๔ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยได้มีการส่งมอบสินค้านั้นในระหว่างเวลาดังกล่าว ต้องจัดทำและส่งมอบหนังสือรับรองตามวรรคสอง เพื่อเป็นหลักฐานการขายสินค้าให้แก่ผู้ซื้อดังกล่าวในวันที่ส่งมอบสินค้า (มาตรา ๑๙)

๑๘. เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้กับผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ขายส่งหรือขายปลีกสินค้าบางประเภทซึ่งผู้ประกอบการจดทะเบียนดังกล่าวมิได้เป็นผู้ผลิต และมีใช้ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งต้องเสียภาษีตามมาตรา ๘๒/๑๖ ซึ่งยังมีสินค้าเป็นสินค้าคงเหลืออยู่ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ ถ้าผู้ประกอบการจดทะเบียนพิสูจน์ได้ว่าสินค้าคงเหลือนั้นเป็นไปตามประเภทและเงื่อนไขทุกข้อ โดยครบถ้วนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนดังกล่าวได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ เมื่อขายสินค้าคงเหลือตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ (มาตรา ๒๐)

๑๙. บทบัญญัติหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากรก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปสำหรับ (๑) (๒) (๓) (๔) ในมาตรานี้ (มาตรา ๒๑)

๒๐. เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้กับผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งประกอบกิจการให้บริการตามสัญญาที่มีข้อกำหนดให้ ราคาคงตอบแทนตามส่วนของบริการที่ทำ โดยได้ทำสัญญาไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับถ้ากรณีเข้าเงื่อนไขตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสิทธิขอยกเว้นการเรียกเก็บภาษีขายจากผู้ว่าจ้างตามมาตรา ๘๒/๔ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และขอเสียภาษีการค้าตามหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากรก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ต่อไป (มาตรา ๒๒)

๒๑. ในกรณีสินค้าตามประเภทที่ ๐๓.๐๑ ถึง ๐๓.๙๐ ประเภทที่ ๐๔.๐๑ ถึง ๐๔.๙๐ ประเภทที่ ๐๕.๐๑ ถึง ๐๕.๙๐ ประเภทที่ ๐๖.๐๑ ถึง ๐๖.๙๐ และประเภทที่ ๐๗.๐๑ ถึง ๐๗.๙๐ แห่งพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตท้ายพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้นอกจากโรงอุตสาหกรรมก่อนวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕ และยังมีได้เสียภาษีการค้าประเภทการขายของตามหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งเป็นผู้ผลิตสินค้านั้นตามมาตรา ๗๗ แห่งประมวลรัษฎากร ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และยังคงมีกรรมสิทธิ์ในสินค้านั้นอยู่ในวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕ มีหน้าที่ต้องเสียภาษีการค้าโดยให้ภาษีการค้ามีจำนวนเท่ากับภาษีสรรพสามิตตามมูลค่าตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ เพื่อประโยชน์ในการเสียภาษีตามมาตรา ๗๘ ให้ถือว่าความรับผิดในการเสียภาษีการค้าตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕ เว้นแต่สินค้าที่เป็นรถยนต์และสินค้าอื่นที่เป็นประเภทที่อธิบดีกำหนด ก็ให้ความรับผิดเกิดขึ้นตามมาตรา ๗๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๓)

๒๒. บทบัญญัติหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากรก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปแก่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เฉพาะการขายสินค้าที่มีการขายเสร็จเด็ดขาดหรือการให้บริการที่สิ้นสุดลงก่อนวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่ว่าผู้ประกอบการจดทะเบียนจะได้รับ ราคาคงตอบแทนจากการขายสินค้าหรือการให้บริการนั้นในหรือหลังวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ความรับผิดของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เป็นผู้ผลิตและผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ไม่เป็น

ผู้ผลิต เป็นไปตามหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๔)

๒๓. การคืนภาษีการค้าตามหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้กระทำได้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ (มาตรา ๒๕)

๒๔. ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเฉพาะการขายสินค้าหรือการให้บริการตามประเภทลักษณะ และเงื่อนไขตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ มีสิทธิขอเสียภาษีการค้าตามหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากรก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ต่อไป (มาตรา ๒๖)

๒๕. บทบัญญัติแห่งหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช้บังคับแก่การขายสินค้าและการนำเข้าสินค้าตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตในกรณีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ (มาตรา ๒๗)

๒๖. บทบัญญัติแห่งหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช้บังคับแก่ผู้ประกอบการตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ (มาตรา ๒๘)

๒๗. บทบัญญัติแห่งหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช้บังคับแก่การขายและการนำเข้าสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ในกรณีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ (มาตรา ๒๙)

๒๘. บทบัญญัติแห่งหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช้บังคับแก่การขายและการนำเข้ายาเส้น หรือยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ในกรณีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้และถ้าได้มีการขายยาเส้นหรือยาสูบตามวรรคหนึ่ง ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มมีสิทธิออกหลักฐานการขายยาเส้นหรือยาสูบนั้นให้แก่ผู้ซื้อที่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนในวันที่ส่งมอบยาเส้นหรือยาสูบได้ และให้นำมาตรา ๒๗ วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับ (มาตรา ๓๐)

๕๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๑) พ.ศ. ๒๕๓๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘ ตอน ๒๐๕ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ หน้า ๓๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติมาตรา ๓ และมาตรา ๔ ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดในหรือหลังวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๔ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงประมวลรัษฎากรให้เหมาะสมกับสภาพและเหตุการณ์ในปัจจุบัน เพื่อความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปลักษณะสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๑) พ.ศ. ๒๕๓๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน (๑๐) ของมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน

เกี่ยวกับการกำหนดหลักการนาเงินปันผลและเงินส่วนแบ่งกำไรที่ได้จากกิจการร่วมค้า มารวมคำนวณเป็นรายได้ ในกรณีที่บริษัท ใดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและมีกรณียกเว้นด้วย (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความใน (ค) ของมาตรา ๖๕ ตี (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ เกี่ยวกับการกำหนดการตั้งเงินสำรองที่กั้นไว้เป็นค่าเผื่อหนี้สูญหรือหนี้สงสัยจะสูญ สำหรับหนี้จากการให้สินเชื่อของธนาคารหรือบริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ตามกฎหมายเฉพาะส่วนที่ตั้งเพิ่มขึ้นจากเงินสำรองสำหรับหนี้จากการให้สินเชื่อที่ปรากฏในงบดุลของรอบระยะเวลาบัญชีก่อน (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีก่อนถึงก หนดเวลาตามมาตรา ๖๘ โดยให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนดพร้อมกับชำระภาษีต่ออาเภอภายใน ๒ เดือน นับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลา ๖ เดือน นับแต่วันแรกของรอบระยะเวลาบัญชีนั้น แบ่งได้ ๒ กรณีคือ (๑) ในกรณีจัดทำประมาณการกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิแล้วคำนวณและชำระภาษีจากจำนวนกึ่งหนึ่งของการประมาณการนั้น (๒) ในกรณีที่ให้คำนวณและชำระภาษีจากกำไรตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๕ ทวิ และมาตรา ๖๕ ตี (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๖๗ ตี แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๒๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต้องเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ ๒๐ ของจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระใน ๒ กรณี คือ (๑) กรณีไม่ยื่นรายการและชำระภาษีตามมาตรา ๖๗ ทวิ (๑) หรือยื่นโดยแสดงประมาณการกำไรสุทธิขาดไปเกินร้อยละ ๒๕ ของกำไรสุทธิซึ่งได้จากกิจการ (๒) กรณีไม่ยื่นรายการและชำระภาษีตามมาตรา ๖๗ ทวิ (๒) หรือได้ยื่นและชำระไม่ถูกต้อง (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๗๔ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับการตีราคาทรัพย์สินใน ๓ กรณี ตาม (ก) ในกรณีเลิกบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล (ข) ในกรณีควบกันของกิจการและ (ค) ในกรณีที่มีการโอนกิจการระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลด้วยกัน (มาตรา ๗)

๕๒. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘ ตอน ๒๒๘ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๔ หน้า ๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๓๔ เป็นต้นไป เว้นแต่

๑. บทบัญญัติมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชกำหนดนี้ ว่าด้วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นต้นไป

๒. บทบัญญัติมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๗ เฉพาะบัญชีอัตราภาษีเงินได้สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตาม (๒) (ข) (ค) และ (ง) แห่งพระราชกำหนดนี้ว่าด้วยภาษีเงินได้บริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

๓. บทบัญญัติมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๗ เฉพาะบัญชีอัตราภาษีเงินได้สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตาม (๒) (ก) และ (จ) แห่งพระราชกำหนดนี้ ว่าด้วยภาษีเงินได้บริษัท

และห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีเริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ มีความจำเป็นต้องปรับปรุงประมวลรัษฎากรให้เหมาะสมกับสภาพและเหตุการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งจะต้องพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดินและเป็นกรณีฉุกเฉิน มีความจำเป็นต้องรับด่วน ในอันจะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกา

สรุปสาระสำคัญของพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับกรณี ที่เจ้าพนักงานประเมินมีเหตุควรเชื่อว่าผู้ใดแสดงรายการตามแบบที่ยื่นไม่ถูกต้องตามความจริง ให้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกผู้ยื่นรายการนั้นมาไต่สวน และออกหมายเรียกพยานกับสั่งให้ผู้ยื่นรายการหรือพยานนั้น นำบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดงได้ แต่ต้องให้เวลาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน นับแต่วันส่งหมาย (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๗ ตี และมาตรา ๒๗ จัตวา แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับ มาตรา ๔๗ ตี เรื่องการขอคืนภาษีและภาษีที่ถูกหักไว้ ณ ที่จ่ายและนาส่งแล้วเป็นจำนวนเงินเกินกว่าที่ควร ต้องเสียภาษีมาตรา ๔๗ จัตวา เกี่ยวกับการขอคืนภาษีอากร เจ้าพนักงานประเมินอาจส่งหนังสือแจ้งความแก่ผู้มีสิทธิขอคืนได้ตามสมควร (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๔๒ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๗ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินตามความในมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) ยอมให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้อัตรา ๔๐ แต่รวมกันไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๒ ตี แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๓) เฉพาะค่าแห่งลิขสิทธิ์ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้อัตรา ๔๐ แต่ไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความใน (ก) (ข) และ (ค) ของมาตรา ๔๗ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๗ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับผู้มีเงินได้ ๓๐,๐๐๐ บาท สามหรือภริยาของผู้มีเงินได้ ๓๐,๐๐๐ บาท และบุตรชอบด้วยกฎหมาย หรือบุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้ รวมทั้งบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ด้วย (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความใน (จ) ของมาตรา ๔๗ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๒๕ (มาตรา ๘)

๗. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๔๗ (๑) (ฉ) แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับในกรณีสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ ซึ่งเป็นผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมตามวรรคหนึ่ง และความเป็นสามี

ภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้หักลดหย่อนได้ด้วย สำหรับเงินสบทบของสามีหรือภริยาที่จ่ายเข้ากองทุน ประกันสังคมดังกล่าวตามเกณฑ์ในวรรคหนึ่ง (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศ คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๗ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความใน พระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับในกรณีสามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ ถ้าความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปี ภาษี การหักลดหย่อนตาม (๑) (ก) และ (ข) ให้หักลดหย่อนรวมกันได้ ๖๐,๐๐๐ บาท แต่ถ้าความเป็นสามี ภริยามีได้อยู่ตลอดปีภาษี ให้ต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนได้ตาม (๑) (ก) และสำหรับการหักลดหย่อนตาม (ค) (ฉ) และ (ช) ให้ต่างฝ่ายต่างหักได้กึ่งหนึ่งตามเกณฑ์ที่กำหนดในแต่ละกรณี (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความใน (๕) และ (๖) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศ คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๗ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความ ในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับผู้มีเงินได้เป็นกองมรดก ให้หักลดหย่อนได้ ๓๐,๐๐๐ บาท กรณีผู้มีเงินได้เป็น ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีนิติบุคคลหักลดหย่อนได้ตาม (๑) (ก) (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับผู้มีเงินได้ ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ข) ได้รับเครดิต ในการคำนวณภาษีสามในเจ็ดส่วนของเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของ ก ารที่ได้รับ (มาตรา ๑๒)

๑๑. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของ (๒) ของมาตรา ๔๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๗ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ และใช้ความ ในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับผู้มีเงินได้พึงประเมินตั้งแต่ ๖๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป ให้เสียภาษีไม่น้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ ของยอดเงินได้พึงประเมิน (มาตรา ๑๓)

๑๒. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๔๘ (๓) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๓๔ เกี่ยวกับผู้มีเงินได้ซึ่งเป็นผู้ อยู่ ในประเทศไทยจะเลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ ๑๐.๐ ของเงินได้ โดยไม่ต้องนำไปรวมคำนวณภาษีตาม (๑) และ (๒) ก็ได้ (มาตรา ๑๔)

๑๓. เพิ่มความเป็น (๕) ของมาตรา ๔๘ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับผู้มีเงินได้จะเลือกเสียภาษีโดย ไม่ต้องนำไปรวมคำนวณตาม (๑) และ (๒) ก็ได้สำหรับเงินที่นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะออกจากงาน ซึ่ง ค ำนวณจ่ายจากระยะเวลาที่ท านกรณี เงินได้พึงประเมินจ่ายในลักษณะเงินบ ำเหน็จหรือเงินบ ำนาญ ให้ถือว่า เฉพาะเงินบำ ำเหน็จเป็นเงินซึ่งนายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงานและให้ลดค่าใช้จ่ายจ านวน ๗,๐๐๐ บาท ลงเหลือ ๓,๕๐๐ บาท (มาตรา ๑๕)

๑๔. เพิ่มความเป็นวรรคสาม และวรรคสี่ ของมาตรา ๕๐ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ เกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินตาม มาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) ให้ค ำนวณภาษีตามเกณฑ์ในมาตรา ๔๘ (๕) เป็นเงินภาษีทั้งสิ้นเท่าใดให้หักเงินภาษีไว้ เท่า นั้น กรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๒) ให้ค ำนวณหักในอัตราร้อยละ ๑๕.๐ ของเงินได้ (มาตรา ๑๖)

๑๕. ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๕๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทนเกี่ยวกับเงิน ได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๓) และ (๔) ให้ค ำนวณหักตามอัตราภาษีเงินได้ (มาตรา ๑๗)

๑๖. ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๕๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทนเกี่ยวกับ

ในกรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๕) และ (๖) ที่จ่ายให้แก่ผู้รับซึ่งมิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทยให้ คำนวณหักในอัตราร้อยละ ๑๕.๐ ของเงินได้ (มาตรา ๑๘)

๑๗. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๕๖ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศ คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๗ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความใน พระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับให้บุคคลทุกคนยกเว้นผู้เยาว์ หรือผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือ เสมือนไร้ความสามารถ ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ตนได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้วภายใน เดือนมีนาคมทุก ๆ ปี ตามแบบที่อธิบดีก หนดต่อเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง (มาตรา ๑๙)

๑๘. ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๕๗ เบญจ วรรคสอง แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมตามมาตรา ๔๗ (๑) (ณ) (มาตรา ๒๐)

๑๙. ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้ แทน เกี่ยวกับราคาทรัพย์สินอื่นนอกจาก (๖) ให้ถือตามราคาที่ยื่นซื้อทรัพย์สินนั้นได้ตามปกติและเมื่อมี การตีราคาทรัพย์สินเพิ่มขึ้น ห้ามมิให้ ราคายื่นซื้อที่เพิ่มขึ้นมารวมคำนวณ ไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ (มาตรา ๒๑)

๒๐. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๕ ทวิ (๕) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้ แทน เกี่ยวกับเงินตรา ทรัพย์สินหรือหนี้สินซึ่งมีค่าหรือราคาเป็นเงินตราต่างประเทศที่เหลืออยู่ในวันสุดท้ายของ รอบระยะเวลาบัญชีให้ คำนวณค่าหรือราคาเป็นเงินตราไทย (มาตรา ๒๒)

๒๑. ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๖๕ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้ แทน เกี่ยวกับรายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการส่วนตัว การให้โดยเสนหา หรือการกุศลเว้นแต่รายจ่ายเพื่อการกุศล สาธารณะ หรือเพื่อการสาธารณประโยชน์ตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี ให้หักได้ในส่วนที่ไม่เกินร้อยละ ๒ ของกำไรสุทธิ และรายจ่ายเพื่อการศึกษาหรือเพื่อการกีฬา ตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี ให้หักได้อีก ในส่วนที่ไม่เกินร้อยละ ๒ ของกำไรสุทธิ (มาตรา ๒๓)

๒๒. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๗๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศ ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๖ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศมิได้ประกอบกิจการในประเทศไทย แต่ได้รับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ที่จ่ายจากประเทศไทย ให้เสียภาษีเงิน ได้สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล แล้วนำส่งอาเภอท้องที่พร้อมกับยื่นรายการตามแบบภายในเจ็ดวัน นับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่จ่ายเงินได้พึงประเมินนั้น (มาตรา ๒๔)

๒๓. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๗๐ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๖ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้ แทน เกี่ยวกับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใดจากนายเงินกำไรหรือเงินประเภทอื่นใดที่เกินไว้จากกำไรหรือที่ ถือได้ว่าเป็นเงินกำไรออกไปจากประเทศไทย ให้เสียภาษีเงินได้ โดยหักภาษีจากจำนวนเงินที่จากนายนั้นตาม อัตราภาษีเงินได้ส หรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล แล้วน ส่งอาเภอท้องที่พร้อมกับยื่นรายการตามแบบที่ อธิบดีก หนดภายในเจ็ดวันนับแต่วันจ านาย (มาตรา ๒๕)

๒๔. ยกเลิกความใน (๑) สำหรับบุคคลธรรมดา แห่งบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวด ๓ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓๗)

ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับบัญชีอัตราภาษีเงินได้สำหรับบุคคลธรรมดา (มาตรา ๒๖)

๒๕. ยกเลิกความใน (๒) สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลแห่งบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวด ๓ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ และให้ใช้ความในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แทน เกี่ยวกับบัญชีอัตราภาษีเงินได้สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล (มาตรา ๒๗)

๒๖. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ ของมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ เกี่ยวกับสินค้าใดที่ถูกกำหนดให้เป็นสินค้าตามประเภทที่กล่าวในวรรคหนึ่ง และได้มีการนำเข้าในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรก่อนวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้ผู้นำนี้น้ำที่ ต้องเสียภาษีการค้าตามหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากรก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ต่อไป (มาตรา ๒๘)

๒๗. บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิก หรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ใช้บังคับ (มาตรา ๒๙)

๕๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๔ ตอน ๙ ก วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากในปัจจุบันนี้ประมวลรัษฎากรได้บัญญัติให้ผู้มีเงินได้จากเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไร ซึ่งได้รับจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ได้รับเครดิตในการคำนวณภาษีสามในเจ็ดส่วนของเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไรที่ได้รับทุกกรณี ในขณะที่การประกอบกิจการของบริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยต้องเสียภาษีเงินได้จากกำไรสุทธิในกิจการต่าง ๆ ในอัตราที่ แตกต่างกันสมควรแก้ไขให้ผู้มีเงินได้จากเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไรที่ได้รับจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลดังกล่าวได้รับเครดิตในการคำนวณภาษีให้สอดคล้องกับการเสียภาษีของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งมีอยู่หลายอัตราเพื่อความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี และสมควรกำหนดความรับผิดชอบของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลผู้จ่ายเงินได้ซึ่งแสดงข้อความในหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่ายไม่ถูกต้อง เพื่อให้การเครดิตภาษีเป็นไปโดยรอบคอบและถูกต้อง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๔ และใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการได้รับเครดิตในการคำนวณภาษีสำหรับผู้มีเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ข) (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นวรรคสี่ของมาตรา ๔๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๔ เกี่ยวกับในกรณี ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

ผู้จ่ายเงินได้แสดงข้อความที่ก หนดให้ต้องระบุในหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย ต้องร่วมรับผิดชอบกับผู้เงินได้เท่ากับจ านวนเงินที่ได้คืนเกินไปหรือช าระภาษีไม่ครบ (มาตรา ๔)

๕๔. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๔ ตอน ๖๐ ก วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๐ หน้า ๓๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๐ เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติมาตรา ๓ ให้ใช้บังคับส าหรับเงินได้ของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มีปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเงิน ส่งผลทำให้ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ เป็นต้องกันเงินสำรองไว้เป็นค่าเผื่อนี้สูญ หรือหนี้สงสัยจะสูญสูงขึ้นกว่าเดิม แต่บทบัญญัติของประมวลรัษฎากรที่ให้นาเงินสำรองดังกล่าวมาถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิได้มี ข้อจำกัดก่อให้เกิดภาระภาษีแก่ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ เกินสมควร ดังนั้น เพื่อเป็นการลดภาระภาษีให้แก่สถาบันการเงินซึ่งจะทำให้ฐานะทางการเงินของสถาบัน การเงินดีขึ้น สมควรกำหนดให้เงินสำรองดังกล่าวถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิได้เต็มจำนวน และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคง ทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจ าเป็นต้องตราพระราชก หนดนี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน (ค) ของมาตรา ๖๕ ตรี (๑) แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๑) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดนี้แทน เกี่ยวกับเงินสำรองที่กันไว้เป็นค่าเผื่อนี้สูญหรือหนี้สงสัยจะสูญสำหรับหนี้จากการให้สินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ได้กันไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เฉพาะส่วนที่ตั้งเพิ่มขึ้นจากเงินส ่องประเภทดังกล่าวที่ปรากฏในบัญชีของรอบระยะเวลาบัญชีก่อน

๒. เงินสำรองส่วนที่ตั้งเพิ่มขึ้นตามวรรคหนึ่ง และได้นามาถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิ หรือขาดทุนสุทธิไปแล้วในรอบระยะเวลาบัญชีใด ต่อมาหากมีการตั้งเงินสำรองประเภทดังกล่าวลดลงให้นาเงินสำรองส่วนที่ตั้งลดลงซึ่งได้ถือเป็นรายจ่ายไปแล้วนั้น มารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีที่ตั้งเงิน ส ารองลดลงนั้น (มาตรา ๓)

๕๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๓) พ.ศ. ๒๕๔๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอน ๑๐๒ ก วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๑ หน้า ๑๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้การบริการขนส่งระหว่างประเทศ โดยอากาศยานหรือเรือเดิน ทะเลที่กระทำโดยผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือกฎหมายของต่างประเทศ

ใช้อัตราภาษีร้อยละ ๐ ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มเพียงอัตราเดียว เพื่อให้เกิดความเป็นกลางและเป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการดังกล่าวที่เข้ามาประกอบกิจการในราชอาณาจักรและเพื่อลดปัญหาความยุ่งยากที่เกิดจากการที่ต้องมีการติดตามวิธีการปฏิบัติทางภาษีของประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขนส่งระหว่างประเทศทางทะเลที่ตัวแทนผู้ประกอบการขนส่งมักจะรับเป็นตัวแทนให้กับหลายบริษัท หากมีแนวปฏิบัติในแนวทางเดียวกันแล้วจะลดภาระแก่ตัวแทนเหล่านั้นได้ ตลอดจนเพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการคมนาคมในภูมิภาคประกอบกับสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้การรับประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัยซึ่งเดิมเป็นการประกอบกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะเป็นการประกอบกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มแทนเพื่อให้มีการประกอบกิจการในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการจัดเก็บภาษีในระยะยาว จึงจาเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๓) พ.ศ. ๒๕๔๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๘๐/๑ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ และใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับการให้บริการขนส่งระหว่างประเทศโดยอากาศยานหรือเรือเดินทะเลที่กระทำโดยผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคล (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๘๑/๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับ การรับประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๘๑/๕ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับสำหรับกิจการรับประกันชีวิตตามมาตรา ๘๑/๒ (๓) รายรับจากการประกอบกิจการ ได้แก่ ดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการ (มาตรา ๕)

๕๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๔) พ.ศ. ๒๕๔๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอน ๑๐๒ ก วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๑ หน้า ๑๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๒ เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติมาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มีความจาเป็นต้องปรับปรุงระบบภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศ จึงสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้ผู้เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรที่ซื้อสินค้าจากผู้ประกอบการจดทะเบียน และโดยที่ในปัจจุบันการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะกรณีการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหาก ำไรไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากกฎหมายปัจจุบันก หนดให้ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษี และชำระภาษีธุรกิจเฉพาะกรณีดังกล่าวในเดือนถัดไป ซึ่งปรากฏว่ามีกรณีเสี่ยง

ไม่ชำระภาษีเป็นจำนวนมาก ทำให้รัฐขาดรายได้ส่วนนี้ไป ดังนั้น สมควรปรับปรุงประมวลรัษฎากร เพื่อให้การบริหารจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับกรณีนี้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้เสียภาษีและป้องกันการหลีกเลี่ยงการเสียภาษี ส่งผลทำให้รัฐมีรายได้เพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มความเป็นมาตรา ๘๔/๔ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการให้อานาจอธิบดีกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกเรียกเก็บไว้แล้ว ในกรณีที่ผู้เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรซื้อสินค้าจากผู้ประกอบการจดทะเบียนเพื่อนำออกไปนอกราชอาณาจักร (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๙๑/๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ เกี่ยวกับความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมิให้ใช้บังคับแก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับกิจการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไรตามมาตรา ๙๑/๒ (๖) และให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีกรณีดังกล่าวเสียภาษีโดยคำนวณจากฐานภาษีตามมาตรา ๙๑/๕ (๖) ในขณะที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์นั้น ตามอัตราภาษีที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙๑/๖ รวมทั้งมีสิทธิอุทธรณ์การประเมินภาษีตามบทบัญญัติว่าด้วยการอุทธรณ์ในส่วน ๒ หมวด ๒ ลักษณะ ๒ (มาตรา ๔)

๓. เพิ่มความเป็นวรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ด ของมาตรา ๙๑/๑๐๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ เกี่ยวกับความในวรรคหนึ่งถึงวรรคสี่มิให้ใช้บังคับแก่การยื่นแบบแสดงรายการภาษีและการชำระภาษี ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับกิจการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไรตามมาตรา ๙๑/๒ (๖) และให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีกรณีดังกล่าวยื่นแบบแสดงรายการภาษีตามแบบที่อธิบดีกำหนด ในขณะที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ พร้อมกับชำระภาษีต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมนั้น ในการชำระภาษีตามวรรคห้า ให้กรมที่ดินเรียกเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะเพื่อกรมสรรพากรและห้าม พนักงานเจ้าหน้าที่ลงนามรับรู้อยอมให้ทำหรือบันทึกไว้จนกว่าจะได้รับเงินภาษีที่ต้องชำระให้ครบถ้วนถูกต้องแล้ว ภาษีที่ได้ชำระแล้วตามวรรคห้า ให้ส่งเป็นรายได้แผ่นดินตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด (มาตรา ๕)

๔. บทบัญญัติตามหมวด ๕ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากรก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปสำหรับการจัดเก็บภาษีที่ค้างอยู่หรือที่ถึงกำหนดชำระก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๖)

๕๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๕) พ.ศ. ๒๕๔๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๘ ตอน ๘๕ ก วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๔ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๔ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยศุลกากรเพื่อกำหนดให้มีการจัดตั้งเขตปลอดอากรขึ้นเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการส่งออก โดยผู้ประกอบการในเขตดังกล่าวจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีในทางองเดียวกันกับเขตอุตสาหกรรมส่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

แต่โดยที่บทบัญญัติของประมวลรัษฎากรได้กำหนดให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับเขตอุตสาหกรรมส่งออกเท่านั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรเพื่อให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีครอบคลุมถึงเขตปลอดอากร และเขตที่มีกฎหมายกำหนดให้ยกเว้นอากรขาเข้าตามที่จะได้มีการจัดตั้งขึ้นต่อไปด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๕) พ.ศ. ๒๕๔๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน (๑๒) ของมาตรา ๗๗/๑ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับ “น ำเข้า” หมายความว่า น ำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร และให้หมายความรวมถึงการน ำสินค้าที่ต้องเสียอากร ขาเข้าหรือที่ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรออกจากเขตปลอดอากรโดยมิใช่เพื่อส่งออกด้วย (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความใน (ก) ของ (๑๔) ในมาตรา ๗๗/๑ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการน ำสินค้าในราชอาณาจักรเข้าไปในเขตปลอดอากรเฉพาะสินค้าที่ต้องเสียอากรขาออกหรือที่ได้รับยกเว้นอากรขาออกตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกบทนิยามศัพท์ ข่า “เขตอุตสาหกรรมส่งออก” ใน (๒๑) ของมาตรา ๗๗/๑ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับ “เขตปลอดอากร” หมายความว่า เขตปลอดอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร เขตอุตสาหกรรมส่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และเขตที่มีกฎหมายกำหนดให้ยกเว้นอากรขาเข้า (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความใน (ข) ของ (๔) ในมาตรา ๗๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการส่งออกในกรณีที่นำสินค้าเข้าไปในเขตปลอดอากรตามมาตรา ๗๗/๑ (๑๔) (ก) ให้ความรับผิดชอบเกิดขึ้นในวันที่น ำสินค้าในราชอาณาจักรเข้าไปในเขตดังกล่าว (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๗๘/๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการน ำเข้ากรณีนำสินค้าในราชอาณาจักรเข้าไปในเขตปลอดอากรแล้วนำสินค้าออกจากเขตดังกล่าวโดยมิใช่เพื่อส่งออกตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๗/๑ (๑๒) ให้ความรับผิดชอบเกิดขึ้นในวันที่นำสินค้านั้นออกจากเขตดังกล่าวโดยมิใช่เพื่อส่งออก (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความในวรรคสองของ (๒) ของมาตรา ๘๐/๑ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ และใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการให้บริการที่กระทำในราชอาณาจักรและได้มีการใช้บริการนั้นในต่างประเทศ ให้รวมถึงการให้บริการ ที่กระทำในราชอาณาจักรเพื่อใช้ผลิตสินค้าในเขตปลอดอากรเพื่อส่งออก และการให้บริการที่กระทำในเขตดังกล่าวเพื่อใช้ผลิตสินค้าเพื่อส่งออกด้วย (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของ (๖) ของมาตรา ๘๐/๑ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้

แทน เกี่ยวกับการขายสินค้าหรือการให้บริการระหว่างคลังสินค้าทัณฑ์บนกับคลังสินค้าทัณฑ์บนหรือระหว่างผู้ประกอบการกับผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการอยู่ในเขตปลอดอากร ไม่ว่าจะอยู่ในเขตเดียวกันหรือไม่ หรือระหว่างคลังสินค้าทัณฑ์บนกับผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการอยู่ในเขตปลอดอากร ทั้งนี้ เฉพาะการขายสินค้าหรือการให้บริการที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด(มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความใน (ข) ของ (๒) ในมาตรา ๘๑ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับ สินค้าจากต่างประเทศที่นำเข้าในเขตปลอดอากร ทั้งนี้ เฉพาะสินค้าที่ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความในมาตรา ๘๓/๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในกรณีที่มีการนำสินค้าที่นำเข้าเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บนตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรหรือเขตปลอดอากร ถ้าภายหลังสินค้านั้นได้ปล่อยออกจากคลังสินค้าทัณฑ์บนโดยมิใช่เพื่อส่งออก หรือได้มีการนำสินค้าออกจากเขตปลอดอากรโดยมิใช่เพื่อส่งออก ให้ผู้นำเข้าที่มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มยื่นใบขนสินค้าและชำระภาษีมูลค่าเพิ่มต่อเจ้าพนักงานศุลกากรพร้อมกับการชำระอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร (มาตรา ๑๑)

๕๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๖) พ.ศ. ๒๕๔๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอน ๔ ก วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๘ หน้า ๑๓

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ก หนดให้ผู้อุปการะเลี้ยงดูบุพการี ซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ มีสิทธิได้รับการหักลดหย่อนภาษีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในประมวลรัษฎากร ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาผู้ให้กำเนิดบุตร สมควรก หนดให้ผู้มีเงินได้ซึ่งอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาของตนหรือบิดามารดาของสามีหรือภริยาของตนสามารถนำค่าอุปการะเลี้ยงดูดังกล่าวมาหักลดหย่อนในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จึงจา เป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๖) พ.ศ. ๒๕๔๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ คือ เพิ่มความเป็น (ญ) ของ (๑) ในมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๔ เกี่ยวกับค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาของผู้มีเงินได้ รวมทั้งบิดามารดาของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้คนละสามหมื่นบาทโดยบุคคลดังกล่าวต้องมีอายุหกสิบปีขึ้นไป มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ และอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด ค่าอุปการะเลี้ยงดูตามวรรคหนึ่ง ให้หักลดหย่อนสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่จะต้องยื่นรายการในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นไป (มาตรา ๓)

๕๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๗) พ.ศ. ๒๕๕๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๖ ตอน ๘๔ ก วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ หน้า ๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของชนพิการหรือทุพพลภาพ สมควรกำหนดให้ผู้มีเงินได้ซึ่งอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา สามีหรือภริยาบุตรชอบด้วยกฎหมาย หรือบุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้ บิดามารดาหรือบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ หรือบุคคลอื่นที่ผู้มีเงินได้เป็นผู้ดูแลตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการโดยบุคคลดังกล่าวต้องเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพสามารถนำค่าอุปการะเลี้ยงดูบุคคลดังกล่าวมาหักลดหย่อนในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อันเป็นการสนับสนุนการอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือทุพพลภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๗) พ.ศ. ๒๕๕๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มความเป็น (ฎ) ของ (๑) ในมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา สามีหรือภริยา บุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรมของ ผู้มีเงินได้ บิดามารดาหรือบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ หรือบุคคลอื่นที่ผู้มีเงินได้เป็นผู้ดูแลตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ คนละหกหมื่นบาทโดยบุคคลดังกล่าวต้องเป็นคนพิการซึ่งมีบัตรประจำตัวคนพิการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หรือเป็นคนทุพพลภาพ มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ และอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข รวมทั้งจำนวนคนพิการและคนทุพพลภาพในความอุปการะเลี้ยงดูของ ผู้มีเงินได้ที่อธิบดีประกาศกำหนดการหักลดหย่อนสำหรับบุตรบุญธรรม ให้หักได้ในฐานะบุตรบุญธรรมเพียงฐานะเดียว ค่าอุปการะเลี้ยงดูตามวรรคหนึ่ง ให้หักลดหย่อนสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำ ปีพ.ศ. ๒๕๕๒ ที่จะต้องยื่นรายการในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นต้นไป (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความใน (๒) ของวรรคสอง ในมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับสำหรับบุตรที่หักลดหย่อนได้ตามอัตราที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๗ (๑) (ค) (ฉ) และ (ฎ) คนละกึ่งหนึ่ง (มาตรา ๔)

๖๐. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๙ ตอน ๑๒๔ ก วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๕ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติมาตรา ๓ และมาตรา ๖ ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๕๕ ว่า มาตรา ๕๗ ตรี และมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บทบัญญัติดังกล่าว จึงเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งท ให้มีความจ ำเป็นต้องก หนด หลักเกณฑ์ในการเสียภาษีเงินได้และการยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินของผู้มีเงินได้ที่เป็นสามีและภริยา ขึ้นใหม่บางประการ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรในเรื่องดังกล่าว เพื่อใช้บังคับส หรับ การยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินประจำปีภาษี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป ทั้งนี้ ผู้มีเงินได้มีหน้าที่ยื่น รายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินประจำปีภาษี พ.ศ. ๒๕๕๕ ใน พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งต้องเริ่มต้นยื่นตั้งแต่เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกอบกับการจัดเก็บภาษีเงินได้และการบริหารจัดการเก็บภาษีเงินได้ตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมายเป็นเครื่องมือทางการคลังที่สำคัญในอันที่จะทำให้รัฐสามารถจัดเก็บภาษีอากรซึ่งเป็นรายได้ที่สำคัญ ต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและตรวจสอบได้และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วน อันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจ ำเป็นต้องตราพระราชก หนดนี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชก หนด

พระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความตามพระราชก หนดนี้แทนเกี่ยวกับ ในกรณีสามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ การหักลดหย่อนตาม (๑) (ก) และ (ข) ให้หักลดหย่อนรวมกันได้ ๖๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกมาตรา ๕๗ ตรี แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๘๙ (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกมาตรา ๕๗ เบญจ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ (มาตรา ๕)

๔. เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๗ ฉ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับในการเก็บภาษีเงินได้จากสามีและ ภริยานั้น ให้สามีและภริยาต่างฝ่ายต่างมีหน้าที่ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ตนได้รับในระหว่างปีภาษี ที่ล่วงมาแล้วตามมาตรา ๕๖ ในกรณีที่เงินได้พึงประเมินไม่อาจแยกได้อย่างชัดเจนว่าเป็นของสามีหรือภริยาแต่ ละฝ่ายจ ำนวนเท่าใดให้ถือเป็นเงินได้พึงประเมินของสามีและภริยาฝ่ายละกึ่งหนึ่ง เว้นแต่เงินได้พึงประเมินตาม มาตรา ๔๐ (๘) สามีและภริยาจะแบ่งเงินได้พึงประเมินเป็นของแต่ละฝ่ายตามส่วนที่ตกลงกันก็ได้ แต่รวมกัน ต้องไม่น้อยกว่าเงินได้พึงประเมินที่ได้รับ ถ้าตกลงกันไม่ได้ ให้ถือเป็นเงินได้พึงประเมินของสามีและภริยาฝ่ายละ กึ่งหนึ่ง สามีและภริยาจะตกลงยื่นรายการและเสียภาษีรวมกัน โดยให้ถือเอาเงินได้พึงประเมินของตนเป็นเงินได้ ของสามีหรือภริยาอีกฝ่ายหนึ่งก็ได้ หรือจะแยกยื่นรายการและเสียภาษีเฉพาะส่วนที่เป็นเงินได้พึงประเมินตาม มาตรา ๔๐ (๑) โดยมีให้ถือเอาเป็นเงินได้ของอีกฝ่ายหนึ่งก็ได้แต่ถ้ามีภาษีค้างชำระ สามีและภริยาต้องร่วม รับผิดในการเสียภาษีที่ค้างชาระนั้น เมื่อได้เลือกยื่นรายการตามวรรคสองและวรรคสามในปีภาษีใดแล้ว ให้ถือว่าเป็นวิธีการยื่นรายการสำหรับปีภาษีนั้นตลอดไป เว้นแต่อธิบดีจะอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงวิธีการเลือก ยื่นรายการดังกล่าว (มาตรา ๖)

๕. บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกานี้ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ (มาตรา ๗)

๖๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๘) พ.ศ. ๒๕๕๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑ ตอน ๗๗ ก วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ หน้า ๒๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๖๓ แห่งประมวลรัษฎากรก หนดให้การขอคืนภาษีเงินได้ที่ถูกหักไว้ ณ ที่จ่ายและนาส่งแล้วเป็นจำนวนเงินเกินกว่าที่ควรต้องเสียให้ยื่นคำร้องขอคืนได้ภายในสามปีนับแต่วันสุดท้ายแห่งปีซึ่งถูกหักภาษีเกินไป ซึ่งระยะเวลาดังกล่าวไม่สอดคล้องกับมาตรา ๒๗ ตรี แห่งประมวลรัษฎากร อันเป็นบทบัญญัติในลักษณะทานองเดียวกันท ให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย สมควรปรับปรุงระยะเวลาการยื่นค ร้องขอคืนภาษีเงินได้ที่ถูกหักไว้ ณ ที่จ่าย ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๘) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๖๓ แห่งประมวลรัษฎากร และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับ บุคคลใดถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายและนาส่งแล้วเป็นจำนวนเงินเกินกว่าที่ควรต้องเสียภาษีตามส่วนนี้ บุคคลนั้นมีสิทธิได้รับเงินจำนวนที่เกินนั้นคืน แต่ต้องยื่นคำร้องขอคืนต่อเจ้าพนักงานประเมินภายในสามปีนับแต่วันสุดท้ายแห่งก าหนดเสายื่นรายการภาษีตามที่กฎหมาย ก หนด

๒. บุคคลใดที่ไม่มีหน้าที่ต้องยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินในปีภาษี แต่ถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายและน าส่งแล้ว บุคคลนั้นมีสิทธิได้รับเงินจ นวนที่ถูกหักและน าส่งไว้แล้วนั้นคืน แต่ต้องยื่นคำร้องขอคืนต่อเจ้าพนักงานประเมินภายในสามปีนับแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ของปีถัดจากปีที่ถูกหักภาษีไว้ (มาตรา ๓)

๖๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๙) พ.ศ. ๒๕๕๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑ ตอน ๘๗ ก วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๗ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ของปีภาษีถัดจากปีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการจัดเก็บภาษีเงินได้จากห้างหุ้นส่วนสามัญและคณะบุคคลที่มีใช่นิติบุคคลให้เกิดความชัดเจนและเป็นธรรมยิ่งขึ้น จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๙) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มบทนิยามคำว่า “คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล” ระหว่างบทนิยามค ข่า “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” และคำว่า “ขาย” ในมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ เกี่ยวกับ “คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล” หมายความว่า บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปตกลงกระทำการร่วมกันอันมิใช่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิก (๑๔) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ (มาตรา ๔)

๓. บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๕)

๖๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๐) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอน ๗๒ ก วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๒

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ได้มีการตรากฎหมายเพื่อจัดเก็บภาษีจากการรับมรดก แต่ประมวลรัษฎากรยังมีการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับเงินได้ที่ได้รับการอุปการะโดยหน้าที่ธรรมจรรยาหรือจากการให้โดยเสนหาเนื่องในพิธีหรือตามโอกาสแห่งขนบธรรมเนียมประเพณี และเงินได้จากการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์โดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่บุตรชอบด้วยกฎหมายซึ่งไม่รวมถึงบุตรบุญธรรม เป็นการไม่สอดคล้องกับการจัดเก็บภาษีการรับมรดก สมควรปรับปรุงบทบัญญัติในการจัดเก็บภาษีสำหรับการให้ในกรณีดังกล่าวให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๐) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน (๑๐) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับเงินได้ที่ได้รับการอุปการะ (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็น (๒๖) (๒๗) (๒๘) และ (๒๙) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับ (๒๖) เงินได้จากการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์โดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่บุตรชอบด้วยกฎหมายซึ่งไม่รวมถึงบุตรบุญธรรม เฉพาะเงินได้ในส่วนที่ไม่เกินยี่สิบล้านบาทตลอดปีภาษีนั้น (๒๗) เงินได้ที่ได้รับการอุปการะหรือจากการให้โดยเสนหาจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรส เฉพาะเงินได้ในส่วนที่ไม่เกินยี่สิบล้านบาทตลอดปีภาษีนั้น (๒๘) เงินได้ที่ได้รับการอุปการะโดยหน้าที่ธรรมจรรยาหรือจากการให้โดยเสนหาเนื่องในพิธีหรือตามโอกาสแห่งขนบธรรมเนียมประเพณี ทั้งนี้ จากบุคคลซึ่งมิใช่บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรส เฉพาะเงินได้ในส่วนที่ไม่เกินยี่สิบล้านบาทตลอดปีภาษีนั้น (๒๙) เงินได้ที่ได้รับการให้โดยเสนหาที่ผู้ให้แสดงเจตนาหรือเห็นได้ว่ามีความประสงค์ให้ใช้ เพื่อประโยชน์ในกิจการศาสนา กิจการศึกษา หรือกิจการสาธารณประโยชน์ ตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ ก.กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๔)

๓. เพิ่มความเป็น (๔/๑) ของมาตรา ๔๘ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับผู้มีเงินได้จะเลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ ๕ ของเงินได้ส่วนที่เกินยี่สิบล้านบาท โดยไม่ต้องนำไปรวมคำนวณภาษีตาม (๑) และ (๒) ก็ได้ สำหรับเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๘) ที่เป็นเงินได้จากการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ โดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่บุตรชอบด้วยกฎหมายซึ่งไม่รวมถึงบุตรบุญธรรม ที่ไม่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๔๒ (๒๖) (มาตรา ๕)

๔. เพิ่มความเป็น (๖) และ (๗) ของมาตรา ๔๘ แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับ (๖) ผู้มีเงินได้จะเลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ ๕ ของเงินได้ส่วนที่เกินยี่สิบล้านบาท โดยไม่ต้องนำไปรวมคำนวณภาษีตาม (๑) และ (๒) ก็ได้ สำหรับเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๘) ที่ได้รับจากการอุปการะหรือจากการให้โดยเสน่หาจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรส ที่ไม่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๔๒ (๒๗) (๗) ผู้มีเงินได้จะเลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ ๕ ของเงินได้ส่วนที่เกินยี่สิบล้านบาท โดยไม่ต้องนำไปรวมคำนวณภาษีตาม (๑) และ (๒) ก็ได้ สำหรับเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๘) ที่ได้รับจากการอุปการะ โดยหน้าที่ธรรมจรรยาหรือจากการให้โดยเสน่หาเนื่องในพิธีหรือตามโอกาสแห่งขนบธรรมเนียมประเพณี ทั้งนี้ จากบุคคลซึ่งมิใช่บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรส ที่ไม่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๔๒ (๒๘) (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความใน (๖) ของมาตรา ๕๐ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในกรณีการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์โดยไม่มีค่าตอบแทน ให้ถือว่าผู้โอนเป็นผู้จ่ายเงินได้ โดยให้ผู้โอนหักภาษีตามเกณฑ์ใน (๕) เว้นแต่กรณีการโอนให้แก่บุตรชอบด้วยกฎหมายซึ่งไม่รวมถึงบุตรบุญธรรม ให้ผู้โอนหักภาษีร้อยละ ๕ ของเงินได้เฉพาะในส่วนที่เกินยี่สิบล้านบาท (มาตรา ๗)

๖. การเสียภาษีเงินได้ในส่วนของเงินได้พึงประเมินที่ไม่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๔๒ (๒๖) (๒๗) และ (๒๘) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้คิดเฉพาะเงินได้ที่ได้รับมาภายหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๘)

๖๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๑) พ.ศ. ๒๕๕๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอน ๑๗ ก วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทลงโทษทางอาญาตามประมวลรัษฎากรยังไม่ครอบคลุมถึงกรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลไม่ยื่นบัญชีที่มีการรับรองพร้อมกันแบบแสดงรายการเสียภาษีหรือกระทำการใด ๆ โดยความเท็จ โดยฉ้อโกงหรืออุบาย หรือโดยวิธีการอื่นใดทวนองเดียวกันเพื่อขอคืนภาษีอากร อีกทั้งอัตราโทษสำหรับความผิดเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงภาษีอากรยังไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับความผิดอาญาดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๑) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยเพิ่มสำหรับกรณีที่ไม่นยื่นบัญชีที่มีการรับรองตามมาตรา ๖๙ ซึ่งต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท (มาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๓๕ แห่งประมวลรัษฎากร)

๒. แก้ไขโดยเพิ่มบท หนดโทษตามมาตรา ๓๗ ให้ครอบคลุมมติการกระทำความผิดเกี่ยวกับการขอคืนภาษีอากร ซึ่งต้องระวางโทษจากคุกตั้งแต่สามเดือนถึงเจ็ดปีและปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองแสนบาท (มาตรา ๔ แก้ไขมาตรา ๓๗ แห่งประมวลรัษฎากร)

๓. แก้ไขโดยก หนดอัตราโทษให้สูงขึ้น ส าหรับกรณีเจตนาไม่ยื่นรายการที่ต้องยื่นตามอัตราภาษี เพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากรซึ่งจากที่กำหนดไว้ คือ “ปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือจากคุกไม่เกินหกเดือนหรือทั้งจำทั้งปรับ” แก้ไขเป็น “จากคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ” (มาตรา ๕ แก้ไขมาตรา ๓๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร)

๔. แก้ไขโดยเพิ่มความผิดเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มให้ครอบคลุมถึงกรณีการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย ซึ่งต้องระวางโทษจากคุกตั้งแต่สามเดือนถึงเจ็ดปีและปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองแสนบาท (มาตรา ๖ แก้ไขมาตรา ๙๐/๔ (๖) แห่งประมวลรัษฎากร)

๖๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอน ๒๑ ก วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๙ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เสียภาษีจากกำไรสุทธิ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความใน (ก) ของ (๒) สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลของบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวด ๓ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(ก) ภาษีจากกำไรสุทธิของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ร้อยละ ๒๐” ซึ่งให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีเริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นต้นไป (มาตรา ๓ และมาตรา ๔)

๒. บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๕)

๖๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๓) พ.ศ. ๒๕๕๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอน ๑๐๙ ก วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๔๒ (๒๖) แห่งประมวลรัษฎากร ได้กำหนดให้เงินได้จากการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์โดยไม่มีค่าตอบแทน ให้แก่บุตรชอบด้วยกฎหมายซึ่งไม่รวมถึงบุตรบุญธรรม เฉพาะในส่วนที่ไม่เกินยี่สิบล้านบาท เป็นเงินได้พึงประเมินที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องนามารวมคำนวณเพื่อเสียภาษี แต่บทบัญญัตินี้ยังไม่ชัดเจนว่า เงินได้พึงประเมินที่ได้รับยกเว้นในส่วนที่ไม่เกินยี่สิบล้านบาทนั้น ให้ใช้บังคับแก่กรณีการโอนให้แก่บุตรชอบด้วยกฎหมายแต่ละคนสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา ๔๒ (๒๖) แห่งประมวลรัษฎากร เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมการกหนดเกี่ยวกับจนวนบุตรสำหรับเงินได้พึงประเมินที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องนามารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีในกรณีดังกล่าว ให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๓) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญคือ กำหนดให้เงินได้จากการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์โดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่บุตรชอบด้วยกฎหมายซึ่งไม่รวมถึงบุตรบุญธรรม เฉพาะเงินได้ที่ได้จากการโอนให้แก่บุตรชอบด้วยกฎหมายนั้น ในส่วนที่ไม่เกิน ๒๐ ล้านบาทต่อบุตรหนึ่งคนตลอดปีภาษีนั้น เป็นเงินได้พึงประเมินที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องนามารวมคำนวณเพื่อเสียภาษี (มาตรา ๓)

๖๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๔) พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอน ๑๒ ก วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๐ หน้า ๒๓

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่หลักเกณฑ์การหักค่าใช้จ่าย การหักลดหย่อนการกำหนดเงินได้พึงประเมินที่ต้องเสียภาษีเงินได้ การกำหนดเงินได้พึงประเมินที่ต้องยื่นรายการสำหรับบุคคลธรรมดาและอัตราภาษีเงินได้สำหรับบุคคลธรรมดาที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีเงินได้ ตามประมวลรัษฎากร ได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและค่าครองชีพในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป สมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์การหักค่าใช้จ่าย การหักลดหย่อน การกำหนดเงินได้พึงประเมินที่ต้องเสียภาษีเงินได้ การกำหนดเงินได้พึงประเมินที่ต้องยื่นรายการสำหรับบุคคลธรรมดา และอัตราภาษีเงินได้สำหรับบุคคลธรรมดา ดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๔) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ปรับปรุงการหักค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

๑.๑ สำหรับผู้ที่ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่านายหน้า ฯลฯ อันเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร จากเดิมให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้อายุละ ๔๐ ของเงินได้แต่ไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท เป็นอายุละ ๕๐ ของเงินได้แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๓)

๑.๒ สำหรับผู้มีเงินได้จาก ค่ากู๊ดวิลล์ ค่านายหน้า ฯลฯ อันเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๓) แห่งประมวลรัษฎากร จากเดิมให้หักได้เฉพาะค่าแห่งลิขสิทธิ์ โดยให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ ๔๐ ของค่าแห่งลิขสิทธิ์ แต่ไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท ขยายเพิ่มให้ค่าแห่งกู๊ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ หรือสิทธิอย่างอื่น สามารถหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ ๕๐ ของเงินได้ดังกล่าวแต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรได้ (มาตรา ๔)

๒. ปรับปรุงการหักค่าลดหย่อนเพิ่มขึ้น ดังนี้

๒.๑ ผู้มีเงินได้ (จากเดิม ๓๐,๐๐๐ บาท) เป็น ๖๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๕)

๒.๒ สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ (จากเดิม ๓๐,๐๐๐ บาท) เป็น ๖๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๕)

๒.๓ บุตร

(๑) บุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้มีเงินได้หรือบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ เพิ่มเป็นคนละ ๓๐,๐๐๐ บาท (ยกเลิกจากเดิมคนละ ๑๕,๐๐๐ บาท และค่าลดหย่อนการศึกษาบุตรจากเดิมที่ให้หักลดหย่อน ๒,๐๐๐ บาท/คน)

(๒) บุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้ คนละ ๓๐,๐๐๐ บาทแต่รวมกันต้องไม่เกินสามคน (มาตรา ๕) ในกรณีหากมีทั้งบุตรชอบด้วยกฎหมายตาม (๑) และ (๒) ให้นับบุตรตาม (๑) ทั้งหมดมาหักก่อน หากบุตรตาม (๑) ที่มีชีวิตอยู่รวมจำนวน เกิน ๓ คน จะนับบุตรตาม (๒) มาหักไม่ได้แล้ว แต่ถ้าบุตรตาม (๑) มีไม่ถึงสามคนให้นับ บุตรตาม (๒) มาหักได้ แต่เมื่อรวมกับบุตรตาม (๑) แล้วต้องไม่เกินสามคน ทั้งนี้ การนับจนวนบุตรให้นับเฉพาะบุตรที่มีชีวิตอยู่ตามลำดับอายุสูงสุดของบุตร โดยให้นับรวมทั้งบุตรที่ไม่อยู่ในเกณฑ์ได้รับการหักลดหย่อนด้วย

๒.๔ ในกรณีสามีหรือภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ ให้หักลดหย่อนรวมกันได้ไม่เกิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๗)

๒.๕ กองมรดก (จากเดิมให้หักลดหย่อนได้ ๓๐,๐๐๐ บาท) เพิ่มเป็น ๖๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๙)

๒.๖ ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีชื่อบุคคล ให้หักลดหย่อนแก่หุ้นส่วนหรือบุคคลในคณะบุคคลเพิ่มเป็นคนละ ๖๐,๐๐๐ บาท แต่รวมกันต้องไม่เกิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๙)

๓. ปรับปรุงขึ้นเงินได้และบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (มาตรา ๑๒)

การเปรียบเทียบอัตราภาษีระหว่างปีภาษี ๒๕๕๙ และปีภาษี ๒๕๖๐ ดังนี้

บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ใช้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙		บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ใช้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐	
เงินได้สุทธิ	อัตราภาษี (ร้อยละ)	เงินได้สุทธิ	อัตราภาษี (ร้อยละ)
๑ - ๓๐๐,๐๐๐*	๕	๑ - ๓๐๐,๐๐๐*	๕
๓๐๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐	๑๐	๓๐๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐	๑๐
๕๐๐,๐๐๑ - ๗๕๐,๐๐๐	๑๕	๕๐๐,๐๐๑ - ๗๕๐,๐๐๐	๑๕
๗๕๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐	๒๐	๗๕๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐	๒๐
๑,๐๐๐,๐๐๑ - ๒,๐๐๐,๐๐๑	๒๕	๑,๐๐๐,๐๐๑ - ๒,๐๐๐,๐๐๑	๒๕
๒,๐๐๐,๐๐๑ - ๔,๐๐๐,๐๐๐	๓๐	๒,๐๐๐,๐๐๑ - ๕,๐๐๐,๐๐๐	๓๐
๔,๐๐๐,๐๐๑ ขึ้นไป	๓๕	๕,๐๐๐,๐๐๑ ขึ้นไป	๓๕

๖๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๕) พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอน ๓๗ ก วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากประเทศไทยในฐานะสมาชิกผู้ร่วมก่อตั้ง Asia Pacific Group on Money Laundering (APG) มีเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับ (Terms of References) ที่กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของ Financial Action Task Force (FATF) ในการกำหนดให้อาชญากรรมเกี่ยวกับภาษีอากรที่มีลักษณะร้ายแรงเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และเพื่อให้เป็นไปตามเหตุผลดังกล่าว อีกทั้งเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามการหลีกเลี่ยงและการฉ้อโกงภาษีอากร สมควรกำหนดให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงภาษีอากรและการฉ้อโกงภาษีอากรที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมร้ายแรงเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๕) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญ โดยมาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๗ ตี ในส่วน ๓ บทกำหนดโทษ ของหมวด ๒ วิธีการเกี่ยวแก่ภาษีอากรประเมิน ของลักษณะ ๒ ภาษีอากรฝ่ายสรรพากร แห่งประมวลรัษฎากร เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๗ ตี ความผิดตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๗ ทวิ หรือมาตรา ๙๐/๔ ที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรหรือนำส่งภาษีอากร และเป็นความผิดที่เกี่ยวกับจำนวนภาษีอากรที่หลีกเลี่ยงหรือฉ้อโกงตั้งแต่สิบล้านบาทต่อปีภาษีขึ้นไป หรือจำนวนภาษีอากรที่ขอคืนโดยความเท็จโดยฉ้อโกงหรืออุบาย หรือโดยวิธีการอื่นใดทางหนึ่งเดียวกัน ตั้งแต่สองล้านบาทต่อปีภาษีขึ้นไป และผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีอากรหรือนำส่งภาษีอากรดังกล่าวได้กระทำความผิดในลักษณะที่เป็นกระบวนการหรือเป็นเครือข่ายโดยสร้างธุรกรรมอันเป็นเท็จหรือปกปิดเงินได้พึงประเมินหรือรายได้ เพื่อหลีกเลี่ยงหรือฉ้อโกงภาษีอากรและมีพฤติกรรมปกปิดหรือซ่อนเร้นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อมิให้ติดตามทรัพย์สินนั้นได้ให้ถือว่าความผิดดังกล่าวเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเมื่ออธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาชั้นกรองความผิดทางภาษีอากรที่เข้าข่ายความผิดมูลฐานส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้ว ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินต่อไป คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งประกอบด้วยอธิบดี รองอธิบดีและที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง”

๖๙. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอน ๓๓ ก วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ หน้า ๗๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันได้มีการถือหรือครอบครองโทเคนดิจิทัล หรือการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนคริปโทเคอร์เรนซีหรือโทเคนดิจิทัลซึ่งเงินได้จากกรณีดังกล่าวเป็นเงินได้พึงประเมินที่ต้องนามารวมค นวนเพื่อเสียภาษี

แต่โดยที่ยังไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อการจัดเก็บภาษีเงินได้จากคริปโทเคอร์เรนซีหรือโทเคนดิจิทัล เป็นการเฉพาะเป็นเหตุให้รัฐไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้ครบถ้วน ดังนั้น เพื่อให้การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในกรณีดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และโดยที่เป็นกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกา

สรุปสาระสำคัญของพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมประเภทเงินได้พึงประเมินโดยเพิ่ม (ซ) และ (ณ) ของมาตรา ๔๐ (๔) แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับ เงินส่วนแบ่งของกำไร หรือผลประโยชน์อื่นใดในลักษณะเดียวกันที่ได้จากการถือหรือครอบครองโทเคนดิจิทัล และ ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการโอนคริปโทเคอร์เรนซีหรือโทเคนดิจิทัล ทั้งนี้ เฉพาะซึ่งมีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการหักภาษีเงินได้พึงประเมิน โดยเพิ่มความใน (ฉ) ของมาตรา ๕๐ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับในกรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๔) (ซ) และ (ณ) ให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ ๑๕.๐ ของเงินได้ (มาตรา ๔)

๗๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๖) พ.ศ. ๒๕๖๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอน ๙๒ ก วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ หน้า ๒๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ประเทศไทยมีอัตราการเกิดของประชากรลดลง ทำให้มีประชากรวัยแรงงานลดลงและอัตราส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้มีเงินได้มีบุตรมากกว่าหนึ่งคน อันจะส่งผลให้โครงการสร้างประชากรของประเทศมีความเหมาะสมกับการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต สมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์การหักลดหย่อนสำหรับบุตร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๖) พ.ศ. ๒๕๖๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ก หนดให้ผู้มีเงินได้สามารถหักลดหย่อนสำหรับบุตรชอบด้วยกฎหมายตั้งแต่คนที่สองเป็นต้นไปที่เกิดในหรือหลังปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้เพิ่มอีกคนละ ๓๐,๐๐๐ บาทโดยในการนับลำดับบุตร ให้ลำดับของบุตรทุกคนไม่ว่าจะมีชีวิตอยู่หรือไม่ก็ตาม (มาตรา ๓ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๗ (๑) (ค) (๑)))

๒. กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป (มาตรา ๔)

๓. ก หนดให้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระสำหรับเงินได้พึงประเมินก่อนปีภาษี พ.ศ. ๒๕๖๑ (มาตรา ๕)

๗๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๗) พ.ศ. ๒๕๖๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอน ๙๗ ก วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ หน้า ๔๖

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลขนาดใหญ่หลายแห่งที่มีความสัมพันธ์กันในด้านทุน การจัดการ หรือการควบคุม มีข้อ ก าหนดทางด้านการพาณิชย์หรือการเงินในการท าสุกรรมระหว่างกันแตกต่าง จากที่ควรกำหนดหากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลดังกล่าวได้ดำเนินการโดยอิสระ ทาให้สามารถถ่ายโอน ภาไรระหว่างกันเพื่อหลีกเลี่ยงภาษีที่พึงต้องเสียและมีแนวโน้มที่จะใช้วิธีการดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนอาจส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีเงินได้และสถานะทางการคลังของรัฐ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ดังกล่าว สมควรกำหนดหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกรณีดังกล่าว ให้สอดคล้องกับ หลักการและแนวปฏิบัติที่เป็นสากล จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๗) พ.ศ. ๒๕๖๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๑ ตริ หรือยื่นรายงาน หรือเอกสารหรือหลักฐานตามมาตรา ๗๑ ตริ โดยแสดงข้อมูลไม่ถูกต้องครบถ้วนโดยไม่มีเหตุอันควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มมาตรา ๓๕ ตริ)

๒. กำหนดในกรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กัน มีข้อกำหนดทางด้านการ พาณิชย์หรือการเงินระหว่างกันแตกต่างไปจากที่ควรได้ก หนด หากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลดังกล่าวได้ ด ำเนินการโดยอิสระในลักษณะที่เชื่อได้ว่าการถ่ายโอนก ไร เจ้าพนักงานประเมินมีอ าจปรับปรุงรายได้และ รายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลดังกล่าว (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มมาตรา ๗๑ ทวิ)

๒.๑ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กัน หมายถึง บริษัทหรือห้างหุ้นส่วน นิติบุคคลตั้งแต่สองนิติบัญญัติขึ้นไปที่มีความสัมพันธ์กันในลักษณะ ดังต่อไปนี้ (๑) นิติบุคคลหนึ่งถือหุ้นหรือเป็น หุ้นส่วนในอีกนิติบุคคลหนึ่งไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบของทุนทั้งหมด (๒) ผู้ถือหุ้นหรือ ผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนในนิติบุคคลหนึ่งไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบ ของทุนทั้งหมด ถือหุ้นหรือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนในอีกนิติบุคคลหนึ่งไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบ ของทุนทั้งหมด หรือ (๓) นิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันในด้านทุน การจัดการ หรือการควบคุม ในลักษณะ ที่นิติบุคคลหนึ่งไม่อาจดำเนินการโดยอิสระจากอีกนิติบุคคลหนึ่งตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง (มาตรา ๗๑ ทวิ วรรคสอง)

๒.๒ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งในกรณีที่เจ้าพนักงานประเมินได้ ปรับปรุงรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันแล้ว มีผลให้บริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลได้ชำระภาษีไว้หรือถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย และน ึ่งแล้วเป็นจำนวนเงินเกินกว่าที่ควร ต้องเสียภาษีหรือที่ไม่มีหน้าที่ต้องเสีย ให้มีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนภาษีตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด (มาตรา ๗๑ ทวิ วรรคสาม)

๓. ก ำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลอื่น ตามมาตรา ๗๑ ทวิ วรรคสอง ไม่ว่าความสัมพันธ์นั้นจะมีอยู่ตลอดระยะเวลาบัญชีหรือมีธุรกรรมระหว่างกัน

ในระบอบระยะเวลาบัญชีหรือไม่ จัดทารายงานข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันและมูลค่ารวมของธุรกรรมระหว่างกันในแต่ละระยะเวลาบัญชีตามแบบที่อธิบดีกำหนดและยื่นต่อเจ้าพนักงานประเมินภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๖๙ ภายในห้าปีนับแต่วันที่ได้นิรายนข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์ เจ้าพนักงานประเมินโดยอนุมัติอธิบดีอาจส่งหนังสือแจ้งความแก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลให้ยื่นเอกสารหรือหลักฐานแสดงข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการวิเคราะห์ข้อกำหนดของธุรกรรมระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันตามที่อธิบดีประกาศกำหนด โดยผู้ได้รับหนังสือแจ้งความต้องปฏิบัติตามภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งความ เว้นแต่กรณีที่มีเหตุจำเป็นจนไม่สามารถปฏิบัติตามกำหนดเวลาดังกล่าว อธิบดีจะอนุญาตให้ขยายกำหนดเวลาดังกล่าวออกไปก็ได้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งความ ทั้งนี้ เฉพาะกรณีที่ได้รับหนังสือแจ้งความเป็นครั้งแรกให้ผู้ได้รับหนังสือแจ้งความต้องปฏิบัติตามภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งความนั้น และความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่บริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีรายได้จากกิจการหรือเนื่องจากกิจการที่กระห ในระยะเวลาบัญชี ไม่เกินจ นวนหรือมีลักษณะอื่นใดตามที่กหนดในกฎกระทรวง ซึ่งจนวนรายได้นี้ดังกล่าวต้องกำหนดไว้ไม่น้อยกว่าสองร้อยล้านบาท (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๗๑ ตร.)

๔. พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ว่า “บทบัญญัติมาตรา ๓ และมาตรา ๔ ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งระยะเวลาบัญชีเริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป” (มาตรา ๕)

๗๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๘) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๓๔ ก วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒ หน้า ๒๓

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ ได้กำหนดให้ระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการดาเนินการของภาครัฐเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนซึ่งรวมถึงการรับชำระเงินภาษี ประกอบกับลักษณะในการทาธุรกรรมของภาคเอกชนในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนมาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ส่งผลให้การตรวจสอบและติดตามข้อมูลเพื่อการจัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรในปัจจุบันไม่อาจดาเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการนาส่งเงินภาษี การยื่นรายการหรือเอกสารเกี่ยวกับภาษีอากร และเพื่อให้กรมสรรพากรได้รับข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดเก็บภาษีอากร สมควรปรับปรุงวิธีการนาส่งเงินภาษีบางประเภทและการยื่นรายการหรือเอกสารเกี่ยวกับภาษีอากรให้สามารถดาเนินการด้วยวิธีการอื่นเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากรได้ นอกจากนี้ยังกำหนดให้สถาบันการเงินและผู้ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์มีหน้าที่รายงานข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่มีธุรกรรมลักษณะเฉพาะให้กรมสรรพากรเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากร และปรับปรุงอัตราโทษสำหรับกรณีเจ้าพนักงานเปิดเผยข้อมูลของผู้เสียภาษีอากรหรือของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มมาตรา ๓ บัณรศ มาตรา ๓ โสฬส มาตรา ๓ สัตตรส และมาตรา ๓ อัญฐานรศ แห่งประมวลรัษฎากร สาระสำคัญดังนี้(มาตรา ๓)

๑.๑ เพื่อประโยชน์ในการนาส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ตามมาตรา ๕๒ การนาส่งภาษีเงินได้ ตามมาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๐ ทวิ และการนาส่งภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา ๘๓/๕ และมาตรา ๘๓/๖ ผู้มีหน้าที่นาส่งภาษีอาจเลือกวิธีนาส่งเงินภาษีให้แก่กรมสรรพากรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และ ระยะเวลาที่ก หนดในกฎกระทรวงแน่ววิธีน าสตามที่บัญญัติในมาตราที่เกี่ยวข้องก็ได้ (เพิ่มมาตรา ๓ บัณรศ)

๑.๒ การยื่นรายการหรือเอกสารเกี่ยวกับภาษีอากรและการจัดหาเอกสารอื่นใดตามที่บัญญัติ ในประมวลรัษฎากร จะกระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดี ก หนด ซึ่งต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (เพิ่มมาตรา ๓ โสฬส)

๑.๓ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากรตามประมวลกฎหมายรัษฎากรให้บุคคลผู้มีหน้าที่ รายงานข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่มี “ธุรกรรมลักษณะเฉพาะ” ในปีทีล่งมาเฉพาะที่อยู่ในความครอบครองต่อ กรมสรรพากรภายในเดือนมีนาคมของทุกปี ได้แก่ สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น และผู้ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยระบบ การช าชเงิน ทั้งนี้ “ธุรกรรมลักษณะเฉพาะ” หมายถึง ธุรกรรมที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดในปีทีล่งมา ดังต่อไปนี้ (๑) ผากหรือรับโอนเงินทุกบัญชีรวมกันตั้งแต่ ๓,๐๐๐ ครั้งขึ้นไป (๒) ผากหรือรับโอนเงินทุกบัญชี รวมกันตั้งแต่ ๔๐๐ ครั้งและมียอดรวมของธุรกรรมผากหรือรับโอนเงินรวมกันตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไป นอกจากนี้ รายการข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่มีธุรกรรมลักษณะเฉพาะที่ต้องรายงาน และวิธีการรายงานให้เป็นไป ตามที่ก หนดในกฎกระทรวง โดยจนวนครั้งหรือยอดรวมของธุรกรรมผากหรือรับโอนเงินให้กำหนดเพิ่มขึ้นได้ ตามที่ก หนดไว้ในกฎกระทรวง และให้อธิบดีกรมสรรพากรมีหน้าที่ในการเก็บรักษาข้อมูลที่ได้รับตามมาตรา นี้ และให้เก็บข้อมูลดังกล่าวไว้ไม่เกิน ๑๐ ปี นับแต่วันทีกรมสรรพากรได้รับข้อมูล (เพิ่มมาตรา ๓ สัตตรส)

๑.๔ ในกรณีทีปรากฏว่าผู้มีหน้าที่รายงานผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓ สัตตรส ให้อธิบดี กรมสรรพากรมีอำนาจสั่งให้ผู้ที่มีหน้าที่รายงานปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาทีก หนด ผู้มีหน้าที่รายงาน ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามค สั่งของอธิบดี ให้อธิบดีมีอำนาจออกค สั่งลงโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งแสนบาทและ ปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง (เพิ่มมาตรา ๓ อัญฐานรศ)

๒ แก้ไขมาตรา ๑๓ โดยก หนดให้เจ้าพนักงานผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๐ มีความผิดต้อง ระวางโทษจ คุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจ คุกปรับ (มาตรา ๔)

๓. ก หนดให้ผู้มีหน้าที่รายงานข้อมูลตามมาตรา ๓ สัตตรส แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัตินี้ ส่งรายงานข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่มีธุรกรรมลักษณะเฉพาะต่อกรมสรรพากรครั้งแรก ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ (มาตรา ๕)

๔. ก หนดให้การดาเนินการออกกฎกระทรวงหรือประกาศตามมาตรา ๓ บัณรศ มาตรา ๓ โสฬส และมาตรา ๓ สัตตรส แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดาเนินการให้แล้วเสร็จ ภายใน หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันทีพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดาเนินการได้ ให้รัฐมนตรี รายงานเหตุผลทีไม่อาจดาเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ (มาตรา ๖)

๗๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๙) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๒๓ ก วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้ใช้อัตราภาษีร้อยละ ๐ ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการกับองค์การระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีพันธกรณีตามความตกลงที่จะต้องปฏิบัติเท่าเทียมกับสถานเอกอัครราชทูต องค์การสหประชาชาติหรือทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ และสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าของต่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทยตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีตามความตกลง และเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับนานาประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๙) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญ คือ กำหนดให้ใช้อัตราภาษีร้อยละ ๐ ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการกับองค์การระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีพันธกรณีตามความตกลงที่จะต้องปฏิบัติเท่าเทียมกับสถานเอกอัครราชทูต องค์การสหประชาชาติ โดยแก้ไขมาตรา ๘๐/๑ (๕) แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็น “(๕) การขายสินค้าหรือการให้บริการแก่ (ก) องค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ สถานเอกอัครราชทูต สถานทูต สถานกงสุลใหญ่ สถานกงสุล (ข) องค์การระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีพันธกรณีตามความตกลงที่จะต้องปฏิบัติเท่าเทียมกับสถานเอกอัครราชทูต องค์การสหประชาชาติหรือทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ (ค) สำนักงานเศรษฐกิจและการค้าของต่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทยตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ ทั้งนี้ เฉพาะการขายสินค้าหรือการให้บริการที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด”

๗๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๐) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๔๕ ก วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๖

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรฐานการบัญชีได้มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยกำหนดให้กิจการที่มีธุรกรรมทางการเงินเป็นเงินตราต่างประเทศ บางกรณีสามารถเลือกใช้สกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานเป็นสกุลเงินอื่นนอกจากเงินตราไทยได้ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติจัดเก็บภาษีเงินได้จากบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชี อันจะส่งผลเป็นการเพิ่มความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลดต้นทุนของผู้ประกอบการและจูงใจให้มีการจัดตั้งสำนักงานใหญ่ข้ามประเทศและบริษัทการค้าระหว่างประเทศในประเทศไทยมากยิ่งขึ้นสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ของประมวลรัษฎากรเกี่ยวกับการใช้สกุลเงินอื่นนอกจากเงินตราไทยเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน อัตราแลกเปลี่ยนสำหรับ

การค ำนวนค่าหรือราคาของเงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สินและวิธีการค ำนวนและการช ะภาษีของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้เงินตราต่างประเทศเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปลักษณะสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๐) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้ แทนเกี่ยวกับ เงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สินซึ่งมีค่าหรือราคาเป็นเงินตราต่างประเทศที่เหลืออยู่ในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ให้ค ำนวนค่าหรือราคาเป็นเงินตราไทย (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้ยกเลิก (๘) ของมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้เพิ่มความตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นมาตรา ๗๖ ตรี มาตรา ๗๖ จัตวา มาตรา ๗๖ เบญจ มาตรา ๗๖ ฉ และมาตรา ๗๖ สัตต ในส่วน ๓ การเก็บภาษีจากบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลของหมวด ๓ ภาษีเงินได้ ของลักษณะ ๒ ภาษีอากรฝ่ายสรรพากร แห่งประมวลรัษฎากร (มาตรา ๕)

๓.๑ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้เงินตราสกุลอื่นนอกจากเงินตราไทยตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน จะแจ้งต่ออธิบดีเพื่อใช้เงินตราสกุลดังกล่าวในการจัดทำบัญชีบุคคล บัญชีทำการ และบัญชีกำไรขาดทุน หรือบัญชีรายรับก่อนหักรายจ่าย รวมถึงการค ำนวนกำไรสุทธิหรือยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายใด ๆ และการค ำนวนจำนวนภาษีเงินได้ที่ต้องเสียก็ได้ เมื่อบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลได้แจ้งต่ออธิบดีแล้ว ให้ใช้เงินตราสกุลที่ใช้ในการดำเนินงานนั้น (มาตรา ๗๖ ตรี)

๓.๒ เมื่อบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้เงินตราสกุลอื่นนอกจากเงินตราไทยเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน ได้แจ้งหรือได้รับอนุมัติจากอธิบดีตามมาตรา ๗๖ ตรี แล้วในการค ำนวนค่าหรือราคาของเงินตรา ทรัพย์สิน หนี้สิน และรายการอื่น ๆ ในงบการเงิน ในวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีก่อนรอบระยะเวลาบัญชีที่ใช้สกุลเงินอื่นนอกจากเงินตราไทยเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน หรือจากการเปลี่ยนแปลงสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน (มาตรา ๗๖ จัตวา)

๓.๓ มิให้นำมาตรา ๖๕ ทวิ (๕) มาใช้บังคับกับการค ำนวนค่าหรือราคาของเงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สินของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้เงินตราสกุลอื่นเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานตาม มาตรา ที่ใช้ในการดำเนินงานตามมาตรา ๗๖ ตรี แต่ให้ค ำนวนค่าหรือราคาของเงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สินดังกล่าวเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน (มาตรา ๗๖ เบญจ)

๓.๔ การชำระภาษีตามมาตรา ๖๗ ทวิ และมาตรา ๖๘ และการคืนเงินภาษีในกรณีของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้เงินตราสกุลอื่นเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานตามมาตรา ๗๖ ตรี ให้ใช้เงินตราไทย โดยให้ค ำนวนค่าตามอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างอัตราซื้อและอัตราขายของธนาคารพาณิชย์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ค ำนวนไว้ในวันทำการสุดท้ายก่อนวันชำระภาษีหรือก่อนวันที่ผู้มีอำนาจอนุมัติให้คืนเงินภาษี (มาตรา ๗๖ ฉ)

๓.๕ ผลกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน หรือจากการค ำนวนค่าของสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานเป็นเงินตราไทยเพื่อชำระภาษีของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้เงินตราสกุลอื่นเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานตามมาตรา ๗๖ ตรี ไม่ให้ถือเป็นรายได้หรือรายจ่ายในการค ำนวนกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ (มาตรา ๗๖ สัตต)

๔. บทบัญญัติมาตรา ๓ และมาตรา ๕ ให้ใช้บังคับสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป (มาตรา ๖)

๕. บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเฉพาะการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๗)

๗๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๑) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๕๐ ก วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๑๐๓

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้ผู้บริจาคเงินแก่พรรคการเมืองมีสิทธินำจำนวนเงินที่บริจาคไปหักเป็นค่าลดหย่อนหรือรายจ่ายเพื่อการบริจาคตามที่ก หนดในประมวลรัษฎากรได้ จึงจ ำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๑) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (ฎ) ของ (๑) ในมาตรา ๔๗ แห่งประมวลรัษฎากร “(ฎ) เงินที่บริจาคแก่พรรคการเมือง หรือเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมระดมทุนของพรรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่รวมกันไม่เกิน ห้าหมื่นบาท ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศก หนด (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๖๕ ตรี แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชก หนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(๓) รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการส่วนตัว การให้โดยเสนหา หรือการกุศล เว้นแต่ (ก) รายจ่ายซึ่งเป็นเงินที่บริจาคแก่พรรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ให้หักได้ไม่เกิน ห้าหมื่นบาท ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศก หนด (ข) รายจ่ายเพื่อการกุศล สาธารณะหรือเพื่อการสาธารณประโยชน์ตามที่อธิบดีประกาศก หนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี ให้หักได้ในส่วนที่ไม่เกินร้อยละ ๒ ของกำไรสุทธิ และรายจ่ายเพื่อการศึกษาหรือเพื่อการกีฬาตามที่อธิบดีประกาศก หนดโดยอนุมัติรัฐมนตรีให้หักได้อีกในส่วนที่ไม่เกินร้อยละ ๒ ของกำไรสุทธิ” (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้บทบัญญัติของมาตรา ๔๗ (๑) (ฎ) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับกับการคำนวณภาษีสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่จะต้องยื่นรายการในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป บทบัญญัติของมาตรา ๖๕ ตรี (๓) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับกับการคำนวณกำไรสุทธิของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีเริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป (มาตรา ๕)

๔. บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรซึ่งถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ยังคงใช้บังคับต่อไป เฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่หรือที่พึงชำระสำหรับการคำนวณกำไรสุทธิในรอบระยะเวลาบัญชีที่วันเริ่มต้นก่อนวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ (มาตรา ๖)

๗๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๖๗ ก วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันการลงทุนในตราสารหนี้โดยตรงมีภาระภาษีที่แตกต่างกับการลงทุนในตราสารหนี้ผ่านกองทุนรวม และเพื่อให้ภาระภาษีจากการลงทุนทั้งสองประเภทดังกล่าว มีความสอดคล้องกัน สมควรปรับปรุงการจัดเก็บภาษีเงินได้จากกองทุนรวมที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือตามกฎหมายของต่างประเทศ เฉพาะเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ก) แห่งประมวลรัษฎากร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร โดยกำหนดให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “กองทุนรวม” ในมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๑๗ โดยเพิ่มความ (๓/๑) ของบทนิยาม คำว่า “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” ในมาตรา ๓๙ เป็นดังนี้ “(๓/๑) กองทุนที่เป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ” (มาตรา ๔)

๒. แก้ไขมาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากรเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินประเภทเงินปันผลและผลประโยชน์ที่ได้จากการโอน

๒.๑ ก กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของ (ข) ใน (๔) ของมาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับ เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไร หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงิน เพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม เงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไรที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียมเฉพาะส่วนที่เหลือนอกจากหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว” (มาตรา ๕)

๒.๒ กำหนดให้ยกเลิกความใน (ข) ใน (๔) ของมาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับ ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วน โอนหน่วยลงทุน หรือโอนหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร หรือตั๋วเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออกรวมทั้งเงินได้จากการขายคืนหน่วยลงทุนให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นกองทุนรวม ทั้งนี้ เฉพาะซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน (มาตรา ๖)

๓. แก้ไขมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร โดยกำหนดให้ยกเลิก (๒๓) และ (๒๔) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๑๗ โดยมีได้บัญญัติความใหม่ (มาตรา ๗)

๔. แก้ไขมาตรา ๔๘ แห่งประมวลรัษฎากรเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ต้องเสียภาษีเงินได้ โดยกำหนดให้ยกเลิกความในวรรคสองของ (๓) ของมาตรา ๔๘ แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับ ผู้มีเงินได้ซึ่งเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยจะเลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ ๑๐.๐ ของเงินได้โดยไม่ต้องน ไปรวมคำนวณภาษีตาม (๑) และ (๒) ก็ได้ สำหรับเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ข) ที่ได้รับจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม” (มาตรา ๘)

ทั้งนี้ มาตรา ๔๘ บัญญัติว่า เงินได้พึงประเมินต้องเสียภาษีเงินได้ดังต่อไปนี้

(๑) เงินได้พึงประเมินเมื่อได้หักตามมาตรา ๔๒ ทวิ ถึงมาตรา ๔๗ หรือมาตรา ๕๗ เบื้อง แล้วเหลือเท่าใดเป็นเงินได้สุทธิ ต้องเสียภาษีในอัตราที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวดนี้

(๒) ส สำหรับผู้มีเงินได้พึงประเมินตั้งแต่ ๑๒๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป การค ำนวณภาษีตาม (๑) ให้เสียไม่น้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ ของยอดเงินได้พึงประเมิน

(๓) ผู้มีเงินได้ซึ่งเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยจะเลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ ๑๐.๐ ของเงินได้โดยไม่ต้องน ไปรวมค ำนวณภาษีตาม (๑) และ (๒) ก็ได้ส สำหรับเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ข) ที่ได้รับจากบริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทย จัดตั้งขึ้นส ารับให้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม

๕. แก้ไขมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร

๕.๑ กำหนดให้ยกเลิกความใน (๑๐) ของมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๑) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทนส ารับบริษัท ทัดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ให้নাเงินปันผลที่ได้จากบริษัท าคัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงิน เพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม และเงินส่วนแบ่งก ไรที่ได้จากกิจการร่วมค้า มารวม คำนวณเป็นรายได้เพียงกึ่งหนึ่งของจำนวนที่ได้ และกำหนดกรณีกเว้นซึ่งไม่ต้องนาเงินปันผลที่ได้จากบริษัท จากัดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงิน เพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม และเงินส่วนแบ่งกาไรที่ได้จากกิจการร่วมค้า มารวม ค ำนวณเป็นรายได้ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัตินี้บัญญัติ (มาตรา ๙)

๕.๒ เพิ่ม (๑๕) ของมาตรา ๖๕ ทวิ โดยกำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นกองทุนรวมไม่ต้องน รายได้อันมิใช่เงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ก) มารวมค ำนวณเป็นรายได้ (มาตรา ๑๐)

๖. แก้ไขมาตรา ๖๗ แห่งประมวลรัษฎากร โดยกำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๗ แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช านหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับการเสียภาษีตามความในส่วนนี้ ให้เสียตามอัตราที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตราภาษีเงินได้ด้วยหมวดนี้ และก ำหนดกรณีกเว้นซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้บัญญัติ (มาตรา ๑๑)

๗. กำหนดให้ยกเลิก (จ) ของ (๒) สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลแห่งบัญชีอัตราภาษีเงินได้
ท้ายหมวด ๓ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวล
รัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๔ (มาตรา ๑๒)

๘. กำหนดให้เงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นกองทุนรวมซึ่งต้องเสียภาษี
ตามมาตรา ๖๗ (๓) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ เฉพาะส่วนที่เกิดขึ้นจากเงินที่ฝาก
หรือตัวเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ถืออยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ได้รับยกเว้น
ไม่ต้องเสียภาษี (มาตรา ๑๓)

นางวนิดา อินทรอ วนย / จัดท า

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖)

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ยกเลิกพระราชบัญญัติฉบับก่อนนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒ ศาลชั้นต้น ได้แก่ ศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งธนบุรี ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญา ศาลอาญากรุงเทพใต้ ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาธนบุรี ศาลอาญาพระโขนง ศาลอาญามีนบุรี ศาลจังหวัด ศาลแขวง และศาลยุติธรรมอื่นที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้นกำหนดให้เป็นศาลชั้นต้น”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๘ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ ให้มีประธานศาลฎีกาประจำศาลฎีกาหนึ่งคน ประธานศาลอุทธรณ์ประจำศาลอุทธรณ์หนึ่งคน ประธานศาลอุทธรณ์ภาคประจำศาลอุทธรณ์ภาค ศาลละหนึ่งคน และให้มีอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งธนบุรี ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญา ศาลอาญากฎหมายใต้ ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาธนบุรี ศาลอาญาพระโขนง ศาลอาญามีนบุรี และศาลยุติธรรมอื่นที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้นกำหนดให้เป็นศาลชั้นต้น ศาลละหนึ่งคน กับให้มีรองประธานศาลฎีกาประจำศาลฎีกา รองประธานศาลอุทธรณ์ประจำศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาคประจำศาลอุทธรณ์ภาค และรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งธนบุรี ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญา ศาลอาญากฎหมายใต้ ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาธนบุรี ศาลอาญาพระโขนง ศาลอาญามีนบุรี และศาลยุติธรรมอื่นที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้นกำหนดให้เป็นศาลชั้นต้น ศาลละหนึ่งคน และในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางราชการ คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม โดยความเห็นชอบของประธานศาลฎีกาจะกำหนดให้มีรองประธานศาลฎีกามากกว่าหนึ่งคนแต่ไม่เกินหกคน รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค หรือรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น มากกว่าหนึ่งคนแต่ไม่เกินสามคนก็ได้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๖ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ศาลแพ่งและศาลอาญา มีเขตตลอดท้องที่กรุงเทพมหานครนอกจากท้องที่ที่อยู่ในเขตของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งธนบุรี ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญากฎหมายใต้ ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาธนบุรี ศาลอาญาพระโขนง ศาลอาญามีนบุรี และศาลยุติธรรมอื่นตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้นกำหนดไว้”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๙ ศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งธนบุรี ศาลแพ่งพระโขนง และศาลแพ่งมีนบุรีมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งทั้งปวงและคดีอื่นใดที่มีได้อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรมอื่น

ศาลอาญา ศาลอาญากฎหมายใต้ ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาธนบุรี ศาลอาญาพระโขนง และศาลอาญามีนบุรีมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาทั้งปวงที่มีได้อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรมอื่น รวมทั้งคดีอื่นใดที่มีกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาแล้วแต่กรณี”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙/๑ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๙/๑ บรรดาคดีซึ่งเกิดขึ้นในเขตศาลแขวงและอยู่ในอำนาจของศาลแขวงนั้น ถ้ายื่นฟ้องต่อศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งธนบุรี ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญา ศาลอาญากฎหมายใต้ ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาธนบุรี ศาลอาญาพระโขนง ศาลอาญามีนบุรี หรือศาลจังหวัด ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลดังกล่าวที่จะยอมรับพิจารณาคดีใดคดีหนึ่งที่ยื่นฟ้องเช่นนั้นหรือมีคำสั่งโอนคดีไปยังศาลแขวงที่มีเขตอำนาจก็ได้ และไม่ว่าการณ์จะเป็นประการใด หากศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งธนบุรี ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญา ศาลอาญากฎหมายใต้ ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาธนบุรี ศาลอาญาพระโขนง ศาลอาญามีนบุรี หรือศาลจังหวัด ได้มีคำสั่งรับฟ้องคดีเช่นนั้นไว้แล้ว ให้ศาลดังกล่าวพิจารณาพิพากษาคดีนั้นต่อไป

ในกรณีที่ขณะยื่นฟ้องคดีนั้นเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งธนบุรี ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญา ศาลอาญากฎหมายใต้ ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาธนบุรี ศาลอาญาพระโขนง ศาลอาญามีนบุรี หรือศาลจังหวัดอยู่แล้ว แม้ต่อมาจะมีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไปทำให้คดีนั้นเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลแขวง ก็ให้ศาลดังกล่าวพิจารณาพิพากษาคดีนั้นต่อไป”

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ได้มีการจัดตั้งศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาพระโขนง และศาลอาญามีนบุรี โดยกำหนดให้เป็นศาลชั้นต้นในท้องที่กรุงเทพมหานคร และยุบเลิกศาลจังหวัดตลิ่งชัน ศาลจังหวัดพระโขนง และศาลจังหวัดมีนบุรี สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรมเกี่ยวกับชื่อศาลชั้นต้น ตำแหน่งอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาพระโขนง และศาลอาญามีนบุรี เขตอำนาจศาลแพ่งและศาลอาญาในท้องที่กรุงเทพมหานคร อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งทั้งปวงและคดีอาญาทั้งปวง และการรับพิจารณาและการโอนคดีในกรณีที่ดีที่สุดในศาลชั้นต้นเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลแขวง เพื่อให้การบริหารจัดการคดีของศาลยุติธรรมมีประสิทธิภาพ และเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาพิพากษารรคดีให้เป็นไปโดยถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒ เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรรจुरะเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๑/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

ทั้งนี้ กฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมได้เคยประกาศใช้มาทั้งสิ้น จำนวน ๗ ฉบับ ได้แก่

๑. พระราชบัญญัติให้ใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓
  ๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๐
  ๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐
  ๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑
  ๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๕
  ๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๘
  ๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒
- สาระสำคัญขกกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ทั้ง ๗ ฉบับ มีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติให้ใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอน ๔๔ ก วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๓ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๒๓๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้การนั่งพิจารณาคดีของศาลต้องมีผู้พิพากษาครบองค์คณะและผู้พิพากษาซึ่งมิได้นั่งพิจารณาคดีใดจะทาคาพิพากษาคดีนั้นมิได้ เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอันมิอาจก้วลวงได้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติประกอบกับมาตรา ๒๔๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้การจ่ายสำนวนคดีให้ผู้พิพากษาต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติ และได้ห้ามการเรียกคืนสำนวนคดีหรือการโอนสำนวนคดี เว้นแต่เป็นกรณีที่จะกระทบกระเทือนต่อความยุติธรรมในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี นอกจากนี้ ได้มีการตรากฎหมายตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งบัญญัติให้ศาลยุติธรรมมีหน่วยธุรการที่เป็นอิสระ โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา ดังนั้น เพื่อเป็นการรองรับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเพื่อให้การจัดระบบการบริหารงานศาลยุติธรรมตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมสอดคล้องกับกฎหมายซึ่งตราขึ้นตามมาตรา ๒๗๕ ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติให้ใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติให้ใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พุทธศักราช ๒๔๗๗ และพระธรรมนูญศาลยุติธรรมซึ่งได้ใช้บังคับโดยพระราชบัญญัตินี้

๒. ให้ใช้บทบัญญัติท้ายพระราชบัญญัตินี้เป็นพระธรรมนูญศาลยุติธรรม

๓. พระธรรมนูญศาลยุติธรรมท้ายพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่บรรดาคดี ที่ได้ยื่นฟ้องในวันที่ พระธรรมนูญศาลยุติธรรมท้ายพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นต้นไป ไม่ว่ามูลคดีได้เกิดขึ้นก่อนหรือในวันที่ พระธรรมนูญศาลยุติธรรมท้ายพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องก่อนวันที่พระธรรมนูญศาลยุติธรรมท้ายพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้บังคับตามกฎหมายซึ่งใช้อยู่ก่อนวันที่พระธรรมนูญศาลยุติธรรมท้ายพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจนกว่าคดีจะถึงที่สุด เว้นแต่ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรมท้ายพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่คดีในลักษณะดังกล่าวนับแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

๔. ให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งรองประธานศาลฎีกา และรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น เฉพาะที่มีอาวุโส ถัดจากรองประธานศาลฎีกา และรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น คนที่สาม และรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ในวันที่พระธรรมนูญศาลยุติธรรมท้ายพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงด รักษาตำแหน่งดังกล่าวได้ต่อไปจนกว่าจะได้รับแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งอื่น แต่ต้องไม่เกินวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

๕. ให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์และรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค เฉพาะที่มีอาวุโส ถัดจากรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์และรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค คนที่หนึ่ง อยู่ในวันที่พระธรรมนูญศาลยุติธรรมท้ายพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้ต่อไปจนกว่าจะได้รับแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งอื่น แต่ต้องไม่เกินวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งดังกล่าวข้างต้นมีหน้าที่ช่วยประธานศาลฎีกา ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น และอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ตามที่ประธานศาลฎีกา ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น และอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น และอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น มอบหมาย แล้วแต่กรณี

๖. บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการ ระเบียบ ข้อบังคับ และบรรดาคำสั่งต่างๆ ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมที่ตราหรือออกโดยอาศัยอำนาจตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมซึ่งได้ใช้บังคับโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พุทธศักราช ๒๔๗๗ ก่อนวันที่ พระธรรมนูญศาลยุติธรรมท้ายพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้คงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมท้ายพระราชบัญญัตินี้ออกใช้บังคับแทน

๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอน ๕๑ ก วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๐ หน้า ๒๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติแห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรมได้กำหนดให้ศาลชั้นต้นมีเขตอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ จึงทำให้การเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลดังกล่าวจะต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ ซึ่งต้องใช้เวลานานไม่ทันกับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่ทางปกครอง และไม่เอื้อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวก

แก่ประชาชน ดังนั้น เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลชั้นต้นสามารถกระทำได้อย่างคล่องตัว สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรมเพื่อให้การเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลชั้นต้นสามารถกระทำได้ด้วยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา จึง จ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญ คือ แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๖ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรมและให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๖ ศาลชั้นต้นมีเขตตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้นกำหนดไว้ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชน ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา” (มาตรา ๓)

๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอน ๕๑ ก วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๐ หน้า ๒๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระธรรมนูญศาลยุติธรรมได้กำหนดให้มีรองประธานศาลฎีกาหนึ่งคน รองประธานศาลอุทธรณ์และรองประธานศาลอุทธรณ์ภาค ศาลละหนึ่งคน และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องประโยชน์ในทางราชการ คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมโดยความเห็นชอบของประธานศาลฎีกาจะกำหนดให้มีรองประธานศาลฎีกามากกว่าหนึ่งคนแต่ไม่เกินสามคนก็ได้ แต่เนื่องจากในปัจจุบันปริมาณงานของประธานศาลฎีกา ประธานศาลอุทธรณ์ และประธานศาลอุทธรณ์ภาคได้เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ สมควรกำหนดให้มีการเพิ่มการกำหนดจำนวนรองประธานศาลฎีกาได้ไม่เกินหกคน และจำนวนรองประธานศาลอุทธรณ์หรือรองประธานศาลอุทธรณ์ภาคได้ไม่เกินสามคน เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ของประธานศาลฎีกา ประธานศาลอุทธรณ์และประธานศาลอุทธรณ์ภาค จึง จ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้มีประธานศาลฎีกาประจำศาลฎีกาหนึ่งคน ประธานศาลอุทธรณ์ประจำศาลอุทธรณ์หนึ่งคน ประธานศาลอุทธรณ์ภาคประจำศาลอุทธรณ์ภาค ศาลละหนึ่งคน และให้มีอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอาญา ศาลอาญากรุงเทพใต้ ศาลอาญาธนบุรี และศาลยุติธรรมอื่นที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้นก าหนดให้เป็นศาลชั้นต้น ศาลละหนึ่งคน

๒. ให้มีรองประธานศาลฎีกาประจำศาลฎีกา รองประธานศาลอุทธรณ์ประจำศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาคประจำศาลอุทธรณ์ภาค และรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรีศาลอาญา ศาลอาญากรุงเทพใต้ ศาลอาญาธนบุรี และศาลยุติธรรมอื่นที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้นก าหนดให้เป็นศาลชั้นต้น ศาลละหนึ่งคน

๓. ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องประโยชน์ในทางราชการ คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมโดยความเห็นชอบของประธานศาลฎีกาจะกำหนดให้มีรองประธานศาลฎีกามากกว่าหนึ่งคนแต่ไม่เกินหกคน

รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค หรือรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น มากกว่าหนึ่งคน แต่ไม่เกินสามคนก็ได้

๔. เมื่อตำแหน่งประธานศาลฎีกา ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค หรืออธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นว่างลง หรือเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไม่อาจปฏิบัติราชการได้ให้รองประธานศาลฎีกา รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค หรือรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น แล้วแต่กรณี เป็นผู้ท าการแทน

๕. ถ้ามีรองประธานศาลฎีกา รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค หรือรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นหลายคน ให้รองประธานศาลฎีกา รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค หรือรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ที่มีอาวุโสสูงสุดเป็นผู้ท าการแทน ถ้าผู้มีอาวุโสสูงสุดไม่อาจปฏิบัติราชการได้ให้ผู้ที่อาวุโสถัดลงมาตามล าดับเป็นผู้ท าการแทน

๖. การเรียกคืนส านวนคดีหรือการโอนส านวนคดีซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบขององค์คณะผู้พิพากษาใด ประธานศาลฎีกา ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น หรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาล จะกระทำได้อต่อเมื่อเป็นกรณีที่กระทบกระเทือนต่อความยุติธรรมในการพิจารณาหรือพิพากษา อรรถคดีของศาลนั้น และรองประธานศาลฎีกา รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค รองอธิบดี ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น หรือผู้พิพากษาในศาลจังหวัดหรือศาลแขวง ที่มีอาวุโสสูงสุดในศาลนั้น แล้วแต่กรณี ที่มีได้เป็นองค์คณะในส านวนคดีดังกล่าวให้เสนอความเห็นให้กระทำได้

๗. กรณีไม่อาจปฏิบัติราชการได้หรือได้เข้าเป็นองค์คณะในส านวนคดีที่เรียกคืนหรือโอนนั้น ให้รองประธานศาลฎีกา รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น หรือผู้พิพากษาที่มีอาวุโสถัดลงมาตามล าดับในศาลนั้นเป็นผู้มีอ านาจในการเสนอความเห็นแทน

๘. ในกรณีที่รองประธานศาลฎีกา รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น มีหนึ่งคน หรือมีหลายคนแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ หรือได้เข้าเป็นองค์คณะในส านวนคดีที่เรียกคืนหรือโอนนั้นทั้งหมด ให้ผู้พิพากษาที่มีอาวุโสสูงสุดของศาลนั้นเป็นผู้มีอ านาจในการเสนอความเห็น

๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอน ๓๗ ก วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ หน้า ๔๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาลยุติธรรมเป็นงานที่ต้องใช้ความละเอียดรอบคอบ และการกลั่นกรองจากผู้พิพากษาที่มีประสบการณ์สมควรกำหนดให้ประธานศาลฎีกามีอ านาจให้คำแนะนำ แก่ข้าราชการตุลาการ และให้ผู้รับผิดชอบการบริหารงานของศาลมีอ านาจหน้าที่ในการตรวจสอบและ ทาความเห็นแย้ง ทั้งยังสมควรเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับอ านาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกา ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๙ วรรคสอง จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ประธานศาลฎีกามีหน้าที่วางระเบียบราชการฝ่ายตุลาการของศาลยุติธรรมเพื่อให้กิจการของศาลยุติธรรมดำเนินไปโดยเรียบร้อยและเป็นระเบียบเดียวกัน และให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจให้คนแนแก่ผู้พิพากษาในการปฏิบัติตามระเบียบวิธีการต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นโดยกฎหมายหรือโดยประการอื่นให้เป็นไปโดยถูกต้อง

๒. ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้เสนอต่อศาลฎีกาได้โดยตรง และคดีที่อุทธรณ์หรือฎีกาคาพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ หรือศาลอุทธรณ์ภาคตามที่กฎหมายบัญญัติ เว้นแต่กรณีที่ศาลฎีกาเห็นว่าข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริง ที่อุทธรณ์หรือฎีกานั้น จะไม่เป็นสาระอันควรแก่การพิจารณา ศาลฎีกามีอำนาจไม่รับคดีไว้พิจารณาพิพากษาได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๙ ตอน ๓๗ ก วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๕ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องด้วยปริมาณงานตุลาการและงานธุรการคดีของศาลยุติธรรมได้เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ แต่ผู้รับผิดชอบควบคุมดูแลงานของศาลยุติธรรมในส่วนภูมิภาคมีอธิบดีผู้พิพากษาภาคเพียงคนเดียว ไม่มีผู้ช่วยปฏิบัติราชการ ท ำให้ราชการของศาลยุติธรรมไม่อาจด ำเนินไปได้ด้วยความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และปริมาณคดีที่เพิ่มมากขึ้นดังกล่าวส่งผลกระทบต่อระยะเวลาในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้น ทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้นมีความล่าช้ากระทบต่อการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และคู่ความในคดี ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการคดีของศาลยุติธรรมเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาพิพากษารอคดีให้เป็นไปโดยถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรมสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรมโดยกำหนดตำแหน่งรองอธิบดีผู้พิพากษาภาคและอำนาจหน้าที่ของอธิบดีผู้พิพากษาภาคและรองอธิบดีผู้พิพากษาภาค จึงจ ำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระส ำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้มีอธิบดีผู้พิพากษาภาค ภาคละหนึ่งคน จ ำนวนเก้าภาค มีสถานที่ตั้ง และเขตอำนาจตามที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา กับให้มีรองอธิบดีผู้พิพากษาภาค ภาคละสามคน ในกรณีที่มีความจ ำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางราชการ คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม โดยความเห็นชอบของประธานศาลฎีกาจะกำหนดให้มีรองอธิบดีผู้พิพากษาภาคมากกว่าสามคนแต่ไม่เกินหกคนก็ได้

๒. เมื่อตำแหน่งอธิบดีผู้พิพากษาภาคว่างลง หรือเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไม่อาจปฏิบัติราชการได้ให้รองอธิบดีผู้พิพากษาภาคที่มีอาวุโสสูงสุดเป็นผู้ทำการแทน ถ้าผู้ที่มีอาวุโสสูงสุดไม่อาจปฏิบัติราชการได้ให้ผู้ที่อาวุโสถัดลงมาตามลำดับเป็นผู้ทำการแทน แต่ถ้าในกรณีที่ไม่มีผู้ทำการแทน ประธานศาลฎีกาจะสั่งให้ผู้พิพากษาคณะหนึ่งเป็นผู้ท ำการแทนก็ได้

๓. ให้รองอธิบดีผู้พิพากษามาตราเป็น ผู้พิพากษาในศาลที่อยู่ในเขตอำนาจด้วย โดยให้มีอำนาจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง (๒) และให้มีหน้าที่ช่วยอธิบดีผู้พิพากษามาตราที่อธิบดีผู้พิพากษามาตรา มอบหมาย

๔. ให้ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๒๘ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(๓) ในศาลชั้นต้น ได้แก่ อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น อธิบดีผู้พิพากษามาตรา ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล หรือรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น รองอธิบดีผู้พิพากษามาตรา หรือผู้พิพากษาในศาลชั้นต้นของศาลนั้น ซึ่งอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น อธิบดีผู้พิพากษามาตรา หรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาล แล้วแต่กรณี มอบหมาย

๕. ให้ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๒๙ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรมและให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(๓) ในศาลชั้นต้น ได้แก่ อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น อธิบดีผู้พิพากษามาตรา รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น รองอธิบดีผู้พิพากษามาตรา หรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาล แล้วแต่กรณี”

๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอน ๑๒๐ ก วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ หน้า ๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ได้มีการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชานัญพิเศษโดยกำหนดให้เป็นศาลชั้นอุทธรณ์ที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชานัญพิเศษ สมควรกำหนดความหมายของคำว่า “ศาลชั้นอุทธรณ์” ให้สอดคล้องกับการจัดตั้งศาลดังกล่าว อีกทั้งสมควรกำหนดให้คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีอำนาจออกประกาศเปิดท การสาขาของศาลชั้นต้น รวมทั้ง ให้มีอำนาจกำหนดเปลี่ยนแปลงสถานที่ตั้งของศาลได้ด้วย เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนผู้มีอรรถคดีและผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล และในกรณีที่อยู่ในอำนาจของศาลแขวงถ้ามีการยื่นฟ้องคดีต่อศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอาญา ศาลอาญากรุงเทพใต้ ศาลอาญาธนบุรี หรือศาลจังหวัด ก็ให้ศาลดังกล่าวนั้นมีดุลพินิจที่จะพิจารณาพิพากษาคดีที่รับฟ้องไว้แล้วนั้นต่อไปหรือโอนคดีไปยังศาลแขวงที่มีอำนาจก็ได้ แต่หากในกรณีที่ศาลดังกล่าวได้มีคำสั่งรับฟ้องคดีไว้แล้วในฐานะยื่นฟ้องคดีนั้นเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลแขวงหรือกรณีเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอาญา ศาลอาญากรุงเทพใต้ ศาลอาญาธนบุรี หรือศาลจังหวัด และต่อมามีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ทำให้คดีนั้นอยู่ในอำนาจศาลแขวง ก็ให้ศาลนั้นมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป อันเป็นการส่งเสริมให้การบริหารจัดการคดีของศาลยุติธรรมมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีให้เป็นไปโดยถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม จึง จาเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๑ มาตรา สาระสาคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขคำว่า “ศาลอุทธรณ์” เป็น “ศาลชั้นอุทธรณ์” และกำหนดให้ศาลยุติธรรมอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นศาลชั้นอุทธรณ์ เป็นศาลชั้นอุทธรณ์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑ มาตรา ๓ และมาตรา ๑๐)

๒. กำหนดให้คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีอำนาจประกาศกำหนดการจัดตั้งและเปิดทำการสาขาของศาลในท้องที่อื่นในเขตอำนาจของศาลชั้นต้น และให้คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีอำนาจออกประกาศเพื่อกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่ตั้งของศาลในท้องที่ที่อยู่ในเขตอำนาจของศาล (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔)

๓. กำหนดการรับพิจารณาและการโอนคดีในกรณีที่คดีในศาลชั้นต้นเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลแขวง (ยกเลิกมาตรา ๑๖ วรรคสี่ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘ และเพิ่มมาตรา ๑๙/๑)

๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๓๔ ก วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒ หน้า ๑๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ได้มีการจัดตั้งศาลแพ่งต่งชั้น ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญาต่งชั้น ศาลอาญาพระโขนง และศาลอาญามีนบุรี โดยกำหนดให้เป็นศาลชั้นต้นในท้องที่กรุงเทพมหานคร และยุบเลิกศาลจังหวัดต่งชั้น ศาลจังหวัดพระโขนง และศาลจังหวัดมีนบุรี สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรมเกี่ยวกับชื่อศาลชั้นต้น ตำแหน่งอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำศาลแพ่ง ต่งชั้น ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญาต่งชั้น ศาลอาญาพระโขนง และศาลอาญามีนบุรี เขตอำนาจศาลแพ่งและศาลอาญาในท้องที่กรุงเทพมหานคร อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งทั้งปวง และคดีอาญาทั้งปวง และการรับพิจารณาและการโอนคดี ในกรณีที่คดีในศาลชั้นต้นเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลแขวง เพื่อให้การบริหารจัดการคดีของศาลยุติธรรมมีประสิทธิภาพ และเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาพิพากษารรคดีให้เป็นไปโดยถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดเพิ่มเติมชื่อศาลแพ่งต่งชั้น ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญาต่งชั้น ศาลอาญาพระโขนง และศาลอาญามีนบุรีที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้น กำหนดให้เป็นศาลชั้นต้น

๒. กำหนดเพิ่มเติมชื่อตำแหน่งอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำ ศาลแพ่งต่งชั้น ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญาต่งชั้น ศาลอาญาพระโขนง ศาลอาญามีนบุรี และรองอธิบดี ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำศาลแพ่งต่งชั้น ศาลแพ่งพระโขนง และศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญาต่งชั้น ศาลอาญาพระโขนง และศาลอาญามีนบุรี

๓. กำหนดเพิ่มเติมชื่อศาลแพ่งต่งชั้น ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญาต่งชั้น ศาลอาญาพระโขนง และศาลอาญามีนบุรี ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดให้ศาลแพ่งและศาลอาญา มีเขตตลอดท้องที่กรุงเทพมหานครนอกจากท้องที่ที่อยู่ในเขต ของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งต่งชั้น ศาลแพ่งธนบุรี ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญา กรุงเทพใต้ ศาลอาญาต่งชั้น ศาลอาญาธนบุรีศาลอาญาพระโขนง ศาลอาญามีนบุรี และศาลยุติธรรมอื่น ตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้น กำหนดไว้

๔. กำหนดให้ศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งต่งชั้น ศาลแพ่งธนบุรี ศาลแพ่งพระโขนง และศาลแพ่งมีนบุรีมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งทั้งปวงและคดีอื่นใดที่มีได้อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรมอื่น และกำหนดให้ศาลอาญา ศาลอาญากกรุงเทพใต้ ศาลอาญาต่งชั้น ศาลอาญาธนบุรีศาลอาญาพระโขนง

และศาลอาญามีนบุรีมีอานาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาทั้งปวง ที่มีได้อยู่ในอานาจของศาลยุติธรรมอื่น รวมทั้งคดีอื่นใดที่มีกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอานาจของศาล ที่มีอานาจพิจารณาคดีอาญา แล้วแต่กรณี

๕. กำหนดให้บรรดาคดีซึ่งเกิดขึ้นในเขตศาลแขวงและอยู่ในอานาจของศาลแขวงนั้น ถ้ายื่นฟ้องต่อศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งธนบุรี ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรีศาลอาญา ศาลอาญกรุงเทพใต้ ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาธนบุรี ศาลอาญาพระโขนง ศาลอาญามีนบุรีหรือศาลจังหวัดให้อยู่ในดุลพินิจของศาลดังกล่าวที่จะยอมรับพิจารณาคดีใดคดีหนึ่ง ที่ยื่นฟ้องเช่นนั้นหรือมีคำสั่งโอนคดีไปยังศาลแขวงที่มีเขตอานาจก็ได้และไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด หากศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งธนบุรี ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญา ศาลอาญกรุงเทพใต้ ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาธนบุรี ศาลอาญาพระโขนง ศาลอาญามีนบุรีหรือศาลจังหวัด ได้มีคำสั่งรับฟ้องคดีเช่นนั้นไว้แล้ว ให้ศาลดังกล่าวพิจารณาพิพากษาคดีนั้นต่อไป และในกรณีที่ขณะยื่นฟ้องคดีนั้นเป็นคดีที่อยู่ในอานาจศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งธนบุรี ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรีศาลอาญา ศาลอาญกรุงเทพใต้ ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาธนบุรี ศาลอาญาพระโขนง ศาลอาญามีนบุรีหรือศาลจังหวัดอยู่แล้ว แม้ต่อมาจะมีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้คดีนั้นเป็นคดีที่อยู่ในอานาจของศาลแขวง ก็ให้ศาลดังกล่าวพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวต่อไป

นางสาววรรณัช สว่างแจ้ง / จัดท า

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “การบริหารสินทรัพย์” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การบริหารสินทรัพย์” หมายความว่า

(๑) การรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงิน หรือสินทรัพย์ของสถาบันการเงินที่ถูกระงับการดำเนินการ เลิก หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน หรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นเพื่อนำมาบริหารหรือจำหน่ายจ่ายโอนต่อไป

(๒) การรับจ้างบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงิน หรือสินทรัพย์ของสถาบันการเงินที่ถูกระงับการดำเนินการ เลิก หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน หรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้น

(๓) การรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของผู้ประกอบธุรกิจทางการเงิน ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นเพื่อนำมาบริหารหรือจำหน่ายจ่ายโอนต่อไป

(๔) การรับจ้างบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของผู้ประกอบธุรกิจทางการเงิน ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้น

(๕) การรับเป็นที่ปรึกษาให้แก่ลูกหนี้ สถาบันการเงิน หรือผู้ประกอบธุรกิจทางการเงินในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และการดำเนินการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการเป็นที่ปรึกษาดังกล่าว

(๖) กิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจการทำนองเดียวกันตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “สินทรัพย์ด้วยคุณภาพ” และ “สถาบันการเงิน” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“สินทรัพย์ด้วยคุณภาพ” หมายความว่า สินทรัพย์ของสถาบันการเงินและสินทรัพย์ของผู้ประกอบธุรกิจทางการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดให้เป็นสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่จำหน่ายจ่ายโอนให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ได้

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินและนิติบุคคลอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ผู้ประกอบธุรกิจทางการเงิน” ระหว่างบทนิยามคำว่า “สถาบันการเงิน” และคำว่า “บริษัทจำกัด” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑

“ผู้ประกอบธุรกิจทางการเงิน” หมายความว่า

- (๑) ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตซึ่งเป็นกิจการที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมาย
- (๒) ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมาย
- (๓) ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพซึ่งเป็นกิจการที่ต้องขออนุญาต

ตามกฎหมาย

- (๔) ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยระดับจังหวัดซึ่งเป็นกิจการที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมาย
- (๕) ผู้ประกอบธุรกิจทางการเงินอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ผู้มีอำนาจในการจัดการ” ระหว่างบทนิยามคำว่า “บริษัทบริหารสินทรัพย์” และคำว่า “รัฐมนตรี” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑

“ผู้มีอำนาจในการจัดการ” หมายความว่า

- (๑) ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการของบริษัทบริหารสินทรัพย์ หรือผู้ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น
- (๒) บุคคลซึ่งบริษัทบริหารสินทรัพย์ทำสัญญาให้มีอำนาจในการบริหารงานทั้งหมดหรือบางส่วน หรือ

(๓) บุคคลที่ตามพฤติการณ์มีอำนาจควบคุมหรือครอบงำผู้จัดการหรือกรรมการ หรือการจัดการของบริษัทบริหารสินทรัพย์ ให้ปฏิบัติตามคำสั่งของตนในการกำหนดนโยบายหรือการดำเนินงานของบริษัทบริหารสินทรัพย์”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔/๑ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔/๑ บริษัทบริหารสินทรัพย์จะดำเนินการดังต่อไปนี้ได้เมื่อได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย

- (๑) รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ของสถาบันการเงินที่ถูกระงับการดำเนินกิจการ เลิก หรือ ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน หรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้น

(๒) รับจ้างบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงิน หรือสินทรัพย์ของสถาบันการเงิน ที่ถูกระงับการดำเนินงาน เลิก หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน หรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้น

(๓) รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของผู้ประกอบธุรกิจทางการเงิน ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้น

(๔) รับจ้างบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของผู้ประกอบธุรกิจทางการเงิน ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้น

(๕) รับเป็นที่ปรึกษาให้แก่ลูกหนี้ สถาบันการเงิน หรือผู้ประกอบธุรกิจทางการเงิน ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ รวมถึงการดำเนินการที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเป็นที่ปรึกษาดังกล่าว”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔/๒ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๔/๒ ห้ามมิให้บริษัทบริหารสินทรัพย์แต่งตั้งหรือยอมให้บุคคลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทบริหารสินทรัพย์

(๑) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๒) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำ โดยทุจริต

(๓) เคยเป็นกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทบริหารสินทรัพย์ที่ถูกเพิกถอน การจดทะเบียนตามมาตรา ๑๒

(๔) เคยถูกลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการ องค์กร หรือหน่วยงานของรัฐ ฐานทุจริตต่อหน้าที่

(๕) เคยถูกถอดถอนจากการเป็นกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน หรือเคยถูกถอดถอนจากการเป็นกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เว้นแต่ได้รับยกเว้น จากธนาคารแห่งประเทศไทย

(๖) เป็นกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทบริหารสินทรัพย์แห่งอื่นอีกในเวลาเดียวกัน เว้นแต่ได้รับยกเว้นจากธนาคารแห่งประเทศไทย

(๓) เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามหรือขาดคุณสมบัติอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ประกาศกำหนด”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ในการดำเนินกิจการบริหารสินทรัพย์ ถ้าบริษัทบริหารสินทรัพย์จัดหาเงินทุน โดยการออกหลักทรัพย์หรือกู้ยืมเงิน หรือให้กู้ยืมเงิน ให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ในกรณีที่การดำเนินงานของบริษัทบริหารสินทรัพย์ตามวรรคหนึ่งมีลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจ เงินทุนหรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ หรือมีลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจเช่นเดียวกับผู้ประกอบธุรกิจทางการเงิน ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์สามารถกระทำได้โดยไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐/๑ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๑๐/๑ มิให้นำมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับกับการโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของผู้ประกอบธุรกิจทางการเงินให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ แล้วแต่กรณี”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ บริษัทบริหารสินทรัพย์ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔/๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔/๒ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๑/๑ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือคำสั่งหรือเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๔/๑ วรรคสอง มาตรา ๕ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๑/๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละสามพันบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

ในกรณีที่บริษัทบริหารสินทรัพย์ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าการกระทำความผิดของบริษัทบริหารสินทรัพย์นั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทบริหารสินทรัพย์นั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและ

ละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้บริษัทบริหารสินทรัพย์นั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ กรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทบริหารสินทรัพย์กระทำการหรือไม่กระทำการเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น อันเป็นการเสียหายแก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท”

มาตรา ๑๓ ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ที่ได้จดทะเบียนแล้วในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับและมีกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการซึ่งมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔/๒ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรขยายขอบเขตในการประกอบธุรกิจของบริษัทบริหารสินทรัพย์ให้ครอบคลุมถึงการรับซื้อ รับโอน หรือรับจ้างบริหารสินทรัพย์ ด้อยคุณภาพของผู้ประกอบธุรกิจทางการเงินซึ่งมีใช้สถาบันการเงิน ตลอดจนการรับเป็นที่ปรึกษาให้แก่ลูกหนี้ สถาบันการเงิน หรือผู้ประกอบธุรกิจทางการเงินในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพื่อเป็นการสนับสนุนให้มีการแก้ปัญหานี้ภาคครัวเรือนอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

กฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันฉบับแรก คือ พระราชกำหนดบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยเฉพาะฉบับแก้ไขเพิ่มเติมล่าสุด คือ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีหลักการ คือ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “การบริหารสินทรัพย์” “สินทรัพย์ด้วยคุณภาพ” และคำว่า “สถาบันการเงิน” และเพิ่มบทนิยามคำว่า “ผู้ประกอบการธุรกิจทางการเงิน” และคำว่า “ผู้มีอำนาจในการจัดการ” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินการของบริหารสินทรัพย์ที่จะดำเนินการได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔/๑)

(๓) กำหนดลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการหรือผู้มีอำนาจ ในการจัดการของบริษัทบริหารสินทรัพย์และบทกำหนดโทษกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าวสำหรับบริษัทบริหารสินทรัพย์และผู้มีอำนาจในการจัดการ (เพิ่มมาตรา ๔/๒ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมให้การดำเนินงานของบริษัทบริหารสินทรัพย์บางกรณีมีลักษณะ เป็นการดำเนินธุรกิจเช่นเดียวกับผู้ประกอบการธุรกิจทางการเงิน ให้กระทำได้โดยไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕)

(๕) เพิ่มข้อจำกัดการโอนทรัพย์สินของผู้ประกอบการธุรกิจทางการเงินให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ (เพิ่มมาตรา ๑๐/๑)

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษกรณีการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบ ด้วยกฎหมายของผู้ในการจัดการมีอำนาจ(แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔)

เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๖/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ในวาระที่หนึ่ง ครั้งที่ ๘๖/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน และกำหนดเวลาพิจารณา ๔๕ วัน เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอรายงานต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุ ระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒

จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สอง เรียงตามลำดับมาตรา และลงมติในวาระที่สาม มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการ และดำเนินการส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ สาระสำคัญมีดังนี้

๑. พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอน ๕๑ ก ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๑ หน้า ๑๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สถาบันการเงินในปัจจุบันมีปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพเป็นจำนวนมากทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มทุนของสถาบันการเงินและกระทบกระเทือนต่อความสามารถในการให้สินเชื่อในภาคเศรษฐกิจ ฉะนั้น เพื่อให้สถาบันการเงินสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ สมควรแยกสินทรัพย์ด้อยคุณภาพออกมาแล้วขายหรือโอนให้แก่บุคคลอื่นเพื่อบริหารสินทรัพย์นั้นต่อไป และเพื่อเป็นการจูงใจให้มีการจัดตั้งนิติบุคคลดังกล่าว สมควรกำหนดให้ได้รับสิทธิประโยชน์ทางด้านค่าธรรมเนียม และภาษีบรรดาที่เกิดขึ้นจากการขายหรือการโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินมาให้นิติบุคคล รวมทั้งสิทธิประโยชน์อื่น ๆ จึงสมควรมีกฎหมายกำหนดสิทธิประโยชน์ที่นิติบุคคลนั้นจะได้รับ และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจ าเป็นต้องตราพระราชก ำหนดนี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้มีบทนิยามศัพท์ จำนวน ๖ คำ คือ การบริหารสินทรัพย์ สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ สถาบันการเงิน บริษัทฯ กัดบริษัทบริหารสินทรัพย์และรัฐมนตรี

๒. การก ำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้งและด ำเนินการของบริษัทบริหารสินทรัพย์

๓. กำหนดเกี่ยวกับการโอนสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์เป็นการชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๔. กำหนดบทกำหนดโทษ ในการด ำเนินงานของบริษัทบริหารสินทรัพย์ หากกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบได้กระทำการหรือไม่กระทำ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ส ำหรับตนเองหรือผู้อื่น อันเป็นการเสียหายแก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ ต้องระวางโทษจ คุกและปรับ

๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอน ๑๗ ก วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงิน ทำให้มีสินทรัพย์ดังกล่าวตกค้างอยู่เป็นจำนวนมาก อันเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในภาพรวม สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวให้บริษัทบริหารสินทรัพย์สามารถรับซื้อ รับโอน และรับจ้างบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพและสินทรัพย์ของสถาบันการเงินที่ถูกกระทำการดาเนินกิจการ เลิก หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน หรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้น เพื่อนำมาบริหารหรือจำหน่ายโอนต่อไป รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมในการกำกับดูแลและควบคุมตรวจสอบการดาเนินกิจการของบริษัทบริหารสินทรัพย์ เพื่อให้การบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “การบริหารสินทรัพย์” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๓)

“การบริหารสินทรัพย์” หมายความว่า

(๑) การรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงิน หรือสินทรัพย์ของสถาบันการเงินที่ถูกกระทำการดาเนินกิจการ เลิก หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน หรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้น เพื่อนำมาบริหารหรือจำหน่ายโอนต่อไป

(๒) การรับจ้างบริษัทบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงิน หรือสินทรัพย์ของสถาบันการเงินที่ถูกกระทำการดาเนินกิจการ เลิก หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน หรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้น

(๓) กิจการอื่นที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจการทางนองเดียวกันตาม (๑) หรือ (๒) หรือทั้งสองประการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี”

๒. ให้เพิ่มความต่อไปนี้ (มาตรา ๔)

เป็นมาตรา ๔/๑ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ “มาตรา ๔/๑ บริษัทบริหารสินทรัพย์จะด าเนินการดังต่อไปนี้ได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย

(๑) รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ของสถาบันการเงินที่ถูกกระทำการดาเนินกิจการ เลิก หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน หรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้น

(๒) รับจ้างบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงิน หรือสินทรัพย์ของสถาบันการเงินที่ถูกกระทำการดาเนินกิจการ เลิก หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน หรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้น การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขด้วยก็ได้”

๓. ให้แก้ไขคำว่า “สินทรัพย์ของสถาบันการเงิน” ในมาตรา ๖ และคำว่า “สินทรัพย์จากสถาบันการเงิน” ในมาตรา ๗ มาตรา ๘ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็น “สินทรัพย์” (มาตรา ๕)

๔. ให้แก้ไขคำว่า “บริษัทบริหารสินทรัพย์และสถาบันการเงิน” ในมาตรา ๘ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็น “บริษัทบริหารสินทรัพย์และผู้โอน” (มาตรา ๖)

๕. ให้แก้ไขคำว่า “สินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงิน” ในมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็น “สินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้อง” (มาตรา ๗)

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๑ บริษัทบริหารสินทรัพย์ต้องจัดทำบัญชีเพื่อแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินที่เป็นปัจจุบันตามความเป็นจริง โดยต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดโดยสถาบันวิชาชีพที่หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นชอบและตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศก าหนด” (มาตรา ๘)

๗. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑/๑ แห่งพระราชก าหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๑๑/๑ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกาหนดให้บริษัทบริหารสินทรัพย์จัดทำทางการเงิน รายงาน หรือข้อมูลไม่ว่าในรูปสื่อใด ๆ หรือแสดงเอกสารใด ตามระยะเวลาหรือเป็นครั้งคราวตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกาหนด และให้ชี้แจงเพื่ออธิบายหรือขยายความทางการเงิน รายงาน ข้อมูล หรือเอกสารนั้นด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และภายในก าหนดเวลาที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศก าหนด

งการเงิน รายงาน ข้อมูล เอกสาร หรือคำชี้แจงที่ส่งหรือแสดงตามวรรคหนึ่ง บริษัทบริหารสินทรัพย์ต้องทำให้ครบถ้วนและตรงต่อความเป็นจริง ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่างการเงิน รายงาน ข้อมูล เอกสาร หรือคำชี้แจงดังกล่าวมีข้อมูลไม่ครบถ้วน ไม่ตรงต่อความเป็นจริง หรือมีข้อความคลุมเครือไม่ชัดเจน หรือในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่าจาเป็นหรือสมควรให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจแต่งตั้งผู้สอบบัญชีหรือผู้ชำนาญการเฉพาะด้านเพื่อดาเนินการตรวจสอบและรายงานผลให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบ โดยให้บริษัทบริหารสินทรัพย์นั้นเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่าย” (มาตรา ๙)

๘. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๑๒ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑

“ในกรณีที่เห็นว่าเหตุที่ปรากฏตามวรรคหนึ่งไม่มีความร้ายแรง ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยอาจสั่งให้บริษัทบริหารสินทรัพย์กระทำการหรือดเนินการใด ๆ แทนการสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนของบริษัทบริหารสินทรัพย์ก็ได้ และในกรณีที่บริษัทบริหารสินทรัพย์ไม่ปฏิบัติตามค าสั่งดังกล่าว ให้ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนบริษัทบริหารสินทรัพย์นั้น และให้นาคความในวรรคสองมาใช้บังคับด้วย” (มาตรา ๑๐)

๙. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒/๑ มาตรา ๑๒/๒ มาตรา ๑๒/๓ มาตรา ๑๒/๔ และมาตรา ๑๒/๕ แห่งพระราชก าหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ (มาตรา ๑๑)

“มาตรา ๑๒/๑ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบกิจการ สินทรัพย์ และหนี้สินของบริษัทบริหารสินทรัพย์

มาตรา ๑๒/๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอ านาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจของบริษัทบริหารสินทรัพย์ หรือสถานที่ซึ่งรวบรวม หรือประมวลข้อมูลของบริษัทบริหารสินทรัพย์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือด้วยอุปกรณ์อื่นใดในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบกิจการ การด เนินงานสินทรัพย์ และหนี้สินของบริษัทบริหารสินทรัพย์ รวมทั้งเอกสาร หลักฐาน หรือข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทบริหารสินทรัพย์

(๒) เข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจของลูกค้าของบริษัทบริหารสินทรัพย์ บริษัทที่รับดาเนินกิจการหนึ่งกิจการใดแทนบริษัทบริหารสินทรัพย์ หรือสถานที่ซึ่งรวบรวมหรือประมวลข้อมูลของบริษัทที่รับดาเนินกิจการหนึ่งกิจการใดแทนบริษัทบริหารสินทรัพย์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือด้วยอุปกรณ์อื่นใด

ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น ทั้งนี้เฉพาะในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ไปตรวจสอบสถานที่ประกอบธุรกิจของบริษัทบริหารสินทรัพย์แล้ว และปรากฏว่ามีเหตุจำเป็นที่จะต้องเข้าไปตรวจสอบในสถานที่ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบฐานะหรือการดำเนินงานของบริษัทบริหารสินทรัพย์

(๓) ยึดหรืออายัดเอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดีซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันในการออกค้ำยึดหรืออายัดดังกล่าวจะต้องระบุเหตุผล ความจำเป็นและสิทธิของผู้ถูกยึดหรืออายัดนั้น

(๔) สั่งให้กรรมการ พนักงาน ลูกจ้าง ผู้สอบบัญชีของบริษัทบริหารสินทรัพย์ผู้รับดำเนินการหนึ่งกิจการใดแทนบริษัทบริหารสินทรัพย์หรือผู้รวบรวมหรือประมวลข้อมูลของบริษัทบริหารสินทรัพย์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือด้วยอุปกรณ์อื่นใด มาให้ถ้อยคำหรือส่งหรือแสดงสมุดบัญชี เอกสาร ดวงตรา หรือหลักฐานอื่นเกี่ยวกับกิจการ การดำเนินงานสินทรัพย์ และหนังสือของบริษัทบริหารสินทรัพย์

(๕) สั่งให้บุคคลใดซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่มาให้ถ้อยคำหรือส่งสำเนาหรือแสดงสมุดบัญชี เอกสาร หลักฐาน หรือวัตถุที่เกี่ยวข้องหรืออาจเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่

เมื่อได้เข้าไปและลงมือทำการตรวจสอบตาม (๑) หรือ (๒) แล้ว ถ้ายังดำเนินการไม่เสร็จจะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นก็ได้

การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง จะต้องเป็นการกระทำต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องที่ดำเนินการตรวจสอบ โดยการดำเนินการตาม (๒) ต้องได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยก่อน และการดำเนินการตาม (๔) และ (๕) ต้องกำหนดระยะเวลา อันสมควรที่จะให้บุคคลดังกล่าวสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้

มาตรา ๑๒/๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๑๒/๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวแก่บุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒/๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา”

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๑๒)

มาตรา ๑๓ บริษัทบริหารสินทรัพย์ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔/๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๑/๑ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือคำสั่งหรือเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๔/๑ วรรคสอง มาตรา ๕ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๑/๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละสามพันบาท ตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

ในกรณีที่บริษัทบริหารสินทรัพย์ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง กรรมการผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทบริหารสินทรัพย์นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของบริษัทบริหารสินทรัพย์นั้นด้วย”

๑๑. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔/๑ มาตรา ๑๔/๒ มาตรา ๑๔/๓ และมาตรา ๑๔/๔ แห่งพระราชก ำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๑๓)

“มาตรา ๑๔/๑ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชก ำหนดนี้ต้องระวางโทษจ คุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจ คุกปรับ

มาตรา ๑๔/๒ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชก ำหนดนี้ต้องระวางโทษจ คุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจ คุกปรับ

มาตรา ๑๔/๓ ความผิดตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔/๑ และมาตรา ๑๔/๒ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีอ ำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการเปรียบเทียบซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งให้มีจำนวนสามคนโดยอย่างน้อยต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหนึ่งคน

เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใด และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการเปรียบเทียบก ำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาที่ก ำหนดให้ด ำเนินคดีต่อไป

มาตรา ๑๔/๔ ความผิดที่เปรียบเทียบได้ตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔/๑ และมาตรา ๑๔/๒ ถ้ามิได้ฟ้องต่อศาลหรือมิได้มีการเปรียบเทียบตามมาตรา ๑๔/๓ ภายในสองปีนับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบการกระทำความผิดและรายงานให้ผู้ว่าการธนาการแห่งประเทศไทยทราบ หรือภายในห้าปีนับแต่วันกระทำความผิดเป็นอันขาดอายุความ”

๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชก ำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๕๐ ก วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๕๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรขยายขอบเขตในการประกอบธุรกิจของบริษัทบริหารสินทรัพย์ให้ครอบคลุมถึงการรับซื้อ รับโอน หรือรับจ้างบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของผู้ประกอบธุรกิจทางการเงินซึ่งมิใช่สถาบันการเงิน ตลอดจนการรับเป็นที่ปรึกษาให้แก่ลูกหนี้สถาบันการเงิน หรือผู้ประกอบธุรกิจทางการเงินในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพื่อเป็นการสนับสนุนให้มีการแก้ปัญหาหนี้ภาคครัวเรือนอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจ ำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชก ำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๔ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามค ข่า “การบริหารสินทรัพย์” หมายความว่า

๑.๑ การรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงิน หรือสินทรัพย์ของสถาบันการเงินที่ถูกกระรับการดำนินกิจการ เลิก หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน หรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้น เพื่อนำมาบริหารหรือจําหน่ายจ่ายโอนต่อไป

๑.๒ การรับจ้างบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงิน หรือสินทรัพย์ของสถาบันการเงินที่ถูกกระรับการดำนินกิจการ เลิก หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน หรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้น

๑.๓ การรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของผู้ประกอบธุรกิจทางการเงินตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นเพื่อนำมาบริหารหรือจําหน่ายจ่ายโอนต่อไป

๑.๔ การรับจ้างบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของผู้ประกอบธุรกิจทางการเงินตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้น

๑.๕ การรับเป็นที่ปรึกษาให้แก่ลูกหนี้ สถาบันการเงิน หรือผู้ประกอบธุรกิจทางการเงินในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และการดำนินการที่เกี่ยวข้องกับการเป็นที่ปรึกษาดังกล่าว

๑.๖ กิจการอื่นที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจการทํานองเดียวกัน ตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามค ข่า “การบริหารสินทรัพย์”)

๒. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามค ข่า “สินทรัพย์ด้วยคุณภาพ” หมายความว่า สินทรัพย์ของสถาบันการเงิน และสินทรัพย์ของผู้ประกอบธุรกิจทางการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ประกาศกำหนดให้เป็นสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่จําหน่ายจ่ายโอนให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ได้

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน และนิติบุคคลอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา” (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓ บทนิยามค ข่า “สินทรัพย์ด้วยคุณภาพ” และ “สถาบันการเงิน”)

๓. เพิ่มบทนิยามค ข่า “ผู้ประกอบธุรกิจทางการเงิน” หมายความว่า

๓.๑ ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตซึ่งเป็นกิจการที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมาย

๓.๒ ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการที่ต้องขออนุญาต ตามกฎหมาย

๓.๓ ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพซึ่งเป็นกิจการ ที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมาย

๓.๔ ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยระดับจังหวัดซึ่งเป็นกิจการที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมาย

๓.๕ ผู้ประกอบธุรกิจทางการเงินอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓ เพิ่มบทนิยามค ข่า “ผู้ประกอบธุรกิจทางการเงิน”)

๔. เพิ่มบทนิยามค ข่า “ผู้มีอำนาจในการจัดการ” หมายความว่า

๔.๑ ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการของบริษัทบริหารสินทรัพย์ หรือผู้ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น

๔.๒ บุคคลซึ่งบริษัทบริหารสินทรัพย์ทาสัญญาให้มีอำนาจในการบริหารงานทั้งหมดหรือบางส่วน หรือ

๔.๓ บุคคลที่ตามพฤติการณ์มีอำนาจควบคุมหรือครอบงำผู้จัดการหรือกรรมการ หรือการจัดการของบริษัทบริหารสินทรัพย์ ให้ปฏิบัติตามคำสั่งของตนในการกำหนดนโยบายหรือการดำเนินงานของบริษัทบริหารสินทรัพย์ (มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓ เพิ่มบทนิยามค ข่า “ผู้มีอำนาจในการจัดการ”)

๕. กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินการของบริษัทบริหารสินทรัพย์ ที่จะดำเนินการดังต่อไปนี้ได้ ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย

๕.๑ รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ของสถาบันการเงินที่ถูกระงับการดำเนินงาน เลิก หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน หรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้น

๕.๒ รับจ้างบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงิน หรือสินทรัพย์ของสถาบันการเงิน ที่ถูกระงับการดำเนินงาน เลิก หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน หรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้น

๕.๓ รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของผู้ประกอบธุรกิจทางการเงิน ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้น

๕.๔ รับจ้างบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของผู้ประกอบธุรกิจทางการเงิน ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้น

๕.๕ รับเป็นที่ปรึกษาให้แก่ลูกหนี้ สถาบันการเงิน หรือผู้ประกอบธุรกิจทางการเงินในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ รวมถึงการดำเนินการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการเป็นที่ปรึกษาดังกล่าว (มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔/๑ วรรคหนึ่ง)

๖. กำหนดบทบัญญัติห้ามมิให้บริษัทบริหารสินทรัพย์แต่งตั้งหรือยอมให้บุคคลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทบริหารสินทรัพย์

๖.๑ เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

๖.๒ เคยได้รับโทษจ คุกโดยค พิพากษาถึงที่สุดให้จ คุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระท โดยทุจริต

๖.๓ เคยเป็นกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทบริหารสินทรัพย์ ที่ถูกเพิกถอนการจดทะเบียนตามมาตรา ๑๒

๖.๔ เคยถูกลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการ องค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ ฐานทุจริตต่อหน้าที่

๖.๕ เคยถูกถอดถอนจากการเป็นกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการ ของสถาบันการเงิน ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน หรือเคยถูกถอดถอนจากการเป็นกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เว้นแต่ได้รับยกเว้นจากธนาคารแห่งประเทศไทย

๖.๖ เป็นกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทบริหารสินทรัพย์แห่งอื่นอีกในเวลาเดียวกัน เว้นแต่ได้รับยกเว้นจากธนาคารแห่งประเทศไทย

(๗) เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามหรือขาดคุณสมบัติอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศก หนด (มาตรา ๘ เพิ่มมาตรา ๔/๒)

๗. กำหนดให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ดำเนินการบริหารสินทรัพย์ได้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ถ้าบริษัทบริหารสินทรัพย์จัดหาเงินทุนโดยการออกหลักทรัพย์หรือกู้ยืมเงิน หรือให้กู้ยืมเงิน และในกรณีที่มีการดำเนินงานนั้นมีลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจเงินทุนหรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ หรือเป็นการประกอบธุรกิจเช่นเดียวกับผู้ประกอบธุรกิจทางการเงิน ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์สามารถกระทำได้โดยไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น (มาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕)

๘. กำหนดมิให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการโอนสินทรัพย์ของผู้ประกอบธุรกิจทางการเงินให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ในมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับกับการโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของผู้ประกอบธุรกิจทางการเงินให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ แล้วแต่กรณี (มาตรา ๑๐)

๙. กำหนดโทษปรับไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท และปรับอีกไม่เกินวันละ ๓,๐๐๐ บาท ตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง สำหรับบริษัทบริหารสินทรัพย์ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔/๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔/๒ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๑/๑ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์หรือคำสั่งหรือเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๔/๑ วรรคสอง มาตรา ๕ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๑/๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๒ (มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓)

๑๐. กำหนดโทษจำคุกตั้งแต่ ๕ ปี ถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำหรับกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทบริหารสินทรัพย์ กระทำการหรือไม่กระทำการเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเอง หรือผู้อื่น อันเป็นการเสียหายแก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ (มาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔)

๑๑. กำหนดบทบัญญัติรองรับให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ที่ได้จดทะเบียน ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับและมีกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการซึ่งมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔/๒ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ (มาตรา ๑๓)

นางธิดารัตน์ อุ่นจันทร์ / จัดท า

พระราชบัญญัติ

ข่าวกรองแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยข่าวกรองแห่งชาติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของสำนักข่าวกรองแห่งชาติในการได้มาซึ่งข้อมูลหรือเอกสารที่มีผลกระทบ ต่อความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติข้าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การข้าวกรอง” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้ทราบถึงความมุ่งหมาย กำลังความสามารถ และความเคลื่อนไหว รวมทั้งวิถีทางของบุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์การใด ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ ที่อาจกระทำการอันเป็นพฤติกรรมเป็นภัยคุกคาม ทั้งนี้ เพื่อรักษาความมั่นคงหรือ ประโยชน์แห่งรัฐและให้รัฐบาลนำมาประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายแห่งชาติ

“การต่อต้านข้าวกรอง” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อต่อต้านการกระทำของต่างชาติ บุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์การใด ที่มุ่งหมายจะให้ได้ไปซึ่งความลับของชาติ หรือทำลายความมั่นคงแห่งชาติ โดยการจารกรรม การบ่อนทำลาย การก่อวินาศกรรม และการก่อการร้าย หรือการอื่นใดอันเป็นภัยคุกคาม เพื่อรักษาความมั่นคงหรือประโยชน์แห่งรัฐ

“การข้าวกรองทางการสื่อสาร” หมายความว่า การใช้เทคนิคและการดำเนินการวิธีทาง เทคโนโลยีและเครื่องมือสื่อสาร เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในการข้าวกรอง และการต่อต้านข้าวกรอง

“การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน” หมายความว่า การให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและ กำกับดูแลส่วนราชการฝ่ายพลเรือน รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ในการดำเนินการเพื่อรักษา ความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่ สถานที่ ข้อมูลข่าวสาร และสิ่งของอื่น ๆ ของทางราชการให้พ้นจากการจารกรรม การบ่อนทำลาย การก่อวินาศกรรม และการก่อการร้าย

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักข้าวกรองแห่งชาติ

มาตรา ๕ ให้สำนักข้าวกรองแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจการการข้าวกรอง การต่อต้านข้าวกรอง การข้าวกรองทางการสื่อสาร และการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน

(๒) ติดตามสถานการณ์ภายในประเทศและต่างประเทศที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ และรายงานต่อนายกรัฐมนตรีและสภาความมั่นคงแห่งชาติ

(๓) กระจายข่าวกรองที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติให้หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสม

(๔) ศึกษา วิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับกิจการการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง และการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

(๕) เป็นศูนย์กลางประสานกิจการการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรองและการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนกับหน่วยข่าวกรองอื่นภายในประเทศ

(๖) เป็นหน่วยงานหลักในการประสานกิจการการข่าวกรองและการต่อต้านข่าวกรองกับหน่วยข่าวกรองของต่างประเทศในเรื่องที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ

(๗) เสนอแนะนโยบายและมาตรการ ตลอดจนให้ข้อมูล คำแนะนำ และคำปรึกษาด้านการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง และการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนต่อนายกรัฐมนตรีและสภาความมั่นคงแห่งชาติ

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่นายกรัฐมนตรีหรือสภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕ สำนักข่าวกรองแห่งชาติอาจสั่งให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใดส่งข้อมูลหรือเอกสารที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติภายในระยะเวลาที่ผู้อำนวยการกำหนด หากหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลดังกล่าวไม่ส่งข้อมูลหรือเอกสารภายในกำหนดเวลาโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติรายงานต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เหมาะสมต่อไป

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องได้มาซึ่งข้อมูลหรือเอกสารอันเกี่ยวกับการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง การข่าวกรองทางการสื่อสาร หรือการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน สำนักข่าวกรองแห่งชาติอาจดำเนินการด้วยวิธีการใด ๆ รวมทั้งอาจใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เครื่องโทรคมนาคม หรือเทคโนโลยีอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือเอกสารดังกล่าวได้ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนดโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรี โดยระเบียบดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีการบันทึกรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เหตุผล ความจำเป็น วิธีการ บุคคลที่ได้รับผลกระทบหรือ

อาจได้รับผลกระทบ และระยะเวลาในการดำเนินการ รวมทั้งวิธีการป้องกัน แก้ไข และเยียวยาผลกระทบต่อบุคคลภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการตามมาตรานี้ หากได้กระทำตามหน้าที่และอำนาจโดยสุจริตตามสมควรแก่เหตุแล้ว และเป็นไปเพื่อประโยชน์ด้านความมั่นคงหรือการป้องกันภัยสาธารณะ ให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๗ ในกรณีที่หน่วยข่าวกรองอื่นของรัฐได้รวบรวมและรายงานข่าวกรองให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่รับผิดชอบในหน่วยข่าวกรองนั้นแล้ว ให้หน่วยข่าวกรองดังกล่าวจัดส่งสำเนารายงานข่าวกรองนั้นต่อสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนดโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรี

มาตรา ๘ บรรดาข้อมูลข่าวสารที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติได้รับมาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้จะเปิดเผยมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยต่อหน่วยข่าวกรอง หน่วยงานความมั่นคง นายกรัฐมนตรี หรือตามคำสั่งศาล

มาตรา ๙ ให้มีผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ มีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งราชการของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ รับผิดชอบขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

ให้มีรองผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ และจะให้มีผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้

ให้ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ รองผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ และผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

มาตรา ๑๐ เพื่อประโยชน์แก่การพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานด้านการข่าวกรองของรัฐ ให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญในสำนักข่าวกรองแห่งชาติที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในงานด้านการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง การข่าวกรองทางการสื่อสาร หรือการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด เป็นผู้ปฏิบัติงานข่าวกรองเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในงานด้านการข่าวกรองของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

ให้ผู้ปฏิบัติงานข่าวกรองตามวรรคหนึ่ง ได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๑๑ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักข่าวกรองแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้หน่วยงานอื่นของรัฐมีคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีความรู้ความสามารถหรือมีประสบการณ์ในงานด้านการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง หรือการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนไปช่วยปฏิบัติราชการในสำนักข่าวกรองแห่งชาติตามที่อยู่อาศัยการร้องขอ

ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ในสำนักข่าวกรองแห่งชาติตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งในอัตราที่ได้รับอยู่เดิมต่อไป สำหรับสิทธิประโยชน์อื่น ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๑๒ ให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติจัดให้มีศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “ศป.ข.” เป็นหน่วยงานภายใน เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการประสานกิจการการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง และการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนร่วมกับหน่วยข่าวกรองอื่นภายในประเทศ โดยให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งรองผู้อำนวยการคนหนึ่งเป็นผู้อำนวยการศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “ผอ.ศป.ข.” มีหน้าที่รับผิดชอบ บริหารจัดการ และกำกับดูแลการดำเนินงานของ ศป.ข. ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการ

มาตรา ๑๓ ให้ ศป.ข. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ติดตาม ประเมิน และวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนยี่สิบสี่ชั่วโมง รวมทั้งรายงานข่าวประจำวัน ข่าวเร่งด่วน ข่าวเฉพาะกรณี และรายงานการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงต่อนายกรัฐมนตรี สภาความมั่นคงแห่งชาติ และผู้อำนวยการ ตลอดจนกระจายข่าวไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๒) เฝ้าระวังภัยคุกคามความมั่นคงปลอดภัย ทั้งในภาวะปกติและช่วงที่มีสถานการณ์ช่วงเทศกาลที่สำคัญ พระราชพิธี และการประชุมหรืองานพิธีการที่สำคัญของรัฐ เพื่อสนับสนุนการป้องกันหรือแก้ไขสถานการณ์ในกรณีที่มีเหตุการณ์ฉุกเฉินรุนแรงเกิดขึ้น และปฏิบัติต่อเนื่องจนสิ้นสุดสถานการณ์นั้น

(๓) ให้ความรู้และประสานความร่วมมือด้านการข่าวกับภาครัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งประชาชน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

(๔) รายงานสถานการณ์และผลการปฏิบัติงานโดยรวม ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของ สป.ช. ตามระยะเวลาที่ผู้อำนวยการกำหนด ต่อนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย และผู้อำนวยการ

(๕) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย สภาความมั่นคงแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการมอบหมาย

มาตรา ๑๔ เมื่อมีกรณีจำเป็นในการปฏิบัติงานที่ต้องมีการประสานการดำเนินงานข่าวกรอง กับหน่วยงานอื่นของรัฐในพื้นที่ภาคใด ผู้อำนวยการอาจจัดให้มีศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติภาค เรียกโดยย่อว่า “สป.ช.ภาค” ก็ได้

ให้ สป.ช.ภาค เป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อ ผอ.สป.ช. โดยให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งข้าราชการ พลเรือนสามัญในสำนักข่าวกรองแห่งชาติคนหนึ่งเป็นผู้อำนวยการศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติภาค เรียกโดยย่อว่า “ผอ.สป.ช.ภาค”

มาตรา ๑๕ การแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่ง และวิธีการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานใน สป.ช. และ สป.ช.ภาค ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด

มาตรา ๑๖ เจ้าหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติงานของสำนักข่าวกรองแห่งชาติผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ต้องระวางโทษสองเท่าของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๑๗ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติข้าราชการแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว เนื้อหาและหลักเกณฑ์บางส่วนไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ ภัยคุกคามความมั่นคงและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ ยังมีแนวโน้มของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ด้วยวิธีการที่หลากหลายซับซ้อนขยายตัวมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมให้เอื้อต่อการปฏิบัติการข้าราชการ ของชาติ เพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และทำให้ภารกิจของรัฐด้านกิจการการข้าราชการ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถรองรับสถานการณ์ภัยคุกคามความมั่นคงทุกรูปแบบได้อย่างเหมาะสมและ ทันท่วงที เพื่อรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. .... มีหลักการ คือปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยข่าวกรองแห่งชาติ เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. .... ในวาระที่หนึ่ง ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติ ๑๕ วัน และกำหนดเวลาพิจารณา ๔๕ วัน เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอรายงานต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุ ระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สอง เรียงตามลำดับมาตรา และลงมติในวาระที่สามมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และดำเนินการส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ สาระสำคัญมีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๕๐ ก วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๒๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว เนื้อหาและหลักเกณฑ์บางส่วนไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ภัยคุกคามความมั่นคงและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ ยังมีแนวโน้มของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้วยวิธีการที่หลากหลายซับซ้อนขยายตัวมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมให้เอื้อต่อการปฏิบัติการข่าวกรองของชาติ เพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และทำให้ภารกิจของรัฐด้านกิจการการข่าวกรองมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถรองรับสถานการณ์ภัยคุกคามความมั่นคงทุกรูปแบบได้อย่างเหมาะสมและทันทั่วทั้งที่ เพื่อรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๘ (มาตรา ๓)

๒. กำหนดบทนิยามศัพท์ของ คำ “การข่าวกรอง” “การต่อต้านข่าวกรอง” “การข่าวกรองทางการสื่อสาร” “การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน” และ “ผู้อำนวยความสะดวก” (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจที่สำคัญ กล่าวคือ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจการการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง การข่าวกรองทางการสื่อสารและการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน ติดตามสถานการณ์ภายในประเทศและต่างประเทศที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ และรายงานต่อนายกรัฐมนตรีและสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นศูนย์กลางประสานกิจการการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง และการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนกับหน่วยข่าวกรองอื่นภายในประเทศ รวมทั้งเป็นหน่วยงานหลักในการประสานกิจการการข่าวกรองและการต่อต้านข่าวกรองกับหน่วยข่าวกรองของต่างประเทศ ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่นายกรัฐมนตรี หรือสภาความมั่นคงแห่งชาติ มอบหมาย เป็นต้น (มาตรา ๕)

นอกจากนี้ ยังกำหนดให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติอาจสั่งให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลส่งข้อมูลหรือเอกสารที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ หรืออาจดำเนินการด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือเอกสารอื่นเกี่ยวกับการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง การข่าวกรองทางการสื่อสาร และการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน รวมทั้งอาจใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เครื่องโทรคมนาคม หรือเทคโนโลยีอื่นใด เพื่อดำเนินการดังกล่าวได้(มาตรา ๖)

๔. กำหนดให้ในกรณีที่หน่วยข่าวกรองอื่นของรัฐได้รวบรวมและรายงานข่าวกรองให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่รับผิดชอบในหน่วยข่าวกรองนั้นแล้ว ให้หน่วยข่าวกรองดังกล่าวจัดส่งสำเนารายงานข่าวกรองนั้นต่อสำนักข่าวกรองแห่งชาติ (มาตรา ๗)

๕. กำหนดให้บรรดาข้อมูลข่าวสารที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติได้รับมาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้จะเปิดเผยมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยต่อหน่วยข่าวกรอง หน่วยงานความมั่นคง นายกรัฐมนตรี หรือตามคำสั่งศาล(มาตรา ๘)

๖. กำหนดให้มีผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ มีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไป ซึ่งราชการของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ รับผิดชอบขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ (มาตรา ๙)

๗. กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวก สำนักข่าวกรองแห่งชาติแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญในสํานักข่าวกรองแห่งชาติ เป็นผู้ปฏิบัติงานข่าวกรองเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในงานด้านการข่าวกรองของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ และให้ได้รับค่าตอบแทนตามระเบียบที่ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง (มาตรา ๑๐)

๘. กำหนดให้หน่วยงานอื่นของรัฐแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐไปช่วยปฏิบัติราชการในสำนักข่าวกรองแห่งชาติตามที่ผู้อำนวยความสะดวก สำนักข่าวกรองแห่งชาติร้องขอ (มาตรา ๑๑)

๙. กำหนดให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติจัดให้มีศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “ศป.ข.” เป็นหน่วยงานภายใน เพื่อดำเนินการที่เป็นหน่วยงานกลางในการประสานกิจการการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง และการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนร่วมกับหน่วยข่าวกรองอื่นภายในประเทศ พร้อมทั้งกำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติแต่งตั้งรองผู้อำนวยการคนหนึ่งเป็นผู้อำนวยการศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารจัดการ และกำกับดูแลการดำเนินงานของ ศป.ข. (มาตรา ๑๒)

๑๐. กำหนดให้ ศป.ข. มีหน้าที่และอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ กล่าวคือ ติดตาม ประเมิน และวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งรายงานข่าวประจำวัน ข่าวเร่งด่วน ข่าวเฉพาะกรณี และรายงานการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงต่อนายกรัฐมนตรี สภาความมั่นคง

แห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ตลอดจนกระจายข่าวไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เผื่อระวังภัยคุกคามความมั่นคงปลอดภัย ทั้งในภาวะปกติและช่วงที่มีสถานการณ์ช่วงเทศกาลที่สำคัญ พระราชพิธี และการประชุมหรืองานพิธีการที่สำคัญของรัฐ รวมถึงการให้ความรู้และประสานความร่วมมือด้านการข่าว กับภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค เป็นต้น (มาตรา ๑๓)

๑๑. กำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติอาจจัดให้มีศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติภาค เรียกโดยย่อว่า “ศป.ข.ภาค” เมื่อมีกรณีจำเป็นในการปฏิบัติงานที่ต้องมีการประสานการดำเนินงานข่าวกรอง กับหน่วยงานอื่นของรัฐในพื้นที่ภาคใดก็ได้ พร้อมทั้งกำหนดให้ ศป.ข.ภาค เป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ โดยให้ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญ ในสํานักข่าวกรองแห่งชาติคนหนึ่งเป็นผู้อํานวยการศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติภาค (มาตรา ๑๔)

๑๒. กำหนดให้การแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่ง และวิธีการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานใน ศป.ข. และ ศป.ข.ภาค เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อํานวยการสํานักข่าวกรองแห่งชาติกําหนด(มาตรา ๑๕)

๑๓. กําหนดบทกำหนดโทษทางอาญาในกรณีที่เจ้าหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติงานของสํานักข่าวกรองแห่งชาติเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่โดยฝ่าฝืนมาตรา ๘ (มาตรา ๑๖)

นางธิดารัตน์ อุณจันทร์ / จัดทํา

พระราชบัญญัติ

คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การบริหารจัดการที่ดิน” หมายความว่า การบูรณาการในการดูแลรักษา การสงวนหวงห้าม การอนุรักษ์ การฟื้นฟูและพัฒนาซึ่งที่ดิน การกระจายการถือครองที่ดิน การใช้ประโยชน์อย่างสมดุล หรือการแก้ไขปัญหาด้านที่ดิน รวมทั้งการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้การใช้ที่ดินมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นธรรม และยั่งยืน

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย

“ทรัพยากรดิน” หมายความว่า ดิน และให้หมายความรวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่าง ๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย

มาตรา ๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ” เรียกโดยย่อว่า “คทช.” เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนแปดคน ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงคมนาคม และปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการที่ดิน ด้านทรัพยากรดิน ด้านการปฏิรูปที่ดิน ด้านการผังเมือง ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมาย ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือด้านเศรษฐศาสตร์ จำนวนแปดคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ แต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ จำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานของ คทช.

กรรมการโดยตำแหน่งตาม (๓) จะมอบหมายให้ผู้อื่นมาประชุมแทนก็ได้ แต่ผู้ได้รับมอบหมายต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป

มาตรา ๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

(๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีมีมติให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕

มาตรา ๘ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งผู้อื่นดำรงตำแหน่งแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน และให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับการแต่งตั้งไว้แล้ว

ในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง ไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้ คทช. ประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๙ การประชุม คทช. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุม คทช. ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๐ คทช. มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินโดยทั่วไป รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ เพื่อขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการในการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

(๓) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพที่ดินและศักยภาพที่ดิน

(๔) กำหนดมาตรการหรือแนวทางการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม ซึ่งรวมถึงรูปแบบการจัดที่ดินในลักษณะแปลงรวมโดยไม่ให้กรรมสิทธิ์ หรือรูปแบบในลักษณะอื่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คทช. กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเพื่อให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์สูงสุด

(๕) กำหนดมาตรการหรือแนวทางเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

(๖) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการตรา แก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน รวมทั้งเสนอความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหา กรณีหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกัน

(๗) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาแนวเขตที่ดินของรัฐ และ มาตรการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการกำหนดแนวเขตที่ดินของรัฐ

(๘) ติดตาม ประสานงาน สนับสนุน หรือเร่งรัดการดำเนินงานของคณะกรรมการ ตามกฎหมายอื่นหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ให้มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายและ แผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ เพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรี

(๙) ประสานงานและจัดให้มี รวมถึงการเชื่อมต่อระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศของที่ดิน และทรัพยากรดินของประเทศเพื่อการวางแผนพัฒนาการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ รวบรวม จัดเก็บ วิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

(๑๐) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานและการประเมินผลการปฏิบัติงานของ คทช. เสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อรัฐสภาเพื่อทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และให้เผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วย

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจ ของ คทช. หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๑ นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ตามมาตรา ๑๐ (๑) ต้องกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และทิศทางในการพัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดิน ของประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายการบริหาร ประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน สิทธิ ในทรัพย์สินของประชาชน การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมของ ประชาชน ชุมชน และหลักภูมิสังคม

นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน เพื่อรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ที่ดินและทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน การกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และการบูรณาการให้การใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นไปอย่างเหมาะสมตามศักยภาพของที่ดิน รวมทั้งวิธีปฏิบัติและระยะเวลาในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

มาตรา ๑๒ ให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ จัดให้มีการทบทวนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศทุกห้าปี หรือในกรณีที่มีความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ หรือนโยบายการบริหารประเทศ หรือสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม จะจัดให้มีการทบทวนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศก่อนระยะเวลาดังกล่าวก็ได้

มาตรา ๑๓ ในการดำเนินการจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คทช. ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๔ เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศแล้ว ให้ คทช. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และในการนี้ ให้คณะกรรมการตามกฎหมายอื่นหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

ในกรณีที่คณะกรรมการตามกฎหมายอื่นหรือหน่วยงานของรัฐใดไม่อาจดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศได้ ให้ คทช. เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไขต่อไป

มาตรา ๑๕ คทช. จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาศึกษา เสนอแนะหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ คทช. มอบหมายก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๙ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการหรือคณะทำงานด้วย
โดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คทช. คณะอนุกรรมการหรือ
คณะทำงาน อาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง ความเห็น หรือคำแนะนำทางวิชาการ หรือให้ส่งเอกสาร
หรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๗ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติตามระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ปฏิบัติหน้าที่
คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้ง
คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่
วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๘ ในวาระเริ่มแรก ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมปฏิบัติหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ และให้เลขาธิการสำนักงาน
นโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการ
นโยบายที่ดินแห่งชาติไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๑๙ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การกำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศในปัจจุบันมีการกำหนดไว้ในกฎหมายหลายฉบับและการบังคับใช้กฎหมายจะอยู่ภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบรวมถึงวัตถุประสงค์ของกฎหมายนั้น ๆ โดยไม่มีการทำงานร่วมกันทำให้การควบคุมดูแลและการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไม่เป็นเอกภาพและไม่มีการรอบแนวทางเพื่อให้การกำหนดแนวทางการพัฒนา ภารกิจ และการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สมควรให้มีคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติเพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเพื่อประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง โดยการบูรณาการการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน และภูมิสังคม ซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัดมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. .... มีหลักการ คือ ให้มีกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เสนอโดย คณะรัฐมนตรีชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติรับหลักการ ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายจากนั้นส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๔๙ ก วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๑

วันใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบนับแต่วันประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่การกำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศในปัจจุบัน มีการกำหนดไว้ในกฎหมายหลายฉบับและการบังคับใช้กฎหมายจะอยู่ภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบรวมถึงวัตถุประสงค์ของกฎหมายนั้น ๆ โดยไม่มีการทำงานร่วมกันทำให้การควบคุมดูแลและการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ไม่เป็นเอกภาพและไม่มีการออกแบบแนวทางเพื่อให้การกำหนดแนวทางการพัฒนาภารกิจ และการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันสมควรให้มีคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติเพื่อกำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเพื่อประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง โดยการบูรณาการการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน และภูมิสังคม ซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัดมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ในพระราชบัญญัตินี้ “การบริหารจัดการที่ดิน” หมายความว่า การบูรณาการในการดูแลรักษา การสงวนหวงห้าม การอนุรักษ์ การฟื้นฟูและพัฒนาซึ่งที่ดิน การกระจายการถือครองที่ดิน การใช้ประโยชน์อย่างสมดุล หรือการแก้ไขปัญหาที่ดิน รวมทั้งการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้การใช้ที่ดินมีประสิทธิภาพเกิดผลสัมฤทธิ์ เป็นธรรม และยั่งยืน “ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลานน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย “ทรัพยากรดิน” หมายความว่า ดิน และให้หมายความรวมถึง หิน กรวด หินทราย แร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่าง ๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย

๒. ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ” เรียกโดยย่อว่า “คทช.” เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

๓. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่า กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

๔. นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) คณะรัฐมนตรีมีมติให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ (๔) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ (๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕

๕. ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งผู้อื่นดำรงตำแหน่งแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน และให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับการแต่งตั้งไว้แล้ว ในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมีได้มีการแต่งตั้ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ให้ คทช. ประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

๖. การประชุม คทช. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน กรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุมในการประชุม คทช. ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

๗. คทช. มีหน้าที่และอำนาจจากกักตุนและการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน โดยทั่วไปมีหน้าที่และอำนาจกำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ เพื่อให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งเชื่อมต่อระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศของที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ เพื่อการวางแผนพัฒนาการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ รวบรวม จัดเก็บ วิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

๘. นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ต้องกำหนดเป้าหมายนโยบาย และทิศทางการพัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดินของประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายการบริหารประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๐. ให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติจัดให้มีการทบทวนนโยบาย และแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศทุกห้าปี

๑๑. ในการดำเนินการจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คทช. ประกาศกำหนด

๑๒. เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศแล้วให้ คทช. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๑๓. คทช.จะแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาศึกษาเสนอแนะ หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ คทช. มอบหมายก็ได้ ให้นำความในมาตรา ๙ มาใช้บังคับกับการประชุมของ คณะกรรมการหรือคณะทำงานด้วยโดยอนุโลม

๑๔. ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คทช. คณะกรรมการหรือคณะทำงาน อาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง ความเห็น หรือคำแนะนำทางวิชาการ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร

๑๕. ในวาระเริ่มแรกให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๑๖. ในวาระเริ่มแรกให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมปฏิบัติหน้าที่ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ และให้เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติไปพลางก่อนจนกว่า จะมีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ภายในสองปีนับแต่ วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

นางสาววรรณวิษ สว่างแจ้ง / จัดท า

พระราชบัญญัติ

ควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อกำหนดให้มีมาตรการควบคุมยานพาหนะซึ่งเป็นยุทธภัณฑ์ที่ใช้พลังงานนิวเคลียร์ หรือสิ่งอื่นใด ในลักษณะเดียวกันที่จะเข้ามาในราชอาณาจักร รวมทั้งเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ประชาชนที่อาจได้รับอันตรายที่เกิดจากยุทธภัณฑ์ดังกล่าว ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าทีรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ยุทธภัณฑ์” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““ยุทธภัณฑ์” หมายความว่า อาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีวภาพ วัสดุแก๊สมันตรังสี วัสดุนิวเคลียร์ ยานพาหนะ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ ที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้ ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๗”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๔) และ (๕) ของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) ยานพาหนะและยุทธภัณฑ์ประจำยานพาหนะที่ใช้เพื่อการรบของต่างประเทศ ซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรโดยทางราชการ

(๕) อาวุธซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน มีไว้ในครอบครองโดยได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐

“ถ้ายุทธภัณฑ์หรืออาวุธตามมาตรานี้ใช้พลังงานนิวเคลียร์ หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ต้องแจ้งให้ปลัดกระทรวงกลาโหมทราบตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดว่า อาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีวภาพ วัสดุแก๊สมันตรังสี วัสดุนิวเคลียร์ ยานพาหนะ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ ที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้ชนิดใดเป็นยุทธภัณฑ์”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการควบคุมยุทธภัณฑ์” ประกอบด้วย

- (๑) ปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นประธานกรรมการ
- (๒) รองปลัดกระทรวงกลาโหมที่ปลัดกระทรวงกลาโหมมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ
- (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสิบเจ็ดคน ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนกลาโหม เจ้ากรมเสมียนตรา เจ้ากรมพระธรรมนูญ ผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร เจ้ากรมส่งกำลังบำรุงทหาร เจ้ากรมสรรพาวุธทหารบก เจ้ากรมวิทยาศาสตร์ทหารบก เจ้ากรมสรรพาวุธทหารเรือ เจ้ากรมวิทยาศาสตร์ทหารเรือ เจ้ากรมสรรพาวุธทหารอากาศ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีการบินและอวกาศกองทัพอากาศ ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงคมนาคม ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข และผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านยุทธภัณฑ์ การพลังงานทหาร และการป้องกันประเทศ หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน จำนวนไม่เกินสี่คน

ให้เจ้ากรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ตำแหน่งใด ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐

“กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐

“ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปพ้นจากตำแหน่ง ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ให้คำวินิจฉัยชี้ขาดแก่ส่วนราชการ องค์การของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจว่าอาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีวภาพ วัสดุแก๊สมันตรังสี วัสดุนิวเคลียร์ ยานพาหนะ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ใดเป็นยุทธภัณฑ์หรือไม่”

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐

“มาตรา ๒๕/๑ ยานพาหนะตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นยุทธภัณฑ์ตามมาตรา ๓ ซึ่งเป็นยุทธภัณฑ์ที่ใช้พลังงานนิวเคลียร์ หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันที่จะเข้ามาในราชอาณาจักร เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะจะต้องได้รับใบอนุญาตตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๕/๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๓ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๕/๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้ยุทธภัณฑ์หรืออาวุธตามมาตรา ๖ ที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ถ้ายุทธภัณฑ์หรืออาวุธนั้นใช้พลังงานนิวเคลียร์ หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ต้องแจ้งให้ปลัดกระทรวงกลาโหมทราบเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดมาตรการในการป้องกันอันตรายที่เกิดจากยุทธภัณฑ์หรืออาวุธนั้น และกำหนดให้ยานพาหนะซึ่งเป็นยุทธภัณฑ์ที่ใช้พลังงานนิวเคลียร์ หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันที่ไม่ได้รับการยกเว้นตามพระราชบัญญัตินี้ที่จะเข้ามาในราชอาณาจักร เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะจะต้องได้รับใบอนุญาตโดยกำหนดบทกำหนดโทษกรณีที่มีการกระทำความผิดกล่าวโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต รวมทั้งแก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมยุทธภัณฑ์ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการประชุมของคณะกรรมการดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีหลักการเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ ในวันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ โดยสาระส ัญของกฎหมายทั้ง ๒ ฉบับ มีสาระส าคัญดังนี้

๑. พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๔ ตอน ๒๕๔ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๓๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๓๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๓๖ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว สภาพการณ์ของบ้านเมืองได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมากทำให้บทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ไม่เหมาะสม แก่กาลสมัย สมควรปรับปรุงเสียใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน จึงจ ะป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มีบทบัญญัติ ๖ หมวด ๕๒ มาตรา สาระสำคัญสรุป ได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๓๖

๒. กำหนดนิยามความหมาย “ยุทธภัณฑ์” หมายความว่า อาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีวะ สารรังสี หรือเครื่องมือเครื่องใช้ที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้ ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรี ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๗)

๓. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๔. กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่ยุทธภัณฑ์ของราชการทหารหรือตำรวจ ส่วนราชการ องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ สภาอากาศไทย ยุทธภัณฑ์ประจำอากาศยานหรือเรือเดินทะเลตามปกติที่ได้แสดง และให้พนักงานศุลกากรตรวจตามกฎหมายแล้ว ยุทธภัณฑ์ประจำยานพาหนะที่ใช้เพื่อการรบของต่างประเทศ ซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรโดยทางราชการ และอาวุธซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตตามค ึ่งของคณะปฏิบัติการปกครอง แผ่นดิน (มาตรา ๖)

๕. กำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมยุทธภัณฑ์ มีปลัดกระทรวงกลาโหมเป็นประธาน มีหน้าที่ ให้คำวินิจฉัยชี้ขาดแก่ส่วนราชการ องค์การของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจว่าอาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี

สารชีวะ สารรังสี หรือเครื่องมือเครื่องใช้ใดเป็นยุทธภัณฑ์หรือไม่ เสนอแนะ ให้ความเห็นและให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีหรือปลัดกระทรวงกลาโหมในเรื่องเกี่ยวกับควบคุมยุทธภัณฑ์ ซึ่งในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้อยู่คา หรือส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ (มาตรา ๘ – มาตรา ๑๔)

๖. ห้ามมิให้ผู้ใดส่งยุทธภัณฑ์เข้ามา น ข้ามมา ผลิต หรือมีไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากปลัดกระทรวงกลาโหม (มาตรา ๑๕)

๗. ก ำหนดประเภทของบุคคลที่ห้ามมิให้ออกใบอนุญาต (มาตรา ๑๖)

๘. ก ำหนดให้ออกใบอนุญาตมี ๔ ประเภท ดังนี้ ใบอนุญาตสั่งเข้ามา ใบอนุญาตนำเข้า ใบอนุญาตผลิต ใบอนุญาตมี (มาตรา ๑๗)

๙. ก ำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตสั่งเข้ามาหรือผู้รับใบอนุญาตผลิตต้องแจ้งสถานที่เก็บให้ปลัดกระทรวงกลาโหมพิจารณา ก่อน เพื่อพิจารณาว่าสถานที่นั้นเหมาะสมในการเก็บยุทธภัณฑ์หรือไม่

๑๐. ก ำหนดให้ผู้นำเข้ายุทธภัณฑ์ที่เป็นของสาหรับใช้ส่วนตัวโดยปกติของผู้นำเข้า มา หรือเป็นของตัวอย่างเท่าที่จำเป็น ต้องแจ้งเป็นหนังสือและส่งมอบยุทธภัณฑ์แก่พนักงานศุลกากร ณ ด่านแรกที่มาถึงจากนอกราชอาณาจักร และถ้านำเข้า มาทางท้องที่ที่ไม่มีด่านศุลกากร ให้นำเข้า มาแจ้งเป็นหนังสือและส่งมอบยุทธภัณฑ์แก่พนักงานศุลกากร ณ ด่านที่ใกล้เคียงโดยไม่ชักช้า (มาตรา ๒๑)

๑๑. ผู้รับใบอนุญาตผลิตและผู้รับใบอนุญาตมีต้องแจ้งให้มีบัญชีรับจ่ายยุทธภัณฑ์ตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๒๔)

๑๒. ก ำหนดให้ยานพาหนะใดที่เข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อผ่านไปนอกราชอาณาจักร ถ้ามียุทธภัณฑ์อยู่ในยานพาหนะนั้น ต้องแจ้งแก่พนักงานศุลกากร ณ ด่านแรกที่มาถึงจากนอกราชอาณาจักรเพื่อควบคุมหรือเก็บรักษายุทธภัณฑ์ไว้จนกว่ายานพาหนะนั้นจะออกไปจากราชอาณาจักร (มาตรา ๒๕)

๑๓. ใบอนุญาตซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่ก ำหนดไว้ในใบอนุญาต แต่ไม่ให้ก ำหนดเกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาตหรือวันที่ได้รับใบอนุญาตให้อายุใบอนุญาต (มาตรา ๒๖)

๑๔. ก ำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓๐)

๑๕. ก ำหนดให้ยุทธภัณฑ์ที่สั่งเข้ามา น ข้ามมา ผลิต หรือมีโดยฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ให้รับเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามค ำพิพากษาหรือไม่ (มาตรา ๓๔)

๑๖. ยุทธภัณฑ์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนได้ยึดไว้ถ้าในขณะยึดไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้สั่งเข้ามา ผู้นำเข้า มา ผู้ผลิต หรือผู้มีไว้ในครอบครองและไม่มีการแสดงตนเพื่อขอรับคืนภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ยึดไว้ ให้ยุทธภัณฑ์นั้นตกเป็นของรัฐ

๑๗. เพื่อความมั่นคงแห่งรัฐ หรือเพื่อความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์สุขของประชาชน หรือในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะเพิกถอนใบอนุญาตซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้เมื่อใดก็ได้ (มาตรา ๓๙)

๑๘. ก ำหนดบทกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ก ำหนดไว้ในมาตรา ๔๑ – มาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๑๙. ใบอนุญาตให้สั่งเข้ามาหรือใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์ซึ่งใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ต่อไปได้จนกว่าใบอนุญาตจะสิ้นอายุ (มาตรา ๕๑)

๒. พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๕๖ ก วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๓๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้ยุทธภัณฑ์หรืออาวุธตามมาตรา ๖ ที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ถ้ายุทธภัณฑ์หรืออาวุธนั้นใช้พลังงานปรมาณู พลังงานนิวเคลียร์ หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ต้องแจ้งให้ปลัดกระทรวงกลาโหมทราบเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดมาตรการในการป้องกันอันตรายที่เกิดจากยุทธภัณฑ์หรืออาวุธนั้น และกำหนดให้ยานพาหนะของเอกชนซึ่งเป็นยุทธภัณฑ์ที่ใช้พลังงานปรมาณู พลังงานนิวเคลียร์หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันที่จะเข้ามาในราชอาณาจักร เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะจะต้องได้รับใบอนุญาต โดยกำหนดบทกำหนดโทษกรณีที่มีการกระทำความผิดโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต รวมทั้งแก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมยุทธภัณฑ์ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการประชุมของคณะกรรมการดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งหมด ๑๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกนิยามคำว่า “ยุทธภัณฑ์” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ยุทธภัณฑ์” หมายความว่า อาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีวภาพ วัสดุแก๊สมันตรังสี วัสดุนิวเคลียร์ ยานพาหนะ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ ที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้ ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษามาตรา ๗” (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๔) และ (๕) ของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๔)

๓. ก หนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นวรรคสองของพระราชบัญญัติยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ (มาตรา ๕)

๔. กำหนดให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดว่า อาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีวภาพ วัสดุแก๊สมันตรังสี วัสดุนิวเคลียร์ ยานพาหนะ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ ที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้ชนิดใดเป็นยุทธภัณฑ์ (มาตรา ๖)

๕. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๗)

๖. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๘)

๗. กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากต าแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ (มาตรา ๙)

๘. กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ (มาตรา ๑๐)

๙. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๑)

๑๐. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๒)

๑๑. กำหนดให้ยานพาหนะที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นยุทธภัณฑ์ตามมาตรา ๗ ซึ่งเป็นยุทธภัณฑ์ที่ใช้พลังงานนิวเคลียร์ หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันที่จะเข้ามาในราชอาณาจักรเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะจะต้องได้รับใบอนุญาตตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๓)

๑๒. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๔)

นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกตุ / จัดท า

พระราชบัญญัติ

ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจาก
สิ่งแวดล้อม

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อกำหนด
กลไกการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม โดยใช้
ระบบการแจ้งข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพแก่
ลูกจ้าง หรือโรคจากสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ ให้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ
การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และกำหนดให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่แจ้งหรือรายงานเกี่ยวกับ
การพบหรือมีเหตุสงสัยว่าเกิดโรคจากการประกอบอาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อมต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

หรือกรรมควบคุมโรค เพื่อให้สามารถดำเนินการกับสถานการณ์การเกิดโรคดังกล่าวได้ทันทั่วทั้งที่ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) กิจกรรมอื่นทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และกิจกรรมอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตาม (๒) ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม โดยมีหลักเกณฑ์และมาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“โรคจากการประกอบอาชีพ” หมายความว่า โรคหรืออาการผิดปกติที่เกิดขึ้นจากหรือเป็นผลเนื่องมาจากการทำงานหรือการประกอบอาชีพ

“โรคจากสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า โรคหรืออาการผิดปกติที่เกิดขึ้นจากหรือเป็นผลเนื่องมาจากมลพิษ

“มลพิษ” หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย สิ่งปนเปื้อน และมลสารอื่น ๆ รวมทั้งกากตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ และให้หมายความรวมถึงรังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุอื่น ๆ ที่เกิดหรือถูกปล่อยออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย

“แหล่งกำเนิดมลพิษ” หมายความว่า โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ และสถานที่ประกอบกิจการใด ๆ ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ

“การเฝ้าระวัง” หมายความว่า การสังเกต การเก็บรวบรวม และการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจน การรายงาน และการติดตามผลของโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ด้วยกระบวนการที่เป็นระบบ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและการควบคุมโรค

“การสอบสวนโรค” หมายความว่า กระบวนการเพื่อหาสาเหตุและแหล่งที่เกิดโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและการควบคุมโรค

“อาชีพเวชกรรม” หมายความว่า กระบวนการที่ประกอบด้วยการบ่งชี้และประเมินความเสี่ยง ของการเกิดโรคจากการประกอบอาชีพ การตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยง การตรวจสุขภาพให้เหมาะสม กับงาน การตรวจสุขภาพก่อนกลับเข้าทำงาน การเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรค รวมทั้ง การวินิจฉัยสาเหตุของโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพหรือสุขภาพของผู้ซึ่งเป็น โรคจากการประกอบอาชีพ

“เวชกรรมสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า กระบวนการที่ประกอบด้วยการบ่งชี้และประเมิน ความเสี่ยงของการเกิดโรคจากสิ่งแวดล้อม การเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรค รวมทั้ง การวินิจฉัยสาเหตุของโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพหรือสุขภาพของผู้ซึ่งเป็น โรคจากสิ่งแวดล้อม

“นายจ้าง” หมายความว่า นายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วย ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และให้หมายความรวมถึงผู้จ้างงาน ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วย ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และให้หมายความรวมถึงผู้รับงาน ไปทำที่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน

“แรงงานนอกระบบ” หมายความว่า บุคคลที่มีงานทำ แต่ไม่รวมถึงบุคคลซึ่งเป็นนายจ้างและ ลูกจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ สภาพแวดล้อมในการทำงาน และผู้รับงานไปทำที่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน

“หน่วยบริการ” หมายความว่า สถานบริการสาธารณสุข หน่วยงานหรือหน่วยบริการด้านสุขภาพ ที่ดำเนินการภายในสถานประกอบกิจการ หรือองค์กรที่ให้บริการด้านอาชีพเวชกรรมหรือเวชกรรมสิ่งแวดล้อม

“สถานบริการสาธารณสุข” หมายความว่า สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ หรือเอกชน สภาวิชาชีพ และหน่วยบริการการประกอบโรคศิลปะสาขาต่าง ๆ

“หน่วยปฏิบัติการ” หมายความว่า หน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ ในกรณีที่มีกฎหมายว่าด้วยการใดบัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์หรือมาตรฐาน การเฝ้าระวัง การป้องกัน หรือการควบคุมโรคในเรื่องใดไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้บังคับตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็น ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ มีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจาก การประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมในเรื่องนั้นได้

มาตรา ๗ เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ และโรคจากสิ่งแวดล้อม ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อหรืออาการสำคัญของโรคจากการประกอบอาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อมที่ต้องมี การเฝ้าระวัง การป้องกัน หรือการควบคุมโรคตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้นายจ้างแจ้งข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพแก่ลูกจ้าง

(๓) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษแจ้งข้อมูล ที่เป็นเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การป้องกัน หรือการควบคุมโรคจากสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชนที่ได้รับ หรืออาจได้รับมลพิษตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง

มาตรา ๘ ให้นายจ้าง เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ แจ้งข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพแก่ลูกจ้าง หรือประชาชนที่ได้รับ หรืออาจได้รับมลพิษ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในมาตรา ๗ (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี

มาตรา ๙ บรรดาข้อมูลส่วนบุคคลจากการเฝ้าระวัง การสอบสวนโรค การแจ้ง หรือการรายงาน ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือเป็นความลับ

ห้ามมิให้ผู้ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้เปิดเผยข้อมูลนั้นแก่บุคคลซึ่งไม่มีหน้าที่ ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ ให้เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

หมวด ๒

คณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๑๐ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวง อุตสาหกรรม อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน อธิบดีกรมอนามัย เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม และเลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนเจ็ดคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ มีผลงานและประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านการแพทย์ ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

ด้านกฎหมาย ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมด้านละหนึ่งคน โดยในจำนวนนี้ต้องแต่งตั้งจากองค์กรพัฒนาเอกชนซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่มีใช่เป็นการแสวงหาผลกำไรและดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการคุ้มครองสุขภาพอนามัยของประชาชน อย่างน้อยสองคน

ให้อธิบดีกรมควบคุมโรคเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้รองอธิบดีกรมควบคุมโรคซึ่งรับผิดชอบงานด้านโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม และผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๔) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะรื้อขายผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๖) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากหน่วยงานของรัฐหรือเลิกจ้างจากหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่ ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๗) เป็นผู้ประกอบการหรือผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่อาจก่อให้เกิดโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๑๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านเดียวกันแทน และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน รัฐมนตรีจะไม่ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้ และในการนี้ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออกเพราะมีพฤติกรรมเสื่อมเสีย บกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๑

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมระดับชาติต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

(๒) เสนอเขตพื้นที่ที่ต้องมีการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมเป็นการเฉพาะต่อคณะรัฐมนตรี

(๓) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) กำหนดแผนปฏิบัติการ ระบบ และแนวทางปฏิบัติในการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของเอกชน คณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด และคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ประสานข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานของเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) รายงานเกี่ยวกับผลงานและอุปสรรคในการดำเนินงาน ตลอดจนสถานการณ์ด้านโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมต่อคณะรัฐมนตรีปีละหนึ่งครั้ง

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบตามมาตรา ๔๙

(๘) ให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานในการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมแก่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๙) ติดตามและรับทราบผลการดำเนินการของคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด และคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร เพื่อให้มีการปฏิบัติตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมระดับชาติตาม (๑) รวมถึงแผนปฏิบัติการ ระบบ และแนวทางปฏิบัติตาม (๔)

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๕ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำความในมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการมีอำนาจให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น หรือให้จัดส่งข้อมูลหรือเอกสารหรือหลักฐานใด ๆ ที่จำเป็นหรือเกี่ยวข้อง หรือข้อคิดเห็นมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๑๘ ให้กรมควบคุมโรคเป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ โดยให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมระดับชาติ แผนปฏิบัติการ ระบบ แนวทางปฏิบัติ และรายงานเกี่ยวกับผลงานและอุปสรรคในการดำเนินงาน ตลอดจนสถานการณ์ด้านโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๑๔ (๑) (๔) และ (๖) เสนอต่อคณะกรรมการ

(๒) กำหนดเขตพื้นที่เป็นการเฉพาะที่ต้องมีการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๑๔ (๒) เสนอต่อคณะกรรมการ

(๓) ประสานงาน ติดตาม และร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการรณรงค์และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการหรือสนับสนุนให้มีการศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

(๕) ขึ้นทะเบียนหน่วยบริการ และประเมินคุณภาพการให้บริการของหน่วยบริการที่ได้ขึ้นทะเบียนกับกรมควบคุมโรคตามมาตรา ๒๕

(๖) ตรวจวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงของการเกิดโรค หรืออาการของโรคที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๗ (๑) ในการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

(๗) เป็นศูนย์ข้อมูลกลางในการประสาน จัดการข้อมูล และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่รัฐมนตรี คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย หรือตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรมควบคุมโรค

หมวด ๓

คณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด
และคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๑๙ ในแต่ละจังหวัด ให้มีคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่รับผิดชอบในเขตจังหวัด เกษตรจังหวัด ประกันสังคมจังหวัด สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นกรรมการ

(๓) นายกเทศมนตรี จำนวนหนึ่งคน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหนึ่งคน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

(๔) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์หรือผู้อำนวยการโรงพยาบาลทั่วไป จำนวนหนึ่งคน และผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน จำนวนหนึ่งคน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

ในกรณีที่จังหวัดใดมีโรงพยาบาลในสังกัดของหน่วยงานอื่นของรัฐนอกจาก (๔) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งผู้อำนวยการโรงพยาบาลในสังกัดหน่วยงานของรัฐนั้น จำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการด้วย

(๕) แพทย์ผู้ปฏิบัติงานด้านอาชีพเวชกรรมหรือเวชกรรมสิ่งแวดล้อม จำนวนหนึ่งคน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

(๖) ผู้ดำเนินการสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล จำนวนหนึ่งคน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

ให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งข้าราชการสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่รับผิดชอบงานด้านโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจำนวนสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๐ ให้มีคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ ผู้แทนกรมควบคุมโรค ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ผู้แทนกรมอนามัย ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนสำนักงานประกันสังคม ผู้แทนสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร และผู้แทนสภาอากาศไทย เป็นกรรมการ

(๓) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวนหนึ่งคน ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

(๔) แพทย์ผู้ปฏิบัติงานด้านอาชีวเวชกรรมหรือเวชกรรมสิ่งแวดล้อม จำนวนหนึ่งคน ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

(๕) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลในสังกัดหน่วยงานของรัฐ นอกจาก (๓) จำนวนสี่คน ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

(๖) ผู้ดำเนินการสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนหนึ่งคน ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

ให้ผู้ว่าราชการสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครที่รับผิดชอบงานด้านโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจำนวนสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด และคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่และอำนาจในเขตจังหวัดหรือในเขตกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมระดับชาติ แผนปฏิบัติการ ระบบ และแนวทางปฏิบัติ ตามมาตรา ๑๔ (๑) และ (๔)

(๒) ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษา แนะนำ ประสานงาน และเสนอมาตรการในการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมแก่หน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานของเอกชนที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด

(๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบการจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการตามมาตรา ๓๒

(๔) รวบรวมข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจาก สิ่งแวดล้อม

(๕) ประสานความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและ โรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัดด้วยกัน หรือกับคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจาก สิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

(๖) ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้อธิบายหรือแสดงความคิดเห็น หรือให้จัดส่งข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานใด ๆ ที่จำเป็นหรือเกี่ยวข้อง หรือขอคิดเห็นมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาได้

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการควบคุม โรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัดหรือคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ และโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานครหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๒๒ การแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ ตามมาตรา ๑๙ (๓) (๔) (๕) และ (๖) และกรรมการตามมาตรา ๒๐ (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๓ คณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด หรือคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร จะแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการควบคุมโรคจาก การประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัดหรือคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ และโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานครมอบหมายก็ได้

การประชุมคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด คณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร และ คณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้นำความในมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๔

อาชีพเวชกรรมและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเกี่ยวกับอาชีพเวชกรรมและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดมาตรฐานการให้บริการของหน่วยบริการอาชีพเวชกรรม
- (๒) กำหนดมาตรฐานการให้บริการของหน่วยบริการเวชกรรมสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๒๕ การให้บริการอาชีพเวชกรรมหรือเวชกรรมสิ่งแวดล้อมต้องดำเนินการโดยหน่วยบริการที่ได้ขึ้นทะเบียนกับกรมควบคุมโรค หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐ ซึ่งต้องมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

หน่วยบริการตามวรรคหนึ่ง ต้องให้บริการทางอาชีพเวชกรรมหรือเวชกรรมสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานที่กำหนดในมาตรา ๒๔

การขอขึ้นทะเบียน การขึ้นทะเบียน อายุและการต่ออายุการขึ้นทะเบียน การออกใบแทน การขึ้นทะเบียน การเพิกถอนทะเบียน และการประเมินคุณภาพการให้บริการของหน่วยบริการที่ได้ขึ้นทะเบียน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๕

การเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๒๖ เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพ ให้นายจ้างจัดให้มีการตรวจสุขภาพลูกจ้างตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยหน่วยบริการที่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๒๕

มาตรา ๒๗ เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพของแรงงานนอกระบบ ให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับการตรวจสุขภาพ โดยหน่วยบริการที่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๒๕

การตรวจสุขภาพตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวังโรคจากสิ่งแวดล้อม ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษจัดให้มีการเฝ้าระวังสุขภาพของประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ โดยหน่วยบริการที่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๒๕

ประเภท ขนาด และลักษณะของแหล่งกำเนิดมลพิษ และประเภทหรือกลุ่มของประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๙ เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม ให้หน่วยบริการที่ได้ขึ้นทะเบียนที่ดำเนินการตามมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๒๘ แจ้งข้อมูลการตรวจสุขภาพของลูกจ้างหรือแรงงานนอกระบบ หรือการเฝ้าระวังสุขภาพของประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ แล้วแต่กรณี ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งข้อมูลตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้รายงานต่อกรมควบคุมโรคและคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัดหรือคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม ให้หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของเอกชนสามารถขอข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙ ได้

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่บุคคลดังต่อไปนี้พบผู้ซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อม ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

(๑) นายจ้าง ในกรณีที่พบลูกจ้างซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพในสถานประกอบกิจการ

(๒) ผู้รับผิดชอบในสถานพยาบาล ในกรณีที่พบลูกจ้าง แรงงานนอกระบบ หรือประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง ซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อมในสถานพยาบาล

หลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบผู้ซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อม หรือได้รับแจ้งตามมาตรา ๓๐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่อกรมควบคุมโรค และคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด หรือคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร

การรายงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

หมวด ๖

การป้องกันและการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๓๒ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการอย่างน้อยหนึ่งหน่วยขึ้นในทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานคร เพื่อทำหน้าที่ในการสอบสวนโรค การเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

หน่วยปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วยพนักงานเจ้าหน้าที่หนึ่งคน เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์และการสาธารณสุขสองคน และอาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาคเอกชนตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เห็นสมควรเป็นหน่วยปฏิบัติการร่วมด้วยก็ได้

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่พบลูกจ้างซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพ หรือพบประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง ซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่ใด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือหน่วยปฏิบัติการในพื้นที่นั้น ทำการสอบสวนโรค โดยพนักงานเจ้าหน้าที่อาจสั่งให้นายจ้าง เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ นำลูกจ้างหรือประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ แล้วแต่กรณี เข้ารับการตรวจวินิจฉัยโรค รักษาพยาบาล หรือฟื้นฟูสมรรถภาพ

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำรายงานการสอบสวนโรคเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัดหรือคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี เพื่อรายงานการดำเนินการให้กรมควบคุมโรคทราบ

การสอบสวนโรค การออกคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ และการรายงานตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่านายจ้าง เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้นั้นดำเนินการให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่นายจ้าง เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษละเลยไม่ดำเนินการตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนด ให้อธิบดีกรมควบคุมโรคหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมควบคุมโรคมอบหมายสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการได้ โดยให้นายจ้าง เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษชดเชยค่าใช้จ่ายในการดำเนินการนั้นตามจำนวนที่จ่ายจริง ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

การดำเนินการออกคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งหากปล่อยไว้อาจเกิดหรือก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในเขตพื้นที่ ให้อธิบดีกรมควบคุมโรคหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมควบคุมโรคมอบหมายโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัดหรือคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี มีอำนาจประกาศเขตพื้นที่ที่จำเป็นต้องเฝ้าระวัง ป้องกัน หรือควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประกาศยกเลิกเมื่อมีเหตุอันสมควรหรือสภาวะการณ์ของโรคนั้นสงบลง

การประกาศกำหนดเขตพื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การป้องกัน หรือการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อมที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรวดเร็วหรือกว้างขวาง เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ

สำหรับเขตพื้นที่นั้นเป็นการเฉพาะ หรือกำหนดมาตรการอื่นใดที่เหมาะสมแก่สภาพของพื้นที่นั้นเป็นการเฉพาะก็ได้

หมวด ๗ พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๓๖ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานประกอบกิจการของนายจ้าง แหล่งกำเนิดมลพิษ ยานพาหนะ หรือสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานประกอบกิจการหรือสถานที่นั้น เพื่อควบคุม ตรวจสอบ ตรวจวัด หรือเก็บตัวอย่างซึ่งวัตถุ สารเคมี หรือผลิตภัณฑ์ใด ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวัง การป้องกันการควบคุม และการสอบสวนโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม และหากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จในเวลาดังกล่าวให้สามารถดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ

(๒) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น ให้ส่งข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานใด ๆ ที่จำเป็นหรือเกี่ยวข้อง หรือข้อคิดเห็นมาเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาการดำเนินการตาม (๑) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร มาตรา ๓๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง บัตรประจำตัวตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๘ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๙ นายจ้าง เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษผู้ใด ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๔๐ ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานใด ๆ ต่อคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๑๗ หรือต่อคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัดหรือคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๒๑ (๖) หรือตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือเรียกตามมาตรา ๓๖ (๒) โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๔๑ ผู้ใดให้บริการอาชีพเวชกรรมหรือเวชกรรมสิ่งแวดล้อมโดยไม่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ ผู้ให้บริการอาชีพเวชกรรมหรือเวชกรรมสิ่งแวดล้อมที่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๒๕ ผู้ใด ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๓ นายจ้างที่จัดให้มีการตรวจสุขภาพลูกจ้างตามมาตรา ๒๖ แต่หน่วยบริการนั้นไม่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๔๔ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่ไม่จัดให้มีการเฝ้าระวังสุขภาพของประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษตามมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๔๕ นายจ้างหรือผู้รับผิดชอบในสถานพยาบาลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๔๖ นายจ้าง เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๔๗ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำของบุคคลใด หรือเกิดจากการไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๔๙ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ให้อธิบดีกรมควบคุมโรคหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมควบคุมโรคมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษา และเมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบหรือยินยอมแต่ไม่ชำระเงิน ให้ดำเนินคดีต่อไป

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๐ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการตามมาตรา ๑๐ (๑) และ (๒) และให้อธิบดีกรมควบคุมโรคเป็นกรรมการและเลขานุการ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๐ (๓) ซึ่งต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้รองอธิบดีกรมควบคุมโรคซึ่งรับผิดชอบงานด้านโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม และผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๕๑ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัดประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการตามมาตรา ๑๙ (๑) และ (๒) และให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัดไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๙ (๓) (๔) (๕) และ (๖) ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งข้าราชการสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่รับผิดชอบงานด้านโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจำนวนสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๕๒ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานครประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการตามมาตรา ๒๐ (๑) และ (๒) และให้ผู้อำนวยการสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและเลขานุการ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานครไปพลางก่อน

จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๒๐ (๓) (๔) (๕) และ (๖) ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครที่รับผิดชอบงานด้านโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจำนวนสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๕๓ บรรดากฎหมายกระทรวง ระเบียบ และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรี

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันสถานการณ์ของโรคที่เกิดจากการประกอบอาชีพและโรคที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มจะมีความรุนแรงมากขึ้น และยังไม่มีกลไกในการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคอย่างเป็นระบบ สมควรกำหนดให้มีแนวทางในการควบคุมโรคอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยับยั้งมิให้เกิดโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. .... มีหลักการคือ ให้มีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม โดยเสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ และได้บรรจุเข้าระเบียบวาระในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติรับหลักการในวาระที่ ๑ จากนั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. .... วาระที่ ๒ ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ และเห็นชอบ วาระที่ ๓ ในวันเดียวกัน จากนั้นเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายและส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๖๗ ก หน้า ๒๑๕ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

วันใช้บังคับ เมื่อพ้นก าหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันสถานการณ์ของโรคที่เกิดจากการประกอบอาชีพและโรคที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มจะมีความรุนแรงมากขึ้น และยังไม่ม ีกลไกในการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคอย่างเป็นระบบ สมควรกำหนดให้มีแนวทางในการควบคุมโรคอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยับยั้งมิให้เกิดโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕๓ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่ (๑) ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น (๒) กิจการอื่นทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ทั้งนี้ ตามที่ก าหนดในกฎกระทรวงให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และกิจการอื่นตามที่ก าหนดในกฎกระทรวงตาม (๒) ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม โดยมีหลักเกณฑ์และมาตรฐานไม่ต ่ำกว่าที่ก าหนดในพระราชบัญญัตินี้

๒. ให้รัฐมนตรีโดยค านาสน าชคณະกรรมการมือ านาจประกาศก าหนด ดังต่อไปนี้

๒.๑ ชื่อหรืออาการสาคัญของโรคจากการประกอบอาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อมที่ต้องมีการเฝ้าระวัง การป้องกัน หรือการควบคุมโรคตามพระราชบัญญัตินี้

๒.๒ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้นายจ้างแจ้งข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพแก่ลูกจ้าง

๒.๓ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งก าเนิดมลพิษแจ้งข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การป้องกัน หรือการควบคุมโรคจากสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ

๓. ให้นายจ้าง เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ แจ้งข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพแก่ลูกจ้าง หรือประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศก าหนดในมาตรา ๗ (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี

๔. ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม”

๕. ในแต่ละจังหวัด ให้มีคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด

๖. เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพ ให้นายจ้างจัดให้มีการตรวจสุขภาพ ลูกจ้างตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

๗. เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพของแรงงานนอกระบบให้บุคคลดังกล่าว มีสิทธิได้รับการตรวจสุขภาพ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ก าหนดในกฎกระทรวง

๘. เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวังโรคจากสิ่งแวดล้อม ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ จัดให้มีการเฝ้าระวังสุขภาพของประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ โดยหน่วยบริการที่ได้ขึ้นทะเบียน

๙. ในกรณีที่บุคคลดังต่อไปนี้พบผู้ซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพ หรือโรคจากสิ่งแวดล้อม ให้แจ้งต่อนายจ้างทันที

๙.๑ ในกรณีที่นายจ้างพบลูกจ้างซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพ ในสถานประกอบกิจการ

๙.๒ ในกรณีที่ผู้รับผิดชอบในสถานพยาบาลพบลูกจ้าง แรงงานนอกระบบ หรือประชาชนที่ได้รับ หรืออาจได้รับมลพิษ ซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อม ในสถานพยาบาล

๑๐. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ และโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมโรค จากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณีจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการอย่างน้อย หนึ่งหน่วยขึ้นในทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานคร เพื่อทำหน้าที่ในการสอบสวนโรค การเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศก าหนดโดยค านาของคณะกรรมการ

๑๑. ในกรณีที่พบลูกจ้างซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพหรือ พบประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง ซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็น โรคจากสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่ใด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือหน่วยปฏิบัติการในพื้นที่นั้นทำการสอบสวนโรค โดยพนักงานเจ้าหน้าที่อาจสั่งให้นายจ้าง เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษนำลูกจ้างหรือประชาชน ที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ แล้วแต่กรณี เข้ารับการตรวจวินิจฉัยโรค รักษาพยาบาลหรือฟื้นฟูสมรรถภาพ เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำรายงานการสอบสวนโรคเสนอต่อ คณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัดหรือคณะกรรมการควบคุมโรค จากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี เพื่อรายงานการดำเนินการ ให้กรมควบคุมโรคทราบ

๑๒. เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งหากปล่อยไว้อาจเกิดหรือก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน ในเขตพื้นที่ ให้อธิบดีกรมควบคุมโรคหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมควบคุมโรคมอบหมายโดยค านาของคณะกรรมการ ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัดหรือคณะกรรมการควบคุมโรคจาก

การประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณีมีอำนาจประกาศเขตพื้นที่ที่จําเป็นต้องเฝ้าระวัง ป้องกัน หรือควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประกาศยกเลิกเมื่อมีเหตุอันสมควรหรือสภาวะการณ์ของโรคนั้นสงบลง

๑๓. นายจ้าง เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกําเนิดมลพิษผู้ใด ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

๑๔. ผู้ใดให้บริการอาชีพเวชกรรมหรือเวชกรรมสิ่งแวดล้อมโดยไม่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำปรับ

๑๕. ผู้ให้บริการอาชีพเวชกรรมหรือเวชกรรมสิ่งแวดล้อมที่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๒๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำปรับ

๑๖. เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกําเนิดมลพิษที่ไม่จัดให้มีการเฝ้าระวังสุขภาพของประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษตามมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

๑๗. ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำของบุคคลใด หรือเกิดจากการไม่สั่งการหรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

นางสาววรรณัช สว่างแจ้ง / จัดทํา

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานเศรษฐกิจ

และการค้าฮองกงประจำประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮองกงประจำประเทศไทย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าทีรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮองกงประจำประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮองกงประจำประเทศไทย ที่จัดตั้งขึ้นโดยความตกลงที่เกิดจากหนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งประกอบด้วย หนังสือของสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีน

ประจำประเทศไทย ที่ TCE/PU 446 (18) ลงวันที่ ๕ กันยายน ค.ศ. ๒๐๑๘ ขอบทว่าด้วยเอกสิทธิ์ และความคุ้มกันสำหรับการอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮ่องกง ในกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย และภาคผนวกว่าด้วยการอำนวยความสะดวก เอกสิทธิ์และความคุ้มกันเพิ่มเติม ที่แนบท้ายหนังสือดังกล่าว และหนังสือแจ้งยืนยันจากรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๔ เพื่อคุ้มครองการดำเนินงานในประเทศไทยของสำนักงานให้บรรลุผลตามความมุ่งประสงค์

(๑) ให้สำนักงานเป็นนิติบุคคลและมีภูมิลำเนาในประเทศไทย

(๒) ให้สำนักงาน สถานที่ ทรัพย์สิน สิทธิทรัพย์สิน และบรรณสารทางการของสำนักงาน รวมทั้งเจ้าหน้าที่สำนักงาน ได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน ตามที่ระบุไว้ในหนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งประกอบด้วยหนังสือของสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย ที่ TCE/PU 446 (18) ลงวันที่ ๕ กันยายน ค.ศ. ๒๐๑๘ รวมถึงขอบทว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับการอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮ่องกงในกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย และภาคผนวกว่าด้วยการอำนวยความสะดวก เอกสิทธิ์และความคุ้มกันเพิ่มเติม ที่แนบท้ายหนังสือดังกล่าว และหนังสือแจ้งยืนยันจากรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

เจ้าหน้าที่สำนักงานตามมาตรา นี้ หมายความว่า บุคคลที่ได้รับการมอบหมายโดยเขตบริหารพิเศษฮ่องกง ให้ปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน รวมถึงหัวหน้าสำนักงาน แต่ไม่รวมถึงลูกจ้างท้องถิ่นและบุคคลสัญชาติไทย ทั้งนี้ ในระหว่างที่ปฏิบัติหน้าที่ในประเทศไทย

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้เจรจาเพื่อจัดทำหนังสือแลกเปลี่ยน ซึ่งประกอบด้วย หนังสือของสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย ที่ TCE/PU 446 (18) ลงวันที่ ๕ กันยายน ค.ศ. ๒๐๑๘ รวมถึงข้อบ่งชี้ด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับการอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮ่องกงในกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย และภาคผนวกว่าด้วยการอำนวยความสะดวก เอกสิทธิ์และความคุ้มกันเพิ่มเติม ที่แนบท้ายหนังสือดังกล่าว และหนังสือแจ้งยืนยันจากรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย ตกลงเห็นพ้องให้มีการจัดตั้งสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮ่องกงประจำประเทศไทย เพื่อทำหน้าที่ในการกระชับความสัมพันธ์และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย สมควรกำหนดให้สำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮ่องกงประจำประเทศไทย เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย และให้สำนักงานและเจ้าหน้าที่สำนักงานได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน รวมทั้งการอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานและปฏิบัติงานในประเทศไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานเศรษฐกิจ
และการค้าฮองกงประจำประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮองกงประจำประเทศไทย พ.ศ. .... มีหลักการคือให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮองกงประจำประเทศไทย เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๐/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮองกงประจำประเทศไทย พ.ศ. .... ในวาระที่หนึ่ง ครั้งที่ ๘๐/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑

จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๐/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สอง เรียงตามลำดับมาตรา โดยกรรมาธิการเต็มสภา และลงมติในวาระที่สาม มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และดำเนินการส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ สำคัญมีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๒๐ ก วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ หน้า ๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

เหตุผลในการประกาศใช้

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้จัดทำหนังสือแลกเปลี่ยนซึ่งประกอบด้วย หนังสือของสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีน ประจำประเทศไทย ที่ TCE/PU ๔๔๖ (๑๘) ซึ่งทำขึ้นเมื่อวันที่ ๕ กันยายน ค.ศ. ๒๐๑๘ รวมถึงเอกสารเกี่ยวกับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับการอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮองกงที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย และภาคผนวกว่าด้วยการอำนวยความสะดวก เอกสิทธิ์และความคุ้มกันเพิ่มเติม ที่แนบท้ายหนังสือดังกล่าว และหนังสือแจ้งยืนยันจากรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย ตกลงเห็นพ้องให้มีการจัดตั้งสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮองกงประจำประเทศไทย เพื่อทำหน้าที่ ในการกระชับความสัมพันธ์และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐบาลเขตบริหารพิเศษฮองกง สาธารณรัฐประชาชนจีนกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย สมควรกำหนดให้สำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮองกงประจำประเทศไทย เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย และให้สำนักงานและเจ้าหน้าที่สำนักงานได้รับเอกสิทธิ์ และความคุ้มกัน รวมทั้งการอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานและปฏิบัติงานในประเทศไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮ่องกงประจำ ประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. บทนิยามศัพท์ (มาตรา ๓) “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮ่องกงประจำประเทศไทย ที่จัดตั้งขึ้นโดยความตกลงที่เกิดจากหนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งประกอบด้วย หนังสือของสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำ ประเทศไทย ที่ TCE/PU ๔๔๖ (๑๘) ซึ่งท ขึ้นเมื่อวันที่ ๕ กันยายน ค.ศ. ๒๐๑๘ เอกสารเกี่ยวกับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับการอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮ่องกงที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย และภาคผนวกว่าด้วยการอำนวยความสะดวก เอกสิทธิ์และความคุ้มกันเพิ่มเติม ที่แนบท้ายหนังสือดังกล่าว และหนังสือแจ้งยืนยันจากรัฐบาล แห่งราชอาณาจักรไทย

๒. กำหนดให้สำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮ่องกงประจำประเทศไทย มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีภูมิล าเนาในประเทศไทย (มาตรา ๔ (๑))

๓. ก หนดให้ส านักงานเศรษฐกิจและการค้าฮ่องกงประจำประเทศไทย สถานที่ ทรัพย์สิน สิ้นทรัพย์ และบรรณสารทางการของสำนักงาน รวมทั้งเจ้าหน้าที่สำนักงาน ได้รับเอกสิทธิ์ และความคุ้มกัน ตามที่ระบุไว้ในหนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาล แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (ร่างมาตรา ๔ (๒))

๔. กำหนดให้เจ้าหน้าที่สำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮ่องกงประจำประเทศไทย หมายความว่า บุคคลที่ได้รับการมอบหมายโดยรัฐบาลเขตบริหารพิเศษฮ่องกง ให้ปฏิบัติหน้าที่ ของสำนักงาน รวมถึงหัวหน้าสำนักงาน แต่ไม่รวมถึงลูกจ้างท้องถิ่นและบุคคลสัญชาติไทย (มาตรา ๔ วรรคสอง)

นางธิดารัตน์ อุ่นจันทร์ / จัดท า

พระราชบัญญัติ
คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ
พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้
การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีประสิทธิภาพและเพื่อให้มีมาตรการเยียวยาเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจาก
การถูกละเมิดสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไข
ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติในหมวด ๒ หมวด ๓ หมวด ๕ หมวด ๖ หมวด ๗ และความใน มาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในกรณีที่มีกฎหมายว่าด้วยการใดบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ในลักษณะใด กิจการใด หรือหน่วยงานใดไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ว่าด้วยการนั้น เว้นแต่

(๑) บทบัญญัติเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล และบทบัญญัติ เกี่ยวกับสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง ให้บังคับตามบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นการเพิ่มเติม ไม่ว่าจะซ้ำกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้นหรือไม่ก็ตาม

(๒) บทบัญญัติเกี่ยวกับการร้องเรียน บทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ออกคำสั่งเพื่อคุ้มครองเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(ก) ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการนั้นไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการร้องเรียน

(ข) ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการนั้นมีบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณา เรื่องร้องเรียนตามกฎหมายดังกล่าวออกคำสั่งเพื่อคุ้มครองเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล แต่ไม่เพียงพอเท่ากับ อำนาจของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญตามพระราชบัญญัตินี้และเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าว ร้องขอต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลผู้เสียหายยื่นคำร้องเรียนต่อคณะกรรมการ ผู้เชี่ยวชาญตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่

(๑) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมในครอบครัวของบุคคลนั้นเท่านั้น

(๒) การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ซึ่งรวมถึง ความมั่นคงทางการคลังของรัฐ หรือการรักษาความปลอดภัยของประชาชน รวมทั้งหน้าที่เกี่ยวกับการ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน นิติวิทยาศาสตร์ หรือการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

(๓) บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมไว้เฉพาะ เพื่อกิจการสื่อสารมวลชน งานศิลปกรรม หรืองานวรรณกรรมอันเป็นไปตามจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพ หรือเป็นประโยชน์สาธารณะเท่านั้น

(๔) สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา รวมถึงคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยสภาดังกล่าว ซึ่งเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในการพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา หรือคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี

(๕) การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์ รวมทั้งการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

(๖) การดำเนินการกับข้อมูลของบริษัทข้อมูลเครดิตและสมาชิกตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต

การยกเว้นไม่ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนมาใช้บังคับแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะใด กิจกรรมใด หรือหน่วยงานใดทำนองเดียวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอื่นใด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามวรรคสอง ต้องจัดให้มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามมาตรฐานด้วย

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยนั้น ได้กระทำในหรือนอกราชอาณาจักรก็ตาม

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักร พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรโดยการดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อเป็นกิจกรรม ดังต่อไปนี้

(๑) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม

(๒) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร

มาตรา ๖ ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ

“ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

“ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งหรือในนามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการดังกล่าวไม่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

“บุคคล” หมายความว่า บุคคลธรรมดา

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ ซึ่งสรรหาและแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ เป็นที่ประจักษ์ในด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ด้านสังคมศาสตร์ ด้านกฎหมาย ด้านสุขภาพ ด้านการเงิน หรือด้านอื่น ทั้งนี้ ต้องเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

(๒) ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนห้าคน ได้แก่ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และอัยการสูงสุด

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนเก้าคน ซึ่งสรรหาและแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านสังคมศาสตร์ ด้านกฎหมาย ด้านสุขภาพ ด้านการเงิน หรือด้านอื่น ทั้งนี้ ต้องเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการแต่งตั้งพนักงานของสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกินสองคน

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งการสรรหาประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อดำรงตำแหน่งแทนผู้ที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามมาตรา ๑๓ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความโปร่งใสและความเป็นธรรมในการสรรหา

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการสรรหาคนหนึ่งจำนวนแปดคนทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการตามมาตรา ๘ (๑) หรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) ประกอบด้วย

- (๑) บุคคลซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนสองคน
- (๒) บุคคลซึ่งประธานรัฐสภาแต่งตั้งจำนวนสองคน
- (๓) บุคคลซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินแต่งตั้งจำนวนสองคน และ
- (๔) บุคคลซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแต่งตั้งจำนวนสองคน

ในกรณีที่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งตาม (๒) (๓) หรือ (๔) ไม่สามารถแต่งตั้งกรรมการสรรหาในส่วนของตนได้ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากสำนักงาน ให้สำนักงานเสนอชื่อให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้งบุคคลที่เหมาะสมเป็นกรรมการสรรหาแทนผู้มีอำนาจแต่งตั้งนั้น

ให้คณะกรรมการสรรหาเลือกกรรมการสรรหาคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสรรหาและเลือกกรรมการสรรหาอีกคนหนึ่งเป็นเลขานุการคณะกรรมการสรรหา และให้สำนักงานปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการสรรหาว่างลง ให้ดำเนินการเพื่อให้มีกรรมการสรรหาแทนในตำแหน่งนั้นโดยเร็ว ในระหว่างที่ยังไม่ได้กรรมการสรรหาใหม่ ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

กรรมการสรรหาไม่มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเป็นประธานกรรมการตามมาตรา ๘ (๑) หรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔)

มาตรา ๑๐ ในการสรรหาประธานกรรมการตามมาตรา ๘ (๑) หรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) ให้คณะกรรมการสรรหาคัดเลือกบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๘ (๑) หรือตามมาตรา ๘ (๔) แล้วแต่กรณี รวมทั้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ และยินยอมให้เสนอชื่อเข้ารับคัดเลือกเท่ากับจำนวนประธานกรรมการตามมาตรา ๘ (๑) หรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) ที่จะได้รับแต่งตั้ง

เมื่อได้คัดเลือกบุคคลเป็นประธานกรรมการตามมาตรา ๘ (๑) หรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ตามมาตรา ๘ (๔) ครบจำนวนแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาแจ้งรายชื่อประธานกรรมการตามมาตรา ๘ (๑)
หรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) พร้อมหลักฐานแสดงคุณสมบัติและการไม่มีลักษณะต้องห้าม
รวมทั้งความยินยอมของบุคคลดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการตามมาตรา ๘ (๑)
หรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔)

ให้นายกรัฐมนตรีประกาศรายชื่อประธานกรรมการตามมาตรา ๘ (๑) หรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ตามมาตรา ๘ (๔) ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากคณะรัฐมนตรีในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๑ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะ
ต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกไม่ว่าจะได้รับโทษจำคุกจริงหรือไม่ เว้นแต่เป็นโทษ
สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๕) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ
หรือจากหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง
- (๖) ไม่เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามกฎหมาย
- (๗) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการ
หรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่
พรรคการเมือง

มาตรา ๑๒ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น
อยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่
เข้ารับหน้าที่

ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้
แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๒ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑

ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นดำรงตำแหน่งได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคสอง และในกรณีที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่ประธานกรรมการเป็นการชั่วคราว

มาตรา ๑๔ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

การประชุมของคณะกรรมการอาจกระทำได้โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นได้ตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๕ กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในเรื่องที่ที่ประชุมพิจารณา ให้แจ้งการมีส่วนได้เสียของตนให้คณะกรรมการทราบล่วงหน้าก่อนการประชุม และห้ามมิให้ผู้นั้นเข้าร่วมประชุมพิจารณาในเรื่องดังกล่าว

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนแม่บทการดำเนินงานด้านการส่งเสริม และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ที่สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน ดำเนินกิจกรรมตามแผนแม่บท ตาม (๑) รวมทั้งจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทดังกล่าว

(๓) กำหนดมาตรการหรือแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้ เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ออกประกาศหรือระเบียบเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ส่งหรือโอนไปยัง ต่างประเทศ

(๖) ประกาศกำหนดข้อปฏิบัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นแนวทางให้ผู้ควบคุมข้อมูล ส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติ

(๗) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการตราหรือปรับปรุงกฎหมายหรือกฎที่ใช้บังคับอยู่ใน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

(๘) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการตราพระราชกฤษฎีกาหรือทบทวนความเหมาะสมของ พระราชบัญญัตินี้อย่างน้อยทุกรอบห้าปี

(๙) ให้คำแนะนำและคำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ความคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคลของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๐) ตีความและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้

(๑๑) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดทักษะการเรียนรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคลให้แก่ประชาชน

(๑๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคล

(๑๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจ ของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๗ ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการได้รับเบี้ยประชุม และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ประธานอนุกรรมการ อนุกรรมการ ประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญ และกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ที่คณะกรรมการแต่งตั้ง ให้ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ กำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการ อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำความในมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

หมวด ๒

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๑๙ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูล ส่วนบุคคลไม่ได้หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้ให้ความยินยอมไว้ก่อนหรือในขณะนั้น เว้นแต่บทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้

การขอความยินยอมต้องทำโดยชัดแจ้ง เป็นหนังสือหรือทำโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่ โดยสภาพไม่อาจขอความยินยอมด้วยวิธีการดังกล่าวได้

ในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้ง วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไปด้วย และการขอความยินยอม นั้น ต้องแยกส่วนออกจากข้อความอื่นอย่างชัดเจน มีแบบหรือข้อความที่เข้าถึงได้ง่ายและเข้าใจได้ รวมทั้ง ใช้ภาษาที่อ่านง่าย และไม่เป็นการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ ดังกล่าว ทั้งนี้ คณะกรรมการจะให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามแบบและข้อความที่คณะกรรมการประกาศกำหนดก็ได้

ในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องคำนึง อย่างถึงที่สุดในความเป็นอิสระของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการให้ความยินยอม ทั้งนี้ ในการเข้าทำสัญญา ซึ่งรวมถึงการให้บริการใด ๆ ต้องไม่มีเงื่อนไขในการให้ความยินยอมเพื่อเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย ข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่มีความจำเป็นหรือเกี่ยวข้องสำหรับการเข้าทำสัญญาซึ่งรวมถึงการให้บริการนั้น ๆ

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะถอนความยินยอมเสียเมื่อใดก็ได้โดยไม่ต้องถอนความยินยอมได้ง่าย เช่นเดียวกับการให้ความยินยอม เว้นแต่มีข้อจำกัดสิทธิในการถอนความยินยอมโดยกฎหมายหรือสัญญาที่ให้ประโยชน์แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ การถอนความยินยอมย่อมไม่ส่งผลกระทบต่อ การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมไปแล้ว โดยชอบตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้

ในกรณีที่มีการถอนความยินยอมส่งผลกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในเรื่องใด ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงผลกระทบจากการถอนความยินยอมนั้น

การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ ไม่มีผลผูกพันเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และไม่ทำให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้เยาว์ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส หรือไม่มีฐานะเสมือนดังบุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วตามมาตรา ๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่การให้ความยินยอมของผู้เยาว์ไม่ใช่การใด ๆ ซึ่งผู้เยาว์อาจให้ความยินยอม โดยลำพังได้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์ด้วย

(๒) ในกรณีที่ผู้เยาว์มีอายุไม่เกินสิบปี ให้ขอความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจ กระทำการแทนผู้เยาว์

ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคนที่ไร้ความสามารถ การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ให้ขอความยินยอมจากผู้อุปการะที่มีอำนาจกระทำการแทนคนที่ไร้ความสามารถ

ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคนที่เสมือนไร้ความสามารถ การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ให้ขอความยินยอมจากผู้พิทักษ์ที่มีอำนาจกระทำการแทนคนที่เสมือนไร้ความสามารถ

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับกับการถอนความยินยอมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล การแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ การใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล การร้องเรียนของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ โดยอนุโลม

มาตรา ๒๑ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม

การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่

(๑) ได้แจ้งวัตถุประสงค์ใหม่นั้นให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบและได้รับความยินยอมก่อนเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยแล้ว

(๒) บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้

ส่วนที่ ๒

การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา ๒๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ให้เก็บรวบรวมได้เท่าที่จำเป็นภายใต้วัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา ๒๓ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลถึงรายละเอียด ดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ทราบถึงรายละเอียดนั้นอยู่แล้ว

(๑) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมเพื่อการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้หรือเปิดเผยซึ่งรวมถึงวัตถุประสงค์ตามที่มาตรา ๒๔ ให้อำนาจในการเก็บรวบรวมได้โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(๒) แจ้งให้ทราบถึงกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายหรือสัญญาหรือมีความจำเป็นต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเข้าทำสัญญา รวมทั้งแจ้งถึงผลกระทบที่เป็นไปได้จากการไม่ให้ข้อมูลส่วนบุคคล

(๓) ข้อมูลส่วนบุคคลที่จะมีการเก็บรวบรวมและระยะเวลาในการเก็บรวบรวมไว้ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่สามารถกำหนดระยะเวลาดังกล่าวได้ชัดเจน ให้กำหนดระยะเวลาที่อาจคาดหมายได้ตามมาตรฐานของการเก็บรวบรวม

(๔) ประเภทของบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมอาจจะถูกเปิดเผย

(๕) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อในกรณีที่ไม่มีตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ให้แจ้งข้อมูล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อของตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย

(๖) สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๑๙ วรรคห้า มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่

(๑) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุ เพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสม เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๒) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล

(๓) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือ เพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น

(๔) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจอธิปไตยมอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

(๕) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญ น้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(๖) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา ๒๕ ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจาก แหล่งอื่นที่ไม่ใช่จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง เว้นแต่

(๑) ได้แจ้งถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ โดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่เก็บรวบรวมและได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(๒) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖

ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการแจ้งวัตถุประสงค์ใหม่ตามมาตรา ๒๑ และการแจ้งรายละเอียด ตามมาตรา ๒๓ มาใช้บังคับกับการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องได้รับความยินยอมตามวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบวัตถุประสงค์ใหม่หรือรายละเอียดนั้นอยู่แล้ว

(๒) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลพิสูจน์ได้ว่าการแจ้งวัตถุประสงค์ใหม่หรือรายละเอียดดังกล่าวไม่สามารถทำได้หรือจะเป็นอุปสรรคต่อการใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ ในกรณีนี้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ และประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(๓) การใช้หรือการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลต้องกระทำโดยเร่งด่วนตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(๔) เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้ซึ่งล่วงรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลจากหน้าที่หรือจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพและต้องรักษาวัตถุประสงค์ใหม่หรือรายละเอียดบางประการตามมาตรา ๒๓ ไว้เป็นความลับตามที่กฎหมายกำหนด

การแจ้งรายละเอียดตามวรรคสอง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เก็บรวบรวมตามมาตรา ๒๓ เว้นแต่กรณีที่นำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้เพื่อการติดต่อกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งในการติดต่อกครั้งแรก และกรณีที่นำข้อมูลส่วนบุคคลไปเปิดเผย ต้องแจ้งก่อนที่จะนำข้อมูลส่วนบุคคลไปเปิดเผยเป็นครั้งแรก

มาตรา ๒๖ ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใด ซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่

(๑) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม

(๒) เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือสหภาพแรงงานให้แก่สมาชิก ผู้ซึ่งเคยเป็นสมาชิก หรือผู้ซึ่งมีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอกับมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นออกไปภายนอกมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรนั้น

(๓) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(๔) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย

(๕) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่มิใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

(ค) การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(จ) ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลชีวภาพตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนำลักษณะเด่นทางกายภาพหรือทางพฤติกรรมของบุคคลมาใช้ทำให้สามารถยืนยันตัวตนของบุคคลนั้นที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่นได้ เช่น ข้อมูลภาพจำลองใบหน้า ข้อมูลจำลองม่านตา หรือข้อมูลจำลองลายนิ้วมือ

ในกรณีที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมต้องกระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๓

การใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา ๒๗ ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ได้ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖

บุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับข้อมูลส่วนบุคคลมาจากการเปิดเผยตามวรรคหนึ่ง จะต้องไม่ใช่หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้กับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในการขอรับข้อมูลส่วนบุคคลนั้น

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องบันทึกการใช้หรือเปิดเผยนั้นไว้ในรายการตามมาตรา ๓๔

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศ ประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคลต้องมีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๖ (๕) เว้นแต่

(๑) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย

(๒) ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยได้แจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่เพียงพอของประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคลแล้ว

(๓) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น

(๔) เป็นการกระทำตามสัญญาระหว่างผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลกับบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(๕) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือบุคคลอื่น เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมในขณะนั้นได้

(๖) เป็นการจำเป็นเพื่อการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอของประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคล ให้เสนอต่อคณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัย ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการอาจขอให้ทบทวนได้เมื่อมีหลักฐานใหม่ทำให้เชื่อได้ว่าประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคลมีการพัฒนามีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอ

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรได้กำหนดนโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ต่างประเทศและอยู่ในเครือกิจการหรือเครือธุรกิจเดียวกันเพื่อการประกอบกิจการหรือธุรกิจร่วมกัน หากนโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวได้รับการตรวจสอบและรับรองจากสำนักงาน การส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศที่เป็นไปตามนโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับการตรวจสอบและรับรองดังกล่าวให้สามารถกระทำได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๒๘

นโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ลักษณะของเครือกิจการหรือเครือธุรกิจเดียวกันเพื่อการประกอบกิจการหรือธุรกิจร่วมกัน และหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบและรับรองตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในกรณีที่ยังไม่มีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตามมาตรา ๒๘ หรือยังไม่มีนโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอาจส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๒๘ เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองที่เหมาะสมสามารถบังคับตามสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ รวมทั้งมีมาตรการเยียวยาทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด ๓
สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา ๓๐ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือขอให้เปิดเผยถึงการได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวที่ตนไม่ได้ให้ความยินยอม

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องปฏิบัติตามคำขอตามวรรคหนึ่ง จะปฏิเสธคำขอได้เฉพาะในกรณีที่เป็นการปฏิเสธตามกฎหมายหรือคำสั่งศาล และการเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจะส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธคำขอดังกล่าวพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา ๓๙

เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีคำขอตามวรรคหนึ่งและเป็นกรณีที่ไม่อาจปฏิเสธคำขอได้ตามวรรคสอง ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการตามคำขอโดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ

คณะกรรมการอาจกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเข้าถึงและการขอรับสำเนาตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งการขยายระยะเวลาตามวรรคสี่หรือหลักเกณฑ์อื่นตามความเหมาะสมก็ได้

มาตรา ๓๑ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในรูปแบบที่สามารถอ่านหรือใช้งานโดยทั่วไปได้ด้วยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ทำงานได้โดยอัตโนมัติและสามารถใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ รวมทั้งมีสิทธิ ดังต่อไปนี้

(๑) ขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบดังกล่าวไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นเมื่อสามารถทำได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ

(๒) ขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบดังกล่าวไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นโดยตรง เว้นแต่โดยสภาพทางเทคนิคไม่สามารถทำได้

ข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งต้องเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา ๒๔ (๓) หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลอื่นที่กำหนดในมาตรา ๒๔ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งจะใช้กับการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายไม่ได้ หรือการใช้สิทธินั้นต้องไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธคำขอด้วยเหตุผลดังกล่าว ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธคำขอพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา ๓๘

มาตรา ๓๒ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนเมื่อใดก็ได้ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา ๒๔ (๔) หรือ (๕) เว้นแต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลพิสูจน์ได้ว่า

(ก) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้แสดงให้เห็นถึงเหตุอันชอบด้วยกฎหมายที่สำคัญยิ่งกว่า

(ข) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเป็นไปเพื่อก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย

(๒) กรณีที่เป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการตลาดแบบตรง

(๓) กรณีที่เป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ เว้นแต่เป็นการจำเป็นเพื่อการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลใช้สิทธิคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นต่อไปได้ ทั้งนี้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องปฏิบัติโดยแยกส่วนออกจากข้อมูลอื่นอย่างชัดเจนในทันทีเมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้แจ้งการคัดค้านให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทราบ

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธการคัดค้านด้วยเหตุผลตาม (๑) (ก) หรือ (ข) หรือ (๓) ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธการคัดค้านพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา ๓๘

มาตรา ๓๓ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบ หรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

(๒) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้ต่อไป

(๓) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๓๒ (๑) และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อาจปฏิเสธคำขอตามมาตรา ๓๒ (๑) (ก) หรือ (ข) ได้ หรือเป็นการคัดค้านตามมาตรา ๓๒ (๒)

(๔) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้ถูกเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้

ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับกับการเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๒๔ (๑) หรือ (๔) หรือมาตรา ๒๖ (๕) (ก) หรือ (ข) การใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลถูกขอให้ลบหรือทำลายหรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทั้งในทางเทคโนโลยีและค่าใช้จ่ายเพื่อให้เป็นไปตามคำขอนั้น โดยแจ้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้ได้รับคำตอบในการดำเนินการให้เป็นไปตามคำขอ

กรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการได้

คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งก็ได้

มาตรา ๓๔ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลระงับการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในระหว่างการตรวจสอบตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ดำเนินการตามมาตรา ๓๖

(๒) เมื่อเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องลบหรือทำลายตามมาตรา ๓๓ (๔) แต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลขอให้ระงับการใช้แทน

(๓) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล แต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีความจำเป็นต้องขอให้เก็บรักษาไว้เพื่อใช้ในการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย

(๔) เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในระหว่างการพิสูจน์ตามมาตรา ๓๒ (๑) หรือตรวจสอบตามมาตรา ๓๒ (๓) เพื่อปฏิเสธการคัดค้านของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๓๒ วรรคสาม

กรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อส่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการได้

คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการระงับการใช้ตามวรรคหนึ่งก็ได้

มาตรา ๓๕ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องดำเนินการให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นถูกต้อง เป็นปัจจุบัน สมบูรณ์ และไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการตามมาตรา ๓๕ หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามคำร้องขอ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องบันทึกคำร้องขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา ๓๙

ให้นำความในมาตรา ๓๔ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ และต้องทบทวนมาตรการดังกล่าวเมื่อมีความจำเป็นหรือเมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๒) ในกรณีที่ต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลแก่บุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ต้องดำเนินการเพื่อป้องกันมิให้ผู้รับใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ

(๓) จัดให้มีระบบการตรวจสอบเพื่อดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษา หรือที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกินความจำเป็นตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลนั้น หรือตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอ หรือที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ถอนความยินยอม เว้นแต่เก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๒๔ (๑) หรือ (๔) หรือมาตรา ๒๖ (๕) (ก) หรือ (ข) การใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๓๓ วรรคห้า มาใช้บังคับกับการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลโดยอนุโลม

(๔) แจ้งเหตุการณ์ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลแก่สำนักงานโดยไม่ชักช้าภายในเจ็ดสิบสองชั่วโมง นับแต่ทราบเหตุเท่าที่จะสามารถกระทำได้ เว้นแต่การละเมิดดังกล่าวไม่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ในกรณีที่การละเมิดมีความเสี่ยงสูงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ให้แจ้งเหตุการณ์ละเมิดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบพร้อมกับแนวทางการเยียวยาโดยไม่ชักช้าด้วย ทั้งนี้ การแจ้งดังกล่าวและข้อยกเว้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๕) ในกรณีที่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๕ วรรคสอง ต้องแต่งตั้งตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหนังสือซึ่งตัวแทนต้องอยู่ในราชอาณาจักรและตัวแทนต้องได้รับมอบอำนาจให้กระทำการแทนผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่มีข้อจำกัดความรับผิดชอบใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา ๓๘ บทบัญญัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งตัวแทนตามมาตรา ๓๗ (๕) มิให้นำมาใช้บังคับแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๒) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งประกอบอาชีพหรือธุรกิจในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่มีลักษณะตามมาตรา ๒๖ และไม่มีข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมากตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา ๔๑ (๒)

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๕ วรรคสอง มีผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ให้นำความในมาตรา ๓๗ (๕) และความในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับแก่ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลนั้นโดยอนุโลม

มาตรา ๓๙ ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถตรวจสอบได้ โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

(๑) ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม

(๒) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเภท

- (๓) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
  - (๔) ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล
  - (๕) สิทธิและวิธีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลและเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลนั้น
  - (๖) การใช้หรือเปิดเผยตามมาตรา ๒๗ วรรคสาม
  - (๗) การปฏิเสธคำขอหรือการคัดค้านตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม มาตรา ๓๑ วรรคสาม มาตรา ๓๒ วรรคสาม และมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง
  - (๘) คำอธิบายเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรา ๓๗ (๑)
- ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๕ วรรคสอง โดยอนุโลม

ความใน (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๘) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖

มาตรา ๔๐ ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งที่ได้รับจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น เว้นแต่คำสั่งนั้นขัดต่อกฎหมายหรือบทบัญญัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ รวมทั้งแจ้งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงเหตุการณ์ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้น

(๓) จัดทำและเก็บรักษามบันทึกการของกิจกรรมการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไว้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งไม่ปฏิบัติตาม (๑) สำหรับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลใด ให้ถือว่าผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น

การดำเนินงานตามหน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีข้อตกลงระหว่างกัน เพื่อควบคุมการดำเนินงานตามหน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ความใน (๓) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖

มาตรา ๔๑ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของตน ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหน่วยงานของรัฐตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๒) การดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย จำเป็นต้องตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคลหรือระบบอย่างสม่ำเสมอ โดยเหตุที่มีข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมากตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๓) กิจกรรมหลักของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในเครือกิจการหรือเครือธุรกิจเดียวกันเพื่อการประกอบกิจการหรือธุรกิจร่วมกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๙ วรรคสอง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวอาจจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลร่วมกันได้ ทั้งนี้ สถานที่ทำการแต่ละแห่งของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในเครือกิจการหรือเครือธุรกิจเดียวกันดังกล่าวต้องสามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้โดยง่าย

ความในวรรคสองให้นำมาใช้บังคับแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐตาม (๑) ซึ่งมีขนาดใหญ่หรือมีสถานที่ทำการหลายแห่งโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งต้องแต่งตั้งตัวแทนตามมาตรา ๓๗ (๕)ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ตัวแทนโดยอนุโลม

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ต้องแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานทราบ ทั้งนี้ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถติดต่อเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและการใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ได้

คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้โดยคำนึงถึงความรู้หรือความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอาจเป็นพนักงานของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลหรือเป็นผู้รับจ้างให้บริการตามสัญญากับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลก็ได้

มาตรา ๔๒ เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำแนะนำแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลรวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ประสานงานและให้ความร่วมมือกับสำนักงานในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลรวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) รักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลที่ตนล่วงรู้หรือได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลต้องสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยจัดหาเครื่องมือหรืออุปกรณ์อย่างเพียงพอ รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อการปฏิบัติหน้าที่

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจะให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลออกจากงานหรือเลิกสัญญาการจ้างด้วยเหตุที่เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลต้องสามารถรายงานไปยังผู้บริหารสูงสุดของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรงได้

เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอาจปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจอื่นได้ แต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลต้องรับรองกับสำนักงานว่าหน้าที่หรือภารกิจดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๔

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา ๔๓ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศ

สำนักงานเป็นหน่วยงานของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคล และไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น

กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

ให้สำนักงานเป็นหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

มาตรา ๔๔ นอกจากหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง ให้สำนักงานมีหน้าที่ปฏิบัติงานวิชาการและงานธุรการให้แก่คณะกรรมการ คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ และคณะอนุกรรมการ รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำร่างแผนแม่บทการดำเนินงานด้านการส่งเสริม และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ที่สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งร่างแผนแม่บทและ มาตรการแก้ไขปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติการตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับชาติดังกล่าว เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคล

(๓) วิเคราะห์และรับรองความสอดคล้องและความถูกต้องตามมาตรฐานหรือตามมาตรการหรือ กลไกการกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งตรวจสอบและรับรองนโยบายใน การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๙

(๔) สำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล ติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ด้านการคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคล และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งวิเคราะห์และ วิจัยประเด็นทางด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๕) ประสานงานกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น องค์กรมหาชน หรือ หน่วยงานอื่นของรัฐเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

(๖) ให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชนเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) เป็นศูนย์กลางในการให้บริการทางวิชาการหรือให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคลแก่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของเอกชน และประชาชน รวมทั้งเผยแพร่และให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

(๘) กำหนดหลักสูตรและฝึกอบรมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ประมวลผล ข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ลูกจ้าง ผู้รับจ้าง หรือประชาชนทั่วไป

(๙) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศในกิจการ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

(๑๐) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๑) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคล คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ หรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย หรือตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๔๕ ในการดำเนินงานของสำนักงาน นอกจากหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติในมาตรา ๔๔ แล้ว ให้สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจทั่วไป ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ
- (๒) ก่อตั้งสิทธิ หรือทำนิติกรรมทุกประเภทผูกพันทรัพย์สิน ตลอดจนทำนิติกรรมอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสำนักงาน
- (๓) จัดให้มีและให้ทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจการของสำนักงาน
- (๔) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินงานต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่สำนักงานกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
- (๕) ปฏิบัติการอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน หรือตามที่คณะกรรมการ คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ หรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๔๖ ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินงานของสำนักงานประกอบด้วย

- (๑) ทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามมาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง
  - (๒) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมเป็นรายปี
  - (๓) เงินอุดหนุนจากหน่วยงานของรัฐทั้งในประเทศและต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล
  - (๔) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้อันเกิดจากการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน
  - (๕) ดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินของสำนักงาน
- เงินและทรัพย์สินของสำนักงานตามวรรคหนึ่ง ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๔๗ บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่สำนักงานได้มาจากการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้ของสำนักงานตามมาตรา ๔๖ (๔) หรือ (๕) ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสำนักงาน

มาตรา ๔๘ ให้มีคณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยประธานกรรมการซึ่งสรรหาและแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และเลขาธิการคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกคนซึ่งสรรหาและแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างน้อยสามคน และด้านอื่นที่เกี่ยวข้องอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสำนักงาน

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการแต่งตั้งพนักงานของสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกินสองคน

ให้นำความในมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับกับประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิโดยอนุโลม

มาตรา ๔๙ ให้มีคณะกรรมการสรรหาคนหนึ่งประกอบด้วยบุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนแปดคนทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๘

ให้คณะกรรมการสรรหาเลือกกรรมการสรรหาคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสรรหาและเลือกกรรมการสรรหาอีกคนหนึ่งเป็นเลขานุการคณะกรรมการสรรหา และให้สำนักงานปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการสรรหาว่างลง ให้ดำเนินการเพื่อให้มีกรรมการสรรหาแทนในตำแหน่งนั้นโดยเร็ว ในระหว่างที่ยังไม่ได้กรรมการสรรหาใหม่ ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

กรรมการสรรหาไม่มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๘

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความโปร่งใสและความเป็นธรรมในการสรรหา

มาตรา ๕๐ ในการสรรหาประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๘ ให้คณะกรรมการสรรหาคัดเลือกบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง รวมทั้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ วรรคสาม และยินยอมให้เสนอชื่อเข้ารับคัดเลือกเท่ากับจำนวนประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๘ ที่จะได้รับแต่งตั้ง

เมื่อได้คัดเลือกบุคคลเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๘ ครบจำนวนแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาแจ้งรายชื่อประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๘ พร้อมหลักฐานแสดงคุณสมบัติและการไม่มีลักษณะต้องห้าม รวมทั้งความยินยอมของบุคคลดังกล่าวต่อคณะกรรมการเพื่อแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๘

ให้คณะกรรมการประกาศรายชื่อประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๘ ซึ่งได้รับแต่งตั้งในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕๑ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๘ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง ให้ดำเนินการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ภายในหกสิบวัน ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๘ พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทน และในกรณีที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมทำหน้าที่ประธานกรรมการเป็นการชั่วคราว

ให้ดำเนินการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

มาตรา ๕๓ การประชุมคณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

กรรมการที่มีส่วนได้เสียในเรื่องที่มีการพิจารณาจะเข้าร่วมประชุมมิได้

การประชุมของคณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอาจกระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้

มาตรา ๕๔ คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบายการบริหารงาน และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานของสำนักงาน
- (๒) ออกข้อบังคับว่าด้วยการจัดองค์กร การเงิน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป การตรวจสอบภายใน รวมตลอดทั้งการสงเคราะห์และสวัสดิการต่าง ๆ ของสำนักงาน
- (๓) อนุมัติแผนการดำเนินงาน แผนการใช้จ่ายเงินและงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงาน
- (๔) ควบคุมการบริหารงานและการดำเนินการของสำนักงานและเลขาธิการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (๕) แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาเลขาธิการ
- (๖) วินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองของเลขาธิการในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานของสำนักงาน
- (๗) ประเมินผลการดำเนินการของสำนักงาน และการปฏิบัติงานของเลขาธิการ
- (๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือตามที่คณะกรรมการหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อบังคับตาม (๒) ถ้ามีการจำกัดอำนาจเลขาธิการในการทำนิติกรรมกับบุคคลภายนอก ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕๕ คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมอบหมายได้

คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ที่จะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้

การปฏิบัติหน้าที่และจำนวนของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่งหรือบุคคลตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกำหนด

การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำความในมาตรา ๕๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๖ ให้ประธานกรรมการและกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ที่ปรึกษาคณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ประธานอนุกรรมการและอนุกรรมการที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล แต่งตั้ง ได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๕๗ ให้สำนักงานมีเลขาธิการคนหนึ่งซึ่งคณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแต่งตั้ง มีหน้าที่บริหารกิจการของสำนักงาน

การแต่งตั้งเลขาธิการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาตามที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกำหนด

มาตรา ๕๘ ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นเลขาธิการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) อายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีแต่ไม่เกินหกสิบปี
- (๓) เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านที่เกี่ยวกับภารกิจของสำนักงาน

และการบริหารจัดการ

มาตรา ๕๙ ผู้มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องห้ามมิให้เป็นเลขาธิการ

- (๑) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกไม่ว่าจะได้รับโทษจำคุกจริงหรือไม่ เว้นแต่เป็นโทษ

สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้าง ของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของราชการส่วนท้องถิ่น

(๕) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๖) เป็นหรือเคยเป็นกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๗) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หรือออกจากงานจากหน่วยงานที่เคยปฏิบัติหน้าที่ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือเคยถูกถอดถอนจากตำแหน่ง

(๘) เคยถูกให้ออกเพราะไม่ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรา ๖๒ (๔)

(๙) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

มาตรา ๖๐ เลขาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระไม่ได้

ก่อนครบกำหนดตามวาระการดำรงตำแหน่งของเลขาธิการเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันแต่ไม่เกินหกสิบวัน หรือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เลขาธิการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาเพื่อสรรหาเลขาธิการคนใหม่ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการสรรหาเสนอรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมไม่เกินสามคนต่อคณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา ๖๑ ในแต่ละปีให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของเลขาธิการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระยะเวลาและวิธีการที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกำหนด

มาตรา ๖๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๖๐ เลขาธิการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๕๘ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๙

(๔) คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้ออก เพราะไม่ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติงาน มีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๖๓ ให้เลขาธิการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารงานของสำนักงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของสำนักงาน และตามนโยบายและแผนระดับชาติ แผนยุทธศาสตร์ นโยบายของคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการ และคณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และระเบียบ ข้อบังคับหรือมติของคณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

(๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย มติของคณะรัฐมนตรี และระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติ หรือประกาศที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกำหนด

(๓) เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน และประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างของสำนักงานตามระเบียบหรือข้อบังคับของสำนักงาน

(๔) แต่งตั้งรองเลขาธิการและผู้ช่วยเลขาธิการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเป็นผู้ช่วยปฏิบัติงานของเลขาธิการตามที่เลขาธิการมอบหมาย

(๕) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยพนักงาน และลูกจ้างของสำนักงาน ตลอดจนให้พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกำหนด

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติ หรือประกาศของคณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ให้เลขาธิการรับผิดชอบในการบริหารงานของสำนักงานขึ้นตรงต่อคณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา ๖๔ ในกิจการของสำนักงานที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้เลขาธิการเป็นผู้แทนของสำนักงาน เพื่อการนี้ เลขาธิการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกำหนด

มาตรา ๖๕ ให้คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้กำหนดอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของเลขาธิการตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๖๖ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน เลขาธิการอาจขอให้ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ มาปฏิบัติงานเป็นพนักงานหรือลูกจ้างเป็นการชั่วคราวได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของผู้นั้น และมีข้อตกลงที่ทำไว้ในการอนุมัติ และในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับอนุมัติให้มาปฏิบัติงานเป็นพนักงานหรือลูกจ้างเป็นการชั่วคราว ให้ถือว่าเป็นการได้รับอนุญาตให้ออกจากราชการหรือออกจากงานไปปฏิบัติงานใด ๆ

เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่ได้รับอนุมัติให้มาปฏิบัติงานในสำนักงาน ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งและรับเงินเดือนในส่วนราชการหรือหน่วยงานเดิมไม่ต่ำกว่าตำแหน่งและเงินเดือนเดิมตามข้อตกลงที่ทำไว้ในการอนุมัติ

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นกลับมาบรรจุและได้รับแต่งตั้งในส่วนราชการหรือหน่วยงานเดิมตามวรรคสองแล้ว ให้นับระยะเวลาของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นระหว่างที่มาปฏิบัติงานในสำนักงานสำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นทำนองเดียวกันเสมือนอยู่ปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานเต็มเวลาดังกล่าว แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๗ ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งอยู่ระหว่างการปฏิบัติงานชดใช้ทุนการศึกษาที่ได้รับจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ที่ได้ย้ายมาปฏิบัติหน้าที่ที่สำนักงานโดยได้รับความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด ให้ถือเป็นการชดใช้ทุนตามสัญญา และให้นับระยะเวลาการปฏิบัติงานในสำนักงานเป็นระยะเวลาในการชดใช้ทุน

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐแห่งใดประสงค์จะขอให้พนักงานของสำนักงานซึ่งอยู่ระหว่างการปฏิบัติงานชดใช้ทุนการศึกษาที่ได้รับจากสำนักงานไปเป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ต้องได้รับความเห็นชอบจากเลขาธิการก่อน และให้ถือว่าการไปปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นเป็นการชดใช้ทุนตามสัญญา และให้นับระยะเวลาการปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นเป็นระยะเวลาในการชดใช้ทุน

มาตรา ๖๘ การบัญชีของสำนักงานให้จัดทำตามหลักสากล ตามแบบและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกำหนด

มาตรา ๖๙ ให้สำนักงานจัดทำงบการเงินและบัญชี แล้วส่งผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของสำนักงาน และประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของสำนักงานในรอบปีแล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อรับรอง

มาตรา ๗๐ ให้สำนักงานจัดทำรายงานการดำเนินงานประจำปีเสนอคณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และเผยแพร่รายงานนี้ต่อสาธารณชน

รายงานการดำเนินงานประจำปีตามวรรคหนึ่ง ให้แสดงรายละเอียดของงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีให้ความเห็นแล้ว พร้อมทั้งผลงานของสำนักงานและรายงานการประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานในปีที่ล่วงมาแล้ว

การประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานตามวรรคสอง จะต้องดำเนินการโดยบุคคลภายนอก ที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้ความเห็นชอบ

หมวด ๕ การร้องเรียน

มาตรา ๗๑ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะก็ได้ ตามความเชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องหรือตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการดำเนินงานอื่น ของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๗๒ คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาเรื่องร้องเรียนตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ตรวจสอบการกระทำใด ๆ ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(๓) โกล่เกลี่ยข้อพิพาทเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

(๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๗๓ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

การยื่น การไม่รับเรื่อง การยุติเรื่อง การพิจารณา และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยคำนึงถึงการกำหนดให้ไม่รับเรื่องร้องเรียนหรือ ยุติเรื่องในกรณีที่ผู้มีอำนาจพิจารณาในเรื่องนั้นอยู่แล้วตามกฎหมายอื่นด้วย

มาตรา ๗๔ ในกรณีที่ผู้ร้องเรียนไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๓ วรรคสอง หรือเป็นเรื่องร้องเรียนที่ระเบียบนั้นได้กำหนดไม่ได้รับไว้พิจารณา ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ไม่รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา

เมื่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเรื่องร้องเรียนตามมาตรา ๗๒ (๑) หรือตรวจสอบ การกระทำใด ๆ ตามมาตรา ๗๒ (๒) แล้วรับฟังได้ว่า เรื่องร้องเรียนหรือการกระทำนั้นไม่มีมูล ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีคำสั่งยุติเรื่อง

ในกรณีที่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญพิจารณาหรือตรวจสอบตามวรรคสองแล้วรับฟังได้ว่า เรื่องร้องเรียนหรือการกระทำนั้นเป็นกรณีซึ่งอาจไกล่เกลี่ยได้และคู่กรณีประสงค์จะให้ไกล่เกลี่ย ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญดำเนินการไกล่เกลี่ย แต่หากเรื่องร้องเรียนหรือการกระทำนั้นไม่อาจไกล่เกลี่ยได้ หรือไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจออกคำสั่ง ดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติหรือดำเนินการแก้ไขการกระทำของตนให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๒) สั่งห้ามผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลกระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือให้กระทำการใดเพื่อระงับความเสียหายนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไม่ยอมดำเนินการตามคำสั่งตามวรรคสาม (๑) หรือ (๒) ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ในกรณีที่ต้องมีการยึดอายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อบังคับตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้มีอำนาจสั่งยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินเพื่อการนั้น

การจัดทำคำสั่งตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม (๑) หรือ (๒) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

คำสั่งของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ให้ประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ลงนามแทน

คำสั่งของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด

ในการดำเนินการตามมาตรานี้ เมื่อผลการพิจารณาเป็นประการใด ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญแจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบพร้อมด้วยเหตุผล และในกรณีที่ไม่รับเรื่องร้องเรียนหรือยุติเรื่องที่มีผู้มีอำนาจพิจารณาในเรื่องนั้นอยู่แล้วตามกฎหมายอื่น ให้แจ้งผู้ร้องเรียนทราบ หากผู้ร้องเรียนประสงค์จะให้ส่งเรื่องให้ผู้มีอำนาจพิจารณาในเรื่องนั้นตามกฎหมายอื่น ให้ดำเนินการตามความประสงค์ดังกล่าว และให้ถือว่าผู้มีอำนาจพิจารณาได้รับเรื่องร้องเรียนนับแต่วันที่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญได้รับเรื่องร้องเรียนนั้น

มาตรา ๗๕ คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจสั่งให้บุคคลใดส่งเอกสารหรือข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่มีผู้ร้องเรียน หรือเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งจะสั่งให้บุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยก็ได้

มาตรา ๗๖ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือแจ้งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ใดมาให้ข้อมูลหรือส่งเอกสารหรือหลักฐานใด ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการหรือการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ตรวจสอบและรวบรวมข้อเท็จจริง แล้วรายงานต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ใดได้กระทำความผิดหรือทำให้เกิดความเสียหายเพราะฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

ในการดำเนินการตาม (๒) หากมีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปในสถานที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ใดเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบและรวบรวมข้อเท็จจริง ยึดหรืออายัดเอกสารหลักฐาน หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีไว้หรือใช้เพื่อกระทำความผิด

ในการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้รัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้งจากข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือนระดับปฏิบัติการหรือเทียบเท่าและมีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา นี้ ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด ๖

ความรับผิดทางแพ่ง

มาตรา ๗๗ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจะพิสูจน์ได้ว่า

(๑) ความเสียหายนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัย หรือเกิดจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั่นเอง

(๒) เป็นการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย

ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย

มาตรา ๗๘ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้รับ ผลประโยชน์ที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล การที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น หรือการที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย

สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้เป็นอันขาดอายุความเมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องรับผิดชอบ หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันที่มีการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

หมวด ๗

บทกำหนดโทษ

ส่วนที่ ๑

โทษอาญา

มาตรา ๗๙ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๘ อันเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๘ อันเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความผิดตามมาตรานี้เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา ๘๐ ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความในวรรคหนึ่ง มิให้นำมาใช้บังคับแก่การเปิดเผย ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) การเปิดเผยตามหน้าที่
- (๒) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวน หรือการพิจารณาคดี
- (๓) การเปิดเผยแก่หน่วยงานของรัฐในประเทศหรือต่างประเทศที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย
- (๔) การเปิดเผยที่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือเฉพาะครั้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
- (๕) การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับการฟ้องร้องคดีต่าง ๆ ที่เปิดเผยต่อสาธารณะ

มาตรา ๘๑ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

ส่วนที่ ๒

โทษทางปกครอง

มาตรา ๘๒ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๓๐ วรรคสี่ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๔๒ วรรคสองหรือวรรคสาม หรือไม่ขอความยินยอมตามแบบหรือข้อความที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๙ วรรคสาม หรือไม่แจ้งผลกระทบจากการถอนความยินยอมตามมาตรา ๑๙ วรรคหก หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๘๓ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๗ หรือขอความยินยอมโดยการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง หรือส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท

มาตรา ๘๔ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือมาตรา ๒๘ อันเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖ หรือส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖ โดยไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินห้าล้านบาท

มาตรา ๘๕ ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๔๒ วรรคสองหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๘๖ ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๐ โดยไม่มีเหตุอันควร หรือส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๗ (๕) ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท

มาตรา ๘๗ ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม โดยไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินห้าล้านบาท

มาตรา ๘๘ ตัวแทนผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือตัวแทนผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๓๙ วรรคสอง และมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๔๑ วรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๘๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญหรือไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริงตามมาตรา ๗๕ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๖ (๑) หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๖ วรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๙๐ คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจสั่งลงโทษปรับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ในส่วนนี้ ทั้งนี้ ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญจะสั่งให้แก้ไขหรือตักเตือนก่อนก็ได้

ในการพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครอง ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด ขนาดกิจการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล หรือพฤติการณ์ต่าง ๆ ประกอบด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษปรับทางปกครองไม่ยอมชำระค่าปรับทางปกครองให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม และในกรณีที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการบังคับตามคำสั่ง หรือมีแต่ไม่สามารถดำเนินการบังคับทางปกครองได้ ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อบังคับชำระค่าปรับ ในการนี้ ถ้าศาลปกครองเห็นว่าคำสั่งให้ชำระค่าปรับนั้นชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษา และบังคับให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินขายทอดตลาดเพื่อชำระค่าปรับได้

คำสั่งลงโทษปรับทางปกครองและคำสั่งในการบังคับทางปกครอง ให้นำความในมาตรา ๗๔ วรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้นำความในมาตรา ๗๔ วรรคสี่ มาใช้บังคับกับการบังคับทางปกครองตามวรรคสามโดยอนุโลม

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๙๑ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๘ (๒) (๓) และให้เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อนแต่ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่ประธานกรรมการเป็นการชั่วคราว

ให้สำนักงานดำเนินการให้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการตามมาตรา ๘ (๑) และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๙๒ ให้ดำเนินการเพื่อให้มีคณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙๑

ให้ดำเนินการแต่งตั้งเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่จัดตั้งสำนักงานแล้วเสร็จตามมาตรา ๙๓

มาตรา ๙๓ ให้ดำเนินการจัดตั้งสำนักงานให้แล้วเสร็จเพื่อปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่การดำเนินการจัดตั้งสำนักงานยังไม่แล้วเสร็จ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมทำหน้าที่สำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ และให้รัฐมนตรีแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมคนหนึ่งทำหน้าที่เลขาธิการจนกว่าจะมีการแต่งตั้งเลขาธิการตามมาตรา ๙๒ วรรคสอง

มาตรา ๙๔ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะรัฐมนตรีจัดสรรทุนประเดิมให้แก่สำนักงานตามความจำเป็น

ให้รัฐมนตรีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นใดในหน่วยงานของรัฐ มาปฏิบัติงานเป็นพนักงานของสำนักงานเป็นการชั่วคราวภายในระยะเวลาที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ให้ถือว่าข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นใดในหน่วยงานของรัฐที่มาปฏิบัติงานในสำนักงานเป็นการชั่วคราวตามวรรคสองไม่ขาดจากสถานภาพเดิมและคงได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างแล้วแต่กรณี จากสังกัดเดิม ทั้งนี้ คณะกรรมการอาจกำหนดค่าตอบแทนพิเศษให้แก่ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นใดในหน่วยงานของรัฐตามวรรคสอง ในระหว่างปฏิบัติงานในสำนักงานด้วยก็ได้

ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่จัดตั้งสำนักงานแล้วเสร็จ ให้สำนักงานดำเนินการคัดเลือกข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นใดในหน่วยงานของรัฐตามวรรคสองเพื่อบรรจุเป็นพนักงานของสำนักงานต่อไป

ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นใดในหน่วยงานของรัฐผู้ใดได้รับการคัดเลือกและบรรจุตามวรรคสี่ ให้มีสิทธิในระยะเวลาทำงานที่เคยทำงานอยู่ในสังกัดเดิมต่อเนื่องรวมกับระยะเวลาทำงานในสำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙๕ ข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้เก็บรวบรวมไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถเก็บรวบรวมและใช้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นต่อไปได้ตามวัตถุประสงค์เดิม ทั้งนี้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องกำหนดวิธีการยกเลิกความยินยอมและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ประสงค์ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเก็บรวบรวมและใช้ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวสามารถแจ้งยกเลิกความยินยอมได้โดยง่าย

การเปิดเผยและการดำเนินการอื่นที่มีใช้การเก็บรวบรวมและการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙๖ การดำเนินการออกกระเปียบ และประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันมีการล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมากจนสร้างความเดือดร้อนรำคาญหรือความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอื่นเป็นการล่วงละเมิดดังกล่าว ทำได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยรวม สมควรกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการทั่วไปขึ้น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ กลไก หรือมาตรการกำกับดูแลเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นหลักการทั่วไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มีเจตนารมณ์เพื่อจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เนื่องจากปัจจุบันมีการล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมากจนสร้างความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๒ ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒ สาระสำคัญดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๖๙ ก วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๕๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปัจจุบันมีการล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของข้อมูลเป็นจำนวนมากจนสร้างความเดือดร้อนรำคาญหรือความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการล่วงละเมิดดังกล่าว ทำได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว และก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยรวม สมควรกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการทั่วไปขึ้น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ กลไก หรือมาตรการก ักควบคุมเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นหลักการทั่วไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๗ หมวด และมีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการใดบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ในลักษณะใด กิจการใด หรือหน่วยงานใดโดยเฉพาะแล้วก็ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น ยกเว้นบทบัญญัติเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล และบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล บทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง บทบัญญัติเกี่ยวกับการร้องเรียน บทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญออกก ำสั่งเพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามรายละเอียดที่ก ำหนดไว้ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๒. กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับตามรายละเอียดและบุคคลตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๓. กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าการเก็บรวบรวม

ใช้ หรือเปิดเผยนั้น ได้กระทำในหรือนอกอาณาจักรก็ตาม รายละเอียดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๔. กำหนดคานียามของคำว่า “ข้อมูลส่วนบุคคล” “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” “ผู้ประมวลข้อมูลส่วนบุคคล” “บุคคล” “คณะกรรมการ” “พนักงานเจ้าหน้าที่” “สำนักงาน” “เลขาธิการ” “รัฐมนตรี” (มาตรา ๖)

๕. ก หนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองส่วนบุคคลตามที่ก หนดไว้ในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๘)

๖. กำหนดให้ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระไม่ได้ (มาตรา ๑๒)

๗. ก หนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจตามที่ก หนดไว้ในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๖)

๘. กำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้ให้ความยินยอมไว้ก่อนหรือในขณะนั้น เว้นแต่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำ ได้ (มาตรา ๑๙)

๙. กำหนดให้ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้เยาว์ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส หรือไม่มีฐานะเสมือนดังบุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วตามมาตรา ๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวให้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๑๐. ก หนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ก่อนหรือในขณะที่จะรวบรวมจะกระทำการเปิดเผยข้อมูลในวัตถุประสงค์อื่นมิได้ยกเว้นจะแจ้งวัตถุประสงค์ใหม่ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบและได้รับการยินยอมก่อนหรือมีกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำ ได้ (มาตรา ๒๑)

๑๑. กำหนดให้การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลให้เก็บรวบรวมได้เท่าที่จำเป็นภายใต้วัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งในการเก็บรวบรวมจะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลถึงรายละเอียดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๒ – มาตรา ๒๓)

๑๒. ก หนดให้ห้ามผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ยกเว้นตามวัตถุประสงค์ที่ก หนดไว้ในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๑๓. กำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลห้ามทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง ยกเว้นกรณีที่ก หนดไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๑๔. กำหนดห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสุขภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดที่กระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทางอันเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ยกเว้นในกรณีที่ก หนดไว้ในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๑๕. กำหนดให้กรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศ ประเทศปลายทางหรือองค์กรระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคลต้องมีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอ (มาตรา ๒๘)

๑๖. กำหนดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือขอให้เปิดเผยถึงการได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวที่ตนไม่ได้ให้ความยินยอม (มาตรา ๓๐)

๑๗. กำหนดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนเมื่อใดก็ได้ (มาตรา ๓๒)

๑๘. กำหนดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลายหรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ (มาตรา ๓๓)

๑๙. กำหนดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลระงับการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลได้ในกรณีตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๒๐. กำหนดหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓๗)

๒๑. กำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องบันทึกการอย่างน้อยที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถตรวจสอบได้ (มาตรา ๓๙)

๒๒. กำหนดหน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๒๓. กำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของตนในกรณีที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๒๔. กำหนดหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๒๕. กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลและไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และมีหน้าที่ปฏิบัติงานวิชาการและธุรการให้แก่คณะกรรมการ คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญและคณะอนุกรรมการและมีหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๓ – มาตรา ๔๔)

๒๖. กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่และอำนาจทั่วไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๒๗. กำหนดให้คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๒๘. กำหนดให้สำนักงานมีเลขาธิการซึ่งคณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแต่งตั้งโดยมีหน้าที่บริหารกิจการของสำนักงาน มีวาระด ชงตาแห่งคราวละสี่ปี มีหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕๗ – มาตรา ๖๓)

๒๙. กำหนดให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะตามความเชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องหรือตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร เพื่อทำหน้าที่พิจารณาเรื่องร้องเรียน การตรวจสอบการกระทำใด ๆ ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้าง โกล่เกลี่ยข้อพิพาท และปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด (มาตรา ๗๑ – มาตรา ๗๒)

๓๐. กำหนดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๗๓)

๓๑. ก หนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้มีหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๓๒. กำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลนั้นพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัยหรือเกิดจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั่นเอง หรือเป็นการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามหน้าที่และอ านาจตามกฎหมาย(มาตรา ๗๗)

๓๓. กำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความร้ายแรงของความเสียหายที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้รับ ซึ่งสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้มีอายุความสามปีนับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องรับผิดชอบ (มาตรา ๗๘)

๓๔. ก หนดโทษอาญาแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องรับโทษทางอาญาตามที่ ก หนดไว้ในมาตรา ๗๙ – มาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๓๕. กำหนดโทษทางปกครองแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องได้รับโทษทางปกครองตามที่ ก หนดไว้ในมาตรา ๘๒ – มาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๓๖. กำหนดโทษทางปกครองแก่ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องรับโทษทางปกครองตามที่ ก หนดไว้ในมาตรา ๘๕ -๘๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๓๗. กำหนดให้ดำเนินการเพื่อให้มีคณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (มาตรา ๙๒)

๓๘. ก หนดให้ข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้เก็บรวบรวมไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถเก็บรวบรวมและใช้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นต่อไปได้ตามวัตถุประสงค์เดิม ทั้งนี้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องกำหนดวิธีการยกเลิกความยินยอมและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ประสงค์ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเก็บรวบรวมและใช้ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวสามารถแจ้งยกเลิกความยินยอมได้โดยง่าย (มาตรา ๙๕)

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองประชาชนในการทำสัญญาขายฝากที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรมหรือที่อยู่อาศัย

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองประชาชนในการทำสัญญาขายฝากที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรมหรือที่อยู่อาศัย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อคุ้มครองผู้ขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและที่อยู่อาศัยให้ได้รับความเป็นธรรมจากการทำธุรกรรม
ดังกล่าว ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองประชาชนในการทำสัญญาขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติในมาตรา ๑๘ ในส่วนที่กำหนดให้วางทรัพย์อันเป็นสินไถ่ต่อสำนักงานที่ดิน จังหวัดหรือสำนักงานที่ดินที่รับจดทะเบียนการขายฝาก ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้โอนหน้าที่และอำนาจของหัวหน้าเขต นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ซึ่งมีอยู่ตามประมวลกฎหมายที่ดินก่อนวันที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘ ใช้บังคับ ไปเป็นหน้าที่และอำนาจของข้าราชการสังกัดกรมที่ดินที่ปฏิบัติหน้าที่ที่อำเภอตามที่อธิบดีกรมที่ดินกำหนด

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ขายฝาก” หมายความว่า ขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือที่อยู่อาศัย

“ผู้ขายฝาก” หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งเป็นผู้ขายตามสัญญาขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือที่อยู่อาศัยหรือผู้รับโอนสิทธิในการไถ่ทรัพย์สินที่ขายฝาก

“ผู้ซื้อฝาก” หมายความว่า ผู้ซื้อตามสัญญาขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือที่อยู่อาศัย หรือทายาทของผู้ซื้อฝากเดิม หรือผู้รับโอนทรัพย์สินที่ขายฝาก แล้วแต่กรณี

“เกษตรกรรม” หมายความว่า เกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“ที่อยู่อาศัย” หมายความว่า อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างและหรือที่ดินที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยหรือที่เกี่ยวข้องกับการอยู่อาศัยหรือเพื่อประโยชน์ในการอยู่อาศัย ไม่ว่าจะได้ใช้เป็นสถานที่ประกอบกิจการงานด้วยหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ การขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือการขายฝากที่อยู่อาศัยซึ่งผู้ขายฝากเป็นบุคคลธรรมดา ให้ใช้บังคับตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่การใดที่มีได้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะหรือ

บัญญัติไว้เป็นประการอื่นในพระราชบัญญัตินี้ ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ไม่ว่าในสัญญาขายฝากจะกำหนดไว้เป็นประการใดหรือมีข้อตกลงเป็นประการใด และไม่ว่า พนักงานเจ้าหน้าที่จะระบุไว้ในสารบัญสำหรับจดทะเบียนว่าเป็นการขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือการขายฝากที่อยู่อาศัยหรือไม่ก็ตาม ถ้าตามข้อเท็จจริงในขณะที่ยายฝากปรากฏว่าที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง ที่ขายฝากเป็นที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับตามพระราชบัญญัตินี้

ข้อตกลงใดที่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าจะมีอยู่ในสัญญาขายฝากหรือทำเป็นข้อตกลงต่างหาก ให้ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ

มาตรา ๗ การขายฝาก ถ้ามิได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นโมฆะ

ในการจดทะเบียนของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ระบุไว้ในสารบัญสำหรับจดทะเบียนให้ชัดเจนว่าเป็นการขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือการขายฝากที่อยู่อาศัย

มาตรา ๘ หนังสือสัญญาขายฝาก อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและที่อยู่ของคู่สัญญา
- (๒) รายการและลักษณะแห่งทรัพย์สินที่ยายฝาก
- (๓) ราคาที่ยายฝาก
- (๔) จำนวนสินไถ่
- (๕) วันที่ขายฝากและกำหนดวันที่ครบกำหนดไถ่

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ตรวจสอบหนังสือสัญญาขายฝากว่ามีรายการครบถ้วนตามวรรคหนึ่ง แต่ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด ผู้ใดจะอ้างว่าสัญญาเป็นโมฆะเพราะเหตุมีรายการไม่ครบถ้วนตามวรรคหนึ่งมิได้

จำนวนสินไถ่จะกำหนดไว้สูงกว่าราคาขายฝากก็ได้ แต่เมื่อคำนวณเป็นดอกเบี้ยแล้ว ต้องไม่เกินร้อยละสิบห้าต่อปี คำนวณนับแต่วันที่ขายฝากจนถึงวันครบกำหนดเวลาไถ่

ไม่ว่าในสัญญาจะมีข้อความระบุไว้เป็นประการใด หากผู้ซื้อฝากได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากผู้ขายฝากอันเนื่องมาจากการซื้อฝาก รวมทั้งค่าตอบแทนที่ผู้ซื้อฝากได้รับจากการให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินที่ขายฝากตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง ให้ถือว่าเงิน ทรัพย์สิน ประโยชน์ หรือค่าตอบแทนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของสินไถ่ที่ได้ชำระแล้ว

เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและคุ้มครองผู้ขายฝาก กรมที่ดิน จะจัดให้มีแบบพิมพ์เพื่อใช้ในการทำสัญญาขายฝากก็ได้

มาตรา ๙ สัญญาซื้อขายที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือที่อยู่อาศัยที่มีเงื่อนไขจะขายคืน มีค่านับว่าจะขาย หรือมีสัญญาจะขายคืน หรือเงื่อนไขอื่นในทำนองเดียวกัน ให้ถือว่าเป็นสัญญาขายฝาก ตามพระราชบัญญัตินี้ และตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐ สัญญาขายฝากจะกำหนดเวลาไถ่ต่ำกว่าหนึ่งปีหรือเกินสิบปีมิได้ ในกรณี ที่กำหนดเวลาไถ่ต่ำกว่าหนึ่งปีหรือเกินสิบปี ให้ถือว่ากำหนดเวลาไถ่มีเวลาหนึ่งปี หรือสิบปี แล้วแต่กรณี แต่ผู้ขายฝากมีสิทธิไถ่ทรัพย์สินที่ขายฝากก่อนครบกำหนดเวลาไถ่

ในกรณีที่ผู้ขายฝากไถ่ทรัพย์สินที่ขายฝากก่อนครบกำหนดเวลาไถ่ และจำนวนสินไถ่กำหนดไว้ สูงกว่าราคาที่ยขายฝาก ให้ลดสินไถ่ในส่วนที่สูงกว่านั้นลงตามอัตราส่วนของระยะเวลาไถ่ที่ลดลง แต่ผู้ซื้อฝาก มีสิทธิเรียกค่าเสียโอกาสได้ไม่เกินร้อยละสองต่อปีของจำนวนราคาที่ยขายฝากคำนวณตามระยะเวลา ที่เหลืออยู่ก่อนถึงกำหนดเวลาไถ่ แต่ในกรณีที่มีการวางทรัพย์ ผู้วางทรัพย์ต้องวางทรัพย์ตามจำนวนสินไถ่ ที่กำหนดไว้ในสัญญา โดยไม่ตัดสิทธิกรณีที่จะเรียกร้องส่วนลดหรือค่าเสียโอกาสคืนในภายหลัง

ในกรณีที่มีการขยายกำหนดเวลาไถ่ ระยะเวลาที่ขยายเมื่อรวมกับระยะเวลาเดิมแล้วต้อง ไม่เกินสิบปี

มาตรา ๑๑ ให้คดีที่มีข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการขายฝากเป็นคดีผู้บริโภคตามกฎหมาย ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค โดยให้ถือว่าผู้ขายฝากเป็นผู้บริโภค

หมวด ๒

สิทธิและหน้าที่ของผู้ขายฝากและผู้ซื้อฝาก

มาตรา ๑๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๓ ผู้ขายฝากมีสิทธิครอบครอง ใช้สอย และถือเอา ซึ่งประโยชน์จากทรัพย์สินที่ขายฝาก เพื่อประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมหรือใช้เป็นที่อยู่อาศัย

จนถึงวันที่หมดสิทธิในการไถ่ ทั้งนี้ โดยไม่ต้องชำระค่าตอบแทนให้แก่ผู้ซื้อฝาก ในการนี้ให้ดอกผลที่งอกจากทรัพย์สินที่ขายฝากในระหว่างการขายฝากตกเป็นของผู้ขายฝาก

ผู้ขายฝากต้องรักษาและสงวนทรัพย์สินที่ขายฝากอย่างวิญญูชนพึงรักษาหรือสงวนทรัพย์สินของตนเอง

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่ในวันที่ขายฝากผู้ขายฝากได้ให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินที่ขายฝากเพื่อประกอบเกษตรกรรมหรือใช้เป็นที่อยู่อาศัยอยู่แล้ว การขายฝากย่อมไม่กระทบต่อสิทธิของผู้ใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินดังกล่าว และให้ค่าตอบแทนที่ได้รับเป็นของผู้ขายฝาก

ในระหว่างการขายฝาก คู่สัญญาอาจตกลงกันเป็นหนังสือให้ผู้ขายฝากมีสิทธินำทรัพย์สินที่ขายฝากให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์เพื่อประกอบเกษตรกรรมหรือใช้เป็นที่อยู่อาศัย โดยจะกำหนดให้ค่าตอบแทนตกเป็นของผู้ขายฝากหรือผู้ซื้อฝากก็ได้ ถ้าไม่ได้มีการตกลงกันดังกล่าว ผู้ขายฝากมีสิทธิให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินเพื่อประกอบเกษตรกรรมหรือใช้เป็นที่อยู่อาศัยได้และให้ค่าตอบแทนที่ได้รับเป็นของผู้ซื้อฝาก แต่ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด สิทธิของบุคคลอื่นดังกล่าวให้สิ้นสุดลงเมื่อพ้นกำหนดเวลาไถ่และไม่มีการไถ่ทรัพย์สินที่ขายฝาก ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๑๒ วรรคสอง มาใช้บังคับกับผู้ขายฝากและผู้ใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ สิทธิในการไถ่ทรัพย์สินอาจโอนกันโดยทางนิติกรรมหรือตกทอดแก่ทายาทได้ ผู้รับโอนย่อมรับโอนไปทั้งสิทธิและหน้าที่ทั้งปวง

มาตรา ๑๕ สิทธิในการไถ่ทรัพย์สินจะพึงใช้ได้ต่อผู้ซื้อฝากเดิม ทายาทของผู้ซื้อฝากเดิม หรือผู้รับโอนทรัพย์สินที่ขายฝาก แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๖ ก่อนพ้นกำหนดเวลาไถ่ ผู้ซื้อฝากต้องไม่ก่อภาระใด ๆ เหนือทรัพย์สินที่ขายฝากอันอาจกระทบสิทธิของผู้ขายฝากตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๗ ก่อนวันครบกำหนดเวลาไถ่ไม่น้อยกว่าสามเดือนแต่ไม่มากกว่าหกเดือน ให้ผู้ซื้อฝากแจ้งเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังผู้ขายฝากเพื่อให้ผู้ขายฝากทราบกำหนดเวลาไถ่และจำนวนสินไถ่ พร้อมทั้งแนบสำเนาสัญญาขายฝากไปด้วย ในกรณีที่ผู้แจ้งมิใช่ผู้ซื้อฝากเดิม ต้องแจ้งไปด้วยว่าผู้ขายฝากจะต้องไถ่กับผู้ใดและสถานที่ที่จะต้องชำระสินไถ่

ในกรณีที่ผู้ซื้อฝากไม่ได้ดำเนินการแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ขายฝากภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามวรรคหนึ่งหรือมิได้ส่งสำเนาสัญญาขายฝากไปด้วย ให้ผู้ขายฝากมีสิทธิไถ่ทรัพย์สินที่ขายฝากได้ภายใน หกเดือนนับแต่วันครบกำหนดไถ่ที่ระบุไว้ในสัญญาขายฝาก โดยผู้ขายฝากมีหน้าที่ชำระสินไถ่ตามจำนวน ที่กำหนดไว้ในสัญญา

มาตรา ๑๘ ผู้ขายฝากมีสิทธิไถ่ทรัพย์สินที่ขายฝากภายในเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือ ภายในเวลาที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ โดยอาจชำระสินไถ่ให้แก่ผู้ซื้อฝาก หรือวางทรัพย์สินเป็นสินไถ่ ต่อสำนักงานวางทรัพย์สินหรือสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินที่รับจดทะเบียนการขายฝาก ทรัพย์สินนั้น โดยสละสิทธิถอนทรัพย์สินที่ได้วางไว้

ในกรณีที่ผู้ขายฝากไม่อาจใช้สิทธิไถ่กับผู้ซื้อฝากได้ไม่ว่าด้วยเหตุใดอันมิใช่เป็นความผิดของ ผู้ขายฝาก ให้ผู้ขายฝากมีสิทธิวางทรัพย์สินเป็นสินไถ่ต่อสำนักงานวางทรัพย์สินหรือสำนักงานที่ดินจังหวัด หรือสำนักงานที่ดินที่รับจดทะเบียนการขายฝากทรัพย์สินนั้นได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันถึงกำหนดเวลาไถ่ หรือนับแต่วันที่เหตุที่ทำให้ไม่อาจใช้สิทธิไถ่ดังกล่าวได้สิ้นสุดลง แล้วแต่กรณี และให้ถือว่าผู้ขายฝากได้ ไถ่ทรัพย์สินที่ขายฝากตามกำหนดเวลาไถ่แล้ว

ให้ทรัพย์สินที่ขายฝากตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ขายฝากตั้งแต่วันที่ผู้ขายฝากได้ชำระสินไถ่หรือ วางทรัพย์สินเป็นสินไถ่ แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ได้วางทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานของสำนักงานวางทรัพย์สินหรือ สำนักงานที่ดิน แล้วแต่กรณี มีหน้าที่แจ้งเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ซื้อฝากทราบถึง การวางทรัพย์สินโดยพลัน โดยผู้ขายฝากไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๓๓๓ วรรคสาม แห่งประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๙ เมื่อผู้ขายฝากมิได้ใช้สิทธิในการไถ่ทรัพย์สินภายในเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา หรือภายในเวลาที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้ขายฝากส่งมอบการครอบครองทรัพย์สินนั้นให้แก่ ผู้ซื้อฝากตามสภาพที่เป็นอยู่ในเวลานั้น

ทรัพย์สินที่ส่งมอบการครอบครองตามวรรคหนึ่ง ผู้ซื้อฝากย่อมได้รับไปโดยปลอดสิทธิใด ๆ ซึ่งผู้ขายฝากก่อให้เกิดขึ้นในระหว่างการขายฝาก

เมื่อจะต้องส่งมอบการครอบครองให้แก่ผู้ซื้อฝากตามวรรคหนึ่ง ให้ผลิตผลเกษตรกรรม ที่มีได้มีลักษณะเป็นส่วนควบของที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ขายฝากหรือผู้มีสิทธิใช้ประโยชน์ที่ดิน

เพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยผู้ซื้อฝากต้องยินยอมให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ในผลิตผลเกษตรกรรมเข้าไปในที่ดิน เพื่อเก็บหรือขนย้ายภายในระยะเวลาอันสมควรซึ่งต้องไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาได้ โดยมีหนังสือแจ้งให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ดังกล่าวทราบ หากเจ้าของกรรมสิทธิ์ไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าสละสิทธิในผลิตผลเกษตรกรรมนั้น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๐ สัญญาขายฝากซึ่งทรัพย์สินที่ขายฝากเป็นที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือที่อยู่อาศัย ที่ได้ทำไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังไม่ครบกำหนดเวลาได้ ให้มีผลผูกพันคู่สัญญาต่อไป ตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ทำสัญญาขายฝาก เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

(๑) สิทธิของผู้ขายฝากในการครอบครอง ใช้สอย และถือเอาซึ่งประโยชน์จากทรัพย์สินที่ขายฝาก ตามมาตรา ๑๒ และการให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินที่ขายฝากตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง และสิทธิของผู้ขายฝากหรือบุคคลอื่นในการได้กรรมสิทธิ์ในผลิตผลเกษตรกรรมรวมทั้งสิทธิเข้าไปในที่ดิน เพื่อเก็บหรือขนย้ายผลิตผลเกษตรกรรมตามมาตรา ๑๙ วรรคสาม ถ้าผู้ขายฝากครอบครองทรัพย์สิน ที่ขายฝากเพื่อประกอบเกษตรกรรมหรือใช้เป็นที่อยู่อาศัยหรือให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน เพื่อการดังกล่าวอยู่แล้วในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ตกเป็นสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ของ ผู้ขายฝากหรือบุคคลอื่นดังกล่าว

(๒) บทบัญญัติแห่งมาตรา ๑๖ ให้ใช้บังคับกับสัญญาขายฝากที่มีผลบังคับอยู่ก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ไม่กระทบต่อภาระที่ผู้ซื้อฝากได้ก่อไว้แล้วโดยชอบในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(๓) ให้นำความในมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับกับสัญญาขายฝากที่มีผลบังคับอยู่ก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และในกรณีที่กำหนดเวลาได้ในสัญญาขายฝากมีหรือเหลือระยะเวลาน้อยกว่า สามเดือนนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ขยายกำหนดเวลาการไถ่ออกไปเป็นเวลาหกเดือนนับแต่ วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(๔) บทบัญญัติแห่งมาตรา ๑๘ ให้ใช้บังคับกับการไถ่ทรัพย์สินที่ทำภายหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ แม้สัญญาขายฝากจะได้ทำไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับก็ตาม

มาตรา ๒๑ บรรดาคดีที่มีข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือที่อยู่อาศัยซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ศาลนั้นมีอำนาจพิจารณาพิพากษาต่อไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจนกว่าคดีนั้นจะถึงที่สุด

มาตรา ๒๒ ให้กรมที่ดินดำเนินการที่จำเป็นเพื่อให้สำนักงานที่ดินจังหวัดและสำนักงานที่ดินที่รับจดทะเบียนการขายฝากมีความพร้อมในการรับการวางทรัพย์อันเป็นสินไถ่ตามมาตรา ๑๘ ก่อนครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่บทบัญญัติว่าด้วยขายฝากตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์อยู่ภายใต้หลักของความศักดิ์สิทธิ์และเสรีภาพในการแสดงเจตนาระหว่างคู่สัญญา ซึ่งเป็นเอกชนที่มีสถานะเท่าเทียมกัน แต่ในการขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของประชาชนจำนวนมากได้ปรากฏว่าผู้ขายฝากมีอำนาจต่อรองน้อยกว่าผู้ซื้อฝาก อันเนื่องมาจากสถานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน และผู้ขายฝากอาจได้รับความเดือดร้อนจากการสูญเสียที่ดินทำกินหรือที่อยู่อาศัย สมควรกำหนดให้มีการควบคุมสัญญาขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและที่อยู่อาศัย และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการวางทรัพย์อันเป็นสินไถ่โดยกำหนดให้ผู้ขายฝากสามารถดำเนินการได้ที่สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินที่รับจดทะเบียนการขายฝาก และให้ข้าราชการสังกัดกรมที่ดิน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ที่อำเภอมีหน้าที่และอำนาจรับการวางทรัพย์ได้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำและสร้างเสริมความเป็นธรรมในสังคม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติคุ้มครองประชาชนในการทำสัญญาขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
หรือที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองประชาชนในการทำสัญญาขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือที่อยู่อาศัย พ.ศ. .... มีหลักการ คือ ให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองประชาชนในการทำสัญญาขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือที่อยู่อาศัย เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองประชาชนในการทำสัญญาขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือที่อยู่อาศัย พ.ศ. .... ในวาระที่หนึ่ง ครั้งที่ ๘๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และตั้งคณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จ นวน ๑๘ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดโดยกำหนดแปรญัตติ ๑๕ วัน และกำหนดเวลาพิจารณา ๔๕ วัน เมื่อคณะกรรมการธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้วได้เสนอรายงานต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒

จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สอง เรียงตามลำดับมาตรา และลงมติในวาระที่สาม มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการโดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และดำเนินการส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อน ขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ สาระส าคัญมีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๕๐ ก วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๑๑๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติในมาตรา ๑๘ ในส่วนที่กำหนดให้วางทรัพย์อันเป็นสินไถ่ต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินที่รับจดทะเบียนการขายฝากให้ใช้บังคับเมื่อพ้นก หนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติว่าด้วยขายฝากตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์อยู่ภายใต้หลักของ ความศักดิ์สิทธิ์และเสรีภาพในการแสดงเจตนาระหว่างคู่สัญญา ซึ่งเป็นเอกชนที่มีสถานะเท่าเทียมกัน แต่ในการขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของประชาชนจำนวนมากได้ปรากฏว่าผู้ขายฝากมีอำนาจต่อรองน้อยกว่าผู้ซื้อฝากอันเนื่องมาจากสถานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันและผู้ขายฝากอาจได้รับความเดือดร้อนจากการสูญเสียที่ดินหากินหรือที่อยู่อาศัย สมควรกำหนดให้มีการควบคุมสัญญาขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและที่อยู่อาศัยและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการวางทรัพย์อันเป็นสินไถ่โดยกำหนดให้ผู้ขายฝากสามารถดำเนินการได้ที่สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินที่รับจดทะเบียนการขายฝาก และให้ข้าราชการสังกัดกรมที่ดินซึ่งปฏิบัติหน้าที่ที่อาเภอ

มีหน้าที่และอำนาจรับการวางทรัพย์สินได้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อจัดความเหลื่อมล้ำและสร้างเสริมความเป็นธรรมในสังคม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองประชาชนในการทำสัญญาขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๒ มาตรา สาระสั กัญสรุปได้ดังนี้

๑. ขอบเขตการบังคับใช้

ให้ใช้บังคับการขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือการขายฝากที่อยู่อาศัยซึ่งผู้ฝากขายเป็นบุคคลธรรมดา โดยพิจารณาข้อเท็จจริงในขณะขายฝาก กล่าวคือ หากที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ทำการขายฝากเป็นที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยการขายฝากนั้นย่อมอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ แต่หากมีกรณีที่มีได้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะก็ให้นำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม นอกจากนี้ หากมีข้อตกลงที่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าจะปรากฏอยู่ในสัญญาหรือทำเป็นข้อตกลงแยกต่างหาก ข้อตกลงนั้นให้ตกเป็นโมฆะ (มาตรา ๖)

๒. ยกเลิกมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘

เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้รับบริการจากรัฐและเพื่อให้การบริหารงานเกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในที่ดิน และการรับการวางทรัพย์สินเป็นสินไถ่ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ มีความเป็นเอกภาพภายในส่วนราชการเดียว โดยยกเลิกบทเฉพาะกาลตามที่กำหนดในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้โอนหน้าที่และอำนาจของหัวหน้าเขตนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอยุ่เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ซึ่งยังคงมีอยู่เดิมเป็นไปตามบทเฉพาะกาลดังกล่าวไปเป็นของข้าราชการสังกัดกรมที่ดินที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่อำเภอนั้น ๆ ตามที่อธิบดีกรมที่ดินกำหนด (มาตรา ๓)

๓. บทนิยาม

กำหนดนิยามคำว่า “ขายฝาก” “ผู้ขายฝาก” และ “ผู้ซื้อฝาก” ให้สอดคล้องกับการใช้คำดังกล่าวในร่างพระราชบัญญัติฯ ส่วนคำว่า “เกษตรกรรม” ได้อ้างตามกฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งจะครอบคลุมถึง การทำนา ทำสวน ทำไร่ ทำนาเกลือ เลี้ยงสัตว์เลี้ยงสัตว์น้ำ และรวมถึงกิจการอื่นตามที่จะได้กำหนดเป็นกฎกระทรวง และคำว่า “ที่อยู่อาศัย” ให้หมายถึงอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง และหรือที่ดินที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย หรือเกี่ยวเนื่องกับการอยู่อาศัยหรือเพื่อประโยชน์ในการอยู่อาศัย ไม่ว่าจะได้ใช้เป็นสถานที่ประกอบกิจการงานด้วยหรือไม่ก็ตามซึ่งสอดคล้องกับคำว่า “เคหะ” ตามกฎหมายว่าด้วยการเคหะแห่งชาติ (มาตรา ๔)

๔. แบบและเนื้อหาของสัญญาขายฝาก

สัญญาขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือที่อยู่อาศัยต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ระบุในสารบัญญสำหรับจดทะเบียนให้ชัดเจนว่าเป็นการขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือเป็นการขายฝากที่อยู่อาศัย (มาตรา ๗) โดยสัญญาต้องมีเนื้อหาอย่างน้อยตามรายการที่กฎหมายกำหนด โดยเฉพาะราคาที่ขายฝาก จำนวนสินไถ่ วันที่ขายฝาก และวันที่ครบกำหนดไถ่ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ตรวจสอบความครบถ้วนของเนื้อหาดังกล่าว แต่บุคคลใด ๆ จะอ้างว่าสัญญาเป็นโมฆะด้วยความไม่ครบถ้วนของเนื้อหาสัญญามีได้ เนื่องจากประสงค์จะมุ่งให้ความคุ้มครองผู้ขายฝาก ให้ได้รับประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ กรมที่ดินอาจจัดให้มีแบบพิมพ์ในการทำสัญญาขายฝาก เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนด้วยก็ได้ (มาตรา ๘)

๕. จำนวนสินไถ่

จำนวนสินไถ่เมื่อคำนวณรวมกับดอกเบี้ยแล้วต้องไม่เกินร้อยละสิบห้าต่อปี คำนวณตั้งแต่วันที่ขายฝาก จนถึงวันครบกำหนดเวลาไถ่ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๔๙๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

และหากผู้ซื้อฝากได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณราคาเป็นเงินได้จากผู้ขายฝากอันเนื่องมาจากการซื้อฝาก ให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสินไถ่ (มาตรา ๘)

๖. กำหนดเวลาไถ่

กำหนดเวลาไถ่จะมีระยะเวลาไม่ต่ำกว่าหนึ่งปี หรือระยะเวลาเกินสิบปีไม่ได้และหากมีการขยายกำหนดเวลาไถ่ ระยะเวลาที่รวมกันต้องไม่เกินสิบปี หากสัญญาขายฝากกำหนดระยะเวลาไถ่ไว้ต่ำกว่าหนึ่งปี หรือเกินสิบปี ให้ถือว่าเป็นกำหนดเวลาหนึ่งปีหรือสิบปีแล้วแต่กรณีโดยผู้ขายฝากไม่ต้องชำระค่าสินไถ่เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด นอกจากนี้ ผู้ขายฝากมีสิทธิไถ่ทรัพย์สินก่อนครบกำหนดเวลาไถ่ ซึ่งหากเป็นกรณีที่จำนวนสินไถ่ที่กำหนดไว้สูงกว่าราคาขายฝากให้ลดสินไถ่ในส่วนที่สูงกว่านั้นลงตามอัตราส่วนของระยะเวลาไถ่จริงที่ลดลง และให้สิทธิผู้ซื้อฝากที่อาจเรียกค่าเสียหายโอกาสตามที่กำหนดไว้ในสัญญาขายฝากได้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละสองต่อปีของจำนวนราคาที่ขายฝากคำนวณตามระยะเวลาที่เหลืออยู่ก่อนครบกำหนดเวลาไถ่เดิม อย่างไรก็ตาม หากเป็นการวางทรัพย์สินก่อนครบกำหนดเวลาไถ่ ผู้วางทรัพย์สินยังคงต้องวางทรัพย์สินตามจำนวนสินไถ่ที่กำหนดในสัญญา แต่ไม่ตัดสิทธิคู่สัญญาที่จะเรียกร้องส่วนลดหรือค่าเสียหายโอกาสในภายหลัง (มาตรา ๑๐)

๗. ระบบวิธีพิจารณาคดี

กำหนดให้ข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการขายฝากตามพระราชบัญญัตินี้เป็นคดีผู้บริโภค ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคโดยถือว่าผู้ขายฝากเป็นผู้บริโภคเพื่อให้มีระบบวิธีพิจารณาที่เอื้อต่อการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้ขายฝากให้ได้รับการแก้ไขเยียวยาด้วยความรวดเร็ว ประหยัดมีประสิทธิภาพ และมีกลไกเจ้าพนักงานคดีที่จะให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก อันจะเป็นประโยชน์และคุ้มครองสิทธิผู้ขายฝากที่เป็นเกษตรกรและประชาชนทั่วไป (มาตรา ๑๑)

๘. สิทธิและหน้าที่ของผู้ขายฝากและผู้ซื้อฝาก

๘.๑ สิทธิครอบครอง การรักษา และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินที่ขายฝาก

ผู้ขายฝากมีสิทธิครอบครอง ใช้สอย และถือเอาประโยชน์จากทรัพย์สินที่ขายฝากเพื่อประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมหรือใช้เป็นที่อยู่อาศัยได้จนถึงวันที่หมดสิทธิการไถ่ โดยไม่เสียค่าตอบแทนและให้ดอกผลเป็นของผู้ขายฝาก โดยผู้ขายฝากมีหน้าที่รักษาและสงวนทรัพย์สินที่ขายฝากอย่างวิญญูชนพึงรักษาหรือสงวนทรัพย์สินของตน (มาตรา ๑๒) และผู้ซื้อฝากต้องไม่ก่อภาระใด ๆ เหนือทรัพย์สินที่ขายฝากที่จะกระทบต่อสิทธิของผู้ขายฝากก่อนพ้นกำหนดเวลาไถ่ (มาตรา ๑๖)

หากเป็นกรณีที่ผู้ขายฝากได้ให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินที่ขายฝากอยู่ก่อนแล้วในวันที่ทำสัญญา การขายฝากย่อมไม่กระทบสิทธิของผู้ใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินนั้นและค่าตอบแทนตกเป็นของผู้ขายฝาก และบุคคลซึ่งใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินที่ขายฝากมีหน้าที่รักษาและสงวนทรัพย์สินที่ขายฝากอย่างวิญญูชนพึงรักษาหรือสงวนทรัพย์สินของตนเช่นกัน นอกจากนี้ คู่สัญญาอาจตกลงให้ผู้ขายฝากนำทรัพย์สินที่ขายฝากให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินที่ขายฝากได้ตามแต่จะได้ตกลงกัน หากมิได้มีการตกลงกัน ผู้ขายฝากยังคงมีสิทธิที่จะให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินที่ขายฝากได้แต่ค่าตอบแทนจะเป็นของฝ่ายผู้ซื้อฝาก (มาตรา ๑๓)

๘.๒ การแจ้งกำหนดเวลาไถ่และจำนวนสินไถ่

กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ซื้อฝากที่ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขายฝากทราบกำหนดเวลาไถ่และจำนวนสินไถ่ พร้อมทั้งแนบสำเนาสัญญาขายฝากด้วย โดยต้องแจ้งก่อนครบกำหนดเวลาไถ่ไม่น้อยกว่าสามเดือนแต่ไม่มากกว่าหกเดือน รวมทั้งต้องแจ้งด้วยว่าให้ผู้ขายฝากต้องไถ่ทรัพย์สินกับบุคคลใดและสถานที่ชำระสินไถ่ในกรณีที่ผู้แจ้งนี้มีผู้ซื้อฝากเดิมหากผู้ซื้อฝากไม่ดำเนินการดังกล่าวให้ผู้ขายฝากมีสิทธิไถ่ทรัพย์สิน

ได้ภายในหกเดือนนับแต่วันครบกำหนดเวลาไถ่ตามสัญญา ซึ่งผู้ขายฝากมีหน้าที่ชำระสินไถ่เพียงเท่าที่กำหนดไว้ในสัญญา (มาตรา ๑๗)

๘.๓ สถานที่วางทรัพย์สิน

กำหนดให้สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินที่รับจดทะเบียนการขายฝากเป็นสถานที่วางทรัพย์สินนอกเหนือไปจากสำนักงานวางทรัพย์สิน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกรและประชาชน ซึ่งเป็นผู้ขายฝากในการวางทรัพย์สินเป็นสินไถ่ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยกำหนดให้ทรัพย์สินที่ขายฝากเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ขายฝากตั้งแต่วันที่ชำระสินไถ่หรือวางทรัพย์สินเป็นสินไถ่ สอดคล้องกับมาตรา ๔๙๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และหากผู้ขายฝากไม่อาจใช้สิทธิไถ่กับผู้ซื้อฝากได้โดยไม่ใช้ความผิดของผู้ขายฝาก ผู้ขายฝากมีสิทธิวางทรัพย์สิน ณ สถานที่วางทรัพย์สินที่กฎหมายกำหนดได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันถึงกำหนดเวลาไถ่ หรือนับแต่วันที่เหตุอันทำให้ไม่อาจไถ่ทรัพย์สินนั้นได้สิ้นสุดลง โดยให้ถือว่าเป็นกรณีที่ผู้ขายฝากได้ไถ่ทรัพย์สินภายในกำหนดเวลาไถ่ (มาตรา ๑๘)

๘.๔ การส่งมอบการครอบครองทรัพย์สินที่ขายฝาก

หากผู้ขายฝากมิได้ใช้สิทธิไถ่ทรัพย์สินภายในเวลาที่กำหนด ผู้ขายฝากมีหน้าที่ส่งมอบการครอบครองทรัพย์สินให้แก่ผู้ซื้อฝากตามสภาพที่เป็นอยู่ในเวลานั้น ซึ่งผู้ซื้อฝากได้รับทรัพย์สินไปโดยปลอดสิทธิใด ๆ ที่ผู้ขายฝากได้ก่อขึ้นในระหว่างการขายฝาก อย่างไรก็ตาม ผลผลิตเกษตรกรรมที่มีได้เป็นส่วนควบของที่ดินให้เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ขายฝากหรือผู้มีสิทธิในผลผลิตเกษตรกรรมนั้น โดยผู้ซื้อฝากต้องยินยอมให้บุคคลดังกล่าวเข้าไปเก็บหรือขนย้ายภายในเวลาอันสมควรซึ่งต้องไม่เกินหกเดือนนับแต่วันครบกำหนดเวลาไถ่ หากเจ้าของกรรมสิทธิ์ไม่ดำเนินการให้ถือว่าสละสิทธิในผลผลิตเกษตรกรรมนั้น (มาตรา ๑๙)

๙. บทเฉพาะกาล

๙.๑ รองรับสัญญาขายฝากซึ่งทรัพย์สินที่ขายฝากเป็นที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือที่อยู่อาศัยที่ได้ทำไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังไม่ครบกำหนดเวลาไถ่ ให้สัญญานั้นมีผลผูกพันคู่สัญญาต่อไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ทำสัญญา (มาตรา ๑๙) อย่างไรก็ตาม มีข้อยกเว้นในกรณีต่อไปนี้

(๑) หากผู้ขายฝากครอบครองทรัพย์สินที่ขายฝาก หรือได้ให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินที่ขายฝากอยู่ก่อนแล้วในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สิทธิของผู้ขายฝากในการครอบครองใช้สอย หรือถือเอาซึ่งประโยชน์จากทรัพย์สินที่ขายฝากตามที่กำหนดในมาตรา ๑๒ การให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง และสิทธิของผู้ขายฝากหรือบุคคลอื่นในการได้กรรมสิทธิ์ในผลผลิตเกษตรกรรม รวมทั้งสิทธิในการเข้าไปเก็บหรือขนย้ายซึ่งผลผลิตเกษตรกรรมนั้น ตามมาตรา ๑๙ วรรคสาม ตกเป็นสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ของผู้ขายฝากหรือของบุคคลอื่นดังกล่าว (มาตรา ๒๐ (๑))

(๒) ให้นำหลักการของมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับกับสัญญาขายฝากที่มีผลบังคับก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย โดยผู้ซื้อฝากต้องไม่ก่อภาระเหนือทรัพย์สินที่ขายฝากที่จะเป็นการกระทบต่อสิทธิของผู้ขายฝาก อย่างไรก็ตามถึงภาระที่ผู้ซื้อฝากได้ก่อไว้แล้วโดยชอบในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๒๐ (๒))

(๓) ให้นำหลักการของมาตรา ๑๗ ที่กำหนดให้ผู้ซื้อฝากมีหน้าที่แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ขายฝากเพื่อทราบกำหนดเวลาไถ่และจำนวนสินไถ่ มาใช้บังคับกับสัญญาขายฝากที่มีผลบังคับอยู่ก่อนวันที่กฎหมายนี้ใช้บังคับ และหากกำหนดเวลาไถ่ในสัญญามีหรือเหลืออยู่น้อยกว่าสามเดือน ก็ให้ขยายกำหนดเวลาไถ่ออกไปเป็นหกเดือนนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเพื่อให้ผู้ขายฝากได้ประโยชน์จากการที่จะได้รับแจ้งกำหนดเวลาไถ่และจำนวนสินไถ่จากผู้ซื้อฝาก (มาตรา ๒๐ (๓))

(๔) ให้ผู้ขายฝากที่ใช้สิทธิไถ่ทรัพย์สินภายหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับได้รับความคุ้มครองและประโยชน์ในเรื่องของการวางทรัพย์ ตามร่างมาตรา ๑๘ ด้วย แม้เป็นสัญญาขายฝากที่ได้ทำขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับก็ตาม (มาตรา ๒๐ (๔))

๙.๒ รองรับคดีที่มีข้อพิพาทเนื่องจากการขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือที่อยู่อาศัยที่ค้างการพิจารณาอยู่ในศาลก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาต่อไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนจนกว่าคดีนั้นจะถึงที่สุด (มาตรา ๒๑)

๙.๓ รองรับภารกิจในการเป็นสถานที่วางทรัพย์ของสำนักงานที่ดินจังหวัดและสำนักงานที่ดินที่รับจดทะเบียนการขายฝากตามมาตรา ๑๘ โดยกำหนดให้กรมที่ดินดำเนินการที่จำเป็นเพื่อให้มีความพร้อมในการดำเนินการดังกล่าวนี้ก่อนครบกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศใช้ราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๒๒)

นางธิดารัตน์ อุ่นจันทร์ / จัดท า

พระราชบัญญัติ
คุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ
พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้
การคุ้มครองผู้บริโภคด้านความปลอดภัยของสินค้าและบริการมีความเหมาะสมและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
อันจะเป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่บัญญัติไว้ใน
มาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

พนักงานเจ้าหน้าที่อาจมอบหมายเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ได้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค” ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินแปดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนด โดยต้องมีผู้แทนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการคุ้มครองผู้บริโภคจากภาควิชาการ ภาคประชาชน และภาคผู้ประกอบการ อย่างน้อยภาคละสองคน เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิก (๒) ของวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๖

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) กำหนดแนวทางการแจ้งหรือโฆษณาข่าวสารตามมาตรา ๒๐ (๒/๒)”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๘/๑) ของวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

“(๘/๑) จัดทำแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองผู้บริโภคให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐบาล มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค หรือมาตรฐานการคุ้มครองผู้บริโภคสากล”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๙/๑) (๙/๒) และ (๙/๓) ของวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

“(๙/๑) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการตรากฎหมาย แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมาย หรือกฎเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคให้สอดคล้องกับหรือเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองผู้บริโภค

(๙/๒) เสนอความเห็นต่อส่วนราชการ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรอื่น เพื่อให้จัดทำ ทบทวน ประเมิน หรือปรับปรุงมาตรการ และแนวทางการปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งในการออกกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายและกฎเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

(๙/๓) พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดการใช้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามมาตรา ๒๑ วรรคสอง”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

“เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

“ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการตามวรรคสอง”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑/๑) ของวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

“(๑/๑) คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยของสินค้าและบริการ”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็น

“กรรมการเฉพาะเรื่องอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี และให้นำมาตรา ๑๑ วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๑๗/๑ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ ประธานกรรมการเฉพาะเรื่อง กรรมการเฉพาะเรื่อง และประธานอนุกรรมการและอนุกรรมการตามมาตรา ๑๕ ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด”

มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๒/๑) และ (๒/๒) ของมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

“(๒/๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการรวมตัวกันของผู้บริโภคในการจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภค และส่งเสริมองค์กรของผู้บริโภคในการรักษาสีทธิของผู้บริโภคตามแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองผู้บริโภค

(๒/๒) แจ้งหรือโฆษณาข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่อาจกระทบต่อสิทธิของผู้บริโภค หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือเสื่อมเสียแก่สิทธิของผู้บริโภค โดยจะระบุชื่อสินค้าหรือบริการ หรือชื่อของผู้ประกอบธุรกิจด้วยก็ได้”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๐/๑ ในหมวด ๑ คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๒๐/๑ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้ประกอบธุรกิจฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจโฆษณาคำพิพากษาทั้งหมดหรือแต่บางส่วนให้ประชาชนทราบ

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่ปฏิบัติตามประกาศหรือคำสั่งของคณะกรรมการ คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง หรือเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ และสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเข้าดำเนินการแทนผู้ประกอบธุรกิจ ให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจโฆษณาข่าวสารเกี่ยวกับรายละเอียดการไม่ปฏิบัติตามประกาศหรือคำสั่งและการเข้าดำเนินการแทนผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าวให้ประชาชนทราบ โดยให้โฆษณาได้ทั้งในระหว่างดำเนินการและภายหลังดำเนินการแล้วเสร็จ

การโฆษณาคำพิพากษตามวรรคหนึ่งและการโฆษณาข่าวสารตามวรรคสอง ให้กระทำทางสื่อโฆษณาและสื่อรูปแบบอื่นตามที่เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคกำหนด โดยจะระบุชื่อผู้ประกอบธุรกิจหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วยก็ได้”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๑ ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการใดได้บัญญัติเรื่องใดไว้โดยเฉพาะแล้วให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้นำบทบัญญัติในหมวดนี้ไปใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ซ้ำหรือขัดกับบทบัญญัติดังกล่าว หากการฝ่าฝืนบทบัญญัติที่นำไปใช้นั้นเป็นความผิดและมีโทษตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

ในกรณีที่มีข้อโต้แย้งระหว่างหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการใช้บังคับกฎหมายระหว่างการใช้บังคับตามบทบัญญัติในหมวดนี้กับการใช้บังคับตามกฎหมายเฉพาะ ให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการให้เป็นที่สุดและผูกพันหน่วยงานของรัฐ

ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว และสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเห็นสมควรจะต้องเข้าไปดำเนินการเพื่อส่งเสริมหรือแก้ไขเยียวยาผู้บริโภคในเบื้องต้น ให้นำบทบัญญัติในหมวดนี้ไปใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ซ้ำหรือขัดกับบทบัญญัติดังกล่าว

ในกรณีที่กฎหมายเฉพาะมิได้มีบทบัญญัติให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายออกคำสั่งเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามที่บัญญัติในหมวดนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งตามความในหมวดนี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวมีเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายอยู่แล้ว คณะกรรมการอาจมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นใช้อำนาจตามพระราชบัญญัตินี้แทน คณะกรรมการเฉพาะเรื่องได้ การฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าหน้าที่ผู้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการ ให้ถือว่า เป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง และให้มีอัตราโทษเช่นเดียวกัน

การมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ตามวรรคสี่ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๑๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๒๑/๑ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำหรือการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งการบูรณาการในการดำเนินงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภค

(๑) คณะกรรมการ คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง หรือเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค อาจจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค

(๒) คณะกรรมการหรือคณะกรรมการเฉพาะเรื่องอาจจัดให้มีการประชุมร่วมกันกับคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการจ่ายค่าตอบแทน ให้ถือว่า การประชุมร่วมดังกล่าวเป็นการประชุมของคณะกรรมการตามกฎหมายของแต่ละคณะกรรมการนั้นด้วย

คณะกรรมการตามกฎหมายอื่นหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค อาจเสนอเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อดำเนินการจัดให้มีการประชุมร่วมกันตามวรรคหนึ่ง ก็ได้”

มาตรา ๑๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

“ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาไม่คำสั่งตาม (๔) และผู้ประกอบการธุรกิจไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาอาจเข้าดำเนินการแทนผู้ประกอบการธุรกิจ และให้ผู้ประกอบการธุรกิจมีหน้าที่ชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการแทนนั้น โดยให้บังคับตามบทบัญญัติ เกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง”

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๘ ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเห็นว่ามีความสมควรสงสัยว่า ข้อความใดที่ใช้ในการโฆษณาเป็นเท็จหรือเกินความจริงตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง (๑) คณะกรรมการ ว่าด้วยการโฆษณาอาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำการโฆษณาพิสูจน์เพื่อแสดงความจริงได้ และในกรณีจำเป็น เร่งด่วน คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาจะออกคำสั่งระงับการโฆษณาดังกล่าวเป็นการชั่วคราวจนกว่า จะทราบผลการพิสูจน์ก็ได้”

ในกรณีที่ผู้กระทำการโฆษณาอ้างอิงรายงานทางวิชาการ ผลการวิจัย สถิติ การรับรองของ สถาบันหรือบุคคลอื่นใด หรือยืนยันข้อเท็จจริงอันใดอันหนึ่งในการโฆษณา ถ้าผู้กระทำการโฆษณา ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าข้อความที่ใช้ในการโฆษณาเป็นไปตามที่อ้างอิง คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณา อาจออกคำสั่งตามมาตรา ๒๗ ได้ และให้ถือว่าผู้กระทำการโฆษณารู้หรือควรได้รู้ว่าข้อความนั้น เป็นความเท็จ”

มาตรา ๒๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นส่วนที่ ๑/๑ การคุ้มครองผู้บริโภคในด้านความปลอดภัย

มาตรา ๒๙/๑ ถึงมาตรา ๒๙/๑๗ ในหมวด ๒ การคุ้มครองผู้บริโภค แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

“ส่วนที่ ๑/๑

การคุ้มครองผู้บริโภคในด้านความปลอดภัย

มาตรา ๒๙/๑ ในส่วนนี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“สินค้าที่เป็นอันตราย” หมายความว่า สินค้าที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงสินค้าที่มีกฎหมายอื่นบัญญัติเรื่องนั้นไว้ โดยเฉพาะแล้ว

“บริการที่เป็นอันตราย” หมายความว่า บริการที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงบริการที่มีกฎหมายอื่นบัญญัติเรื่องนั้นไว้ โดยเฉพาะแล้ว

“คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัย” หมายความว่า คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยของสินค้าและบริการ

มาตรา ๒๙/๒ สินค้าที่ผู้ประกอบการจะขายหรือเสนอขาย หรือเข้าทำความตกลงเพื่อขาย หรือนำเสนอด้วยวิธีการโฆษณาหรือวิธีการอื่นใด หรือนำออกวางตลาด จะต้องเป็นสินค้าที่มีความปลอดภัย การปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยของสินค้า ให้พิจารณาจากเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) ลักษณะและประเภทของสินค้า รวมถึงส่วนประกอบของสินค้า การออกแบบสินค้า การบรรจุและบรรจุภัณฑ์ ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประกอบ การติดตั้ง การบำรุงรักษา และความคาดหมายที่ผู้บริโภคทั่วไปพึงมีเกี่ยวกับสินค้านั้น

(๒) ลักษณะการนำเสนอสินค้า การติดฉลาก คำเตือนและข้อกำหนดต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้ การกำจัด และการทำลาย และข้อบ่งใช้หรือข้อสารสนเทศใด ๆ เกี่ยวกับสินค้า รวมถึงการโฆษณาสินค้า

(๓) ผลกระทบด้านความปลอดภัยของสินค้าที่อาจเกิดขึ้นหากนำสินค้านั้นไปใช้ร่วมกับสินค้าอื่น

(๔) ผู้บริโภคซึ่งมีความเสี่ยงที่จะได้รับอันตรายจากการบริโภคสินค้าเป็นพิเศษ เช่น เด็ก สตรีมีครรภ์ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วย และคนพิการ

(๕) มาตรฐานความปลอดภัยที่ได้รับการยอมรับเป็นการทั่วไปของสินค้าประเภทนั้น

(๖) แนวปฏิบัติที่ดีของผู้ประกอบการ

มาตรา ๒๙/๓ ผู้ประกอบการต้องไม่ผลิต สั่ง หรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย ซึ่งสินค้าที่เป็นอันตราย และต้องไม่แนะนำหรือโฆษณาสินค้านั้นดังกล่าว

มาตรา ๒๙/๔ ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งเป็นผู้ผลิต หรือผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย ซึ่งสินค้าที่ควบคุมฉลากตามมาตรา ๓๐ และสินค้าอื่นที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยประกาศกำหนด ในราชกิจจานุเบกษา ต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้านั้นหมดสิ้นไป

คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยอาจกำหนดให้บริการใดที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีมาตรการ เพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากบริการนั้นหมดสิ้นไปได้ โดยประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา

มาตรการเพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้าหรือบริการหมดสิ้นไป ที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีนั้น ได้แก่

(๑) สอดส่องดูแลความปลอดภัยของสินค้าหรือบริการของตนตลอดระยะเวลาประกันของสินค้า หรือบริการนั้น พร้อมทั้งเก็บรักษาสถิติหรือรายงานที่เกี่ยวข้อง

(๒) มาตรการอันเหมาะสมกับสินค้าหรือบริการเพื่อให้ทราบได้ถึงความเสี่ยงต่ออันตรายที่อาจจะ เกิดขึ้นตามสภาพของสินค้าหรือบริการเพื่อประโยชน์ในการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าว

(๓) ช่องทางในการให้ข้อมูลแก่ผู้บริโภค และช่องทางการรับแจ้งข้อมูลจากผู้บริโภค การตรวจสอบ และพิจารณาข้อมูลที่ได้รับแจ้งจากผู้บริโภค และการแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้บริโภคทราบโดยไม่ชักช้า พร้อมทั้งจัดทำและเก็บรักษาสันติทักหรือรายงานเกี่ยวกับการรับแจ้งและผลการพิจารณาดังกล่าว

(๔) มาตรการในการติดตามสินค้าที่ได้จัดจำหน่ายไป ซึ่งรวมถึงการระบุชื่อและรายละเอียดของ ผู้ผลิต ผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร หรือผู้จัดจำหน่าย และเลขหมายประจำสินค้าไว้ที่ตัวสินค้า หรือบรรจุภัณฑ์

(๕) มาตรการในการติดตามบริการที่ได้ให้บริการไป ซึ่งรวมถึงการระบุชื่อและที่อยู่ของผู้รับบริการ และรายละเอียดของการให้บริการ

มาตรา ๒๙/๕ ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งเป็นผู้ขายหรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้าหรือผู้ซื้อสินค้า เพื่อนำออกให้บริการ ซึ่งเป็นสินค้าหรือบริการตามมาตรา ๒๙/๔ ต้องจัดให้มีมาตรการดังต่อไปนี้ เพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้าที่ขายหรือสินค้าที่นำออกให้บริการนั้น หมดสิ้นไป

(๑) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้าที่ขายหรือสินค้าที่นำ ออกให้บริการที่ตนได้มาจากผู้ผลิต ผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ขาย หรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อ ซึ่งสินค้า และข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องที่อยู่ในความครอบครองของตน โดยส่งต่อให้ผู้ซื้อหรือ ผู้บริโภคได้ทราบ

(๒) เก็บรักษาเอกสารที่จำเป็นเพื่อการติดตามแหล่งที่มาของสินค้าที่ขายหรือสินค้าที่นำออกให้บริการ เช่น ชื่อและรายละเอียดของผู้ผลิต ผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ขาย หรือผู้ซื้อ เพื่อขายต่อซึ่งสินค้าที่ขายหรือสินค้าที่นำออกให้บริการนั้นไว้ และส่งมอบเอกสารดังกล่าวเมื่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยได้มีหนังสือเรียกให้ส่ง

ผู้ประกอบการกิจการตามวรรคหนึ่งต้องให้ความร่วมมือกับผู้ผลิต ผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ขาย และพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการดำเนินการเพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้าที่ขายหรือสินค้าที่นำออกให้บริการหมดสิ้นไป

มาตรา ๒๙/๖ ในกรณีที่ผู้ประกอบการเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการซึ่งต้องปฏิบัติตามมาตรา ๒๙/๔ และมาตรา ๒๙/๕ มีเหตุอันควรสงสัยว่าสินค้าหรือบริการนั้นอาจเป็นสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตราย ผู้ประกอบการนั้นอาจแจ้งเตือนภัยแก่ผู้ผลิต ผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ขาย หรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้า หรือผู้ให้บริการ รวมถึงผู้ประกอบการโฆษณา ผู้บริโภค และประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีที่ปรากฏว่าสินค้าหรือบริการใดเป็นสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตราย หรือสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตรายนั้นมีผลทำให้บุคคลถึงแก่ความตาย รั่วอันตรายสาหัส หรือเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของบุคคล หรือเป็นอันตรายต่อทรัพย์สินอื่น ผู้ประกอบการกิจการตามวรรคหนึ่งต้องแจ้งความเป็นอันตรายของสินค้าหรือบริการนั้นแก่ผู้ผลิต ผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ขาย หรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้า หรือผู้ให้บริการ รวมถึงผู้ประกอบการโฆษณา ผู้บริโภค และประชาชน และแจ้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคทราบโดยเร็ว

คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการตามวรรคสองก็ได้

มาตรา ๒๙/๗ ในกรณีที่ผู้ประกอบการพบหรือได้รับแจ้งตามมาตรา ๒๙/๖ วรรคสอง ว่าสินค้าหรือบริการที่ตนผลิต ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ขาย หรือมีไว้เพื่อขายหรือให้บริการนั้นเป็นสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตราย ผู้ประกอบการนั้นต้องดำเนินการเพื่อปิดป้องอันตรายหรือทำให้อันตรายของสินค้าหรือบริการนั้นหมดสิ้นไป เช่น แก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงสินค้าหรือบริการ เปลี่ยนสินค้าหรือเปลี่ยนวิธีให้บริการ เรียกคืนสินค้าและชดใช้ราคาสินค้า เก็บสินค้าออกจากท้องตลาด หรืองดให้บริการ และแจ้งผลการดำเนินการดังกล่าวเป็นหนังสือต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคโดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินห้าวันนับแต่วันที่เริ่มดำเนินการ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ลักษณะของอันตราย และมาตรการที่ผู้ประกอบการได้ดำเนินการเพื่อปิดป้องอันตรายดังกล่าว

คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งก็ได้

มาตรา ๒๙/๘ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าสินค้าหรือบริการใดอาจเป็นสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตราย คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยอาจออกคำสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้าหรือบริการนั้นได้ และให้ผู้ประกอบธุรกิจรายงานผลการทดสอบหรือผลการพิสูจน์ต่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัย ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยกำหนด

เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าสินค้าหรือบริการใดเป็นสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตราย ให้คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยออกคำสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้าหรือบริการ และอาจสั่งห้ามขายสินค้าหรืองดให้บริการนั้นเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะทราบผลการทดสอบหรือผลการพิสูจน์สินค้าหรือบริการนั้นก็ได้ และให้ผู้ประกอบธุรกิจรายงานผลการทดสอบหรือผลการพิสูจน์ต่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยกำหนด

มาตรา ๒๙/๙ ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยได้มีคำสั่งห้ามขายสินค้าหรืองดให้บริการชั่วคราวตามมาตรา ๒๙/๘ วรรคสอง เมื่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยพิจารณาผลการทดสอบหรือผลการพิสูจน์แล้วเห็นว่าสินค้าหรือบริการที่สั่งให้ทดสอบหรือพิสูจน์นั้นไม่เป็นสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตราย ให้คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยออกคำสั่งเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยพิจารณาผลการทดสอบหรือผลการพิสูจน์เพื่อประกอบการพิจารณาแล้วเห็นว่า สินค้าชิ้นนั้นเป็นสินค้าที่เป็นอันตรายและไม่อาจป้องกันอันตรายที่จะเกิดจากสินค้านั้นได้โดยการกำหนดฉลากตามมาตรา ๓๐ หรือตามกฎหมายอื่น หรือบริการนั้นเป็นบริการที่เป็นอันตราย ให้คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยออกคำสั่งห้ามผู้ประกอบธุรกิจผลิตเพื่อขาย ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย หรือขายสินค้า หรืองดให้บริการ โดยจะสั่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงสินค้าหรือการให้บริการ หรือทำลายสินค้านั้นทิ้ง หรือส่งกลับคืนไปยังประเทศที่นำสินค้านั้นเข้ามาในราชอาณาจักร ตามควรแก่กรณี

มาตรา ๒๙/๑๐ ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยมีคำสั่งห้ามขายสินค้าตามมาตรา ๒๙/๙ วรรคสอง ให้ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งเป็นผู้ผลิต หรือผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร จัดเก็บสินค้าในท้องตลาดกลับคืนและประกาศเรียกคืนสินค้าจากผู้บริโภค และทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้าที่จัดเก็บกลับคืนมาได้และที่อยู่ในความครอบครองของตนหมดสิ้นไป

ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยมีคำสั่งทำลายสินค้านั้น เมื่อผู้ประกอบธุรกิจได้ทำลายสินค้านั้นแล้ว ให้รายงานต่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยโดยเร็ว

ให้ผู้ประกอบธุรกิจใช้ราคาสินค้าและรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของผู้บริโภคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ

ให้ผู้ประกอบธุรกิจปิดประกาศ แจ้ง หรือโฆษณาข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการให้ผู้บริโภคทราบภายในสามวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่งห้ามขาย

มาตรา ๒๙/๑๑ เมื่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยมีคำสั่งห้ามขายตามมาตรา ๒๙/๙วรรคสอง ให้ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งเป็นผู้ผลิต หรือผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรจัดทำแผนการจัดเก็บหรือเรียกคืนสินค้า แผนการปรับปรุงแก้ไขหรือดำเนินการกับสินค้าที่จัดเก็บหรือเรียกคืน และแผนการเยียวยาผู้บริโภค เสนอต่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่งห้ามขายเพื่อพิจารณา ทั้งนี้ คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการดังกล่าวของผู้ประกอบธุรกิจก็ได้

ให้คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยพิจารณาแผนตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จ และแจ้งให้ผู้ประกอบธุรกิจตามวรรคหนึ่งทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เสนอแผน ในกรณีที่เห็นว่าแผนทั้งหมดหรือบางส่วนไม่มีความเหมาะสม ให้มีอำนาจแก้ไขแผนนั้นได้ รวมทั้งมีอำนาจสั่งเยียวยาเพิ่มเติมสิ่งที่ได้ดำเนินการไปแล้วก่อนดำเนินการตามแผนที่ได้รับความเห็นชอบ

ให้ผู้ประกอบธุรกิจรายงานการดำเนินการตามแผนตามวรรคหนึ่งหรือแผนที่แก้ไขตามวรรคสองให้คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยทราบทุกเจ็ดวันหรือตามที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยกำหนดจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จตามแผน

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่จัดทำแผนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่งห้ามขาย หรือคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยเห็นว่าแผนทั้งหมดหรือบางส่วนไม่อาจปฏิบัติได้ ให้คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยมีอำนาจกำหนดแผนการจัดเก็บหรือเรียกคืนสินค้า แผนการปรับปรุงแก้ไขหรือดำเนินการกับสินค้าที่จัดเก็บหรือเรียกคืน หรือแผนการเยียวยาผู้บริโภค เพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการได้ตามที่เห็นสมควร และให้ผู้ประกอบธุรกิจรายงานการดำเนินการตามแผนดังกล่าวภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยกำหนด ทั้งนี้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดทำแผน

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสี่ไม่กระทบต่อสิทธิของผู้บริโภคที่จะใช้สิทธิเรียกร้องต่อผู้ประกอบธุรกิจให้รับผิดชอบในเรื่องอื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

ให้ผู้ประกอบธุรกิจปิดประกาศ แจ้ง หรือโฆษณาแผนที่ได้รับความเห็นชอบหรือแผนที่ได้รับการแก้ไขตามวรรคสอง หรือแผนที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยกำหนดขึ้นตามวรรคสี่ให้ผู้บริโภคทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับทราบแผนดังกล่าว

มาตรา ๒๙/๑๒ ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยมีคำสั่งให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงสินค้าตามมาตรา ๒๙/๙ วรรคสอง หรือเป็นการแก้ไขปรับปรุงสินค้าตามแผนตามมาตรา ๒๙/๑๑ วรรคหนึ่ง ก่อนที่ผู้ประกอบธุรกิจจะนำสินค้าออกขาย ให้รายงานต่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยเพื่อตรวจสอบ เมื่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยตรวจสอบจนเป็นที่พอใจว่าไม่เป็นสินค้าที่เป็นอันตรายแล้ว ให้เพิกถอนคำสั่งห้ามขายสินค้าตามมาตรา ๒๙/๙ วรรคสอง

มาตรา ๒๙/๑๓ เมื่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยมีคำสั่งให้บริการตามมาตรา ๒๙/๙ วรรคสอง ให้ผู้ประกอบธุรกิจแจ้งให้ผู้บริโภคที่รับบริการไปแล้วและยังคงมีอันตรายอยู่กับผู้บริภคนั้นมารับการแก้ไขการให้บริการที่อยู่ในวิสัยที่จะทำได้ทันที และให้นำความในมาตรา ๒๙/๑๐ วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำแผนดำเนินการปรับปรุงวิธีการให้บริการไม่ให้เป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค และแผนการเยียวยาผู้บริโภค และให้นำความในมาตรา ๒๙/๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๙/๑๔ เมื่อผู้ประกอบธุรกิจได้ดำเนินการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงวิธีการให้บริการไม่ให้เป็นอันตรายแก่ผู้บริโภคตามมาตรา ๒๙/๑๓ แล้ว ให้รายงานต่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยเพื่อตรวจสอบ และให้นำความในมาตรา ๒๙/๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๙/๑๕ คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยอาจขยายระยะเวลาที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจปฏิบัติในส่วนนี้ได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๒๙/๑๖ การปิดประกาศ แจ้ง และโฆษณาข่าวสารตามที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจปฏิบัติ ให้ผู้ประกอบธุรกิจกระทำทางสื่อโฆษณาที่ผู้ประกอบธุรกิจได้ใช้ในการโฆษณาสินค้าหรือบริการนั้น และสื่อรูปแบบอื่น ๆ ตามที่เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคกำหนด รวมทั้งให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการแจ้งในเว็บไซต์ของผู้ประกอบธุรกิจและแจ้งเป็นหนังสือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือช่องทางอื่นที่ผู้ประกอบธุรกิจเสนอขายสินค้าหรือบริการนั้นให้แก่ผู้บริโภคโดยตรงเพื่อทราบ โดยการปิดประกาศ หรือโฆษณาข่าวสารให้กระทำต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะกำหนดเป็นอย่างอื่น และเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะกำหนดหลักเกณฑ์การปิดประกาศ แจ้ง หรือการโฆษณาดังกล่าวด้วยก็ได้

มาตรา ๒๙/๑๗ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่แจ้งความเป็นอันตรายของสินค้าหรือบริการ ตามมาตรา ๒๙/๖ วรรคสอง หรือไม่ดำเนินการหรือดำเนินการไม่ครบถ้วนในกรณีที่คณะกรรมการ ว่าด้วยความปลอดภัยมีคำสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการทดสอบหรือพิสูจน์ตามมาตรา ๒๙/๘ หรือไม่เปิดเผย แจ้ง หรือโฆษณาตามมาตรา ๒๙/๑๐ วรรคสี่ มาตรา ๒๙/๑๑ วรรคหก หรือ มาตรา ๒๙/๑๓ เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจจัดให้มีการดำเนินการแทน และให้ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ชดใช้ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่ม โดยให้บังคับตามบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับ ทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เมื่อดำเนินการแล้วให้เลขาธิการ คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยทราบด้วย”

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกมาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๖

มาตรา ๒๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๓๙/๑ นอกจากคณะกรรมการมีอำนาจดำเนินคดีตามมาตรา ๓๙ และกฎหมาย ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคแล้ว ให้เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคแทนผู้บริโภคได้ด้วย โดยมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการ คุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ เป็นเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคเพื่อให้ มีหน้าที่ดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาแก่ผู้กระทำการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคในศาล และเมื่อเลขาธิการ คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้แจ้งไปยังสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ศาลทราบแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจดำเนินคดีตามที่เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมอบหมายได้ ทั้งนี้ การดำเนินคดีของเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในการดำเนินคดีในศาล เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องเรียกทรัพย์สินหรือค่าเสียหาย ให้แก่ผู้บริโภคที่ร้องขอได้ด้วย และในการนี้ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งปวง

ให้นำบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคเกี่ยวกับการฟ้องคดีและการดำเนินคดี ของคณะกรรมการ และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาในเรื่องดังกล่าวมาใช้บังคับแก่กรณีที่เลขาธิการ คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคฟ้องคดีตามมาตรา ๓๙/๑ นี้ด้วย”

มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๕ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวก ไม่ให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือคณะกรรมการเฉพาะเรื่องตามมาตรา ๑๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๗ ผู้ใดโดยเจตนาก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ ปริมาณ หรือสาระสำคัญประการอื่นอันเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ไม่ว่าจะเป็นอย่างของตนเองหรือผู้อื่น โฆษณาหรือใช้ฉลากที่มีข้อความอันเป็นเท็จหรือข้อความที่รู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าอาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิด เช่นว่านั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งกระทำความผิดซ้ำอีก ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๘ ผู้ใดโฆษณาโดยใช้ข้อความตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง (๓) หรือ (๔) หรือข้อความตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง (๕) หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๒๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๙ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๒๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๒ ผู้ใดขายสินค้าที่ควบคุมฉลากตามมาตรา ๓๐ โดยไม่มีฉลากหรือมีฉลากแต่ฉลากหรือการแสดงฉลากนั้นไม่ถูกต้อง หรือขายสินค้าที่มีฉลากที่คณะกรรมการว่าด้วยฉลากสั่งเลิกใช้ตามมาตรา ๓๓ ทั้งนี้ โดยรู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าการไม่มีฉลากหรือการแสดงฉลากดังกล่าวนี้ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้ผลิตเพื่อขาย หรือผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๒๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๓ ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการว่าด้วยฉลากซึ่งสั่งตามมาตรา ๓๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๒๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๔ ผู้ใดรับจ้างทำฉลากที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือรับจ้างติดตรึงฉลากที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายกับสินค้า โดยรู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าฉลากดังกล่าวนี้ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท”

มาตรา ๒๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๕ ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท”

มาตรา ๓๐ ให้ยกเลิกมาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๖

มาตรา ๓๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๖/๒ มาตรา ๕๖/๓ มาตรา ๕๖/๔ มาตรา ๕๖/๕ และมาตรา ๕๖/๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๕๖/๒ ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๙/๔ หรือมาตรา ๒๙/๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๖/๓ ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๙/๖ วรรคสอง มาตรา ๒๙/๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๙/๑๐ วรรคสี่ มาตรา ๒๙/๑๑ วรรคหนึ่งหรือวรรคหก มาตรา ๒๙/๑๓ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยตามมาตรา ๒๙/๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๖/๔ ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยตามมาตรา ๒๙/๘ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๙/๙ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๖/๕ ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๙/๑๐ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๙/๑๓ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยตามมาตรา ๒๙/๑๐ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับวันละไม่เกินสองหมื่นบาทจนกว่าจะแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าได้ดำเนินการแล้ว

มาตรา ๕๖/๖ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๕๖/๒ มาตรา ๕๖/๓ มาตรา ๕๖/๔ หรือ มาตรา ๕๖/๕ ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กาย สุขภาพ อนามัย หรือจิตใจของผู้อื่น ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินแปดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๓๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๗ ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ส่งมอบสัญญาที่มีข้อสัญญาหรือมีข้อสัญญาและแบบถูกต้องตามมาตรา ๓๕ ทวิ หรือไม่ส่งมอบหลักฐานการรับเงินที่มีรายการและข้อความถูกต้องตามมาตรา ๓๕ เบี่ยง ให้แก่ผู้บริโภคภายในระยะเวลาตามมาตรา ๓๕ อัฐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดส่งมอบหลักฐานการรับเงิน โดยลงจำนวนเงินมากกว่าที่ผู้บริโภคจะต้องชำระ และได้รับเงินจำนวนนั้นไปจากผู้บริโภคแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรในการประกอบธุรกิจเช่นนั้นแล้ว

มาตรา ๕๗ ทวิ ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ สัตต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๓๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๐ ผู้ใดโดยเจตนาทุจริต ใช้ จ้าง วาน ยุยง หรือดำเนินการให้สมาคมหรือมูลนิธิ ที่คณะกรรมการรับรองตามมาตรา ๔๐ ฟ้องร้องผู้ประกอบธุรกิจคนใดเป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญาต่อศาล เพื่อกลั่นแกล้งผู้ประกอบธุรกิจนั้นให้ได้รับความเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน หกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๓๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๑ ผู้ใดเปิดเผยข้อเท็จจริงใดเกี่ยวกับกิจการของผู้ประกอบธุรกิจอันเป็นข้อเท็จจริง ที่ตามปกติวิสัยของผู้ประกอบธุรกิจจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ซึ่งตนได้มาหรือล่วงรู้เนื่องจากการปฏิบัติการ ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติราชการหรือเพื่อประโยชน์ในการสอบสวน หรือการพิจารณาคดี

ผู้ใดได้มาหรือล่วงรู้ข้อเท็จจริงใดจากบุคคลตามวรรคหนึ่งเนื่องในการปฏิบัติราชการ หรือ การสอบสวนหรือการพิจารณาคดี แล้วเปิดเผยข้อเท็จจริงนั้นในประการที่น่าจะเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

มาตรา ๖๒ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิด ที่มีโทษปรับหรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ให้คณะกรรมการมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และในการนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจมอบหมายให้คณะกรรมการเฉพาะเรื่องหรือคณะอนุกรรมการ พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น ดำเนินการเปรียบเทียบได้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการ เปรียบเทียบหรือเงื่อนไขประการใด ๆ ให้แก่ผู้ได้รับมอบหมายตามที่เห็นสมควรด้วยก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ในการสอบสวน ถ้าพนักงานสอบสวนพบว่า บุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงาน สอบสวนส่งเรื่องมายังคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายให้มีอำนาจเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

เมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดซึ่งไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาตามวรรคสาม ให้ดำเนินคดีต่อไป โดยให้อายุความเริ่มนับตั้งแต่วันครบกำหนดชำระค่าปรับตามคำสั่งของผู้มีอำนาจเปรียบเทียบ”

มาตรา ๓๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๖๓ ค่าปรับจากการเปรียบเทียบที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปฏิบัติการและดำเนินการเปรียบเทียบความผิดตามที่ได้รับมอบหมายตามมาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง ให้ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น”

มาตรา ๓๖ ให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๗ บรรดาประกาศหรือคำสั่งของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคที่ออกตามมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีประกาศหรือคำสั่งที่ออกตามส่วนที่ ๑/๑ การคุ้มครองผู้บริโภคในด้านความปลอดภัย ในหมวด ๒ การคุ้มครองผู้บริโภค แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ หรือมีคำสั่งยกเลิกหรือเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

มาตรา ๓๘ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ มีบทบัญญัติบางประการที่ยังไม่เหมาะสมกับการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคในสถานการณ์ปัจจุบันสมควรปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับองค์ประกอบและอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อเชื่อมโยงการคุ้มครองผู้บริโภคตามกฎหมายต่าง ๆ ไม่ให้ขัดแย้งกัน ปรับปรุงมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความปลอดภัยโดยกำหนดให้มีคณะกรรมการเฉพาะเรื่องด้านความปลอดภัยของสินค้าและบริการ และกระบวนการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในด้านความปลอดภัย กำหนดให้เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจดำเนินคดีแทนผู้บริโภค และกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับค่าปรับจากการเปรียบเทียบในส่วนที่เกิดจากการดำเนินงานของตน ตลอดจนปรับปรุงอัตราโทษปรับให้เป็นปัจจุบันเพื่อให้ผู้บริโภคได้รับความคุ้มครองอย่างเหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค มีที่มาโดยเริ่มประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นฉบับแรก ต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับแก้ไขเพิ่มเติม คือ ๑) พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ๒) พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๖ และ ๓) พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามลำดับ ดังนั้น พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน มีจำนวน ๔ ฉบับ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖ ตอน ๗๒ ฉบับพิเศษ วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๒๒ หน้า ๒๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๒๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจากปัจจุบันนี้การเสนอสินค้าและบริการต่าง ๆ ต่อประชาชนนับวันแต่จะเพิ่มมากขึ้นผู้ประกอบการค้าและผู้ประกอบธุรกิจโฆษณาได้นำวิชาการในการตลาดและทางการโฆษณามาใช้ในการส่งเสริมการขายสินค้าและบริการ ซึ่งการกระทำดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคตกอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบ เพราะผู้บริโภคไม่อยู่ในฐานะที่ทราบภาวะตลาด และความจริงที่เกี่ยวกับคุณภาพและราคาของสินค้าและบริการต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องทันทั่วทั้งนี้ นอกจากนั้นในบางกรณีแม้จะมีกฎหมายให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคโดยการกำหนดคุณภาพและราคาของสินค้าและบริการอยู่แล้วก็ตาม แต่การที่ผู้บริโภคแต่ละรายจะไปฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้ประกอบธุรกิจการค้าหรือผู้ประกอบธุรกิจโฆษณาเมื่อมีการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค ย่อมจะเสียเวลาและค่าใช้จ่ายเป็นการไม่คุ้มค่า และผู้บริโภคจำนวนมากไม่อยู่ในฐานะที่จะเสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีได้ และในบางกรณีก็ไม่อาจจะจับหรือยับยั้งการกระทำที่จะเกิดความเสียหายแก่ผู้บริโภคได้ทันทั่วทั้งนี้ สมควรมีกฎหมายให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคเป็นการทั่วไป โดยกำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจการค้าและผู้ประกอบธุรกิจโฆษณาต่อผู้บริโภคเพื่อให้ความเป็นธรรมตามสมควรแก่ผู้บริโภค ตลอดจนจัดให้มีองค์กรของรัฐที่เหมาะสมเพื่อตรวจตราดูแลและประสานงานการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่าง ๆ ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดคานิยามไว้ในมาตรา ๓ ได้แก่ คำว่า **ซื้อ** **ขาย** **สินค้า** **บริการ** **ผลิต** **ผู้บริโภค** **ผู้ประกอบธุรกิจ** **ข้อความ** **โฆษณา** **ฉลาก** **สัญญา** **คณะกรรมการ** **กรรมการ** **พนักงานเจ้าหน้าที่** และ **รัฐมนตรี**

๒. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๓. ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค” มีอำนาจและหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้โดยอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งจะได้รับแต่งตั้งขึ้นใหม่ได้

๔. ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีอำนาจและหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๕. ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการได้บัญญัติเรื่องใดไว้โดยเฉพาะแล้วให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้นาบทบัญญัติในหมวดนี้มาใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ขัดหรือขัดกับบทบัญญัติดังกล่าว เว้นแต่ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๖. การโฆษณาจะต้องไม่ใช่ข้อความที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือใช้ข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ไม่ว่าข้อความดังกล่าวนั้นจะเป็นข้อความที่เกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ หรือลักษณะของสินค้าหรือบริการ ตลอดจนการส่งมอบ การจัดหา หรือการใช้สินค้าหรือบริการ

๗. ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเห็นว่าการโฆษณาใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ (๑) หรือมาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีอำนาจออกคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๘. ให้สินค้าที่ผลิตเพื่อขายโดยโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานและสินค้าที่สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขายเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก แต่ไม่ใช่บังคับกับสินค้าที่คณะกรรมการว่าด้วยฉลากกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๙. ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรเข้าดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค หรือเมื่อได้รับ คำร้องขอจากผู้บริโภคที่ถูกละเมิดสิทธิ ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าการดำเนินคดีนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนรวม คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานอัยการโดยความเห็นชอบของอธิบดีกรมอัยการ หรือข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ เป็นเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคเพื่อให้มีหน้าที่ ดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาแก่ผู้กระทำความละเมิดสิทธิของผู้บริโภค ในศาล และเมื่อคณะกรรมการได้แจ้งไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ศาลทราบแล้ว ให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจดำเนินคดีตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

ในการดำเนินคดีในศาล ให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องเรียกทรัพย์สินหรือค่าเสียหายให้แก่ผู้บริโภคที่ร้องขอได้ด้วย และในการนี้ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมทนาย

๑๐. ในกรณีที่ผู้ได้รับคำสั่งของคณะกรรมการเฉพาะเรื่องตามมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๒๘ วรคสองไม่พอใจ คำสั่งดังกล่าว ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้

๑๑. การอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๓ ให้ยื่นต่อคณะกรรมการภายในสิบวันนับแต่วันที่ผู้อุทธรณ์ ได้รับทราบคำสั่งของคณะกรรมการเฉพาะเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นอุทธรณ์ และวิธีพิจารณาอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามที่ก กำหนดในกฎกระทรวง

การอุทธรณ์คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งของคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง เว้นแต่คณะกรรมการจะสั่งเป็นอย่างอื่นเป็นการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัยอุทธรณ์ ทั้งนี้ในวินัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

๒. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอน ๑๕ ก วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๑ เว้นแต่บทบัญญัติมาตรา ๘ จะให้ใช้บังคับเมื่อใดให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคและการบริหารงานคุ้มครองผู้บริโภค อันได้แก่ การตรวจตรา กำกับดูแล และประสานงานการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่าง ๆ ในการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภค ยังไม่เหมาะสม และโดยที่ในปัจจุบันปรากฏว่ามีผู้บริโภคเป็นจำนวนมาก ยังไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิตามที่กฎหมายเฉพาะว่าด้วยการนั้น ๆ บัญญัติไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีผู้บริโภคเป็นจำนวนมากร้องเรียนว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญากับผู้ประกอบธุรกิจมากขึ้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวเพื่อปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ปรับปรุงองค์การบริหารงานคุ้มครองผู้บริโภค คือสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ให้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และปรับปรุงอำนาจของคณะกรรมการเฉพาะเรื่องและคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ในการเสนอเรื่องให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาออกคำสั่งเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามพระราชบัญญัตินี้ได้ในกรณีจำเป็น หรือรีบด่วนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนเพิ่มบทบัญญัติกำหนดสิทธิและการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญาไว้โดยเฉพาะ และเพิ่มบทบัญญัติการสมควรปรับปรุงอัตราโทษเกี่ยวกับการกระทำความผิดในเรื่องการโฆษณาและฉ้อโกงให้เหมาะสมยิ่งขึ้นจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๒ มาตรามีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้เพิ่มบทนิยาม ค ว่า “สัญญา”

“สัญญา” หมายความว่า ความตกลงกันระหว่างผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจเพื่อซื้อและขายสินค้าหรือให้และรับบริการ

๒. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น(๓ ทวิ) ของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

“(๓ ทวิ) สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา”

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๔. ให้เพิ่มความตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็น (๓) ในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๗. ให้เพิ่มความตามมาตรา ๑๒ ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ในส่วนที่ ๒ ทวิ การคุ้มครองผู้บริโภค ด้านสัญญา มาตรา ๓๕ ทวิ มาตรา ๓๕ ตริ มาตรา ๓๕ จัตรา มาตรา ๓๕ เบญจ มาตรา ๓๕ ฉ มาตรา ๓๕ สัตต มาตรา ๓๕ อัฐ และมาตรา ๓๕ นว ในหมวด ๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

๓. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๐ ตอน ๒๕ ก วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๖ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค ในปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติชัดเจนที่จะให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมข้อพิพาทเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคอันจะเป็นการช่วยลดปริมาณคดีที่จะไปสู่ศาลได้ และสำหรับมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคนั้น แม้จะมีบทบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคจากสินค้าที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภคก็ตาม แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมไปถึงการคุ้มครองทางด้านบริการที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค ซึ่งสมควรมีมาตรการคุ้มครองเช่นกัน นอกจากนี้ สมควรกำหนดให้มีมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับการให้บริโภครับรองมีสิทธิในการดำเนินคดีเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคเช่นเดียวกับสมาคม ซึ่งจะเป็นการขยายการคุ้มครองผู้บริโภค โดยภาคเอกชนด้วย สมควรแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคให้มีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้บริโภคเพิ่มขึ้นจากกฎหมายปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๖ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้เพิ่มความตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็น (๑/๑) และ (๑/๒) ของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

๒. ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคมาตรา ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๓. ให้ยกเลิกความใน (๘) ของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๔. ให้ยกเลิกความตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๕. ให้เพิ่มความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๗. ให้ยกเลิกความตามมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๘. ให้เพิ่มความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นมาตรา ๕๖/๑ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๔. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๖๙ ก วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๙๖

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นก าหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ มีบทบัญญัติบางประการที่ยังไม่เหมาะสมกับการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคในสถานการณ์ปัจจุบันควรปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับองค์ประกอบและอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อเชื่อมโยงการคุ้มครองผู้บริโภคตามกฎหมายต่าง ๆ ไม่ให้ขัดแย้งกัน ปรับปรุงมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความปลอดภัยโดยกำหนดให้มีคณะกรรมการเฉพาะเรื่องด้านความปลอดภัยของสินค้าและบริการและกระบวนการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในด้านความปลอดภัย ก าหนดให้เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอ านาจ ทินคดีแทนผู้บริโภค และก าหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับค่าปรับจากการเปรียบเทียบในส่วนที่เกิดจากการดำเนินงานของตน ตลอดจนปรับปรุงอัตราโทษปรับให้เป็นปัจจุบันเพื่อให้ผู้บริโภคได้รับความคุ้มครองอย่างเหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิบห้า มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค” มีองค์ประกอบตามที่ก าหนดไว้

๒. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคให้มีอำนาจและหน้าที่กำหนดแนวทางการแจ้งหรือโฆษณาข่าวสารตามมาตรา ๒๐ (๒/๒)

๓. เพิ่มเติมอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ให้มีอำนาจและหน้าที่จัดทำแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองผู้บริโภคให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาตินโยบายของรัฐบาล มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค หรือมาตรฐานการคุ้มครองผู้บริโภคสากล

๔. เพิ่มเติมอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ให้มีอำนาจและหน้าที่เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการตรากฎหมาย แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายหรือกฎเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคให้สอดคล้องกับหรือเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองผู้บริโภค เสนอความเห็นต่อส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เพื่อให้จัดทำ ทบทวน ประเมินปรับปรุงมาตรการและแนวทางการปฏิบัติราชการตามแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งในการออกกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายและกฎเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดการใช้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามมาตรา ๒๑ วรรคสอง

๕. กำหนดให้กรณีที่มีการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เมื่อตารางตำแหน่งครบวาระแล้ว หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อต่อ าเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

๖. กำหนดให้ในกรณีที่กรรมการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่

๗. กำหนดให้มีคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง เรียกว่า คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยของสินค้าและบริการ

๘. กำหนดให้กรรมการเฉพาะเรื่องอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

๙. กำหนดให้ประธานกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค กรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ประธานกรรมการเฉพาะเรื่อง กรรมการเฉพาะเรื่อง และประธานอนุกรรมการและอนุกรรมการตามมาตรา ๑๕ ได้รับเป็นประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีประกาศ ก าหนด

๑๐. กำหนดอำนาจและหน้าที่ของตํานักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเพิ่มเติม โดยกำหนดให้มีอำนาจและหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการรวมตัวกันของผู้บริโภคในการจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภค และส่งเสริมองค์กรของผู้บริโภคในการรักษาสีทธิของผู้บริโภคตามแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองผู้บริโภค แจ้งหรือโฆษณาข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่อาจกระทบต่อสีทธิของผู้บริโภคหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือเสื่อมเสียแก่สีทธิของผู้บริโภค โดยจะระบุชื่อสินค้าหรือบริการ หรือชื่อของผู้ประกอบธุรกิจด้วยก็ได้

๑๑. กำหนดให้ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้ประกอบธุรกิจฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ตํานักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจโฆษณาคำพิพากษาทันทีหมดหรือต่อบางส่วนให้ประชาชนทราบ

๑๒. กำหนดให้ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการใดได้บัญญัติเรื่องใดไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้นับบทบัญญัติในหมวดนี้ไม่ใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ชนหรือขัดกับบทบัญญัติดังกล่าว หากการฝ่าฝืนบทบัญญัติที่นำไปใช้นั้นเป็นความผิดและมีโทษตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้กระท าความผิดต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

๑๓. เพื่อประโยชน์ในการจัดหาหรือการดาเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งการบูรณาการในการดาเนินงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภค กำหนดให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง หรือเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคอาจจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค คณะกรรมการหรือคณะกรรมการเฉพาะเรื่องอาจจัดให้มีการประชุมร่วมกันกับคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการจ่ายค่าตอบแทน ให้ถือว่าการประชุมดังกล่าวเป็นการประชุมของคณะกรรมการตามกฎหมายของแต่ละคณะกรรมการนั้นด้วย

๑๔. กำหนดให้ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีคำสั่งให้โฆษณาเพื่อแก้ไข ความเข้าใจผิดของผู้บริโภคที่อาจเกิดขึ้นแล้วตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณา ก าหนด และผู้ประกอบธุรกิจไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาอาจเข้าดาเนินการแทนผู้ประกอบธุรกิจ และให้ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ชดใช้ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดาเนินการแทนนั้น โดยให้บังคับตามบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

๑๕. กำหนดให้ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีเหตุอันควรสงสัยว่าข้อความใดที่ใช้ในการโฆษณาเป็นเท็จหรือเกินความจริงตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง (๑) คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาอาจออก

คำสั่งให้ผู้กระทำการโฆษณาพิสูจน์เพื่อแสดงความจริงได้ และในกรณีจำเป็นเร่งด่วน คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาจะออกคำสั่งระงับการโฆษณาดังกล่าวเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะทราบผลการพิสูจน์ก็ได้

๑๖. เพิ่มส่วนที่ ๑/๑ การคุ้มครองผู้บริโภคในด้านความปลอดภัย มาตรา ๒๙/๑ ถึงมาตรา ๒๙/๑๗ ในหมวด ๒ การคุ้มครองผู้บริโภค

๑๗. กำหนดบทนิยามคำว่า “สินค้าที่เป็นอันตราย” “บริการที่เป็นอันตราย” และ “คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัย”

๑๘. กำหนดให้สินค้าที่ผู้ประกอบการธุรกิจจะขายหรือเสนอขายหรือเข้าหาความตกลงเพื่อขายหรือเสนอด้วยวิธีการโฆษณาหรือวิธีการอื่นใดหรือในช่องทางตลาดจะต้องเป็นสินค้าที่มีความปลอดภัย

๑๙. กำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจต้องไม่ผลิต สิ่ง หรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขายซึ่งสินค้าที่เป็นอันตราย และต้องไม่แนะนำ หรือโฆษณาสินค้าดังกล่าว

๒๐. กำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งเป็นผู้ผลิต หรือผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขายซึ่งสินค้าที่ควบคุมฉลากตามมาตรา ๓๐ และสินค้าอื่นที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันหรือ ให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้านั้นหมดสิ้นไป

๒๑. กำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งเป็นผู้ขายหรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้าหรือผู้ซื้อสินค้าเพื่อนำออกให้บริการ ซึ่งเป็นสินค้าหรือบริการตามมาตรา ๒๙/๔ ต้องจัดให้มีมาตรการตามที่กำหนดไว้เพื่อป้องกันหรือ ให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้าที่ขายหรือสินค้าที่นำ ออกให้บริการนั้นหมดสิ้นไป

๒๒. กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ซึ่งต้องปฏิบัติตามมาตรา ๒๙/๔ และมาตรา ๒๙/๕ มีเหตุอันควรสงสัยว่าสินค้าหรือบริการนั้นอาจเป็นสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตราย ผู้ประกอบการธุรกิจนั้นอาจแจ้งเตือนภัยแก่ผู้ผลิต ผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ขาย หรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้า หรือผู้ให้บริการ รวมถึงผู้ประกอบการโฆษณา ผู้บริโภค และประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

๒๓. กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจพบหรือได้รับแจ้งตามมาตรา ๒๙/๖ วรรคสอง ว่าสินค้าหรือบริการที่ตนผลิต ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ขาย หรือมีไว้เพื่อขายหรือให้บริการนั้นเป็นสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตราย ผู้ประกอบการธุรกิจนั้นต้อง ดเนินการเพื่อตัดปองอันตรายหรือทำให้อันตรายของสินค้าหรือบริการนั้นหมดสิ้นไป และแจ้งผลการดำเนินการดังกล่าวเป็นหนังสือต่อท่านงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคโดยไม่ชักช้าแต่ต้องไม่เกินห้าวันนับแต่วันที่เริ่มดำเนินการ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ลักษณะของอันตราย และมาตรการที่ผู้ประกอบการธุรกิจได้ด าเนินการเพื่อตัดปองอันตรายดังกล่าว

๒๔. กำหนดให้ในกรณีที่มิเหตุอันควรสงสัยว่าสินค้าหรือบริการใดอาจเป็น สินค้าหรือบริการที่เป็นอันตราย คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยอาจออกคำสั่งให้ผู้ประกอบการธุรกิจดำเนินการทดสอบหรือพิสูจน์ สินค้าหรือบริการนั้นได้และให้ผู้ประกอบการธุรกิจรายงานผลการทดสอบหรือพิสูจน์ต่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัย ทั้งนี้ในระยะเวลาที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยก หนด

๒๕. ก ำหนดให้ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยได้มีค ำสั่งห้ามขายสินค้าหรืองดให้บริการชั่วคราวตามมาตรา ๒๙/๘ วรรคสอง เมื่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยพิจารณาผลการทดสอบหรือผลการพิสูจน์แล้วเห็นว่าสินค้าหรือบริการที่สั่งให้ทดสอบหรือพิสูจน์นั้นไม่เป็นสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตราย ให้คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยออกค ำสั่งพิกถอนค ำสั่งดังกล่าว

๒๖. กำหนดให้ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยมีค ำสั่งห้ามขายสินค้าตามมาตรา ๒๙/๘ วรรคสอง ให้ผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งเป็นผู้ผลิต หรือผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรจัดเก็บสินค้าในท้องตลาดกลับคืนและประกาศเรียกคืนสินค้าจากผู้บริโภคและทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้าที่จัดเก็บกลับคืนมาได้และที่อยู่ในความครอบครองของตนหมดสิ้นไป

๒๗. กำหนดให้เมื่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยมีคำสั่งห้ามขายตามมาตรา ๒๙/๙ วรรคสอง ให้ผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งเป็นผู้ผลิตหรือผู้ส่งหรือผู้นำมาในราชอาณาจักรจัดทําแผนการจัดเก็บหรือเรียกคืนสินค้า แผนการปรับปรุงแก้ไขหรือดำเนินการกับสินค้าที่จัดเก็บหรือเรียกคืน และแผนการเยียวยาผู้บริโภค เสนอต่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่งห้ามขายเพื่อพิจารณา ทั้งนี้ คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการ ดังกล่าวของผู้ประกอบการธุรกิจก็ได้

๒๘. กำหนดให้ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยมีคำสั่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงสินค้าตามมาตรา ๒๙/๙ วรรคสอง หรือเป็นการแก้ไขปรับปรุงสินค้าตามแผนตามมาตรา ๒๙/๑๑ วรรคหนึ่ง ก่อนที่ผู้ประกอบการจะนำสินค้าออกขาย ให้รายงานต่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยเพื่อตรวจสอบ เมื่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยตรวจสอบจนเป็นที่พอใจว่าไม่เป็นสินค้าที่เป็นอันตรายแล้ว ให้เพิกถอนคำสั่งห้ามขายสินค้าตามมาตรา ๒๙/๙ วรรคสอง

๒๙. กำหนดให้เมื่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยมีคำสั่งให้บริการตามมาตรา ๒๙/๙ วรรคสอง ให้ผู้ประกอบการแจ้งให้ผู้บริโภคที่รับบริการไปแล้วและยังคงมีอันตรายอยู่กับผู้บริโภคนั้นมารับการแก้ไข การให้บริการที่อยู่ในวិสัยที่จะทำได้ทันทีและให้ความความในมาตรา ๒๙/๑๐ วรรคสามและวรรคสี่ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

๓๐. กำหนดให้เมื่อผู้ประกอบการได้ดำเนินการแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงวิธีการให้บริการไม่ให้ เป็นอันตรายแก่ผู้บริโภคตามมาตรา ๒๙/๑๓ แล้ว ให้รายงานต่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยเพื่อ ตรวจสอบ และให้ความความในมาตรา ๒๙/๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๓๑. กำหนดให้คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยอาจขยายระยะเวลาที่กำหนดให้ผู้ประกอบการ ปฏิบัติในส่วนนี้ได้ตามที่เห็นสมควร

๓๒. กำหนดให้การปิดประกาศ แจ้ง และโฆษณาข่าวสารตามที่กำหนดให้ผู้ประกอบการปฏิบัติให้ผู้ ประกอบธุรกิจกระทำทางสื่อโฆษณาที่ผู้ประกอบการได้ใช้ในการโฆษณาสินค้าหรือบริการนั้น และสื่อรูปแบบอื่น ๆ ตามที่เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคกำหนด รวมทั้งให้ผู้ประกอบการดำเนินการแจ้งในเว็บไซต์ ของผู้ประกอบการและแจ้งเป็นหนังสือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือช่องทางอื่นที่ผู้ประกอบการเสนอขาย สินค้าหรือบริการนั้นให้แก่ผู้บริโภคโดยตรงเพื่อทราบ โดยการปิดประกาศ หรือโฆษณาข่าวสารให้กระทำ ต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะกำหนด เป็นอย่างอื่น และเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะกำหนดหลักเกณฑ์การปิดประกาศ แจ้ง หรือ การโฆษณาดังกล่าวด้วยก็ได้

๓๓. กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ประกอบการไม่แจ้งความเป็นอันตรายของสินค้าหรือบริการตามมาตรา ๒๙/๖ วรรคสอง หรือไม่ดำเนินการหรือดำเนินการไม่ครบถ้วนในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยมีคำสั่ง ให้ผู้ประกอบการดำเนินการทดสอบหรือพิสูจน์ตามมาตรา ๒๙/๘ หรือไม่ปิดประกาศ แจ้ง หรือโฆษณา ตามมาตรา ๒๙/๑๐ วรรคสี่ มาตรา ๒๙/๑๑ วรรคหก หรือมาตรา ๒๙/๑๓ เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครอง ผู้บริโภคมีอำนาจจัดให้มีการดำเนินการแทน และให้ผู้ประกอบการมีหน้าที่ชดเชยค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่ม โดยให้ บังคับตามบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เมื่อดำเนินการแล้วให้เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ว่าด้วยความปลอดภัยทราบด้วย

๓๔. กำหนดให้นอกจากคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจดำเนินคดีตามมาตรา ๓๙ และ กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคแล้ว ให้เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจดำเนินคดี

เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคแทนผู้บริโภคได้ด้วย โดยมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการในตํานักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ เป็นเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้มีหน้าที่ดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาแก่ผู้กระทำการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคในศาล และเมื่อเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้แจ้งไปยังตํานักงานศาลยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ศาลทราบแล้ว ให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจดำเนินคดีตามที่เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมอบหมายได้ ทั้งนี้ การดำเนินคดีของเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคกำหนด

๓๕. บทกำหนดโทษผู้ขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวก ไม่ให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งเอกสาร หรือหลักฐานแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๕ และผู้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือคณะกรรมการเฉพาะเรื่องตามมาตรา ๑๗

๓๖. บทกำหนดโทษผู้เจตนาก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ ปริมาณ หรือสาระสำคัญประการอื่นอันเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ไม่ว่าจะของตนเองหรือผู้อื่นโฆษณาหรือใช้ฉลากที่มีข้อความอันเป็นเท็จหรือข้อความที่รู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าอาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดเช่นนั้น และผู้โฆษณาโดยใช้ข้อความตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง (๓) หรือ (๔) หรือข้อความตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง (๕) หรือฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๒๖

๓๗. บทกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๒๘

๓๘. บทกำหนดโทษผู้ขายสินค้าที่ควบคุมฉลากตามมาตรา ๓๐ โดยไม่มีฉลาก หรือมีฉลากแต่ฉลากหรือการแสดงฉลากนั้นไม่ถูกต้อง หรือขายสินค้าที่มีฉลากที่คณะกรรมการว่าด้วยฉลากสั่งเลิกใช้ตามมาตรา ๓๓ ทั้งนี้ในรู้หรือควรรู้แล้วว่าการไม่มีฉลากหรือการแสดงฉลากดังกล่าวนี้ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

๓๙. บทกำหนดโทษผู้ประกอบการธุรกิจผู้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการว่าด้วยฉลากซึ่งสั่งตามมาตรา ๓๓

๔๐. บทกำหนดโทษผู้รับจ้างทาฉลากที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือรับจ้างติดตรึงฉลากที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายกับสินค้า โดยรู้หรือควรรู้แล้วว่าฉลากดังกล่าวนี้ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

๔๑. บทกำหนดโทษผู้ประกอบการธุรกิจผู้ไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๓๕

๔๒. บทกำหนดโทษผู้ประกอบการธุรกิจผู้ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๙/๔ หรือมาตรา ๒๙/๕ วรรคหนึ่ง ผู้ประกอบการธุรกิจผู้ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๙/๖ วรรคสอง มาตรา ๒๙/๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๙/๑๐ วรรคสี่ มาตรา ๒๙/๑๑ วรรคหนึ่ง หรือวรรคหก มาตรา ๒๙/๑๓ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยตามมาตรา ๒๙/๘ วรรคหนึ่ง ผู้ประกอบการธุรกิจผู้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยตามมาตรา ๒๙/๘ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๙/๙ วรรคสอง ผู้ประกอบการธุรกิจผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๙/๑๐ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๙/๑๓ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยตามมาตรา ๒๙/๑๐ วรรคสอง ผู้กระทำความผิดตามส่วนที่ ๑/๑ การคุ้มครองผู้บริโภค ในด้านความปลอดภัย ในหมวด ๒ การคุ้มครองผู้บริโภค ถ้าการกระทำความผิดนั้นเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กาย สุขภาพ อนามัย หรือจิตใจของผู้อื่น

๔๓. บทกำหนดโทษผู้ประกอบการธุรกิจผู้ไม่ส่งมอบสัญญาที่มีข้อสัญญาหรือมีข้อสัญญาและแบบถูกต้องตามมาตรา ๓๕ ทวิหรือไม่ส่งมอบหลักฐานการรับเงินที่มีรายการและข้อความถูกต้องตามมาตรา ๓๕ เบื้องให้แก่ผู้บริโภคภายในระยะเวลาตามมาตรา ๓๕ อัฐ ผู้ประกอบการธุรกิจผู้ส่งมอบหลักฐานการรับเงิน โดยลง

จำนวนเงินมากกว่าที่ผู้บริโภคมองจะต้องชำระและได้รับเงินจำนวนนั้นไปจากผู้บริโภคแล้ว และผู้ประกอบการ
ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ สัตต

๔๔. บทกโทษผู้มีเจตนาทุจริต ใช้จ้าง วาน ยุง หรือด ษนิการให้สมาคม หรือมูลนิธิที่คณะกรรมการ
คุ้มครองผู้บริโภครับรองตามมาตรา ๔๐ ฟ้องร้องผู้ประกอบการใดเป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญาต่อศาล
เพื่อยกเลิกสัญญาผู้ประกอบการนั้นให้ได้รับความเสียหาย

๔๕. บทกโทษผู้เปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของผู้ประกอบการอันเป็น ข้อเท็จจริง
ที่ตามปกติวิสัยของผู้ประกอบการจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ซึ่งตนได้มาหรือล่วงรู้เนื่องจากการปฏิบัติการ
ตามพระราชบัญญัตินี้และได้มาหรือล่วงรู้ข้อเท็จจริงใดจากบุคคลตามวรรคหนึ่งเนื่องในการปฏิบัติราชการ
หรือการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีแล้วเปิดเผยข้อเท็จจริงนั้นในประการที่น่าจะเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด
และกำหนดให้บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษปรับหรือ
มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจเปรียบเทียบได้และในการนี้
ให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจมอบหมายให้คณะกรรมการเฉพาะเรื่องหรือคณะอนุกรรมการ
พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ดำเนินการเปรียบเทียบได้โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการ
เปรียบเทียบหรือเงื่อนไขประการใด ๆ ให้แก่ผู้ได้รับมอบหมายตามที่เห็นสมควรด้วยก็ได้

๔๖. กำหนดให้ค่าปรับจากการเปรียบเทียบที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปฏิบัติการและดำเนินการ
เปรียบเทียบความผิดตามที่ได้รับมอบหมายตามมาตรา ๘ วรรคสอง ให้ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นนั้น

๔๗. กำหนดให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้
ใช้บังคับ คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติ
คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

๔๘. กำหนดให้บรรดาประกาศหรือคำสั่งของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคที่ออกตามมาตรา ๓๖
และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
คุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้
บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีประกาศที่ออกตามส่วนที่ ๑/๑ การคุ้มครอง
ผู้บริโภคในด้านความปลอดภัยในหมวด ๒ การคุ้มครองผู้บริโภคแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค
พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ที่มีคำ สั่งยกเลิกหรือเพิกถอนคำสั่งกล่าว

นางสาววรรณัช สว่างแจ้ง / จัดท า

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๗)

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อยกระดับการคุ้มครองลูกจ้างให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและมีประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะทำให้ลูกจ้าง ซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศมีความมั่นคงในการทำงานและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และจะเป็น ประโยชน์แก่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไข ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙ ในกรณีที่นายจ้างไม่คืนหลักประกันที่เป็นเงินตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง ไม่จ่ายเงินกรณีนายจ้างบอกเลิกสัญญาจ้างโดยไม่บอกกล่าวล่วงหน้าตามมาตรา ๑๗/๑ หรือไม่จ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด ค่าล่วงเวลาในวันหยุด และเงินที่นายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ภายในเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๗๐ หรือไม่จ่ายเงินกรณีนายจ้างหยุดกิจการตามมาตรา ๗๕ หรือค่าชดเชยตามมาตรา ๑๑๘ ค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าหรือค่าชดเชยพิเศษตามมาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๐/๑ มาตรา ๑๒๑ และมาตรา ๑๒๒ ให้นายจ้างเสียดอกเบี้ยให้แก่ลูกจ้างในระหว่างเวลาผิดนัดร้อยละสิบห้าต่อปี”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงตัวนายจ้าง หรือในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคล และมีการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลง โอน หรือควบกับนิติบุคคลใด หากมีผลทำให้ลูกจ้างคนหนึ่งคนใดไปเป็นลูกจ้างของนายจ้างใหม่ การไปเป็นลูกจ้างของนายจ้างใหม่ดังกล่าวต้องได้รับความยินยอมจากลูกจ้างคนนั้นด้วย และให้สิทธิต่าง ๆ ที่ลูกจ้างมีอยู่ต่อนายจ้างเดิมคงมีสิทธิต่อไป โดยนายจ้างใหม่ต้องรับไปทั้งสิทธิและหน้าที่อันเกี่ยวกับลูกจ้างนั้นทุกประการ”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๑๗/๑ ในกรณีที่นายจ้างบอกเลิกสัญญาจ้างโดยไม่บอกกล่าวล่วงหน้าให้ลูกจ้างทราบตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง ให้นายจ้างจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างเป็นจำนวนเท่ากับค่าจ้างที่ลูกจ้างควรจะได้รับนับแต่วันที่ให้ลูกจ้างออกจากงานจนถึงวันที่การเลิกสัญญาจ้างมีผลตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง โดยให้จ่ายในวันที่ให้ลูกจ้างออกจากงาน”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๔ ให้ลูกจ้างมีสิทธิลาเพื่อกิจธุระอันจำเป็นได้ปีละไม่น้อยกว่าสามวันทำงาน”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๑ ให้ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงมีครรภ์มีสิทธิลาเพื่อคลอดบุตรครรภ์หนึ่งไม่เกินเก้าสิบแปดวัน วันลาเพื่อคลอดบุตรตามมาตรา ๔๑ นี้ให้หมายความรวมถึงวันลาเพื่อตรวจครรภ์ก่อนคลอดบุตรด้วย วันลาตามวรรคหนึ่ง ให้นับรวมวันหยุดที่มีในระหว่างวันลาด้วย”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๓ ให้นายจ้างกำหนดค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุดและค่าล่วงเวลา ในวันหยุดให้แก่ลูกจ้างที่ทำงานอันมีลักษณะ คุณภาพ และปริมาณเท่ากัน หรืองานที่มีค่าเท่าเทียมกัน ในอัตราเท่ากันไม่ว่าลูกจ้างนั้นจะเป็นชายหรือหญิง”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๕๗/๑ ให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างในวันลาเพื่อกิจธุระอันจำเป็นตามมาตรา ๓๔ เท่ากับค่าจ้างในวันทำงานตลอดระยะเวลาที่ลา แต่ปีหนึ่งต้องไม่เกินสามวันทำงาน”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๙ ให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงในวันลาเพื่อคลอดบุตรตามมาตรา ๔๑ เท่ากับค่าจ้างในวันทำงานตลอดระยะเวลาที่ลา แต่ไม่เกินสี่สิบห้าวัน”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๐ ให้นายจ้างจ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด ค่าล่วงเวลาในวันหยุด และเงินที่นายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ให้ลูกจ้างต้องและตามกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่มีการคำนวณค่าจ้างเป็นรายเดือน รายวัน รายชั่วโมง หรือเป็นระยะเวลาอย่างอื่นที่ไม่เกินหนึ่งเดือน หรือตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วย ให้จ่ายเดือนหนึ่งไม่น้อยกว่าหนึ่งครั้ง เว้นแต่จะมีการตกลงกันเป็นอย่างอื่นที่เป็นประโยชน์แก่ลูกจ้าง

(๒) ในกรณีที่มีการคำนวณค่าจ้าง นอกจาก (๑) ให้จ่ายตามกำหนดเวลาที่นายจ้างและลูกจ้างตกลงกัน

(๓) ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด ค่าล่วงเวลาในวันหยุด และเงินที่นายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ให้จ่ายเดือนหนึ่งไม่น้อยกว่าหนึ่งครั้ง

ในกรณีที่นายจ้างเลิกจ้างลูกจ้าง ให้นายจ้างจ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด ค่าล่วงเวลาในวันหยุด และเงินที่นายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ ตามที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับ ให้แก่ลูกจ้างภายในสามวันนับแต่วันที่เลิกจ้าง”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๕ ในกรณีที่นายจ้างมีความจำเป็นต้องหยุดกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวด้วยเหตุหนึ่งเหตุใดที่สำคัญอันมีผลกระทบต่อการประกอบกิจการของนายจ้าง จนทำให้นายจ้างไม่สามารถประกอบกิจการได้ตามปกติซึ่งมิใช่เหตุสุดวิสัย ให้นายจ้างจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบห้าของค่าจ้างในวันทำงานที่ลูกจ้างได้รับก่อนนายจ้างหยุดกิจการตลอดระยะเวลาที่นายจ้างไม่ได้ให้ลูกจ้างทำงาน ณ สถานที่จ่ายเงินตามมาตรา ๕๕ และภายในกำหนดเวลาการจ่ายเงินตามมาตรา ๗๐ (๑)”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๕) ออกคำสั่งให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าหรือค่าชดเชยพิเศษตามมาตรา ๑๒๐/๑”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๑๑๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๕) ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบสิบปี แต่ไม่ครบยี่สิบปี ให้จ่ายไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้าย สามร้อยวัน หรือไม่น้อยกว่าค่าจ้างของการทำงานสามร้อยวันสุดท้ายสำหรับลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วย”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๖) ของมาตรา ๑๑๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑

“(๖) ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบยี่สิบปีขึ้นไป ให้จ่ายไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้าย สี่ร้อยวัน หรือไม่น้อยกว่าค่าจ้างของการทำงานสี่ร้อยวันสุดท้ายสำหรับลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วย”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒๐ นายจ้างซึ่งประสงค์จะย้ายสถานประกอบกิจการแห่งหนึ่งแห่งใดไปตั้ง ณ สถานที่ใหม่ หรือย้ายไปยังสถานที่อื่นของนายจ้าง ให้นายจ้างปิดประกาศแจ้งให้ลูกจ้างทราบล่วงหน้า โดยให้ปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานประกอบกิจการนั้นตั้งอยู่ที่ลูกจ้างสามารถเห็นได้อย่างชัดเจน ติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันย้ายสถานประกอบกิจการ และประกาศนั้นอย่างน้อยต้องมีข้อความชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจได้ว่าลูกจ้างคนใดจะต้องถูกย้ายไปสถานที่ใดและเมื่อใด

ในกรณีที่นายจ้างไม่ปิดประกาศให้ลูกจ้างทราบล่วงหน้าตามวรรคหนึ่ง ให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยพิเศษ แทนการบอกกล่าวล่วงหน้าแก่ลูกจ้างที่ไม่ประสงค์จะไปทำงาน ณ สถานประกอบกิจการแห่งใหม่ เท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้ายสามสิบวัน หรือเท่ากับค่าจ้างของการทำงานสามสิบวันสุดท้ายสำหรับลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วย

หากลูกจ้างคนใดเห็นว่าการย้ายสถานประกอบกิจการดังกล่าวมีผลกระทบสำคัญต่อการดำรงชีวิต ตามปกติของลูกจ้างหรือครอบครัวของลูกจ้างคนนั้น และไม่ประสงค์จะไปทำงาน ณ สถานประกอบกิจการแห่งใหม่ ต้องแจ้งให้นายจ้างทราบเป็นหนังสือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ปิดประกาศ หรือนับแต่วันที่ย้ายสถานประกอบกิจการในกรณีที่นายจ้างมิได้ปิดประกาศตามวรรคหนึ่ง และให้ถือว่าสัญญาจ้างสิ้นสุดลงในวันที่นายจ้างย้ายสถานประกอบกิจการ โดยลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าชดเชยพิเศษไม่น้อยกว่าอัตราค่าชดเชยที่ลูกจ้างพึงมีสิทธิได้รับตามมาตรา ๑๑๘

ให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าตามวรรคสองหรือค่าชดเชยพิเศษตามวรรคสามให้แก่ลูกจ้างภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สัญญาจ้างสิ้นสุด

ในกรณีที่นายจ้างไม่เห็นด้วยกับเหตุผลของลูกจ้างตามวรรคสาม ให้นายจ้างยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการสวัสดิการแรงงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งเป็นหนังสือ”

มาตรา ๑๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒๐/๑ และมาตรา ๑๒๐/๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๑๒๐/๑ เมื่อคณะกรรมการสวัสดิการแรงงานพิจารณาคำร้องตามมาตรา ๑๒๐ วรรคห้าแล้ว เห็นว่าลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าหรือค่าชดเชยพิเศษให้คณะกรรมการสวัสดิการแรงงานสั่งให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าหรือค่าชดเชยพิเศษ แล้วแต่กรณี ให้แก่ลูกจ้างภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายจ้างทราบคำสั่ง

ในกรณีที่คณะกรรมการสวัสดิการแรงงานพิจารณาแล้ว เห็นว่าลูกจ้างไม่มีสิทธิได้รับค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าหรือค่าชดเชยพิเศษ แล้วแต่กรณี ให้คณะกรรมการสวัสดิการแรงงานแจ้งคำสั่งให้นายจ้างและลูกจ้างทราบ

ในการพิจารณาและมีคำสั่งของคณะกรรมการสวัสดิการแรงงานให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้อง และแจ้งคำสั่งให้นายจ้างและลูกจ้างทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มิมีคำสั่ง

คำสั่งของคณะกรรมการสวัสดิการแรงงานให้เป็นที่สุด เว้นแต่นายจ้างหรือลูกจ้างจะอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่ง ในกรณีที่นายจ้างเป็นฝ่ายนำคดีไปสู่ศาล นายจ้างต้องวางหลักประกันต่อศาลตามจำนวนที่ต้องจ่ายตามคำสั่งนั้น จึงจะฟ้องคดีได้

การส่งคำสั่งของคณะกรรมการสวัสดิการแรงงานให้นำมาตรา ๑๔๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๐/๒ ในกรณีที่นายจ้างได้อุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการสวัสดิการแรงงานต่อศาลภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๑๒๐/๑ วรรคสี่ และได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแล้ว การดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้างให้เป็นอันระงับไป”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒๔/๑ ในกรณีที่นายจ้างได้ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานตามมาตรา ๑๒๔ ภายในระยะเวลาที่กำหนด การดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้างให้เป็นอันระงับไป”

มาตรา ๑๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒๕/๑ ของหมวด ๑๒ การยื่นคำร้องและการพิจารณาคำร้อง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๑๒๕/๑ ในกรณีที่นายจ้างได้นำคดีไปสู่ศาลภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๑๒๕ และได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแล้ว การดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้างให้เป็นอันระงับไป”

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๔๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๗/๑ มาตรา ๒๓ วรรคสอง มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๓๙/๑ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๗/๑ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๖ มาตรา ๙๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๑๘ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๑๘/๑ วรรคสอง”

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๑๔๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๐/๑ มาตรา ๑๒๑ หรือมาตรา ๑๒๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับการไม่จ่ายค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าหรือค่าชดเชยพิเศษ”

มาตรา ๒๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔๕ นายจ้างผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”

มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔๖ นายจ้างผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๕ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๗ มาตรา ๙๙ มาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑๑๔ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๗ หรือไม่บอกกล่าวล่วงหน้า ตามมาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๓๙ (๒) หรือ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท”

มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๕๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานที่สั่งตามมาตรา ๑๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๒๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕๕/๑ นายจ้างผู้ใดไม่ยื่นหรือไม่แจ้งแบบแสดงสภาพการจ้างและสภาพการทำงาน ตามมาตรา ๑๑๕/๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท”

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันและไม่เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินการเพื่อให้ความคุ้มครองลูกจ้าง สมควรแก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดให้การเปลี่ยนแปลงตัวนายจ้างต้องได้รับความยินยอมจากลูกจ้าง กำหนดให้ลูกจ้างมีสิทธิลาเพื่อกิจธุระอันจำเป็นปีหนึ่งไม่น้อยกว่าสามวันทำงาน กำหนดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงมีครรภ์สามารถลาเพื่อตรวจครรภ์ก่อนคลอดบุตรได้โดยให้ถือเป็นวันลาเพื่อคลอดบุตร เพิ่มอัตราค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบยี่สิบปีขึ้นไป กำหนดให้การย้ายสถานประกอบกิจการ ให้รวมทั้งการย้ายสถานประกอบกิจการไปตั้ง ณ สถานที่ใหม่ หรือสถานที่อื่นของนายจ้าง และแก้ไขให้นายจ้างกำหนดค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุดในอัตราเท่ากันทั้งลูกจ้างชายและหญิงในงานที่มีค่าเท่าเทียมกันเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานในประเทศไทยได้ประกาศใช้มาแล้วจำนวนทั้งสิ้น ๖ ฉบับ ฉบับแรก ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยเหตุผลที่ประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ เนื่องจากประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติบางประการประกอบกับข้อกำหนดเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานที่ออกตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

จากนั้นได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานต่อมาอีก ๖ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยแต่ละฉบับมีสาระสำคัญดังนี้

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอน ๘ ก วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติบางประการจึงไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันประกอบกับข้อกำหนดเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานที่ออกตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวอยู่ในรูปของประกาศกระทรวง อันมีฐานะเป็นกฎหมายลำดับรอง จึงมีปัญหาในเรื่องการยอมรับ ดังนั้น เพื่อให้การใช้แรงงานเป็นไปอย่างเป็นธรรม และเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป สมควรปรับปรุงบทบัญญัติต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้แรงงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เช่น การให้อำนาจแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงเพื่อให้ความคุ้มครองแก่การใช้แรงงานบางประเภทเป็นพิเศษกว่าการใช้แรงงานทั่วไป การห้ามมิให้นายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นหญิง เพราะเหตุมีครรภ์ การให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กมีสิทธิลาเพื่อศึกษาอบรม การให้นายจ้างจ่ายเงินทดแทนการขาดรายได้ของลูกจ้างในกรณีที่นายจ้างหยุดประกอบกิจการ การกำหนดเงื่อนไขในการนาหนี้บางประเภท มาหักจากค่าตอบแทน การทำงานของลูกจ้าง การจัดตั้งกองทุน เพื่อสงเคราะห์ลูกจ้างหรือบุคคลซึ่งลูกจ้างระบุให้ได้รับประโยชน์หรือในกรณีที่มิได้ระบุ ให้ทายาทได้รับประโยชน์จากกองทุนเพื่อสงเคราะห์ลูกจ้างของลูกจ้างที่ถึงแก่ความตาย ตลอดจนปรับปรุงอัตราโทษ ให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๑๔ หมวด และบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งหมด ๑๖๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๓

๒. พระราชบัญญัตินี้มิให้บังคับแก่ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น รวมทั้งรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

๓. กำหนดคานियามศัพท์ จำนวน ๒๔ คา ตามมาตรา ๕ ได้แก่คำว่า นายจ้าง ลูกจ้าง ผู้ว่าจ้าง ผู้รับเหมาขั้นต้น ผู้รับเหมาช่วง สัญญาจ้าง วันทำงาน วันหยุด วันลา ค่าจ้าง ค่าจ้างในวันทำงาน อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ อัตราค่าจ้างขั้นต่ำพื้นฐาน การทำงานล่วงเวลา ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด ค่าล่วงเวลาในวันหยุด ค่าชดเชย ค่าชดเชยพิเศษ เงินสะสม เงินสมทบ พนักงานตรวจแรงงาน อธิบดี และรัฐมนตรี

๔. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานตรวจแรงงาน และออกกฎกระทรวงเพื่อคุ้มครองแรงงาน

๕. หมวดทั่วไป (มาตรา ๗ – มาตรา ๒๒)

๕.๑ กำหนดให้นายจ้างปฏิบัติเกี่ยวกับเงินประกัน ค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุด ค่าชดเชย และค่าชดเชยพิเศษสำหรับในกรณีที่นายจ้างผิดนัด เช่น ให้นายจ้างเสียดอกเบียให้แก่ลูกจ้างในระหว่างผิดนัดร้อยละสิบห้าต่อปี

๕.๒ กำหนดห้ามมิให้นายจ้างเรียกหรือรับเงินประกันการทำงานหรือเงินประกันความเสียหายในการทำงานจากลูกจ้าง ทั้งนี้ เว้นแต่ลักษณะหรือสภาพของงานที่ลูกจ้างต้องรับผิดชอบ ซึ่งให้เรียกหรือรับเงินประกันจากลูกจ้างได้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

๕.๓ กำหนดให้นายจ้างปฏิบัติต่อลูกจ้างให้ถูกต้องตามสิทธิและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๖. หมวด ๒ การใช้แรงงานทั่วไป (มาตรา ๒๓ – มาตรา ๓๗)

๖.๑ กำหนดให้นายจ้างประกาศกำหนดเวลาทำงานปกติให้ลูกจ้างทราบให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างมีวันหยุด วันพักผ่อน

๖.๒ กำหนดให้ลูกจ้างมีสิทธิลาป่วยได้เท่าที่ป่วยจริง มีสิทธิลาท ามันมีสิทธิลาเพื่อกิจธุระ มีสิทธิลาเพื่อรับราชการทหาร อีกทั้งให้ลูกจ้างมีสิทธิลาเพื่อการฝึกอบรมหรือพัฒนาความรู้ความสามารถตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ก หนดในกฎกระทรวง

๖.๓ กำหนดห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานยก แบก หาม โย่ง ลาก หรือเข็นของหนักเกินอัตราที่ก หนดในกฎกระทรวง

๗. หมวด ๓ การใช้แรงงานหญิง (มาตรา ๓๘ – มาตรา ๔๓)

๗.๑ กำหนดห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างหญิงทำงานลักษณะเกี่ยวกับ เช่น ทาใต้ดิน ทาใต้หน้าต่าง งานที่นึ่งร้อนสูงตั้งแต่ ๑๐ เมตรขึ้นไป งานเกี่ยวกับวัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ

๗.๒ กำหนดห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างหญิงซึ่งมีครรภ์ทำงานในระหว่าง ๒๒.๐๐ – ๐๖.๐๐ นาฬิกา ทำงานล่วงเวลา ทำงานในวันหยุด และทำงานลักษณะเกี่ยวกับเครื่องจักรกลที่มีความสั่นสะเทือน ขับเคลื่อนยานพาหนะ หรืองานยก แบก หาม โย่ง ลาก หรือเข็นของหนักเกิน ๕ กิโลกรัม หรืองานที่ท านในเรือ

๗.๓ กำหนดให้ลูกจ้างหญิงมีครรภ์มีสิทธิลาคลอดบุตรครั้งหนึ่งไม่เกิน ๙๐ วัน

๗.๔ กำหนดห้ามมิให้นายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงเพราะเหตุมีครรภ์

๘. หมวด ๔ การใช้แรงงานเด็ก (มาตรา ๔๔ – มาตรา ๕๙)

๘.๑ กำหนดห้ามมิให้นายจ้างจ้างเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี เป็นลูกจ้าง

๘.๒ กำหนดมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างเด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ทำงานระหว่างเวลา ๒๒.๐๐ – ๐๖.๐๐ นาฬิกา รวมทั้งท างานล่วงเวลา ท างานในวันหยุด และท างานในลักษณะเสี่ยงภัย

๘.๓ ก าหนดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กมีสิทธิลาเพื่อศึกษาอบรม

๙. หมวด ๕ ค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุด (มาตรา ๕๓ – มาตรา ๗๗)

๙.๑ กำหนดให้นายจ้างกำหนดค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุดให้แก่ลูกจ้างชายและหญิงเท่าเทียมกันสำหรับงานที่มีลักษณะและคุณภาพอย่างเดียวกันและปริมาณเท่ากัน

๙.๒ กำหนดให้ลูกจ้างจ่ายค่าจ้างเพิ่มขึ้นจากค่าจ้างในวันปกติสำหรับในกรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างท างานในวันหยุดในอัตราตามสิทธิของลูกจ้างและตามพระราชบัญญัตินี้ ก าหนด

๙.๓ ห้ามมิให้นายจ้างหักค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุดเว้นแต่เป็นการหักเพื่อเงื่อนไขตามพระราชบัญญัตินี้กำหนดตามมาตรา ๗๖ เช่น ช าระภาษีเงินได้ ช าระค่าบำรุงสหภาพแรงงาน ช าระหนี้สหกรณ์ เป็นต้น

๑๐. หมวด ๖ คณะกรรมการค่าจ้าง (มาตรา ๗๘ – มาตรา ๙๑) โดยก าหนดให้มีคณะกรรมการค่าจ้างและสำนักงานคณะกรรมการค่าจ้างในกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ซึ่งคณะกรรมการค่าจ้างมีองค์ประกอบของคณะกรรมการและอานาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ และมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปี

๑๑. หมวด ๗ สวัสดิการ (มาตรา ๙๒ – มาตรา ๙๙) โดยก าหนดให้มีคณะกรรมการสวัสดิการแรงงานมีองค์ประกอบของคณะกรรมการและอานาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

๑๒. หมวด ๘ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแรงงานในการท างาน (มาตรา ๑๐๐ – มาตรา ๑๐๗)

๑๒.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการท างานซึ่งมีองค์ประกอบของคณะกรรมการและอานาจหน้าที่ของกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้

๑๒.๒ กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานให้นายจ้างดำเนินการในการบริหารและจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อคุ้มครองลูกจ้าง

๑๒.๓ กำหนดให้พนักงานตรวจแรงงานมีอำนาจสั่งตามมาตรา ๑๐๔ และมาตรา ๑๐๕ ในกรณีที่นายจ้างฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานได้พุทธธรณ์ต่อคณะกรรมการฯ ได้ภายในเวลาที่ก าหนดซึ่งค าวินิจฉัยของคณะกรรมการนั้นให้เป็นที่สุด

๑๒.๔ กำหนดให้นายจ้างจัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพของลูกจ้างและส่งผลการตรวจดังกล่าวแก่พนักงานตรวจแรงงาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ก าหนดในกฎกระทรวง

๑๓. หมวด ๙ การควบคุม (มาตรา ๑๐๘ – มาตรา ๑๑๕) โดยก าหนดให้มีการควบคุมการทำงาน เช่น ก าหนดให้มีข้อบังคับการทำงาน และจัดท ะเบียนลูกจ้าง

๑๔. หมวด ๑๐ การพักงาน (มาตรา ๑๑๖ – มาตรา ๑๑๗) โดยก าหนดให้นายจ้างสั่งพักงานลูกจ้างในระหว่างที่สอบสวนลูกจ้างซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด เว้นแต่จะมีข้อบังคับหรือข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างให้อานาจไว้ ทั้งนี้ นายจ้างจะต้องมีคำสั่งพักงานเป็นหนังสือระบุความผิดและกำหนดระยะเวลาแจ้งให้ลูกจ้างทราบก่อนการพักงาน

๑๕. หมวด ๑๑ ค่าชดเชย (มาตรา ๑๑๘ – มาตรา ๑๒๒) โดยก าหนดให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยให้ลูกจ้างในกรณีที่นายจ้างเลิกจ้าง

๑๖. หมวด ๑๒ การยื่นคำร้องและการพิจารณาการร้อง (มาตรา ๑๒๓ – มาตรา ๑๒๕) โดยกำหนดให้ลูกจ้างหรือทายาทที่มีสิทธิยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานท้องที่ในกรณีไม่มีสิทธิตามกฎหมาย

๑๗. หมวด ๑๓ กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง (มาตรา ๑๒๖ – มาตรา ๑๓๘) โดยกำหนดให้มีกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างเพื่อเป็นทุนสงเคราะห์ลูกจ้างในกรณีที่ลูกจ้างออกจากงานหรือตาย

๑๘. หมวด ๑๔ พนักงานตรวจแรงงาน (มาตรา ๑๓๙ – มาตรา ๑๔๒) โดยกำหนดให้มีพนักงานตรวจแรงงานเพื่อเข้าไปตรวจสอบสภาพการท างานของลูกจ้างในสถานที่ประกอบการ

๑๙. หมวด ๑๕ การส่งหนังสือ (มาตรา ๑๔๓) โดยกำหนดการส่งคำสั่งหรือหนังสือของอธิบดีหรือพนักงานตรวจแรงงาน ซึ่งสั่งการตามพระราชบัญญัตินี้ให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือพนักงานตรวจแรงงานจะนำไปส่งเองหรือ ให้เจ้าหน้าที่อื่น ไปส่ง ณ ภูมิล าเนาหรือถิ่นที่อยู่หรือส านักงานของนายจ้าง

๒๐. หมวด ๑๖ บทก าหนดโทษ (มาตรา ๑๔๔ – มาตรา ๑๔๙) โดยก าหนดโทษทางอาญาสา หรับกรณีนายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

๒๑. บทเฉพาะกาล (มาตรา ๑๖๐ – มาตรา ๑๖๖)

๒๑.๑ โดยให้ความคุ้มครองลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก ซึ่งนายจ้างรับเข้าทำงานตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ รวมถึงเพื่อให้คณะกรรมการนายจ้าง คณะอนุกรรมการ และคณะท างานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องจนกว่าจะครบวาระดำรงต านหนึ่ง

๒๑.๒ ให้ความคุ้มครองต่อคำร้องที่ยังไม่ถึงที่สุดหรือคดีที่ยังอยู่ในระหว่างพิจารณา นอกจากนี้ยังคุ้มครองสิทธิของลูกจ้างให้ได้รับค่าจ้างหรือเงินอื่นจากนายจ้างตามประกาศของคณะปฏิวัติฯ โดยให้คงได้รับต่อไป

๒. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอน ๓๙ ก วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นก หนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันและไม่เอื้อประโยชน์ต่อการด ำเนินการเพื่อให้ความคุ้มครองลูกจ้าง สมควรแก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดให้นายจ้างเรียกหรือรับหลักประกันการท างานหรือความเสียหายในการท างาน กำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งให้สัญญาจ้างข้อบังคับเกี่ยวกับการท างาน ระเบียบ หรือคำสั่งของนายจ้าง มีผลใช้บังคับเพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี กำหนดให้นายจ้างและลูกจ้างตกลงน ำเอาท างานปกติส่วนที่ไม่ครบแปดชั่วโมงไปรวมกับเวลาท างานปกติในวันอื่นได้ซึ่งต้องไม่เกินวันละเก้าชั่วโมง กำหนดให้คณะกรรมการสวัสดิการแรงงานมีอำนาจออกคำสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินค่าชดเชยพิเศษหรือค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าในกรณีที่มีการย้ายสถานประกอบการกิจการ และกำหนดให้นายจ้างยื่นแบบแสดงสภาพการจ้างและสภาพการท างาน รวมทั้งเพิ่มเติมบทกำหนดโทษให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ เพื่อให้การคุ้มครองลูกจ้างมีประสิทธิภาพและให้ลูกจ้างได้รับความคุ้มครองมากขึ้น จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๗ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกบทนิยามศัพท์คำว่า “นายจ้าง” ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๓)

“นายจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างให้และหมายความรวมถึง ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง และในกรณีนายจ้างเป็นนิติบุคคลให้หมายความรวมถึงผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลและผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลให้ทำการแทนด้วย

๒. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยปรับปรุงแก้ไขกรณีนายจ้างไม่คืนหลักประกันที่เป็นเงินแก่ลูกจ้างภายในเวลาที่กำหนดให้นายจ้างเสียดอกเบี้ยย (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๕)

๓.๑ กำหนดให้นายจ้างเรียกหรือรับหลักประกันการทำงานหรือความเสียหายในการทำงานไม่ว่าจะเป็นเงิน ทรัพย์สินหรือค่าประกันด้วยบุคคลจากลูกจ้าง

๓.๒ กำหนดหนี้ที่เกิดขึ้นจากเงินที่นายจ้างต้องจ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ หรือต้องชดเชยให้กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง ให้ลูกจ้างหรือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานแล้วแต่กรณี มีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของนายจ้าง

๔. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยกำหนดกรณีให้ถือว่าผู้ประกอบการเป็นนายจ้าง (มาตรา ๖)

๕. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยกำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งให้สัญญาจ้าง ขอบบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ระเบียบหรือคำสั่งของนายจ้าง มีผลใช้บังคับเพียงเท่าที่เป็นธรรม และพอสมควรแก่กรณี (มาตรา ๗)

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๘)

๖.๑ กำหนดให้นายจ้าง หัวหน้างาน ผู้ควบคุมงานหรือผู้ตรวจงานกระทำการล่วงเกินคุกคามหรือก่อความเดือดร้อน รบกวนทางเพศต่อลูกจ้าง

๖.๒ กำหนดการสิ้นสุดของสัญญาจ้าง กล่าวคือ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาในสัญญาจ้างโดยมีต้องบอกกล่าว และในกรณีที่สัญญาไม่ได้กำหนดระยะเวลาให้บอกกล่าวล่วงหน้า

๖.๓ กำหนดให้นายจ้างตอบแจ้งการดำเนินการต่ออธิบดี ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศก าหนด

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดให้นายจ้างและลูกจ้างตกลงเวลาทำงานปกติส่วนที่ไม่ครบแปดชั่วโมงไปรวมกับเวลาทำงานปกติในวันอื่นใดซึ่งต้องไม่เกินวันละเก้าชั่วโมง (มาตรา ๙)

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดให้นายจ้างให้ลูกจ้างหญิงทำงานอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัตินี้และกำหนดให้นายจ้างให้ลูกจ้างหญิงซึ่งมีครรภ์ทำงานอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๐)

๙. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยกำหนดในกรณีที่ลูกจ้างหญิงมีครรภ์ทำงานในตำแหน่งผู้บริหาร งานวิชาการ งานธุรการ หรืองานเกี่ยวกับการเงินบัญชี

นายจ้างอาจให้ทำงานได้เท่าที่ไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพโดยได้รับความยินยอมจากลูกจ้าง ก่อนเป็นคราว ๆ ไป (มาตรา ๑๑)

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๒)

๑๐.๑ กำหนดให้นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปีทำงานในสถานที่โรงฆ่าสัตว์ สถานที่เล่นการพนัน สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ และสถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๑๐.๒ กำหนดให้นายจ้างเรียกหรือรับหลักประกันเพื่อการใด ๆ จากฝ่ายลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก และห้ามนายจ้างจ่ายค่าจ้างของลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กให้แก่บุคคลอื่น

๑๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยหนดกรณีที่ลูกจ้างไม่มีสิทธิได้รับค่าล่วงเวลา และค่าล่วงเวลาในวันหยุด และกำหนดกรณีที่ให้ทำงานซึ่งลูกจ้างมีสิทธิรับค่าตอบแทนเป็นเงินเท่ากับอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในวันทำงานตามจำนวนชั่วโมงที่ทำงาน (มาตรา ๑๓)

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๔)

๑๒.๑ กำหนดกรณีนายจ้างเลิกจ้างโดยมิใช่กรณีตามมาตรา ๑๑๕ ให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างสำหรับวันหยุดพักผ่อนในปีที่เลิกจ้างตามส่วนของวันหยุดพักผ่อนประจำปีที่ถูกจ้างยังมีสิทธิได้รับ

๑๒.๒ กำหนดกรณีที่ลูกจ้างเป็นฝ่ายบอกเลิกสัญญาหรือนายจ้างเลิกจ้าง ไม่ว่าการเลิกจ้างนั้นเป็นกรณีตามมาตรา ๑๑๕ หรือไม่ก็ตาม ให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างสำหรับวันหยุดพักผ่อนประจำปีสะสมที่ถูกจ้างยังมีสิทธิได้รับ

๑๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดให้นายจ้างจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบห้าของค่าจ้างในวันทำงานที่ลูกจ้างได้รับก่อนนายจ้างหยุดท การตลอดระยะเวลาที่นายจ้างไม่ได้ให้ลูกจ้างทำงานส าทษกรณีที่นายจ้างมีความจ ำเป็นไม่สามารถประกอบกิจการโดยปกติ (มาตรา ๑๕)

๑๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๓ และมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดให้คณะกรรมการสวัสดิการแรงงานมีอำนาจออกคำสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินค่าชดเชยพิเศษหรือค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าในกรณีที่มีการย้ายสถานประกอบกิจการ (มาตรา ๑๖)

๑๕. ให้เพิ่มความในมาตรา ๑๑๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยกำหนดให้นายจ้างยื่นแบบแสดงสภาพการจ้างและสภาพการท ำงานต่ออธิบดีภายในเดือนมกราคมของทุกปี (มาตรา ๑๗)

๑๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๙ และมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๘)

๑๖.๑ กำหนดให้นายจ้างไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างซึ่งเลิกจ้างในกรณีหนึ่งกรณีใดตามมาตรา ๑๑๙ เช่น ทุจริตต่อหน้าที่ จงใจท ำให้นายจ้างได้รับความเสียหาย ฯลฯ ซึ่งการเลิกจ้างโดยไม่จ่ายค่าชดเชยนี้ ถ้านายจ้างไม่ระบุนข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุเลิกจ้างไว้ในหนังสือนายจ้างจะยกเหตุนี้ขึ้นอ้างในภายหลังไม่ได้

๑๖.๒ กำหนดในกรณีนายจ้างจะย้ายสถานประกอบกิจการต้องแจ้งให้ลูกจ้างทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และในกรณีที่นายจ้างไม่แจ้งให้ลูกจ้างทราบให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยพิเศษ

๑๗. ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดให้พนักงานตรวจแรงงานมีคำสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินตามหน้าที่ที่ต้องจ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย (มาตรา ๑๗)

๑๘. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๒๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยในกรณีที่นายจ้างปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานภายในเวลาที่กำหนดหรือได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลแล้วให้การต ำเนินคดีอาชญาต่อนายจ้างเป็นอันระงับไป (มาตรา ๒๐)

๑๙. ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๑๒๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยก ำหนดให้ศาลมีอำนาจจ่ายเงินที่นายจ้างวางไว้ต่อศาลให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมเมื่อคดีถึงที่สุดและนายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินจำนวนใดให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย (มาตรา ๒๑)

๒๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยก ำหนดให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเมื่อได้จ่ายเงินจากกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างให้มีสิทธิไล่เบี้ยคืนจากผู้ซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายต้องจ่ายเงิ นดังกล่าวให้แก่ลูกจ้างนั้นพร้อมดอกเบี้ย (มาตรา ๒๒)

๒๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๓)

- กำหนดให้คำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานให้อุทธรณ์ต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในระยะเวลาที่ก ำหนดในค ำสั่งท ำวินิจฉัยของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายดังกล่าวให้เป็นที่สุด

๒๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๔)

๒๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๔๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยกำหนดโทษในกรณีที่ผู้ประกอบการใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑/๑ เกี่ยวกับกรณีให้ถือว่าผู้ประกอบการเป็นนายจ้าง

๒๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๐ และมาตรา ๑๕๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดโทษทางอาญาในกรณีที่ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกไม่มาให้ถ้อยคำ ไม่ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ ตลอดจนขัดขวางการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการพนักงานตรวจแรงงานตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๖)

๒๕. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๕๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยกำหนดโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาทสำหรับนายจ้างผู้ใดไม่ยื่นหรือไม่แจ้งแบบแสดงศักยภาพการจ้างและสภาพการทำงาน (มาตรา ๒๗)

๓. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอน ๓๙ ก วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ หน้า ๑๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากบทบัญญัติในหมวด ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการค่าจ้าง โดยเพิ่มอำนาจในการกำหนดอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือและอำนาจในการแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการค่าจ้าง กำหนดให้คณะกรรมการค่าจ้างเสนออัตราค่าจ้างที่กำหนดต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา รวมทั้งกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการค่าจ้างมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาระบบค่าจ้างและรายได้ของประเทศเสนอต่อคณะกรรมการค่าจ้าง และติดตามประเมินผลแผนพัฒนาดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้การกำหนดอัตราค่าจ้างของคณะกรรมการค่าจ้างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรมต่อลูกจ้าง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “อัตราค่าจ้างขั้นต่ำพื้นฐาน” ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ (มาตรา ๓)

๒. ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “อัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ” ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ คือ อัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือหมายถึง อัตราค่าจ้างที่คณะกรรมการค่าจ้างกำหนดขึ้นในแต่ละสาขาอาชีพตามมาตรฐานฝีมือ (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการค่าจ้าง โดยเพิ่มอำนาจในการกำหนดอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ (มาตรา ๕)

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๖)

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดให้คณะกรรมการค่าจ้างมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการค่าจ้างมอบหมายได้ (มาตรา ๑๗)

๖. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๘๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยกำหนดให้คณะกรรมการค่าจ้าง มีอำนาจแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการค่าจ้าง

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ มาตรา ๘๘ มาตรา ๘๙ มาตรา ๙๐ และมาตรา ๙๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๙)

๗.๑ กำหนดให้คณะกรรมการค่าจ้างเสนออัตราค่าจ้างที่กำหนดต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๗.๒ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการค่าจ้างมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาระบบค่าจ้างและรายได้ของประเทศเสนอต่อคณะกรรมการค่าจ้างและติดตามประเมินผลแผนพัฒนาดังกล่าวเพื่อให้การกำหนดอัตราค่าจ้างของคณะกรรมการค่าจ้างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรมแก่ลูกจ้าง

๔. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๘ ตอน ๔ ก วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๔ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ได้มีการตรากฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อกำหนดการดำเนินการควบคุม กำกับ ดูแล และบริหารจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานไว้เป็นการเฉพาะ ประกอบกับเพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีเอกภาพ สมควรยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และแก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษให้สอดคล้องกับการยกเลิกบทบัญญัตินี้ด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกหมวด ๘ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน มาตรา ๑๐๐ ถึงมาตรา ๑๐๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่ง ของมาตรา ๑๔๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน โดยนายจ้างผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๓๙/๑ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๖ มาตรา ๙๐ วรรคหนึ่ง กฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๙๕ มาตรา ๑๑๘ วรรคหนึ่ง ไม่จ่ายค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าหรือค่าชดเชยพิเศษตามมาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ หรือ มาตรา ๑๒๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน โดยนายจ้างผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๕ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๗ มาตรา ๙๙ มาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑๑๔ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๗ หรือไม่บอกกล่าวล่วงหน้า ตามมาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๓๙ (๒) หรือ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท (มาตรา ๕)

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน โดยนายจ้างผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ (มาตรา ๖)

๕. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๕๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน โดยผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการสวัสดิการแรงงานที่สั่งตามมาตรา ๑๒๐ หรือคำสั่ง ของพนักงานตรวจแรงงานที่สั่งตามมาตรา ๑๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือ ทั้งจำ ทั้งปรับ (มาตรา ๗)

๖. ให้ยกเลิกมาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๑๕๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ (มาตรา ๘)

๕. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอน ๑๐ ก วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ หน้า ๕๒

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นก หนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ใช้บังคับมาเป็นเวลานานมีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอัตราโทษในความผิดเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็ก ดังนั้น เพื่อให้การป้องกัน ยับยั้ง และขจัดปัญหา การค้ามนุษย์ด้านแรงงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สมควรก หนดอัตราโทษสา หับความผิดดังกล่าวให้สูงขึ้น จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน โดยนายจ้างผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติมาตรา ๑๐ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๓๙/๑ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๑ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๖ มาตรา ๙๐ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๑๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ หรือมาตรา ๑๒๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับการไม่จ่ายค่าชดเชยพิเศษ แทนการบอกกล่าวล่วงหน้าหรือค่าชดเชยพิเศษ รวมทั้ง กฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานในกรณีต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการจ้างเด็กอายุต่ำกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงเป็นลูกจ้างหรือการรับเด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่า ที่กำหนดในกฎกระทรวงเข้าทำงาน หรือการห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ทำงานตามประเภทของงานและสถานที่ที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๙๕ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีที่นายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๓๙/๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๗ หรือมาตรา ๔๘ เป็นเหตุให้ลูกจ้างได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ หรือถึงแก่ ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาทหรือทั้งจำ ทั้งปรับ(มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน โดยนายจ้างผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๔)

๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๔๘/๑ และมาตรา ๑๔๘/๒ แห่งพระราชบัญญัติ คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยนายจ้างผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๔ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับการจ้างเด็กอายุต่ำกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงเป็นลูกจ้างหรือการรับเด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่า ที่กำหนดในกฎกระทรวงเข้าทำงาน ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงแปดแสนบาทต่อลูกจ้างหนึ่งคน หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และถ้านายจ้างผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๙ หรือมาตรา ๕๐ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปีทำงาน

ตามประเภทของงานและสถานที่ที่กำหนด ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงแปดแสนบาทต่อลูกจ้างหนึ่งคน หรือจากคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้ลูกจ้างได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ หรือถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่แปดแสนบาทถึงสองล้านบาทต่อลูกจ้างหนึ่งคน หรือจากคุกไม่เกินสี่ปี หรือทั้งปรับทั้งจำ (มาตรา ๕)

๖. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอน ๘๘ ก วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ หน้า ๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน และมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป สมควรเพิ่มบทบัญญัติ เกี่ยวกับการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำสำหรับลูกจ้างบางกลุ่มหรือบางประเภท เช่น นักเรียน นักศึกษา คนพิการ และผู้สูงอายุ เพื่อให้มีการส่งเสริมการจ้างงานและคุ้มครองแรงงานสำหรับ ลูกจ้างบางกลุ่มหรือบางประเภทดังกล่าว ซึ่งอาจมีลักษณะการทำงานที่แตกต่างจากลูกจ้างทั่วไป ปรับปรุงบทบัญญัติเรื่องข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานเพื่อลดภาระของนายจ้างในการส่งสำเนา ข้อบังคับดังกล่าว ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ให้สอดคล้องกันและเหมาะสมยิ่งขึ้นและเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการเกษียณอายุและการจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างกรณีเกษียณอายุเพื่อคุ้มครองลูกจ้างกรณีเกษียณอายุและเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งเพิ่มบทกำหนดโทษกรณีนายจ้างไม่จ่ายค่าชดเชยให้แก่ ลูกจ้างกรณีเกษียณอายุจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๗ วรรคสอง โดยกำหนดให้คณะกรรมการค่าจ้าง อาจพิจารณากำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่แตกต่างจากที่พิจารณากำหนดในวรรคสอง เพื่อใช้สำหรับ ลูกจ้างกลุ่มนั้นหรือประเภทนั้น ในกิจการ งานหรือสาขาอาชีพประเภทใด เพียงใด ในท้องถิ่นใดก็ได้ เพื่อเป็นการส่งเสริมการจ้างงานและการคุ้มครองแรงงานสำหรับลูกจ้างบางกลุ่มหรือบางประเภท ซึ่งอาจมีลักษณะการทำงานที่แตกต่างจากลูกจ้างทั่วไป

๒. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๘ วรรคสอง โดยตัดกรณีการส่งสำเนาข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานให้แก่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ออก เพื่อลดภาระของนายจ้างในการส่งสำเนาข้อบังคับดังกล่าว และตัดมาตรา ๑๐๘ วรรคสาม ออก เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขมาตรา ๑๐๘ วรรคสอง อันจะช่วยลดระยะเวลาในกระบวนการเริ่มต้นธุรกิจให้มีความสะดวก รวดเร็ว และเป็นกลไกหนึ่งที่จะดึงดูดนักลงทุนให้เข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น

๓. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๐ โดยตัดระยะเวลาประกาศภายในเจ็ดวันออก และแก้ไขให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๘

๔. เพิ่มเพิ่มมาตรา ๑๑๘/๑ โดยเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการเกษียณอายุและการจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างกรณีเกษียณอายุ เพื่อคุ้มครองและสร้างความมั่นคงให้แก่ลูกจ้าง หลังเกษียณอายุและเกิดความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย และในกรณีที่ไม่มีบทลงโทษ หรือมีการตกลงหรือกำหนดการเกษียณอายุไว้เกินกว่าหกสิบปีให้ลูกจ้างที่มีอายุครบหกสิบปีขึ้นไป มีสิทธิแสดงเจตนาเกษียณอายุได้โดยให้แสดงเจตนาต่อนายจ้าง

และให้มีผลเมื่อครบสามสิบวัน นับแต่วันแสดงเจตนา เพื่อให้สิทธิแก่ลูกจ้างที่จะขอเกษียณอายุเมื่อมีอายุครบหกสิบปีขึ้นไป และเพื่อให้นายจ้างทราบล่วงหน้า

๕. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔๔ (๑) โดยเพิ่มบทกำหนดโทษกรณีนายจ้างไม่จ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างซึ่งเลิกจ้างเพราะเหตุเกษียณอายุตามมาตรา ๑๑๘/๑

๗. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๖๗ ก วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๒๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นก หนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันและไม่เอื้อประโยชน์ ต่อการดำเนินการเพื่อให้ความคุ้มครองลูกจ้าง สมควรแก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดให้การเปลี่ยนแปลง ตัวนายจ้างต้องได้รับความยินยอมจากลูกจ้าง กำหนดให้ลูกจ้างมีสิทธิลาเพื่อกิจธุระอันจำเป็นปีหนึ่ง ไม่น้อยกว่าสามวันทำงาน กำหนดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงมีครรภ์สามารถลาเพื่อตรวจครรภ์ก่อนคลอด บุตรได้โดยให้ถือเป็นวันลาเพื่อคลอดบุตร เพิ่มอัตราค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกัน ครบยี่สิบปีขึ้นไป กำหนดให้การย้ายสถานประกอบกิจการ ให้รวมทั้งการย้ายสถานประกอบกิจการ ไปตั้ง ณ สถานที่ใหม่ หรือสถานที่อื่นของนายจ้าง และแก้ไขให้นายจ้างกำหนดค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุดในอัตราเท่ากันทั้งลูกจ้างชายและหญิง ในงานที่มีค่าเท่าเทียมกันเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล จึงจ ะต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมให้นายจ้างเสียดอกเบี้ยให้แก่ลูกจ้างในระหว่างผิดนัด ร้อยละสิบห้าต่อปี ในกรณีที่นายจ้างไม่จ่ายเงินสำหรับกรณีนายจ้างบอกเลิกสัญญาจ้างโดยไม่บอกกล่าวล่วงหน้า ตามมาตรา ๑๗/๑ หรือเงินที่นายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๗๐ หรือไม่จ่ายเงินกรณีนายจ้างหยุดกิจการตามมาตรา ๗๕ หรือไม่จ่ายค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าหรือค่าชดเชยพิเศษตามมาตรา ๑๒๐/๑

๒. แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงตัวนายจ้างที่มีผลทำให้ลูกจ้างไปเป็นลูกจ้างของนายจ้างใหม่ ต้องได้รับความยินยอมจากลูกจ้าง

๓. เพิ่มบทบัญญัติให้นายจ้างต้องจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างสำหรับกรณีที่นายจ้างบอกเลิกสัญญาจ้างที่ไม่มีก หนดระยะเวลา โดยไม่บอกกล่าวล่วงหน้าให้ลูกจ้างทราบตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง

๔. แก้ไขเพิ่มเติมให้ลูกจ้างมีสิทธิลาเพื่อกิจธุระอันจ ะเป็นได้ปีละไม่น้อยกว่าสามวันทำงาน

๕. แก้ไขเพิ่มเติมให้ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงมีครรภ์มีสิทธิลาเพื่อคลอดบุตร ครรภ์หนึ่งไม่เกินเก้าสิบแปดวัน ซึ่งเพิ่มจากเดิมที่ลาได้ไม่เกินเก้าสิบวัน โดยการลาเพื่อคลอดดังกล่าว ให้รวมถึงการลาเพื่อตรวจครรภ์ก่อนคลอดบุตรด้วย

๖. แก้ไขเพิ่มเติมให้นายจ้างกำหนดค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุดและค่าล่วงเวลาในวันหยุดในอัตราเท่ากันทั้งลูกจ้างชายและหญิง สำหรับงานอันมีลักษณะ คุณภาพและปริมาณเท่ากันหรืองานที่มีค่าเท่าเทียมกัน

๗. เพิ่มบทบัญญัติให้นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างในวันลา เพื่อกิจธุระอันจำเป็นตามมาตรา ๓๔ เป็นจ านวนเท่ากับค่าจ้างในวันท างานตลอดระยะเวลาที่ลา แต่ปีหนึ่งต้องไม่เกินสามวันท างาน

๘. แก้ไขเพิ่มเติมให้นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงมีครรภ์ในวันลาเพื่อตรวจครรภ์ ก่อนคลอดบุตร

๙. แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อกำหนดเวลาการจ่ายเงินที่นายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยให้จ่ายเดือนหนึ่งไม่น้อยกว่าหนึ่งครั้งและในกรณีที่นายจ้างเลิกจ้างลูกจ้าง ให้นายจ้างจ่ายเงินที่นายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้แก่ลูกจ้างภายในสามวัน นับแต่วันที่เลิกจ้าง

๑๐. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับเงื่อนไขการจ่ายเงิน กรณีที่นายจ้างต้องหยุดกิจการทั้งหมดหรือบางส่วน เป็นการชั่วคราว มิใช่จากเหตุสุดวิสัย โดยกำหนดให้นายจ้างต้องจ่ายเงิน ณ สถานที่ท างานของลูกจ้าง หรือ หากเป็นสถานที่อื่นหรือด้วยวิธีอื่นต้องได้รับความยินยอมจากลูกจ้าง เป็นไปตามมาตรา ๕๕ และภายในเวลาที่กำหนดการจ่ายเงินตามมาตรา ๗๐ (๑) ซึ่งให้จ่ายเดือนหนึ่ง ไม่น้อยกว่าหนึ่งครั้ง เว้นแต่จะมีการตกลงกันเป็นอย่างอื่นที่เป็นประโยชน์แก่ลูกจ้าง

๑๑. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสวัสดิการแรงงาน ในส่วนของเลขมาตรา ให้สอดคล้องกับการเพิ่มบทบัญญัติในมาตรา ๑๒๐/๑

๑๒. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับระยะเวลาการท างานของลูกจ้าง สำหรับการจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้าง เมื่อนายจ้างเลิกจ้าง โดยที่ลูกจ้างต้องท างานติดต่อกันครบสิบปี แต่ไม่ครบยี่สิบปีให้นายจ้างต้องจ่ายค่าชดเชย ไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้ายสามร้อยวัน หรือไม่น้อยกว่าค่าจ้างของการท างานสามร้อยวันสุดท้ายสำหรับ ลูกจ้าง ซึ่งได้รับค่าจ้างตามผลงาน โดยค านวณเป็นหน่วย

๑๓. เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้าง สำหรับลูกจ้าง ซึ่งท างานติดต่อกัน ครบยี่สิบปีขึ้นไป โดยให้นายจ้างต้องจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างไม่น้อยกว่าค่าจ้าง อัตราสุดท้ายสี่ร้อยวัน หรือไม่ น้อยกว่าค่าจ้างของการท างานสี่ร้อยวันสุดท้ายส ำหรับลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างตามผลงานโดยค านวณเป็นหน่วย

๑๔. แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการย้ายสถานประกอบกิจการ และการจ่ายค่าชดเชยพิเศษแทน การบอกกล่าวล่วงหน้า หรือค่าชดเชยพิเศษ โดยให้นายจ้างที่ประสงค์จะย้ายสถานประกอบกิจการไปตั้ง ณ สถานที่ใหม่ หรือย้ายไปยังสถานที่อื่นของนายจ้างต้องปิดประกาศแจ้งการย้ายให้ลูกจ้างทราบล่วงหน้า ถ้าหากไม่ปิดประกาศแจ้งการย้ายให้ลูกจ้างทราบล่วงหน้าให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าว ล่วงหน้าแก่ลูกจ้างที่ไม่ประสงค์จะไปท างาน ณ สถานประกอบกิจการแห่งใหม่เท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย สามสิบวัน หรือเท่ากับค่าจ้างของการท างานสามสิบวันสุดท้ายสำหรับลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างตามผลงาน โดยค านวณเป็นหน่วย และหากลูกจ้างคนใดเห็นว่าการย้ายสถานประกอบกิจการดังกล่าวมีผลกระทบสำคัญ ต่อการดำรงชีวิตตามปกติของลูกจ้างหรือครอบครัวของลูกจ้าง และไม่ประสงค์จะไปท างาน ณ สถานประกอบ กิจการแห่งใหม่ ต้องแจ้งให้นายจ้างทราบเป็นหนังสือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ปิดประกาศ หรือนับแต่วันที่ ย้ายสถานประกอบกิจการในกรณีที่นายจ้างมิได้ปิดประกาศ และให้ถือว่าสัญญาจ้างสิ้นสุดลงในวันที่นายจ้าง ย้ายสถานประกอบกิจการ โดยลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าชดเชยพิเศษ ไม่น้อยกว่าอัตราค่าชดเชยที่ลูกจ้างพึงมีสิทธิ ได้รับตามมาตรา ๑๑๘ นอกจากนั้น ให้นายจ้างมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการสวัสดิการแรงงานภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากลูกจ้างว่าการย้ายสถานประกอบกิจการมีผลกระทบสำคัญ ต่อการด ำรงชีวิตตามปกติของลูกจ้าง หรือครอบครัวของลูกจ้าง หากนายจ้างไม่เห็นด้วยกับเหตุผลดังกล่าว

๑๕. แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณา ค ้างและการมีค ำสั่งของคณะกรรมการสวัสดิการ แรงงาน เกี่ยวกับการจ่ายค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้า หรือค่าชดเชยพิเศษ กรณีที่นายจ้าง ไม่เห็นด้วยกับเหตุผลของลูกจ้างว่าการย้ายสถานประกอบกิจการมีผลกระทบส ำคัญต่อการดำรงชีวิตตามปกติ

ของลูกจ้างหรือครอบครัวของลูกจ้างตามมาตรา ๑๒๐ วรรคห้า โดยแยกบทบัญญัติดังกล่าวนี้ ออกเป็นอีก มาตราหนึ่ง และเพิ่มบทบัญญัติให้การดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้างเป็นอันระงับไป หากนายจ้างอุทธรณ์คำสั่ง ของคณะกรรมการสวัสดิการแรงงานไปสู่ศาลภายในระยะเวลาที่กำหนด และได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือ คาสั่งของศาลแล้ว

๑๖. แก้ไขเพิ่มเติมให้การดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้างเป็นอันระงับไป หากนายจ้างได้ปฏิบัติตามคำสั่ง ของพนักงานตรวจแรงงานเกี่ยวกับสิทธิได้รับเงินของลูกจ้างภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยไม่ต้องรอให้มี การปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคาสั่งของศาล

๑๗. เพิ่มบทบัญญัติให้การดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้างเป็นอันระงับไป หากนายจ้างนำคดีไปสู่ศาล ภายในระยะเวลาที่กำหนด และได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเกี่ยวกับสิทธิได้รับเงินของลูกจ้างแล้ว

๑๘. ปรับปรุงบทกำหนดโทษ โดยเพิ่มกรณีที่นายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๗/๑ และมาตรา ๒๓ วรรคสอง เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

๑๙. ปรับปรุงบทกำหนดโทษ โดยเพิ่มกรณีที่นายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒๐/๑ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

๒๐. ปรับปรุงบทกำหนดโทษ โดยเพิ่มกรณีที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่งหรือ วรรคสาม เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

๒๑. ปรับปรุงบทกำหนดโทษ โดยยกเลิกกรณีที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒๐ เพื่อให้สอดคล้อง กับการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

๒๒. ปรับปรุงบทกำหนดโทษ โดยยกเลิกกรณีที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการสวัสดิการ แรงงานที่ตามมาตรา ๑๒๐ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

๒๓. ยกเลิกขั้นตอนในการให้พนักงานตรวจแรงงานมีหนังสือแจ้งเตือน นายจ้างซึ่งไม่ยื่นหรือไม่แจ้ง แบบแสดงสภาพการจ้างและสภาพการท างาน

นางสาววรรณัช สว่างแจ้ง / จัดท า

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองแรงงานในงานประมง

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานในงานประมง

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้
การคุ้มครองสิทธิของแรงงานประมงและป้องกันการบังคับใช้แรงงานในงานประมงครบถ้วนสมบูรณ์และ
สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง
พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าของเรือ” หมายความว่า เจ้าของเรือประมง และให้หมายความรวมถึงผู้เช่าเรือประมง แต่มิให้หมายความรวมถึงเจ้าของเรือประมงซึ่งให้ผู้อื่นเช่าหรือใช้เพื่อประกอบกิจการประมงโดยตนเอง ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย

“แรงงานประมง” หมายความว่า ผู้ควบคุมเรือประมงและคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง แต่มิให้หมายความรวมถึงผู้สังเกตการณ์ตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

“เรือประมง” หมายความว่า ยานพาหนะทางน้ำทุกขนาดที่ใช้หรือเจตนาจะใช้เพื่อทำการประมง ในทางการค้า

“ทำการประมง” หมายความว่า ทำการประมงตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

“ประมงเพื่อการยังชีพ” หมายความว่า การทำการประมงเพื่อนำสัตว์น้ำมาบริโภคภายในครอบครัวหรือนำไปจำหน่ายให้กับชุมชนโดยตรง

“ประมงน้ำจืด” หมายความว่า ประมงน้ำจืดตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

“ประมงเพื่อนันทนาการ” หมายความว่า การทำการประมงเพื่อการพักผ่อน การแข่งขันทางกีฬา หรือการอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด

“นอกน่านน้ำไทย” หมายความว่า ทะเลหลวงที่อยู่พ้นจากเขตเศรษฐกิจจำเพาะตามประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะของราชอาณาจักรไทย หรือสุดเขตไหล่ทวีปที่เป็นสิทธิอธิปไตยของราชอาณาจักรไทย ตามกฎหมายระหว่างประเทศ สุดแต่เขตใดจะไกลกว่า และให้หมายความรวมถึงทะเลที่อยู่ในเขตของรัฐชายฝั่งอื่นนอกจากประเทศไทยด้วย

“สัญญาจ้าง” หมายความว่า สัญญาจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

“ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออก” หมายความว่า ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออกตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้รัฐมนตรีแต่ละกระทรวง มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับราชการของ กระทรวงนั้น

หมวด ๑ บททั่วไป

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับกับการทำการประมงในกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) ประมงเพื่อการยังชีพ
- (๒) ประมงน้ำจืด
- (๓) ประมงเพื่อนันทนาการ
- (๔) การทำการประมงตามขนาดเรือหรือจำนวนแรงงานประมงที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด

มาตรา ๖ นอกจากการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เจ้าของเรือ และแรงงานประมงต้องปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ขั้นต่ำในการทำงาน การปฏิบัติหน้าที่ ที่พักอาศัย อาหาร การคุ้มครองความปลอดภัยและสุขอนามัยในการทำงานบนเรือประมง และการจัดสวัสดิการในการทำงาน บรรดาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการจัดหางาน และคุ้มครองคนหางาน กฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย กฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว กฎหมายว่าด้วยการประมง กฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน และกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ ทั้งนี้ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะได้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะหรือบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ในการจัดทำสัญญาจ้าง ต้องกำหนดให้รวมถึงเงื่อนไขหรือการจัดการอย่างอื่นเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของแรงงานประมงและสภาพการทำงานทั้งบนเรือและบนท่าเทียบเรือ

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามกฎหมายตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเจ้าของเรือเป็นนายจ้างและแรงงานประมงเป็นลูกจ้าง

ให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบกฎหมายตามวรรคหนึ่ง จัดทำรายงานจำนวนคดีและผลการดำเนินงานให้กระทรวงแรงงาน และให้กระทรวงแรงงานรวบรวมจัดทำรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์

จำนวนคดี การดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และแนวทางการดำเนินงานในอนาคตเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานในงานประมงให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เสนอต่อคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ตามระยะเวลาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนด

มาตรา ๗ บรรดาคดีที่เกิดจากข้อพิพาทระหว่างเจ้าของเรือกับแรงงานประมง หรือ ทายาทหรือระหว่างบุคคลดังกล่าวกับเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐ อันเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลแรงงาน

หมวด ๒

การคุ้มครองแรงงานประมง

มาตรา ๘ ในการอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย กฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว และกฎหมายว่าด้วยการประมง ที่เกี่ยวกับการทำงานของ แรงงานประมง ให้กระทำได้เฉพาะกรณีที่ผู้ขออนุญาตมีใบรับรองแพทย์แสดงว่ามีความพร้อมด้านสุขภาพ ในการทำงานบนเรือประมงซึ่งรวมทั้งสุขภาพด้านการได้ยินและด้านสายตาด้วย

มาตรา ๙ เมื่อมีเหตุดังต่อไปนี้เกิดขึ้นนอกน่านน้ำไทยหรือ ณ ต่างประเทศ แรงงานประมง มีสิทธิขอเดินทางกลับสถานที่ที่เจ้าของเรือรับแรงงานประมงเข้าทำงานหรือสถานที่ที่ตกลงกันไว้ในสัญญาจ้าง

(๑) ครบกำหนดเวลาตามสัญญาจ้างในระหว่างเวลาที่แรงงานประมงทำงานอยู่ ณ สถานที่อื่น อันมิใช่สถานที่ที่เจ้าของเรือรับแรงงานประมงเข้าทำงานและมิได้มีการตกลงต่อสัญญาจ้างต่อไป

(๒) เจ้าของเรือหรือแรงงานประมงบอกเลิกสัญญาจ้างก่อนครบกำหนดตามสัญญาจ้าง หรือ เจ้าของเรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในสัญญาจ้างโดยแรงงานประมงไม่ยินยอม

(๓) แรงงานประมงเจ็บป่วยจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(๔) แรงงานประมงถูกนำไปอยู่ในต่างประเทศไม่ว่าด้วยเหตุใดอันมิใช่เป็นความผิดของ แรงงานประมง

เมื่อได้รับคำร้องขอจากแรงงานประมงตามวรรคหนึ่ง เจ้าของเรือต้องดำเนินการส่งแรงงานประมงนั้น มายังสถานที่ที่เจ้าของเรือรับแรงงานประมงเข้าทำงานหรือสถานที่ที่ตกลงกันไว้ในสัญญาจ้างโดยเร็ว ในระหว่างเวลาที่ยังไม่สามารถจัดส่งได้ด้วยเหตุใดอันจะโทษเจ้าของเรือมิได้ เจ้าของเรือต้องจัดให้แรงงาน ประมงมีที่พักในเรือหรือที่พักที่เหมาะสมและมีอาหารที่เพียงพอในการดำรงชีพ ทั้งนี้ เจ้าของเรือ ต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งปวง

ในกรณีที่แรงงานประมงขอใช้สิทธิตาม (๒) หากเหตุนี้^๕เกิดจากความผิดของแรงงานประมง หรือแรงงานประมงเป็นผู้เลิกสัญญาจ้างโดยไม่มีเหตุอันสมควร แรงงานประมงต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการส่งกลับ

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่เจ้าของเรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการเพื่อให้แรงงานประมงได้เดินทางกลับมายังสถานที่ตามมาตรา ๙ และเมื่อได้เสียค่าใช้จ่ายไปเป็นจำนวนเท่าใด ให้เจ้าของเรือจ่ายคืนให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละสิบห้าต่อปีนับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ออกค่าใช้จ่ายจนถึงวันที่ชำระครบถ้วน

ในการออกใบอนุญาตทำการประมงตามกฎหมายว่าด้วยการประมงหรือการต่ออายุใบอนุญาตใช้เรือตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย แล้วแต่กรณี ให้กระทำได้เฉพาะกรณีที่เจ้าของเรือได้ชำระค่าใช้จ่ายพร้อมดอกเบี้ยตามวรรคหนึ่งแล้ว

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่มีค่าบริการและค่าใช้จ่ายในการจัดทำงานสำหรับแรงงานประมง ให้ผู้จัดทำงานเรียกเก็บจากเจ้าของเรือ และเจ้าของเรือมีหน้าที่ต้องชำระค่าบริการและค่าใช้จ่ายดังกล่าว

มาตรา ๑๒ เจ้าของเรือต้องจัดให้แรงงานประมงได้รับสิทธิประโยชน์ด้านสุขภาพและสวัสดิการในด้านต่าง ๆ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด โดยจะจัดให้มีประกันที่คุ้มครองด้านสุขภาพและสวัสดิการดังกล่าว หรือวิธีอื่นใดที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด ก็ได้

มาตรา ๑๓ เรือประมงที่มีดาดฟ้าและมีขนาดตั้งแต่สามร้อยตันกรอสส์ขึ้นไป ต้องจัดให้มีที่พักอาศัยบนเรือประมงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

มาตรา ๑๔ เรือประมงดังต่อไปนี้ ต้องมีใบรับรองว่าเรือผ่านการตรวจสอบสภาพความเป็นอยู่และสภาพการทำงานตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกรมเจ้าท่าประกาศกำหนด

(๑) เรือที่ออกไปทำการประมงเกินกว่าสามวัน และมีความยาวตลอดลำ โดยวัดจากจุดที่อยู่หน้าสุดของหัวเรือถึงจุดหลังสุดของท้ายเรือ เป็นระยะเส้นตรงขนานไปกับเส้นแนวน้ำที่กำหนดไว้ตั้งแต่ยี่สิบหกจุดห้าเมตรขึ้นไป หรือ

(๒) เรือที่ออกไปทำการประมงเกินกว่าสามวันและเดินเรือออกไปนอกน่านน้ำไทย

ในการกำหนดหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องกำหนดระยะเวลาในการออกใบรับรองซึ่งต้องไม่เกินสิบวันทำการ อายุใบรับรองซึ่งต้องไม่เกินห้าปี และให้มีอำนาจกำหนดให้กรมประมง กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน หรือสถาบันการตรวจเรือที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมประกาศกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย เป็นผู้ออกใบรับรองแทนได้

ในการแจ้งออกทำการประมงเจ้าของเรือต้องแจ้งหมายเลขใบรับรองตามวรรคหนึ่งด้วยทุกครั้ง และศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออกจะอนุญาตให้เรือออกไปทำการประมงได้เมื่อใบรับรองยังไม่หมดอายุ

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่แรงงานประมงร้องเรียนว่าเจ้าของเรือมิได้ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ เจ้าของเรือจะบอกเลิกสัญญาจ้างหรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้แรงงานประมงไม่สามารถทนทำงานต่อไปได้เพราะเหตุแห่งการร้องเรียนดังกล่าวหรือเพราะเหตุที่ไปให้การเป็นพยานในเรื่องที่มีการร้องเรียนดังกล่าวมิได้

หมวด ๓ พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ขึ้นไปบนเรือประมงหรือเข้าไปในสถานที่ประกอบกิจการของเจ้าของเรือเพื่อตรวจสอบสภาพการทำงาน สภาพการจ้าง และสภาพความเป็นอยู่ สอบถามข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการตรวจสอบหรือพิสูจน์ข้อเท็จจริงในอันที่จะปฏิบัติการเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกเจ้าของเรือ แรงงานประมง หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) มีคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของเรือหรือแรงงานประมงปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) มีคำสั่งเป็นหนังสือห้ามนำเรือออกทำการประมงในกรณีที่เรือมีสภาพไม่ปลอดภัย หรือเจ้าของเรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ขั้นต่ำในการทำงาน การปฏิบัติหน้าที่ ที่พักอาศัย อาหาร การคุ้มครองความปลอดภัยและสุขอนามัยในการทำงานบนเรือประมง หรือการจัดสวัสดิการในการทำงาน ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการแก้ไขให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ โดยต้องระบุเหตุผลในคำสั่งห้ามให้ชัดเจน

ในการใช้อำนาจตาม (๑) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวต่อเจ้าของเรือ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง และเจ้าของเรือหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต้องไม่กระทำหรืองดเว้นกระทำการใดอันเป็นเหตุให้พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด

การปฏิบัติการตาม (๑) และ (๔) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด ทั้งนี้ ต้องกำหนดให้มีการบูรณาการในการปฏิบัติการร่วมกันเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๗ เมื่อได้รับการร้องขอหรือร้องเรียนหรือมีพยานหลักฐานเชื่อว่าเรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทยมีสภาพบนเรือที่เป็นอันตรายต่อชีวิต ความปลอดภัย หรือสุขภาพ อย่างร้ายแรง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจขึ้นไปบนเรือและตรวจเรือประมงดังกล่าวที่เข้ามาในราชอาณาจักร และในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้จะสั่งให้กักเรือไว้จนกว่าจะมีการแก้ไขกรณีดังกล่าวก็ได้

หมวด ๔ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๘ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๙ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าคณะกรรมการเปรียบเทียบเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง ให้มีอำนาจเปรียบเทียบได้ ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด

คณะกรรมการเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง ให้ประกอบด้วยผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นกรรมการ และผู้แทนกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยให้มีทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและในส่วนภูมิภาคได้ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนดตามความเหมาะสม

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น เกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงาน

ของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๑ ใบรับรองแพทย์ซึ่งออกให้แรงงานประมงก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้สามารถใช้แทนใบรับรองแพทย์ตามมาตรา ๘ ได้จนกว่าจะสิ้นอายุของใบรับรองแพทย์นั้น

มาตรา ๒๒ การจัดให้มีที่พักอาศัยบนเรือประมงตามมาตรา ๑๓ ไม่ใช่บังคับกับเรือประมงที่มีดาดฟ้าและมีขนาดตั้งแต่สามร้อยตันกรอสส์ขึ้นไปที่มีอยู่แล้วในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ เว้นแต่มีการขยายขนาดของตัวเรือ หรือที่พักอาศัย หรือระวางบรรทุกสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ ที่ถือเป็นการดัดแปลงเรือเป็นส่วนใหญ่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย ภายหลังจากวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช่บังคับกับเรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทยซึ่งมาขอจดทะเบียนเป็นเรือไทย ตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทยภายหลังจากวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ เว้นแต่เรือประมงที่เคยจดทะเบียนเป็นเรือไทยและมีการขอยกเลิกทะเบียนเรือไทยเพื่อไปจดทะเบียนเป็นเรือของรัฐชายฝั่งอื่น ตามเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตให้ทำการประมงของรัฐชายฝั่งนั้น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหน้าที่ของเจ้าของเรือและการปฏิบัติหน้าที่ของแรงงานประมงให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อคุ้มครองสิทธิของแรงงานประมงและป้องกันการบังคับใช้แรงงานในงานประมงที่มีความแตกต่างจากการทำงานของลูกจ้างทั่วไป เนื่องจากมีความเสี่ยงภัยทางทะเลและมีระยะเวลาการทำงานที่ต่อเนื่องเป็นเวลานาน อันเป็นการส่งเสริมและเพิ่มความสามารถในการประกอบกิจการประมงของประเทศ ตลอดจนเพื่อเป็นการอนุวัติการให้เป็นไปตามอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๑๘๘ ว่าด้วยการทำงานในภาคการประมง ค.ศ. ๒๐๐๗ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ. .... มีหลักการ เพื่อให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานในงานประมง เสนอโดยคณะรัฐมนตรีชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ. ....

ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติ ในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายและส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๖๗ ก วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

วันใช้บังคับ เมื่อพ้นก าหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหน้าที่ของเจ้าของเรือและการปฏิบัติหน้าที่ของแรงงานประมงให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อคุ้มครองสิทธิของแรงงานประมงและป้องกันการบังคับใช้แรงงานในงานประมงที่มีความแตกต่างจากการท างานของลูกจ้างทั่วไปเนื่องจากมีความเสี่ยงภัยทางทะเลและมีระยะเวลาการท างานที่ต่อเนื่องเป็นเวลานาน อันเป็นการส่งเสริมและเพิ่มความสามารถในการประกอบกิจการประมงของประเทศ ตลอดจนเพื่อเป็นการอนุวัติการให้เป็นไปตามอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๑๘๘ ว่าด้วยการท างานในภาคการประมง ค.ศ. ๒๐๐๗ จึงจ าเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๒ มาตรา สาระส าคัญสรุปได้ดังนี้

๑. บทนิยามศัพท์

“เจ้าของเรือ” หมายความว่า เจ้าของเรือประมง และให้หมายความรวมถึงผู้เช่าเรือประมง แต่ไม่ให้ความหมายรวมถึงเจ้าของเรือประมงซึ่งให้ผู้อื่นเช่าหรือใช้เพื่อประกอบกิจการประมงโดยตนเองไม่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย

“แรงงานประมง” หมายความว่า ผู้ควบคุมเรือประมงและคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง แต่ไม่รวมถึงผู้สังเกตการณ์ตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

“เรือประมง” หมายความว่า เรือประมงตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

“ท ากการประมง” หมายความว่า ท ากการประมงตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

“ประมงน าจืด” หมายความว่า ประมงน าจืดตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

“ประมงเพื่อการยังชีพ” หมายความว่า การทำการประมงเพื่อนำสัตว์น้ำมาบริโภคภายในครอบครัวหรือคน ๑๒ คนให้กับชุมชนโดยตรง

“ประมงเพื่อนันทนาการ” หมายความว่า การทำการประมงเพื่อการพักผ่อนการแข่งขันทางกีฬา หรือการอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด

“นอกน่านน้ำไทย” หมายความว่า ทะเลหลวงที่อยู่พ้นจากเขตเศรษฐกิจจำเพาะตามประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะของราชอาณาจักรไทย หรือสุดเขตไหล่ทวีปที่เป็นสิทธิอธิปไตยของราชอาณาจักรไทย ตามกฎหมายระหว่างประเทศ สุดแต่เขตใดจะไกลกว่า และหมายความรวมถึงทะเลที่อยู่ในเขตของรัฐชายฝั่งอื่น นอกจากประเทศไทยด้วย

“สัญญาจ้าง” หมายความว่า สัญญาจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

“ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออก” หมายความว่า ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออกตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๒. กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับกับการท การประมงในกรณีดังต่อไปนี้

๒.๑ ประมงเพื่อการยังชีพ

๒.๒ ประมงน้ำจืด

๒.๓ ประมงเพื่อนันทนาการ

๒.๔ การท การประมงตามขนาดเรือหรือจำนวนแรงงานประมงที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศก าหนด

๓. กำหนดหลักเกณฑ์อย่างอื่นให้เจ้าของเรือและแรงงานต้องปฏิบัติ นอกจากการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

๔. กำหนดให้บรรดาคดีที่เกิดจากข้อพิพาทระหว่างเจ้าของเรือกับแรงงานประมงหรือทายาทหรือระหว่างบุคคลดังกล่าวกับเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐ อันเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้อยู่ในเขตอำนาจศาลแรงงาน

๕. กำหนดให้การอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย กฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทางานของคนต่างดาว และกฎหมายว่าด้วยการประมง ที่เกี่ยวกับการทางานของแรงงานประมง ให้กระทำไ้เฉพาะกรณีที่ผู้ขออนุญาตมีใบรับรองแพทย์แสดงว่ามีความพร้อมด้านสุขภาพในการทางานบนเรือประมงซึ่งรวมทั้งสุขภาพด้านการได้ยินและด้านสายตาด้วย

๖. กำหนดให้แรงงานประมงมีสิทธิขอเดินทางกลับสถานที่ที่เจ้าของเรือรับแรงงานประมงเข้าทำงาน หรือสถานที่ที่ตกลงกันไว้ในสัญญาจ้าง เมื่อมีเหตุเกิดขึ้นนอกน่านน้ำไทยหรือ ณ ต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

๖.๑ ครอบคลุมเวลาตามสัญญาจ้างในระหว่างเวลาที่แรงงานประมงทำงานอยู่ ณ สถานที่อื่นอันมิใช่สถานที่ที่เจ้าของเรือรับแรงงานประมงเข้าทำงานและมิได้มีการตกลงต่อสัญญาจ้างต่อไป

๖.๒ เจ้าของเรือหรือแรงงานประมงบอกเลิกสัญญาจ้างก่อนครบกำหนดตามสัญญาจ้าง หรือเจ้าของเรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในสัญญาจ้างโดยแรงงานประมงไม่ยินยอม

๖.๓ แรงงานประมงเจ็บป่วยจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

๖.๔ แรงงานประมงถูกนำไปอยู่ในต่างประเทศไม่ว่าด้วยเหตุอันมิใช่เป็นความผิดของแรงงานประมง

๗. กำหนดให้เจ้าของเรือต้องจัดให้แรงงานประมงได้รับสิทธิประโยชน์ด้านสุขภาพและสวัสดิการในด้านต่าง ๆ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด โดยจะจัดให้มีประกันที่คุ้มครองด้านสุขภาพและสวัสดิการดังกล่าว หรือวิธีอื่นใดที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด

๘. กำหนดให้เรือประมงที่มีคาดฟ้าและมีขนาดตั้งแต่สามร้อยตันกรอสส์ขึ้นไปต้องจัดให้มีที่พักอาศัยบนเรือประมงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

๙. กำหนดประเภทของเรือประมงที่ต้องมีใบรับรองว่าเรือผ่านการตรวจสอบสภาพความเป็นอยู่และสภาพการท างานตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกรมเจ้าท่าประกาศกำหนด

๑๐. กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจขึ้นไปบนเรือและตรวจเรือประมงมิใช่เรือประมงไทยว่ามีสภาพบนเรือที่เป็นอันตรายต่อชีวิต ความปลอดภัย หรือสุขภาพ อย่างร้ายแรงที่เข้ามาในน่านน้ำไทยและในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้จะสั่งให้กักเรือไว้จนกว่าจะมีการแก้ไขกรณีดังกล่าว

๑๑. กำหนดโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปีหรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาทถึง ๕๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับสำหรับผู้ที่ขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ วรรคสอง

๑๒. กำหนดบทบัญญัติรองรับให้การจัดให้มีที่พักอาศัยบนเรือประมงตามมาตรา ๑๓ ไม่ใช่บังคับกับเรือประมงที่มีคาดฟ้าและมีขนาดตั้งแต่สามร้อยตันกรอสส์ขึ้นไปที่มีอยู่แล้วในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ เว้นแต่มีการดัดแปลงเรือที่ส่งผลให้เกิดการขยายขนาดของตัวเรือหรือที่พักอาศัย หรือการขยายขนาดระวางบรรทุกสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ เพื่อเพิ่มความสามารถในการบรรทุกของเรืออย่างชัดเจนภายหลังจากวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

นางสาววรรณัช สว่างแจ้ง / จัดท า

บรรณานุกรม

สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา : ข้อมูลการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สารบบ
การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ณ วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๖๒ [ข้อมูลออนไลน์] สืบค้นจาก : [http://web.senate.go.th/
w3c/senate/pictures/sec/13/sp5/act.pdf](http://web.senate.go.th/w3c/senate/pictures/sec/13/sp5/act.pdf) [๒ กันยายน ๒๕๖๓]

สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติ [ข้อมูลออนไลน์] สืบค้นจาก : <http://www.senate.go.th/w3c/senate/>[๒ กันยายน ๒๕๖๓]

ราชกิจจานุเบกษา (๒๕๖๒) : ค้นหาราชกิจจานุเบกษา ประเภท ก เล่ม ๑๓๖ ชนิดพระราชบัญญัติ/
พระราชกำหนด [ข้อมูลออนไลน์] สืบค้นจาก :
<http://www.ratchakitcha.soc.go.th/RKJ/special/search.jsp>[๒ กันยายน ๒๕๖๓]

ภาคผนวก

ข้อมูลการพิจารณาร่างกฎหมาย
และวันประกาศราชกิจจานุเบกษา ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๒

ข้อมูลการพิจารณาร่างกฎหมายและวันประกาศราชกิจจานุเบกษา ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑.	พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๖๒	อนุมัติพระราชกำหนดในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๒	๑๓๖	๔๕ ก	๗ เมษายน ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๑
๒.	พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๒	อนุมัติพระราชกำหนดในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ และในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันจันทร์ที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๙๒ ก	๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๑
๓.	พระราชกำหนดโอนอัตรากำลังพลและงบประมาณบางส่วนของกองทัพบก กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม ไปเป็นของหน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ ซึ่งเป็นส่วนราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๒	อนุมัติพระราชกำหนดในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๒ และในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ) เป็นพิเศษ วันอาทิตย์ที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๑๐๓ ก	๓๐ กันยายน ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๔.	พระราชบัญญัติกองทุน น้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๙ ก	๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๑
๕.	พระราชบัญญัติ การผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๓๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๗๑ ก	๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๒๗	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๖.	พระราชบัญญัติ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๒/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้น คณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๑
๗.	พระราชบัญญัติ การควบคุมสินค้า ที่เกี่ยวข้องกับ การแพร่ขยายอาวุธที่มี อานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๗/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๒ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๘๕	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๘.	พระราชบัญญัติการจัดตั้ง สภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๒๒	เล่ม ๑
๙.	พระราชบัญญัติการจัด ประชารัฐสวัสดิการ เพื่อเศรษฐกิจฐานราก และสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๐/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๓ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับ ตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑	๑๓๖	๒๕ ก	๓ มีนาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๐.	พระราชบัญญัติการดูแล ผลประโยชน์ของคู่สัญญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๒/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้น คณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๔๙ ก	๑๔ เมษายน ๒๕๖๒	๒๗	เล่ม ๑
๑๑.	พระราชบัญญัติการ เดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ (หลักเกณฑ์ เรื่องทุนและอำนาจ การบริหารกิจการ)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและมอบให้ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การเดินอากาศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....เพื่อพิจารณา รายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๒๐๐	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๒.	พระราชบัญญัติการ เดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๓/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๘ ก	๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๕๘	เล่ม ๑
๑๓.	พระราชบัญญัติการตอบโต้ การทุ่มตลาดและการ อุดหนุนซึ่งสินค้าจาก ต่างประเทศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๐๘	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๔.	พระราชบัญญัติการ ทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๔๙ ก	๑๔ เมษายน ๒๕๖๒	๓๓	เล่ม ๑
๑๕.	พระราชบัญญัติ การนิคมอุตสาหกรรมแห่ง ประเทศไทย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๒๓๐	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๖.	พระราชบัญญัติ การบริหารงานและ การให้บริการภาครัฐผ่าน ระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติ ในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ และดำเนินการส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๒ แต่ร่างพระราชบัญญัติที่สภาเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายมีการใช้ถ้อยคำที่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงได้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม ครั้งที่ ๓๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เพื่อขอ พิจารณาทบทวนร่าง ตามข้อบังคับข้อ ๑๒๘ โดยการประชุมครั้งที่ ๓๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุม เห็นชอบด้วยที่จะให้นำร่างพระราชบัญญัตินี้กลับมาทบทวนอีกครั้ง และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๕๗	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๗.	พระราชบัญญัติ การบริหารส่วนงานภายใน ของสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและมอบให้ คณะกรรมาธิการวิสามัญ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๗ ก	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๙๙	เล่ม ๑
๑๘.	พระราชบัญญัติ การประเมินราคา ทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ แห่งรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๘ ก	๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๙	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๙.	พระราชบัญญัติ การพัฒนาการกำกับดูแล และบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๕๔/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้น คณะหนึ่ง จำนวน ๒๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๗๙	เล่ม ๑
๒๐.	พระราชบัญญัติการพัฒนา เด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๕	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๒๑.	พระราชบัญญัติการร่วม ลงทุนระหว่างรัฐ และเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๔ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๒๙ ก	๑๐ มีนาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๑
๒๒.	พระราชบัญญัติการรักษา ความมั่นคงปลอดภัย ไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและมอบให้ คณะกรรมการธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. .... เพื่อพิจารณา รายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๙ ก	๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๒๐	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๒๓.	พระราชบัญญัติการรักษา ผลประโยชน์ของชาติ ทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๙/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนถึง มาตรา ๒๙ และเลื่อนไป พิจารณาต่อในการประชุม ครั้งที่ ๗๗/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ พ.ย. ๒๕๖๑ โดยพิจารณาต่อใน วาระที่ ๒ โดยเริ่มในมาตรา ๓๐ ไปจนจบร่างและลงมติ ในวาระที่ ๓ โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑	๑๓๖	๓๐ ก	๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๑
๒๔.	พระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภา ท้องถิ่นหรือผู้บริหาร ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๓๔ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๒๕๘	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		และสง่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒					
๒๕.	พระราชบัญญัติการศึกษา พระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และสง่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑๑	เล่ม ๑
๒๖.	พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและมอบให้คณะกรรมการธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และสง่าง	๑๓๖	๕๗ ก	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๔๙	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒					
๒๗.	พระราชบัญญัติการ ส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มติรับหลักการและมอบให้ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๘ ก	๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๒
๒๘.	พระราชบัญญัติการ อุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มติรับหลักการและมอบให้ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง	๑๓๖	๕๗ ก	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๕๔	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒					
๒๙.	พระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมบทบัญญัติแห่ง กฎหมายที่เกี่ยวกับอำนาจ หน้าที่ของผู้ทำการแทน ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้รักษาการแทนหรือ ผู้รักษาการในตำแหน่ง ผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและมอบให้ คณะกรรมการธิการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๒๙	เล่ม ๒
๓๐.	พระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมประมวลกฎหมาย ที่ดิน (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและมอบให้ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง	๑๓๖	๔๙ ก	๑๔ เมษายน ๒๕๖๒	๕๘	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒					
๓๑.	พระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมประมวลกฎหมาย ที่ดิน (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและมอบให้ คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๒๘ ก	๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๓๒	เล่ม ๒
๓๒.	พระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๑) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๑/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย	๑๓๖	๓๔ ก	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๕	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		และสง่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑					
๓๓.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๓) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๔๓/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และสง่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑	๑๓๖	๒๐ ก	๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๒
๓๔.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว และการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีอาญา)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๕/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๓/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และสง่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๓๔ ก	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๘	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๓๕.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการพิจารณาวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติ ในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ โดยที่ร่างพระราชบัญญัติที่สภาเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายมีข้อบกพร่องบางประการ จึงบรรจุเพิ่มเติมเข้าระเบียบวาระการประชุม ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๒ เพื่อขอพิจารณาทบทวนร่างตามข้อบังคับ ข้อ ๑๒๘ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมเห็นชอบด้วยที่จะให้นำร่างพระราชบัญญัตินี้กลับมาทบทวนอีกครั้ง ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๒๘ และลงมติเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๙ ก	๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๒๗	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๓๖.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ (e-payment)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๐/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญขึ้น คณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๓/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๒๐ ก	๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๒
๓๗.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๙) พ.ศ. ๒๕๖๒ (มาตรการภาษีเพื่อการ จัดตั้งสำนักงานเศรษฐกิจ และการค้าที่จัดตั้งขึ้น ในประเทศไทยตามที่ได้รับ อนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ตามข้อผูกพันที่ได้ทำขึ้น)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๗/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและมอบให้ คณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๔/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๒๓ ก	๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๓๘.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๐) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๒/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญขึ้น คณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๖/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๔๕ ก	๗ เมษายน ๒๕๖๒	๖	เล่ม ๒
๓๙.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๑) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและมอบให้คณะกรรมการธิการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑๐๓	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๔๐.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ (การจัดเก็บภาษีเงินได้จาก การลงทุนในตราสารหนี้ ผ่านกองทุนรวม)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๐๓	เล่ม ๒
๔๑.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญ ศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๑/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและมอบให้ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลแพ่งตลิ่งชันฯ เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๓๔ ก	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๑	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๔๒.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๖/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๕๗	เล่ม ๒
๔๓.	พระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ค. ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๒๒	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๔๔.	พระราชบัญญัติ คณะกรรมการนโยบาย ที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๔๙ ก	๑๔ เมษายน ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๒
๔๕.	พระราชบัญญัติควบคุม ยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๓๙	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๔๖.	พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๒๑๕	เล่ม ๒
๔๗.	พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮ่องกงประจำประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาฯ ครั้งที่ ๔๓/๒๕๖๑ วันอังคารที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นควรมอบหมายคณะกรรมการการต่างประเทศพิจารณาศึกษาก่อนสภารับหลักการ โดยมีกำหนดเวลาพิจารณาศึกษา ๑๕ วัน และเห็นควรกราบเรียนประธานสภาพิจารณารับรองระเบียบวาระ ในวันศุกร์ ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ตามการประสานงานของคณะรัฐมนตรี และได้บรรจุเข้าระเบียบวาระ ครั้งที่ ๘๐/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๒๐ ก	๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๕	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๐/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พิจารณาในวาระที่ ๒ โดยกรรมาธิการเต็มสภา พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบวาระที่สามในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑					
๔๘.	พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๙ ก	๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๕๒	เล่ม ๒
๔๙.	พระราชบัญญัติคุ้มครองประชาชนในการทำสัญญาขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑๑๑	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒					
๕๐.	พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๙ ก	๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๙๖	เล่ม ๒
๕๑.	พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ (สิทธิลาเพื่อกิจธุระอันจำเป็น การลาเพื่อตรวจครรภ์ ค่าชดเชย	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๑/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๖ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๔/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียด	๑๓๖	๔๓ ก	๕ เมษายน ๒๕๖๒	๒๑	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
	สำหรับลูกจ้างที่ทำงาน ติดต่อกันครบยี่สิบปีขึ้นไป)	เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๑					
๕๒.	พระราชบัญญัติคุ้มครอง แรงงานในงานประมง พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๙๑	เล่ม ๒
๕๓.	พระราชบัญญัติ เครื่องมือแพทย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดี ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๑๕๖๒	๑๘๖	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		และสง่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒					
๕๔.	พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๒ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และสง่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๖๗	เล่ม ๓
๕๕.	พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และสง่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๒๔๗	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๕๖.	พระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลแพ่งต่งชั้น ศาลแพ่ง พระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญาต่งชั้น ศาลอาญาพระโขนง และศาลอาญามีนบุรี พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๑/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดั่งกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๓๔ ก	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒	๗	เล่ม ๓
๕๗.	พระราชบัญญัติ จัดระเบียบการจอดรถ ในเขตองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและมอบให้ คณะกรรมการธิการการปกครองท้องถิ่น เพื่อพิจารณา รายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดั่งกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๒๐๘	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๕๘.	พระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการพิจารณาวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๒๕๓	เล่ม ๓
๕๙.	พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ (แก้ไขการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้พ้นจากราชการ)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ มติรับหลักการและมอบให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๔/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๔๓ ก	๕ เมษายน ๒๕๖๒	๑๗	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๖๐.	พระราชบัญญัติทรัพย์สิน อสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้น คณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๙๗	เล่ม ๓
๖๑.	พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๕/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้น คณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๒๘ ก	๙ มีนาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๖๒.	พระราชบัญญัติเทคโนโลยี ป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๙๔	๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๒	๑๗	เล่ม ๓
๖๓.	พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและมอบให้ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑๖๔	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๖๔.	พระราชบัญญัติธนาคาร อาคารสงเคราะห์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๕/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้น คณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้ พิจารณาต่อในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และเห็นด้วยกับ ข้อสังเกตของคณะกรรมการ และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้น ทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒ ต่อมาในการ ประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๒ พิเศษ วันพุธที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมเห็นชอบด้วยที่จะให้นำร่าง พระราชบัญญัตินี้กลับมาทบทวนอีกครั้ง ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๒๘ โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๖๔	เล่ม ๓
๖๕.	พระราชบัญญัตินโยบาย การท่องเที่ยวแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้น คณะหนึ่ง จำนวน ๑๖ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๖๐	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒					
๖๖.	พระราชบัญญัติ ประกันชีวิต (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๘ ก	๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๓๕	เล่ม ๓
๖๗.	พระราชบัญญัติ ประกันวินาศภัย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มติรับหลักการและมอบให้ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พระราชบัญญัติ ประกันชีวิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณา รายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา	๑๓๖	๖๘ ก	๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๔๕	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒					
๖๘.	พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ (กรรมการขนส่งทางราง กระทรวงคมนาคม)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๓/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๔๙ ก	๑๔ เมษายน ๒๕๖๒	๙	เล่ม ๓
๖๙.	พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด	๑๓๖	๕๗ ก	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒					
๗๐.	พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๗๑ ก	๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๗๑	เล่ม ๓
๗๑.	พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๖/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑๐๖	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		และสง่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒					
๗๒.	พระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และสง่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๑๒๑	เล่ม ๓
๗๓.	พระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๒/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๖/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และสง่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๔๓ ก	๕ เมษายน ๒๕๖๒	๓๐	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๗๔.	พระราชบัญญัติพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๑๐๒	เล่ม ๓
๗๕.	พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ ปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๖/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๙๒	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๗๖.	พระราชบัญญัติภาษีที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้น คณะหนึ่ง จำนวน ๒๖ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗๘/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑	๑๓๖	๓๐ ก	๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒	๒๑	เล่ม ๔
๗๗.	พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยการกีฬา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้ พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ต่อมาร่างพระราชบัญญัติ ที่สภาเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายมีการใช้ ถ้อยคำที่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติปรับปรุง	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๒๗	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกระทรวงการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม บรรจุเข้า ระเบียบวาระการประชุม ครั้งที่ ๓๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เพื่อขอพิจารณา ทบทวนร่าง ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๒๘ ที่ประชุมเห็นชอบ ด้วยที่จะให้นำร่างพระราชบัญญัติ นี้กลับมาทบทวน อีกครั้ง ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๒๘ โดยมีมติ ให้ปรับปรุง ความในร่างมาตรา ๑๙ (๒) ร่างมาตรา ๒๑ (๓) และร่าง มาตรา ๙๓ และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยัง นายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒					
๗๘.	พระราชบัญญัติมาตรฐาน ทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๗๙.	พระราชบัญญัติมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๗/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๒๓๖	เล่ม ๔
๘๐.	พระราชบัญญัติยกเว้น เบี้ยปรับ เงินเพิ่มภาษี อากร และความรับผิด ทางอาญา เพื่อสนับสนุน การปฏิบัติการเกี่ยวกับ ภาษีอากรตามประมวล รัษฎากร พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและมอบให้ คณะกรรมการธิการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๓๘ ก	๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๘๑.	พระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๒๒๐	เล่ม ๔
๘๒.	พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๐/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๑๙ ก	๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๘๓.	พระราชบัญญัติรณนัต (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒ รับหลักการ พิจารณาในวาระที่ ๒ โดยกรรมาธิการ เต็มสภา และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๒๓ ก	๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๔	เล่ม ๔
๘๔.	พระราชบัญญัติระบบ สุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๑๖๕	เล่ม ๔
๘๕.	พระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ (การดำเนินการทางวินัย	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้คณะกรรมาธิการวิสามัญ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา	๑๓๖	๔๓ ก	๕ เมษายน ๒๕๖๒	๙	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
	แก้ไขราชการซึ่งออกจาก ราชการไปแล้ว)	วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๔/๒๕๖๑ วัน พฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑					
๘๖.	พระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ (แก้ไขการดำเนินการ ทางวินัยแก่ผู้พ้นจาก ราชการ)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้น คณะหนึ่ง จำนวน ๒๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๔/๒๕๖๑ วัน พฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๔๓ ก	๕ เมษายน ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๔
๘๗.	พระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน ในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด	๑๓๖	๔๙ ก	๑๔ เมษายน ๒๕๖๒	๖๖	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒					
๘๘.	พระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน ในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ (แก้ไขการดำเนินการ ทางวินัยแก่ผู้พ้นจาก ราชการ)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้คณะกรรมการธิการวิสามัญ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๔/๒๕๖๑ วัน พฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๔๓ ก	๕ เมษายน ๒๕๖๒	๕	เล่ม ๔
๘๙.	พระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน ในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้ คณะกรรมการธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด	๑๓๖	๕๗ ก	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๐๕	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒					
๙๐.	พระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการรัฐสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ (แก้ไขการดำเนินการ ทางวินัยแก่ผู้พ้นจาก ราชการ)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้คณะกรรมการธิการวิสามัญ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๔/๒๕๖๑ วัน พฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๔๓ ก	๕ เมษายน ๒๕๖๒	๑๓	เล่ม ๔
๙๑.	พระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้ คณะกรรมการธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด	๑๓๖	๕๗ ก	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๗๙	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒					
๙๒.	พระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้ คณะกรรมการธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๗ ก	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๔๒	เล่ม ๔
๙๓.	พระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการ กรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๓ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑๔๒	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒					
๙๔.	พระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้ คณะกรรมการธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑๒๐	เล่ม ๔
๙๕.	พระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการ ศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๑/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้ คณะกรรมการธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พิจารณา	๑๓๖	๓๔ ก	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒	๔	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑					
๙๖.	พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ (หลักเกณฑ์การควบคุมโรงงานใหม่)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๒๑๓	เล่ม ๔
๙๗.	พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๒๒๗	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒					
๘๘.	พระราชบัญญัติ วัตถุอันตราย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๓ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๒๓๑	เล่ม ๔
๘๙.	พระราชบัญญัติว่าด้วย การจำหน่ายที่ดิน ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของ มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ในท้องที่ตำบลคลอง ประเวศ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๐/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๓๔ ก	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒	๔๓	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๐๐.	พระราชบัญญัติว่าด้วย การเวนคืนและการได้มา ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๗๑ ก	๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๔
๑๐๑.	พระราชบัญญัติว่าด้วย ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๖/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๔๙ ก	๑๔ เมษายน ๒๕๖๒	๑๒	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๐๒.	พระราชบัญญัติว่าด้วย ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๒๐๓	เล่ม ๔
๑๐๓.	พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ ราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๙ ก	๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๑๕	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๐๔.	พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๒ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๗๑ ก	๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๐๔	เล่ม ๕
๑๐๕.	พระราชบัญญัติส่งเสริม การพัฒนาและคุ้มครอง สถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๗๑	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๐๖.	พระราชบัญญัติส่งเสริม วิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๓๒	เล่ม ๕
๑๐๗.	พระราชบัญญัติส่งเสริม วิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๘ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๓๒	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๐๘.	พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้คณะกรรมการธิการการสาธารณสุข เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๒๐๘	เล่ม ๕
๑๐๙.	พระราชบัญญัติสถาบันการเงินประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๔๕	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๑๐.	พระราชบัญญัติ สถาบันบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑๗๗	เล่ม ๕
๑๑๑.	พระราชบัญญัติสถาบัน พระบรมราชชนก พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้น คณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๔/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๔๓ ก	๕ เมษายน ๒๕๖๒	๔๐	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๑๒.	พระราชบัญญัติ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้ คณะกรรมการธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่ง ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๗ ก	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๐๒	เล่ม ๕
๑๑๓.	พระราชบัญญัติสภาดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๖๙	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๑๔.	พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหาร ส่วนตำบล (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๔ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ และ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ ศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุม ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑๕๑	เล่ม ๕
๑๑๕.	พระราชบัญญัติ สถานโยบาย การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ค. ๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒ รับหลักการและมอบให้ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๗ ก	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๘	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๑๖.	พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญขึ้น คณะหนึ่ง จำนวน ๒๔ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๐/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตรา ไปจนจบร่าง และเลื่อนไปลงมติ ในการประชุม ครั้งที่ ๘๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วัน พฤหัสบดีที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นการ พิจารณาต่อจากการประชุม ครั้งที่ ๘๐/๒๕๖๑ โดยเริ่ม ลงมติเรียงตามลำดับมาตราที่มีการแก้ไข ไปจนจบร่าง และลงมติในวาระที่ ๓ โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้ เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยัง นายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๓๔ ก	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒	๒๗	เล่ม ๕
๑๑๗.	พระราชบัญญัติสำนักงาน พัฒนาธุรกรรม ทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๖/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้ คณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาร่าง พระราชบัญญัติ ว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน	๑๓๖	๔๙ ก	๑๔ เมษายน ๒๕๖๒	๔๕	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒					
๑๑๘.	พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๗๕/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑	๑๓๖	๓๔ ก	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๕
๑๑๙.	พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๒ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย	๑๓๖	๖๗ ก	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๙๖	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒					
๑๒๐.	พระราชบัญญัติสุขภาพจิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้คณะกรรมการธิการการสาธารณสุข เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๒๑๐	เล่ม ๕
๑๒๑.	พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๕/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๗๒ ก	๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๒๒.	พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์ การเทียบตำแหน่งหัวหน้า ส่วนราชการที่เทียบเท่า อธิบดี พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณา รายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบใน วันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๖ ก	๓๐ เมษายน ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๕
๑๒๓.	พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๖๙	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๒๔.	พระราชบัญญัติเหรียญ รัตนาภรณ์ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. ๒๕๖๒	- ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบ - ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญ ประจำปี ครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับร่างพระราชบัญญัติ ดังกล่าวไว้พิจารณา และอนุมัติให้พิจารณาในวาระที่สอง โดยกรรมาธิการเต็มสภา ที่ประชุมจึงได้พิจารณาร่าง พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวในวาระที่สองขึ้นกรรมาธิการ และพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างแล้วลงมติ ในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร	๑๓๖	๙๔ ก	๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๒	๑	เล่ม ๕
๑๒๕.	พระราชบัญญัติเหรียญ ราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. ๒๕๖๒	- ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบ - ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญ ประจำปี ครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับร่างพระราชบัญญัติ ดังกล่าวไว้พิจารณา และอนุมัติให้พิจารณาในวาระที่สอง โดยกรรมาธิการเต็มสภา ที่ประชุมจึงได้พิจารณาร่าง พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวในวาระที่สองขึ้นกรรมาธิการ และพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างแล้วลงมติ ในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร	๑๓๖	๙๔ ก	๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๒	๔	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๒๖.	พระราชบัญญัติองค์กร จัดสรรคลื่นความถี่และ กำกับการประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๕/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณา ในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และเลื่อน การลงมติไปในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดี ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณา ในวาระที่ ๒ ลงมติรายมาตราที่มีการแก้ไข และลงมติ ในวาระที่ ๓ โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๓๘	เล่ม ๕
๑๒๗.	พระราชบัญญัติองค์การ บริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ค. ๖๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ รับหลักการและมอบให้ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภา ตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง	๑๓๖	๕๐ ก	๑๖ เมษายน ๒๕๖๒	๑๓๐	เล่ม ๕

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒					
๑๒๘.	พระราชบัญญัติ อนุญาโตตุลาการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๕/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ ที่พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๔๙ ก	๑๔ เมษายน ๒๕๖๒	๖๒	เล่ม ๕
๑๒๙.	พระราชบัญญัติอุทยาน แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการและตั้ง คณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๒ ที่พิจารณารายละเอียด เรียงลำดับตามมาตรา และลงมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นชอบสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒	๑๓๖	๗๑ ก	๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๔๕	เล่ม ๕